
Shri Tamraparni Mahatmyam

श्रीताम्रपर्णीमाहात्म्यम्

Document Information

Text title : tAmraparNImAhAtmyam

File name : tAmraparNImAhAtmyam.itx

Category : devii, devI, nadI, mAhAtmya

Location : doc_devii

Acknowledge-Permission: Sri K.A.L.V.I. trust, Sringeri Jagadguru Maha Samsthanam,
K.Bhoothanathan and family

Latest update : August 28, 2021

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

November 21, 2023

sanskritdocuments.org

Shri Tamraparni Mahatmyam

శ్రీతామ్రపర్ణిమాహాత్యమ్

Contents విషయసూచికా

1. Foreword
2. Introduction
3. TOC of 64 Chapters ౬౪ అధ్యాయానాం విషయక్రమాణి
4. tAmraparNImAhAtmyam in detail తామ్రపర్ణిమాహాత్యమ్ అధ్యాయ ౧-౬౪
5. Appendix
6. Conclusion

1. Foreword

shrI tAmraparNImAhAtmyam has been written in manuscript by vidyAratnam N.Ramasubrahmanya Sastrigal, residing at Suttamalli, a village near Tirunelveli, Tamil Nadu, with the help of palm leaf manuscript obtained from Andi Vadyar, Tirunelveli. That manuscript written by vidyAratnam, has got the blessings of Sringeri Mutt and Kanchi Kamakoti Mutt. vidyAratnam has composed shrI tAmraparNISahasranAmAvali : with a copyright publication which is available with vidyAratnam .

2. Introduction

shrI tAmraparNImAhAtmyam is a portion of shaivapurANam. It consists of 6400 verses divided into 64 chapters. vidyAratnam shrI rAmasubrahmaNya shAstrI obtained this work in palm leaf manuscript from Aandi vadyar of Tirunelveli. Mr.Sastri made a rough copy in paper manuscript. His desciple Mr.K.Bhoothanathan

శ్రీతామ్రపర్ణిమాహాత్యమ్

3. TOC of 64 Chapters ౬౪ అధ్యాయానాం విషయక్రమాణి

అధ్యాయమ్

విషయాణి

౧. శైలేన్ద్రకన్యాయాః ఉత్పత్తిః - వివాహప్రస్తావః
౨. దక్షిణదిశి తామ్రపర్ణ్యా సహ అగస్త్యస్య ఆగమనమ్
౩. మలయాచలేన అగస్త్యానీతాయాః తామ్రపర్ణ్యాః పుత్రీత్వేన స్వీకరణమ్
౪. అగస్త్యేన వైష్ణవమతనిరాకరణపూర్వకం శైవమతస్థాపనమ్
౫. త్రికూటాచలమాహాత్యమ్
౬. చిత్రానద్యాః రోదినీనద్యాశ్చ ఉద్భవః
౭. వజ్రాఙ్గదశాపనివృత్తిః శివశైలే ఘటనోత్పత్తినిరూపణమ్
౮. హయగ్రీవాశ్రమం ప్రతి అగస్త్య ఆగామనమ్
౯. వీరనేన-శఙ్ఖయోర్పంచాదః
౧౦. తామ్రపర్ణీ-సముద్రయోర్వివాహః - శ్రీపురమ్
౧౧. బాణతీర్థమాహాత్యమ్
౧౨. వృషాఙ్కనగరే కాదమ్బురీవనే తామ్రాయాః సాగరే ప్రవేశప్రస్తావః (ఆత్తూర్)
౧౩. కాదమ్బురీవనమాహాత్యవర్ణనే బ్రహ్మతపస్థాన వర్ణనమ్
౧౪. బ్రహ్మకృతో విష్ణుస్తవః
౧౫. తామసీశాపవిమోచనమ్
౧౬. వేణువనమాహాత్యమ్ - తిరునేల్వేలి
౧౭. గౌతమాశ్రమే అగస్త్య ఆగమనేన రాక్షసీపైశాచయోః మోచనం
సురేన్ద్రమోక్షాదికథనం అగస్త్యకృతా పుటార్జునేశ్వరస్తుతిః
౧౮. అగస్త్యకృతా గోష్ఠీశ్వరలిఙ్గప్రతిష్ఠాపనపూర్వకా
గోష్ఠీశ్వరస్తుతిః (ఊర్కూడు - ఉహిర్కూడు - నఖారణ్యమ్)
౧౯. ఇన్ద్రకీలాదిక్షేత్రాగమనపూర్వకం స్వాశ్రమం ప్రతి అగస్త్యస్య ఆగమనమ్
౨౦. తామ్రపర్ణ్యాః ముఖే ఏనోపజనసమ్పన్నకృతనిలిమా అపనోదనాయ
ఇన్ద్రకీలక్షేత్రే శామ్భవవ్రతానుష్ఠానాయ అగస్త్యేన
తామ్రపర్ణిం ప్రతి ఉపదేశః ।

తామ్రపర్ణ్యా ఇన్ద్రకీలనామ ప్రతి కృతప్రశ్నోత్తరసమయేన్ద్రేణ

వృత్రవధాయ దధీచీమహారేః అస్థియాచనం తద్దానాయ తేన దేహత్యాగః

౨౧. విశ్వకర్మనిర్మితవజ్రాయుధేన వృత్రహాసనమ్ |

తామ్రపర్ణ్యాః శామ్భవవ్రత అనుష్ఠానేన పాపవిమోచనమ్ |

స్వస్థానగమనమ్ |

౨౨. తామ్రపర్ణ్యాః ఉత్పత్తిమారభ్య సజ్గమపర్వంతం

విద్యమానానాం తీర్థానాం నామధేయాని

౨౩. ౨౪. శ్యేనోపాఖ్యానమ్ - కాళహస్తీశ్వరః - చాట్టుప్పత్తు

౨౫. యమగీతా

౨౬. శ్యేనపారావతానాం పుణ్యలోకగమనమ్, ద్విజసుతస్య చ తామ్రపర్ణి

ప్రసాదాత్ బ్రహ్మపదప్రాప్తిః - శాలాతీర్థమ్ - కిడారజ్గళమ్

౨౭. వసుమనా ఇతి నామ్నా రాజ్ఞా అగస్త్యవచనేన తామ్రపర్ణ్యాం -

స్నానపూర్వకం కాశ్యపతీర్థే యాగః కృతః - చక్రమసింహపురమ్

౨౮. దేవానాం రక్షణాయ తపఃకుర్వతోః ఆదితికాశ్యపయోః తామ్రపర్ణ్యా వరప్రదానమ్

|

కాశ్యపేన లిజ్జప్రతిష్ఠా - అమ్బాసముద్రమ్

౨౯. కాశ్యపేన ఈశ్వరస్తుతిః |

శివశర్మాఖ్యస్య బ్రాహ్మణస్య కాశ్యప- తీర్థాదిస్నానపూర్వకం

కాశ్యపం ప్రతి ప్రశ్నః |

౩౦. దీపికేశ్వరోద్భవః

౩౧. కాశ్యపస్య నారదేన సహ బ్రహ్మలోకగమనమ్ |

గజేన్ద్రమోక్షణకథా- ప్రశ్నః |

౩౨. గజేన్ద్రమోక్షణకథావర్ణనమ్ - వీర, కరుణా, భక్తి

౩౩. దుర్గాతీర్థవైభవవర్ణనమ్ - శృంగార, శోక - ఆరియనాయకీపురమ్

౩౪. దుర్గయా రాజ్ఞో వరప్రదానమ్ |

మణిగ్రీవపురకథాప్రశ్నః |

౩౫. మణిగ్రీవకథా - మణిగ్రీవశాపవిమోచనమ్

౩౬. సోమతీర్థమాహాత్యమ్ - శేర్మాదేవీ

౩౭. నాదామ్బుజక్షేత్రమాహాత్యమ్ - శేర్మాదేవీ

౩౮. నాదామ్బుజక్షేత్రే వ్యాసస్య గమనమ్

౩౯. ౪౦. రోమశతీర్థప్రస్తావః(శార్ఙ్గః) - కోడకనల్లూర్

౪౧. రోమశతీర్థవైభవవర్ణనమ్

౪౨. దౌర్వాసతీర్థమాహాత్యమ్ - కరిశూళన్దమజ్గలమ్

౪౩. ఛాయాతీర్థమాహాత్యమ్

౪౪. జ్యోతిర్వనమాహాత్యమ్

౪౫. జ్యోతిర్వనమాగత్య స్నాత్వా శివారాధనం

కృత్వా భగస్య నష్ట- నయనయుగలప్రాప్తిః

౪౬. జ్యోతిర్వనే కుమ్భాటకనామ్నః కస్యచిత్ రాజ్ఞః మాతృహత్యా- మోచనమ్

౪౭. జ్యోతిర్వనే కవావత్యాః తామ్రాస్నానమహిమ్నా భర్తృత్వప్రాప్తిః

౪౮. కుమ్భాటకస్య హారీతస్య కచాలికాయాశ్చ తపఃకరణమ్- (షడ్జపాలః)

౪౯. గన్ధర్వతీర్థమహిమవర్ణనమ్ - శుద్ధమల్లీ

౫౦. గన్ధర్వరాజసిద్ధిః

౫౧. శ్యామనదీసంజమే జ్యోతిర్వనే శ్రీవలధి నామ్నా

రాజ్ఞా లింగత్రయ- ప్రతిష్ఠా

౫౨. మన్తతీర్థమాహాత్యమ్ - ఓమనల్లూర్

౫౩. వహ్ని(అగ్ని)తీర్థప్రస్తావః - తరువై

౫౪. వహ్నితీర్థమాహాత్యమ్

౫౫. రామతీర్థ, జటాయుతీర్థమాహాత్యమ్ - అరవజ్గుళమ్

౫౬. చిత్రానదీసంజమే వనమహిమవర్ణనమ్ - శ్రీవిలిప్పేరి

౫౭. విష్ణువనే దోషనిలయప్రస్తావః

౫౮. విష్ణువనే విష్ణుప్రసాదాత్ విశ్వేషాం దేవానాం పితృశాపవిమోచనమ్

౫౯. విష్ణువనే చక్రరాజస్య విమోచనమ్,

జన్మనివృత్తిః చక్రరాజకృత - విష్ణుస్తుతిః

౬౦. విశేషతో విష్ణువనమహిమానువర్ణనమ్

౬౧. శ్రీవైకుణ్ఠాది శ్రీపురాది క్షేత్రమాహాత్యమ్ - నవతిరుప్పతి

౬౨. శ్రీపురమ్ - చిచ్చాతరుమూలమ్ - క్షేత్రతీర్థయోః తత్తరోశ్చ మాహాత్యమ్

౬౩. సోమారణ్యమహిమానువర్ణనమ్ - మానసాంజ్ఞః

౬౪. తామ్రాసాగరసంజమహిమానువర్ణనమ్ ।

జయస్త్రీపురే గుహస్య ప్రాదుర్భావః ।

తామ్రాయాః స్తుతిః । ఫలశ్రుతిశ్చ నిరూపితా ।

శ్రీ గురుభ్యో నమః హరిః ఓం

శ్రీతామ్రపర్ణిమాహాత్యమ్

అథ శ్రీ తామ్రపర్ణిమాహాత్యమ్ ।

ప్రథమః అధ్యాయః

- శైలేస్యకన్యాయాః ఉత్పత్తిః । వివాహప్రస్తావః ।
౧. శుక్లామ్బరధరం విష్ణుం శశివర్ణం చతుర్భుజమ్ ।
ప్రసన్నవదనం ధ్యాయేత్ సర్వవిఘ్నోపశాంతయే ॥
  ౨. అఖణ్డపరమానన్దపరిపూర్ణాత్మమూర్తయే ।
నిర్గుణాయగుణావిష్టకర్మణే బ్రహ్మణే నమః ।
  ౩. యద్వశఃకణికావేదాః యల్లోకః కణికా జగత్ ।
యద్బ్రుభారిన్దురిన్ద్వాద్వాః నమస్తస్మై పరాత్మనే ॥
  ౪. పురా విధాత్రా బ్రహ్మాణ్డఖరగ్రహమేధినా ।
లీలయా కలితా కాపి తపస్సీమా తపస్వినామ్ ॥
  ౫. భూరేషా భూతిజననీ పురాతనకృతాశ్రయా ।
జాయతే నైమిశాభిఖ్యావిఖ్యాతా జగతీతలే ॥
  ౬. పాపానామూషరక్షేత్రం పుణ్యానాముదయస్థలమ్ ।
ఆనన్దానామివావాసమాశ్చర్యాణామివాకరమ్ ॥
  ౭. నైమిశం మునిశార్ధూలైః సమన్తాదుపసేవితమ్ ।
తత్ర సర్వే మునిగణాః మిలితాః ధర్మచారిణః ॥
  ౮. కాఙ్కన్తః పరమాం సిద్ధిం సత్రం ద్వాదశవార్షికమ్ ।
యజ్వానం శౌనకం కృత్వా చక్రరక్రోధమధ్వరమ్ ॥
  ౯. తావత్ అభ్యాయౌ శ్రీమాన్ సూతః పౌరాణికోత్తమః ।
దదర్శ మహతీం శాలాం తపసా నిర్మితామివ ॥
  ౧౦. హూయమానైః హవ్యవాహైః ప్రఫుల్లాశోకమల్లికామ్ ।

ఆస్తిరక్షకుశసజ్జాతైః కౌశేయామ్బరధారిణీమ్ ॥

౧౧. శ్రీమద్భువనరవేద్యాం తు యూపసీమన్త పద్ధతిః ।

శామిత్రాధ్వర్యుణా బాహుయుగలిం కలశస్తనీమ్ ॥

౧౨. వేదిమధ్యాం ధూమకేశాం సమ్భారభరణోజ్జ్వలామ్ ।

ఏవం భూతాం చిరరూపాం క్రతులక్ష్మీం ఇవ స్థితామ్ ॥

౧౩. శాలామాలోకయన్ అగ్రే మధ్యే ముకులితాః శిలాః ।

వినయాత్ ఉపసృత్యైతాన్ క్రమాదేవాభ్యవాదయత్ ॥

౧౪. తం దృష్ట్వా మునయః ప్రీతాః శౌనకాద్యాః సమాహితాః ।

ఆసనాద్యుపచారైః తైః స్వాగతైర్వచనైరపి ॥

౧౫. అభినన్ద్య మహాత్మానమాసీనం విష్టరే శుభే ।

విశ్రాంతం స్వస్తమనసం పప్రచ్ఛుః ప్రీతిహార్షకమ్ ॥

౧౬. ఋషయః -

స్వాగతం తే మహాభాగ దృష్టోఽసి చిరకాలతః ।

కాః చ వై సరితాః పుణ్యాః దృష్ట్వాత్ర నిష్కృతాః ॥

౧౭. కాని పుణ్యాని తీర్థాని స్నాతాని నియతాత్మనా ।

కుతః సమాగతోఽసి త్వం కిం వా దృష్టైవాద్భుతమ్ ॥

౧౮. దృష్ట్వా చిత్రైవాభాసి సుప్రసన్నతయా ముఖే ।

అన్తఃకరణజం భావం సర్వేషామపి దేహినామ్ ॥

౧౯. ప్రకాశ్యతే ముఖేనైవ స్వచ్ఛస్వచ్ఛాతవత్ స్తిథమ్ ।

ఇతి తేషాం వచః శ్రుత్వా సూతస్తు వినయోజ్జ్వలః ॥

౨౦. ప్రత్యభాషత సానన్దమభిష్టూయ చ తాన్ మునీన్ ।

శ్రీ సూతః -

నమో వో బ్రహ్మవాదిభ్యో మహద్భ్యః సతతం నమః ॥

౨౧. వినిష్కృమ్య మహాక్షేత్రాత్ నరనారాయాణలయాత్ ।

అర్థదర్శనకామేన మయా సశ్చారితా మహీ ॥

౨౨. దృష్ట్వా తీర్థాని పుణ్యాని క్షేత్రాణి వివిధాని చ ।

గచ్ఛతా దూరమధ్యానం మయా విశ్రాన్తిమేయుషా ॥

౨౩. అక్షిప్రాగుణికి జాతా పాణ్డ్యగుప్తా మహామహీ ।

తత్ర శ్రీసుందరేకః చ దృష్టో వేగవతీ తటే ॥

౨౪. తతో దక్షిణతో దూరాత్ దృష్టో మే మలయావలః ।

మహామజ్జలదా యత్ర వర్తతే పరదేవతా ॥

౨౫. యత్ర సాక్షాత్ భగవతీ పరాశక్తిరూపస్థితా ।

తామ్రపర్ణితి విఖ్యాతా ప్రయాతి వరుణాలయమ్ ॥

౨౬. స్మరణాత్ దర్శనాత్ ధ్యానాత్ స్నానాత్ పానాదపి ధ్రువమ్ ।

కర్మవిచ్ఛేదినీ సర్వజన్మానాం మోక్షదాయినీ ॥

౨౭. అన్యచ్ఛ శ్రూయతాం విప్రాః మయా దృష్టం తదదృశ్యతమ్ ।

బ్రహ్మారుద్రాభిర్దేవైః ప్రాణీనాం హితకామ్యయా ॥

౨౮. నిర్మితం శ్రీపురం నామ పరమాయతనం శ్రియః ।

తత్ సమీపే మహాతేజాః వర్తతే కుమ్భసమ్భవః ॥

౨౯. తత్ ప్రసాదాత్ మయా లబ్ధం ఐహికాముష్మికం ఫలమ్ ।

జీవితం సఫలం జాతం సఫలో మే పరిశ్రమః ॥

౩౦. మహాక్రతుం పారయతః శ్రుత్వా యుష్మాన్ మహాత్మనః ।

శ్రేష్ఠం కథయితుం పుణ్యం తామ్రాయాః చరితం మహాత్ ॥

౩౧. ఆగతోఽస్మీహ భద్రం వః మునయః తు తపోధనాః ।

ఇతః పరం మయా కార్యం యుష్మాకం ప్రీతివర్ధనమ్ ॥

౩౨. తదత్ర పరమాయత్తాః సాధు శాసితమర్హత ।

ఇతి తస్య వచః శ్రుత్వా మునయో దీర్ఘదర్శినః ॥

౩౩. ప్రశస్య బహుధా ప్రోచుః వ్యాసశిష్యమకల్మషమ్ ।

ఋషయః -

ఆశ్చర్యం భవతా దృష్టమాశ్చర్యమనుభావితమ్ ॥

౩౪. అహో విచిత్రజననీ తామ్రా పరమపావనీ ।

ఆదౌ కదా సముద్భూతా కుతో వా కేన హేతునా ॥

౩౫. కథం వా మలయం ప్రాప్తా శ్రీపురం చ కథం పునః ।

కథం ప్రవృత్తా మలయాత్ అపామృశాం నిధిమ్ ॥

౩౬. ఏతాని వద విస్తీర్య వ్యాసశిష్య మహామతే ।

ఇతి శ్రుత్వా వచః తేషాం ఋషీణాం సూతనన్దనః ॥

32. స్మృత్వా స్మృత్వా మహాభాగాం తామ్రపర్ణిం సరిద్వరామ్ |
అజ్జలిం శిరసా ధృత్వా వ్యాసం నత్వా నిజం గురుమ్ ||

3౩. కౌతుహలసమావిష్టో రోమాఞ్చితకలేవరః |
ఆనన్దబాష్పపూరాభ్యాం తోచనాభ్యాం విలోకయన్ ||

3౪. శ్రీ సూతః -

శ్రుణ్వన్తు మునయస్సర్వే ప్రభావం కుమ్భజన్మనః |
మహాదేవ్యాన్తు చరితం తామ్రాయాః పరమాద్భుతమ్ ||

౪౦. యః శ్రుణోతి సకృద్వాపి సర్వపాపైః ప్రముచ్యతే |
పురా దక్షసుతా గౌరీ రుద్రపత్నీ క్రుధాన్వితా ||

౪౧. నిజామగ్నౌ తనుం హుత్వా కుత్సయన్తీ తనూద్భవామ్ |
ప్రాదురాసీత్ పునః శైలరాజరాజస్య కన్యకా ||

౪౨. తత్పత్న్యాం మేనకాఖ్యాం ప్రాచ్యామివ రవిప్రభామ్ |
ప్రాదుర్భూతాం మాహాదేవీం తరుణాదిత్యపాటలామ్ ||

౪౩. కుసుమ్భచారువదనాం నానామణివిభూషితామ్ |
కనకాజదకేయూరకమనీయభుజాన్వితామ్ ||

౪౪. మణికోటీరఘటితనిశాకరకలాన్వితామ్ |
అష్టాదశభోదఞ్చుత్ అభిఖ్యాయుతోజ్జ్వలామ్ ||

౪౫. స్తూయమానాం మునిగణైః వాక్యైః ఉపనిషద్గణైః |
నిజారుణప్రభాపూరమజ్జత్సృవనమణ్డలామ్ ||

౪౬. సౌన్దర్యసిన్ధుసమ్భూతచన్ద్రరేఖామివస్థితామ్ |
ఉపసృత్య మహాదేవీం భీతభీత ఇవార్ద్రరాట్ ||

౪౭. ప్రణమ్య శిరసా భూమౌ భూయో భూయః ప్రసాదయన్ |
తుష్టావాశేషజననీం విశేషవిదుషీమిమామ్ ||

౪౮. అమ్బ విశ్వమ్భరే మాతః ప్రసీద పరమేశ్వరి |
ప్రసీద కరుణాపాఙ్గసంరక్షితచరాచరే ||

౪౯. బ్రహ్మోపేన్ద్రరుద్రాద్వైః స్తూయమానమహోదయే |
సమస్తభువనాపాయవ్యపోహనకృతోద్యమే ||

౫౦. నమస్తుభ్యం మహాదేవి మాయామోహితదానవే ।
పాపభజ్జనపాణ్డిత్యపాదామ్బుజరజఃకణే ॥
౫౧. సర్గాదౌ జగతాం సాక్షాత్ కథ్యతే ప్రకృతిః పరా ।
వైఖరితి తతో భాసి వాచి వాచస్పతేరపి ॥
౫౨. వైఖారికార్దీన్ద్రాయ త్వయా దృష్టాని చాత్మనః ।
త్వయాదౌ విహితో బ్రహ్మ రజసా సర్గసిద్ధయే ॥
౫౩. త్వాం వదన్తి పునర్వేదాః స్థిత్యై నారాయణాత్మికామ్ ।
విశ్వవిధ్వంసనవిధౌ మహారుద్రకలాత్మికామ్ ॥
౫౪. కలాకాష్ఠముహూర్తాశ్చ రాశినక్షత్రపజ్జయః ।
త్వదంశవిహితాః వేదాః తత్త్వవాక్యప్రమాణతః ॥
౫౫. భోగీనాం భోగజనసీ ముమూక్షాణాం చ మోక్షదా ।
కర్మకాలగుణా మర్యాదాపుయక్తరూపిణీ ॥
౫౬. త్వయి సర్వమిదం విశ్వం త్వదాజ్ఞాగౌరవాశ్రయమ్ ।
యజన్తి త్వాం సురాస్సర్వే ధ్యాయన్తి హృది యోగినః ॥
౫౭. ఆరాధయన్తి కర్మిషాః ద్రవ్యైః తత్త్వసముద్భవైః ।
అన్విష్యమాణా నిగమైః ఆగమైఃమన్తగర్భితైః ॥
౫౮. లబ్ధ్యైవ భాసి దుర్లభ్యా లభ్యా పరమేశితుః ।
ఏవం త్వమధునా మాదృశాం దృష్టిగోచరా ॥
౫౯. ఆశ్చర్యమివ పశ్యామి హ్యన్ధలభ్దోమణిర్యథా ।
అమృతే భీతోఽస్మి నితరాం త్వద్రూపాలాకనాదహమ్ ॥
౬౦. త్వామహం దారికాం లబ్ధ్వా వాఙ్ఞామి సుఖమానితుమ్ ।
తథా ప్రసీద మాతస్త్వం ఏష ఏవ వరో మమ ॥
౬౧. ఇత్థం స్తుతా మహాదేవీ ప్రార్థితా సా పునఃపునః ।
సుధాసామగ్రయా వాచా వ్యాజహారాచలేశ్వరమ్ ॥
౬౨. మహారాజ నృపశ్రేష్ఠ భవతా సహ భార్యయా ।
అర్చితాహం పురా భక్త్యా వర్షాణామయుతాయుతమ్ ॥
౬౩. తపసా దుశ్చరేణాపి స్తోత్రైః శ్రుత్యన్తగర్భితైః ।

ఉపహారైశ్చ వివిధైః తోషితోఽహం నిరన్తరమ్ ॥

౬౪. తత్తపస్సదృశం భాగ్యమదృష్ట్వా భువనత్రయే ।
జాతాహమధునా రాజన్ యువయోః భాగ్యదిత్సయా ॥

౬౫. ఆకల్పం భోగినౌ భూత్వా మత్తః ప్రాప్తమనోరథౌ ।
స్నిహ్యాన్తౌ పుత్రికాబుద్ధ్యా ధ్యాయన్తౌ తత్త్వచిన్తయా ॥

౬౬. అన్తే సుదుర్లభాం సిద్ధిం మత్తో విన్దత కేవలమ్ ।
ఇత్యుక్త్వా సహసా దేవీ దారికా ప్రాకృతాహ్యభూత్ ॥

౬౭. తతః పరమసంహృష్టౌ దమ్పతీ దేవసత్తమౌ ।
ఆదాయ దారికాం దివ్యాం లాలయామాసతుర్ముదా ॥

౬౮. అవర్ధత మహాదేవీ పర్వతేన్ద్రస్యవేశ్మని ।
కాలేనాల్పియసా జాతా రూపయావనశాలినీ ॥

౬౯. సఖీభిర్భుక్తా క్రీడన్తీ రత్నసానుషు ।
పిత్రోః ప్రీతిం వివృణ్వానా చన్ద్రికేవ మహోదధేః ॥

౭౦. ఏతమిన్నన్తరే దేవాః సేనాపతిమభీష్పవః ।
రుద్రాయ గిరిజాం దాతుం యత్నం చక్రుస్సమాహితాః ॥

౭౧. రుద్రేణ ప్రేషితాస్సప్తర్షయోఽద్రిముపేత్య తే ।
తమై కథయామాసుః యదుక్తం శమ్భునా స్వయమ్ ॥

౭౨. తత్ శ్రుత్వా హర్షపూర్ణాఙ్గుః సభార్యః సపరిచ్ఛదః ।
అస్తు మజ్జలమిత్యుక్త్వా ఋషీన్ సమ్పూజ్య సాదరమ్ ॥

౭౩. పునః తాన్ ప్రేషయామాస కైలాసం శక్కురాలయమ్ ।
సామన్తైః మన్త్రివృద్దైశ్చ బన్ధుభిః చ ఆచలేశ్వరః ॥

౭౪. కల్యాణాయ పురం సర్వమలక్కుర్తుం అగాత్ ప్రభుః ।
హిమాద్రీనగరీ పుణ్యా శతయోజనమాయతా ॥

౭౫. మణిప్రాకారపర్యన్తా మహామరకతస్థలీ ।
ప్రాసాదశతసమ్పూర్ణా పతాకాధ్వజమాలినీ ॥

౭౬. మహారాజగృహోపేతా మహావీధీపరిష్కృతా ।
హృష్టపుష్టజనాకీర్ణా నటనర్తకసంఘాలా ॥

౭౭. శక్తిభేరీమృదంగాద్యైః వాద్యైస్సన్నాహనాదినీ ।
అలక్ష్మతా బభౌ తావత్ గీర్వాణనగరీ యథా ॥
౭౮. తతః కౌతుక సంయుక్తా గౌరీ కల్యాణరూపిణీ ।
అమ్బుమారాధయామాస దేవీం శ్రీపురదేవతామ్ ॥
౭౯. నానోపాహారబలిభిః దీపనీరాజ్ఞానాదిభిః ।
స్తూయమానా గిరిజయా దేవీ ప్రాదురభూత్ పురః ॥
౮౦. సంపుల్లపద్మనయనా సాన్ద్యసిన్ధూరపాటలా ।
సాన్దర్యసమ్పదుద్ధామసౌభాగ్యపరమోర్మికా ॥
౮౧. అనేకయోగినీవృన్దవన్ద్యమానపదామ్బుజా ।
మన్దస్మితప్రభాజాతదుగ్ధధారాభివర్షిణీ ॥
౮౨. మన్దం మధురయా వాచా గౌరీం ప్రాహ మహేశ్వరీమ్ ।
శ్రీదేవీ -
త్వయి ప్రసన్నాస్మి త్వయి భాగాః సనాతనాః ॥
౮౩. త్వయ్యేవ సకలా లోకాః త్వదధీనం ఇదం జగత్ ।
సహధర్మచరీ శమోభాః పాహి విశ్వం ఇదం భయాత్ ॥
౮౪. ఇత్యుక్త్వా సహసా కణ్ఠమాలామాదాయ పాణినా ।
కణ్ఠే విసర్జయామాస తస్యాం పుల్లసరోరుహమ్ ॥
౮౫. మూర్ధ్న్యమయా పాణిపద్మం నిధాయ పరమాద్భుతమ్ ।
పునః ప్రోవాచ తాం గౌరీం దయయా పరదేవతా ॥
౮౬. శైలేన్ద్రపుత్రీం మత్ దత్తాం తుభ్యమభ్యర్చితాం సురైః ।
అవేహి పరమాం మాలాం మామకీం హృదయజ్గమామ్ ॥
౮౭. అనయా మాలయా లోకాః భవన్తు సుఖినస్సదా ।
జగతాముపకారాయ భవేత్ ఏషా న సంశయః ॥
౮౮. ఇత్యుక్త్వాన్దర్దధే దేవీ లోకానాం పశ్యతామపి ।
తాం లభ్వా పరమాం మాలాం గౌరీ పరమమజ్గలా ॥
౮౯. స్వపిత్రోః పరమాం ప్రీతిం కుర్వాణా స్వగృహం యయౌ ।
౯౦. అథ జగదుదయాయ నీలకణ్ఠో ముదితమనాః కృతకౌతుకో మునీన్ద్రైః ।
త్రిభువనపరివర్తితతజనౌఘం నిజకుతుకాయ నిమన్తయామ్భుభూవ ॥

ఇతి శ్రీమత్ వైవపురాణే ఉపరిభాగే తీర్థక్షేత్రవైభవఖణ్డే

తామ్రపర్ణిమాహాత్యే ప్రథమః అధ్యాయః ॥ Pro.Total = 90.

ద్వితీయః అధ్యాయః

దక్షిణదిశి తామ్రపర్ణ్యా సహ అగస్త్యస్య ఆగమన మ్ ।

౧. తతః చరాచరం సర్వం త్రిలోకపరివర్తితమ్ ।

ఆవిర్భూవా సహసా కైలాసనగరాన్తకే ॥

౨. సునన్దనన్దప్రముఖైః అసంఖ్యాతైః సపార్షదై ।

హారిరావిరభూత్ లక్ష్మ్యా వైనతేయో మహారథః ॥

౩. సనకాద్యైః మహాసిద్ధైః హంసారూఢః చతుర్ముఖః ।

భారత్యా సహితః శ్రీమాన్ శివాలయముపేయివాన్ ॥

౪. మహేన్ద్రో ధనదః పాశీ ప్రేతరాజో హుతాశనః ।

రక్షోఽధిపో గన్ధవహో వసవోఽష్టౌ తథాశ్వినౌ ॥

౫. సిద్ధాః చ ద్వాదశాదిత్యాః రుద్రా ఏకాదశా పరే ।

భూరాదిసప్తలోకస్తాః నాగాః పాతాలవాసినః ॥

౬. సర్వే సమాగతాః తత్ర దేవదేవస్యపత్తనే ।

దేవర్షయో నారదాద్యాః వసిష్ఠాద్యాః మునీశ్వరాః ॥

౭. ఏతానభ్యాగతాన్ సర్వాన్ బ్రహ్మనారాయణాదికాన్ ।

అనుగృహ్య కృపాదృష్ట్యా ప్రయాణాయ మనో దధే ॥

౮. అలఙ్కృత్వా వృషాధీశం మణికాఞ్చనభూషణైః ।

అలఙ్కృతో మహాదేవః కల్యాణోచితవేషధృత్ ॥

౯. తం తుష్టువుః నారదాద్యాః సిద్ధాశ్చ పరమర్షయః ।

ఛత్రచామరసమాయుక్తో లోకపాల ఇవాపరః ॥

౧౦. అన్యతః పటహధాన్వనైః కృతోనిస్సాన్నిస్వనైః ।

శఙ్ఖనాదవిమిత్రైః చ పటహాడమ్బురైః అపి ॥

౧౧. రథనేమిస్వనైర్హోషైః హయహ్రోషితమిశ్రితైః ।

వీణావేణుమృదఙ్గైః చ సింహనాదైః చ గర్జితమ్ ॥

౧౨. పరిపూర్ణమివాభాతి సమంతాత్ భువనత్రయమ్ |
 ఏవం ప్రయాతా పరిషత్ దేవదేవస్య శూలినః ||
౧౩. ఏవం తుములనన్నాదైః సజ్జుష్టో జగదీశ్వరః |
 ఆససాద తుషారాద్రిం యత్ర దేవీ వ్యవస్థితా ||
౧౪. ప్రత్యుద్యయౌ మహాదేవం భక్త్యా పరమయాద్రిరాట్ |
 ఆసీయ స్వగృహే దేవం మధుపర్కార్హణాదిభిః ||
౧౫. పూజయామాస విధివత్ పురోహితసమన్వితః |
 ఉద్వాహమణ్ణపం ప్రాప్య బ్రహ్మవిష్ణుముఖైస్సురైః ||
౧౬. అగ్నిమాధాయ విధివత్ హుత్వాగ్నిం మన్తసంహితైః |
 తోషయామాస దేవాంశ్చ హవిర్భిః త్రిపురాన్తకః ||
౧౭. తావత్ సుతామదాత్ తస్మై ధారాపూర్వం ధరాధరః |
 తాం మాలాం అమలాం దేవీ భర్తుః కణ్ఠే వ్యసర్జయత్ ||
౧౮. తావదావిరభూత్ వ్యోమ్ని పుష్పవృష్టిస్సమన్తతః |
 దేవదున్దభయో నేదుః భేరీతూర్యాణ్యనేకశః ||
౧౯. సుమగ్గలాః తథా వాచః ప్రాణినః ప్రీణయన్తి చ |
 ఏతస్మిన్నన్తరే వ్యోమ్ని వాగభూత్ అశరీరిణీ ||
౨౦. చరాచరేషు సర్వేషు సమవాయేషు వైకతః |
 దక్షిణా భారతీ భూమిః లఘుత్వాత్ ఉర్ధ్వం ఉత్థితా ||
౨౧. అసమీకరణాత్ అల్పకాలతో నాశమేష్యతి |
 ఇతి శ్రుత్వా మహాదేవః ధ్యానారూఢః క్షణాన్తరమ్ ||
౨౨. సమాహూయ మునిం ప్రాహ స్వభక్తం కలశోద్భవమ్ |
 ఏహి సాధయ ధర్మజ్ఞ కుమ్భయోనే మహామతే ||
౨౩. త్వయా మయా వా కర్తవ్యం కార్యమస్మి మహాత్తరమ్ |
 భూరేషా దక్షిణా ముక్తచరరాచరమహాపరా ||
౨౪. భక్తురా వర్తతే తస్మాత్ భయాత్ త్రాహి భవానితి |
 అనయా సహితః పత్న్యా దక్షిణాం యాహి మా చిరమ్ ||
౨౫. తత్ర తే దర్శయిష్యామి వేషం కల్యాణసమ్భృతమ్ |
 రుద్రాణ్యా సహ సర్వేషాం భక్తానాం హితకామ్యయా ||

౨౬. ఏషా తే స్నానపానాది కర్మోపకరణా భవేత్ |
భవిష్యత్సనయా సాక్షాత్ పరాశక్త్యా పవిత్రయా ||
౨౭. నూనం శ్రేయాంసి భూయాంసి స్రజా తీర్థస్వరూపయా |
ఇతి గౌరీకరాత్ లభాం మాలాం దత్వా మహాత్మానే ||
౨౮. ప్రేషయామాస సర్వేషాం దేవానాం పశ్యతాం ప్రభుః |
స మునిః కిఞ్చిత్ ఉద్విగ్నహృదయో దయితాన్వితః ||
౨౯. ఉభాభ్యామేవ పాణిభ్యాం జగ్రాహోత్ఫుల్లపజ్జుజామ్ |
తావత్ పుష్పమయీవృష్టిః అమ్బరాత్ అభ్యవర్తత ||
౩౦. మునయో ముదితా దేవాః సిద్ధాశ్చ పరమర్షయః |
సాధు సాధు ఇత్యభిష్టూయ సంహృష్టా వాచమూచిరే ||
౩౧. సా మాలా పశ్యతాం తేషాం కన్యాభూత్ కమలేక్షణా |
తప్తచామీకరాకారా కనకామ్బరధారిణీ ||
౩౨. మహామణిగణాకీర్ణాం మకుటాఙ్గదధారిణీమ్ |
కిఞ్చిత్ ఉజ్జ్వలమృణాభ్యాం (చ) కుచాభ్యాముపలక్షితామ్ ||
౩౩. మహదాశ్చర్యనిలయాం మహాసౌందర్యముద్రికామ్ |
దృష్ట్వా తాం కన్యకాం సర్వే విస్మయం యయుః ||
౩౪. లోపాముద్రా రాజపుత్రీ తామాలక్ష్మ్య మనోహరామ్ |
ఆనందనిర్భరా సాసీత్ నిధిం లభ్యైవ నిర్ధనః ||
౩౫. మహాదేవీ స్వపాణిభ్యాం తస్యై మాలామదాత్ శుభామ్ |
తప్తచామీకరాకరాం స్వయానం మధుసూదనః ||
౩౬. ప్రాదాత్ విరిఞ్చో భగవాన్ ఆమ్రానం కాఞ్చనామ్బుజమ్ |
శఙ్ఖరత్నం ప్రదాయాస్యై వరుణో యాదసాం పతిః ||
౩౭. కోటీనాం త్రితయం ప్రాదాత్ తీర్థానాం పరమాద్భుతమ్ |
వీణాం మణిమయీం ప్రాదాత్ దేవీ కమలసమ్భవా ||
౩౮. భారతీ శౌరికారత్నం సర్వశాస్త్రమయం దదౌ |
ముక్తాహారమదాత్ గఙ్గా యమునోత్పలమాలికామ్ ||

౩౯. సీమన్తరేఖాలక్ష్మారం సిన్ధూరం తు శరావతీ ।
కావేరీ కుంజుమం ప్రాదాత్ తుజ్జభద్రాజ్ఞానం దదౌ ॥
౪౦. మహామృగమదం ప్రాదాత్ పుణ్యా గోదావరీ నదీ ।
ముక్తావతీ మణివతీ పూర్ణా ఘోరా కుముద్వతీ ॥
౪౧. శ్యామావతీ చన్ద్రసేనా ఘటనా కపిలారుణా ।
ఏతాః దశాః సుతాః మేరోః సఖ్యః సమభవన్ తదా ॥
౪౨. సర్వదేవశరీరేభ్యః తేజో రాశిః సముత్థితః ।
ఇమాం సమావిశన్ తత్ర తదద్భుతమివాభవత్ ॥
౪౩. ఇమామాహుః సురగణాః తేజసారుణవిగ్రహమ్ ।
తామ్రపర్ణితి జగుః కేచిత్ తామ్రాం చ ప్రశంసిరే ॥
౪౪. మణిగర్భామితి పరే పరాం అన్యే ప్రశంసిరే ।
ఇత్థం దేవైః స్తూయమానా తామ్రపర్ణీ సరిద్వరా ॥
౪౫. లోపాముద్రాన్వితః శ్రీమాన్ అగస్త్యోఽపి మహాతపాః ।
ప్రణమ్య సామృషీశానం మనస్యాధాయ శక్జరమ్ ॥
తామ్రపర్ణ్యా సహ తదా ప్రస్థానం ఆకరోత్ ముదా ॥
౪౬. ఇత్థం సురైః మునిగణైః అభ్రన్ద్యమానాం మన్దాకినీవ జగతీం భగీరథార్థే ।
ప్రాయాత్ ప్రసన్నవదనా భువనైకధాత్రీ కార్తాన్తికాం దిశమనేన మునీశ్వరేణ ॥
౪౭. భూయో భూయో స్వాన్తమన్తర్మహేశం ధ్యాయన్ వాచా కల్పవల్లీం భవానీమ్ ।
శ్రీగర్భాద్రావాశ్రమం భావయానో మన్దం మన్దం భారతీమాప ॥
- ఇతి ద్వివీతీయః అధ్యాయః ॥ Pro.Total = 90 + 47 = 137.

తృతీయః అధ్యాయః

- మలయాచలేన అగస్త్యానీతాయాః తామ్రపర్ణ్యాః పుత్రితేన్వన స్వీకరణమ్ ।
౧. ఇత్థం నిగదితాం పుణ్యాం పాపప్రణాశినీమ్ ।
శ్రుత్వా తు మునయః సర్వే సూతం బభాషిరే ॥
౨. ఋషయః -
ఆశ్చర్యమిదమాఖ్యాసమధునా సంప్రకీర్తితమ్ ।

- ఆనందయతి నః చిత్తం రోమాఞ్చయతి విగ్రహమ్ ॥
3. న సాధనమివాభాతి నిత్యం నూతనతాం గతమ్ ।
తామ్రపర్ణ్యాః మహానద్యాః మాహాత్మ్యం భూరి పుణ్యతః ॥
౪. న తృప్తిమధిగచ్ఛామః పిబంతః తత్ కథామృతమ్ ।
విస్తూత్ బ్రూహి ధర్మజ్ఞ బూయః తాం నూతనస్థన ॥
౫. కథం వా ప్రస్థితః శ్రీమాన్ కథం వా వసతిం వ్యధాత్ ।
శ్రీపురం చ కథం దృష్టం కథం వా నిస్సృతా సరిత్ ॥
౬. ఆసాగరమియం నూత తామ్రపర్ణి వ్యవస్థితా ।
సరిత్ కథం ప్రవహితా ఇయం పౌరాణికోత్తమ ॥
౭. ఇతి పృష్టో మునిశ్రేష్ఠః నూతో వక్తుం ప్రచక్రమే ।
శ్రుణ్వన్తు మునయస్సర్వే పురా వ్యాసేన కీర్తితమ్ ॥
౮. శుకాయ కథితం పుణ్యమితిహాసం పురాతనమ్ ।
శ్రుణ్వతామశ్వమేధస్య ఫలమాహుర్మనీషిణః ॥
౯. అనుజ్ఞాప్య మహాదేవం దేవాన్ ఆమన్త్య కుమ్భభూః ।
సహితఃసరితా తస్మాత్ అవలాత్ సన్యవర్తత ॥
౧౦. శరావతిమతిక్రమ్య దృష్ట్వా నారాయణాలయమ్ ।
నమస్కృత్య చ కేదారం సోమేశం సంప్రణమ్య చ ।
౧౧. హరిద్వారం ప్రణమ్యాగ్రే బ్రహ్మవర్తం చ శాశ్వతమ్ ।
అవలోక్య కురుక్షేత్రం అయోధ్యాం సరయూమపి ॥
౧౨. మహాకాలం చ గోకర్ణం శ్రీకైలం పురుషోత్తమమ్ ।
కృష్ణాం గోదావరీం స్నాత్వా తుఙ్గభద్రాం కలమ్బినీమ్ ॥
౧౩. కుమారకాననం దృష్ట్వా మహాలక్ష్మీం ప్రణమ్య చ ।
శేషాద్రౌ హరిమభ్యర్చ్య కాఞ్చీం కమలపీఠికామ్ ॥
౧౪. యత్రాస్తే శామ్భవీ శక్తిః లోకానాం హితకామ్యయా ।
ప్రణమ్య తాం పునర్దేవం ఏకాంరనిలయం శివమ్ ॥
౧౫. వేషం వరదరాజాఖ్యం హరిం కమ్పాం మహానదీమ్ ।
శోణాం శుద్ధాం తుఙ్గభద్రాం కావేరీం సహ్యాసమ్భవామ్ ॥

౧౬. యత్ర శేతే హరిస్సాక్షాత్ మహాప్రణవమన్దిరే ।
యస్య మాలాయతే నిత్యం కావేరీ చ మహానదీ ॥
౧౭. శ్రీశమ్భున్నత్రసదనం ఆర్జునం కమలాలయమ్ ।
కాదమ్బకాననం ప్రాప్య దేవీం దేవం ప్రణమ్య చ ॥
౧౮. అతీత్య మహాదధ్వానం లోపాముద్రాసమన్వితః ।
దదర్శ గగనాకారం మలయం చందనాలయమ్ ॥
౧౯. మహామృగమదామోదమన్దమారుతమేదురమ్ ।
చమ్పకాశోకపున్నాగవకులార్జునభూర్జకైః ॥
౨౦. కరీరకన్దవాసీరసీవారాశ్వత్థకేతకైః ।
తమాలతాలహింతాలపలాసపనరద్రకైః ॥
౨౧. అఙ్గీలనవకఙ్కేలిపూగద్రుమకలిద్రుమైః ।
ఏవమన్యైః మహావృక్షైః సీలామ్బుదనిభప్రభైః ॥
౨౨. సఞ్చాన్నసానుపర్వస్తనానాధాతుపరిష్కృతమ్ ।
ముక్తాహారసమాకారైః ధాతుభిః సమలఙ్కృతమ్ ॥
౨౩. మహామరకతాకారైః పర్వనైః పర్వతైః వృతమ్ ।
హరికూటత్రికూటాలిగుప్తిపర్వతకున్దలైః ॥
౨౪. మణికాఞ్చనభూయిష్టైః శృంగైః పఞ్చభిరావృతమ్ ।
యస్య షష్ఠం ప్రశంసన్తి మాహేన్ద్రం భార్గవాలయమ్ ॥
౨౫. దక్షిణోత్తరతో దైర్ఘ్యాత్ ఆహురద్వాదదశయోజనమ్ ।
శిఖరాక్రాన్తగగనం ఆశాన్తపరివర్తితమ్ ॥
౨౬. మహామణిగ్రహాకారం దీప్తౌషధపరిష్కృతమ్ ।
నిత్యం వసన్తనిలయం సన్తతో వృద్ధిమత్కుణమ్ ॥
౨౭. కృతసాన్నిధ్యహేమన్తం అనన్తఘనసఞ్చయమ్ ।
సదా ఫలైః కుసుమితైః ఉద్యానైః ఉపశోభితమ్ ॥
౨౮. మత్తభ్రమరసన్నాదం కూజతోక్తిలసారసమ్ ।
సిద్ధగన్ధర్వనిలయం మునివృన్దనిషేవితమ్ ॥
౨౯. దేవదానవయక్షైశ్చ రమమాణైః అలఙ్కృతమ్ ।
ఏవమాశ్చర్వనిలయం ము ఇవృన్దనిషేవితమ్ ॥

30. దృష్ట్యా పరమసంప్రప్తః పత్న్యా సహ సమన్వితః ।
సంప్రాప సరితా శైలం తామ్రపర్ణ్యా శనైఃశనైః ॥
3౧. భావం ధరాధరేన్ద్రస్తు విజ్ఞాయ మునిమాగతమ్ ।
వల్లభాభిః అనేకాభిః పరివారైశ్చ నేవితః ॥
3౨. వపుషా దివ్యరూపేణ ముదా ప్రత్యుజ్జగామ హా ।
బ్రహ్మాన్ స్వాగతమిత్సుచ్యైః బ్రువాణో వినయాన్వితః ॥
33. మూర్ధ్నా వవన్దే చరణౌ కుమ్భయోనేః కుతూహలాత్ ।
పాద్యం అర్ఘ్యం యథాన్యాయం మధుపర్కమకల్పయత్ ॥
3౪. బద్ధాఙ్గాలిపుటో భూత్వా సమ్భ్రాంతమిదమబ్రవీత్ ।
మలయః -
స్వాగతం తే మహాభాగ ప్రసీద తపసాం నిధే ॥
3౫. కృతార్థోఽస్మి కృతార్థోఽస్మి ప్రీతోఽస్మి తవ దర్శనాత్ ।
ఇదమాగమనం మన్యే మదీయం తపసః ఫలమ్ ॥
3౬. భవాదృశాం ప్రవసనం శ్రేయసే జగతాం ధ్రువమ్ ।
జ్ఞాతుమిచ్ఛామి భగవన్ త్వదాగమనకారణమ్ ॥
3౭. పూర్ణకామస్య తే బ్రహ్మాన్ కిం కరిష్యామ్యహం ప్రియమ్ ।
ఇతి పృష్టోఽద్రివర్యేణ మైత్రావరుణిరాత్మవిత్ ॥
3౮. ఆచవక్షే స్వవృత్తాన్తమశేషం పృచ్ఛతో మునిః ।
ఏతస్మిన్నన్తరే సిద్ధౌ మునీ తుమ్భురుపర్వతౌ ॥
3౯. అభిష్టాయ మునిశ్రేష్ఠం రాజానం చ మహీభృతామ్ ।
ఊచతుః పరమప్రీతో వచనం శమ్భుశాసనమ్ ॥
౪౦. మహారాజ కులశ్రేష్ఠ కృతకృత్యోఽస్మి కేవలమ్ ।
త్వయా పురా మహాదేవః తోషితః తపసా భృశమ్ ॥
౪౧. తత్ఫలం భవతా లబ్ధం భాగ్యమన్యత్ర దుర్లభమ్ ।
ఏషా పరమకల్యాణీ తామ్రపర్ణి సరిద్వరా ॥
౪౨. అనేన మునినానీతా ప్రసాదాత్ శూలపాణినః ।
ఏషా తవ సుతా భూయాత్ అనయా తీర్థరూపయా ॥

౪౩. తవ శ్రేయాంసి భూయాంసి భవిష్యన్తి న సంశయః ।
ఇథం తయోః వచః శ్రుత్వా మునిః పరమహర్షితః ॥
౪౪. తస్మై సుతాం అదాత్ తామ్రాం సోఽపి జగ్రాహ తైలరాట్ ।
తావదమృరసమ్భూతా పుష్పవృష్టిః సుగంధినీ ॥
౪౫. దేవదున్ధభయో నేదుః తుష్టువుః చ సురాసురాః ।
తదన్తరామృతమయం శామ్భవం లిఙ్గం అదుభతమ్ ॥
౪౬. ప్రత్యదృశ్యత లోకానాం త్రయాణాం శ్రేయసే మహత్ ।
తస్మిన్నారాధయామాస దేవదేవం మునీశ్వరః ॥
౪౭. సోఽపి చక్రే మహాపూజామద్దిరాట్ అదుభతార్పితామ్ ।
తస్మిన్ ఆవిరభూత్ శమ్భుః ప్రసన్నో గిరిజాన్వితః ॥
౪౮. ఇదమాహ వచః ప్రీత్యా తం మునిం కలశోద్భవమ్ ।
ప్రీతోఽస్మి తవ కృత్యేన సమీభూతా చ భూరియమ్ ॥
౪౯. తోషితా భవతా లోకాః జనాః స్థావరజఙ్గమః ।
ఇతః పరం తే వక్ష్యామి జగతాముపకారకమ్ ॥
౫౦. ఇతోఽవిదూరే మత్స్నానం యత్ర మే చిత్రికా సభా ।
తత్ర గన్తాసి సహితో గిరిణానేన భూష్ణనా ॥
౫౧. తత్ర మాం అర్చయిత్వైవ దేవీమారాధ్య శామ్భవీమ్ ।
కృత్వా కర్మాణ్యదుభతాని గిరిణానేన సంయుతః ॥
౫౨. తామ్రయా తీర్థరూపిణ్యా గచ్ఛ శీఘ్రమితః పరమ్ ।
యత్ర మే పరమం స్థానం శిఖరే మలయస్య తు ॥
౫౩. శ్రుతయః పర్వతాకారాః చతుర్దిక్షు వ్యవస్థితాః ।
గుప్తిశ్చక్రం ఇతి ఖ్యాతం తన్మధ్యే పరమాదుభతమ్ ॥
౫౪. తమవేహి మునిశ్రేష్ఠ మామకం ప్రణవాలయమ్ ।
అభ్యాశే తస్య కర్తవ్యా భవతా వసతిః స్థిరా ॥
౫౫. అనేన రాజ్ఞా నిదిష్టస్థానే వసతు మాలికా ।
తత్ర శ్రేయాంసి పశ్య త్వం దుర్లభం జగతీతలే ॥
౫౬. మహారాజ త్వయా లభ్యా తామ్రపర్ణీ కుమారికా ।

విధస్యతి పరమాం ప్రీతిం గచ్ఛ స్వభవనం ముదా ॥

౫౭. భవతాం శ్రేయసే నూనం ప్రాప్తోఽస్మి శుభదర్శన ।

దేవదత్తం ఇదం స్థానం ఖ్యాతం లోకే భవిష్యతి ॥

౫౮. యే మాం ఆత్ర అర్చయిష్యన్తి తేషాం కామాన్ దదామ్యహమ్ ।

ఇత్థం మునిం చ రాజానం తామ్రాం చ అనుశాస్య చ ॥

౫౯. తస్మిన్ మహతి వై లిక్ష్ణే స్వమస్తరథాత్ శివః ।

తతో మలయరాజస్తు పుత్రీం సీక్వత్య శాస్త్రతః ॥

౬౦. అఙ్కమారోప్య చాఘ్రాయ మూర్ధ్నా నన్దముపాగమత్ ।

తద్భార్య గన్ధవత్యాఖ్యా తామ్రాం లభ్యైత్వనమ్భవామ్ ॥

౬౧. ప్రహర్షమతులం లేభే మేనే గఙ్గామివోత్తమామ్ ।

తత్సే మిలితాస్సర్వే మునినా కుమ్భజన్మనా ।

సంప్రాప మలయం శైలం మహోదయమివోత్తితమ్ ॥

౬౨. ఇత్థం శివేన భణితామభినన్ద్య వాణీం

వేణీవరాం మలయజామనునీయ పశ్చాత్ ।

నామ్నా త్రికూట ఇతి శస్త్రమభూత జగత్యాం

తత్స్నానమాపమణిచిత్రసమాభిరామామ్ ॥

ఇతి తృతీయ అధ్యాయః ॥

Pro.Total = 137 + 62 = 199.

చతుర్థః అధ్యాయః

అగస్త్యేన వైష్ణవమతనిరాకరణపూర్వకం శైవమతస్థాపన మ ।

శ్రీ సూతః -

౧. ఇత్థం స్మగ్రమధురాం కథాం కర్ణ మనోమనోహరామ్ ।

ముఖేన్దుమణ్ణిలోత్తిరాం సరసాం బాదరాయణేః ॥

౨. ఆకర్ణ్య పరిపూర్ణార్థః శుకో బ్రహ్మవిదాం వరః ।

అభినన్ద్య పునః తాతమ్మభ్యభాషత సారవిత్ ॥

౩. అహో సారవతీ పుణ్యా కథేయమమలాశయా ।

ఇమాం భూయోఽపి విస్తృత్య తాత్ వక్తుమిహార్హసి ॥

౪. స మునిః తామ్రయా సార్థం ప్రాప్య చిత్రసభాం శుభామ్ ।

లోపాముద్రా మహాదేవీ భర్తారమనువర్తిసి ॥

శ్రీవేదవ్యాసః -

౫. శ్రుణు పుత్ర ప్రవక్ష్యామి పుణ్యమాఖ్యానముత్తమమ్ ।
పఠనాత్ అస్య జాయంతే నిర్మలజ్ఞానభాగినః ॥
౬. తస్మాదపి వినిర్గత్య దేవదాం మునీశ్వరః ।
త్రికూటాఖ్యమహాక్షేత్రం సంప్రాప్య మునిపుష్కవమ్ ॥
౭. సమంతాత్ దేజసాకారం ప్రాప్య హర్షసమన్వితః ।
నృత్యంతం పఠమేశానం తత్ర చిత్రసభాన్తరే ॥
౮. దదర్శ దహనాకారం దీప్యమానం స్వతేజసా ।
ఆరాధయామాస ముదా మస్త్రైః పఞ్చాక్షరాత్మకైః ॥
౯. శతరుద్రీయమన్త్రేణ తుష్టావ పఠమేశ్వరమ్ ।
తత్ప్రసాదాత్ అనుప్రాప్య మునిః కలశసమ్భవః ॥
౧౦. తస్మాత్ దక్షిణతః కిఞ్చిత్ విష్ణుమూర్తిం శివాత్మకమ్ ।
శివలింగం పునః చక్రే త్రికూటతరుమూలతః ॥
౧౧. ఆరాధ్య ధరణీపీఠం బిలద్వారస్య పూర్వతః ।
వేదశాఖినమారాధ్య దేవం త్రిపురభైరవమ్ ॥
౧౨. తతః సంప్రాప శిఖరం గుప్తిస్థానాభిధం మహాత్ ।
ఇత్యుక్తవతి వై వ్యాసే శుకోఽభ్యభాషత ॥
౧౩. తత కిం ధరణీపీఠం గుహా కా వా సమీరితా ।
శ్రుతివృక్ష ఇతి ఖ్యాతః స వృక్షః కేన హేతునా ॥
౧౪. కా వాత్ర చమ్పకారణ్యే దేవీ దృష్టేతి కీర్తితా ।
ఏతత్ సర్వమశేషేణ విస్తరాత్ వక్తుమర్హసి ॥
౧౫. వ్యాసః -
శ్రుణు వక్ష్యామ్యహం తాత స్థలస్యస్యాస్యైవ వైభవమ్ ।
పురా పృథుర్మహాతేజాః చక్రవర్తి మహాబలః ॥
౧౬. సమీకృత్య మహీం సర్వాం ధనుషా శత్రుభజ్జనః ।
దుదోహ సమ్పదా భూరి వసుధాం సాగరామ్బరామ్ ॥

౧౭. మర్యాదాం స్థాపయామాస తపసా సచరాచరే ।
వర్ణాశ్రమాన్ ధర్మాన్ తథా షట్సుమయాన్ విభుః ॥
౧౮. తత్రాలిక్లితమర్యాదాః లోకాస్సర్వే వ్యవస్థితాః ।
ఏతస్మిన్ అన్తరే లోకే సురుచిర్నామ వై ద్విజః ॥
౧౯. బార్హస్పత్యాన్వయో భూత్వా బ్రాత్రా రోచిష్మతా సహ ।
అతీత్య వేదాన్ సకలాన్ షడఙ్గాన్ పదక్రమాన్ ॥
౨౦. చతుష్షష్టికలాభేదమావగాహ్య సమన్తతః ।
సమయాచారశాస్త్రాణి భక్తిమాప జనార్దనే ॥
౨౧. అహఙ్కారాత్ అహం చక్రే శాస్త్రం సమయసమ్భృతమ్ ।
తేనైవ ఖణ్డాన్ సర్వాన్ అన్యాత్మబుధ్యా మదాన్వితః ॥
౨౨. స్వమతం స్థాపయామాస విజయీ సర్వతః భువమ్ ।
వైదికాః బ్రాహ్మణాః సర్వే క్షత్రియాః చ పరే జనాః ॥
౨౩. స్వమాచారం పరిత్యజ్య తస్యైవ వశగా అభవన్ ।
ఏవం తు భారతం వర్షం క్లిశ్యమానం అనేన తు ॥
౨౪. దృష్ట్వాప్యసహ్యమానస్సన్ రాజా పరమదుఃఖితః ।
కైలాసకటకం ప్రాప్య సమాధిముపస్థితః ॥
౨౫. ఆరాధయామాస శివం స్తోత్రైః మన్తైః సమర్హజైః ।
తత్రాధిగతసాన్నిధ్యం దేవదేవేన శూలినః ॥
౨౬. హృష్టోఽస్మి తవ రాజేన్ద్ర స్తోత్రైరపి నమస్యయా ।
వృణు భూప యథాకామం పూరయిష్యే మనోరథాన్ ॥
౨౭. ఇతి దేవస్య సదయాం వాణీమాకర్ణ్య శూలినః ।
వినయావనతో భూత్వా వాచమేవమవోచత ॥
౨౮. పృథుః -
భగవన్ యది మే దాతుం వరం వాఙ్ఘ్నసి శఙ్కరః ।
వైదికధ్వంసినః శైవసమయాన్ దూషితస్య చ ॥
౨౯. శమ్భోః కదాపి దేవేశ న సిధ్యన్తు మనోరథాః ।
ఇతి బ్రువాణం రాజానం ప్రత్యువాచ మహేశ్వరః ॥

30. శివః -

మా చింతాం కురు రాజేన్ద్ర తవాస్వభిమతో వరః ।
యే దూషయన్తి పాపిష్ఠాః శైవీం సమయదీపికామ్ ॥

3౧. శ్రుతిమార్గరతాన్ సర్వాన్ వైదికాన్ బ్రాహ్మణోత్తమాన్ ।
తేషాం కదాపి జాయన్తే నైవ చిత్తమనోరథాః ॥

3౨. కస్యచిత్ దేవకార్యస్య హేతునా కుమ్భసమ్భవః ।
ప్రయాస్యతి దక్షిణాశాం తదాశా తే భవిష్యతి ॥

33. ఇత్యుక్త్వాన్తర్దధే దేవో రాజాపి స్వపురం యయా ।
స మునిర్దేవదేవస్య విజ్ఞాయైవ తు శాసనమ్ ॥

3౪. ప్రాప్య స్థానం త్రికూటాఖ్యం దృష్ట్వా లాస్యం చ శామ్భవమ్ ।
సహ పత్న్యా సమాగత్య దేవద్వారముపాగమత్ ॥

3౫. తత్రత్యాః పురుషాస్సర్వే తులసీదామభూషణాః ।
ఊర్ధ్వపుణ్డ్రధరాః విష్ణునామోచ్ఛారణచుఞ్చవః ॥

3౬. ఉద్వహన్తః తథా ముద్్రే వైదికాధ్వవిదూషకాః ।
విదూషయన్తః పదవీం శైవీముపనిషద్రతామ్ ॥

3౭. తే దృష్ట్వా తం మునిం శ్రేష్ఠం ద్వితీయమివ శక్కురమ్ ।
రుద్ధానాః పదవీం తస్య వాచం ప్రోచుః క్రుధాన్వితాః ॥

3౮. భవాదృశాః న గన్తవ్యం సమయేతరగామినా ।
ఇత్యుక్త్యేషు నిర్గత్య తాదృశం రూపమాస్థితః

3౯. భూయః ప్రవిశ్య సహసా దృష్ట్వా చ హరివిగ్రహమ్ ।
తస్మిన్నారాధయామాస దేవదేవం సదాశివమ్ ॥

౪౦. సమ్పూజ్య విధినా శమ్భుం స్వపాణిభ్యాం పరామృశన్ ।
ఏవం సమ్భావితః తేన భగవాన్ హరిరీశ్వరః ॥

౪౧. స్వమూర్తిం సజ్కుచన్నగ్రే సంప్రాప శివలిఙ్గతామ్ ।
తదావారణదేవాః చ శివావరణమూర్తయః ॥

౪౨. ప్రత్యదృశ్యన్త సర్వేషాం జనానాం పశ్యతాం తదా ।
ఏతస్మిన్నన్తరే క్రుద్ధాః సురుచేః పరిచారకాః ॥

౪3. శిష్యాః ప్రశిష్యామాత్యాః చ చక్రీరే కలహం మునౌ ।

అరూపా తావదాకాశాత్ వాగభూత్ అద్భుతావహా ॥

౪౪. ఉభయోః క్రియతాం వాదం యత్ర వ విజయో భవేత్ ।
సాక్షిణం పురతః కృత్వా యం కఞ్చిత్ న్యాయవాదినమ్ ॥

౪౫. ఇతి తేషు బ్రువాణేషు శివస్యోత్తరపార్శ్వతః ।
పీఠాదావిరభూత్ దేవీ కాచిత్ కాఞ్చనపాటలా ॥

౪౬. తామాసాద్య మహాదేవీం వవ్రిరే వాదసాక్షిణీమ్ ।
కుమ్భయోనేః తదా తేషాం మహాన్ వాదః ప్రావర్తత ॥

౪౭. దాస్యం పరాజితస్యేతి విధాయ సమయం ముదా ।
పఞ్చమేఽహని తే సర్వే నిర్జితాః కుమ్భజన్మనా ॥

౪౮. తమేవ గురుమాసాద్య శివదీక్షాముపావిశన్ ।
తదాది పరమం క్షేత్రం శివక్షేత్రమభూత్ తథా ॥

౪౯. తేనైవ స్కలః లోకాః బ్రాహ్మణాశ్చ విశేషతః ।
స్వస్వధర్మమనుప్రాప్య సుఖినః చిరజీవినః ॥

౫౦. శైవం చ వైదికం ధర్మం ప్రతిష్ఠాప్య మహీతలే ।
విగాహ్య చిత్రాతీర్థం చ దేవం ఆరాధ్య పీఠికామ్ ॥

౫౧. ఖైరవం మాధవం చైవ వేదశాఖినమీశ్వరమ్ ।
ప్రణమ్య విధివత్ దృష్ట్వా పరమానందతాణ్ణవమ్ ॥

లోపాముద్రాపతిః శ్రీమాన్ తామ్రపర్ణ్యా ముదం యయౌ ।

ఇతి చతుర్థః అధ్యాయః ॥ Pro.Total = 199 + 51 =250.

పఞ్చమః అధ్యాయః

త్రికూటాచలమాహాత్యమ్ ।

౧. శ్రీ శుకః -

భగవన్ సర్వధర్మజ్ఞ కథితా భబవదాధునా ।
మహిమామోదభరితా కథేయం కుమ్భజన్మనః ॥

౨. శ్రుతాపి శ్రవణానందపీయూషపుషితాధునీ ।
వైవ తృప్తికరీ నూనం ఘృతధారేవ పావకే ॥

3. తత్ర తస్మాత్ మహాపీఠాత్ ఆవిర్భూతామ్బుజారుణా ।
కా వా కిమర్థముద్భూతా కేన వా ప్రార్థితా పునః ॥
౪. అస్యాః ప్రభావమస్మాకం శ్రోతుం కౌతూహలం కిల ।
ఇత్యుక్తవతి వై తస్మిన్ వ్యాసః సత్యవతీసుతః ॥
౫. వ్యాజహార కథామేనాం శుకాయ బ్రహ్మవాదినే ।
వ్యాసః -
పురా ప్రలయసంలీనే బ్రహ్మాణ్ణే సచరాచరే ॥
౬. తమసా వ్యావృతే తస్మిన్ వైఖారికవివర్జితే ।
నాద్యోదంత కర్మాణి విషయాః చ గుణోత్తరాః ॥
౭. ఆకస్మికమభూత్ శబ్దం యత్ బ్రహ్మ పరిపఠ్యతే ।
తత్ర కాచిదభూత్ దేవీ త్రివర్ణా వర్ణరూపిణీ ॥
౮. కృష్ణలోహితశుక్లాభా స్వరూపా నూక్ష్మదర్శినీ ।
అజా జనిత్రీ జగతామద్భుతాకార దర్శనా ॥
౯. హితాయైవ హి లోకానామాలలమ్బే పరాం తనుమ్ ।
లోకమాయానుభావేన సాసూత మిథున త్రయమ్ ॥
౧౦. విధిం సర్గాయ సన్దిశ్య హరిం పాలనకర్మణి ।
అభ్యయాయాదిశత్ రుద్రం తే చ చక్రర్యథాపునః ॥
౧౧. అతః త్రికూటమిత్యుక్తం త్రయాణాం మేలనస్థలమ్ ।
తేషామనుగ్రహార్థాయ సన్దృష్టం జగదమ్బయా ॥
౧౨. త్రయా తరుస్వరూపేణ సాన్నిధ్య కురుతే యతః ।
తేనాపి హేతునా క్షేత్రం త్రికూటమితి కథ్యతే ।
౧౩. యుగే యుగే చ మర్యాదాం ఉపాధాయ శివః స్వయమ్ ।
ఏకస్మిన్ ఏవ బిమ్బే తు మూర్తీనాం త్రితయం యతః ।
౧౪. దర్శయిష్యతి తత్ తస్మాత్ స్థలస్యాస్య త్రికూటతా ।
అత్రేతిహాసం భూయోఽపి శ్రుణు పుత్ర మహామతే ॥
౧౫. యస్యాఃశ్రవణమాత్రేణ నరః పాపైః ప్రముచ్యతే ।
పురా దనుసుతః కశ్చిత్ నిశుమ్భస్య హి మాతులః ॥
౧౬. ఉదుమ్బరన్నామ మహాన్ నాసర్వా అసుర శిల్పినః ।

యయాచే స రహఃస్థానం స్వవాసాయ మహత్తరమ్ ॥

౧౭. తతః స వార్ధకిర్ధీమాన్ మాయామస్థాయ తు దుఃసహమ్ ।

పార్ధ్వే మలయశైలస్య గుహాయాం నగరాం వ్యధాత్ ॥

౧౮. తదాది నిర్భయో భూత్వా తస్మిన్ ఏవావసత్ సుఖమ్ ।

మయస్య మాయావర్యేణ దుర్జయే నగరే వరే ॥

౧౯. నివసన్ పుత్రపౌత్రాద్వైః బలైశ్చ బలవత్తరః ।

బబాధే ప్రత్యహం రాత్రౌ గూఢాత్మా సకలాః ప్రజాః ॥

౨౦. అల్పేనైవ తు కాలేన నష్టాభూత్ దక్షిణా మహీ ।

శరణం ప్రాప నికరం ముసినాం బ్రహ్మవాదినామ్ ॥

౨౧. పదే పదే దుఃఖహస్త్రీం దురితాం దురితభజ్జునీమ్ ।

మలయచమృక్వనే మూర్తిం స్థాప్య తన్మయామ్ ॥

౨౨. ఆరాధ్య మునయో భక్త్యా దేవీం దుఃఖార్తిభజ్జునీమ్ ।

పూజాన్తే భవభూతేశీం తుష్టువుః స్తుతిభిశ్చ తామ్ ॥

౨౩. ఋషయః -

జయ దేవి మహాదేవి మహామృగలదాయని ।

ప్రసీదత సీదతాం నః త్వం పరిత్రాణాయ పార్వతి ॥

౨౪. శూలఖడ్వాఙ్ముసలవినిష్పిష్టారిసనికే ।

ప్రసీద సీదతాం నః త్వం పరిత్రాణాయ పార్వతి ॥

౨౫. త్వయామ్బు సకలా దైత్యాః భక్షితా రణసంకృతే ।

ప్రసీదత సీదతాం నః త్వం పరిత్రాణాయ పార్వతి ॥

౨౬. త్వత్కర్గలసత్ శూలదలితాః దానవాః పురా ।

రక్షణాయైవ లోకానం సా కృపా క్వ గతామ్భికే ॥

౨౭. సింహనాదవినాదేన మోహితా దైత్యదానవాః ।

రక్షణాయైవ లోకానాం సా కృపా క్వ గతామ్భికే ॥

౨౮. దంష్ట్రాకరాలవదనం దృష్ట్వా తే మూర్చ్ఛితాః పరే ।

రక్షణాయైవ లోకానాం సా కృపా క్వ గతామ్భికే ॥

౨౯. అస్మాన్ పాహి భయాత్ భీతాన్ అనాథాన్ భక్తవత్సవే ।

అవిలమ్బం దయాపాత్రం విధేహి భువనత్రయమ్ ॥

30. లీలయైవ విహస్త్రి త్వం దైత్యానాం కీర్తిభజ్జనీ ।
అవిలమ్బం దయాపాత్రం విధేహి భువనత్రయమ్ ॥
3౧. త్వదస్త్రవిత్రస్తబలం దైత్యానాం క్షణభక్లరమ్ ।
తాన్ ఉదస్యాసి దుర్గే త్వం భక్తానాం హితకామ్యయా ॥
3౨. త్వయా జగదీదం విశ్వం సమయే పాల్యతే భయాత్ ।
తయా నః పాహి కల్యాణి ప్రనూః పుత్రానివ స్వయమ్ ॥
33. తుభ్యం నమః సర్వజగత్సవిత్రి విత్రాస్య పాపాన్ అమరారివర్గాన్ ।
ఆప్తం జనం పాహి భవాని భద్రే రుద్రాణి భద్రే కరుణే పురాణి ॥
3౪. వ్యాసః -
ఇత్థం తైర్మునిశార్దూలైః స్తూయమానా మహేశ్వరీ ।
ప్రసన్నావిరభూత్తస్మాత్ బిమ్బాత్ అమ్భోరుహాసనా ॥
3౫. సౌందర్యసిన్ధుకల్లోలకటాక్షాక్షేపసుందరీ ।
మనోజ్ఞమన్దన్మేరాంశుకలికాకల్పవల్లరీ ॥
3౬. కాక్షానాజ్గదకేయూరకటకాజ్జలిభూషితా ।
అభ్యర్చ్యమానా గీర్వణైః కుసుమైః కల్పకోదభవైః ॥
3౭. వాచా మోచాఫలామోదగన్ధినా వ్యాజహార సా ।
శ్రీ దేవీ -
మా విషాదం మునిశ్రేష్ఠాః కిం కృత్వా భవతాం హితా ॥
3౮. సాధయిష్యామ్యహం నూనం మాయూయం భవదాలసాః ।
ఏవం బ్రువత్యాం దుర్గాయాం భక్తిప్రవాహాత్మమూర్తయః ॥
3౯. ఋషయః -
ఊచుర్జయజయేత్సుక్వై బద్ధాజ్జలిపుటోజ్జ్వలాః ।
అమ్బాకర్ణయ వృత్తాన్తం అస్మాకం విప్లవం మహత్ ॥
౪౦. గూఢాత్మా హి రహాఃకశ్చిత్ దైత్యోదుమ్భురసంజ్ఞకః ।
నిర్మానుషమిమాం కృత్వా మహీం మునిజనోషితామ్ ॥
౪౧. అస్మాకమగ్నిహోత్రాణి బలవాన్ బాధతే బహు ।
తం హత్వా దుస్సహం దైత్యం అస్మాకం సౌఖ్యదా భవ ॥

౪౨. ఇత్థం సంప్రార్థితా దేవీ ఋషిభిః భావితాత్మభిః ।
తథేత్యభయమాభాష్య నిర్జగామామ్బరాధ్యనా ॥
౪౩. హిత్వా మాయామయస్యాపి విధార్య చ మహీతలమ్ ।
ప్రవివేశ గుహం రమ్యాం సమన్తాత్ దానవావృతమ్ ॥
౪౪. సింహనాదనినాదేన సజ్జుష్య భువనత్రయమ్ ।
పార్శ్విఘాతం పురద్వారి చకారాశని సన్నిభమ్ ॥
౪౫. తే కిమేతత్ ఇతి భ్రాన్తాః దైత్యాః చ పరితో గుహమ్ ।
ఆవప్రుః పరమాం దేవీం శస్త్రాస్త్రశతవర్షిణః ॥
౪౬. ఏవమాపతతో దైత్యాన్ నానాబలసమన్వితాన్ ।
పాణిభ్యాం గృహ్లాతీ వేగాత్ చిక్షేప చ నిజాననే ॥
౪౭. శతం సహస్రయుతం రథాసీకం అనేకశః ।
రథానామపి సాహస్రం తురగాణాం పరశ్శతమ్ ॥
౪౮. చర్షయన్తి మహాభీమం కాలానలసమప్రభమ్ ।
ఏవం ముహూర్తమాత్రేణ శూన్యమాసీత్ గుహోదరమ్ ॥
౪౯. కేచిన్నష్టాః భక్షితాశ్చ త్యక్తాః దైత్యవపుః పునః ।
సంప్రాప పరమం స్థానం స్వర్గమన్వైస్సుదుర్లభమ్ ॥
౫౦. హతానాం తత్ర దైత్యానాం పఞ్చ పఞ్చ శతాని చ ।
మహాభూతాభవన్ తత్ర మాతృభక్తాశ్చ దుర్దమాః ॥
౫౧. దుర్గాదేవ్యా సమాదిష్టాః క్షేత్రపాలాః అభవన్ తథా ।
సా గుహా నగరీ చాసీత్ సిద్ధానాం వసతిః పురా ॥
౫౨. ఏవం నిహత్య తాన్ దైత్యాన్ సర్వాన్ నిర్గత్య చ బిలోదరాత్ ।
స్తూయమానానా మునిగణైః వ్యాజహార మహేశ్వరీ ॥
౫౩. శ్రీదేవీ -
సన్తు భద్రాణి యుష్మాకం మా విచారో మునీశ్వరాః ।
నిత్యమత్ర వసిష్యామి భవతాం హితకామ్యయా ॥
౫౪. యథా యథా హి ధర్మస్య గ్లానిర్భవతి భూతలే ।
తథా తథానుసూపేణ నాశయిష్యామి విప్లవమ్ ॥
౫౫. అర్చితా ప్రణతా ధ్యాతా సంస్తుతా చ పునః పునః ।

కాఙ్గితాని ప్రదాస్యామి సర్వేషామేవ దేహినామ్ ॥

౫౬. మాహాత్యం మమ లీలాయాః యే శృణ్వన్తి పఠన్త్యపి ।

తేషామపి విశేషణ నిత్యం కామదుహాస్యహమ్ ॥

౫౭. ఇతి బ్రువాణా సా దేవీ తత్రైవాన్తరధీయత ।

సంహృష్టాః సకలాః లోకాః ఋషయశ్చ తపోధనాః ॥

౫౮. అద్యాపి సంస్థితా దేవీ క్షేత్రే పఠమపావనే ।

తపశ్చరన్తః సంహృష్టాః స్తువన్తః పఠమేశ్వరీమ్ ॥

౫౯. తదారభ్య తథా తత్ర సురాజ్ఞా దానవాః హతాః ।

గణభూతాః పాలయన్తః స్థలం మహత్ ॥

౬౦. తదాది సిద్ధనగరం సిద్ధైః పూర్ణం గుహాతలమ్ ।

చమృకావిపినం తత్ర ఖ్యాతమాసీత్ నిరన్తరమ్ ॥

౬౧. తదాది చమృకారణ్యం దేవీ సా చమృకాభిధా ।

పురా బ్రహ్మదిభిర్దేవైః కేనచిత్ కారణాన్తరే ॥

౬౨. అత్రాకారి మహాపీఠం తత్ప్రసాదోపలబ్ధయే ।

ఏవం క్షేత్రస్య మాహాత్యమహో వాచామగోచరమ్ ॥

౬౩. స్మరణాత్ ఏవ జన్తూనాం భోగమోక్షైకసాధనమ్ ।

ఇతః పఠం ప్రవక్ష్యామి కుమ్భయోనేః మహాత్యనః ॥

౬౪. చరితం తామ్రపర్ణాస్తు మలయస్య మహాగిరేః ।

యథావృత్తం ప్రవక్ష్యామి శ్రుణు పుత్ర మహామతే ॥

౬౫. ఏవమభ్యుదయం రూపం హరేర్నారాయణస్య తు ।

విధాయ శామ్భవం లింగం పూజయామాస భక్తితః ॥

౫౬. ప్రావేశయత్ తు తత్రత్యాన్ మహాపాశుపతవ్రతమ్ ।

లోపాముద్రాన్వితః శ్రీమాన్ సపర్యాం విదధే పరామ్ ॥

౬౭. ఉపహారైః మహాదేవ్యాః నిర్దిష్టేనైవ కర్మణా ।

తత్ప్రసాదమనుప్రాప్య సుఖం తత్రావసత్ చిరమ్ ॥

ఇతి పంచమః అధ్యాయః ।

Pro.Total = 250 + 67 = 317.

షష్ఠః అధ్యాయః

చిత్రానద్యాః రోదినీనద్యాః చ ఉదభవః ।

౧. ప్రభాతాయాం తు శర్వర్యాం నియమస్నానతత్పరః ।
తామ్రాముత్థాపయామాస స్తోత్త్రైః శ్రుతిమనోహరైః ॥

౨. అగస్త్య ఉవాచ -

అమ్బ తామ్రే మహాదేవి లోకానుగ్రహకారిణి ।
సుప్రభాతా నిశా కృత్స్నా ప్రబుద్ధా భవ శోభనే ॥

౩. అనాదిశామ్భవీకణ్ణకనకామ్బుజమాలికే ।
మహామణిప్రసూర్మాతః ప్రబుద్ధా భవ శోభనే ॥

౪. సజ్కుచత్తైరవం భృజ్జాః విహాయ కృపణం యథా ।
ఉత్ఫుల్లాం నలినీం యాన్తి ప్రబుద్ధా భవ శోభనే ॥

౫. గౌరీకుచాచలోదఞ్చన్నిర్దురశ్రీ విడమ్బినీ ।
తీర్థానాం తీర్థదా రూపే ప్రబుద్ధా భవ శోభనే ॥

౬. శ్రుతయః సకలాః లోకహితాయ శివకల్పితాః ।
తస్మాత్ వేదద్రవా ప్రోక్తా మహాపాతకనాశినీ ॥

౭. శివభక్తిమాయే పుణ్యే విష్ణుభక్తిప్రవాహినీ ।
బ్రహ్మశక్తిరసాసి త్వముత్తిష్ఠామృతవాహినీ ॥

౮. అన్నదా వసుదా భూరి పుణ్యదా మజ్జతాం నృణామ్ ।
త్వమేవ పరమా శక్తిః ప్రసీద మలయాత్మజే ॥

౯. ఇతి స్తుతా మునీన్ద్రేణ తామ్రపర్ణి సరిద్వరా ।
సముత్తస్థా శనైరేవీ నిద్రకలుషితేక్షణా ॥

౧౦. సఖీభిస్సహ సంయుక్తా మన్దం మన్దం సమాయయా ।
తత్పాదకమలాసఙ్గాత్ తప్తహాటకనూపురాత్ ॥

౧౧. విశీర్ణమణయో భూమా వైశ్వానరసమప్రభాః ।
తేషు స్వచ్ఛతయా దృష్టాః తామ్రాయాః మూర్తయః శుభాః ॥

౧౨. తత్త్రైకాం మణిభిమ్బుస్థాం ఛాయామూర్తిం నిజాం శుభామ్ ।
ఆహూయ వ్యాజహారామ్బా స్మయమానా మహానదీ ॥

౧౩. తామ్రపర్ణి -

వహ్యహి వత్సే కల్యాణి మచ్ఛక్తిపరిభావితే ।
మదాజ్ఞయా మునేరస్య స్నానపానాయ సత్వరమ్ ॥

౧౪. ప్రవాహరూపా శుద్ధోదా ఆవిర్భవతుమర్హసి ।
ఇమే భవేతాం సరితే వయస్యే తీర్థవిగ్రహే ॥

౧౫. ఇత్థం ఆజ్ఞాపితా సా తు మణిచ్ఛాయా మనోహరా ।
సఖీభ్యాం సహ సమ్భూయ నానావర్ణా మణిత్విషా ॥

౧౬. ఇమాం ప్రదక్షిణీకృత్య సర్వేషాం పశ్యతాం ముదా ।
ఓమిత్యామస్త్య శిఖరాత్ మలయస్య మహాగిరేః ॥

౧౭. ప్రవాహరూపిణీ పూర్ణా నిస్ససార ఝషాకులా ।
మత్యకచప్రసమ్పాతా శక్తిశుక్తినిషేవితా ॥

౧౮. తరక్షిణీ శైవలినీ మహావర్తశతాన్వితా ।
శుద్ధోదకా స్వాదుమతీ విచిత్రా పాపహారిణీ ॥

౧౯. మధ్యే త్రికూటక్షేత్రస్య నిస్ససార శనైఃశనైః ।
జ్వాలయస్తీ పదామ్భోజయుగలం కుమ్భజన్మనః ॥

౨౦. లోపాముద్రాజ్ఞానంసక్తయావకాద్రవపాటలామ్ ।
నదీమఖణ్ణసమ్భూతాం గజ్జామివ శుభోదకామ్ ॥

౨౧. దృష్ట్వా మునిగణాస్సర్వే హృష్టాశ్చ పరమర్షయః ।
సిద్ధగన్ధర్వయజ్ఞాశ్చ పతగోరగకిన్నరాః ॥

౨౨. ఇన్ద్రాద్యాః సకలాః దేవాః స్తువన్తః కుమ్భసమ్భవమ్ ।
పుష్యవృష్టిముచో వ్యోమ్ని త్రికూటక్షేత్రమాయయః ॥

౨౩. నానావర్ణతయా చిత్రాం ఇమాం నాన్నా ప్రచక్రీరే ।
వైత్రమాసీ సితే పక్షే చిత్రాయుజి నిశాకరే ॥

౨౪. జాతా మహానదీ హ్యేషా తస్మాత్ చిత్రేతి కీర్తితా ।
బాలా నదీతి విఖ్యాతా బాలారూపతయా ధ్రువమ్ ॥

౨౫. తతఖీం ఊచిరే శుక్లామపరామపి మణ్ణినీమ్ ।
తీర్థప్రవాహరూపాయాం మహానద్యాం మహార్షయః ॥

౨౬. సస్సుః పవిత్రమిత్యక్త్వా దేవాశ్చ పితృగుహ్యకాః ।

- తేషామనుగ్రహార్థాయ త్రికూటేశో మహేశ్వరః ॥
౨౭. ఆవిర్భూతో మహాలింగాత్ దదౌ తీర్థం మహేశ్వరః ।
సహ పత్స్య మునిః శ్రీమాన్ స్నాత్వాస్యాం శముభసన్నిధౌ ॥
౨౮. తర్పయిత్వా ఋషీన్ దేవాన్ పితౄన్ చ విధిపూర్వకమ్ ।
దేవం త్రికూటమీశానం సమ్పూజ్య కుసుమాదిభిః ॥
౨౯. పూజ్యమానస్సిద్ధగణైః తామ్రపర్ణ్యాసమశ్చితః ।
సమాప్య కాల్యం నియమం బ్రాహ్మణాంశ్చ యథావిధి ॥
౩౦. సన్తర్ప్య భక్ష్యభోజ్యాద్యైః దక్షిణాభిర్యథోచితైః ।
పర్వతేన మునీంద్రేణ తథా తుముభరుణాన్వితః ॥
౩౧. బుభుజే స బుధశ్రేష్ఠః దేవీ తామ్రా సఖీవతామ్ ।
లోపముద్రా రాజపుత్రీ భర్తుఃశేషం ప్రగృహ్య సా ॥
౩౨. ఉవాస సహధర్మజ్ఞా శుశ్రుషణపరాయణా ।
ఏవం నివసతాం తేషాం మునీనాం కుమ్భసమ్భవః ॥
౩౩. అస్తాద్రిమగమత్ శ్రీమాన్ అంశుమాలీ శనైఃశనైః ।
ఉపాస్య పశ్చిమాం సన్ధ్యాం హుతాగ్నిః సహ భార్యయా ॥
౩౪. కథాభిరభిరామాభిః రజ్జాయానో జనం మహత్ ।
నినాయ రజసిం తత్ర నిమిషార్థమివ క్షణాత్ ॥
౩౫. ఏవం వ్యుధాస్య రజసిముదితే సవితర్యథ ।
భగవన్తముపస్థాయ భాస్కరం భువనేశ్వరమ్ ॥
౩౬. ప్రతస్థే దక్షిణామాశామాదాయ మలయాత్మజామ్ ।
సహ తుముభరుణా వైవ పర్వతేన మహాత్మనా ॥
౩౭. చిత్రా నదీం సముత్తీర్య లఙ్ఘయిత్వా వనాన్యపి ।
అశ్రుణోత్ రోదనం ఘోరం కరుణం కణపీడనమ్ ॥
౩౮. పునః క్షణాన్తరేణైవ వనే తస్మిన్ భయానకే ।
కాప్యదృశ్యంత తన్వజ్ఞీ సర్వాయవసున్దరీ ॥
౩౯. ప్రణాలీవ ప్రముఖ్చన్త్రీ నేత్రాభ్యామశ్రునిర్భరమ్ ।
తామాసాద్య దయావిష్టా తామ్రపర్ణీ శుచిస్మితా ॥

౪౦. ప్రపచ్చ వాచా పీయూషపరిణామాక్షరాజ్కయా ।
దేవీ -
కా త్వమర్థం విపినే పరం రోదిషి భీషణమ్ ॥
౪౧. శ్రోతుమిచ్ఛామి తే దుఃఖం శ్రోతవ్యం యది మే పునః ।
వక్త్రమర్హస్యశేషేణ మైవం శోచితుమర్హసి ॥
౪౨. ఇతి పృష్టా సా తయైవమవోచత్ దుఃఖకారణమ్ ।
తామ్రే కల్యాణి వక్ష్యామి మమ శోకస్య కారణమ్ ॥
౪౩. కాశ్యపస్య సుతా నామ్నా కున్దలాస్మి శుచిస్మితే ।
సుమేధస్య ప్రియా భూత్వా ఋషేః తస్య తపస్వినః ॥
౪౪. చిరం భుక్తాని భోగాని వివిధాన్యపి ।
అత్ర కశ్చిత్ మహద్రక్షః సమాగత్య విధేర్బలాత్ ॥
౪౫. జహూన మమ భర్తారం మాం హస్తుం పునరాగతః ।
కేశే జగ్రాహ పాణిభ్యాం సోఽపి భస్మీకృతోఽభవత్ ॥
౪౬. తతః చితామారోప్య వహ్నిం ప్రక్షిప్య సర్వతః ।
ప్రవిష్టాయాం మయి పునః సోఽగ్నిరన్తర్దధే మహాన్ ॥
౪౭. స్వప్త్యస్తు నూనమిత్యాసీత్ తావత్ వాగశరీరీణీ ।
తస్మాన్నివృత్తా మరణాత్ కాఙ్క్షిస్త్రేయ ఉత్తమమ్ ॥
౪౮. కిం మరోమి క్వ గచ్ఛామి హా కష్టం సముపస్థితమ్ ।
ప్లావమానా మహాసిన్ధావఘాతే దుఃఖసాగరే ॥
౪౯. దృష్టా మే దేవి కల్యాణి భాగ్యశేషాత్ మమగ్రతః ।
త్వం మాతా త్వం సఖీ సాక్షాత్ త్వామహం శర్ణం గతః ॥
౫౦. ఇత్థం విలపమానాం తాం సీదన్తి చ పునఃపునః ।
ఆలిలిజ్జే జగన్మాతా కృపయా మలయాత్మజా ॥
౫౧. తవన్మనః సముత్తస్థౌ తౌ సుధాసంసర్గతో యథా ।
పపాత భూరి పుష్పాణి దేవముక్తాని భూతలే ॥
౫౨. తత్పృష్ట్యా మహదాశ్చర్యం కుమ్భభూః అతివిస్మితః ।
బహుమేనే మలయజాం లోపాముద్రా చ హర్షితా ॥

౫౩. సుమతిః సహసోత్థాయ కుమ్భయోనిసమన్వితః ।
తామ్రామారాధయామాస దేవీం త్రైలోక్యపావనీమ్ ॥
౫౪. తస్యాః ప్రసాదాత్ సంప్రాప్య వరాన్ శ్రేయాంశ్చ భూరిశః ।
తదశ్రువారిధారాభిః పూరితా కాప్యభూన్నదీ ॥
౫౫. అనుగ్రహాత్ తామ్రపర్ణాః సంసర్గాత్ కుమ్భజన్మనః ।
అద్యాపి పుణ్యతీర్థా సా దృశ్యతే దక్షిణాపథే ॥
౫౬. తౌ దమృతీ ప్రతిష్ఠాప్య స్వాశ్రమే కుమ్భసమ్భవః ।
పునస్స తామ్రయా సార్ధం ప్రయాతో దక్షిణాం దిశమ్ ॥
౫౭. ఆససాద శిలావర్తం యత్రాస్తే వరుణాత్మజః ।
వజ్రజ్గద ఇతి ఖ్యాతో బ్రహ్మశాపేన కర్కితః ॥
౫౮. పిత్రాదిష్టాం గుహామేత్య నిర్మితాం విశ్వకర్మణా ।
చకార వసతిం తత్ర మలయస్య తు పార్శ్వతః ॥
౫౯. వీక్ష్యమాణస్తు శాపాన్తం నినాయ శరదాం శతమ్ ।
స దృష్ట్వా కలశీనూనుం పూజయిత్వా మహానదీమ్ ॥
౬౦. అనుగ్రహాత్ తామ్రపర్ణాః పునర్దేవత్వమాప్తవాన్ ।
వజ్రాజ్గదగుహాస్థానం తోరణాచలసంజ్ఞితామ్ ॥
౬౧. తస్మాత్ దక్షిణతః కిచ్ఛీత్ క్రోశమాత్రమతీత్య సః ।
అత్రేరాశ్రమమాశ్చర్యమవాప మునిపుంగవః ॥
- ఇతి షష్ఠః అధ్యాయః ।   Pro.Total = 317 + 61 = 378.

సప్తమః అధ్యాయః

- వజ్రాజ్గదశాపనివృత్తిః శివశైలే ఘటనోత్పత్తినిరూపణ మ్ ।
౧. ఇత్థం నిగదితాం వాణీం పిత్రా వ్యాసేన ధీమతా ।
హర్షమాణః పునర్వాక్యమాబభాషే శుకో మునిః ॥
౨. శ్రీ శుకః -
కిమాఘః కృతవాన్ తాత వారుణిః కేన హేతునా ।
వేధాః తమశపత్ కేన తన్ మే కథయ విస్తరాత్ ॥

3. వేదవ్యాసః -

అహో తే కథయిష్యామి కథాం కలుషనాషినీమ్ |

పురా సారఙ్గకేతస్య కన్యా గన్ధర్వభూపతేః ||

౪. మాలతీం నామ సుభగాం ఉపయేమే జలాధిపః |

రేమే చిరం తయా రాజా వరుణో హరిదీశ్వరః ||

౫. సుషేవే సా వరారోహా పుత్రాన్ భర్తృసమాన్ శుభాన్ |

వజ్రాఙ్గదః పూర్తిదక్షో ప్రభానుర్మణివాన్ ప్రనూః ||

౬. పక్షాన్తే భ్రాతరః శూరాః ధర్మజ్ఞాః లోకసమ్మతాః |

బ్రహ్మణా శక్కురేణాపి హరిణా వజ్రపాణినా ||

౭. సమ్మానితాః విశేషేణ పిత్రోః ప్రీతికరాః అభవన్ |

తేషు జ్యేష్ఠో మహతేజాః ధీరో వజ్రాఙ్గదో బలీ ||

౮. కదాచిత్ వారుణీలోకాత్ వినిష్క్రమ్య విమానవాన్ |

వీణామాదాయ విమలాముద్గతః బ్రహ్మణః సభామ్ ||

౯. ఉత్పపాతాతివేగేన వ్యోమ్నా విస్తారశాలినా |

ఆదిత్యపదముల్లస్య గ్రహనక్షత్రమణ్డితమ్ ||

౧౦. శింశుమారమహాచక్రం తథా సప్తర్షిమణ్డలమ్ |

ధ్రువం ప్రదక్షిణీకృత్య గచ్ఛన్ గగనవర్తనా ||

౧౧. దదర్శ స విమానస్థం ప్రయాన్తం బ్రహ్మణస్సభామ్ |

మణికాన్తమితిఖ్యాతం గుహ్యాకానాం గణేశ్వరమ్ ||

౧౨. తస్యోత్సక్తే వర్తమానాం దదర్శ స్తబకావతీమ్ |

అసమ్భాన్త ఇవాసాద్య నిరుధ్యాధ్వనమోజసా ||

౧౩. బభాషే వచనం ధీమాన్ వారుణిః గుహ్యకేశ్వరమ్ |

వజ్రాఙ్గదః -

సాధు గుహ్యక రాజన్ త్వం కులినోఽసి విశేషతః ||

౧౪. అజ్ఞానాఖ్యస్య యక్షస్య సుతేయం మత్పరిగ్రహా |

స్తబకాఖ్యా వధూరేషా కుత్ర వా నీయతే త్వయా ||

౧౫. ముఞ్చ ముఞ్చ వధూమేనామకార్యం మా కరిష్యథాః |

ఇత్యుక్తవతి వై తస్మిన్ పునః ప్రాహ స గుహ్యకః ||

౧౬. మా కురు త్వమహాఙ్కారం ధర్మస్తీన తే ఖలు |
బహవోఽస్యాః పతిర్భూత్వా త్వాదృశా మాదృశా జనాః ||
౧౭. యమేషా వృణుతే కాన్తం సోఽస్యాః పతిరసంశయః |
సాధారణస్త్రీ సర్వేషాం సురాణాం దేవకల్పితమ్ ||
౧౮. ఏవమన్యోన్యవాదేన కలహస్సుమహాన్ ఆభూత్ |
గుహ్యకం తం పరాజిత్య తామాదాయ వరాజనామ్ ||
౧౯. గతో వజ్రాఙ్గదో లోకం సోఽప్యగాత్ బ్రహ్మణస్సభామ్ |
తం దృష్ట్వా దీనమనసం క్లాన్తం తం గుహ్యోధిపమ్ ||
౨౦. కిమేతత్ ఇతి పప్రచ్ఛ దయాలుస్స పితామహాః |
బ్రహ్మ -
కిం తే స్తాపసమ్భ్రాన్తస్సాన్తఃక్లాన్తం వపుః పరమ్ ||
౨౧. దారానుసక్తమనసాం కుతః సౌఖ్యం భవిష్యతి |
ధర్మతః తస్య సా నూనం భార్యా భవితుమర్హతి ||
౨౨. తథాప్యకృత్యం తస్యైవ ధ్రువచక్రాదితః పరమ్ |
రాగవస్తో భవిష్యన్తి తే త్యాజ్యా మత్సమీపతః ||
౨౩. ఏతత్ ఆరభ్య తస్యైవ మాస్తు దేవగతిర్ధ్రువమ్ |
ఇత్యుక్త్వా భగవాన్ బ్రహ్మ సాన్త్యయామాస గుహ్యకమ్ ||
౨౪. సోఽపి వజ్రాఙ్గదః శాపాత్ నష్టగతిర్ధ్రువమ్ |
పితరం శరణం ప్రాప వరుణం యాదసాం పతిమ్ ||
౨౫. స తు పుత్రం సమాశ్వస్య ప్రాప్య బ్రహ్మణమీశ్వరమ్ |
ప్రార్థయామాస శాపాన్తం సోఽపి తం పునరబ్రవీత్ ||
౨౬. యదా మలయశైలస్య ప్రాన్తశ్రుణ్ణే మహోదయే |
దృశ్యనే తైజసం చిత్రం తోరణం మణిభాస్వరమ్ ||
౨౭. తదా తామ్రాసమాయుక్తో మైత్రావరుణిరాత్మవాన్ |
ఆగమిష్యతి లోకానాం హితాయ మునిపుఙ్గవః ||
౨౮. తదనుగ్రహమాసాద్య తామ్రపర్ణ్యాం విగాహ్య చ |
పునర్దేవగతిం యాతు సభార్యో నాత్ర సంశయః ||
౨౯. ఇత్థం లభ్యా తు శాపాన్తం వారుణిః సహ భార్యయా |

వరుణస్యాజ్జయా విశ్వకర్మణా నిర్మితాం గుహామ్ ॥

30. ఆసాద్య వసతిం చక్రే వీక్షమాణో మహామునేః ।
సమాగమం తామ్రపర్ణ్యా యాతో హయ ఇవాధ్యని ॥
3౧. గతే వర్షశతే పూరే గుహాద్వారి విజృమ్భితే ।
తోరణం తరుణాదిత్యపాటలం చారుచిత్రకమ్ ॥
3౨. ఆలోక్య స గుహాద్వారి ధీరో వజ్రాఙ్గదో ముదా ।
నిర్గత్య గర్జిత విస్తీరే దదర్శ మహతీం మహీమ్ ॥
33. ఉత్పల్లవస్తవనాముదాగరువాటికామ్ ।
ఉత్పల్లకదలీఫలాం ఉచ్ఛావచవిహాఙ్గమామ్ ॥
3౪. వసస్తమదనోల్లాసకూజతోక్తిలసారసామ్ ।
ఆశ్చర్యతోరణాచ్ఛయాం చమత్కృతమణిస్థలీమ్ ॥
3౫. ఇత్థం వ్యాపారయన్ దృష్టిం సమన్తాత్ వరుణాత్మజః ।
దిశమావృత్య కౌబేరీం ప్రభాం జ్యోత్స్నామివ స్థితామ్ ॥
3౬. దృష్ట్వా స విస్మయావిష్టో దదర్శ మునిమగ్రతః ।
అక్షిసాఫల్యకరణం తపఃఫలమివ స్థితమ్ ॥
3౭. అక్షిలక్ష్యం మునిం కృత్వా పరమానందనిర్భరః ।
పపాత పాదయోస్తస్య పాహి మాం పాహి మామితి ॥
3౮. అభివాద్య మునిశ్రేష్ఠం లోపాముద్రం చ తత్ప్రియామ్ ।
తాభ్యాం ప్రదర్శితాం దేవీం నదీం ముక్తమణిప్రసూమ్ ॥
3౯. తస్యాః దర్శనమాత్రేణ దేవభావన్మవాప్తవాన్ ।
తావత్ విమానమారూఢా సంహృష్టా స్తబకావతీ ॥
౪౦. ఆయయౌ వరుణః చాపి భ్రాతరోఽస్య సమస్తతః ।
సహ దేవాస్సమాగత్య సధు సాధ్విత్యఘోషయన్ ॥
౪౧. మునీం ప్రదక్షిణీకృత్య తామ్రపర్ణీం ప్రణమ్య చ ।
శుద్ధాత్మా శాపనిర్ముక్తః పూజితస్సకలైస్సురైః ॥
౪౨. వజ్రాఙ్గదో మహాబాహుః పునర్దేవగతిం గతః ।
అభ్యర్చ్య బరుణో రాజా లోపాముద్రాపతిం మునిమ్ ॥

౪౩. అభిష్టాయ మునిం తద్వత్ చన్దనాచలకన్యకామ్ ।
బ్రహ్మణానుమతః తస్యాః శుశ్రూషార్థం జలాధిపః ॥
౪౪. తీర్థానాం దివ్యరూపాణాం సాగరం కోటిత్రయం దదౌ ।
సా తాభిః తీర్థకన్యాభిః సంవృతా లోకపావనీ ॥
౪౫. తప్తహాటకసంస్థేవ బభౌ మణిమతల్లికా ।
తాం దృష్ట్వా మునయః సిద్ధాః దేవాశ్చ సహ దానవైః ॥
౪౬. తుష్టువుః పరమప్రీతాః పుష్పవృష్టిముచో దివి ।
సమాజః సర్వసిద్ధానాం తీర్థానాం త్రిదివౌకసామ్ ॥
౪౭. జ్యోతిషామివ సజ్జాతో విరరాజ మహీతలే ।
స తైః పరివృతః శ్రీమాన్ తామ్రయా మణిగర్భయా ॥
౪౮. కుమ్భయోనిః సంప్రతస్థే సంహృష్టో దక్షిణాం దిశమ్ ।
శంసంతః తస్య కర్మాణి కుమ్భయోనేః మహాత్మనః ॥
౪౯. మహానుభావాః తామ్రాయః కథయంతః పరస్పరమ్ ।
అపనిన్యః తదధ్వానపరిశ్రమం అమీ జనాః ॥
౫౦. శివసైలముపాజగ్ముః యత్రాస్తే శక్కరస్వయమ్ ।
తపస్యతః చన్దనాద్రేః సపత్నీకస్య వై చిరమ్ ॥
౫౧. ప్రసాదమకరోత్ యత్ర శివః సర్వశివఙ్కరః ।
తదాది శివసంప్రాప్య శివశైల ఇతీరితః ॥
౫౨. తావదత్తిర్మహాతేజాః మునిస్సాక్షాత్ హరిస్వయమ్ ।
అగ్రే ప్రాదురభూత్తస్య మునేః కలశజన్మనః ॥
౫౩. ఆదాయ పాద్యమర్ఘ్యం చ మధుపర్కం చ మన్త్రవిత్ ।
సపర్యామకరోత్తస్మై ప్రహృష్టేనాస్తరాత్మనా ॥
౫౪. అహో సమాగమం శ్రేష్ఠం తవాత్ర కలశీసుత ।
మన్యే లోకహితార్థాయ మహాదేవేన కల్పితమ్ ॥
౫౫. భగీరథస్య రాజర్షేః గజ్ఞామానయతః పురా ।
తపసా పాలితం విశ్వం పాపేభ్యః సచరాచరమ్ ॥
౫౬. ఇదానీం భవతా శ్రీమాన్ తామ్రామానయాం నదీమ్ ।

పాపాత్ భయాన్ మహావ్యాధేః దారిద్ర్యాత్ పాలితం జగత్ ॥

౫౭. ఏనాం మహానదీం పుణ్యాం దర్శనాత్ పాపనాశిన్మ్ ।

యే భజన్తి నరాః భక్త్యా తేషాం నాస్తి దరిద్రతా ॥

౫౮. యదమ్బుపానతో మర్త్యాః చిరం జీవన్త్యరోగిణః ।

యత్తిర్థాప్లుతదేహస్య మోక్షలక్ష్మీ కరస్థితా ॥

౫౯. ఏనామానయతా బ్రహ్మాన్ భవతా కరుణాత్మనా ।

ననాథా విహితా నూనం దక్షిణాశా సుదక్షిణా ॥

౬౦. ఇతి వాచా కుమ్భయోనిం బహుమాన్య పునఃపునః ।

నత్వైవాజ్ఞులినా దేవీం తుష్టావ మలయాత్మజామ్ ॥

౬౧. నమస్తుభ్యమాబ్రహ్మకీటం విశ్వం పాపాత్ పాలయన్తి పయోభిః ।

తీర్థాకారా త్వం దృశ్యనే త్వం ప్రకృత్యా

సూక్ష్మాకారా దృశ్యనే వేదవాగ్భిః ॥

౬౨. త్రేధా భజ్జ్వై స్వాం తనుం దోశ్యతయన్తిం

గణ్ణా కృష్ణా భారతీతి ప్రశస్తిమ్ ।

భకానస్మాన్ పాపతః పాహి మాతః తామ్రే సమృత్సాధనే సమర్థా ॥

౬౩. ఆశైలాభిం ప్రోతసాఞ్శోచదధారా పీయాషేణ ప్రాజ్యకూలద్యేస్య తే ।

స్తన్యక్షీరేణైవ లోకం పునానా మాతస్తామ్రే దేవి నిత్యా భవ త్వమ్ ॥

౬౪. ఇత్యభిష్టూయ తామ్రం దేవీం అత్రిః పరమధర్మవిత్ ।

అనసూయాసమాయుక్తో ధ్యానారూఢోఽభవత్ పునః ॥

౬౫. తవత్ శైలేన్ద్రకటకాత్ అత్రేః సనోషకామ్యయా ।

నిష్కొన్తన్ తత్ మహాతీర్థం నిస్ససార మహోర్మివత్ ॥

౬౬. సైషా సఖీ తామ్రపర్ణ్యా ఘటనేతి ప్రకీర్తితా ।

స్నానాత్ పానాత్ పాపహన్త్రీ పుణ్యా మన్దాకినీ యథా ।

౬౭. తస్యాం స్నాత్వా సపత్నీకః సోఽత్రిస్సార్ధం సురోత్తమైః ।

అగస్త్యేన మునీన్ద్రేణ తర్పయిత్వా పితౄన్ సురాన్ ॥

౬౮. శివశైలేశ్వరం నత్వా సంప్రాప్య చ మనోరథాన్ ।

ఘతయత్యఖిలాన్ కామాన్ మజ్జతాం పిబతాం నృణామ్ ॥

౬౯. ఘటనేయం నదీ భవిష్యతి న సంశయః ।

అత్యర్థం నిర్గతా యస్మాత్ ఆత్మీతి ప్రశస్యతే ||

౭౦. శివశైలాత్ వినిష్కాంతా శివశైలవతి తతః |
తామ్రానుజేతి కేచిత్ తాం అన్యే శైలోదకామితి ||

౭౧. ఏవం ప్రశస్య బహుధా స్తుభిః ఘటనాం నదీమ్నా |
సహామలయద్రీణా మునిగణైః అమరిరభిసంవృత ||

౭౨. ప్రతస్థే కలశినూనుః తామ్రయా పరయా పరమ్ |
వ్యోమయానైః సిద్ధగణైః గన్ధర్వోరగకిన్నరైః ||

౭౩. సమంతాత్ వసుధాకీర్ణా నక్షత్రైః ద్యౌరివాబభౌ |
మధ్యే మునివరః శ్రీమాన్ మాలేయ్యా సహితః తథా |
జ్యోత్స్నయా సహితః వ్యోమ్ని శశివ రురుచే పరమ్ ||

౭౪. ఏవం సమాజో మహతాం ఋషీణాం వ్యాఘ్రుష్య నానానిగమప్రబన్ధైః |
అపాస్తశోకం నిహతా శుభౌఘం సమాసత్ చన్దనశైలరాజమ్ ||

ఇతి సప్తమః అధ్యాయః | Pro.Total = 378 + 74 = 452

అష్టమః అధ్యాయః

హయగ్రీవాశ్రమం ప్రతి ఆగస్త్యాగమన మ్ |

౧. భగవన్ సర్వధర్మజ్ఞ లోకానుగ్రహకర్మకృత్ |
శ్రుత్వాపి త్వన్ముఖామౌజ్ఞకథాపీయూషసన్తతిః ||

౨. నహి మే తృప్తిజననీ కామినః కామినీ యథా |
ఆహ్లాదయతి గాత్రాణి చిత్తమానన్దయత్యపి ||

౩. అన్తఃకరణసన్తాపం వుపోహతి దుధేవ నః |
పారావారమివాపారం అనన్తం శ్రుతివత్ పునః ||

౪. అపరా స్వాదు పీయూషాధారాపూరమివాద్భుతమ్ |
భూయోఽపి శ్రోతుమిచ్ఛామి తామ్రపర్ణయాస్తు వైభవమ్ ||

౫. కథం ప్రాప నదీ పుణ్యా తామ్రా గుప్తాద్రిమస్తకే |
కథం ప్రవాహపుషితా సమేతా సాగరేణ సా ||

౬. ఇతి పృష్టో మహాతేజాః స్వపుత్రేణ మహామునిః |

కథాం విస్తార్య మహతీం ప్రవక్తుముపవక్రమే ॥

౭. వ్యాసః -

వత్స తే కథయిష్యామి శ్రోతవ్యం సావధానతః ।

అత్రితుమ్బురుముఖ్యైః చ వసుగౌతమనారదైః ॥

౮. కపిలాక్షీరసోచత్యకణ్వకాణాదరైవతైః ।

వరుణేనారుణేనాపి సపుత్రబలశాలినా ॥

౯. అన్యైః చ సిద్ధైరమరైః సమంతాత్ అభిసంవృతైః ।

మునిః కలశభూర్భూమాం పుణ్యామాదాయ తాం నదీమ్ ॥

౧౦. అత్యాశ్రమాత్ వినిర్గత్య కిఞ్చిత్ గత్వా క్షణాదివ ।

ఉపత్యకాయాం శైలస్య విస్తృతాయాం మహామునిః ॥

౧౧. ఆససాద సరోరమ్యం వ్యోమాఖ్యం మానసం యథా ।

అగాధమమృతం స్వాదు సలిలం సాన్ద్రశీతలమ్ ॥

౧౨. తద్రక్షణార్థం భగవాన్ పురా నారాయణః ప్రభుః ।

ఆస్తే పర్వతరూపేణ జ్యోతిర్మణికృతాభిధః ॥

౧౩. తస్య ప్రణవరూపస్య మధ్యే శ్రుజస్య సంస్థితః ।

సరోవరం సమాసాద్య నివాసమకరోత్ మునిః ॥

౧౪. సర్వేనివివిశుర్బృష్టాః దేవాశ్చ పరమర్షయః ।

తత్ర పఞ్చసహస్రాణి వర్షాణి నియతేన్ద్రియః ॥

౧౫. తపశ్చాచార భగవాన్ ఉమాలాభాయ శక్కురః ।

యస్యాం పుష్కరవాప్యాం తు నిక్షిప్యాత్మధనుఃశరాన్ ॥

౧౬. ఏకాకీ తప ఆతిష్ఠత్ లోకానాం హితకామ్యయా ।

తదాదినామ్నా పైనాకసరో లోకేషు గీయతే ॥

౧౭. హరిః పర్వతరూపేణ తద్రక్షామకరోత్ యతః ।

తదారభ్య సరో నామ్నా విష్ణుగర్భమితిరితమ్ ॥

౧౮. తత్రత్యాః చ ఏవ తే సర్వే తమేత్య కలశోద్భవమ్ ।

సవత్సీకం సమభ్యర్చ్య సమ్పూజ్య మలయాత్మజామ్ ॥

౧౯. అతిథ్యం విదదుః తస్మై సర్వేషాం చ యతోచితమ్ ।

స్నాత్వా పుష్కరిణీతీర్థే తర్పయిత్వా పితౄణాం సురాన్ ॥

౨౦. తత్రైవ విహితాతిథ్యాః పురస్కృత్య మహానదీమ్ |

దేవగన్ధర్వముఖ్యైః చ వరుణేనాత్రిణా సహ ॥

౨౧. ఊషుః పంచుదినాన్యత్ర తీర్థమాహాత్మ్యనిర్వృతాః |

అథోషస్యపవృత్తాయామగస్త్యో మునిభిస్సహ ॥

౨౨. కాల్యం నివృత్య నియమం కృతకృత్యోఽత్రిణా సమమ్ |

తీర్థం ప్రదక్షిణీకృత్య తామ్రామాదాయ పావనీమ్ |

౨౩. జ్యోతిర్మణిం లజ్ఘయిత్వా ప్రణమ్య వనదేవతామ్ |

దేవదున్దుభినాదేషు జృమ్భమాణేషు సర్వతః ॥

౨౪. కిఞ్చిత్ దక్షిణతః తస్మాత్ దదర్శ మహదాశ్రమమ్ |

యత్రాస్తే భగవాన్ విష్ణుః హయగ్రీవస్వరూపధృత్ ॥

౨౫. తం సేవన్తే సిద్ధగణాః దేవాశ్చ పరమర్షయః |

ఋతవో యుగపత్ సర్వే న ముఞ్చన్తి హి తద్వనమ్ ॥

౨౬. అపాస్తవైరం వర్తన్తే సత్వాని వివిధాన్యపి |

తత్ర పుష్కరిణీ కాచిత్ అగాధా నిర్మలోదకా ॥

౨౭. పితౄణాం నామ యస్యాం గణాః పైశ్చక్లిలాః స్థితాః |

కపిలా ఇతి విఖ్యాతా సమాదిష్టాః స్వయమ్భువా ॥

౨౮. తద్దక్షణార్థమద్యాపి బహవో నివసన్తి హి |

నిశాసు ఘోషా శ్రూయన్తే మేఘనామివ గర్జతామ్ ॥

౨౯. కృతాఞ్జలిః కుమ్భయోనిః ప్రవివేశ తదాశ్రమమ్ |

అవరుహ్య తు యానేభ్యః దేవాః చాశ్రమమాయయుః ॥

౩౦. తామ్రపర్ణ్యా సమాయుక్తమాగతం కలశీసుతమ్ |

విజ్ఞాయ భగవాన్ శ్రీమాన్ హయగ్రీవో మహామునిః ॥

౩౧. అత్రిః మునిః అగస్త్యశ్చ వరుణో యాదసాం పతిః |

ఏతాన్ అన్యాన్ చ విధివత్ తథా తుమ్భురుపర్వతౌ ॥

౩౨. పూజయిత్వా మహదేవీం తామ్రపర్ణీం సరిద్వరామ్ |

అభినన్ద్య ప్రణమ్యాగ్రే సన్తి తే శాసనం క్రమాత్ ॥

33. ఉపవిష్టేషు సర్వేషు పూజితేషు యథోచితమ్ ।
బహుమాన్య హయగ్రీవః కుమ్భయోనిమభాషత ॥
34. శ్రీ భగవానువాచ -
శ్రాన్తోఽసి మైత్రావరుణే త్వయైతత్ సాధ్యనుష్ఠితమ్ ।
సమ్యక్ ఆనయతా దేవీం తామ్రపర్ణీం సరిద్వరామ్ ॥
35. కృతేయం భారర్థీ భూమిః స్వర్గాదపి గరీయసీ ।
అహో కృతమిదం కార్యం సర్వప్రాణిహితోదయమ్ ॥
36. భవాదృశాం పరిశ్రాన్తిః అశ్రాన్తికరిణీభువః ।
యత్కృతా భవతా బ్రహ్మన్ శివాజ్ఞాదేశకారిణా ॥
37. తదశేషం మయా జ్ఞాతం సమాధిముపగచ్ఛతా ।
సన్తష్టోఽస్మి మహాభాగ కర్మణా భూరిధర్మణా ॥
38. శ్రేయః ప్రాప్స్యసి భద్రం తే దుర్లభం జగతీతలే ।
తవ సన్దర్శనాత్ అద్య కృతకృత్యోఽస్మి కేవలమ్ ॥
39. ఏషా పరమకల్యాణీ శామ్భవీ శక్తిరూపిణీ ।
భుక్తిదా ముక్తిదా నృణాం మహాపాతకనాశినీ ।
40. సాక్షాత్ ప్రకృతిరవ్యక్తా నిర్గుణా గుణరూపిణీ ।
బ్రహ్మవిష్ణుముఖైర్దేవైః ముహురారాధ్యతే కిల ॥
41. అస్యాః ప్రతిష్ఠితో మూర్తి శక్కరో లోకశక్కరః ।
హృదయే వర్తతే బ్రహ్మో లలాటే గరుడధ్వజః ॥
42. గణ్గా సరస్వతీ చైవ యమునా చ శరావతీ ।
ఇమాస్తే పుణ్య సరితః అస్యాః బాహుషు సంస్థితాః ॥
43. ఊరూ మన్దరకైలాసౌ చక్షుషీ శశిభాస్కరౌ ।
నాసికాయాం ఉమాదేవీ కర్ణయోరశ్వినావుభౌ ॥
44. గోదావరీ చ కావేరీ కపోలతలసంస్థితే ।
నాభౌ చ సంస్థితో దేవో వాయుః పూణే చ సంస్థితః ॥
45. జిహ్వాయాం భారతీ దేవీ లక్ష్మీ వక్షసి సంస్థితా ।
జుజ్ఞయోః సంస్థితా నాగాః గావోఽస్యాః చరణాముభుజే ॥
46. మునయో వసవః సాధ్యాః రోమకూపేషు సంస్థితాః ।

- ఏనామాశ్రిత్య తీర్థాని లభన్తే తీర్థతాం పునః ॥
౪౭. సర్వే దేవాశ్చ మన్తాశ్చ గాయత్ర్యా సాకమత్ర హి ।
అనయా ధార్యతే లోకం పాల్యతే పాపగహ్వరాత్ ॥
౪౮. తస్మాత్ ఇమాం యే సేవన్తే తేషాం న హి పరాభవః ।
ఇతః పరం తే గస్తవ్యం న పశ్యే సుకృతం మహత్ ॥
౪౯. కాశ్మీరాదపి కేదారాత్ హరిగర్తాత్ చ నైమిశాత్ ।
త్రైవ్యభూతా త్వయా బ్రహ్మాన్ విహితా దక్షిణా మహీ ॥
౫౦. కృతార్థోఽస్మి కృతార్థోఽస్మి భవతాం దర్శనాత్ ఆహమ్ ।
ఇయన్తం కాలమత్రైవ భవదాగమనాశయా ॥
౫౧. వసతో మే చిరాత్ ప్రాప్తం కల్యాణం మహదూర్జితమ్ ।
ఏభిః సహ మునిశ్రేష్ఠైః దేవైశ్చ వరుణాత్మభిః ॥
౫౨. వాస్తవ్యం భవతా బ్రహ్మాన్ ఇహైవ చ మయాన్తికే ।
పూజనీయా మహాదేవీ తామ్రపర్ణి మహేశ్వరీ ॥
౫౩. ఇతి శ్రుత్వా వచస్తస్య స మునిః కుమ్భసమ్భవః ।
ఓం ఇత్యజ్జాలినా భాష్య సహస్రిప్రవర్తైర్ద్విజైః ॥
౫౪. తస్మిన్ మలయజాతేజఃకరమ్బిత మహోదకే ।
విశక్గీలాఖ్యే సరసి సస్నా బ్రహ్మానుభావయన్ ॥
౫౫. అనసూయా సమాసక్తా లోపాముద్రోపలాలితా ।
పూజ్యమానా తామ్రపర్ణి స్తూయమానా మునీశ్వరైః ॥
౫౬. స్నాతా దివ్యామ్బరధరా దివ్యాలంకారభూషితా ।
అనుజగ్రాహ విహితం ఆతిథ్యం హరిణామునా ॥
౫౭. మైత్రావరుణీనా సార్థం అత్రిముఖ్యాః మునీశ్వరాః ।
కృత్వా కర్మాణ్యశేషాణి పంచయజ్ఞాదికాన్యపి ॥
౫౮. సహమ్బుపతినా సార్థం హయగ్రీవేణ కల్పితమ్ ।
అగ్గీకృత్య యథాన్యాయం తేన సార్థం మహాత్మనా ॥
౫౯. సంహర్షమాణాః సర్వే తే సుఖమూఘః తథాశ్రమే ।
క్షణప్రాయమివాభూవన్ అహాని త్రీణి పంచ చ ॥

౬౦. తదాశ్రమపదం సర్వం సమంతాత్ యోజనావృతమ్ |

విమానశతసంకీర్ణం నానామునిగణావృతమ్ |

గంధర్వైః స్తూయమామానైశ్చ మహోత్సవమివాభవత్ ||

ఇతి అష్టమోఽధ్యాయః |

Pro.Total = 452 + 60 = 512.

నవమోఽధ్యాయః

వీరసేనశఙ్ఖయోః సంవాదః |

౧. అథాపరేద్యుర్భగవత్యుదితే కర్మసాక్షిణీ |

అవతీర్య మహాతేజాః విశ్వకర్మా వియత్తలాత్ |

౨. ఆససాద మునిశ్రేష్ఠం తమగస్త్యం కృతాఙ్గాలిః |

అభివాద్య హయగ్రీవం వరుణం సంప్రణమ్య చ ||

౩. అత్రిమారాధయన్ మూర్ధ్నా వ్యాజహార స వర్ధకిః |

విశ్వకర్మా-

నమో మహాదభ్యుఃసర్వేభ్యో మునిభ్యోఽయం ఇహాఙ్గాలిః ||

౪. విజ్ఞాప్యం శ్రూయతామత్ర మహాదేవానుశాసితమ్ |

వక్ష్యమాణం మయా బ్రహ్మన్ యథావత్ అవధార్యతామ్ ||

౫. సన్తుష్టోఽస్మి మునిశ్రేష్ఠాః కర్మణానేన కేవలమ్ |

వైశాఖపౌర్ణిమాయాం తు ముహూర్తే మైత్రసంఙ్గాతే ||

౬. మచ్ఛక్తిరేషా కల్యాణీ తామ్రా మలయనన్దినీ |

ప్రవాహరూపా నిర్గత్య మలయాత్ యాతు సాగరమ్ ||

౭. అహమప్యగమిష్యామి భవతాం హితకామ్యయా |

ఇత్థముక్త్యా మహాదేవః ప్రేషయామాస మామిహ ||

౮. అనుజ్ఞాతః త్వయా బ్రహ్మన్ ఆశ్రమం కరవాణ్యహమ్ |

ఇతి బ్రువాణం తం దృష్ట్వా విశ్వకర్మాణమాగతః ||

౯. బహుమేనే మునిర్వాచా కుమ్భయోనిర్ముదాన్వితః |

సర్వే చ మునయో దేవాః సాధు సాధ్విత్యపూజయన్ ||

౧౦. హయగ్రీవేణానుశిష్టః విశ్వకర్మా మహామతిః |

తీరాగ్రేఽగస్తీశ్శక్లస్య మధ్యే విస్తుతశాలినీ ||

౧౧. నిర్మమే భవనం చిత్రమద్భుతం ప్రియదర్శనమ్ |
పంచనల్వప్రమాణేన విస్తారాయామసంయుతమ్ ||
౧౨. విష్ణుస్థానం శివస్థానం బ్రహ్మణః సదనం తథా |
భవనం భాస్కరావాసం దుర్గాస్థానం గణేశితుః ||
౧౩. నిర్మితా మునిశార్దూల తథైవాస్థానమణ్డపః |
మహానసం భుక్తిశాలా జపధ్యానాలయం తథా ||
౧౪. ఏవం విధాయ భవనం కుమ్భయోనేర్మహాత్మనః |
కదలీపూగపున్నాగరసాలపనసాదిభిః ||
౧౫. నారఙ్గలికుచారమ్భాకేరక్తముఖపాటలైః |
ఉద్యానైరపి భూయిష్ఠం ఫలపుష్పమధూర్జితైః ||
౧౬. వాపీకూపసమాయుక్తం కూజతోక్తిలసారసమ్ |
విధాయ వివిధాకారం తస్యాప్యస్తరతః స్థలే ||
౧౭. వృషాఙ్కం నామ నగరం మణిప్రాకారతోరణమ్ |
మహాభవనసంయుక్తం రత్నప్రాసాదభాస్వరమ్ ||
౧౮. స్థానం మలయనన్దిన్యాః విదధే శిల్పినాం వరః |
తత్రత్యం శ్రీకరం నామ గన్ధర్వానాం గణం మహత్ ||
౧౯. న్యయుక్తి స్థలరక్షార్థం మాయావృతమకల్మషమ్ |
పునర్మునిముపాగమ్య సకలం స వ్యజ్జిజ్ఞపత్ ||
౨౦. తమభ్యర్చ్య గిరా హర్షాత్ స మునిర్దేవశిల్పినమ్ |
సంప్రతస్థే మహాతేజాః తామ్రమాదాయ పావనీమ్ ||
౨౧. హయగ్రీవముఖైస్సిద్ధైః దేవైశ్చ వరుణాదిభిః |
శఙ్ఖదున్దుభినాదైశ్చ భేరీతూర్యరవైరపి ||
౨౨. వ్యాఘ్రుష్య కకుభాస్పర్వాః సమీయాయాశ్రమం నిజమ్ |
ఉత్సవః సుమహాన్ ఆసీత్ ప్రవిశత్ ఆశ్రమం మునౌ ||
౨౩. అప్పురాత్ అభ్యవర్తన్త సమన్తాత్ పుష్పవృష్టయః |
మకరన్దసుధావృన్దతున్దిలః చన్దనద్రుమాన్ ||
౨౪. నర్తయన్ ఇవ సానన్దం మన్దం మన్దం మరుత్ వవౌ |

శకునాః కర్ణపీయూషైః పోషయన్తి కలస్వరైః ॥

౨౫. అన్యాయస్య సహస్రాణి శుభాన్యాయాన్ సమన్తతః ।

హర్షసమ్భ్రమసజ్ఘజ్ఘజనరోమాఞ్చకఞ్చుకమ్ ॥

౨౬. చకాశే కన్దలాక్రాన్తం ప్రావృషీవ మహీతలమ్ ।

ఇత్థం ప్రవిశ్య మునిభిః దేవైశ్చ సహ కుమ్భజః ॥

౨౭. ఆశ్రమం పరమం హృష్టో బభూవ ససుహృద్వృతః ।

లోపాముద్రాపతిః శ్రీమాన్ ప్రవేశ్య నిజమాశ్రమమ్ ॥

౨౮. తామ్రపర్ణిం మహాదేవీం భక్తిమాన్ అభ్యపూజయత్ ।

సర్వే చ మానితాః తేన దేవాః చ ఋషయః తథా ॥

౨౯. ఊషుః పరమసంహృష్టాః తస్మిన్ ఏవాశ్రమే సుఖే ।

ఉద్యానాని విచిత్రాణి వాప్యః చ విమలోదకాః ॥

౩౦. పుష్పితాః తరవః భూరి ఫలవన్తో మధుస్రవాః ।

దృష్ట్వా తే వివిధాకారమాశ్రమం విస్మితాః యయుః ॥

౩౧. విలోక్య విశ్వకర్మాణం ప్రశశంసుః ఇతస్తతః ।

ప్రవిశ్యాశ్రమమాశ్చర్యం సర్వాన్ సమ్భావయన్ క్రమాత్ ॥

౩౨. తత్రైకాదశరాత్రన్తు సముశిత్యా మహామునిః ।

నారదాద్యైః తు సంయుక్తః తామ్రామాదాయ పావనీమ్ ॥

౩౩. అసాద్య శ్రీగుహాస్థానమభ్యర్చ్య పరదేవతామ్ ।

తత్ ప్రసాదమనుప్రాప్య దేవైశ్చ సమభిష్టుతః ॥

౩౪. సాగరేణ మహాపూరాం మునిః తామ్రామయోజయత్ ।

సమాజః సర్వభూతానాం తత్రాద్భుతమివాభవత్ ॥

౩౫. శ్రీ శుకః -

తత కీర్తృక్ స్థలం దేవ్యాః గుహా వా కీర్తృశీ పునః ।

కేన రూపేణ సా దేవీ సంస్థితా పరమేశ్వరీ ॥

౩౬. ఏతత్ సర్వమశేషేణ విస్తరాత్ వక్తుమర్హసి ।

శ్రీ వేదవ్యాసః -

శ్లోణు పుత్ర ప్రవక్ష్యామి కథాం కథయతో మమ ॥

32. వీరసేనస్య శఙ్ఖస్య సంవాదం పరమాద్భుతమ్ |
అస్తి మానవతీ నామ నగరీ కాఞ్చనారుణా ||
3౩. ఉత్తరే హిమశైలస్య పుష్పవత్యాశ్చ దక్షిణే |
తస్యామస్తి నరః కశ్చిత్ వీరసేనః ఇతి శ్రుతః ||
3౪. తపసా శమ్భుమారాధ్య లేభే త్రైలోక్యపూజితమ్ |
దేవదత్తం సమారుహ్య విమానం సూర్యసన్నిభమ్ ||
౪౦. వాహ్యమానం మహావీరైః తురజైః కుఙ్కుమారుణైః |
దేశాన్ సఞ్చరతా తేన ప్రాప పుష్పవతీతటమ్ ||
౪౧. పయస్తస్యా ఙ్కోభయంత హంసం తం యాదసాం గణమ్ |
వజ్రదంతం జఘానాశు గదయా భీమవేగయా ||
౪౨. తదపద్రవతో ముక్తా సా నదీ తుష్టమానసా |
ప్రాదాత్ తస్మై నర్దేన్ద్రాయ నాదేయాం నామ కన్యకామ్ ||
౪3. తాముద్వాహ్య వరారోహం రమమాణో మహీపతిః |
తాఙ్గం పుత్ర సమాధాయ ప్రియాయాః ప్రియకామ్యయా ||
౪౪. విమానవరమారుహ్య చచార పృథివీమిమామ్ |
మేరుం ప్రదక్షిణీకృత్య రమమాణః తతస్తతః |
౪౫. పరీత్య ద్వీపం వర్షాణి లఙ్ఘయిత్వా హిమాచలమ్ |
బహ్వమన్యత భూయిష్టాం స దృష్ట్వా భారతీం మహీమ్ ||
౪౬. నగరాణి విచిత్రాణి వనాని వివిధాన్యపి |
వ్యోమయానాత్ సముల్లఙ్ఘ్య త్వర్మాణః పునర్యయా ||
౪౭. విమానం కామగం తస్య స్తబ్ధమాసీత్ వియత్తలే |
కిమేతత్ ఇతి సమ్భ్రాంతః చింతయామాస బుద్ధిమాన్ ||
౪౮. తవత్ అమ్నర్తః చిత్రా వాగభూత్ అశరీరిణీ |
అలఙ్ఘ్యమమరైరన్యైః బ్రహ్మవిష్ణుముఖైరపి ||
౪౯. పరాననైకనిలయం శ్శృంగం మలయభూభృత |
ఇతి శ్రుత్వా వచో రాజా విస్మయావిష్టమానసః ||
౫౦. సన్నివృత్య విమానం తం మహీమవతతార హ |
దృష్ట్వా తీరే మహానద్యాః మునేః శఙ్ఖస్య ఆశ్రమమ్ ||

౫౧. విమానాత్ అవరుహ్యసౌ సభార్యః ప్రవివేశ హ |
తం దృష్ట్వా మునిశార్దూలం వినయాత్ అభ్యవాదయత్ ||
౫౨. స్వాగతేనాసనేనాపి సమ్భాష్య చ మహీపతిమ్ |
అభ్యభాషత సంహృష్టో వచా మధురయా మునిః ||
౫౩. శ్రీ శఙ్ఖః -
స్వాగతం తే మహాభాగ చిరాత్ దృష్టోఽసి మే ఖలు |
కచ్ఛిత్ తే కుశలం రాజ్యే కచ్ఛిత్ అస్తఃపురే పరే ||
౫౪. త్వయానుష్ఠీయతే కిన్తు రాజధర్మః సనాతనః |
కచ్ఛిత్ తే మస్త్రిణః సిద్ధాః పుత్రాః కిం వినయోజ్జ్వలాః ||
౫౫. ఛాయానురూపాః వర్తన్తే దారాః కిం ను మహీపతే |
కిం తే ప్రవసనం రాజ్యాత్ ఆనీతేయం కుతో వధూః ||
౫౬. ఆశ్చర్యావిప్లచిత్తస్త్వం ద్యోతనే ముఖలక్షణైః |
మయి ప్రవక్తుం శక్యం చేత్ కథయస్వ మహీపతే ||
౫౭. ఇతి తస్య వచః శ్రుత్వా వీరసేనో భువః పతిః |
శ్లాఘమానో మునేర్వాక్యం ప్రణతో వాక్యమబ్రవీత్ ||
౫౮. రాజోవాచ -
తవ ప్రసాదాత్ కుశలం అస్మాకం సర్వతః కిల |
తవానురాగపాత్రస్య కుతో మే విపరీతతా ||
౫౯. ప్రసాదాత్ దేవదేవస్య మహాదేవస్య శూలినః |
విమానం కామగం దివ్యం అకుణ్ణితగతాగతమ్ ||
౬౦. అత్ర స్తబ్ధమభూత్ బ్రహ్మన్ జ్ఞాయతే కారణం న మే |
ఏషా నామ్నా తు నాదేయీ పుష్పత్యాత్మజా సతీ ||
౬౧. మమ ప్రియా వరారోహా మామయాచత కిఞ్చన |
ఏతత్ భూమణ్డలం సర్వం నానాద్వీపాభిసజ్కులమ్ ||
౬౨. జ్ఞాతుం ద్రష్టుం చ తత్త్వేన కాఙ్క్షన్తి కౌతుకాకులా |
ఆలోకాలోకమహతా మయేయం దిగుపాశ్చితా ||
౬౩. జ్ఞాతుమిచ్ఛామి తత్త్వేన స్తమిభుతం కేన హేతునా |

- ఇతి పృష్టవతః తస్య వీరనేనస్య భూపతేః ।
 ౬౪. శ్లాఘయిత్వా వచో భూయః వ్యాజహార మునీశ్వరః ।
 శ్రుణు రాజన్ ప్రవక్ష్యామి యేన స్తబ్ధగతిర్భవేత్ ॥
౬౫. యతః ప్రవృత్తిర్ణగతాం యత్సాక్షిత్యే వివర్తతే ।
 వేన విశ్వమిదం వ్యాప్తం యత్ ప్రాప్య నివర్తతే ॥
౬౬. మనో వచః తథా బుద్ధిః విషయా న స్పృశన్తి యత్ ।
 తత్ బ్రహ్మ పరమం తేజః పరమానందనిర్భరమ్ ॥
౬౭. హితాయ జగతాం ఏకం ద్వైధీభావమభూత్ పునః ।
 తదత్ర మిథునీభూయ రమతే హి పరస్పరమ్ ॥
౬౮. శ్రీమత్పురణివాఙ్మన్థతరుణీరూపలక్షణమ్ ।
 మహాకాఞ్చనకల్యాణసౌందర్యామృతనిర్భరమ్ ॥
౬౯. తత్ర చంద్రైలేన్ద్రే జ్యోతిగృహమహాన్తరే ।
 విమలే చక్రపర్యజ్కే రమతే పరమాత్మనా ॥
౭౦. సైషా పరమకల్యాణీ నేవ్యమానా సురాసురైః ।
 ఆస్తే విస్తార్య జగతీం వాగురామివ సర్వశః ।
౭౧. పఞ్చకృత్యపరాన్ దేవాన్ వసమానీయ సర్వశః ।
 అత్రాస్తే విశ్వజననీ విశ్వరక్షావినోదినీ ॥
౭౨. అత్ర తీర్థమయీ తామ్రా సర్వపాతకనాశినీ ।
 అత్రైవ మైత్రావరుణీర్లోపాముద్రాసఖో మునిః ॥
౭౩. తామ్రామాదాయ మహతీం నదీమీశ్వరసాసనాత్ ।
 ఆసాగరం నియమితా స్రోతోరూపా ప్రతిష్ఠితా ॥
౭౪. అత్ర దేవాశ్చ విప్రాశ్చ మన్త్రాశ్చ క్రతవః పరే ।
 ఉపాస్యతే బ్రహ్మణైషా రుద్రేణ హరిణా తథా ॥
౭౫. నిత్యమత్ర మహాదేవః పురా పర్యఙ్కతాం గతః ।
 స్వశక్త్యా క్రీడతే సాక్షాత్ పరానందస్వరూపయా ॥
౭౬. తల్లజ్జనబలాభావాత్ విమానం స్తమ్భితం తవ ।
 తస్మాత్ త్వం తీర్థవర్యాయాం తామ్రాయాం కృతమజ్జనః ॥
౭౭. అభివాద్య మునిశ్రేష్ఠం లోపాముద్రాం చ తత్ప్రియామ్ ।

తదనుగ్రహమాసాద్య తమమ్బాం ద్రష్టుమర్హసి ॥

౭౮. తతో వాచమిమాం శ్రుత్వా మునేః శఙ్ఖస్య ధీమతః ।
ప్రత్యభాషత తం రాజా విస్మయావిష్టమానసః ॥

౭౯. రాజా -

కథేయం కథితా బ్రహ్మాన్ త్వయా మయ్యనుకమ్పయా ।
మహానదీవ పాపఘ్ని శ్రీరివానందాయినీ ॥

౮౦. మధుధారేవ కర్ణస్య కౌముదీ శారదా యథా ।
వైవ లభ్యా సుధాపానం వినా తృప్తికరీ కిల ॥

౮౧. సమ్మానితా మునీన్ద్రేణ తామ్రా కలశజన్మనా ।
కథం దృష్ట్వా మహాదేవీ పూజితా చ విశేషతః ॥

౮౨. తదాశ్రమపదం అత్రైవ వర్తతే పరమాద్భుతమ్ ।
ఏతత్ సర్వమశేషేణ విస్తరాత్ బ్రూహి మే ప్రభో ॥

౮౩. శఙ్ఖః ఉవాచ -

ఏతత్విచిత్రం కలికల్మషఘ్నమాఖ్యానమూర్జస్వలమాదిమాతుః ।
శ్రుణుష్వ రాజన్ వినయేన సమ్యక్ మయాధునా సంప్రతి వక్ష్యమాణమ్ ॥

ఇతి నవమోఽధ్యాయః ।

Pro.Total = 512 + 83 = 595

దశమోఽధ్యాయః

తామ్రపరీసముద్రయోర్వివాహః ।

౧. శ్రీ శఙ్ఖః -

శ్రుణు రాజన్ ప్రవక్ష్యామి కథాం కర్ణసుఖావహామ్ ।
యస్యాస్స్మరణమాత్రేణ పురుషః పురుషార్థభాక్ ॥

౨. సమీకర్తమిమాం భూమిమగస్త్యః శమ్భుశాసనాత్ ।
తామ్రాం మహానదీం లభ్యా ప్రతస్థే దక్షిణాం దిశమ్ ॥

౩. త్రికూటే శమ్భుమభ్యర్చ్య చిత్రం ప్రావర్తయన్నదీమ్ ।
అత్త్రాశ్రమే తు ఘటనాం శివశైలాత్ ఉదఙ్చయన్ ॥

౪. జ్యోతిర్మణౌ మహాకూటే వ్యోమపుష్కరిణీతటే ।
ప్రాప్య స్నాత్వా తర్పయిత్వా పితృన్ దేవీన్ ఋషీన్ తథా ॥

౫. తతో హయగ్రీవమునేర్విశ్రాన్తః చాశ్రమే సుఖమ్ |
స్నాత్వా పిశణ్గలాతీర్థే సహ దేవైః సహర్షభిః ||
౬. న్యవసత్ స్వాశ్రమే పుణ్యే విహితే విశ్వకర్మణా |
తత్రైకాదశరాత్రం తు సముషిత్యా యథాసుఖమ్ ||
౭. సర్వైః చ మునిశార్ధూలైరమరైరభినంవృతః |
తామ్రపర్ణిం పురస్కృత్య ప్రస్థానమకరోత్ పునః ||
౮. నిమిత్తాన్యభవన్ తత్ర శుభశంసీని సర్వశః |
తతోఽవతీర్య గగనాత్ నారదః కపిలో మునిః ||
౯. అభ్యయాతాం మహాత్మానౌ సమ్భావ్య కలశీసుతమ్ |
తావభ్యర్చ్య యథాన్యాయమన్యోన్యమభినన్దితాః ||
౧౦. శ్రీమత్ చక్రగుహం సర్వే ముదితాః సంప్రతస్థిరే |
తత్రేషాఖ్యం చ మహాతీర్థం ఊర్జాఖ్యం చ మహాత్సరః ||
౧౧. ఉభయోరపి సంస్నాత్వా చన్ద్రాదిత్యౌ ప్రణమ్య చ |
ప్రాసాద్య కింకరాన్ సర్వాన్ అగస్త్యః తామ్రయా సహ ||
౧౨. ప్రవివేశ గుహం రమ్యాం సర్వతో యోజనావృతామ్ |
కదమ్బవివినోదారాం కల్పకోద్యానశోభినీమ్ ||
౧౩. కర్పూరవాలకాజుష్టాం జామ్బూనదమయస్థలీమ్ |
ఉత్పల్లకేతకీషణ్ణాముదఞ్చుత్కదలీకులమ్ ||
౧౪. కూజతోక్కిలసన్నాదాం మత్తభ్రమరసమ్భ్రమామ్ |
సప్తకోటిమహామస్త్రైః మక్షికాపక్షిరూపైః ||
౧౫. కోలాహలితదిక్పక్రాం బాలాతపపిశణ్గిలామ్ |
వసన్తకామరాజాభ్యాం పాల్యమానాం సమన్తతః ||
౧౬. చిత్రకేతుముఖైశ్శూరైః సదారైః ప్రమథేశ్వరైః |
అప్రమాదమసమ్నాతం రక్ష్యమాణం మహీపతే ||
౧౭. కాఞ్చినైః కదలీషణ్ణైః మహామరకతచ్ఛదైః |
సుధాసదృశపక్వాడ్యైః ప్రఫుల్లతటశాలినీమ్ ||
౧౮. ప్రఫుల్లకమలోదారాం దదర్శాగ్రే తు దీర్ఘికామ్ |

నవమణిక్యసోపానాం నానాయదోగణావృతామ్ ॥

౧౯. సువిస్తారామఘోఘఘ్నిం సుధాసమరసోదకామ్ ।

ఉపస్పృశ్య మహాతేజాః మునిరామ్నాయసంశ్రితామ్ ॥

౨౦. తతో దక్షిణతో గత్వా వాపీమన్యాం దదర్శ సః ।

మనిప్రవరసోపానాం కాఞ్చనేషు వనావృతామ్ ॥

౨౧. సముపస్పృశ్య మేధావీ పుణామామ్నాయవాపికామ్ ।

తప్తహోటకసంకృశ్చైః సంవృతాం చమ్పకాద్రుమైః ॥

౨౨. కాపి వాప్యక్షిపదవీమాససాద మునేః పురః ।

పశ్చిమామ్నాయసలిలం తత్రోపస్పృశ్య కుమ్భభూః ॥

౨౩. ప్రణతః చోత్తరే భాగే దదర్శ అన్యత్ మహత్సరః ।

శాతకుమ్భమయైర్ద్రివ్యైః హరిచన్దనపాదపైః ॥

౨౪. సఞ్చన్నతటసౌరభ్యం హంససారససేవితమ్ ।

తత్ తీర్థం శిరసా బిభ్రన్ సంప్రాప శ్రీపురం మహత్ ॥

౨౫. మహాపీయూషపరిఘాం మణిప్రాకారగోపురామ్ ।

మహాభైరవసమ్పాతాం మాతృకాశతసంకృలామ్ ॥

౨౬. కృతాఞ్జలిః ప్రహ్వతనుః ప్రవిశ్య శ్రీపురం మహత్ ।

దదర్శ పరమానన్దాం శివపర్యఙ్కవర్తినీమ్ ॥

౨౭. చతుర్భుః పఞ్చమైః సూక్ష్మైః మేలనం యత్ర దృశ్యతే ।

పఞ్చకృత్యపరా యత్ర పఞ్చతాముపపేదిరే ॥

౨౮. యత్ర శివకామేశ్వరాఙ్కస్థా జయతే శామ్భవీ కలా ।

తాం దృష్ట్వా పరమానన్దసన్దోహామృతరూపిణీమ్ ॥

౨౯. లోపాముద్రాన్వితో ధీమాన్ సమారాధ్య మహేశ్వరీమ్ ।

తామ్రపర్ణ్యా సమాయుక్తః తుష్ఠావ పరమేశ్వరీమ్ ॥

౩౦. అగస్త్యః -

అమ్బు జృమ్భత్కృపాపూరే దూరీకృతపరాభవే ।

భవభజ్జాని రుద్రాణి ప్రసీస మమ శామ్భవి ॥

౩౧. దురితార్ణవసన్తారస్త్రిస్త్యమసి దేహినామ్ ।

మాయాన్దకారవిధ్వంసవినోదమణిదీపికే ॥

3౨. యాన్త్యామాహుః సదా మాతః చిరస్తనగిరాం తతిః ।
అక్షరామక్షరాకారాం ఆద్యామీడే పురాతనీమ్ ॥
33. ప్రసన్నజనసౌభాగ్యసుధాసముదయార్ణవే ।
ప్రసీద మాతః ప్రత్యక్షమోక్షమార్గైకదీపికే ॥
3౪. మహామాతరసమ్భావ్యకర్మకాలవికల్పనే ।
కలాకలితమర్యాదే తుభ్యం దేవ్యై నమో నమః ॥
3౫. ఏకామనేకామేకస్థాం శోకాపాయాం నిరామయామ్ ।
త్వామాహుః శ్రుతయో వాచాం తాన్త్యాం అన్తరుపాస్మహే ॥
3౬. మాయాం అన్యే పరాం అన్యే పరే శంసన్తి శామ్భవీమ్ ।
సన్తః స్వచభన్దచారిత్రాం తమహన్తాన్నమః పరామ్ ॥
3౭. స్తుత్యం సత్యం పరం ప్రాప్య ధ్యేయమర్చ్యమహర్నిశమ్ ।
యన్మహస్తరుణీరూపం స్రోతామారాధయే పురః ॥
3౮. మయ్యనన్యగతే మాతః ప్రసీద వరదేవతే ।
ప్రసీద విశ్వజనని ప్రసీద ప్రణవాత్మికే ॥
3౯. విభక్తననావిధచక్రకోణే పాణిస్థలాలజ్కృతపఞ్చుబాణే ।
ప్రపన్నసన్తానలతే ప్రసీద ప్రకృష్టపాశాఙ్కశపద్మహస్తే ॥
౪౦. మాతఃప్రసీద మలయాచలపద్మపీఠే మాయావిశేషకలయా రచితప్రపఞ్చే ।
పఞ్చుప్రపఞ్చేశ్వరమఞ్చుసంస్థే మహ్యాం మహాఃకల్పయ మాతరాశు ॥
౪౧. శ్రీ దేవీ -
అభినన్ద్య మునిశ్రేష్ఠమపి తద్ధర్మచారిణీమ్ ।
త్వదాగమనతోఽప్యేషా స్తుతిర్మే హషదాయినీ ॥
౪3. ఆహ్లాదయతి మే చిత్తం చకోరమివ చన్ద్రికా ।
త్వయాసీతా తామ్రపర్ణి త్వత్కృతేయం స్తుతిస్తథా ॥
౪౪. ఆహ్లాదయేతాం భువనం సమన్తాత్ మదనుగ్రహాత్ ।
ఏషా నదీ తామ్రపర్ణి జలశక్తిర్మదాత్మికా ॥
౪౫. మమ తుష్టికరీ చైషా వాఙ్మయీ తీర్థదేవతా ।
ఉభయత్ర కృతస్నాతాః పూతాత్మానో భవన్తి హి ॥

౪౬. వస్తవ్యా భవతా చైవ పత్వ్యా సహ మహామునే ।
త్వయేదం సకలం సౌఖ్యముపయాతు జగత్త్రయమ్ ॥
౪౭. త్వయి స్థితే తామ్రపర్ణ్యా సరితా మునిపుణ్ణవ ।
సిద్ధక్షేత్రం భవేత్ స్థానం సమంతాత్ దశయోజనమ్ ॥
౪౮. అస్మిన్ దేశే మత్ప్రసాదాత్ విప్లవో న భవేత్ నృణామ్ ।
దుర్భిక్షభయసంతాపాః తథారిష్టాదయః పరే ॥
౪౯. కదాచిదపి మా సస్తు మాస్తు లోకే పరాభవః ।
సర్వే చ సుఖినః సస్తు సర్వే సస్తు నిరామయాః ॥
౫౦. మా విశస్తు జనం పాపాః పరాభవః భవాదయః ।
స్వస్త్యస్తు సర్వజగతాం చిరం జీవన్తు జన్తవః ॥
౫౧. భవన్తు తవ భద్రాణి మత్ప్రసాదాత్ మహామునే ।
అద్య పుణ్యతమే లగ్నే ముహూర్తే విజయాభితే ॥
౫౨. ఏషా మహానదీ పుణ్యా ప్రయాతు వరుణాలయమ్ ।
అస్యాః తీరద్వయే దేవీ శ్రీర్నిత్యాత్వనపాయినీ ॥
౫౩. ఫలన్తు సర్వసస్యాని ఫలాని వివిధాన్యపి ।
సమన్తతో మహానద్యాః పుష్టన్వ్యైషధయః పరే ॥
౫౪. ఇతి సన్తుష్టహృదయా దేవీ దేవవర్చింతా ।
సమాశ్లేష్యోరసా తామ్రాం మృణాలమృదులైర్భుజైః ॥
౫౫. తతో వృషాఙ్కనగరే భవనే మణికున్తలే ।
ముక్తామణిమయే పీఠే నిధాయ మలయాత్మజామ్ ॥
౫౬. అభ్యషిజ్ఞాత్ సుధాసారైః సలిలైః కుమ్భసమ్భృతైః ।
చతుస్సహస్రతోయైశ్చ హేమకుమ్భసమాభృతైః ॥
౫౭. అభ్యషిజ్ఞాన్ మునిగణాః సిద్ధాశ్చ సనకాదయః ।
అభిషిక్తా తథా తామ్రా హరిబ్రహ్మపురన్దరైః ॥
౫౮. బభౌ పరమకల్యాణీ సాక్షాదివ మహేశ్వరీ ।
శుకపీఠధరా శఙ్ఖసరసిరుహధారిణీ ॥
౫౯. సర్వాభరణసంయుక్తా తరుణీ కాఞ్చనారుణా ।

నేవ్యమానా మునిగణైః స్తూయమానా సురాసురైః ॥

౬౦. శ్వేతచ్ఛత్రసమాయుక్తా చామరద్వయవీజితా ।

సఖీజనసమాయుక్తా లోకలక్ష్మీరివాబభౌ ॥

౬౧. తావదభ్యాయా శ్రీమాన్ దేవో నదనదీపతిః ।

నేవితో నాగరాజైః చ దైత్యదానవపుంజవైః ॥

౬౨. యాదోగణైః స్తూయమానః పూజ్యమానః సురాదిభిః ।

తమాగతం మలయరాట్ అభ్యర్చ్య విధిపూర్వకమ్ ॥

౬౩. ఉపలభ్య శివానుజ్ఞాం మునినాప్యనుమోదితః ।

సముద్రాయ సుతాం ప్రాదాత్ ధారాపూర్వం ధరాధరః ॥

౬౪. సైషా భర్తారమాసాద్య నదీ రత్నాకరం విభుమ్ ।

విశేషేత్ శుశుభే తామ్రా గౌరీవ పరమేశ్వరమ్ ॥

౬౫. సర్వే ముముదిరే లోకాః ప్రసన్నాః చ దిశో దశ ।

దేవద్దన్దభయో నేదుః గుహ్యకాశ్చ కలం జగుః ॥

౬౬. కలం జగుశ్చ గన్ధర్వాః నన్యతుశ్చాస్పరోగణాః ।

తామ్రాముద్వాహ్య భగవాన్ తుతోష సరితాం పతిః ॥

౬౭. తవదాది మహాలక్ష్మీః ప్రీయమాణా పునఃపునః ।

ఆదిదేశ కృపాదృష్ట్యా ప్రవాహయితుముద్యతా ॥

౬౮. తావన్మునిగణాః సిద్ధాః దేవాశ్చ సహగుహ్యకాః ।

సాధు సాధ్వితీ సంహృష్టాః ప్రోచుః ప్రాప్తమనోరథాః ॥

౬౯. విమానైర్నిబిడం వ్యోమ నానావర్తైరదృశ్యత ।

బ్రహ్మరుద్రహృషీకేశపురన్దరసమాస్థితైః ॥

౭౦. వీణాం వాదయతాముచ్చైః గాయతాం కలనిస్వనమ్ ।

కథాః కథయతాం పుణ్యాః గర్జితాం హర్షహర్షగర్జదమ్ ॥

౭౧. సజ్జరనాదో వవృధే పర్వణీవ మహార్ణవాత్ ।

ఇత్థం సజ్జరమాణేషు జనేషు జగదమ్బికా ॥

౭౨. వ్యాదిదేశ మహాదేవీ ప్రవహేతి మహానదీమ్ ।

ఇత్థం బ్రువత్యామమ్బాయాం ప్రశాన్తే జననిస్వనే ॥

౭౩. పఠ్యమాణేషు సూక్తేషు పశ్యత్సు సకలేష్వపి ।
మహానాదసముద్ధాతో జలౌఘః సంప్రదృశ్యతే ॥
౭౪. తదమ్బుపూరాతభిజాతరూపాన్నానామణిద్యోదితతోరణాగ్ర్యః ।
నిష్ఠప్తచామీకరచారువర్ణం విమానమర్కోపమమావిరాసీత్ ॥
౭౫. ఉచ్చావాచధ్వజదుకూలముదస్తశ్శృంగముద్దామకూబరముదళ్ళోతకీజ్జణీకమ్ ।
అద్యుక్తధౌతతురగోజ్జ్వలమాస్తసూతమగ్రే విమానమచలోపమమావిరాసీత్ ॥
౭౬. వాచా హరేర్విశ్వధరస్య విష్ణోః వాతాపివైరీనిజధర్మపత్నిమ్ ।
దేవీం నమస్కృత్య కృతాభ్యనుజ్ఞః సార్థం హయగ్రీవముఖైర్మునీన్ద్రైః ॥
౭౭. ప్రదక్షిణీకృత్య విమానమగ్ర్యం సమారురోహాభ్యుదయప్రసాదః ।
మన్దం యయౌ స్యన్దనమస్య చైన్ద్రీమతిప్రసన్నాం హరితం జనౌఘైః ॥
౭౮. తత్పుష్పతః సాన్త్యజలప్రవాహా ప్రాయాత్ నదీ చన్ద్రలైలకన్యా ।
వృషాఙ్కతో దక్షిణతః సమీపే వాపీమిషామూర్జామపి ప్రభిద్య ॥
౭౯. తస్యాశ్రమాత్ ఉత్తరతః ప్రవాహా తత్స్యన్దనమనుప్రయాతా ।
మధ్యే ఘనారణ్యమతీత్య ఘోరం దిశం పితృణాణాముపగమ్య కిఞ్చిత్ ॥
౮౦. చక్రోపలాం ప్లావయతీ నదీయం సమృద్ధపూరోత్తరవాహానీకా ।
ఏషా చతుష్షష్టితనుఃప్రమాణవిస్తారయుక్తా విమలామ్బుపూరా ॥
౮౧. ఊర్ధ్వం తథా పఞ్చతనుఃప్రమాణామావృత్య నానాజలజన్తుయుక్తా ।
ఏవం ప్రవృత్తా మహతీ నదీయమనుప్రయాతా వివిధైర్జనౌఘైః ॥
౮౨. ప్రసన్నతోయా ప్రవివేశ వేగాత్ కలమ్బగర్తం కమపి ప్రశస్తమ్ ।
తత్పూరయిత్వా ప్రహరైకమాత్రా ప్రాప్తప్రణాదా మలయస్య పుత్రీ ॥
౮౩. నారాచమూర్తైర్నలినాయతాణాత్ ప్రశాన్తసన్తాపవతః ప్రసన్నా ।
ఆకీర్ణపుష్పప్రకరామరౌగైః ప్రాయాత్ పునః స్యన్దనచక్రమార్గమ్ ॥
౮౪. సమన్తతః శాన్తసమన్తతాపం సమృద్ధహర్షావినవప్రణాదమ్ ।
మునీశ్వరస్యన్దనమార్గయానా మహోర్ణవం తూర్ణమగాత్ నదీయమ్ ॥
- ఇతి దశమోఽధ్యాయః ॥   Pro.Total = 595 + 84 = 679

ఏకాదశః అధ్యాయః

బాణతీర్థమాహాత్యమ్ ।

౧. రాజా -

బ్రహ్మన్ ప్రశస్తమిత్సుక్తం భవతా గర్తమద్భుతమ్ ।
కేన వా నిర్మితం పూర్వం తత్ర చిత్రం కిమద్భుతమ్ ॥

౨. మహతాపి ప్రవాహేన పూర్వణ్ యామద్వయాత్ గతమ్ ।

హరిః ప్రసాదమకరోత్ తామ్రపర్ణీ కథం మునే ॥

౩. ఏతత్ సర్వమశేషేణ వద విస్తార్య మే గురో ।

న తృప్తిముపగచ్ఛామి జషన్నపి కథాసుధామ్ ॥

౪. ఋషిః -

శ్రుణు రాజన్ ప్రవక్ష్యామి కథామేనాం వినోదినీమ్ ।
పురా కృతయుగే లోకే పీడ్యమానే చ చరాచరే ॥

౫. దేవాః పరమసస్త్రస్తాః శక్కురం శరణం యయుః ।

దత్వాభయం తతస్తేషాం వీరరుద్రః ప్రతాపవాన్ ॥

౬. రసారథో బ్రహ్మసూతో రత్నసానుశరాసనః ।

అచ్యుతం బాణమాదాయ దదాహ చ పురత్రయమ్ ॥

౭. పురాన్తక ఇతి ఖ్యాతిం లోకే త్రైలోక్యదుర్లభామ్ ।

అశాన్తకోపజ్వలనం బాణం దృష్ట్వా పురాన్తకః ॥

౮. కుత్రచిత్ కుహరే ఘోరే నిదధే మలయాచలే ।

తత్ర వర్షాయుతజ్వాలామాలాతాపితపర్వతః ॥

౯. తపసా తత్ర భగవాన్ బాణరూపీ జనార్దనః ।

తావత్ ప్రవాహ బహులా తామ్రా మలయనన్ధినీ ॥

౧౦. విష్ణోరారాధనార్థం తత్ గర్తం సముపావిశత్ ।

తస్యాం మహత్ప్రవాహాయాం ప్రవిష్టాయాం బిలోదరే ॥

౧౧. ఉదభూత్ అద్భుతాకారఝృక్కారోదారనిస్వనః ।

పూత్కారివ భూతోఽపి భుజజ్ఞేన్ద్రస్య తత్ బిలమ్ ॥

౧౨. బాష్పధూమచయైర్వ్యోమ సంవృతం జలదైరివ ।

- కృషితానీవ వారీణీ వ్యదృశ్యన్తోరుబుద్బుదైః ॥
౧౩. ఉత్పతన్తి చ యాదాంసి సన్తప్తాని సమన్తతః ।
ఘర్మవేగపరిక్షిప్తం వ్యోమ్ని స్యన్దనమణ్ణలమ్ ॥
౧౪. దేవదానవసిద్ధానాం యక్షగన్ధర్వపక్షిణామ్ ।
సమ్భ్రమావిష్టచిత్తానాం ధావతాం చ తతస్తతః ॥
౧౫. మహానాదః సమభవత్ మేఘానామివ గర్జతామ్ ।
దృష్టైవతత్ అద్భుతం సర్వే చిన్తాక్రాన్తా బభూవిరే ॥
౧౬. పరివృత్య విమానం తత్ అగస్త్యో మునిసత్తమః ।
కృతాఞ్జలిరువాచేదం హయగ్రీవం మహాప్రభుమ్ ॥
౧౭. ఆకస్మికమిదం చిత్రం భగవన్ కేన హేతునా ।
ఉత్పాతమివ పశ్యామి కథ్యతాం మే కుతూహలాత్ ॥
౧౮. శ్రుణు బ్రహ్మన్ ప్రవక్ష్యామి విచిత్రస్యాద్భుతస్య చ ।
పురా పురహరేణైవ నిర్దగ్ధే చ పురత్రయే ॥
౧౯. అశాన్తకోపదహనం బాణం నారాయణాత్మకమ్ ।
మలయేఽస్మిన్ మహాగర్దే శాన్త్యై సంక్షిప్తవాన్ శివః ॥
౨౦. తత్తాపశాన్తికరణీ తామ్రపర్ణీ సుధాత్మికా ।
శివప్రియకరీ హ్యేషా మహాపాపవినాశినీ ॥
౨౧. బాణరూపీ హరిర్విష్ణుః భగవాన్ లోకపావనః ।
ఆరాధ్యతే తామ్రపర్ణ్యా నమస్కూరు మహామతే ॥
౨౨. విశేషాదస్య దేవస్య ప్రభావాత్ వనమాలినః ।
మహాతీర్థమితి జ్ఞేయం దర్శనాత్ దురితాపహమ్ ॥
౨౩. యస్మాత్ అత్రోషితం బాణరూపిణా హరిణా స్వయమ్ ।
బాణతీర్థమితి ఖ్యాతం భూయాత్ భువనమణ్ణలే ॥
౨౪. అత్ర స్నాతాః నరాస్సర్వే హరేస్సారూప్యభాగినః ।
ప్రయాగప్రముఖాన్యత్ర తీర్థాని వివిధాన్యపి ॥
౨౫. ప్రతిమాసం సమాజగ్ముః తీర్థే దర్శనాయ వై ।
తత్ర జప్తం హుతం దత్తం తదనన్తఫలం భవేత్ ॥

౨౬. ఇత్థం సమాభషమాణేఽస్మిన్ హయగ్రీవమహాత్యుని ।
తత్ గర్వాత్ అర్కసక్కాశో బాణో నిర్గత్య గహ్వరాత్ ॥
౨౭. వ్యోమయానం సంప్రతస్థే భాస్యన్ భువనత్రయమ్ ।
సర్వే దేవాః సర్షిసజ్ఞాః ప్రణేముః తుష్టువుః తథా ॥
౨౮. తత్ర తీర్థముపస్పృశ్య దధుర్మూర్ధ్నాత్మలబ్ధయే ।
ప్రశశంసుః సురాః సర్వేకిరన్తః కుసుమోచ్చయమ్ ॥
౨౯. కలమ్బతీర్థం ప్రజగుః బాణతీర్థం చ కేచన ।
మహాక్వాథమితి ప్రోచుః అపరే విస్మయాకులాః ॥
౩౦. శీతోదకం పఠన్త్యేకే పరమానన్దనిర్భరాః ।
అగస్త్యప్రముఖాస్సర్వే హయగ్రీవేణ సంయుతాః ॥
౩౧. బిభ్రాణా శిరసా తీర్థం పునః స్యన్దనమారుహన్ ।
భూయో దున్దుభయో నేదుః తూర్యారావేణ భూయసా ॥
౩౨. సూతం సఞ్ఞోద్దయామాస సోఽపి చాశ్వాన్ అచోదయత్ ।
కమ్పమానైః ధ్వజపఠైః విలిఖన్తమివామ్బరమ్ ॥
౩౩. కిఙ్గణీశతసన్నాదం చన్ద్రభాస్కరసన్నిభమ్ ।
ప్రచచాల మహాచక్రం స్యన్దనం కుమ్భజన్మనః ॥
౩౪. తతః ప్రాక్ ఉత్తరాం గత్వా చలమానే మహారథే ।
దివి భూమౌ జనోఘం తు ప్రసర్పన్తం మహాస్యనమ్ ॥
౩౫. సైషా సమస్తపాపఘ్ని చన్దనాచలకన్యకా ।
తత్స్యన్దనపథా ప్రాయాత్ పూర్యమాణా ప్రవాహిసీ ।
౩౬. క్వచిత్ ఉచ్చైః శిలారూఢా క్వచిత్ పతతి నిమ్నగా ।
క్వచిత్ పూరైః ప్లావయన్తి తరజ్జైః స్వకరైరివ ॥
౩౭. హసన్తివ స్వఫేనౌఘైః నృత్యన్తివ స్వవీచీభిః ।
జల్పన్తివ స్వనైరఘోరైః నిస్ససార సరిద్వరా ॥
౩౮. అమోఘజవదనా మీనలోచనా భుజవీచికా ।
ఆవర్తనాభిగర్తాఢ్యా ఫేనపుష్పానవామ్బరా ॥
౩౯. చక్రవాకస్తనవతీ శైవాలనవకున్తలా ।
ప్రమదేవ క్వచిత్ యాతి మన్దం మన్దం మదాకులా ॥

౪౦. తరజ్జుణ్ణాదణ్ణేన ఫేనదన్తోజ్జ్వలేన చ ।
 క్వచిత్ కరీన్ద్రవత్ యాతి జలౌఘః పుష్కరోజ్జ్వలః ॥
౪౧. ఫేనకణ్ణుకసణ్ణున్నం ఆవర్తశ్రవణాన్వితమ్ ।
 తరజ్జభోగరుచిరం భోగరాజమివ స్థితమ్ ॥
౪౨. మణివిద్యుత్స్వతా భూరి తరజ్జస్సనితేన చ ।
 మహాగ్రాహశనివతా పూరణేయం ప్రకాశతే ॥
౪౩. ఆవర్తచక్రనికరం ఆలోలధ్వజఫేనిలమ్ ।
 యాతోగణమహావంశం భాసమానం విమానవత్ ॥
౪౪. మిననక్షత్రనికరం ఫేనజాలఘనావిలమ్ ।
 మణిజ్యోతస్సులివిస్తారం పూరం గగనవత్ బభౌ ॥
౪౫. గగనే వర్తమానానాం విమానానాం దివోకసః ।
 ఛాయామమ్భసి శక్యన్తే కౌశికిమపరాం క్రియామ్ ॥
౪౬. ఆశ్చర్యజననీ చేయమపూర్వాణామివ ప్రసూః ।
 ఉత్పవనామివ నిధిః మహతీ మలయాత్మజా ॥
౪౭. సంస్తుతా పూజితా దేవైః ప్రార్థితా సా నమస్కృతా ।
 క్వచిత్ కూలం ధ్వంసయన్తీ బౌధయన్తీ క్వచిత్ ఫలమ్ ॥
౪౮. క్వచిత్ వృక్షాన్ ఉద్గిరన్తీ తరుజాలాని కృత్స్నశః ।
 సుధాప్రవాహబహులా నిస్ససార తరజ్జిణీ ॥
౪౯. కౌతూహలసమావిష్టాః దేవదానవమానవాః ।
 సహ సర్వైఃమునిగణైః మమజ్ఞః తీర్థముత్తమమ్ ॥
౫౦. కుతూహలసమావిష్టాః సాదరం సర్వతో జనాః ।
 మజ్జన్తశ్చ పిబన్తశ్చ విహరన్తో మహామ్భసి ॥
౫౧. హసన్తో హాసయన్తశ్చ స్తువన్తశ్చ మహానదీమ్ ।
 విస్మయం పరమం జగ్ముః ప్రణేముః భక్తిభావితాః ॥
౫౨. విమానమనుగచ్ఛన్తీ కుమ్భయోనేః మణిప్రసూః ।
 కర్షన్తీ తరుజాలాని గుల్మాని వివిధాన్యపి ॥
౫౩. క్వచిత్ ఆశీవిషకులం క్వచిన్మాతజయూథికామ్ ।

క్వచిత్ ద్రుతతరం యాతి మన్దం యాతి క్వచిత్ క్వచిత్ ॥

౫౪. మతస్యకచ్ఛపసజ్ఞాతా మహాగ్రహసమాకులా ।
మహాప్రవాహసమ్పన్నా మాలా మలయనన్దినీ ॥
౫౫. స్తూయమానా మునిగణైః ప్లావయన్తి బహుస్థలీమ్ ।
పూరయిత్వ కలమాఖ్యం గర్తం పరమపావనమ్ ॥
౫౬. పునః ప్రాక్ ఉత్తరాం గత్వా ప్రయాన్తి సానుకాననే ।
హయగ్రీవాశ్రమే కీఞ్చిత్ పశ్చిమేఽపి పిశజ్జిలామ్ ॥
౫౭. విగాహ్య మహతీం వాపీం పూరయిత్వా మహాజలైః ।
జలోన్మిలితశైవాలాః స్థలన్తి చ శిలాతలే ॥
౫౮. రుద్రాటవీ బ్రహ్మశయ్యా రమాకీడమృగాననమ్ ।
ఏతాని పుణ్యక్షేత్రాణిప్రయాన్తి చ అన్తరాన్తరే ॥
౫౯. గుహోపాన్తే కుమారస్య పశ్చిమేనోత్తరాముఖీ ।
ముక్తాప్రస్తారమాసాద్య భిత్వా జోతిర్మనిం గిరిమ్ ॥
౬౦. పైనాకే శిరసి శ్రేష్ఠే పపాత ఘననిర్ధరా ।
ఉత్పేతుః తోయకణికాః శతశోఽథ సహస్రశః ॥
౬౧. నిపేతుర్నిర్ధరాః ఘోరాః శఙ్ఖచన్ద్రసమప్రభాః ।
భూర్యభిద్యత తత్తీర్థం పతతా నిర్ధరేణ హి ॥
౬౨. జలధూమసమాక్రాన్తరోదస్యోరన్తరం మహత్ ।
మహతా నిర్ధరసమ్భూతైః సువ్యక్తైరమ్భసాం కణైః ॥
౬౩. ధారాక్రాన్తమివాకాశం దివాపి పరిదృశ్యతే ।
స్ఫురమాణైరమ్బకణైఃబాలాతపకరమ్భికైః ॥
౬౪. పద్మరాగైరివాభాతి సమన్తాత్ భువనత్రయమ్ ।
మహావనస్పతిచ్చాయాసంసక్తాని పృషన్తి చ ॥
౬౫. అనుకుర్వన్తి గగనే మహతా మరకతశ్రియమ్ ।
క్వచిత్ పల్లవశోభేన క్వచిత్ కుసుమశోభయా ॥
౬౬. సజ్కృన్తాబిన్దనికరైః నానారత్నైరివామ్బరమ్ ।
యుగపత్ పతతామాసీత్ నిర్ధరాణాం మహాగిరేః ॥

౬౭. మహానాద ; సమభవత్ మేఘానామివ గర్జతామ్ ।
మహావేగసమాకృష్టే ప్రవాహే విస్తృతే నృప ॥
౬౮. ఆవర్త్యద్ధతిర్భూతి వర్ణపక్షిరివాద్భుతా ।
వృతా తరణ్ణౌఘైః యాదోభిః బలసంవృతా ॥
౬౯. ఘేనైః కుసుమితా చేయం కల్పవల్లీ న సంశయః ।
స్నాతుమాగమనాయైవ రసాత్లనివాసినామ్ ॥
౭౦. దిశస్తీవ మహాద్వారాణ్యావర్తైరివ సంతతమ్ ।
ఆభోగపులినా భూరి ఫేనచారుదుకూలినీ ॥
౭౧. ఆవర్తనాభివివరా నవశైవాలవేణికా ।
చక్రవాకస్తనవతీ వికచత్కమలాననా ॥
౭౨. హంసయానావిభాత్యేషా విస్ఫురన్మీనలోచనా ।
ఆలాపినీ పక్షిరుత్తైః యాదోభిః మణిభూషణా ॥
౭౩. మకరనైః మృగమదా సాలజ్కారా వధూరివ ।
ఏవమభ్యుదయాకారా దేవీ మలయనన్దినీ ॥
౭౪. హేమపుష్కరిణీం రమ్యాం వాపీం గగనసంజ్ఞితామ్ ।
పూరయిత్వా మహాతోయైః మహాపాతకనాశినీ ॥
౭౫. తతోహ్యుదీచీమావృత్య పార్శ్వతః చన్దనాటవీమ్ ।
దిశమైన్ద్రీం పునః ప్రాయాత్ ఉత్తరేణ ఉడుపర్వతమ్ ॥
౭౬. ఏవం మలయశైలస్య వ్యతిక్రమ్య తటాటవీమ్ ।
తపఃఫలసమాకారా పాణ్డ్యానాముత్తమా నదీ ।
విమానమనుయాన్తీ సా సమియాయ మహార్ణవమ్ ॥
- ఇతి ఏకదశోఽధ్యాయః ।   Pro.Total = 679 + 76 =775

ద్వాదశోఽధ్యాయః

- వృషాఙ్కనగరే కాదమ్పరీవనే తామ్రాయాః సాగరే ప్రవేశప్రస్తావః ।
౧. మహారాజ కథాం పుణ్యామిమాం పాపప్రణశినీమ్ ।
భూయోఽహం సంప్రవక్ష్యామి శ్రుణు నాన్యేన చేతసా ॥

౨. క్షేత్రమాఙ్గిరసం గత్వా మహ్యేనామలకాటవీమ్ |
పునః కిఞ్చిత్ పరిక్రమ్య దిశం యక్షేశపాలితామ్ ||
౩. కల్యాణవనమాసాద్య గౌతమాశ్రమమణ్ణితమ్ |
ప్రాచ్యమాప దిశం తామ్రా మహాపూరప్రవాహిణీ ||
౪. జ్యోతిర్వనం చన్ద్రశాలాముత్తరేణ ప్రవర్తితా |
బ్రహ్మరణ్యమనుప్రాప్య గర్గరాఖ్యశిలోచ్ఛయమ్ ||
౫. ఉత్తరాభిముఖీ భూయో బ్రహ్మవృద్ధపురాత్ పురః |
లాలక్ష్మశంకరక్షేత్రమేత్యేషా పూర్వవాహిణీ ||
౬. దిశం కిఞ్చిత్ ఉపావృత్య శరాటవ్యాస్తు పశ్చిమే |
ఆగ్నేయీమథ సంప్రాప్య పునాః పూర్వముఖా నదీ ||
౭. వైకుణ్ఠాత్ పశ్చిమే భాగే శ్రీనగర్యాః తథోత్తరే |
మధ్యే వృషాటవీం పుణ్యాం మహానన్దస్య దక్షిణే ||
౮. జయన్తాత్ ఉత్తరే భాగే ప్రాప్య కాదమ్బరీవనమ్ |
ప్రవివేశ మహామ్బాధిం ప్రసన్నసలిలాశయా ||
౯. ఏవం మలయజా పుణ్యా తామ్రపర్ణీ సరిద్వరా |
భర్తాసమేతా సా సర్వ సిన్ధులోకైకబన్ధనా ||
౧౦. వృషాఙ్కే నగరే నిత్యం సాన్నిధ్యాప్యాత్మవిద్యయా |
రూపేణాన్యేన భర్తారం రమయస్తీ స్థితాభవత్ ||
౧౧. తీర్థరూపేణ లోకాన్ త్రీన్ పునాతి మలయాత్మజా |
రాజా -
కథం వృషాఙ్కనగరే సిన్ధురాజగృహే కథమ్ ||
౧౨. తీర్థరూపా కథమభూత్ కిం వా కాదమ్బరీవనమ్ |
ఏతాని వద విస్తీర్య శ్రోతుం కౌతూహలం హి మే ||
౧౩. బ్రహ్మాన్ ప్రసీద ధర్మజ్ఞ కథయాప్యాయస్య మామ్ |
ఋషిః -
సాధు పృష్టం మహారాజ భవతా ధర్మచేతసా ||
౧౪. సాధూనాం సమచిత్తానాం సదాశివకృతాత్మనామ్ |
ధర్మాన్న చ్యవతే బుద్ధిః లోభతా విషయైరపి ||

౧౫. పిచుమస్తవనే వాపి రసాలోదరకాననే ।
పఞ్చమం నైవ ముఞ్చన్తి పికాః వాసంతమోహినః ॥
౧౬. తస్మాద్రాజన్ ప్రవక్ష్యామి యథావత్ అనుపూర్వశః ।
ఏకాగ్రబుద్ధ్యా తత్సర్వం శ్రోతుమర్హసి సామృతమ్ ॥
౧౭. వృషాఙ్కనగరే తస్య మహామాణిక్యభాస్వరే ।
భవనే కాఞ్చనమయే మహాసింహాసనే శుభే ॥
౧౮. అసీనా నవకౌసుమ్భవసనా చారుహాసినీ ।
మహాసౌందర్యసమ్పూర్ణమహాసామ్రాజ్యదేవతా ॥
౧౯. మణికమ్బుధరా చారు కనకామ్బుజధారిణీ ।
వీణామన్యే ధారయన్తి శారికామపరే కరే ॥
౨౦. శరచ్చస్త్రవదనా చఞ్చన్మణికాఞ్చనకుణ్డలా ।
మహామతల్లికా రత్నమకుటోజ్జ్వలచన్త్రికా ॥
౨౧. మణికేయూరవల్లయమహాకఙ్కణభూషితా ।
ముక్తాలతాపరిభ్రాజదురోజకలశోజ్జ్వలా ॥
౨౨. కూజన్నూపురమణ్ణీరకాఞ్చీదామపరిష్కృతా ।
కేశశైవాలకలికా మణిబుద్బుదసజ్జయా ॥
౨౩. లోచనద్వయపాటీనా ముక్తామాలాతర్ణిణీ ।
విస్తారఫేనతరణిః స్తనచక్రసముజ్జ్వలా ॥
౨౪. కరపాదాననామ్భోజా సౌందర్యామృతవాహినీ ।
ఏవమాశ్చర్యవేషాఙ్గీ సాక్షాత్ పరశివాత్మికా ॥
౨౫. సేవన్తే వివిధాకారాః శక్తయః పరమాద్భుతాః ।
ముక్తావతీ మణివతీ సేవేతే పాశ్వయోర్ద్వయోః ॥
౨౬. మణికాఞ్చనదణ్ణాభ్యాం చామరాభ్యామనారతమ్ ।
పూర్ణా పూర్ణేన్దుసఙ్కాశం వహన్త్యాతపవారణమ్ ॥
౨౭. ఘోరాకుముద్వతీభ్యాం చ వ్యజనాభ్యాం చ నేవితా ।
శ్యామావతీకరోదఞ్చత్వీటికాదానతత్పరా ॥
౨౮. వహన్తి చన్ద్రసేనాపి పాణౌ కలాచితామ్ ।

అముక్తవామభాగస్థాం తామ్రామేనాముపాసతే ॥

30. అరుణా వాద్యమాదాయ వీణాయాః క్వణితధ్వనిమ్ ।
శ్లాఘయన్తి ముహుః చఞ్చత్వదనామ్భోజమణ్డలా ॥

3౧. సేవ్యమానా మునిగణైః దేవైః సిద్ధైశ్చ దానవైః ।
ఆస్తే పరమహృష్టా సా లోకసంరక్షణోత్సుకా ॥

3౨. ఏవం విజ్ఞాయ తాం దేవీం యే సేవస్తే సమాహితాః ।
తేషాం పాపాని నశ్యన్తే వర్ధన్తే సమృదః తథా ॥

33. అస్తే ముక్తిశ్చ నియతా నాత్ర కార్యా విచారణా ।
సర్వతీర్థమయీ సర్వమస్త్రతస్తప్రవర్తినీ ॥

3౪. ఏనామాహుర్మునిణాః శ్రుతయశ్చ పురాతనాః ।
గఙ్గాదిసర్వతీర్థనాం పరమాయతనం మహత్ ॥

3౫. ఉపాస్యా సర్వజన్మానాం పురుషార్థం చ కాఙ్క్షితామ్ ।
ఏవం వృషాఙ్కనగరే నిత్యం సాన్నిధ్యకారిణీ ॥

3౬. జయతే తీర్థరూపేణ లోకానాం హితకామ్యయా ।
సైషా స్వాంశేన భూయోఽపి తీర్థరూపా ప్రవర్తతే ॥

3౭. బ్రహ్మతోయాం విష్ణురసాం రుద్రతేజోపబృంహితామ్ ।
ఉమావేగసమాయుక్తాం సారస్వతతరఙ్గిణీమ్ ।

3౮. రమావర్తాం సోమశైత్యాం సూర్యోదారప్రభావతీమ్ ।
సేవస్తే సకలాః దేవాః మునయశ్చ తపోధనాః ॥

3౯. సన్దర్శితమహాపూరాప్యావారిధిశిలోచ్చయా ।
అనేకనగరోద్యానగ్రామారామశతావృతా ॥

౪౦. మునీనామాశ్రమైః పుణ్యైః పరిష్కృతతటద్వయా ।
పదే పదే తీర్థమయీ దేవాయతనమాలినీ ॥

౪౧. రసాలపనసారామకదలీకాననావృతా ।
కేరపూగామ్రనారఙ్గమల్లికురవకోఙ్క్వలా ॥

౪౨. ప్రియాలవఙ్గులవతీ బకులార్జుననిర్భరా ।
బ్రహ్మకోటిసముద్భుష్టహోమధూమసమావృతా ॥

౪౩. ఉత్పల్లవజ్కజవతీ సన్తోత్పలసారభా ।
చామ్పేయకుసుమామోదీ మరుతా మన్దగామినీ ॥
౪౪. పరిశ్రమాపహరిణీ తర్పయన్త్యమ్భసా జగత్ ।
ఆమోదయన్తీ చ కుసుమైః నాదయన్తీ ద్విజారవైః ॥
౪౫. మరన్దధారానికరైః వర్ధితేవ తరిణీ ।
హంససారససక్కిర్ణా కూజత్కోకిలభాషిణీ ॥
౪౬. ఇత్థం మహోదయాకారా పోషయన్తా జగత్త్రయమ్ ।
ప్రవిశన్తీ సిన్ధురాజం ప్రసన్నసలిలాశయా ॥
౪౭. స్వాశేన తరుణీభూత్వా నదీనదగణేశితుః ।
వామాంజ్కపీఠనిలయా మనోజ్ఞమణిభూషణా ॥
౪౮. అనేకతీర్థనికరైస్సేవ్యమానా సుమధ్యమా ।
సౌన్దర్యసాగరోదఞ్చత్సుసతేవ వధూమయా ॥
౪౯. రమయామాస భర్తారం రమా నారాయణం యథా ।
యస్యాః స్మేరాంశుసన్దోహైః మౌక్తికామణయోఽభవన్ ॥
౫౦. యద్దన్తపతనమ్భూతబాలాతపగులుచ్ఛక్తైః ।
జాయన్తే విద్రుమలతాః సాగరే మకరాలయే ॥
౫౧. కూలే కూలే చ జాయన్తే యల్లోచనమరీచిభిః ।
ఉద్భుష్టజీవకరణైః ఇన్ద్రనీలమతల్లికైః ॥
౫౨. యదంజుకరణాసక్లౌత్ వైదూర్యమణయోఽభవన్ ।
యదజ్ఞీలాణాసమ్పర్కాత్ మహామాణిక్యసమ్భవః ॥
౫౩. అస్యాః ప్రభావతో రాజన్ రత్నానాముదయం స్మృతమ్ ।
అస్యాః ప్రసాదలేశేన పుష్టన్యోషధయస్సమాః ॥
౫౪. అస్యాః చైవ తరణ్ణిన్యాః శతశోఽథ సహస్రశః ।
తామ్రపర్ణ్యాః మహానద్యాః కలాం నార్హన్తి షోడశీమ్ ॥
౫౫. యః కశ్చన నదీమన్యామనయా తులయిష్యతి ।
స యాతి రౌరవం ఘోరం యావదాభూతసప్లవమ్ ॥
౫౬. బ్రహ్మణ్డోదరసంస్థాని తీర్థాని వివిధాన్యపి ।

- తామ్రాతీర్థత్రయైకస్య కలాం నార్హన్తి షోడశీమ్ ||
౫౭. తీర్థాన్యన్యాని జాయన్తే శుద్ధాన్తఃకరణాత్మనామ్ |
ముక్త్యాదిధ్యానయోగేన అన్తర్బహిరకల్మషాః ||
౫౮. ధర్మధ్రవా భగవతీ తామ్రా మలయన్ద్రినీ |
పరాపరామృతస్యన్దా తేజిష్ఠా కర్మనాశినీ ||
౫౯. ముక్తిముద్రా రుద్రకలా కలికల్మషనాశినీ |
నారాయణీ బ్రహ్మనాదా మాలేయీ మగ్గలాలయా ||
౬౦. మరుత్వద్వ్యమ్బరవతీ మణిమాతా మహోదయా |
తాపఘ్ని నిష్కలానన్దా త్రయీ త్రిపథగాత్మికా ||
౬౧. చతుర్వింశతి నామాని పుణ్యాన్యేతాని భూపతే |
యే పఠన్తి జనాః భక్త్యా తేషాం ముక్తిః కరే స్థితా ||
౬౨. వాపికూపతటాకేషు తీర్థేష్వన్యేషు వా పునః |
జపన్ నామాని చైతాని మజ్జన్తో గోష్పదేఽపి వా ||
౬౩. ప్రయాన్తి పరమాం ముక్తిం నిర్ధూతాఖిలకల్మషాః |
ఇత్థం జ్ఞాత్వా మహారాజ తర్తుకామో భవార్ణవమ్ ||
౬౪. జన్మమధ్యే సకృత్ వాపి తామ్రాయాం స్నానమాచరేత్ |
అపి వా కణికామాత్రం పిబేత్ అస్యాః పయఃశుభమ్ ||
౬౫. తస్య నాహం పశ్యామి భూయో గర్భే నిపాతనమ్ |
అపారకరుణా చేయమితి నిశ్చిత్స్య వై సురాః ||
౬౬. చక్రుః సన్తతస్నాన్నిధ్యం తీరే తీరే నిరన్తరమ్ |
పదే పదే శివక్షేత్రం ఉమాక్షేత్రాణ్యనేకశః ||
౬౭. విష్ణుక్షేత్రాణి తీర్థాని శక్తిక్షేత్రాణ్యనేకశః |
హేరమృభవనాన్యత్ర కౌమారాణి పరాణ్యపి ||
౬౮. పుణ్యాశ్రమముఖ్యాని మునీనాం భావితాత్మనామ్ |
ఏషాం దర్శనమాత్రేణ నరః పాపైః విముచ్యతే ||
౬౯. ఆరభ్య మలయం శైలం ఆసాగరమిమం సరిత్ |
ప్రవాహబహులా దేవీ మునినా సంప్రవర్షితా |

కాదమ్బరీవనే పుణ్యా తామ్రా సాగరమభ్యగాత్ ॥

౭౦. శుద్ధోదపూరా దురితాపహస్త్రీ మునీశ్వరస్యన్దనమార్గయానా ।

ప్రహర్షయస్తీ కిల పాణ్డ్యభూపమమ్భాధిమేషా ప్రవివేశ వేగాత్ ॥

ఇతి ద్వాదశోఽధ్యాయః ।

Pro.Total = 775 + 70 = 845.

త్రయోదశోఽధ్యాయః

కాదమ్బరీవనమాహాత్యవర్ణనే బ్రహ్మపదస్థానవర్ణనమ్ ।

౧. శ్రీ సూతః -

ఇత్థమాగమనం దేవ్యాః తామ్రాయాః పరమాద్భుతమ్ ।

ఆకర్ష్య పరమానందనిమగ్నహృదయో నృపః ॥

౨. అభిష్టాయాపగారత్నం మునిం శఙ్ఖం ప్రణమ్య చ ।

వీరసేనో మహాతేజాః భూయో వచనమబ్రవీత్ ॥

౩. బ్రహ్మన్ అభ్యుదయాకారా కథేయం కల్మషాపహా ।

శ్రుతాపి భూయః తృష్ణాం తు జనయత్యేవ మే తరామ్ ॥

౪. ఇయమమ్భానిధిం ప్రాప్య వనే కాదమ్బరాహ్వయే ।

కాదమ్బరీవనమితి ఖ్యాతం యేన జ్ఞత్తయే ॥

౫. కారణం శ్రోతుమిచ్ఛామి విస్తరాత్ శ్రుణు సాదరమ్ ।

శఙ్ఖః తత్ర తే రాజన్ ప్రవక్ష్యామి కారణం శ్రుణు సాదరమ్ ॥

౬. పురా హ్యేదియగే ధాతా సృష్ట్యా లోకాన్ చతుర్దశ ।

మదన్వైర్దుష్కరమితి చాత్మానం బహ్వామన్యత్ ॥

౭. సావలేషాన్ మదావిష్టాత్ వేదాన్ ఆదాయ దానవః ।

పాతాలం ప్రయయా వేగాత్ సోఽపి నష్టశ్రుతిర్విధిః ॥

౮. సృష్టిసామర్థ్యరహితో బభ్రామ శరదాం శతమ్ ।

చింతయామాస భగవాన్ధాతా కారణపూరుషమ్ ॥

౯. అవివేకధియాం క్వాపి న లభ్యం హి మనః సుఖమ్ ।

నిహతాహఙ్క్రియా యత్ర యత్రాన్త్యమపి చేతసి ॥

౧౦. తత్ర శ్రేయో న పశ్యామి ధాన్యమూషరతో యథా ।

సాధూనాం సమచిత్తానాం అహంకారాస్థచేతసామ్ ॥

౧౧. అనపాయా భవిష్యన్తి సిద్ధయోఽష్టౌ న సంశయః ।
ఆత్మా మలీమసయుతః సోఽపి బ్రహ్మరతాం వ్రజేత్ ॥
౧౨. యావన్నోదేతి సవితా తావత్ రాత్రిర్న సంశయః ।
యావత్ న భవేత్ జ్ఞానం పామరతాం వ్రజేత్ ॥
౧౩. ఉపాధిరహితం యత్ర బ్రహ్మజ్ఞానం ప్రకాశతే ।
జ్ఞాతవ్యస్స పుమాన్ లోకే సాక్షాత్ పరశివః ఖలు ॥
౧౪. నిర్వస్తర్యపి జన్తూనాం బ్రహ్మాదీనాం అభజ్గరే ।
వర్తమానే గురౌ నిత్యే అహంతా మే వినిష్ఫలా ॥
౧౫. ఇతః పరం మే కిం కార్యం మూఢస్యాకార్యవేదినః ।
హరిరారాధనీయో హి సద్భిరాపది శాన్తయే ॥
౧౬. జనితః పోషితః చాహం బోధిత చానుపాలితః ।
కథం సంతాపశాన్త్యర్థం మయా నారాధ్యతే హరిః ॥
౧౭. తమేవ శరణం యామి నాత్ర కార్యా విచారణా ।
ఇతి నిశ్చిత్వ చిత్తేఽస్మిన్ వినీతే చతురాననే ॥
౧౮. తదాననాత్ ఆవిరభూత్ నారీ కాచన సమృద్ధమాత్ ।
నానావక్రజ్గలతికా కృష్ణవర్ణా కురూపిణీ ॥
౧౯. మదనావిష్టహృదయా ధూయమానేవ సాబ్రవీత్ ।
కథం మనోరథం లప్స్యే భగవన్ కథ్యతామితి ॥
౨౦. ఇత్యుక్తవత్స్యాం తస్యాస్తు తామాహ వనితాం విధిః ।
అయి తే కాఙ్గితస్యాప్త్యై తపస్తప్తం త్వమర్హసి ॥
౨౧. మద్గణేన ధృతా మాలా నామ్నా కాదమ్పరీ కీల ।
యత్రైషా విశతే మాలా తత్రైవాస్తాశ్రమస్తవ ॥
౨౨. ఇతి వ్యాహృత్య తాం వేధాః స్వదణ్డాగ్రాత్ స్రజం శుభామ్ ।
విముచ్య ప్రేషయామాస సా జగామ మహీతలమ్ ॥
౨౩. మాలామన్వగమత్ సాపి వనితా బ్రహ్మచోదితా ।
పరిభ్రామ్య మహీం కృత్నాం స్రగీయం యత్ర సంస్థితా ॥

౨౪. తత్రే కూలే సముద్రస్య తామసీ వాసమాతనోత్ |
కృత్వాశ్రమపదం రమ్యం నియమైః దుష్కరైః పరైః ||
౨౫. నిగృహీతేన్ద్రియగ్రామా తతాప పరమం తపః |
ధ్యాయస్త్రీ హృది గౌరీశం వరదం భక్తవత్సలమ్ ||
౨౬. ఏవమస్యాః తపస్యన్త్యాః సమగ్రం శరదాం శతమ్ |
పురః ప్రాదురభూత్ శముఖః ప్రసన్నో వరదిత్సయా ||
౨౭. శ్రీ పరమేశ్వరః -
ప్రీతోఽస్మి తపసా భద్రే దుష్కరైః నియమైరపి |
వరం వరయ భద్రం తే కిం తే మనసి కాఙ్క్షితమ్ ||
౨౮. ఇతి వాచం నిశ్చయేషా మహాదేవస్య శూలినః |
బధాఙ్గాలిపుటా నారీ వరమేనమయాచత ||
౨౯. భగవన్ యది తుష్టోఽసి తపసా మే మహేశ్వర |
త్రిలోకవర్తినాం పుంసాం స్పృహణీయా భవామ్యహమ్ ||
౩౦. యం యం వాఙ్ఘామి పురుషం స భూయాత్ మద్వశః పుమాన్ |
యాని యోగ్యాని వాఙ్ఘామి తాన్యగ్రే సన్తు మే ప్రభో ||
౩౧. నిత్యయావన సంయుక్తా విహరిష్యే స్వరూపిణీ |
ఏవం తయార్థితో దేవః తథాస్తిత్వభిధాయ చ ||
౩౨. రూపమప్రతిమం కృత్వా భూయః స్వపదం యయౌ |
నామ్నైషా తామసీ నారీ వరం లభ్యా సదాశివాత్ ||
౩౩. విద్యాయావనసౌందర్యసమ్పన్నా కాముకీ సతీ |
ఆగతాన్ పురుషాన్రూపసమ్పన్నాన్ వ్యోమచచారిణీ ||
౩౪. రమయామాస సంహృష్టా యథేష్టం స్వైరచారిణీ |
ఏతస్మిన్ అన్తరే విధిర్యాకులితేన్ద్రియః ||
౩౫. స్వపాశ్వస్థం ఉవాచేదం దణ్డం దమయతాం వరః |
బ్రహ్మోవాచ-
వత్స గత్వా మహీం కృత్వాంనం విచార్య చ సమన్తతః ||
౩౬. తపఃస్థానం సమాచక్ష్యాప్యసంస్పృష్టచితానలమ్ |
ఇత్యుక్తస్తేన విధినా స దణ్డో ధర్మధారకః ||

3౭. బ్రహ్మచారీ పుమాన్ భూత్వా యువా కామ ఇవాపరః ।
అవతీర్య బ్రహ్మలోకాత్ ఆససాద మహీతలమ్ ॥

3౮. ఇతస్తతస్సంశ్చరతా మహతా బ్రహ్మచారిణా ।
ద్వష్టాభూత్ తామసీ నారీ సాక్షాత్ రతిరివాపరా ॥

3౯. వరదానబలాదస్యా మోహితో ధర్మధారకః ।
కింఞ్చిత్ ఉద్విగ్నహృదయః తామిదం వాక్యమబ్రవీత్ ॥

౪౦. ఆగతోఽసి కుతో భద్రే చిక్కిర్షస్తీ చ కిం పునః ।
కస్య వా దుహితాసి త్వం కస్య వాసి పరిగ్రహా ॥

౪౧. వికాసయతి మే చిత్తం చకోరమివ చన్ద్రికా ।
సర్వం కథయ మే సాధు యాథాతథ్యేన శోభనే ॥

౪౨. ఇతి పృష్టా తామసీయం తేనేదం పునరబ్రవీత్ ।
సాధు సున్దర వక్ష్యామి శ్రుణుష్య వచనం మమ ॥

౪౩. వసామ్యస్మిన్ వనే శుద్ధే రమణీతి ప్రథాం గతా ।
త్వాదృశానాం భాగ్యమిదం శరీరం విద్ధి మామకమ్ ॥

౪౪. అనేన త్వాం ప్రీణయిష్యే భోగైశ్చ వివిధైరపి ।
ఏహి సాధయ మత్స్నేహాత్ మహాభాగ్యసమన్వితమ్ ॥

౪౫. ఇత్యుక్త్యా పాణినా పాణిం గృహీత్వా బ్రహ్మచారిణమ్ ।
నీత్వ స్వభవనం రేమే కామేనేవ రతిః పురా ॥

౪౬. వసనాశనతామ్బూలమజ్జనలేపనాదిభిః ।
బహుమానైః ప్రీణయస్తీ తేన సార్థం ముదం యయౌ ॥

౪౭. తతః చిరాయమాణేన తు స దణ్డే చతురాననః ।
సమాధినా వినిశ్చిత్వ విషయాసక్తమానసమ్ ॥

౪౮. శశాప కుపితో బ్రహ్మో దంతాన్ సజ్జరయన్ ముహుః ।
విస్మృత్య స్వామికార్యాణి స్వమతం యః ప్రనేవతే ॥

౪౯. స పాపీ యాతి నరకం కుమ్భిపాకం న సంశయః ।
తస్మాత్ స్వచ్ఛన్దవృత్తస్య స్వామికార్యవిరోధినః ॥

౫౦. న భవేత్ మర్త్యలోకస్య సంప్రాప్తిస్తస్య దుర్మతేః ।
మహావ్యాఘ్రీ చ సా భూయాత్ అకామిజనదూషణీ ॥

౫౧. తస్మిన్ వనే మహాఘోరే క్షుత్పిపాసాతురా చిరమ్ ।
యదా లోకహితార్థాయ శామ్భవి శక్తిరేకికా ।
౫౨. భూత్వా మలయజాభ్యేతి తామ్రపర్ణి సరిద్వరా ।
తదా తత్తోయసంస్పర్శాత్ ప్రకృతిం యాతు సా పునః ॥
౫౩. సోఽపి దణ్డధరః శమ్భుమభ్యర్చ్య నియతేన్ద్రియః ।
తామ్రాతీర్థే కృతస్నానః పునరేతు మదన్తికమ్ ॥
౫౪. ఏవం సానుగ్రహం శప్తాశ్వా తావుభౌ చతురాననః ।
భూయః స్వకలశీం ప్రాహ తపఃస్థలదిదృక్షయా ॥
౫౫. అయి వతేన భువం గత్వా తేజిష్ఠం చితివర్జితమ్ ।
స్థలం నిశ్చిత్య వక్తవ్యం మా కురుష్వ విలమ్బనమ్ ॥
౫౬. ఇత్థం నియుక్తా తేనైవ కలశీ బ్రహ్మణోఽన్తికాత్ ।
సమన్తాత్ భువమాలోక్య దదర్శ క్షేత్రముత్తమమ్ ॥
౫౭. అపాపమమలాకారమస్పృష్టపితృకాననమ్ ।
తేజిష్ఠం సమనుప్రాప్య తత్ క్షేత్రం రక్షయత్యగాత్ ॥
౫౮. తత్రైవ వాసమకరోత్ ద్వాదశాబ్దం నిరన్తరమ్ ।
అథ విజ్ఞాయ భగవాన్ బ్రహ్మో బ్రహ్మవిదాం వరః ॥
౫౯. స్వయమభ్యాయో తత్ర హంసారూఢో జ్వలన్ రుచా ।
కలశీం బహుమాన్యాగ్రే తత్ర చక్రే తపో మహాత్ ॥
౬౦. తేజోమయం హరిం స్థాప్య మహామరకతప్రభమ్ ।
శ్రీవత్సాఙ్కసమాయుక్తం కౌస్తుభోత్పాసికన్ధరమ్ ॥
౬౧. ప్రసన్నవదనం శాస్తం కౌశేయామ్పరధారిణమ్ ।
ఏవం మూర్తిం హరేః స్థాప్య పూజయామాస భక్తితః ॥
౬౨. ఆత్మన్యారాధ్య దేవేశం పునర్భిషేపి సమర్చయత్ ।
యోగసిద్ధిః చ సమ్భారైః మన్తైః వేదాన్తగర్భితైః ॥
౬౩. స్నాత్వా త్రిషవణం వేధాః కలశీతీర్థవారిణి ।
త్రివారం పూజయాఞ్చక్రే సమాధిస్థో జితేన్ద్రియః ॥
౬౪. పూజాన్తే పరమం స్తోత్రం చకారానన్దనిర్భరః ।

యస్యైకవారపఠనాత్ ముచ్యన్తే జన్తవో భయాత్ ||

౬౫. తమిదానీం ప్రవక్ష్యామి స్తుతిం సర్వార్థసిద్ధిదామ్ |

శ్రుణుష్వాత్త మహారాజ సావధానేన చేతసా ||

ఇతి త్రయోదశోఽధ్యాయః |

Pro.Total = 845 + 65 = 910.

చతుర్దశోఽధ్యాయః

బ్రహ్మకృతః విష్ణుస్తవః బ్రహ్మదత్త-
దణ్డధరస్య శాపమోచనప్రకారః చ |

౧. బ్రహ్మ -

నమస్తుభ్యం భూయసే భూరిథామ్నే భూయిష్టాయాపారకరుణాయ సీమ్నే |
వ్యక్తావ్యక్తం విశ్వమేదం త్వదీయం రూపం ప్రాహుః ప్రాక్షనం దేవవాచః ||

౨. యత్పాదాబ్జం స్వాన్తమన్తఃప్రకామం నిత్యాయన్తో నిర్విశన్తః సమర్థాః |

పారం ప్రాపుః నిర్విఘాతం భవాభ్యే తన్మే భూయాత్ ధామ శాన్త్యై నితాన్తమ్ ||

౩. యేనాశేషం వ్యక్తిభేదేనవిశ్వం వారం వారం పూర్వతే భూరి ధామ్నా |

సోఽయం మహ్యం స్వస్తయే స్యాదవిఘ్నమ్భగ్నాపాయో భాగధేయః సతాం హి ||

౪. అజ్ఞీద్వన్ద్వామ్భారుహాసన్నవాసం సౌఖ్యం ప్రాహుర్లోక్షలాభాత్ అముష్య |

తం వైకుణ్ఠం దేవమేకం ప్రపద్యే విద్యావృష్ట్యై వీతభీరాభిముఖ్యమ్ ||

౫. వ్యాజాదస్యాశేషబన్ధోరభిఖ్యామాఖ్యాముచ్చైరప్యసన్ వా స్మరన్ వా |

తీర్ణాపాయామ్భోనిధిర్జన్తరాస్తేసోఽయం దేవఃస్వస్తిదో మే హరిః స్యాత్ ||

౬. ఊర్ధ్వం చాధస్తీర్యగన్తర్బహిర్వా వ్యాప్తం యస్యైకాంశతోభాతి విశ్వమ్ |

పారే దుఃఖం భావుకం మద్విధానామజ్ఞీద్వన్ద్వం చిన్తయామ్యన్తరజ్ఞే ||

౭. ప్రాప్తాః పారం ప్రాక్షనాలాభసిన్ధోః కూర్మాటవ్యాంసఞ్చురన్తశ్చ కేచిత్ |

వైనం పశ్యన్త్యాత్మసంస్థం పుమాంసం తత్ త్వామీడే నాథ నాలీకనేత్ర ||

౮. ప్రాణాయామాత్ బ్రహ్మానాదాన్తవాదాత్ ప్రాయశ్చిత్తాత్ అధ్వరాత్ ఆత్మబోధాత్ |

యన్నామైకం మోక్షమూలం పఠన్తి తస్మై కుర్మః స్తుతం చిత్తరత్నమ్ ||

౯. విహాయ తారాణ్యపి ధీరధీరాః సర్వాన్ ఇవాత్మాకరసౌరభాణి |

పర్ణాశనా కాననమాశ్రయన్తే యల్లాభహేతోః తమహం నతోఽస్మి ||

౧౦. నతోఽస్మి మూర్ధ్నా నలినాక్ష తే పదం వదామి నామాన్యపి వాగ్భిరుచ్యైః ।
స్మరామ్యహంతాకలుషాస్పృశాహృదా శరణ్యమేనం శరణం వ్రజామ్యహమ్ ॥

౧౧. నిరస్తబాహ్యోన్ద్రియవృత్తినిర్మలే న మయ్యనుస్యూతమపాస్తకలృషే ।
విలోకయిష్యామి విచిష్టభావనాబలేన నాథం ప్రణవార్థసూచకమ్ ॥

౧౨. నమో నమః శాస్త్రగుణాయ విశేషవిజ్ఞాన గుణప్రకాశినే ।
నమోఽస్తు తుభ్యం పురుషాయ వై పునః పరాయ పారాయణధర్మశాలినామ్ ॥

౧౩. శ్రీ శఙ్ఖః -

ఇత్థం స్తుత్వా పురస్తస్య హరేర్నియమమాస్థితః ।
సమాధినా విశ్వమిదం తన్నయః స వ్యలోకయత్ ॥

౧౪. ఏవమర్చయతః తస్య శరదామత్యగుః శతమ్ ।
పూరే వర్షశతే రాజన్ భగవాన్ గరుడధ్వజః ॥

౧౫. ప్రాదుర్భూతః తమాహూయ బ్రహ్మణం వాక్యమబ్రవీత్ ।
శ్రీ భగవాన్ -

ప్రీతోఽస్మి తపసా బ్రహ్మన్ దుష్కరేణ తవాధునా ॥

౧౬. స్తుత్యానయా విశేషేణ ప్రీతోఽస్మి నితరామహమ్ ।
వైకుణ్ఠాదపి దుగ్ధాభేః త్వత్ క్షేత్రమిదముత్తమమ్ ॥

౧౭. రమణీయం భవేత్ బ్రహ్మన్ అస్మాకం నాత్ర సంశయః ।
కలశీ వాపికా హ్యేషా సర్వతీర్థనిషేవితా ॥

౧౮. పాపఘ్ని భాగ్యదా భూయాత్ నృణాం యావత్ వసున్ధరా ।
ఏషా కుమ్భాటవీ నామ్నా స్థలీ విఖ్యాతిమృచ్ఛతు ॥

౧౯. అత్రత్యానాంహి జస్తూనాం ముక్తిదానాయ కేవలమ్ ।
వసామి సతతం ప్రీత్యై వైకుణ్ఠభవనే యథా ॥

౨౦. ఇతః ప్రవిశ్య పాతాలం ఆనయిష్యే త్రయీం తవ ।
ఇత్థమాశ్వాస్య భగవాన్ హరిః కమలసమ్భవమ్ ॥

౨౧. పాతాలాత్ దానవాన్ హత్వా వేదాన్ ఆదాయ వేధసే ।
ప్రదాయాస్తరథాత్ తస్మిన్ వనే పరమపావనే ॥

౨౨. ప్రాప్తప్రతికులస్రష్టా పరమానందనిర్భరః ।
పునరప్యర్చయామాస భగవన్తమధోక్షజమ్ ॥

౨౩. తావదభ్యాగమత్ బ్రహ్మచారీ ధర్మధరో విభుః |
ప్రణిపత్యాబ్రవీత్ వాచం చింతాసంతాపగర్గదమ్ ||
౨౪. దణ్ణబ్రహ్మచారీ -
మయ్యానగసి దేవేశ శాపః కిమనుపాతితః |
కథమ్ముక్తిర్వదాస్మాకమనంతాత్ దుఃఖసాగరాత్ ||
౨౫. బ్రహ్మో ఉవాచ -
వత్స మత్వాణిమిత్ర త్వం భృత్యో భక్తశ్చ మే సుహృత్ |
భవితవ్యే కర్మఫలే మైవం శోచితుమర్హసి ||
౨౬. సతామశుభసంసర్గాత్ అశుభః సంప్రభావ్యతే |
తత్ర ధీరా న శోచన్తి జడాః శోచన్త్యపణ్ణితాః ||
౨౭. శీతోష్ణసుఖదుఃఖాదీన్ యే సహన్తే విపశ్చితః |
తే యాన్తి పరమం సౌఖ్యమితి వేదాన్తచోదితాః ||
౨౮. ఇతః పరం తే వక్ష్యామి క్రియాం చ శ్రేయస్కరీం శుభామ్ |
కాలేనాల్పీయసా సాక్షాత్ ఆదిశక్తిరకల్మషా ||
౨౯. సదాశివసమాదిష్టా నదీ మలయనన్దినీ |
ఆగమిష్యతి లోకాన్ శ్రీన్ పునానా పుణ్యవాహినీ ||
౩౦. తస్యాం స్నాత్వా మహానద్యాం మాముపైష్యసికేవలమ్ |
ఇతో యోజనమాత్రేణ క్షేత్రమన్తి మహత్తరమ్ ||
౩౧. శౌణ్డీకరం నామ దివ్యం యత్రాన్తే శఙ్కరో విభుః |
తత్రాశ్రమపదం పుణ్యం గౌతమస్య మహాత్మనః ||
౩౨. తత్క్షేత్రం దూషయన్త్యగ్రా సమంతాత్ యోజనాయతమ్ |
ఏకదస్య సుతా కాచిత్ నామ్నా కుమ్భినసీ స్మృతా ||
౩౩. శాపాత్ నిశాచరీ శమ్భాః చక్రే నిర్మానుషం వనమ్ |
విమోచయిత్వా తాం శాపాత్ తత్రారాధయ శఙ్కరమ్ ||
౩౪. యావత్ తామ్రాభిగమనం తావత్ తత్ర భవిష్యసి |
తదానీమావయోః సఙ్గో భవేత్ నాత్ర విచారణా ||
౩౫. ఏషాపి తామసీ ఘోరా వ్యాప్తిభూత్వాభిరోదసి |
అభిభూయ చిరం కాలం తామ్రాయాః స్పర్శవైభవాత్ ||

3౬. నిర్ముక్తపాపకలుషా సఖీ తస్యా భవేత్ ఇయమ్ |
కాదమ్బరీవనమితి ప్రథితాం తాముపైష్యతు ||

3౭. వ్యాపూటవీమితి పునః కథయన్తు సమన్తతః |
ఇత్యేవం అనుశాస్యార్థం బ్రహ్మో బ్రహ్మవిదాం వరః |
లబ్ధవేదనిధిః ప్రీత్యా ప్రాయాత్ స్వభవనం ప్రతి ||

ఇతి చతుర్థశోఽధ్యాయః | Pro.Total = 910 + 37 = 947.

పంచదశోఽధ్యాయః

తామసీశాపవిమోచన మ్ |

౧. ఋషిః-

పతత్ తే కథితం రాజన్ యన్మాం త్వమిహ పృచ్ఛసి |
కాదమ్బరీవనస్యాస్య తామస్యాశ్చరితం మహత్ ||

౨. దణ్డరాజస్య చరితమానుపూర్వ్యేణ భాషితమ్ |
బ్రహ్మశ్రమస్య మహిమా కీర్తితః కలుషాపహమ్ ||

3. శ్రుణు భూయః కుమ్భయోనేః కథం పాపనోదినీమ్ |
సాగరేణ సమాయోజ్య తామ్రాం మలయసమ్భవామ్ ||

౪. హయగ్రీవాద్రిమాణ్డవ్యగౌతమాఙ్గిరసాదిభిః |
వసిష్ఠరోమశముఖైః దుర్వాసకపిలాదిభిః ||

౫. అన్యైశ్చ మునిశార్దూలైః లోపాముద్రాపతిర్మునిః |
త్రిషు స్థానేషు తామ్రాయాః ముఖేష్వమ్భోధిసఙ్గమే ||

౬. స్నాత్వా దత్వా యథాన్యాయం తర్పయిత్వా పితౄన్ సురాన్ |
తీర్థశార్ధం క్షేత్రపిణ్డం కృత్వా విధివిదాం వరః ||

౭. హరిద్రాపిష్ఠేన తామ్రాయాః కృత్వా తు ప్రతిమాం శుభామ్ |
గనపృషాప్రక్షతైర్లాజైః ధూపసీరాజనాదిభిః ||

౮. పూజయిత్వా యథాన్యాయం వైవేద్యైర్వివిధైరపి |
నమస్తే దేవి కల్యాణీ మహాపాతకనాశిని ||

౯. తామ్రపర్ణి త్వయి స్నాస్యే త్రాహి మాం భవసాగరాత్ |
ఇతి మన్తం సముచ్ఛార్య ప్రార్థయిత్వా ప్రణమ్య చ ||

౧౦. ప్రతిమాం అప్పు నిక్షిప్య పునః స్నాత్వా మునీశ్వరః ।
సహ సర్వైః మునిగణైరత్ర వాసమకల్పయత్ ॥
౧౧. ఏతస్మిన్నంతరే ఘోరః సజ్జుజ్ఞే సుమహాన్ ధ్వనిః ।
భిద్యమానస్య శైలస్య వజ్రేణైవ మహాత్మనః ॥
౧౨. మహావాతః చ సజ్జుజ్ఞే కమ్పమానతరద్రుమః ।
వచాల వసుధా తత్ర సశైలవనకాననా ॥
౧౩. కిమితి బ్రాన్తహృదయా జనా దుద్రువిరే భయాత్ ।
భజ్యమనతర్కోఽభిః సజ్కుచన్ ఇవ చక్రమే ॥
౧౪. ఆసీత్ కలాకాలావైః పూర్ణమాసీత్ జగత్త్రయమ్ ।
క్రోశంతః శకునా వ్యోమ్ని మణ్డలాని వితేనిరే ॥
౧౫. వ్యోమ్ని వైమానికా సిద్ధాః స్పృతుం నాప్యశక్నువన్ ।
తత్రాదృశ్యత శైలాభా వ్యాప్తీ కనకపాటలా ॥
౧౬. స్ఫోటయన్తి ముహుః పుచ్చం క్రన్తన్తి భీషణారవమ్ ।
దారయన్తివ వసుధాం లిహన్తివ నభఃస్థలమ్ ॥
౧౭. వ్యత్యాసయన్తి కకుభం సన్ధాయ పురతో మునేః ।
తాం దృష్ట్వా విస్మయావిష్టః కుమ్భయోనిర్మహామతిః ॥
౧౮. హుక్కారమకరోత్ క్రోధాత్ సా ఊప్తా తేన దూరతః ।
నిపపాత పయఃపూరే వ్యాకులా తూలరాశివత్ ॥
౧౯. సైష తామ్రాప్రవాహే తు పతితా గిరికూటవత్ ।
ఉత్పపాత తథా వ్యోమ్ని జలౌఘా మేఘవృన్దవత్ ॥
౨౦. వికీర్యమాణో వానేన సమన్తాత్ వియదన్తరే ।
అచిరాభా రవికరైః జలధూమైర్ఘనాకులా ॥
౨౧. పతమానైర్లలకణైః ప్రావృట్ ఆచిర్భూత ఇవ ।
సమసర్పత్ జలౌఘః తు విన్ద్యకూటసమప్రభమ్ ॥
౨౨. ముఞ్చన్తి ఘర్ఘరారావం ఘోరమేఘురవోపమమ్ ।
ఇతస్తతః సంలుఠన్తి జహౌ వ్యాప్తీ కలేవరమ్ ॥
౨౩. సాప్యదృశ్యత నాలీకనవక్కిణ్ణల్కపాటలా ।

తరుణీ తరుణాదిత్యకిరణాకారపిఙ్గలా ॥

౨౪. ఉత్పల్లకమలోదారా వహస్తీ వరుణస్రజమ్ ।

దివ్యామ్బరధరా దివ్యమణికాఞ్చనభూషణా ॥

౨౫. మదమత్తారుణాపాఙ్గా మన్దస్మితముఖామ్బుజా ।

అన్వేషయన్తీ భర్తారమాససాద ఘటోద్భవమ్ ॥

౨౬. బ్రహ్మన్ ప్రసీద కారుణ్యాత్ అనాథాయాం మయి ప్రభో ।

దుస్సహోఽయం అనఙ్గేషు విషజ్వాలాసమాగమః ॥

౨౭. మహాతీర్థప్లవేనాపి శాన్తిరోష్ణైతి కేవలమ్ ।

యావత్ విపత్తిమభ్యేతి శరీరం విరహాగ్నినా ॥

౨౮. తావదనురూపం మే కాన్తం దేహి దయానిధే ।

విలపన్తిమిమామేవం దృష్ట్వా నారీమతల్లికామ్ ॥

౨౯. సాన్వస్థూర్వమిదం వాక్యం వ్యాజహార ఘటోద్భవః ।

అయి సుశ్రోణి భద్రం తే మైవం శోచితుమర్హసి ॥

౩౦. తవానురూపః తరుణః కామరాహసమద్యుతిః ।

సముద్రరాజతనయః వీచీమాలాత్మసమ్భవః ॥

౩౧. శఙ్ఖరాజ ఇతి ఖ్యాతః భవితా తవ వల్లభః ।

ఇత్యుక్తవతి వై తస్మిన్ మునౌ వాతాపివైరిణి ॥

౩౨. పురాత్ అమ్బునిధేః తుఙ్గాత్ తరఙ్గాన్ ఖణ్డయన్ ఇవ ।

ఉత్పాత తథా శ్రీమాన్ మహామేఘాత్ ఇవాంశుమాన్ ॥

౩౩. స్వకీఙ్కరైః నాగవరైః దత్స్వైరపి నిషేవితః ।

మహారాజశ్రియోపేతః సమాగత్య మునీశ్వరమ్ ॥

౩౪. అభివాద్య విసితాత్మా ప్రీతో వచనమబ్రవీత్ ।

శఙ్ఖరాజః -

భగవన్ కిమిహాదృత్య సమాహూతోఽస్మి సత్స్వరమ్ ॥

౩౫. శాధి మాం ప్రియకృత్యేషు కర్తాహం నాత్ర సంశయః ।

ఇతి వాదినమేవైనం కుమ్భభూరభ్యభాషత ॥

౩౬. అగస్త్యః-ఆయుష్మన్ శఙ్ఖరాజేన్ద్ర ప్రీతోఽస్మి తవ దర్శనాత్ ।

ఏషా తపస్వినీ బాలా కులీనా చారురూపిణీ ॥

32. తవ ప్రియా భవేత్ ధన్యా త్వమస్యాః సదృశః పతిః ।
శ్రేయః ; తే భవితానేన నాత్ర కార్యా విచారణా ॥
3౩. ఏతస్మిన్నస్తరే వ్యోమ్ని వాగభూత్ ఆశరీరిణీ ।
ఏవమేవేహ కర్తవ్యం ఏతయోరస్తు మజ్గలమ్ ॥
3౪. ఇతి శ్రుత్వా వచస్తావత్ సర్వే తే దేవదానవాః ।
సాధు సాధ్వీతి సంహృష్టా సువ్యక్తాం వాచమూచిరే ॥
౪౦. పశ్యత్సు సర్వభూతేషు మిలితేషు మహాత్యసు ।
సా తామసీ సమభ్యేత్య శఙ్ఖరాజస్య కన్ధరే ॥
౪౧. మాలామయీం అర్చయామాస నామ్నా మధుకరీమిమామ్ ।
తావత్ దున్దభయో నేదుః పుష్పవృష్టిః పపాత చ ॥
౪౨. తాముద్వాహ్య వరారోహం శఙ్ఖరాజోఽభిసమ్భవః ।
శుశుభే నితరాం రాజన్ విద్యామివ నయః కృతీ ॥
౪3. తావుభౌ అనవద్యాఙ్గౌ రతికామావివాపరౌ ।
ప్రశశంసుః జనాః సర్వే ముముదే విన్ద్యమర్దనః ॥
౪౪. ఏతస్మిన్ ఏవ సమయే సమాజే బ్రహ్మవాదినామ్ ।
సా మాలా శఙ్ఖరాజస్య కన్ధరాత్ వ్యోమ్ని జృమ్భతే ॥
౪౫. కిఞ్చిత్ ఉచ్చలితాయాం తు మాలాయాం వ్యోమ్ని మణ్డలే ।
తతస్తతః తు సజ్ఞాతా శతశోఽథ సహస్రశః ॥
౪౬. ఏవమాకాశపదవీ మాలాశతసమాకులా ।
ప్రబభౌ భోగీసజ్కీర్ణా నాగరాజపురీ యథా ॥
౪౭. తత్రైకా శఙ్ఖరాజస్య తామస్యాః కన్ధరే తథా ।
వేతతుః చ స్రజామన్యా మాలా సూర్యస్యవర్తనా ॥
౪౮. గత్వా ధర్మధరస్యైవ మూర్ధ్ని సర్వా నివేతతుః ।
దృష్ట్వా తు విస్మయావిష్టే సస్త్రీకే సగరాత్మజే ॥
౪౯. నారదోభ్యేత్య తత్ సర్వం మాలోపాఖ్యానమబ్రవీత్ ।
ఏషా గన్ధర్వస్య పత్ని తామసీ నామ నామతః ॥
౫౦. పురా బ్రహ్మముఖాత్ జాతా తత్తత్తాం మాలికామిమామ్ ।

లభ్యా తపశ్చిరం తప్తా సస్తుష్టా ప్రాప్య శక్కరాత్ ॥

౫౧. వరాన్ ప్రాప్య సుభుజ్జానా భోగాన్ వివిధానపి ।

అనుభూయ పునః శాపాత్ నిర్ముక్తా తీర్థమజ్జనాత్ ॥

౫౨. సుకృతైః త్వామనుప్రాప్తా త్వశ్చోమాం వనితాశ్రయామ్ ।

ఘటయిత్వా యువామేషా భూయోఽగాత్ బ్రహ్మణః పదమ్ ॥

౫౩. త్వయా తీరే తామ్రపర్ణాః కృత్వావాసం యథోచితమ్ ।

పూజనీయా తామ్రపరీ సభార్యేణ విశేషతః ॥

౫౪. ఏవం పూజయితో నిత్యం యువయోర్మలయాత్యజా ।

మహాభోగానసంఖ్యాతాన్ ప్రదాస్యతి మహేశ్వరీ ॥

౫౫. ఏవం దేవర్షిముఖ్యస్య నారదస్యానుశాసనమ్ ।

వహమానః కిరీడేన మాలామివ సముద్రజః ॥

౫౬. తం మునిం ప్రణిపత్యాగ్రే కూమ్భయోనిముఖాన్యపి ।

సహ పత్స్వి నమస్కృత్య తీర్థద్వీపం మణిప్రసూమ్ ॥

౫౭. రథోత్తమం సమారుహ్య విమానం కాఞ్చనారుణమ్ ।

దాసీభిః నిష్కణ్ఠీభిః భృత్యైః బహుభిరన్వితః ॥

౫౮. స్తూయమానా పథానేన ప్రాయాత్ ఇన్ద్రవనం ప్రతి ।

అర్థయోజనమాత్రేణ మహామ్నోధేక్షు పశ్చిమే ॥

౫౯. తామ్రాయా దక్షిణే భాగే చన్ద్రాటవ్యాం మహామతి ।

నదీపురమితి ఖ్యాతం నిర్మాయ నగరం మహత్ ॥

౬౦. నిత్యమభ్యర్చయన్ తామ్రాం శివపూజాపరాయణః ।

మునినాదిష్టమార్గేణ వర్తయన్ సకలాః క్రియాః ॥

౬౧. చిరకాలం తయా సార్థం బుభుజే విషయాన్ బహూన్ ।

తతో వర్షసహస్రాస్తే తామ్రపరీ ప్రసాదతః ॥

౬౨. భార్యయా సహితో యోగీ బ్రహ్మలోకమవాప్తవాన్ ।

పునః శ్రుత్వా కథాం పుణ్యాం విన్ద్యాహఙ్కారమర్దనః ॥

౬౩. సమాయోజ్య నదీమట్టై తమామస్త్య నదీపతిమ్ ।

నిషేవ్య సర్వతీర్థాని దేవాన్ చాభ్యర్చ్య సర్వశః ॥

౬౪. హయగ్రీవముఖైః సిద్ధైః ఆభ్యేత్య మలయాచలమ్ |

ప్రతిష్ఠాప్య చ గోష్ఠీశం తత్ప్రసాదమవాప్య చ ||

౬౫. బ్రహ్మవృద్ధపురే దృష్ట్వా దేవం కల్యాణసమ్భుతమ్ |

తదనుగ్రహమాసాద్య భూయో మలయమాప సః ||

౬౬. ఏతత్ తు పరమం గృహ్యామితిహాసం పురాతనమ్ |

శ్రుణుయాత్ వా పఠన్ వాపి సర్వపాపైః ప్రముచ్యతే ||

౬౭. ఏతత్ ఆయుష్కరం శ్రావ్యమాఖ్యానమఘనాశనమ్ |

శ్రుణోతి యః పఠేత్ వాపి సర్వపాపైః ప్రముచ్యతే ||

౬౮. ఏతత్ తే కథితం రాజన్ తామ్రాయాశ్చరితం మహత్ |

అలఙ్ఘనీయా హేతుః మలయస్యాపి వర్ణితః ||

౬౯. ధర్మిష్ఠస్య వదాన్యస్య తవ సఙ్గం మహీపతేః |

మమ జాతమిదం పుణ్యం ధర్మస్యైవ ప్రశంసనమ్ ||

మహారాజవిశేషేణ కిం భూయః శ్రోతుమిచ్ఛసి ||

ఇతి పఞ్చదశోఽధ్యాయః |

Pro.Total = 947 + 69 = 1016.

షోడశోఽధ్యాయః

వేణువనమాహాత్మ్యమ్ |

౧. భగవన్ భవతః సఙ్గాత్ పావితోఽహం న సంశయః |

గఙ్గం ప్రవిశ్య రథ్యామ్బు త్రీన్ లోకాన్ న పునాతి కిమ్ ||

౨. కకోఽపి మేరుసంయోగాత్ నకిం కాఞ్చనతాం ప్రజేత్ |

కృతార్థోఽస్మి కృతార్థోఽస్మి కృతకృత్యోఽస్మి కేవలమ్ ||

౩. యథా ప్రసన్నం త్వత్పాదపఙ్కజం దైవయోగాతః |

అపి వావసరం ప్రాప్య సృష్టోఽస్మి త్వదనుగ్రహాత్ ||

౪. కిమేతి పఞ్చతామగ్నౌ పీయూషాదీ నరః క్వచిత్ |

విధూతబన్ధవర్గస్య మమాటవ్యామపి ప్రభో ||

౫. నిధివత్ లబ్ధమధునా తవ పాదామ్బుజద్వయమ్ |

కాఙ్క్షితాన్యపి భాగ్యాని భూయః ప్రాప్స్యే భవన్ముఖాత్ ||

౬. ఏషా మలయజా పుణ్యా కల్పవల్లి న సంశయః ।
స్నానాత్ సజ్కీర్తనాత్ పానాత్ మననాత్ అనువర్తనాత్ ॥
౭. పాపఘ్ని భవపఙ్కఘ్ని భోగదా పుణ్యదా నృణామ్ ।
అస్యాః ప్రభావం భూయోఽపి శ్రోతుమిచ్ఛామి సత్గురో ॥
౮. వాతాపివైరీ భగవాన్ మునిః పరమధర్మవిత్ ।
కాదమ్బురీవనాత్ అస్మాత్ నివర్త్య మునిభిస్సహ ॥
౯. కింఞ్చకార మహాయోగీ తీరే కుత్ర మణిప్రసాః ।
కోష్ఠీశ్వరే మహాలిఙ్గం స్థాప్య పూజామకల్పయత్ ॥
౧౦. కథం దృష్టవాన్ శమ్భుం దేవం కల్యాణరూపిణమ్ ।
కాని తీర్థాని పుణ్యాని క్షేత్రాణ్యపి తటద్వయే ॥
౧౧. ధర్మాధారః కథం శాపాత్ కుతో ముక్తిమవాప సః ।
ఏతత్ సర్వమశేషేణ వద విస్తార్య మే గురో ॥
౧౨. ఏవం శఙ్ఖో మహాతేజాః స ఘృష్టః తేన భూభుజా ।
సమ్భావ్య వాచా రాజానం భూయో వచనమబ్రవీత్ ॥
౧౩. మహారాజ కులశ్రేష్ఠ ధర్మే తే మతిరీదృశీ ।
విచిత్రం వైవ పశ్యామి కోకిలస్యేవ పఞ్చమమ్ ॥
౧౪. కులీనం శ్రయతే నీతిః ఆమ్నోఞ్చ నిమ్నమయత్నతః ।
తస్వీ చ యూనం శ్రయతే పణ్ణితం ధర్మచిన్తనా ॥
౧౫. సర్వఙ్ఞోఽసి కులీనోఽసి ధర్మిష్ఠోఽసి విశేషతః ।
తస్మాత్ మనీషాతే రాజన్ ధర్మాత్ అన్యత్ర కిం వ్రజేత్ ॥
౧౬. ప్రశ్నేనానేన తుష్టోఽస్మి వక్ష్యే శ్రుణు కథామిమామ్ ।
అభిపః స మునిశ్రేష్ఠో హయగ్రీవాదిసంయుతః ॥
౧౭. తామ్రామమ్నోధినా యోజ్య తత్ప్రసాదమవాప్య చ ।
చన్ద్రాటవ్యాం శఙ్ఖరాజం ప్రతిష్ఠాప్య నదీపురే ॥
౧౮. ఆవిర్భూతం తత్ర శమ్భుం హరిం చారాధ్య భక్తితః ।
తామ్రాయా ఉత్తరే తీరే మాయాలాస్యం చ మాధవమ్ ॥
౧౯. దక్షిణే బహులాఖ్యాం శ్రీపురే పురుషోత్తమమ్ ।
కుమ్భారణ్యే హరిం పూజ్య సూర్యం కాశవనే తథా ॥

౨౦. లాలజ్ఞే శమ్భరక్షేత్రే కాశీమభ్యర్చ్య సాదరమ్ ।
ఏకరాత్రముపిత్వాత్ర తత్పరేఽహని కుమ్భభూః ॥
౨౧. కాల్యం కర్మ సమాప్యైవం బ్రహ్మవ్రాధ్ధపురం యయా ।
యత్ర శమ్భుర్మహేశాన్యా నిత్యం సన్నిహితో విభుః ॥
౨౨. తామ్రాయాః పశ్చిమే తీరే పుణ్యే వేణువనాన్తరే ।
బ్రహ్మవృద్ధపురీ నామ పురీ భువనభూషణా ।
౨౩. ఆర్థయోజనవిస్తారాత్ సర్వతోభద్రసంజ్ఞితా ।
పరాఞ్చైవ విభూతిశ్చ దక్షిణోత్తరతః తథే ॥
౨౪. సూక్ష్మాకారే పుణ్యనద్యో తయోర్మధ్యే మహావనమ్ ।
వేణువంశం కరీరాద్యైః సమాక్రాన్తం వనద్రుమైః ॥
౨౫. యోజనాయామవిస్తారం కాన్తారం పరమాద్భుతమ్ ।
తన్మధ్యే నగరీ పుణ్యా బ్రహ్మవృద్ధపురాభితా ॥
౨౬. దక్షిణే చోత్తరే యస్యాః ప్రవర్తతే సరిద్వరా ।
పరాశైవానుభూతిశ్చ సూక్ష్మాకారే మహత్తరే ॥
౨౭. పరానుభూతిం శంసన్తి నామతో నగరీం సురాః ।
సప్తతన్తు సుధాయాః తు రుద్రపత్న్యః కృతే యుగే ॥
౨౮. తపసారాధితా దేవీ సన్తుష్టా జగదమ్బికా ।
అత్రైవ దర్శయామాస కాఞ్చిం కంపాపరిష్కృతామ్ ॥
౨౯. అత ఏవ పురీమేనాం కాఞ్చీమాహుర్హి దక్షిణామ్ ।
స్వయమత్ర మహాదేవః పాణ్డ్యో భూత్వా నరాధిపః ॥
౩౦. చకార సన్తతం దానం కుర్వన్ విప్రాన్ మహాధనాన్ ।
యత్రాస్తే పరమా శక్తిః ద్వాత్రింశద్ధర్మవర్ధినీ ॥
౩౧. స్వయమావిరభూత్ యత్ర భక్తానన్దాయ శఙ్కరః ।
యత్ర శేతే మహావిష్ణుః శివమారాధయన్ వ్రతీ ॥
౩౨. మహావృష్టిభయాత్ యత్ర తారకః శాలిశఙ్కరః ।
స్వయమేవ వృతిర్భూత్వా పాలయామాస లీలయా ॥
౩౩. శాలివాటీపురీ చైషా విఖ్యాతా భువనత్రయే ।

యత్ర దుర్గా భగవతీ దేవమారాధ్య వర్తతే ॥

౩౪. యత్ర భిక్షామటత్యద్ధా వీధ్యాం వీధ్యాం ఉమాపతిః ।
మహాకజ్జాలరూపేణ భక్తానాం హితకామ్యయా ॥

౩౫. శార్దూలభక్షితాం యత్ర తరుణీం వనగహ్వరే ।
పునః ప్రాదాత్ శివః ప్రీత్యా బ్రాహ్మణాయ మహాత్మనే ॥

౩౬. తత్ ఏతత్ అద్భుతం క్షేత్రం బ్రహ్మవృద్ధపురం మహత్ ।
సంప్రాప్య విన్ద్యమథనః మునిభిః బ్రహ్మవాదిభిః ॥

౩౭. స్నాత్వైవోత్తరవాహిన్యామగస్త్యో నియమాన్వితః ।
తర్పయిత్వా పితౄన్ దేవాన్ ఋషీన్ చైవ యథావిధి ॥

౩౮. నమస్కృత్వా తామ్రపర్ణీం యథార్హం తీర్థదేవతామ్ ।
మహావిష్ణువనేశానం దేవీం కాన్తిమతీమపి ॥

౩౯. పూజయిత్వోపకరణైః గన్ధపుష్పాక్షతాదిభిః ।
శయానం శేషపర్యజ్కే భగవన్తం ప్రణమ్య చ ॥

౪౦. దుర్గాం వినాయకం చైవ కజ్జాలం షణ్ముఖం తథా ।
సమభ్యర్చ్య యథాన్యాయం కన్యాం/కమాం కల్యాణపీఠికామ్ ॥

౪౧. మాధ్యాహ్నికస్నానవిధిం మహాపుష్కరినీజలే ।
కృత్వాగస్త్యో మహాతేజాః లోపాముద్రాసమన్వితః ॥

౪౨. హయగ్రీవముఖైః సార్థం చక్రే క్షేత్రోపవాసకమ్ ।
స్వర్ణపుష్కరిణీతీరే కాన్తిమత్యాశ్చ సన్నిధౌ ॥

౪౩. నినాయ రజనీమేకాం విచిత్రైశ్చ కథారసైః ।
తథోషస్యపవృత్తాయాముదితేసవితర్యథ ॥

౪౪. కృతపూర్వాష్టికవిధిః తస్మిన్ తీర్థే మహామతిః ।
అభ్యాయయౌ ఋషిగణైః దేవదేవస్యసన్నిధౌ ॥

౪౫. వరుణః తనయైః సార్థం తత్ర తుమ్బురుణా సహ ।
ఆజగామ మహాతేజాః సిద్ధైర్భహుభిరావృతః ॥

౪౬. ఏతస్మిన్ అన్తరే రాజన్ దిశ్యదీచ్యాం మహాస్వనః ।
ఉదభూత్ ఉత్పటారావైః భేరీపటహనిస్స్వనైః ॥

౪౭. తవదావిరభూత్ శమ్భుః గగనే భానుమాన్ ఇవ |
 కైలాసశృంగసంకాశం వృషమారుహ్య భాస్వరమ్ ||
౪౮. అజ్కేనాదాయ గిరిజాం తరుణీం లోకమాతరమ్ |
 గంగాధరః శశిధరః శంఖమౌక్తికపాణురః ||
౪౯. కోటికన్దర్పలావణ్యకల్లోలితకలేవరః |
 మహామాణిక్యఖచితత్ప్తహోటకభూషణైః ||
౫౦. కిరీటకటకాద్యైః చ వలయాఙ్గదభూషణైః |
 కస్తూరీచర్చిత ఇవ శితిమ్నా కణ్ఠరోచిషా ||
౫౧. శుభ్రవర్ణతయా కిఞ్చిత్ ఘనసారానులేపనమ్ |
 చూడామణిశశాఙ్కార్ధపీయూషైః చన్దనైరివ ||
౫౨. భూషామణిమయూఖైః చ కుంజుమైరివ సన్తతైః |
 పరస్పరానురూపాభ్యాం రూపాభ్యాం యౌవనశ్రియమ్ ||
౫౩. పుష్టస్తౌ లోకముభయమనాది మిథునావుభౌ |
 ఆవిరాస్తాం పృషారూఢౌ తస్మిన్ వేణువనాన్తరే ||
౫౪. సమన్తతః సంప్రహృష్టైః భూతప్రమథగుహ్యకైః |
 నన్దిభృగ్గిముఖైరన్యైః గణేశస్కన్దచణ్డకైః ||
౫౫. బ్రహ్మవిష్ణుముఖైః శైవసిద్ధేశ్చ పరమర్షిభిః |
 నేవ్యమానం మహాదేవం దదర్శ పరితో మునిః ||
౫౬. వైమానికైః సిద్ధగణైః దేవైః ఇన్ద్రపురోగమైః |
 సఙ్ఖషమభవత్ వ్యోమ మహాదేవగణైరపి ||
౫౭. దేవదున్దుభినిర్ఘోషైః నానావాదిత్రనిస్సవైః |
 సిద్ధానాం స్తుతినాదైశ్చ తుములః సమపద్యత ||
౫౮. గంగాద్యాః సరితః తత్ర తీర్థాని చ మహాన్ద్యపి |
 సరితః సాగరాస్సర్వే సమాజగ్మురితస్తత ||
౫౯. విన్ద్యమన్దరమేర్వాద్యైః పర్వతాశ్చ సముత్సుకాః |
 ఆజగ్మురఖిలాస్తత్ర బిభ్రాణా మానుషీం తనుమ్ ||
౬౦. ఏవమభ్యాగతేష్వేషు దేవేన సహ శూలినా |

మమజ్ఞః కుసుమాన్యత్రవికిరన్తః సురాసురాః ॥

౬౧. అస్యాముత్తరవాహిన్యాం తామ్రాయాం శివసన్నిధౌ ।

గంగాద్యాః సరితః తత్ర కిరన్తః కుసుమోచ్చయమ్ ॥

౬౨. భావయన్తః తథాత్మానం మమజ్ఞః తీర్థవారిణి ।

ఇతస్తతః ఊప్యమాణైః అమరైః కుసుమోత్కరైః ॥

౬౩. సఞ్చన్నమభవత్ క్షేత్రం సర్వతో యోజనావృతమ్ ।

పారిజాతసముద్భూతైః సుగన్ధైః పుష్పసఞ్చయైః ॥

౬౪. సఞ్చన్నపూరా రురుచే చిత్రామ్బరధరా యథా ।

మకరన్దైః పరాగైశ్చ హరిచన్దనరజ్జీతా ॥

౬౫. ఏవమాశ్చర్యజననీం మహాపాతకనాశినీమ్ ।

అభిఘ్నాయ నదీమేనాం అభినన్నుః సురాసురాః ॥

౬౬. ముకున్దేన్ద్రబ్రహ్మముఖైః పూజ్యమానః సదాశివః ।

ఉపస్పృశ్య నదీతోయం ఉపగూహ్య స్వవల్లభమ్ ॥

౬౭. కైలాసశిఖరాకారం వివేశ భవనం సుఖమ్ ।

తతో హర్షసమాయుక్తః స మునిః కుమ్భసమృధవః ॥

౬౮. దేవం ప్రదక్షిణీకృత్య నమస్కృత్య ముహుర్ముహుః ।

ఆనన్దబాష్పపూరాభ్యాం నేత్రాభ్యామవలోకయన్ ॥

౬౯. కిఞ్చిత్ ప్రహ్వతనుః తిష్ఠన్ మూర్ఛాముకులితాఞ్జలిః ।

ఉన్నిద్రరోమనికరైః వ్యక్తీకృతమనోరథః ॥

౭౦. హర్షగ్గదయా వాచా స్తోతుముపచక్రమే ।

అగస్త్యః -

నమః కల్యాణవేషాయ కలికల్మషనాశినే ॥

౭౧. నమో విహారిణే విశ్వవిబుధానాం హృదయఙ్గణే ।

నమః స్వాన్తనివాసాయ శాన్తానాం సమచేతసామ్ ॥

౭౨. అసాధారణకృత్యాయ నమస్తే కృత్తివాసనే ।

నీలగ్రీవాయ నిత్యాయ నిస్సమాప్త్యదయాత్మనే ॥

౭౩. పరవామామార్ధవపుషే నమః క్షేమఙ్కరాయ తే ।

అర్ధం మరకతాకారమర్ధంస్ఫటికసన్నిభమ్ ॥

౭౪. అద్వైతమపి యత్తేజో ద్వైతీభూతం నమో నమః ।
కాంతం కల్యాణనిలయం కలితాశేషకౌతుకమ్ ॥
౭౫. కన్దర్పకోటిలావణ్యం యువానం సాంబుమీశ్వరమ్ ।
మజ్జలాయ మహస్తోమప్రస్తుతాశ్చర్యరూపిణే ॥
౭౬. గౌరీనాథాయ నాథాయ నమస్సోమార్గధారిణే ।
శివాయ పరిపూర్ణాయ పూర్ణానందాయ వేధనే ॥
౭౭. మహావృషభవాహాయ మహాదేవాయ తే నమః ।
శూలినే నీలకణ్ఠాయ భాలచన్ద్రావతంసినే ॥
౭౮. భవాయ భవనాశాయ పశూనాం పతయే నమః ।
జయ నాథ కృపాదృష్ట్యా వత్సం నేచయ మాం ప్రభో ॥
౭౯. మా ముఞ్చ పాదయుగలాత్ అనాథం త్వత్పరిగ్రహమ్ ।
ఏకస్మాత్ ఆగ్రసో ద్వాభ్యాం త్రిభ్యో వా రక్ష మాం ముహుః ॥
౮౦. బహుభ్యో హి మహాదేవ మాం పాహి కరుణానిధే ।
త్వత్సన్నిధివిధానేన హృష్టోఽస్మి నితరాం విభో ॥
౮౧. ఆహ్లాదయ కృపాదృష్ట్యా వృష్ట్యా భువమివామ్బుదః ।
ఘర్మతప్తోఽధ్వగోధ్వానమతీత్య బహుయోజనమ్ ॥
౮౨. అఙ్ఘ్రిపక్ష్కేరుహచ్ఛాయమాప్తం పాహి జగద్గురో ।
నవేద్మి త్వత్పదామ్బోజాత్ అపరం దైవతం పరమ్ ॥
౮౩. అత ఏవ మహాదేవ త్వామస్మి శరణం గతః ।
ప్రసీద గౌరీనాథ త్వం ప్రసీద గిరిజాపతే ॥
౮౪. ప్రసీద సతతం మహ్యాం నాథ కాన్తిమతీపతే ।
నమో వేణువనేశాయ మహాకల్యాణరూపిణే ॥
౮౫. హాటకామ్బోజినీతీరవాసినే శూలినే నమః ।
తామ్రాతరఙ్గనక్లిన్నపాదామ్బోజాయ తే నమః ॥
౮౬. బ్రహ్మవృద్ధపురీశాయ పూర్వపూర్వాయ తే నమః ।
ఇత్థం స్తుత్వా మహాదేవం కుమ్భయోనిః స్వభార్యయా ॥

౮౭. ఆనన్దమన్థరో బాష్పలోలవ్యాకులలోచనః ।
పపాత పాదయోర్భక్త్యా పశ్యతాం త్రిదివోకసామ్ ॥
౮౮. కరుణాసాగరో దేవః తముత్థాప్య మహామునిమ్ ।
పరిమృజ్య స్వపాణిభ్యాం ప్రేక్షా చాభాష్య శక్కురః ॥
౮౯. మేఘగమ్భీరయా వాచా వ్యాజహార మహేశ్వరః ।
శ్రీ సదాశివః -
సన్తు భద్రాణి విప్రేన్ద్ర శాశ్వతాని తవాధునా ॥
౯౦. ప్రీతోఽస్మి తవ కృత్యేన స్తోత్రేణానేన భూయసా ।
తవ ప్రయార్థం దాతుం మే నాలం లోకాః చతుర్దశ ॥
౯౧. త్వమేవాస్మ్యహమవ్యాజ త్వం చాప్యహమసి ధ్రువమ్ ।
ఆవయోర్మైవ భేదోస్తి యథా పుష్పసుగంధయోః ॥
౯౨. ఇతః పరం కుమ్భయోనే కర్తవ్యం శ్రుణు మత్ప్రియమ్ ।
ఇతః పశ్చిమభాగే తు గత్వా యోజనమాత్రకమ్ ॥
౯౩. గౌతమస్యాశ్రమం పుణ్యం క్షేత్రే శౌణ్డిరకాహ్వయే ।
తత్రాస్తి మామకం లింగం తత్రాభ్యర్చ్య యథావిధి ॥
౯౪. ధర్మాధారాయ దణ్డాయ స్థానం కృత్వా మదాజ్ఞయా ।
తస్మాత్ పశ్చిమభాగే తు క్రోశమాత్రే మహామతే ॥
౯౫. మహదామలాఖ్యం క్షేత్రం గౌతమస్య మహామునేః ।
తత్ర కాచిత్ కుణ్ణనామ్ని రాక్షసీ ఘోరరూపిణీ ॥
౯౬. కోలాకారావనం సర్వం నిర్మానుషమకారయత్ ।
తాం నిగృహ్య దురాధర్షాం రాక్షసీం కామచారిణీమ్ ॥
౯౭. తత్ర లింగం ప్రతిష్ఠాప్య లోకానాం హితకామ్యయా ।
పూజాం కృత్వా యథాశాస్త్రం ప్రాప్య సర్వం మనోగతమ్ ॥
౯౮. తతో గుప్తగిరిం గత్వా స్వాశ్రమే స్వర్గసన్నిభే ।
మాం ఉమాం చ యథాభక్త్యాభ్యర్చయానో నిరన్తరమ్ ॥
౯౯. తామ్రపర్ణ్యా చ సహితః శ్రీన్ లోకాన్ పాతుమర్హసి ।
అయి వత్సే రాజపుత్ర భర్తారమనువర్తసి ॥
౧౦౦. శ్రేయాంసి లప్స్యసే నూనం దుర్లభాని పదే పదే ।

ఇత్యాశ్వస్య మునిం దేవో లోపాముద్రాం చ తత్ప్రియామ్ ।
భూయో మునివరం ప్రీత్యా ప్రవక్తుముపచక్రమే ॥

ఇతి షోడశోఽధ్యాయః । Pro.Total = 1016 + 100 =1116.

సప్తదశోఽధ్యాయః

గౌతమాశ్రమే అగస్త్యాగమనే రాక్షసీపైశాచయోః మోచనం సురేంద్రమోక్షాది
తీర్థవైభవకథనపూర్వకం అగస్త్యకృతపుటార్జునేశ్వరస్తుతిః ।

౧. శ్రీ సదాశివః -

శ్రుణు బ్రహ్మన్ ప్రవక్ష్యామి శ్రేయసే జగతాం పునః ।
ఏతత్ హి పరమం క్షేత్రం మామకం బ్రహ్మసంజ్ఞకమ్ ॥

౨. దర్శనాత్ ఏవ జన్తూనాం భోగమోక్షైకసాధనమ్ ।

అస్యాముత్తరవాహిన్యాన్తామ్రాయాం చ విశేషతః ॥

౩. క్షిప్తపుష్పకలం నామ తీర్థం పరమపావనమ్ ।

యే మజ్జన్తి పిబన్త్యమ్భుః తేషాం మోక్షో న సంశయః ॥

౪. తత్తీర్థకణికా యేన పీతా మూర్ధ్ని ధృతాపి వా ।

స మే ప్రియతమో క్షేయో మత్సాయుజ్జ్యైకభాజనమ్ ॥

౫. క్షిప్తపుష్పవతీతీర్థే స్నాత్వా మాం వరదం విభుమ్ ।

పశ్యన్తి తేషాం మర్త్యానాం న మాతుర్గర్భసంశ్రయః ॥

౬. క్షిప్తపుష్పవతీతీర్థే స్వర్ణపుష్కరిణీపయః ।

జ్యోతిర్లఙ్కారచనం వైవ మత్ రూపస్య చ దర్శనమ్ ॥

౭. కాన్తిమత్యాః పదద్వంద్వే నమస్యా పురుషోత్తమే ।

ఏతాని ముక్తిలోకస్య సాక్షాత్ సోపాన పద్ధతిః ॥

౮. పశ్యన్తి మామకం క్షేత్రం మన్నా చక్షుషాపి వా ।

తేషాం నియన్తా నైవ స్యాత్ మునే వైవస్వతో యమః ॥

౯. అత్ర జప్తం హుతం దత్తం తదనన్తఫలం స్మృతమ్ ।

పరాయాశ్చ విభూతేః చ తామ్రాయాః చోలపస్య చ ॥

౧౦. అన్తరాలం జగత్ బ్రహ్మక్షేత్రం జ్యోతిర్మయం ధ్రువమ్ ।

ప్రియనే జన్మవః తే తు దేవి ముక్తా న సంశయః ॥

౧౧. వినశ్యన్తి హి పాపాని మహాభైరవశాసనాత్ ।
తస్మాత్ నైవ త్యజేత్ క్షేత్రం ముక్తికామః ప్రయత్నతః ॥
౧౨. కుమ్భయోనే త్వమనయాధర్మపత్న్యా సమన్వితః ।
ప్రతివర్షం సమాగత్య చైత్రే మాసి విశేషతః ॥
౧౩. సజ్కమే పూర్ణిమాస్యాం తు మామర్చయితుమర్హసి ।
ఏవం తమనుశాస్యాత్ర కుమ్భయోనిం సదాశివః ॥
౧౪. మాలాం మణిమయాం ఆస్మై దత్వా చూడామణిం తథా ।
సమాల్లిజ్య భుజాభ్యాం తు ప్రేషయామాన శక్కరః ॥
౧౫. మహారత్నాని సంప్రాప్య కాన్తిమత్యా ప్రసాదతః ।
లోపాముద్రా ధర్మపత్ని సంప్రాప పరమాం శ్రియమ్ ॥
౧౬. వరాన్ సంప్రాప్య బహులాన్ సంప్రహృష్టః స్వభార్యయా ।
శివం ప్రదక్షిణీకృత్య దేవీం చ జగదమ్బికామ్ ॥
౧౭. హయగ్రీవముఖైర్విప్రైః ఆరురోహ రథం పునః ।
ఆమన్త్య దేవాన్ సిద్ధాన్ చ నన్దిభృజ్గముఖాన్యపి ॥
౧౮. హరిం ప్రనమ్య ప్రయయా సరథః పశ్చిమాం దిశమ్ ।
దేవాన్ ప్రస్థాప్య దేవోఽపి తత్రైవ శివయా సహ ॥
౧౯. అద్యాపి వసతే నిత్యం వరదః సర్వదేహినామ్ ।
ఏవం వేణువనాత్ తస్మాత్ నిర్గత్య కలశోద్భవః ॥
౨౦. దేవదేవం మహాత్ రూపం క్షేత్రం చ పరమాద్భుతమ్ ।
స్మృత్వా స్మృత్వా స్వాన్తరక్షే దేవం కల్యాణసమ్భుతమ్ ॥
౨౧. జగామ పరమామాశాం వారుణీం వరుణోపమః ।
సిద్ధైః గీతాని పుణ్యాని తామ్రాయాః చరితాని వై ॥
౨౨. స్వాని పుణ్యాపదానాని మునిః శృణ్వన్ మహాన్త్యపి ।
బద్ధాఞ్జలిపుటం లోకమనుగృహ్యక్షికోణతః ॥
౨౩. గౌతమశ్రమం పుణ్యం ప్రవివేశ మహామునిః ।
ఆశ్రమాత్ పూర్వభాగే తు పతితం పర్వతోపమమ్ ॥

౨౪. కలేవరం సమాలోక్య లోపాముద్రాతివిస్మితా |
ప్రాజ్ఞులిర్మునిశార్దూలం భర్తారమిదమబ్రవీత్ ||
౨౫. లోపాముద్రా -
బ్రహ్మాన్ కిమేతదాశ్చర్యం పర్వతాకారదర్శనమ్ |
కలేవరమివాభాతి కన్యేదమి కథ్యతామ్ ||
౨౬. అగస్త్యః -
శ్రుణు పూర్వతనం భద్రే వృత్తాంతం రోమహర్షణమ్ |
ఏకతస్య మునేరాసీత్ సత్యాయాః కాపి కన్యకా ||
౨౭. నామ్నా కుమ్భినసీ ఖ్యాతా రూపేణాప్రతిమా భువి |
సర్వజ్ఞా ధర్మశీలా చ పితృన్ శుశ్రూషణే రతా ||
౨౮. క్రీడస్తీ విపినే బాలా మేఘే విదుల్లతా యథా |
చచార పుష్పోచ్చయం కుర్వాణా సా తతస్తతః ||
౨౯. దదర్శ గౌతమసుతం బాలకం బ్రహ్మచారిణమ్ |
తావుభౌ స్నేహసమ్పన్నౌ సమాభాష్య పరస్పరమ్ ||
౩౦. చేరతుః విపినోద్దేశే క్రీడావైశిష్యవేదినౌ |
క్వచిత్ పుష్పైః క్వచిత్ పత్త్రైః క్వచిత్ పుత్తలికాపరైః ||
౩౧. గృహారామాదికం గత్వా సైకతేషు సముత్సుకౌ |
శతానన్దం సమాహూయ కన్యా వచనమబ్రవీత్ ||
౩౨. త్వమత్ర చ గృహీ భూయాః గృహిణ్యస్మి మహామతే |
త్వమగ్నౌ జుహుతీశానమభ్యర్చ్య విధానతః ||
౩౩. పచామ్యన్నమహం సమ్యక్ నానావ్యజ్ఞానసంయుతమ్ |
ఇత్యేకాగ్రధియా సర్వం చక్రతుః ప్రీతిపూర్వకమ్ ||
౩౪. ఔపాసనం వైశ్వదేవం పఞ్చాయజ్ఞక్రియామపి |
దేవపూజాం తథా కృత్వా తథాప్యతిథిసత్క్రియామ్ ||
౩౫. శయనం భోజనం చైవ యోగ్యం చైవ మృషాక్రియా |
సముత్సుకౌ ప్రీతియుతౌ విధాయ సహ కౌతుకాత్ ||
౩౬. వనే విక్రీడతోరేవం మహాన్ కాలోఽప్యవర్తత |
తావన్మహామునిశ్శ్రీమాన్ గౌతమః తపసాం నిధిః ||

32. వైశ్వదేవాదికం కృత్వా భోజనాయ నిజాత్మజమ్ ।
ఆజహావశ్రమద్వారి సోఽప్యగాత్ భయవిహ్వలః ॥
3౩. తం దృష్ట్వా వ్రతవిభ్రష్టం నన్వేజసమముం మునిః ।
జ్ఞాత్వా సర్వం జ్ఞానదృష్ట్వా కోపాత్ తమభాషత ॥
3౪. గౌతమః -
దుర్బుధ్ధే కుత్సితం కర్మ కృతవానసి బాలిక ।
తస్మాత్ పిశాచభూతస్త్వం వనే వస్తుమిహార్హసి ॥
౪౦. యథా తామ్రానదీతోయబిన్దభిర్ముజ్యసే భవాన్ ।
తావత్ విముక్తశాపస్తు మామేభ్యతుం త్వమర్హసి ॥
౪౧. యా సా కుమ్భినసీ పాపమేవం కృతవతీ కిల ।
తస్మాత్ అస్మిన్ వనే ఘోరా రాక్షసీ విచరిష్యతు ॥
౪౨. యథా ధర్మధరో దణ్డః పతత్యస్మిన్ వనే శుభే ।
తస్య స్పర్శనమాత్రేణ శరీరం తైలసన్నిభమ్ ॥
౪3. పతిష్యతే నిశాచర్యాః తత్ భూయః తీర్థసంక్రమాత్ ।
స్వరూపం యాతు కల్యాణం తత్ర శ్రేయో భవిష్యతి ॥
౪౪. ఇత్యుక్త్వా తావుభౌ క్రోధాత్ గౌతమో మునిసత్తమః ।
సభార్యః సాగ్నిహోత్రః చ హిమాద్రౌ వసతిం వ్యధాత్ ॥
౪౫. ఇత్థం ప్రవర్తమానాయాం గతాయాం తత్ర కాననే ।
ఆజగామ మహావేగాత్ బాలః పైశాచతాం గతః ॥
౪౬. కలశేన సమానీయ తామ్రాయాః తీర్థముత్తమమ్ ।
ప్రోక్షయామాస భగవాన్ కుమ్భయోనిర్ముదాన్వితః ॥
౪౭. యదమృఃకణసంయోగాత్ బ్రహ్మచారీ మునేస్సుతః ।
నిర్ముక్తశాపస్సహసా ప్రకృతిం ప్రత్యపద్యత ॥
౪౮. బ్రహ్మదణ్డాహతే దేహే సజ్జినేన్న తీర్థవారిణా ।
విముక్తశాపా సా బాలాభుదత్స్వన్నోరమా ॥
౪౯. బ్రహ్మదణ్డోఽపి తాం హత్వా రాక్షసిం ఘోరదర్శనామ్ ।
స్నాత్వా మలయజాతీర్థే శాపముక్తోఽభవత్ తథా ॥

౫౦. ఏకతఃగౌతమశ్చాపి సాగ్నిహోత్రపురస్కృతః ।
అభ్యాయాతాం మహాత్మానౌ యత్రాస్తే కుమ్భసమ్భవః ॥
౫౧. తథాన్యోన్యమభిష్టాయ బభూవుః ప్రీతమానసాః ।
గౌతమః -
కుమ్భయోనే మహాభాగ త్వమేవ జగతాం గురుః ॥
౫౨. ఏనామానయతా తామ్రాం భవతా భవహరిణీమ్ ।
మహీయం మహతీ జాతా స్వర్గాత్ అపి గరీయసీ ॥
౫౩. త్వయా విశ్వమిదం పాపాత్ పరిత్రాతం న సంశయః ।
దేవాశ్చ ఋషయస్సర్వే త్వయి తుష్టాః సనాతనాః ॥
౫౪. శివక్షేత్రమిదం పుణ్యమాశ్రమం మామకం పురమ్ ।
ఏభిః ఆగత్య మునిభిః త్వయా నిష్కణ్ఠకికృతమ్ ॥
౫౫. ఏష మాణవకో వత్సః శాపాత్ ముక్తః త్వయా మునే ।
మత్పుత్రః పాలనీయస్తే పుత్రవత్ బాల్య ఏవ సః ॥
౫౬. ఏషాపి తనయా బాలా హ్యేకతస్య మహామునేః ।
తారితా శాపనిర్బన్ధాత్ త్వయా సర్వహితాత్మానా ॥
౫౭. అయం ధర్మధరో నామ దణ్డో పైతామహో మహాన్ ।
అస్య క్షేత్రస్య రక్షార్థమాగతో దేవచోదితః ॥
౫౮. ఏభిస్సర్వమునిశ్రేష్ఠైః వస్తవ్యం భవతా మునే ।
ఇత్థముక్త్యాభివన్ద్యైతాన్ మునీన్పితృపూర్వకమ్ ॥
౫౯. స్వపుత్రం చ పరిష్వజ్య మూర్ధ్నుపామ్రాయ హృష్టధీః ।
సన్తోషం పరమం ప్రాప శశాంకమివ వారిధిః ॥
౬౦. ఏకతోఽపి స్వతనయాం సమాశ్వాస్య తయా యయౌ ।
ఏకతో గౌతమః చైవ బ్రహ్మాదణ్డశ్చ ధర్మధృత్ ॥
౬౧. కుమ్భసమ్భవసంయుక్తౌ జగ్ముతుః నిజమాశ్రమమ్ ।
ఏవం తు మునిశార్దూలైః అన్వితః కుమ్భసమ్భవః ॥
౬౨. ప్రవివేశ ముదాయుక్తః క్షేత్రం శౌణ్డిరకాహ్వయమ్ ।
ఇన్ద్రపాదపగర్భస్థం శామ్భవం లిజమదుభతమ్ ॥
౬౩. దదర్శ పర్మానన్దం కన్దర్పాకారవిగ్రహమ్ ।

తపఃఫలమివాశేషసారభూతమివాఙ్కరమ్ ॥

౬౪. దీప్యమానమివాదిత్యం కౌస్తుభాత్ ఇవ కౌస్తుభమ్ ।

దుగ్ధాబ్ధిమథనోద్భూతసుధాపిణ్డమివోత్థితమ్ ॥

౬౫. అశేషోపనిషద్గర్భగృహదీపాఙ్కరం పరమ్ ।

మహేంద్రతరుగర్భస్థం లిఙ్గమాలోక్య విస్మితః ॥

౬౬. తస్య పశ్చిమభాగే తు గజేంద్రం నామ మోక్షదమ్ ।

తత్ దృష్ట్వా తీర్థరాజం చ కృతకృత్యోఽభవన్మృనిః ॥

౬౭. తస్య దక్షిణభాగే తు తీర్థం గౌతమసంజ్ఞితమ్ ।

యత్రేశ్వరాఙ్జయా ప్రాపుః తీర్థానాం మణ్డలం రవేః ॥

౬౮. తత్ర స్నాత్వా మునివరైః ఆబితః కుమ్భసమ్భవః ।

తర్పయిత్వా పితౄణాం దేవాన్ ఋషీన్ చ సహ భార్యయా ॥

౬౯. తస్మాత్ దక్షిణతః కిఞ్చిత్ తీర్థం వైశాచమోచనమ్ ।

యత్ర స్నాతా నరాస్సర్వే స పశ్యన్తి యమాలయమ్ ॥

౭౦. తస్య దక్షిణభాగే తు తీర్థం తేజఃకరమ్భితమ్ ।

శ్రీదణ్డపావనం నామ మహాపాతకనాశనమ్ ॥ ఆ

౭౧. యేఽత్ర మజ్జన్తి నియతా జన్తవో మోక్షభాగినః ।

సర్వాన్ కామానవాయేహ ముక్తిమన్తే వ్రజన్తి హి ॥

౭౨. తస్య దక్షిణభాగే తు తామ్రపర్ణ్యా మహానద్ ।

ఘటనా సఙ్గతా యత్ర తత్ర స్నానాత్ మహత్ ఫలమ్ ॥

౭౩. ఘటనాయమునాతామ్రాగ్ల్యాప్యన్తఃసరస్వతీ ।

అతః త్రివేణీ సఙ్గే తు స్నానం యః కురుతే నరః ॥

౭౪. సర్వాన్ కామానవాప్యైవ శివసాయుజ్యమాప్నుయాత్ ।

తస్య దక్షిణభాగే తు మాణ్డవ్యం తీర్థముత్తమమ్ ॥

౭౫. యత్ర స్నాతా నరా యాన్తి బ్రహ్మలోకం తు పావనమ్ ।

గజేంద్రమోక్షస్థోత్తరతః తీర్థం వైనాయకం మహత్ ॥

౭౬. యః కరోతి సకృత్ స్నానం స దీర్ఘాయుః సుఖీ భవేత్ ।

తస్యాప్యుత్తరపార్శ్వే తు కర్మతీర్థం శుభావహమ్ ॥

౭౭. తదమ్భుః స్పర్శనాత్ న్యాణాం కర్మపాశవిమోచనః ।
తస్యాప్యత్తరతః కిఞ్చిత్ రాక్షసీమోచనం పరమ్ ॥
౭౮. తస్య దర్శనమాత్రేణ నరః పాపాత్ ప్రముచ్యతే ।
యేషు తీర్థప్రధానేషు స్నాత్వా దత్వా యథావిధి ॥
౭౯. దేవం ప్రదక్షిణీకృత్య పుటార్జునపురేశ్వరమ్ ।
గోమతీం చ నమస్కృత్య సర్వలోకైకమాతరమ్ ॥
౮౦. శివమారాధయామాస విధినా మన్తతన్త్రవిత్ ।
దీపైః ధూపైః చ నైవేద్యైః గన్ధపుష్పాక్షతాతిభిః ॥
౮౧. పూజ్యాస్తే పరయా భక్త్యా తుష్టావ పరమేశ్వరమ్ ।
అగస్త్యః -
ఓం నమస్సర్వభూతానాం సృష్టిస్థిత్యంతకారిణే ॥
౮౨. సర్వకారణరూపాయ తరుకోటరవాసినే ।
హరినేత్రోత్పతం దేవం హాలాహాలవిషాదకమ్ ॥
౮౩. ఆశ్రితాభ్యుదయం నిత్యం పుటార్జునముపాస్మహే ।
సుగన్ధం సున్దరం శుభ్రం సోమాకలితమౌలికమ్ ॥
౮౪. పరాన్దరసాభిఖ్యం పుటార్జునముపాస్మహే ।
గక్లాధరం శశిధరం గౌర్యా వామార్ధవిగ్రహమ్ ॥
౮౫. వాసుదేవప్రియం శాన్తం పుటార్జునముపాస్మహే ।
కాలకాలం (శూల)కలాధరం భవం భక్తభయాపహమ్ ॥
౮౬. పార్వతీసహితం భవ్యం పుటార్జునముపాస్మహే ।
మోక్షస్థానం ముముక్షాణాం భోగస్థానం తు భోగినమ్ ॥
౮౭. ఉమాదేహార్ధశమ్భుం తం పుటార్జునముపాస్మహే ।
రవీన్ద్రవహ్నినయనం రామారమణవన్దితమ్ ॥
౮౮. కర్పూరగౌరం పురుషం పుటార్జునముపాస్మహే ।
ప్రమాణం ప్రణవార్థానాం కాన్తం కాన్తార్ధవిగ్రహమ్ ॥
౮౯. రవికోటిప్రతీకాశం పుటార్జునముపాస్మహే ।
శఙ్ఖకున్డేన్ద్రసజ్కాశం కర్పూరోదారవిగ్రహమ్ ॥
౯౦. కన్దలత్కరుణామూర్తం పుటార్జునముపాస్మహే ।

నమశ్శివాయామలవిగ్రహాయ నతాభిలాషైకసురద్రుమాయ ॥

౯౧. నవేన్ద్రవృషోదరహహనాయ నమో నమశ్చన్ద్రవిభూషణాయ ।

ఇతి స్తుత్వా మహాదేవం భక్తిప్రణతయా గిరా ॥

౯౨. పపాత పాదయోః శమోః దణ్డవత్ కుమ్భసమ్భవః ।

తావల్లజ్గత్ సముత్తస్థా అర్ధనారీశ్వరశ్శివః ॥

౯౩. తం భుజాభ్యాం సముత్థాప్య బహుమాన్య సదాశివః ।

స్మితపూర్వమ్మువాచేదం లోపాముద్రాపతిం మునిమ్ ॥

౯౪. గౌతమం ప్రీణయిత్వైవ సాన్త్వయిత్వైకత్యేవ చ ।

తతో గన్తాసి మలయం విధాయాభిహితం మయా ॥

౯౫. ఇత్యుక్త్వా శక్కరో భూయః లిక్లే చాన్తరధీయత ।

అన్తర్హితే భగవతి కుమ్భభూరతివిస్మితః ॥

౯౬. హయగ్రీవముఖైస్సార్ధం పరమానన్దమవాప్తవాన్ ।

ఏకతస్య సుతాం బాలాం నామ్నా కుమ్భినసీం మునిః ॥

౯౭. శతానన్దాయ బాలాయ ధారాపూర్వం దదౌ తదా ।

తదాది పరమం క్షేత్రం కల్యాణం నగరం విదుః ॥

౯౮. విముక్తో బ్రహ్మహత్యాయాః శచ్యాత్రహి శతక్రతుః ।

సురేన్ద్రమోక్షమిత్యాహుః ఏతత్ క్షేత్రమతస్సురాః ॥

౯౯. అర్జునద్రుమగర్భస్థో యత్ర శముభః ప్రదృశ్యతే ।

పుటార్జునపురం నామ్నా ప్రశస్తం భువనత్రయే ॥

౧౦౦. దణ్డాటవీమితి ప్రోచుః బ్రహ్మదణ్డనివాసతః ।

ఇత్థమాశ్చర్యమాలోక్య శివక్షేత్రం ఘటోద్భవః ॥

౧౦౧. శివం ప్రదక్షిణీకృత్య తావామన్త్ర్య ముసీశ్వరో ।

నారదప్రముఖైస్సిద్ధైః హయగ్రీవముఖైర్ద్విజైః ॥

౧౦౨. సమారుహ్య విమానం తం లోపాముద్రాసమన్వితః ।

సప్రతస్థే మహాతేజాః స్తూయమానః సురాసురైః ॥

ఇతి సప్తదశోఽధ్యాయః ।

Pro.Total =1116 + 102 =1218.

అష్టాదశోఽధ్యాయః

గోష్ఠీశ్వరలింగప్రతిష్ఠాపనపూర్వకం అగస్త్యకర్తృకా గోష్ఠీశ్వరస్తుతిః ।

౧. శ్రుణు రాజన్ ప్రవక్ష్యామి చరితం కుమ్భజన్మనః ।
యస్యాః శ్రవణమాత్రేణ నరః పాపైః ప్రముచ్యతే ॥
౨. అత్రిః కపిణ్ణులో వ్యాసః సుమన్థః నారదస్తథా ।
తుమ్బురుః పర్వతశ్చైవ ధర్మాత్మా వరుణాత్మజః ॥
౩. అగస్త్యం ప్రముఖీకృత్య ఘటనాతామ్రాసజ్గమే ।
స్నాత్వా యథాన్యాయం కాల్యం కర్మ సమాప్య చ ॥
౪. ప్రయయౌ రథమాస్థాయ ధాత్రీవనముపాగమత్ ।
తన్నేరుశిఖరాకారం విమానం కుమ్భజన్మనః ॥
౫. నానామణిగణాకీర్ణముల్లిఖన్తమివామ్బరమ్ ।
కింకీణీజాలసన్నాదం పతాకాధ్వజమణ్డితమ్ ॥
౬. సూర్యవైశ్వానరస్తఖ్యం నేమినాదసమన్వితమ్ ।
ప్రచచాల మహానాదం మునివృన్దనిషేవితమ్ ॥
౭. ప్రవిశేష వనం ఘోరం నానాద్రుమలతాయుతమ్ ।
ఝిల్లికాఘణసన్నాదం నానాపక్షిసమాకులమ్ ॥
౮. ఆవాసమివదైత్యానామాలయం రక్షసామివ ।
ఆతక్కానామివ కులమామయానామివాస్పదమ్ ॥
౯. ఏవమేతత్ వనం ఘోరం ప్రవిశన్ ఏవ కుమ్భభూః ।
దదర్శ భీషణాకారాం రాక్షసీం సూకరాననామ్ ॥
౧౦. ఉత్తిపన్తి చ పాషాణాన్ కోణాగ్రేణ తతస్తతః ।
దారయన్తి నఖైస్తీక్ష్ణైః భారయన్తి మహీతలమ్ ॥
౧౧. చక్షూషి పాంసువర్ణిన ముష్ణన్తి పశ్యతాం ముహుః ।
క్షోభయన్తి జగచ్చక్రం మహానాదేన రాక్షసీ ॥
౧౨. ద్రవయన్తివ భూతాని మహావారీవ సంక్షయే ।
ద్రవతామేవ సర్వేషాం సాధ్వావిష్టచేతసామ్ ॥
౧౩. మహానాదః సమభవత్ త్రాహి త్రాహీతి భూపతే ।

విత్రస్తాన్ ధావమానాన్ చ పురస్తాత్ శరణాగతాన్ ॥

౧౪. దృష్ట్వా కోపసమావిష్టః హుజ్కారమకరోన్మునిః ।
తదానీమభవత్ తస్మాత్ హుజ్కారాదగ్నిసన్నిభః ॥

౧౫. దంష్ట్రాకరాలవదనః మహోల్కాకారలోచనః ।
శీఘ్రం గత్వా స పురుషః తాం జఘాన నిశాచరీమ్ ॥

౧౬. తావత్ తద్గదయా భగ్నమస్త్రిష్కా రాక్షసీ తథా ।
నిపపాత వనే ఘోరే వజ్రభిన్నాద్రిసన్నిభా ॥

౧౭. తద్విగ్రహం సమారుహ్య పురుషః పర్వతోపమమ్ ।
పునః సంతాపయామాన సర్వతః తత్ వపుర్ముహుః ॥

౧౮. తద్గదాభిన్నమస్త్రిష్కా నిపపాత మమార చ ।
తస్యాం హతాయాం రాక్షస్యాం సర్వే ముముదిరే జనాః ॥

౧౯. అగస్త్యోఽపి మహాతేజాః సన్తుష్టః తేన కర్మణా ।
తం ప్రీణయిత్వా పురుషం వచనం చేదమబ్రవీత్ ॥

౨౦. త్వయా కృతమిదం కార్యం సర్వలోకహితేషునా ।
త్రీన్ లోకాన్ ప్రీణయత్యేవ మమ ప్రీతిం వితన్వతా ॥

౨౧. నిరామయమిదం క్షేత్రం నిష్కణ్ణకమిదం కృతమ్ ।
రక్షఃకలేవరం భీమమద్రికూటసమప్రభమ్ ॥

౨౨. త్వద్విర్యదర్శనాయైవ శిలారూపం భవిష్యతు ।
గజారూఢ ఇవాత్రైవ స్థాతుమర్హసి సంతతమ్ ॥

౨౩. అనేకపరివారేణ సంయుక్తో బలశాలినా ।
పాలయన్ త్వమిదం క్షేత్రం యావదాభూమిసప్లువమ్ ॥

౨౪. స్నాత్వా త్వామర్చయిష్యన్తి సౌందర్యారోగ్యకాఙ్క్షిణః ।
తమిత్థమనుశాస్యాత్ సర్వైః సమ్భావితో మునిః ॥

౨౫. వికీర్యమాణః కుసుమైః దేవైశ్చ సహ కిన్నరైః ।
అత్ర నారదముఖ్యైః చ హయగ్రీవేణ సంయుతః ॥

౨౬. శుచౌ దేశే మహాతేజాః లింగం సంస్థాపయన్ మునిః ।
సులగ్నే సుదినే సుద్ధే శుభగ్రహనిరీక్షితే ॥

౨౭. ముహూర్తే గురుహోరాయాం లోపాముద్రాసమన్వితః ।

లింగం సంస్థాపయామాస సైకతం శామ్భవం శుభమ్ ॥

౨౮. క్రియమాణే తథా లిజ్జే శైథిల్యముపజగ్ముషు ।

పునఃపునః పరిశ్రాన్తః పునః శైథిల్యమేయుషి ॥

౨౯. కీమియం భవతా శమ్భో గోష్ఠీమయీ విభావ్యతే ।

ఇతి జల్పన్ సముద్విగ్నహృదయః కలశీసుతః ॥

౩౦. ఉభాభ్యామేవ పాణిభ్యామురసా శ్రద్ధయా సహ ।

ఆలిలిజ్జే మహాదేవం ద్రుఢీకుర్వన్ ఇవ స్వయమ్ ॥

౩౧. ఏవముక్తే పరిశ్రాన్తే మునౌ తస్మిన్ సదాశివః ।

సికతత్వేఽపి భగవాన్ స్థిరలిజ్జోఽభవత్ క్రమాత్ ॥

౩౨. ఏవం లింగం ప్రతిష్ఠాప్య పూజయామాస భక్తితః ।

పూజాన్తే స మునిః పత్న్యా నమస్కృత్య ప్రసాద్య చ ॥

౩౩. సఙ్కచత్కమలాకారం మౌలావజ్జాలిముద్వహన్ ।

నతాఙ్గయష్టిః పురతః తిష్ఠన్ తుష్టావ శఙ్కరమ్ ॥

౩౪. అగస్త్యః -

దేవదేవ మహాదేవ భక్తానామార్చిభజ్జన ।

పురాణదేవ దేవేశ గోష్ఠీశ్వర నమోఽస్తు తే ॥

౩౫. ధర్మార్థకామమోక్షాణాం సంప్రదానాయ శఙ్కర ।

సాన్నిధ్యం కురు చైవాత్ర గోష్ఠీశ్వర నమోఽస్తు తే ॥

౩౬. తామ్రపర్ణినదీమధ్యే సన్నిధీభవ సంతతమ్ ।

తిర్థరూపీ భవానీశ గోష్ఠీశ్వర నమోఽస్తు తే ॥

౩౭. నమస్త్రైలోక్యనాథాయ త్రయానాథాయ శమ్భవే ।

త్రిపురాన్తకరూపాయ గోష్ఠీశ్వరనమోఽస్తు తే ॥

౩౮. బ్రహ్మోపేన్ద్రోగీన్ద్రపూజితాఙ్గిసరోరుహే ।

కామారే పార్వతీకాన్త గోష్ఠీశ్వర నమోఽస్తు తే ॥

౩౯. విశ్వాత్మన్ సర్వవిశ్వేశ విశ్వసంరక్షణక్షమ ।

విశ్వమూర్తే విరూపాక్ష గోష్ఠీశ్వర నమోఽస్తు తే ॥

౪౦. బ్రహ్మాదిపంచురూపేణ పంచుకృత్యవిధాయినే ।
పంచుబ్రహ్మస్వరూపాయ గోష్ఠీశ్వర నమోఽస్తు తే ॥
౪౧. పంచుపాతకనాశాయ పార్వతీసహితాయ చ ।
సగణాయ సపుత్రాయ గోష్ఠీశ్వర నమోఽస్తుతే ॥
౪౨. తామ్రానదీతీరసుభూషణాయ సమాశ్రితానాం చ సుఖప్రదాయ ।
నిత్యాయ శుద్ధాయ నిరూపమాయ శ్రీగోష్ఠినాథాయ నమఃశివాయ ॥
౪౩. భస్మాఙ్గరాగాయ కరీన్ద్రచర్మకృతోత్తరీయాయ నమఃశివాయ ।
వృషేన్ద్రవాహాయ వృషధ్వజాయ శ్రీగోష్ఠినాథాయ నమఃశివాయ ॥
౪౪. నమఃశివాయామలచిత్తవాసప్రియాయ నాగేన్ద్రసుభూషణాయ ।
వామార్ధగౌరీపరిరమ్భణాయ శ్రీ గోష్ఠినాథాయ నమఃశివాయ ॥
౪౫. అద్య మే సఫలం జన్మ అద్య మే సఫలం తపః ।
అద్య మే సఫలం జ్ఞానం శమ్భో త్వత్పాదసేవనాత్ ॥
౪౬. కృతార్థోఽహం కృతార్థోఽహం కృతార్థోఽహం మహేశ్వర ।
అద్య తే పాదపద్మస్య దర్శనాత్ భక్తవత్సల ॥
౪౭. వయం ధన్యా వయం ధన్యా వయం ధన్యా జగత్త్రయే ।
ఆదిదేవో మహాదేవః యదస్మత్ కులదైవతమ్ ॥
౪౮. శివశ్శమ్భుశ్శివశమ్భుః శివశ్శమ్భుశ్శివశ్శివః ।
ఇతి వ్యాహరతో నిత్యం దినాన్యాయాన్తు యాన్తు మే ॥
౪౯. శివే భక్తిః శివే భక్తిః శివే శివే ।
సదా భూయాత్ సదా భూయాత్ సదా భూయాత్ సదా మమ ॥
౫౦. ఇతి స్తుత్వా మహాదేవం స్తోత్రైః దివ్యైః స్వసూక్తిభిః ।
ఆనన్దమగ్నహృదయః తూష్టి క్షణమతిష్ఠత ॥
౫౧. తవదావిరభూత్తస్మాత్ మహాలిఙ్గాత్ సదాశివః ।
అర్ధం మరకతశ్యామర్ధం చన్ద్రపాణ్ణురమ్ ॥
౫౨. నరనారీమయం బిభ్రత్ వపుః సౌన్దర్యసదృప్తమ్ ।
ఉద్యద్దీప్తోత్తరాకారం దీప్తానలసమప్రభమ్ ॥
౫౩. కరుణామృతకల్లోలవేల్లితాపాఙ్గభాస్వరమ్ ।
వామాఙ్గస్తనసమ్మక్తహారేణేకవిరాజితమ్ ॥

౫౪. గణ్గాధరం శశిధరం శూలటక్కుమ్పగం ధరమ్ |
 ఏవం ప్రకాశమనేన వపుషా రాజసాత్మనా ||
౫౫. ఆవిర్భూతో మునిశ్రేష్ఠం బభాషే వచనం తదా |
 శ్రీ భగవాన్ -
 మహామునే ప్రసన్నోఽస్మి స్తోత్రానేన భూయసా ||
౫౬. అస్య స్తోత్రస్య పఠనం మహాలిక్కుస్య దర్శనమ్ |
 మజ్జనం చైవ తామ్రాయాం త్రయం మత్ప్రీతికారణమ్ ||
౫౭. ఏభిః మునివరైస్సార్థమత్ర స్నానమకల్మషైః |
 త్వయా తస్మాత్ మహాతీర్థే మునితీర్థం భవిష్యతి ||
౫౮. మల్లిజాత్ దక్షిణే భాగే తామ్రాయాముత్తరే తటే |
 మునితీర్థే చ యః స్నాత్వా మల్లిజం ప్రణమేత్ మునే ||
౫౯. తస్య దాస్యామ్యహం నిత్యం ఐహికాముష్మికం సుఖమ్ |
 యత్రోదీచీముఖా తామ్రా వర్తతే చాతిపావనీ ||
౬౦. ఆవర్తపక్కుయః తత్ర ప్రవర్తన్తే మదగ్రతః |
 తత్ర స్నాత్వా తు యో మర్త్యః మామర్చయతి సాదరమ్ ||
౬౧. స భుక్త్యేవ మహాభోగాన్ అన్తే మాముపగచ్ఛతి |
 అత్రైవ న్యవసత్ లిజ్జే త్వయా సంస్థాపితే శుభే ||
౬౨. పార్వత్యా సహ భక్తానాం ప్రీతిం దాస్యే పరాం సదా |
 అస్తు సా దక్షిణావర్తే తీర్థం మచ్చిత్తమర్హణే ||
౬౩. స్నాత్వా భైవమారాధ్య కోలారిమపి పూజ్య చ |
 మల్లిజం మధునాసివ్య నభూయః తనుమాన్ భవేత్ ||
౬౪. త్వత్పాణిముద్రాం బిభ్రాణో దర్శయన్ భక్తవశ్యతామ్ |
 వహామి నియతం ప్రీత్యా యావదాచన్ద్రతారకమ్ ||
౬౫. నిత్యం శశాఙ్కాత్ బిన్దూని పీయూషస్య పునఃపునః |
 సమ్పతత్త్విహ మల్లిజే బిన్దస్థానమిదం భవేత్ ||
౬౬. రాక్షస్యా కర్కితం క్షేత్రం నఖరైః విశిఖైరివ |
 తస్మాత్ సర్వే ప్రశంసస్తునఖారణ్యమిదం మునే ||

౬౭. ప్రతివర్షమిహాగత్య భవతా మునిపుణ్ణవ |
అర్చనీయో మహాలిక్తో మస్త్రైః ప్రీతివృద్ధయే ||
౬౮. గచ్ఛ సాధయ శైలేన్ద్రం ధర్మపత్న్యా సమన్వితః |
శ్రేయాంసి తవ భూయామి బవన్తు మదనుగ్రహాత్ ||
౬౯. ఇత్యముక్త్యా మహారాజ కుమ్భయోనిముమాపతిః |
అనుశాస్య పునస్తస్మిన్లిజ్జే దేవః తిరోదధే ||
౭౦. తస్మిన్ అన్తర్హితే దేవే కుమ్భయోనిర్మహామనాః |
వరాన్ లభ్యా మహాదేవాత్ పునః సమ్పూజ్య శక్కురమ్ ||
౭౧. క్షేత్రం ప్రదక్షిణీకృత్య సర్వా ఆమన్త్య దేవతాః |
పునఃపునః నమ్స్కృత్య ప్రీత్యా ప్రమాయాన్వితః ||
౭౨. సమీయాయ మహాశైలం దేవైశ్చ మునిభిస్సహ |
గోష్ఠీశస్య ప్రసాదేన క్షేత్రం కాశినమం విదుః ||
౭౩. అద్యాపి దృశ్యతే శమ్భోః తత్ క్షేత్రే భక్తవశ్యతా |
పాణిముద్రా కుమ్భయోనేః మాలామివ సముద్వహన్ ||
౭౪. అద్యాపి భగవాన్ ఆస్తే యథా కైలాసపర్వతే |
తత్రార్చనీయో గౌరీశో జన్తుభిః మోక్షకాఙ్క్షిభిః ||
౭౫. పఞ్చాస్యం వపుషి పదౌ మహతామగస్త్యః
సాకం సురైః మునిగణైః అపి సిద్ధముఖ్యైః |
ప్రీత్యా త్రివారమిహ శమ్భుమనన్యచేతాః
ప్రాప్యార్చయత్కపిమతాభ్యుపాస్య సిద్ధైః ||
౭౬. గోష్ఠీశమత్రవిధినా మునిరర్చయిత్వా
స్నాత్వా జపన్ సలిలే మలయాత్మజాయాః |
ప్రత్యబ్ధమాప్తసక్లాభిహితో మహాత్మా
భూయః స్వమాశ్రమముపావిశతే స్వపత్న్యా ||
౭౭. తస్మాత్ అవశ్యమభిలాషిభిరాత్మసిద్ధ్యై
తత్రైకవారమమలామ్భసి తామ్రపర్ణాః |
స్నాతవ్యమేవ భగవాన్ అపి పూజనీయః
గోష్ఠీశ్వరః ఖలు కుతూహలతోఽపి మర్త్యైః ||

౭౮. ఏవం విచిత్రమహిమాస్పదమేష పుణ్యం
క్షేత్రం విభావ్య మనసా మహనీయకీర్తిః ।
కుమ్భాత్మజః సహ తురజ్జముఖాదిముఖ్యైః
ప్రాయాత్ రథేన మలయాదిమసౌ జవేన ॥

ఇతి అష్టాదశోఽధ్యాయః । Pro.Total = 1218 + 78 =1296

ఏకోనవింశోఽధ్యాయః

గజేన్ద్రకీలాదిక్షేత్రాగమనపూర్వకం స్వాశ్రమం ప్రతి అగస్త్యాగమన మ్ ।

౧. శక్తిః -
అథాతః కథయిష్యామి ప్రభావం కుమ్భజన్మనః ; ।
యస్మిన్ శ్రవణసంస్పృష్టే ప్రాణాయామాదికం ఫలమ్ ॥
౨. శ్రూణు రాజన్ యథావృత్తం మునినాచరితం పురా ।
భృంశ్శ్రమే మహాదేవం స్థాప్య విన్ధ్యాద్రిమర్దనః ॥
౩. పూజ్య లభ్యా వరాన్ సర్వాన్ హయగ్రీవముఖైస్సమమ్ ।
పునః శతాజ్జమారుహ్య కమ్పమానమాహాధ్వజమ్ ॥
౪. సంవృతః సిద్ధనికరైః అమరైః వరుణాదిభిః ।
ఆససాద మహాశైలం మలయం సిద్ధనేవితమ్ ॥
౫. యత్ర పూర్ణాకుముద్వత్యై తామ్రాయాః సజ్జమే శుభే ।
తత్ర తీర్థం మహాపుణ్యం మహాపాతకనాశనమ్ ॥
౬. తత్రావతీర్య భగవాన్ మునిర్వాతాపినాశనః ।
స్నాత్వా మాధ్యాహ్నికం కర్మ చకార విధిపూర్వకమ్ ॥
౭. తావత్ ఐరావతారూఢో సహస్రాక్షః శచీపతిః ।
ఆససాదాభిపో ప్రీత్యా సర్వై స్సహ మరుత్తణైః ॥
౮. తమాగతమభిష్టాయ పూజయామాస వజ్రణమ్ ।
సమాసీనేషు సర్వేషు మిలితేషు కుతూహలాత్ ॥
౯. ఆదత్తే వచనం ప్రీత్యా బిడౌజా కలశీసుతమ్ ।
అహో మహోదయమిదం జగతాం భవతా కృతమ్ ॥
౧౦. ఇయం మహీ మహాభాగా స్వర్గాత్ అపి గరీయసీ ।

యత్ర సత్యం తపః శౌచమార్జవం ప్రియకర్షతా ॥

౧౧. సమతా సౌమనస్యం చ వర్తతే నియతం సదా ।

తత్ర దేవాః చ మన్త్రాశ్చ తీర్థాని సకలాన్యపి ॥

౧౨. తస్మాత్ త్వత్తో న పశ్యామి పరమాధారమూరితమ్ ।

త్వయా మహీయం కల్యాణీ విహితా సాధు భారతి ॥

౧౩. త్వయి శమ్భుర్ధారిర్బ్రహ్మా త్వయి గౌరీ ప్రతిష్ఠితా ।

త్వయ్యేవ కమలా వాణీ త్వయి సర్వే చ సంస్థితా ॥

౧౪. త్వర్కవైవ పూజా చ త్వద్ధ్యానం బ్రహ్మభావనా ।

త్వద్దర్శనమహం మన్యే బ్రహ్మాననైకదర్శనమ్ ॥

౧౫. త్వం గురుర్జగతాం బ్రహ్మాన్ త్వమేకః పాలకః ప్రభుః ।

తస్మాత్ అహం మహాభాగ త్వాం నేవితుమిహాగతః ॥

౧౬. లోపాముద్రా ధర్మపత్నీ తవ పాపవినాశిని ।

సాక్షాత్ దేవీ లోకమాతా పావనీ నాత్ర సంశయః ॥

౧౭. యువయోర్దర్శనాత్ అద్య కృతార్థోఽస్మి మహామనే ।

ఏనామానయతా బ్రహ్మాన్ త్వయా మలయనస్థినిమ్ ॥

౧౮. మోక్షభూమిరియం జాతా దక్షిణా దక్షిణా మహీ ।

యస్మాత్ వాఙ్మన్త్యమర్త్యత్వమత్ర బ్రహ్మముఖా అపి ॥

౧౯. త్వయా లోకహితాయైవ పురా చులుకితోఽర్ణవః ।

విద్యో నియమితః కోపాత్ వాతాపిః కబలీకృతః ॥

౨౦. దుష్కరాణి త్వదవ్యైస్తు జనైః బ్రహ్మాణ్ణగహ్వరే ।

ఏతాని తే చరిత్రాణి త్రీన్ లోకాన్ న పునాతి కిమ్ ॥

౨౧. కృతార్థోఽస్మి కృతార్థోఽస్మి కృతార్థోఽస్మి చ దర్శనాత్ ।

అత్ర వర్షస్తు మేఘాః కాలే కాలే యథోచితమ్ ॥

౨౨. న భవన్తు జనాః పాపాః న భవన్తు క్షయాదయః ।

శరీరమానసాః తాపాః మార్మరిష్టాదయః తథా ॥

౨౩. పుష్టన్తు సర్వసస్యాని తీరయోరుభయోరపి ।

దేవాః ప్రసాదం కుర్వన్తు వర్షంతాం చ తపాంసి వః ॥

౨౪. చాపమేయుషి వై భానౌ పఞ్చదశ్యాం మహామునే ।
మాం భజన్తు జనాస్సర్వే మాఘే వా పుష్పసంజమే ॥
౨౫. అత్రైవ హరికిలాభ్యే క్షేత్రేఽస్మిన్ పావనే శుభే ।
ప్రత్యబ్ధమాగమిష్యామి భవతాం దర్శనాయ వై ॥
౨౬. అనయా ధర్మపత్న్యా త్వం ప్రాప్య నిజమాశ్రమమ్ ।
పితవ పాలయన్ లోకాన్ భద్రం ప్రాప్నుహ్యవిశ్రమమ్ ॥
౨౭. ఇత్థమిన్ద్రః సమాభాష్య మునినా కుమ్భజన్మనా ।
ఆమన్త్య సర్వాన్ బ్రహ్మర్షీన్ ప్రస్థాతుముపచక్రమే ॥
౨౮. ప్రదక్షిణీకృత్య మునిమైరావతముపస్థితమ్ ।
సహ దేవో మహారాజ జ్ఞామ త్రిదివం పునః ॥
౨౯. పునః ప్రతస్థేఽగస్త్యోఽపి స్వాశ్రమాయ మహామునిః ।
తతః ప్రచేతాః ప్రత్యేత్య మునినా చానుమోదితః ॥
౩౦. తత్తిరే స్థాపయామాస స్వనామ్నా లింగముత్తమమ్ ।
త్రిణదీసంజమాత్ కిఞ్చిత్ ఆగ్నేయాం పూర్వరోదసి ॥
౩౧. ధారాద్రేః పశ్చిమే భాగే వరుణేశ్వరదర్శనాత్ ।
సర్వాన్ కామానవాప్నోతి నరః పాపైః విముచ్యతే ॥
౩౨. తస్మాత్ దక్షిణతః కిఞ్చిత్ క్రమేణ వరుణాత్మజైః ।
స్థాపితాని హి లింగాని సద్యోముక్తిప్రదాని హి ॥
౩౩. వ్యోమపుష్కరిణీతీరే కిఞ్చిత్ ఈశానభాగతః ।
సంస్థాపితం నారదేన శామ్భవం లింగముత్తమమ్ ॥
౩౪. తద్దర్శనం మహాపుణ్యం తత్తిర్థం పాపనాశనమ్ ।
తామ్రాయాః పశ్చిమే తీరే వైనాకాత్ ఉత్తరే తథా ॥
౩౫. స్థాపితం కపిలనైవ దర్శనాత్ కామదం నృణామ్ ।
ఉత్తరేణ తతః కిఞ్చిత్ కూర్మాద్రేరపి పూర్వతః ॥
౩౬. కూలే నద్యాః పశ్చిమే తు లింగం తుమ్బురుపుజితమ్ ।
తత్ సమీపే మణిమయం దర్శనాత్ ముక్తిదం నృణామ్ ॥
౩౭. పర్వతేన మునీన్ద్రేణ యథావత్ సంప్రతిష్ఠితమ్ ।

తయోర్దర్శనమాత్రేణ సిద్ధ్యన్తి ఘటికాదయః ॥

౩౮. తస్మాత్ ఉత్తర్లో భాగే శ్యామకూటమహామునే ।

త్రిణదీ సజమే తీరే దక్షిణే కుణ్ణకూటతః ॥

౩౯. ఇన్ద్రకీలమితిఖ్యాతం క్షేత్రమిన్ద్రేణ కీలితమ్ ।

తత్ర జ్యోతిర్మయే పుణ్యే సన్నిదధత్తే సదాశివః ॥

౪౦. తత్ర ప్రసాదమకరోత్ తామ్రాయాః శక్కురః స్వయమ్ ।

తత్ర కుమ్భభవః శ్రీమాన్ ఇన్ద్రమారాధ్య సాదరమ్ ॥

౪౧. స్నాత్వా హుత్వా యథాన్యాయం తర్పయిత్వా పితృన్ విధి ।

పునర్విమానమారుహ్య హయగ్రీవముఖైరపి ॥

౪౨. రమాక్రీడే సమభ్యర్చ్య యథావత్ కపిలేశ్వరమ్ ।

ప్రాయాత్ ప్రసన్నసత్వాఢ్యం హయగ్రీవస్వాశ్రమమ్ ॥

౪౩. తత్ర స్థిత్యా త్రిరాత్రం తు గురుణా తేన సత్కృతః ।

సంప్రాప్య భూయః సౌభాగ్యనిలయం స్వాశ్రమం మునిః ॥

౪౪. ప్రాప్తః స్వాశ్రమమాసాద్య సభార్యం కుమ్భసమ్భవమ్ ।

ఆపృచ్ఛ్య వరుణో రాజా సపుత్రః సహ బన్ధుభిః ॥

౪౫. స్వం లోకం సమ్భ్రమావిష్టైః సమియాయానుయాయిభిః ।

తతః కుమ్భభువా రాజా యక్షాణామనుపూజితః ॥

౪౬. పుష్పకేణ విమానేన ప్రయయావలకాపురీమ్ ।

వాయుః సంయమినీ చ తథైశానముఖాః సురాః ॥

౪౭. బహుమాన్య మునిం సర్వే స్వాని స్వాని పదాన్యగుః ।

అనసూయాన్వితోఽద్రిః చ కపిలః చ మహాయశాః ॥

౪౮. తుమ్బురుః పర్వతశ్చైవ నారదశ్చ మహామునిః ।

ఏతే చాన్యే చ బహవః సమ్భావ్య కలశీసుతమ్ ॥

౪౯. పూజితాశ్చ యథాన్యాయం ప్రయయుశ్చ యథాగతమ్ ।

ఏవమేతేషు యాతేషు దేవేషు మునిభిస్సహ ॥

౫౦. ప్రవివేశాశ్రమం పుణ్యం సర్వతః శుభదర్శనమ్ ।

కాదమ్బరీవనే పుణ్యే త్రిరాత్రముపితో మునిః ॥

౫౧. సోమారణ్యే త్రిరాత్రం తు దినమేకం రమాపురే ।
వైకుణ్ఠే దినమేకం తు శరాటవ్యాం దినద్వయమ్ ॥
౫౨. లాలజ్యే శమ్భరక్షేత్రే దినమేకం నినాయ సః ।
పంచరాత్రం వేణువనే దినం వ్యాసాశ్రమే తథా ॥
౫౩. ఇన్ద్రపాదపగర్భే తు స్థిత్యా చైవ దినత్రయమ్ ।
నఖారణ్యే త్రిరాత్రం తు హరికీలే దినత్రయమ్ ॥
౫౪. ఉవాస మైత్రావరుణిః త్రిరాత్రం గురుసన్నిధౌ ।
జ్యేష్ఠే మాసి సితే పక్షే ద్వాదశ్యామర్కవాసరే ॥
౫౫. విశాఖయుక్తే చన్ద్రే చ లగ్నే శుభనిరీక్షితే ।
శుభ యుక్తే ముహూర్తే తు భగవాన్ కుమ్భసమ్భవః ॥
౫౬. తేనైవ గురుణా సార్థం ప్రవివేశ నిజాశ్రమమ్ ।
ఇత్థం మునో విశతి కుమ్భభవే తదాసీం సకలం గణైః
సకలసిద్ధమునీశ్వరాద్వైః ॥
౫౭. అభ్రాన్తరాత్ అజని కల్పకపుష్పవృష్టిః
ఆశ్వర్యదున్దుభిఘనధ్వనికౌతుకేన ।
ఉచ్చైర్జగుః జయ జయేతి కలం చ సిద్ధాః
బద్ధాఙ్గులిప్రసవమాలిభిరాప్తహర్షమ్ ॥
౫౮. గన్ధర్వయక్షకిన్నరగుహ్యకాద్వైః
వ్యాప్తం వియదవిరచితస్తుతిపద్యబన్దైః ।
మన్దం వవౌ మలయగన్ధవహః సమన్తాత్
ఉద్ధూయమానతడినీజలపూరతామ్రః ॥
౫౯. ఆరామచన్దనమరక్తవహో నితాన్త-
మశ్చశ్రమప్రశమనైకవిపశ్చిత్ అగ్రే ।
సమ్ప్రాప్తసన్తమనోరథసమ్భృమేణ
రోమాఙ్చితేన వపుషా పుషితేన భూయః ।
చఙ్చుత్స్వజప్రవర్పామరతో విమానాత్
కుమ్భాత్మజోఽవతరత్ ఆప్తజనైర్మునీన్ద్రైః ॥
౬౦. ఉచ్చైర్హ్యేషితస్నైవధ్వజపటవ్యాభుష్టమేఘచ్ఛటా
చఙ్చుత్ చామరచారునాదితమణిస్తోమం విమానం మునేః ।

అష్టత్యామృరవర్తనా మునిమనుజ్ఞాప్యప్రభాతఃక్షణాత్
భూయస్తత్ సలిలే వివేశ నృపతే పశ్యత్సు సర్వేష్యపి ॥

౬౧. తిరోహితేఽస్మిన్ అథ తత్ర వారుణిః

ప్రతప్తజామ్బూనదచక్రకూబరే ।

రథేః పునః స్వాశ్రమమేత్య బన్ధుభిః

తుతోషసృష్టైవ విధిః జగత్త్రయమ్ ॥

ఇతి ఏకోనవింశోఽధ్యాయః ।

Pro.Total = 1296 + 61 = 1357.

వింశోఽధ్యాయః

అగస్త్యేన తామ్రపర్ణ్యా ముఖోపజనసమృద్ధకృతసీలిమాపనోదనాయ

ఇన్ద్రకీలక్షేత్రే శామృభవప్రత అనుష్ఠాన కథనవేలాయాం తామ్రపర్ణ్యా కథం

ఇన్ద్రకీలమితి ప్రశ్నే కృతే ఇన్ద్రేణ వృత్రవధాయ దధీచీమహర్షేః

అస్థ్యాచనమ్ । తత్ దానాయ చ తేన మహర్షిణా దేహత్యాగః । శబరాక్ష్యై
నమః ।

౧. రాజా వీరసేనః -

కథేయం కథితా బ్రహ్మాన్ భవతా పాపహారిణీ ।

నిర్మలా తామ్రపర్ణివ స్వయం చిత్రమణిప్రసూః ॥

౨. విన్ధ్యాద్రిమానమథనో మునిః కలశసమృభవః ।

త్రయీమివ విధిర్లోకే ప్రవాహయతి చాపగామ్ ॥

౩. సర్వేషామేవ జన్తూనాం మాతా హితకరీ యథా ।

జగ్త్ పునాతి విస్తార్య విష్ణుర్విష్ణుపదీమివ ॥

౪. మునే నద్యాశ్చ చరితం పీయూషమివ శ్రుణ్వతామ్ ।

ఉపయుక్తమపి శ్రోతుం వైవ త్రూప్తిం ప్రదాస్యతి ॥

౫. దయానిధే మహాభాగ భూయః తాం వక్తుమర్హసి ।

వైవ యాతి నరః సౌఖ్యం క్వాపి స్త్రీవశవర్తినః ॥

౬. ఇతి శ్రుతం గురుముఖాత్ శాస్త్రసఞ్చోదితం మునే ।

అత్ర ప్రవసతోఽస్మాకం స్త్రీహతోరపి కామినః ॥

౭. దైవాదిహ వరం లబ్ధం తవాఙ్ఘ్రికమలవయమ్ ।

ఇతి హృష్యామి నితరాం భూయో భూయోఽస్తు చేతసి ॥

౮. అపి గ్రీష్మే నన్దనస్థాః తాపం పశ్యన్తి న క్వచిత్ |
వియుక్తభోగసౌభాగ్యో న శోచామి త్వదాశ్రయాత్ ॥
౯. యేన చైవోపదిష్టేన ధర్మేణాపి శ్రుతేన చ |
శ్రేయః ప్రాప్సామ్యహం బ్రహ్మాన్ తద్దైవానుగృహాణ మామ్ ॥
౧౦. ఆవిర్భూతః స్వయం శముభుః ఇన్ద్రకీలే మహాస్థలే |
కథం ప్రసాదమకరోత్ తామ్రాయై కేన హేతునా ॥
౧౧. తత్ ఆత్ర శ్రోతుమిచ్ఛామి పరం కౌతూలం హి మే |
ఇన్ద్రకీలమితి ఖ్యాతం తత్ క్షేత్రం కేన హేతునా ॥
౧౨. విస్తూత్ భగవన్ సర్వం బ్రూహి సర్వజ్ఞే మే గురో |
ఇత్థం సమృష్టస్సంప్రశ్నః శఙ్ఖయోగీ మహాతపాః ॥
౧౩. వ్యాజహార కథాం పుణ్యాం వీరసేనాయ భూభుజే |
వ్యాజహార కథాం పుణ్యాం సోపఖ్యానాం పురాతనీమ్ ॥
౧౪. సావధానమనా భూత్వా వక్ష్యామి శ్రుణు పార్థివ |
వాతాపివరిర్భగవాన్ మునిః కలశసమ్భవః ॥
౧౫. సాగరేణ సరిత్యేష్ఠాం సంయోజ్య మలయాత్మజామ్ |
దృష్ట్వా కల్యాణలిక్ఖం చ జ్యోతిస్థానం ప్రణమ్య చ ॥
౧౬. పుటార్జునం ప్రణమ్యాగ్రే తథా భృగ్వాశ్రమే హరిమ్ |
సంప్రతిష్ఠాప్య గోష్ఠీశం హయగ్రీవాశ్రమే తథా ॥
౧౭. విసర్జయిత్వా లోకేషు స్వేషు దేవాన్ ఋషీనపి |
భూయః స్వాశ్రమమాసాద్య లోపాముద్రాసమన్వితః ॥
౧౮. దేవీమారాధయన్ విప్రాన్ తామ్రామపి సమర్హయన్ |
చకార వివిధాన్ తత్ర వాజపేయముఖాన్ మఖాన్ ॥
౧౯. నిత్యశ్రాద్ధం భూతబలిం దేవాదీనాం ప్రవర్తయన్ |
అతిధ్యవ్యాగతాన్ అన్యాన్ బన్ధూన్ అప్యాశ్రితాన్ సతః ॥
౨౦. అన్నపానాదిభిర్ద్రవ్యైః ప్రత్యహం సంప్రహర్షయన్ |
గార్హస్థ్యాన్ పరమాన్ ధర్మాన్ స చకార ఘటోద్భవః ॥

౨౧. ఏవం తపస్యతి మునౌ స్వాశ్రమే పరమాద్భుతే ।
సిద్ధభూమిరభూత్ తస్మాత్ సమంతాత్ దశయోజనమ్ ॥
౨౨. అవగ్రహదశాదోషో న జాగర్తి తదాజ్ఞయా ।
కాలవర్షీ చ పర్జన్యః సుఖస్సర్పి చ మారుతః ॥
౨౩. హిమఘర్మాదయఃకాలగుణాఃశాసన్ సమాతథా ।
జనాశ్చ సర్వే తత్రత్యాః ధర్మైకనిరతా ఆభవన్ ॥
౨౪. ఆశ్రమాత్ యోజనాయామం పరితః పర్వతో మునేః ।
నిత్యం కృతయుగావస్థా కల్పితా కాలహారిణా ॥
౨౫. తిర్యక్తోఽపి న కుర్వన్తి జాతిసామాన్యవైరతామ్ ।
సర్వేఽపి జన్తవఃతత్ర సహసా సబలాన్ మునే ॥
౨౬. ధ్యాయన్త్యహర్నిశం శముఖం తీర్థే మజ్జన్తి యోగవితే ।
ఉచ్చరన్తి ముహుర్వేదవాక్యాన్యపివిలాసతః ॥
౨౭. బహునా కిం ప్రలాపేన శ్రుణు రాజన్ మహామతే ।
తదాశ్రమపదం సర్వం బ్రహ్మలోకమివాభవత్ ॥
౨౮. యథా ప్రాప్య శ్రుతిఃశూద్రైఃస్వర్గప్రాప్యైఃయథా జన్తైః ।
తథా తదాశ్రమపదమప్రాప్యమకృతాత్మభిః॥
౨౯. తదాశ్రమస్యోపకణ్ఠే వృషాఙ్కనగరే శుభే ।
విజహార గృహే రమ్యే మాలా మలయనన్దినీ ॥
౩౦. స్నానాభరణవసనదేవార్చనజపాదిభిః ।
హవనాహారసంలాపకథాతామ్బూలకౌతుకైః ॥
౩౧. లీలాసంలాపకథనైః నినాయాహని నిత్యశః ।
తథైవ రజనీం నీత్వా ప్రబుధ్య ప్రత్యహమ్ ॥
౩౨. నిత్యముల్లాసయామాస చిత్తం స్వాశ్రితరక్షణే ।
ఏవం కతిపయేష్వేషు దివసేషు యాతేష్వథ ॥
౩౩. నీలబిన్దుభిరాక్రాన్తం తామ్రాయా ముఖపఙ్కజమ్ ।
అభూతపూర్వం ప్రత్యూషే విస్మయావిష్టమానసాః ॥
౩౪. విస్మయం పరమం జగ్ముః కిమేతత్ ఇతి విస్మితాః ।
తావత్ కుముద్వృత్తి దృష్ట్వా నీలిమానం తదాననే ॥

3౫. ఉపస్పృత్య మహాదేవీం ప్రాజ్ఞాలిర్వాక్యమబ్రవీత్ |
అమృతే వదనామౌభజే దృశ్యతే నీలిమా మహాన్ ||
3౬. కారణం నాత్ర పశ్యామి కేనవేతిమలీమసమ్ |
ఇత్యుక్త్వా రత్నముకురం కర తస్య సమర్పయత్ ||
3౭. సా స్వమాస్యామ్బుజం దృష్ట్వా తస్మిన్ దర్పణమణ్డలే |
ఇత్థం కౌతుకభిన్నాస్తంకరణా కాఞ్చనారుణా ||
3౮. పశ్యన్తీ క్షణమాత్రేణ న దదర్శ మలీమసమ్ |
నివృత్య దర్పణాత్ వక్త్రం చేతః చలయతీ తతః ||
౩౯. అతః కన్దలితాశ్చర్యా తటినీ మలయాత్మజా |
శఫరీమివ సఞ్చాల్య లోచనే పరితః క్షణాత్ ||
౪౦. ఉత్కర్షన్తీ భువాత్ ఊర్ధ్వం తరక్లనికరశ్రియా |
ఉద్ధూన్వాలకశ్రేణీం శైవాలకలికామివ ||
౪౧. సవ్యానం కుచయోః కృత్వా ఫేనపుష్పామివోజ్జ్వలమ్ |
ప్రవాహరూపా సమూభయాప్యన్నయన్తీవ భూపతే ||
౪౨. గురవే కుమ్భజన్మాయ నివేదయితుముత్సుకా |
ఉత్థాయ శయనాత్ అస్మాత్ కాల్యం కర్మ సమాప్య చ ||
౪౩. సఖీభిః సమాయుక్తా ప్రయయావాశ్రమం మునేః |
స్తూయమానా మునిగణైః సిద్ధైః దేవైరభిష్టుతా ||
౪౪. కింకరైరభిభూయిష్టైః నానాప్రహరణోజ్జ్వలైః |
సమస్తతోఽనుగచ్ఛద్భిః సేవ్యమానా సఖీజనైః ||
౪౫. హంసారూఢా చామారాభ్యాం వీజ్యమానా చ పార్శ్వయోః |
ఛత్త ద్రియమాణేన ధవలేనైవ మూర్ధని ||
౪౬. శోభమానా మహారాజ లక్ష్మీరివ తదాయయౌ |
అవరుహ్య తతో యానాత్ ఆశ్రమం ప్రవివేశ సా ||
౪౭. తామాగతాం సమాలోక్య దేవీం కలశసమ్భవః |
పదాని పఞ్చషాణ్యేవ భక్త్యా చాభిముఖం తథా ||

౪౮. పాణిభ్యామాలమ్బ్య సానన్దం అనురాగేణ భూయసా ।
అన్తరాసీయ భవనం ఆసనే వినివేశ్య తామ్ ॥
౪౯. అభినన్ద్యార్చయిత్వా తు ప్రీత్యా వచనమబ్రవీత్ ।
అమ్బ స్వాగతమాననకలితే మలయాత్మజే ॥
౫౦. కచ్చిత్ తీర్దేన లోకాన్ త్రీన్ పాహి పాపప్రణాశినీ ।
కచ్చిత్ మనోథాః పూర్ణాః కచ్చిత్ క్షేమం గృహే తవ ॥
౫౧. కచ్చిత్ స్నిహ్యతి తే భర్తా ధర్మాత్మా సరితాం పతిః ।
కచ్చిత్ పరిణతా భూరి మణయః త్వత్సుధా ఇవ ॥
౫౨. భక్తేషు భృత్యవర్గేషు బ్రాహ్మణేషు తటద్వయే ।
యోగక్షేమాభివృద్ధిస్తు కచ్చిత్ జాగర్తి గోషు చ ॥
౫౩. తవాగమనం మన్యే స్వస్తయే జగతామితి ।
సర్వం కథయ కల్యాణి త్వదాగమనకారణమ్ ॥
౫౪. ఇతి పృష్టా తదా తేన మునినా సాదరం నదీ ।
ప్రణమ్యాజ్ఞాలినా రాజన్ వ్యాజహార మునీశ్వర్మ ॥
౫౫. దేవీ -
భగవన్ భూరికరుణావరుణాలయ తే గురో ।
అనుగ్రహాన్ మయి మునే సకలం కుశలం ఖలు ॥
౫౬. సర్వే దేవాశ్చ విప్రాశ్చ సిద్ధాశ్చ నియమావృతాః ।
అనుగృహ్ణాన్తి మాం నిత్యం తవ సంశ్రయగౌరవాత్ ॥
౫౭. తథాపి మునిశార్దూల వర్తన్త్యాం భవనే సుఖమ్ ।
ఇదమేవ మనస్యేకం వ్యాకులం పరికృన్తతి ॥
౫౮. ఉత్థితాయాః ప్రభాతాయాం శర్వర్యాం వదనే మమ ।
నీలిమా దృశ్యతే నిత్యం సమయాత్ నాశమేష్యతి ॥
౫౯. కేన వా కారణేనేతి మయా న జ్ఞాయతే మునే ।
యథా మే న భవేత్ దోషః తథా కిమపి చిన్త్యతామ్ ॥
౬౦. ఇతి శ్రుత్వా వచన్తస్యాః సవిమర్శం ఘటోద్భవః ।
క్షణం మౌనముపాగమ్య విస్మితో వాక్యమబ్రవీత్ ॥
౬౧. మాతా మలయసన్తానకల్పవల్లీ మణిప్రసూః ।

ప్రసీద వాచశోభితవ్యాః వక్ష్యమాణా మయాధునా ॥

౬౨. త్వయ్యమ్భ కిల మజ్జన్తో నిత్యం పాత్కినో నరాః ।

విముక్తపాపా గచ్ఛన్తి త్వచం ముక్త్యేవ పన్నగాః ॥

౬౩. ప్రత్యహం బ్రహ్మహత్యానాం కోటయో మానవైః కృతాః ।

జ్వాల్యన్తే తీర్థతోయేన పుణ్యేన తవ శామ్భవీ ॥

౬౪. గోఘ్నుశ్చైవ కృతఘ్నుశ్చ భ్రూణహా గురుతల్పగః ।

వజ్ఞుకః పిశునో ఘోరః మధ్యపో జీవగాతకః ॥

౬౫. ఏతే చాన్యే చ పాపిష్ఠాః త్వదమ్బుగణసేవయా ।

ప్రయాన్తి నిజలాకారాః జ్యోతిర్మార్గేణ చార్కవత్ ॥

౬౬. పాపజ్వాలనకాలుష్యం దృశ్యతేఽమ్బ తవాననే ।

శవైః నశ్యన్తి భూయోఽపి తమః సూర్యాంశుభిర్నృథా ॥

౬౭. యేనేదం న భవేత్ వక్త్రే కలుషం ప్రత్యహం తవ ।

తముపాయం ప్రవక్ష్యామి శ్రుణు కల్యాణీ సాదరమ్ ॥

౬౮. ఇన్ద్రకీలమితి ఖ్యాతం తవ తీరే మహాస్థలమ్ ।

తత్రాభ్యేత్య వ్రతం దివ్యం శామ్భవం కర్తుమర్హసి ॥

౬౯. వ్రతేనానేన నియతా యేఽర్చయన్తి మహేశ్వరమ్ ।

తేషాం దర్శనమాత్రేణ దూరే నశ్యన్తి పాతకమ్ ॥

౭౦. దేవీ -

ఇన్ద్రకీలమితి ఖ్యాతం తత్ క్షేత్రం కేన హేతునా ।

కిం వా వ్రతమితి ఖ్యాతం కర్తవ్యం చ కథం భవేత్ ॥

౭౧. కేన వా విధినా బ్రహ్మాన్ కేన మన్త్రేణ వా పునః ।

ఏతత్ సర్వమశేషేణ వద విస్తార్య వై గురో ॥

౭౨. అగస్త్యః -

మాతన్తే కథయిష్యామి క్షేత్రస్యాభ్యుదయం మహత్ ।

పురా వృత్రభయాదిన్ద్రః దేవైరగ్నిపురోగమైః ॥

౭౩. స్తుత్వా దధీచిమభ్యేత్య యయాచేఽస్థి తదఙ్గజమ్ ।

స తు దేవాన్ సమభ్యర్చ్య యథార్హం మునిపుఙ్గవః ॥

౭౪. మనసా చిన్తయామాస కిం వా యుక్తమిహేతి చ ।

అహో విచిత్రరూపేయం లీలాది పరమేశితుః ॥

౭౫. సమత్వే జీవలోకేఽపి భిన్నతా పరిదృశ్యతే ।

అవివేకవివేకాభ్యాం ద్విధా సర్వత్ర జన్తుషు ॥

౭౬. కాలభూమిబలాత్ తోయే యథా రూపరసోదయః ।

తథాపి యోనిదోషేణ శుద్ధస్యాప్యాత్మనః పరమ్ ।

౭౭. అజ్ఞో న జ్ఞాయతే విష్వఖణ్డదం తమ ఇవ శ్రమమ్ ।

జ్ఞానాజ్ఞానబలాభ్యాం తు జీవాత్మా బుద్ధిసంస్థితః ॥

౭౮. కృష్యతే పాపపుణ్యేషు కారణం కర్మ తత్ భవేత్ ।

కర్మణా జాయతే జన్తుః కర్మణైవ ప్రమీయతే ॥

౭౯. తరన్ని కర్మణా దుఃఖం తేన దుఃఖేతరం పునః ।

మాయయా భాజనం జన్తుః దేహస్య సుఖదుఃఖయోః ॥

౮౦. తస్మాత్ అవిద్వాన్ సర్వత్ర మోహం యాతి న చేతరః ।

చరాచరావృతే లోకే సర్వః స్వార్థం సమీహతే ॥

౮౧. నాన్యస్య దుఃఖం జానాతి సాభిజ్ఞత్వేఽపి కిఞ్చన ।

స్థావరాత్ జగ్గమం శ్రేష్ఠం జగ్గమాచ్చ జరాయుజమ్ ॥

౮౨. జరాయుజాచ్చ మర్త్యత్వం మర్త్యత్వేఽప్యధికో బుధః ।

విపశ్చితోఽపి గీర్వాణాః శ్లాఘ్యాః సర్వత్ర జన్తుషు ॥

౮౩. తేషు బుద్ధిర్బలం ధైర్యం జ్ఞానం విజ్ఞానమేవ చ ।

దయా సత్యం చ ధర్మశ్చ లోకసజ్గహతా తథా ॥

౮౪. ఏతే ప్రతిష్ఠా నిత్యన్తు దేవేషు పరమాత్మతా ।

ప్రవిత్తిః పరచిత్తస్య సువృత్తం జ్ఞాయతేతరామ్ ॥

౮౫. దయాప్రభృతి జాగర్తి కల్పవల్లివ నన్దనే ।

తేషాం మద్విషయే కిన్తు కరుణా బాలిశా భవేత్ ॥

౮౬. స్వప్రయోజనముద్దిశ్య పరహింసారతః కథమ్ ।

అపి రోగగణైః క్లాంతాః దుష్ట్యజా ప్రాణినాం తనుః ॥

౮౭. విదేహస్యాత్మనః క్వాపి పురుషార్థచతుష్టయమ్ ।

నైవోపక్రియతే పాత్రం వినా క్షీరమివ స్ఫుటమ్ ॥

౮౮. కథం శరీరం సన్ద్యజ్య సుకృతం కర్తుముత్సహే ।
హా హస్త దేవమారాధ్య మదన్యే సుఖభాగినః ॥
౮౯. అహమేకే జీవలోకే దైవేన నిహితోదయః ।
ఔషధాత్ రోగశమనం తీర్థాత్ పాతకనాశనమ్ ॥
౯౦. గవా గార్వస్థ్యసౌభాగ్యం దైవాత్ సర్వం హి లభ్యతే ।
విపరీతే విధౌ కిన్ను కథయే కేన వా పునః ॥
౯౧. తథాపి సర్వధర్మేషు పరోపకృతిరేవ హి ।
గరీయాన్ ఇతి శంసన్తి శ్రుతయశ్చ సనాతనాః ॥
౯౨. ధర్మసాధనమప్యేవం దేహం జన్తోః ప్రకల్పితాః ।
దేవేభ్యః సంప్రదాయాహం శ్రేయః ప్రాప్స్యామ్యహం నను ॥
౯౩. అర్థినః ఖలు గీర్వాణాన్ ప్రీణయిత్వా శరీరతః ।
దుష్ప్రోపమపరైః పుణ్యైః యాస్యామి పరమాం గతిమ్ ॥
౯౪. ఇతి నిశ్చిత్వ మనసా మునిరైర్వ్యం సమాస్థితః ।
ప్రీణయన్ అఖిలాన్ దేవాన్ వ్యాజహార బిడౌజసమ్ ॥
౯౫. దధీచిః -
భవన్తః సర్వ ఏవాత్ర భద్రం ప్రాప్నుత మా చిరమ్ ।
సత్పాత్రేష్యేవ యుష్మాసు దాస్యామ్యేతత్ కలేవరమ్ ॥
౯౬. భవన్తః ప్రతిగృహ్ణాన్తు గతిం యాస్యే పరామహమ్ ।
ఇత్యుక్తో యోగమాస్థాయ సంప్రహృష్టో మహామునిః ॥
౯౭. అపానవాయుమాకుఞ్చ్య సఞ్చాల్యాధారతోఽనిలమ్ ।
సుషుమ్నాధ్వానమాచిశ్య ప్రాణాన్ ఆదాయ వేగతః ॥
౯౮. భూతాన్ భూతేషు సంలీయ గుణేష్యపి గుణాన్ క్రమాత్ ।
ప్రశామ్య చారిష్టవర్గం లఘ్వీకృత్యేన్ద్రియావలిమ్ ॥
౯౯. అవస్థామభిభూయాగ్రే నీత్వా షట్పక్రమణ్ణలమ్ ।
భ్రూమధ్యే ప్రాణమారోప్య పరిక్రమ్యామృతాలయమ్ ॥
౧౦౦. మహాపద్మే తు విక్రమ్య ప్రాప్యానన్దసుధామపి ।
బ్రహ్మారన్ధ్రం వినిర్భిద్య తేజోరాశిరకల్మషః ॥

౧౦౦. ప్రాప్య నాదాస్తముత్తస్థౌ వ్యోమయానం ప్రసాదయన్ ।

మధ్యేనాదిత్యముద్గమ్య బ్రహ్మలోకమవాప సః ॥

౧౦౨. దృష్ట్వైవ మునివర్యస్య మహిమానం దివైకసః ।

విస్మయం పరమం జగ్ముః బ్రహ్మాద్యఖిలదేవతాః ॥

ఇతి వింశోఽధ్యాయః ।

Pro.Total = 1357 + 102 = 1459.

ఏకవింశోఽధ్యాయః

విశ్వకర్మనిర్మితవజ్రాయుధేన వృత్రహననమ్ ।

తామ్రపర్ణాః శామ్భవవ్రత అనుష్ఠానేన పాపవిమోచనం స్వస్థానగమనం చ ।

౧. శ్రుణు దేవి ప్రవక్ష్యామి దేవానాం చరితం మహత్ ।

యస్య స్మరణ మాత్రేణ నరః పాపైః ప్రముచ్యతే ॥

౨. ఏవమేయుషి వై తస్మిన్ మునౌ బ్రహ్మణి నిర్మలే ।

తుష్టపుః మునయో దేవాః సాధు సాధ్వితి వాదినా ॥

౩. తతో విష్ణుముఖాః దేవాః సంప్రలబ్ధమనోరథాః ।

విశ్వకర్మాణమాహూయ వచనం చేదమబ్రువన్ ।

౪. ఏభిః అస్థిచయైరేవ వజ్రం కురు మహామతే ।

యేన న్రాత్రః సుఖం వధ్యః భవేత్ ఇన్ద్రేణ ధీమతా ॥

౫. అనుశిష్టః సురైరేవం ఓమిత్యాభాష్య వర్ధకిః ।

ప్రణమ్య దేవతాః సర్వాః ప్రసన్నేన్ద్రియమానసః ॥

౬. కృతాఙ్గాలిః ప్రహ్వాతనుః పరిక్రమ్య తనుం మునేః ।

ఇదమాహ వచః తిష్ఠన్ శ్రుణ్వతాం త్రిదివౌకసామ్ ॥

౭. ఆఙ్గాయా సర్వదేవానాం ఋషేరేతత్ కలేవరమ్ ।

పాణిభ్యాం సంస్పృశామ్యద్య దేవస్యాస్య వివస్వతః ॥

౮. పశ్యతా చక్షుషాభీక్షం హిమాంశోరమృతాత్మనః ।

బలేన విష్ణో రుద్రస్య చాలయిష్యే మహద్వపుః ॥

౯. ఇత్థం ప్రదక్షిణీకృత్య సమాదాతుముపేయుషి ।

సమజ్ఞుమ్భుత గమ్భిరో నాదో మృతకలేవరాత్ ॥

౧౦. అగ్నివర్ణో మహాతేజా వచనం చేదమాదదే ।
న నిధేయమిదం భూమా నేఖణీయమసాధుభిః ॥
౧౧. అనేన్నాస్మాన్ మహాబాహో వజ్రం కురు మహాప్రభవమ్ ।
ఇత్యుక్త్వాకాశామావిశ్య స భూతః ప్రయయా క్షణాత్ ॥
౧౨. లబ్ధ్వాజినం మహాదేవాత్ తస్మిన్ స్థాప్య తనుం ముదా ।
ఉద్ధృత్యాస్థిచయం తస్మాత్ చక్రే వజ్రాయుధం బలీ ॥
౧౩. క్రియమాణే తథా వజ్రే భారాక్రాంతా వసుస్థరా ।
నౌరివామ్భసి నిర్ధూతా చకమ్పే చణ్డవాయునా ॥
౧౪. చరాచరేషు భూతేషు క్రన్ధమానేషు సర్వశః ।
ఇన్ద్రావిష్ణూ దయావనౌ వజ్రశేషైః మహత్క్షరైః ॥
౧౫. కీలైః దృఢతరైః ఉర్షిం కీలయేతాం తతస్తతః ।
మహేన్ద్రే మలయే విన్ధ్యే హిమారౌ గన్ధమాదనే ।
౧౬. కలిన్దే మణికూటే చ తథా కాలాఙ్గానే గిరౌ ।
కోణాచలే చన్ద్రకూటే మన్ధరే సహ్యపర్వతే ॥
౧౭. శరత్స్వన్వమ్బురారౌ చ శఙ్ఖకూటే సురాలయే ।
ఏషు షోడశశైలేషు కీలితం హరిణా పురా ॥
౧౮. తతః స్వస్థాభవత్ భూమిః కీలితా వజ్రకోటిభిః ।
తదాది షోడశస్థానమిన్ద్రకీలమితి క్షితౌ ॥
౧౯. ఏతాని ధర్మస్థానాని సద్యః పాపహరాణి హి ।
అనుగ్రహాన్ మహేన్ద్రస్య లఘునా చైవ కర్మణా ॥
౨౦. సిధ్యన్తి సర్వజన్తూనాం సిద్ధయోఽష్టౌ న సంశయః ।
ఏవం దృఢీకృతాయాన్తు మేదిన్యాం సకలాః ప్రజాః ॥
౨౧. అభ్యసన్దన్ భయం త్యక్త్వా దేవాశ్చ సహ గుహ్యకైః ।
సోఽపి వజ్రం విధాయైవ ప్రాదాత్ ఇన్ద్రాయ ధీమతే ॥
౨౨. నిహత్య వృత్రం తేనైవ స్వర్గమాపపునర్వృషా ।
శచ్యా శతక్రతుర్దేవైః ప్రాప్తరాజ్యః ప్రసన్నధీః ॥
౨౩. వరాన్ బహూన్ అదాత్ ఏషు స్థానేషు సహ విష్టునా ।
తస్మాత్ త్వమమ్బు కల్యాణి వయసీభిః సమన్వితా ॥

౨౪. గత్యేన్ద్రకీలమస్మాభిః వ్రతచర్యాం ప్రవర్తయ ।
తత్ క్రమం ఖలు వఙ్గామి తన్నే నిగదతః శ్రుణు ॥
౨౫. యదా దివాకరో దేవి చాపరాశిముపైతి సః ।
తదారభ్య వ్రతం కార్యం యావన్మకరభాగ్భవేత్ ॥
౨౬. ప్రాతః స్నాత్వా మహానద్యాః కాల్యం కర్మ నివృత్య చ ।
ఆచార్యమ్మగ్రే వృణుయాత్ అభ్యర్చ్య గననాయకమ్ ॥
౨౭. నదీతీరే మహాశైలే గోష్ఠే వా గురుమన్దిరే ।
దేవాలయే తథా కుర్యాత్ స్థణ్ణీలం గోమయేన తు ॥
౨౮. పఞ్చవర్ణైః విధాతవ్యం పద్మాకారం తు మణ్డలమ్ ।
తత్రార్చయేన్మహాదేవం గౌరీం మణ్డలదేవతామ్ ॥
౨౯. ఆవాహనాది కర్తవ్యం మహారుద్రాఖ్యవిద్యయా ।
అనాదివిద్యయా దేవీమర్చయేత్ విధినాక్షత్రైః ॥
౩౦. తస్య దక్షిణభాగే తు స్వస్తికాఖ్యే చ మణ్డలే ।
ధాన్యపూర్ణం ప్రతిష్ఠాప్య కలశం సూత్రవేష్టితమ్ ॥
౩౧. తస్మిన్ ధాత్రీం సమావాహ్య పూజ్య గన్ధాక్షతైరపి ।
ప్రథమం సోమమీశానం ద్వితీయం శక్కురం హరమ్ ॥
౩౨. తృతీయం గిరిశం భీమం శాన్తం శర్వం చతుర్థకమ్ ।
గంధధరం శశధరం పఞ్చమం పరికీర్తితమ్ ॥
౩౩. కామదం కామదహనం షష్ఠమాహుః మనీషిణః ।
సప్తమం శూలినఞ్చోగ్రం శమ్భుం భర్గమథాష్టమమ్ ॥
౩౪. ఏతాని యుగ్మనామాని శక్కురస్య మహాత్మనః ।
ఉచ్చరన్ అర్చయేత్ తత్ర బిల్వపత్రైః అఖణ్డకైః ॥
౩౫. తథైవ గౌరీనామాని శ్రుణు మాతః సరిద్వరే ।
ప్రథమం గిరిజామార్యాం గౌరీమమ్భాం ద్వితీయకమ్ ॥
౩౬. తృతీయం శామ్భవీం దుర్గాం మాయాం హైమవతీం తతః ।
పఞ్చమాం పఞ్చమీం కాలీం షష్ఠీం కాత్యాయనీమిలామ్ ॥
౩౭. సప్తమీమన్నదాం సత్యాం అష్టమీమరుణాం శ్రియమ్ ।

ఏవమభ్యర్చ్య దేవేశమక్షతైః యుగ్మనామభిః ॥

౩౮. తథైవ దేవీమభ్యర్చ్య శతపత్రైర్యథావిధి ।

ధూపైర్దీపశ్చ నైవేద్యైః తామ్బూలాద్యుపచారకైః ॥

౩౯. పూజయేత్ మస్త్రస్మస్తైః అర్ఘ్యం దద్యాత్ సమస్త్రకమ్ ।

నమోఽస్తు నీలగ్రీవాయ గౌర్వై దేవ్యై నమో నమః ॥

౪౦. అర్ఘ్యం దాస్యామి యువయోః ప్రీతౌ మే భవతస్సదా ।

ఇతి మస్త్రం సముచ్ఛార్య దద్యాత్ అర్ఘ్యం త్రయం బుధః ॥

౪౧. తతః క్షమాపయేత్ దేవీం స్తోత్రైః వేదాంతగర్భితైః ।

తతో ధాన్యకూటం దద్యాత్ సతామ్బూలం సదక్షిణమ్ ।

౪౨. మస్త్రముచ్ఛార్య గురవే వ్రతస్య పరిపూర్తయే ।

గురో త్వమసి విప్రేన్ద్ర ప్రతిగృహ్య మదర్పితమ్ ॥

౪౩. అభీప్సితం ఫలం దేహి పాపం నాశయ మే గురో ।

విధాయైవం మహేసస్య పూజామభ్యుదయావహామ్ ॥

౪౪. ప్రసాదం ప్రాప్య చోద్వాస్య పునరాగమనాయ హి ।

ఏవమేవ హవిష్యాశీ మాసమేకం నిరస్తరమ్ ॥

౪౫. మకరం గచ్ఛతి తథా దేవదేవే దివాకరే ।

ఏవం సమ్పూజ్య గౌరీశం గౌరీమపి విధానతః ॥

౪౬. పూజాన్తే పూజయేత్ భక్త్యా గురుం దేవధియా సుధీః ।

కల్మాషవర్ణాం కపిలాం అథవా ధవలామపి ॥

౪౭. ధేనుం దద్యాత్ హిరణ్యేన సవత్సాం మస్త్రపూర్వకమ్ ।

బ్రహ్మణాన్ భోజయిత్వా తు తదనుజ్ఞామవాప్య చ ॥

౪౮. పారణాం బన్ధుభిః కుర్యాత్ ఘృతక్షీరాదిభిస్సహ ।

ఏవం విధే తు విహితే దినమేకమథాపి వా ॥

౪౯. త్రిరాత్రం పఞ్చరాత్రం వా సర్వపాపైః ప్రముచ్యతే ।

తస్మై ప్రసీదతి శివః శివయా సహ సస్త్రమ్ ॥

౫౦. ఇహ లోకే పరత్రాపి దుర్లభాన్యపి బధ్యతే ।

ఏవం హి దేవదేవస్య వ్రతం కర్తుర్ని సర్వతః ॥

౫౧. సద్యః పాపాని నశ్యంతి దీర్ఘాయుష్యం చ విస్తతి ।
అస్య వ్రతస్య మాహాత్మ్యం వక్తుం వర్షశతైరపి ॥
౫౨. నశక్యతే మయా తాపి సంక్షేపాత్ కతిథం తవ ।
ఋషిః -
ఇత్థం శ్రుత్వా మునేర్దేవీ ప్రీయమాణా పునఃపునః ॥
౫౩. తేనైవ గురుణా సార్థం ఇన్ద్రకీలముపేత్య సా ।
వృశ్చికే ముచ్యమానే తు రవావేయుషి వై ధనుః ॥
౫౪. ప్రవివేస తథా దీక్షాం గురుణా మలయాత్మజా ।
చకార పూజాం విధివత్ మహానియమమాస్థితా ॥
౫౫. ఆచరన్త్యాం వ్రతం దేవ్యాం పఞ్చమేఽహని భూపతే ।
జప్యమాణేషు మస్త్రేషు పూజ్యమానే చ మణ్డలే ॥
౫౬. పశ్యత్సు సర్వభూతేషు సముద్గచ్ఛతి భాస్కరే ।
తత్ స్థణ్ణిలాత్ ఆవిరభూత్ లింగరూపీ సదాశివః ॥
౫౭. త్తైజసం రూపమాస్థాయ భిత్వా పాతాలసప్తకమ్ ।
సమజ్ఞుమ్భుత సౌభాగ్యాత్ సర్వం వ్యాప్య శరీరవత్ ॥
౫౮. దదృశుః సర్వభూతాని లింగం ఆనన్దకన్దవత్ ।
అభూతభూతమాశ్చర్యమభిజాతం మణిప్రభమ్ ॥
౫౯. వేదానాముదయస్థానం తేజసామివ పఞ్చచమ్ ।
పుణ్యానామేకభవనం లింగం దృష్ట్వా తు శామ్భవమ్ ॥
౬౦. సర్వే ముముదిరే లోకాః పూర్ణకామా ఇవ క్షణాత్ ।
వవర్షుః పుష్పవర్షాణి దేవాస్సిద్ధపురోగమాః ॥
౬౧. దేవదున్దభయో నేదుః వాగభూత్ సుఖసంశ్రవా ।
పాపనాశ మహాదేవ హరిచూడామణే విభో ॥
౬౨. ప్రసీద భగవన్ పాపాత్ పరిత్రాహి జగత్త్రయమ్ ।
ఇత్థం దేవగిరో విష్వక్ అభ్యజ్ఞుమ్భున్త పుష్కలాః ॥
౬౩. దేవీ మలయజా పుణ్యా పూజయన్తీ పురః స్థితా ।
దదర్శ పరమానన్దకన్దలాకారదర్శనమ్ ॥

౬౪. శివలింగం మణిమయం దీప్యమానం స్వతేజసా |
హర్షగర్భదయా వాచా జయేతి పరిశంసినీ ||
౬౫. ఉదఞ్చత్పారురోమాఞ్చ సముత్థాయ నిజాసనాత్ |
మౌతా కమలశోభాముద్వాస్తీ నిజాఞ్జలిమ్ ||
౬౬. ఆనన్దబాష్పపూరాభ్యాం లోచనాభ్యామవిశ్రమమ్ |
స్వవారిపూరవిభ్రాన్తిం దర్శయన్తివ సన్తతిమ్ ||
౬౭. వికిరన్తి స్మితజ్యోత్స్నాం ముక్తాజాలమివ స్వకమ్ |
ఈషత్ ఆనన్దదేహో తు తుష్టావ పరమేశ్వరమ్ ||
౬౮. దేవీ -
భవాయ భవనాశాయ నమః పాపాపహారిణే |
పరిపూర్ణాయ పూర్ణేన్ద్రవదనాయ నమో నమః ||
౬౯. నమో విశ్వాయ పతయే విశ్వరక్షావినోదినే |
వేదవేదాన్తవేద్యాయ నమస్తే విదితాత్మనే ||
౭౦. శర్వాయ నిర్వికారాయ శమ్భవే వేధసే నమః |
గఙ్గాధరాయ గౌరాయ గిరీశాయ నమో నమః ||
౭౧. పాపఘ్నాయ భయఘ్నాయ పరఞ్జోతిస్వరూపిణే |
విరూపాక్షాయ వీరాయ విధాత్రే బ్రహ్మణే నమః ||
౭౨. అవ్యక్తవ్యక్తరూపాయ వ్యక్తివిన్యాససాక్షిణే |
విశ్వరక్షాధ్వరైకాన్తదీక్షితాయ నమో నమః ||
౭౩. నమః సోమావతంసాయ ధాత్రే భస్మాఙ్గరాగిణే |
గిరీశాయాఖిలేశాయ పాపనాశాయ తే నమః ||
౭౪. కర్మణే నిర్మితాశేషభువనఘ్నాయ హారిణే |
విశ్వత్రాణాయ వీరాయ కాలరుద్రాయ తే నమః ||
౭౫. నమః పాపవినాశాయ పాపనాశాయ శమ్భవే |
పాతకధ్వన్తరవయే శివయాశ్లిష్ట మూర్తయే ||
౭౬. నమో నమస్తుభ్యం నమస్తుభ్యం పినాకినే |
నమస్తుభ్యం నమస్తుభ్యం నమస్తుభ్యం నమో నమః ||
౭౭. శివశమ్భో మహాదేవ దేవదేవ సదాశివ |

జగన్నాథ జగన్నాథ పాపనాశ నమో నమః ॥

౭౮. ఇథం స్తువన్యాం తామ్రాయాం విస్మితేషు జనేష్యపి ।
తల్లిజ్ఞాత్ మూర్తిమానగ్రే ప్రత్యదృశ్యత శక్కరః ॥

౭౯. గజ్గాధరః శశిధరః శితిగ్రీవః త్రిలోచనః ।
శూలటజ్కాసమాయుక్తః దరస్మీరముఖామ్బుజః ॥

౮౦. మేఘదున్దుభిగమ్భిరం వచనం వ్యాజహార సః ।
సదాశివః -

అయి మజలమాజ్ఞత్యే వత్సే మలయనన్దిని ॥

౮౧. వ్రతేనాచరితేనాద్య త్వయా ప్రీతోఽస్మి శోభనే ।
సన్తు తే మత్ప్రసాదేన పరిపూర్ణా మనోరథాః ॥

౮౨. త్వన్నామ కీర్తనాత్ ధ్యానాత్ స్పర్శనాదపి మజ్జనాత్ ।
బ్రహ్మహత్యాదయః పాపాః భస్మీభూతా భవన్తు చ ॥

౮౩. కోటయో బ్రహ్మహత్యానామసంఖ్యైకః ప్రకోటయః ।
సద్యః ప్రలయమాయాన్తు త్వదమ్బుగణసేవనాత్ ॥

౮౪. యే చ స్నాన్త్యపి మజ్జన్తి ధర్మద్రవేఽమ్భసి ।
సద్యః ప్రలయమాయాన్తు మహాపాతకకోటయః ॥

౮౫. భస్మీభూతాః భవిష్యన్తి వహ్నినా తూలరాశివత్ ।
బ్రహ్మణ్ణోదరతీర్థాని మహాపాపహరాణ్యపి ॥

౮౬. ప్రత్యబ్ధం త్వాముపేత్యాత్ర నిర్మలాని భవన్తు హి ।
త్వాం విశన్తు న పాపాని త్వదభక్తానామపిద్రువమ్ ॥

౮౭. ప్రసన్నోఽస్మి వరారోహే కామానిష్ఠాన్ దదామి తే ।
వృణీష్య వరమవ్యగ్రే లోకానాం హితకామ్యయా ॥

౮౮. శ్రీదేవీ -

భగవన్ నిత్యసాన్నిధ్యం అత్ర కర్తుం త్వమర్హసి ।
యద్యహం భాజనం శమోభ త్వత్కృపాయాః పురాన్తక ॥

౮౯. అత్రైవ హి వసన్ నిత్యం లోకాన్ అనుగృహాణ భో ।
తదేతత్ నామ విమలం పాపనాశ ఇతీరితమ్ ॥

౯౦. ప్రసాదాత్ తవ సర్వత్ర లోకే విఖ్యాతిమృచ్ఛతి ।

చాపాదిత్యే తు యే కేచిత్ స్నాత్వాస్త్రామృసి మామకే ||

౯౧. త్వాం పశ్యన్వి జనాః తేషాం నైవ భూయాత్ పునరభవః |

పూర్ణా కుముద్వతీ చైవ మయాత్ర సహ సజ్జతే ||

౯౨. అత్ర మజ్జన్తి యే మర్త్యాః తాన్ స్పృశన్తి న పాతకాః |

వ్యోమపుష్కరిణీతీర్థం త్రిణదీసజ్జమం తహా ||

౯౩. యే స్పృశన్త్యపి మజ్జన్తి తేషాం నాస్తి పునరభవః |

ఇత్యర్థితో మహాదేవః తథా శైలేన్ద్రకన్యయా ||

౯౪. తథేత్యుక్త్వా మహాలిక్ష్ణే ప్రవివేశ పునః శివః |

తతః ప్రహృష్టా మలయాత్మజా నదీ ప్రసాదమాసాద్య సదాశివాదియమ్ |

౯౫. సమన్వితా కుమ్భభువా చ దర్శనం యథోచితం తత్ర చకార సమ్భ్రమాత్ |

ఉపాగతే పూషణి పుణ్యభాజనం ప్రవిష్టరూపం మకరం మనోహరమ్ | ౧

శివాత్ అవాప్యాభ్యుదయం మణిప్రసూః స్వావాసభూమిం మునినాప్యవాప ||

ఇతి ఏకవింశోఽధ్యాయః |

Pro.Total = 1459 + 95 = 1554.

ద్వావింశోఽధ్యాయః

తామ్రపర్ణ్యా ఉత్పత్తిమారభ్య సజ్జమపర్యవ్రం

విద్యమానానాం తీర్థానాం నామధేయాని |

వీరసేనః ఉవాచ -

౧. అహో మలయనన్దిన్యాః చరితం చిత్తతోషణమ్ |

శృణ్వతోఽపి న మే తృప్తిం ప్రయచ్ఛతి తదదృభతమ్ ||

౨. పావనః పాపనాశాఖ్యః పరమాత్మా సదాశివః |

సేవ్య ఏవ సదా లోకైః పురుషార్థానుకాఙ్క్షిభిః ||

౩. శ్రుతాః చ మహిమా తస్యాః తామ్రయాశ్చ విశేషతః |

చరితం శ్రోతుమిచ్ఛామి వద మే విస్తరాత్ గురో ||

౪. కాని పుణ్యాని తీర్థాని కాని చాయతాని అపి |

తదశేషం క్రమేణైవ సోపాఖ్యానం మహామునే ||

౫. ప్రకాశాయ యథాతత్త్వం లోకానివ దివాకరః |

కూలద్వయే మహానద్యాః మధ్యే సాగరశైలయోః ||

౬. కాని పుణ్యాని తీర్థాని కానిక్షేత్రాణి వై పునః ।
ముఖ్యాని ఆచక్ష్య మే బ్రహ్మన్ శ్రుణ్వతో మే కుతూహలమ్ ॥
౭. ఋషిః -
రాజన్ కథయతో నిత్యం కథాం పాపాపహారిణీమ్ ।
సావధానేన మనసా శ్రుణు శ్రవణ్మజ్గలమ్ ॥
౮. ఆసాగరం మహారాజ సంప్రవృత్తా మహానదీ ।
పుణ్యక్షేత్రైః ఆశ్రమైశ్చ దేవాగారైః ద్విజాలయైః ॥
౯. సమ్పూర్ణకూలా కల్యాణీ నితోత్సవపరిష్కృతా ।
శివక్షేత్రాణ్యసంఖ్యాని విష్ణుక్షేత్రాణ్యనేకశః ॥
౧౦. తథా హేరమ్భభవనం మాతృస్థానాన్యనేకశః ।
స్కన్దేస్థభాస్కరావాసాని ఆశ్రమాః పుణ్యకర్మణామ్ ॥
౧౧. ఏషాం దర్శనమాత్రేణ నరః పాపైః ప్రముచ్యతే ।
ఏతాని క్రమశో వక్ష్యే తీర్థక్షేత్రాణి భూపతే ॥
౧౨. గుహాద్వారాత్ వినిష్క్రమ్య విభక్తా పఞ్చధా నదీ ।
పరుష్ణీ కమలా వైవ పుతధారాభిధా తథా ॥
౧౩. ఏతాః తిస్రో మహానద్యః పశ్చిమాశాం ప్రవర్తితాః ।
దక్షిణాభిముఖీ పుణ్యా ప్రయాతి వరుణాలయమ్ ॥
౧౪. పూర్వాశాం ప్రవృత్తా సా పరాశక్తిసముద్భవా ।
తామ్రపర్ణితి విఖ్యాతా ప్రయాతి వరుణాలయమ్ ॥
౧౫. తస్యాస్తు దక్షిణే తీరే తీర్థమూర్ధ్వాఖ్యమిష్యతే ।
తథాప్యత్తరభాగే తు ఇషాఖ్యమపరం శుభమ్ ॥
౧౬. ఏతయోర్మజ్జనాత్ ఏవ నరో విజ్ఞానభాగ్ భవేత్ ।
తస్యాపి పూర్వదిగ్భాగే వృషాఙ్కం తీర్థముత్తమమ్ ॥
౧౭. యత్ర దేవీ తామ్రపర్ణీ సాన్నిధ్యం కురుతే సదా ।
తతోఽపి దక్షిణే తీరే తీర్థ్యమాగస్త్యముచ్యతే ॥
౧౮. అగస్త్యేశాభితం లింగం దర్శనాత్ ముక్తిదం నృణామ్ ।
తత్ సమీపే చక్రతీర్థం పావనాఖ్యం చ తత్పరమ్ ॥

౧౯. వామనం పశ్చిమే తీరే వామనేన ప్రకల్పితమ్ ।
తస్మాత్ ఉత్తరతః కింఞ్చిత్ తీర్థం హేరమ్బనిర్మితమ్ ॥
౨౦. తత్పరో నారసింహాఖ్యం తీర్థం తేన వినిర్మితమ్ ।
భోగీరాజనదీతీర్థం తామ్రాయాం పూర్వరోదసి ॥
౨౧. గుప్తికుమ్భాద్రిణోర్మధ్యే ప్రోక్తాన్యేతాని భూపతే ।
కుమ్భాద్రిశ్శృంఖాత్ స్రవతే సరిత్ ఉత్తరతః శుభా ॥
౨౨. కలమ్బతీర్థమిత్సుక్తం బాణతీర్థం చ తత్ కిల ।
పాఞ్చజన్యం తత్సమీపే సరిత్ రోదసి పశ్చిమే ॥
౨౩. తతః చక్రశిలాతీర్థముత్తరేణ సమీపతః ।
తస్యాప్యత్తరభాగే తు హయగ్రీవాశ్రమం మహత్ ॥
౨౪. తత్రైవ ఖలు వారాహం ముని తీర్థం తదన్తికే ।
తత్ర తామ్రా ద్విధా భూతా పూర్ణా ప్రవహతే నదీ ॥
౨౫. ఆశ్రమాత్ పశ్చిమే భాగే తీర్థం పైశ్శిలం విదుః ।
యత్ర ముక్తాశిలా నామ నిత్యం మునిజనోషితాః ॥
౨౬. ఇరావతీ నామ పుణ్యా వాయుకూటాత్ సముత్థితా ।
పశ్చిమాభిముఖీం తామ్రాముపయాతి సరిద్వరామ్ ॥
౨౭. తత్రైవ ముని తీర్థం తు మునిభిః పరికల్పితమ్ ।
తతోఽయుత్తరభాగే తు కన్యాతీర్థం ప్రచక్షతే ॥
౨౮. యత్ర రుద్రః తపస్తప్త్యా ప్రాప సర్వజ్ఞతాం పురా ।
తదాది మునయః ప్రాహుః పుణ్యాం రుద్రాటవీమిమామ్ ॥
౨౯. తత్ సమీపే బ్రహ్మశయ్యా శిలా కుఙ్కుమసన్నిభా ।
తత్ర తామ్రా త్రిధా భూతా త్రయీవోద్వహతే సరిత్ ॥
౩౦. తత్రాపి వారుణీ తీర్థం వరుణోఽర్చయతే విధిమ్ ।
ప్రసాదం బ్రహ్మణః ప్రాప్య జలేశత్వమవాప్తవాన్ ॥
౩౧. తస్యాస్తు పశ్చిమే తీరే రమతా తీర్థం ప్రచక్షతే ।
తత్ర దేవీ కమలజా తపస్తప్త్యా మహత్తరమ్ ॥
౩౨. హరేః వక్షస్థలం ప్రాప దుష్ప్రాపం సర్వజన్తమ్ ।

- తదన్తికే మృగముఖం పాషాణం యత్ర దృశ్యతే ॥
33. తత్రైవ కపిలా తీర్థం ధేన్వా కపిలయా కృతమ్ ।
ఏతాని పుణ్యతీర్థాని దేవకృష్టాని భూపతే ॥
34. జ్యోతిర్మణేః కుమ్భగిరేః అన్తరాలగతాని హి ।
జ్యోతిర్మణిముఖే తామ్రా చన్ద్రసేనాం సమేష్యతి ॥
3౫. తదన్తు పాపనాశాఖ్యం తీర్థం వైనాకమేవ తత్ ।
తస్యాపి కిచ్చిత్ ఈశానే తీర్థం నారదసంజ్ఞితమ్ ॥
3౬. తస్మాత్ ఉదీచ్యానాం తీర్థానాం పంచవారణమిష్యతే ।
తతః ప్రాచేతసః తీర్థం ధారాద్రేః ఉపకర్ణతః ॥
3౭. త్రిణదీ సక్లమం తీర్థం పాపనాశస్య సన్నిధౌ ।
తస్మాత్ ఉత్తరభాగే తు కూర్మకూటాన్తికే తటే ॥
3౮. తుమ్బురోః పర్వతస్యాపి తీర్థే పుణ్యతమే శుభే ।
పాపనాశాత్ ఉత్తరతః తటే నద్యాన్తు పశ్చిమే ॥
3౯. నిర్మితం కపిలేనైవ తీర్థం సర్వార్థసాధకమ్ ।
ఆరభ్య పుష్కరసరః ధారాద్రేః అవసానకమ్ ॥
౪౦. ప్రోక్తాన్యేతాని తీర్థాని పుణ్యాని జగతీపతే ।
తామ్రాయాః దక్షిణే తీరే దేవీ తీర్థం ప్రశస్యతే ॥
౪౧. ముక్తావతీ మణివతీ మిలిత్వా యత్ర సజ్గతే ।
తత్ర సాన్నిధ్యకరణీ నిత్యం కాత్యాయనీ పరా ॥
౪౨. క్షేత్రం ముక్తావతీ ఘోరా నద్యోరభ్యన్తరం మహత్ ।
తామ్రాయాః దక్షిణే తీరే చన్ద్రకేతుమథోత్తరే ॥
౪3. ధర్మారణ్యమితి ఖ్యాతం మునీన్ద్రనిలయం విదుః ।
తత్ర తీర్థాని అసంఖ్యాని నాలం వక్తుం మయా విభో ॥
౪౪. బహుత్వాత్ బ్రహ్మత్వత్వాత్ చ మాహాత్మ్యాత్ చ కేవలమ్ ।
తామ్రాయా ఉత్తరే తీరే దీపతీర్థం ప్రవక్షతే ॥
౪౫. శాలాతీర్థం తత్ సమీపే కాశ్యపం తు తతః పరమ్ ।
కణ్వాఖ్యం బ్రహ్మదాఖ్యం చ గోష్ఠీశాఖ్యం చ కథ్యతే ॥

౪౬. ఆనదీసక్లమమారభ్య యావద్ధోరాసమాగమమ్ |
 ఏతాని పుణ్యతీర్థాని కథితాని మహామతే ||
౪౭. అగ్రేఽప్యమలకారణ్యాత్ కణ్వతీర్థాత్ తథోత్తరే |
 మాణ్డవ్యతీర్థమిత్సుక్తం తామ్రాయాః పశ్చిమే తథే ||
౪౮. తదభ్యాశే మిత్రతీర్థం ఘటనా సక్లమం చ తత్ |
 ప్రాచ్యాం దిశి వితన్వానా ముఖ్యా మలయనద్దినీ ||
౪౯. ప్రయాతి తత్రోత్తరతః తీర్థం మానవముచ్యతే |
 మనునా నిర్మితం పూర్వం స్థాపయిత్వా సదాశివమ్ ||
౫౦. తస్మాత్ తు దక్షిణే తీరే పుటార్జునపురే శుభే |
 శివలిక్ఖాత్ పశ్చిమతః తీర్థం గౌతమ సంజ్ఞితమ్ ||
౫౧. సురేన్ద్రమోక్షణం నామ తత్ ప్రసిద్ధమబూత్ పునః |
 తస్మాత్ దక్షిణతః తీర్థం నామ్నా పైశాచమోచనమ్ ||
౫౨. ఘటనా సరూప్యా తామ్రా త్రివేణీ స్నానమాచరేత్ |
 ధర్మధారాఖ్యతీర్థం తు దేవాత్ ఉత్తరతో భవేత్ ||
౫౩. తస్యాపి పూర్వదిగ్భాగే కర్మతీర్థం ప్రచక్షతే |
 పుటార్జునాత్ దక్షిణతః సిద్ధతీర్థముదాహృతమ్ ||
౫౪. తదభ్యాశే దక్షిణతః తామ్రాయాః పూర్వరోదసి |
 గజేన్ద్రమోక్షమిత్సుక్తం ప్రసిద్ధం భువనత్రయే ||
౫౫. ఘోరా తామ్రా సక్లమాత్ తు యావత్ శౌణ్డీరకం భవేత్ |
 తావత్ తీరద్వయే చాపి తీర్థాయేతాని భూవతే ||
౫౬. మహానాగాలయం నామ క్షేత్రం కురవకావృతమ్ |
 తామ్రాయాః దక్షిణే తీరే తీర్థం పుష్పవనేశితుః ||
౫౭. తస్మాత్ ఉతరతః తీరే భద్రారణ్యం ప్రచక్షతే |
 తత్ర కామపురం నామ పాణ్డ్యరాజవిభూషణమ్ ||
౫౮. గన్ధర్వకన్యాశాపేన దేవభోగవివర్జితః |
 కుబేరతనయో నామ్నా మణిగ్రీవ ఇతి శ్రుతః ||
౫౯. తత్రైవ వాసమకరోత్ సభార్యః సపరిచ్ఛదః |

ఆశాపమోక్షం వసతా తేనైవ నియతాత్మనా ॥

౬౦. ఆరాధితో మహేశానః ప్రసాదమకరోత్ విభుః ।

అనుజ్ఞాతః మణిగ్రీవో హేరమ్బేణాత్మవిద్యయా ॥

౬౧. భైరవం పూజయిత్వా తు తామ్రాయాం మజ్జనం వ్యధాత్ ।

సద్యో విముక్తశాపస్తు కృతార్థః స్వపురం యయౌ ॥

౬౨. తదాది భైరవతీర్థం యమతీర్థం తదన్తికే ।

తత్ పూర్వభాగే ప్రథితం గోతీర్థం ధర్మవర్ధనమ్ ॥

౬౩. దక్షిణాభిముఖే తామ్రా దృశ్యతే తత్ర పావనీ ।

అత్ర నీలవనం నామ పరితో యోజనాయతమ్ ॥

౬౪. తత్ర జ్యోతిర్మతా నామ ఋషయః ఊర్ధ్వమస్థినః ।

తేషామాయతనం క్షేత్రం దర్శనాత్ ముక్తిదం నృణామ్ ॥

౬౫. తస్మాత్ దక్షిణతః కిచ్చాత్ దశ పంచా చ సప్త చ ।

గోతీర్థాత్ దక్షిణే భాగే తామ్రాయాః దక్షిణే తటే ॥

౬౬. దుర్గాతీర్థమితి ఖ్యాతం యత్ర దుర్గా విరాజతే ।

తత్పూర్వభాగే క్రోశార్థాత్ విష్ణుతీర్థం మహామతే ॥

౬౭. తదగ్రే సోమతీర్థం చ వ్యాసతీర్థం తదన్తికే ।

మార్కణ్డేయం మహాతీర్థం రోమశం చ తతః పరమ్ ॥

౬౮. తతో దౌర్వాసనం తీర్థం తదగ్రే భార్గవం మహత్ ।

అర్ధక్రోశాత్ పూర్వభాగే వైనతేయాశ్రమాన్తికే ॥

౬౯. కచాలికా నామ నదీ నన్దాటవిసముద్భవా ।

నన్దినీమితి శంసన్తి తదరణ్యోద్భవేతి చ ॥

౭౦. నన్దినీసజ్గమం తీర్థం తదరణ్యోద్భవేతి చ ।

నన్దినీసజ్గమం తీర్థం వైనతేయస్య పక్షిణః ॥

౭౧. తతోప్యూదీచ్యాం తామ్రాయాం కూలే కున్దాటవీ తటే ।

ఛాయాతీర్థమితిఖ్యాతమాదేశాత్ పరమేశితమ్ ॥

౭౨. యత్ర ఛాయాం సముద్యేక్ష్య తీర్థే స్వానపి పాతకీ ।

ముచ్యతే సర్వపాపేభ్యో నిష్టప్రతపనీయవత్ ॥

౭౩. ప్రవాలమజ్జురీ నామ విద్యాధరవధూః పురా ।
ఆరాధ్య ధాత్రీం తపసా లబ్ధైతత్ పరమాశ్రమమ్ ॥
౭౪. దివ్యవర్షశతం తత్ర తతాప పరమం తపః ।
తస్యాః ప్రసాదం కుర్వంత్యాః భవాన్యా తత్ర కల్పితమ్ ॥
౭౫. తీర్థం ఛాయాభితం నామ మహాపాతకనాశనమ్ ।
తతోఽపి పూర్వదిగ్భాగే గాన్ధర్వం తీర్థముత్తమమ్ ॥
౭౬. తదగ్రే భానుతీర్థం తు భానునా నిర్మితం పురా ।
తతః పరం బ్రహ్మవనం సమంతాత్ యోజనద్వయమ్ ।
౭౭. ఆర్ధ్రావతీచన్దనద్యోః మధ్యే జ్యోతిర్వనం మహత్ ।
తత్ర ప్రభావతీ తీర్థం గౌరీతీర్థం మహత్తరమ్ ॥
౭౮. తథా సారస్వతం తీర్థం వృషతీర్థం చ పుణ్యదమ్ ।
ఆర్ధ్రాపగా సజ్గమే తు చన్ద్రశాలాభితే స్థలే ॥
౭౯. మన్ద్రేశ్వరాత్ ఉత్తరతో మన్ద్రతీర్థం మహత్తరమ్ ।
శ్యామానద్యాః పరం రాజన్ తీరయోరుభయోరపి ॥
౮౦. బ్రహ్మరణ్యమితి ఖ్యాతం తీర్థాని శతశోఽత్ర వై ।
దుర్గాతీర్థం సమారభ్య యావత్ కన్ధరభూధరమ్ ॥
౮౧. కథితాన్యేవ తీర్థాని శ్రుణు రాజన్ తతః పరమ్ ।
తామ్రాయాఃపశ్చిమే తీరే యాగతీర్థమతీరితమ్ ॥
౮౨. కింఞ్చిత్ ఉత్తరతః తస్మాత్ రుద్రాఖ్యం తీర్థముత్తమమ్ ।
క్షిప్తపుష్పవతీతీర్థముత్తరేణ తదన్తికే ॥
౮౩. తతోఽర్ధక్రోశతో రాజన్ ఆర్షతీర్థం ప్రశస్యతే ।
తస్మాత్ తు దక్షిణే తీరే శ్యామాశక్లాత్ చ పూర్వతః ॥
౮౪. బ్రహ్మరణ్యే చతుఃస్థానమగ్నితీర్థముదాహృతమ్ ।
ఏషా బ్రహ్మవనే తామ్రా క్రోశార్ధం పూర్వవాహినీ ॥
౮౫. ఉత్తరాభిముఖీ క్రోశత్రితయం చ తతః పరమ్ ।
పునః క్రోశాత్రయం పూర్వవాహినీ బ్రహ్మకాననే ॥
౮౬. ఏతావత్ పరమం క్షేత్రం తీరయోరుభయోరపి ।

- మహాతీర్థం వినా రాజన్ దృశ్యతే న పదాస్తరమ్ ॥
 ౮౭. ఘర్షరాత్ అగ్నిదిగ్భాగే తామ్రాయాః పూర్వరోదసి ।
 స్మృతి తీర్థమిత్సుక్తం తామ్రాయాః పూర్వ రోదసి ॥
 ౮౮. భుజ్జమోక్షణం తీర్థం తీర్థం సూచీనుఖం తతః ।
 సింహతీర్థం కేతుతీర్థం ఉషాతీర్థం హలాననమ్ ॥
 ౮౯. తతోయుత్తరతీర్థే తు రామతీర్థం ప్రశస్యతే ।
 ఋషితీర్థం పాదతీర్థం తీర్థం పాపవిమోచనమ్ ॥
 ౯౦. అతః పరం ప్రవక్ష్యామి బ్రహ్మారణ్యాత్ మహీపతే ।
 తత్ క్షేత్రాదిపరం రాజన్ నామ్నా భిన్నరథం వనమ్ ॥
 ౯౧. తీరే చ దక్షిణే యస్యాః పక్షితీర్థం ప్రశస్యతే ।
 అశ్రుతీర్థం హాసతీర్థం సంస్పలాఖ్యం తతః పరమ్ ॥
 ౯౨. తథైవోత్తరతీరే చ నదీస్తమ్భనముచ్యతే ।
 పూజాపత్తనమిత్సుక్తం తదగ్రే దురితాపహమ్ ॥
 ౯౩. మహాలోహితసంసర్గాత్ శ్యామాతీర్థం ప్రశస్యతే ।
 తతో విష్ణువనం నామ యత్ర చిత్రా మహానదీ ॥
 ౯౪. సైషా మలయనద్విన్యాః సజ్గతా పాపహారిణీ ।
 నద్యాః ఉత్తరే తీరే షట్కోశాయామవిస్తృతే ॥
 ౯౫. గోతీర్థం విష్ణుతీర్థం చ కుశస్తమ్భాయితం తథా ।
 మృత్యుజ్ఞాయం నామ తీర్థం తీర్థం వై త్రైత్తరీయకమ్ ॥
 ౯౬. రాజసూయాభితం తీర్థం సప్తమం చన్ద్రికావృతమ్ ।
 తస్యైవ దక్షిణే తీరే సప్తరీణాం మహాత్మనామ్ ॥
 ౯౭. తీర్థాని సప్తక్షేత్రేషు కురఙ్గః తీర్థముచ్యతే ।
 బృహద్వనాత్ అథ క్షేత్రం మాహిష్మం నామ నామతః ॥
 ౯౮. తత్ర తీర్థాని పుణ్యాని శతశోఽథ సహస్రశః ।
 తస్యవోత్తరతీరే తు శ్రీమత్ చన్దనకాననే ॥
 ౯౯. శ్రీవైకుణ్ఠాభితం తీర్థం సమీపే శారథాభితమ్ ।
 తస్మాత్ దక్షిణతః కిఞ్చిత్ స్మరాలాఖ్యం ప్రచక్షతే ॥

౧౦౦. మహాకుసుమవృష్టిశ్చ తథైవ శతబుద్బదమ్ |
తదస్తు పూర్వదిగ్భాగే మాయారణ్యం ప్రచక్షతే ||
౧౦౧. గ్రావాఖ్యం కురుతో యస్మాత్ నామ్నా గ్రవాఙ్కరం పునః |
కాస్తీశ్వరాభితం తీర్థం కైవల్యం చ నియమ్యతే ||
౧౦౨. తస్యాస్తు దక్షిణే తీరే శ్రీరమానగరం మహత్ |
చిఞ్చారూపేణ యత్రాస్తే వినిద్రో భుజగేస్వరః ||
౧౦౩. ప్రాప్తసారూప్యసౌభాగ్యః చతుర్పాహుః ఖగేశ్వరః |
న ముఞ్చతి శుభం క్షేత్రం హరినేవనలాలసః ||
౧౦౪. యత్ర సిద్ధఖగా నిత్యముచ్చరన్తి మహామనుమ్ |
యత్ర స్థితానాం మర్త్యానామస్తే హరిపదం ధ్రువమ్ ||
౧౦౫. జపన్తి రుద్రాః తత్రైవ హరిరిత్యక్షరద్వయమ్ |
యత్ర దేహపరిత్యాగం కర్మత్యాగముదాహృతమ్ ||
౧౦౬. రమాం రమయతా నిత్యం హరిణాపి న ముచ్యతే |
తస్య క్షేత్రస్య మాహాత్మ్యం హరిర్వేత్తి న చాపరే ||
౧౦౭. తత్ర తీర్థం ప్రవక్ష్యామి గదతః శ్రుణు మే విభో |
భోగీతీర్థం పద్మతీర్థం చక్రతీర్థమనన్తరమ్ ||
౧౦౮. శఙ్ఖరాజాభితం తీర్థం ధర్మతీర్థమనన్తరమ్ |
మేఖలాఖ్యం మహత్ తీర్థం తతః పఞ్చాయుధం మహత్ ||
౧౦౯. శతరుద్రీయం తీర్థం వేణుతీర్థమనన్తరమ్ |
ఉక్తాన్యేతాని తీర్థాని శ్రీపురే ప్రథితాని తు ||
౧౧౦. నిధితీర్థం కాలతీర్థం దివా/నిశాతీర్థమనన్తరమ్ |
శ్రుతితీర్థం కలాతీర్థం యత్ర సాక్షాత్ హరిస్వయమ్ ||
౧౧౧. తతో మగ్గలతీర్థం చ పితృతీర్థమనన్తరమ్ |
తదగ్రే వ్యాఘ్రతీర్థం స్యాత్ తతః సోమవనం మహత్ ||
౧౧౨. వాస్తుతీర్థం సోమతీర్థం చణ్డికాతీర్థమగ్రతః |
వల్లితీర్థం హర్షతీర్థం గౌరీతీర్థమనన్తరమ్ ||
౧౧౩. శమ్భునారాయణం తీర్థం శఙ్ఖరాజాభితం తథా |

ఏతాని సోమారణ్యే తు ప్రథితాని మహీతలే ॥

౧౧౪. నద్యాః తయోః ఉత్తరే తీరే గుహానాలాస్యదర్శనే ।

బహుబిన్దహరం తీర్థం త్రయీతీర్థం సమస్తతః ॥

౧౧౫. ముక్తిముద్రాభితం తీర్థం జ్ఞానతీర్థమతః పరమ్ ।

తథా పునర్నవం తీర్థం తత్సమీపే మదావలమ్ ॥

౧౧౬. తథాప్యగస్త్యతీర్థం చ తీర్థం భైరవసంజ్ఞకమ్ ।

తదస్తు సజ్జమం తీర్థం తత్ త్రిధా పరికీర్తితమ్ ॥

౧౧౭. గాయత్రం చాపి సావిత్రం సారస్వతమతః పరమ్ ।

ఏతాని పుణ్యతీర్థాని ప్రోక్తాని తవ భూపతే ॥

౧౧౮. ఏషాం దర్శనమాత్రేణ మహావ్రతఫలం భవేత్ ।

ఏతాని అధునా రాజన్ సంక్షేపాత్ పరికీర్తితమ్ ॥

౧౧౯. అనుక్తాన్యపి తీర్థాని శతశోఽథ సహస్రశః ।

తథాపి తేషు చ స్థానాం తీర్థానాం రాజసత్తమ ।

మాహాత్మ్యం సంప్రవక్ష్యామి శ్రుణు రాజన్ యథాతథమ్ ॥

ఇతి ద్వావింశః సర్గః ।

Pro Total = 1554 + 119 = 1673.

త్రయోవింశః సర్గః

శ్యేనోపాఖ్యాన మ్ ।

౧. రాజన్ మలయజాతాయాః తీరయోరుభయోరపి ।

అపి గోష్పదమాత్రం వా న హి తీర్థం వినా స్థలమ్ ॥

౨. పదే పదే తీర్థమయీ తామ్రపర్ణి సరిద్వరా ।

దేవైశ్చ ఋషిభిస్సిద్ధైః శమ్భువిశ్వమ్భరాదిభిః ॥

౩. ఉపాస్యామానా మాహాత్మ్యాత్ తటినీతటసంస్థితైః ।

నైవ ముఞ్చన్తి తటినీమపి బ్రహ్మపురోగమాః ॥

౪. కాఙ్కన్తః సిద్ధిమతులాం మహతీం మలయాత్మజామ్ ।

ఉక్తేషు ఏతేషు తీర్థేషు బ్రహ్మభూతేషి భూపతే ॥

౫. ఏకైకనేవామాత్రేణ ముక్తిం యాతాః సహస్రశః ।

- అపి కీటపతక్లాద్యాః తరుగుల్మాదయః పరే ॥
౯. సిద్ధిం పరామనుప్రాప్య భుక్తాన్ భోగాన్ యథేప్పితాన్ ।
తదన్తే ముక్తిమాపన్నాః కిం పునర్మనుజా భువి ॥
౧౦. ప్లవమానం భవామ్భోధౌ క్లిశ్యమానం జనమ్ ।
సమాలోక్య మహాదేవీ ప్రార్థితా పరమాత్మనా ॥
౧౧. కరుణాసాన్ద్యహృదయా శివైకకలయా పురా ।
తీర్థరూపం సమాదాయ వర్ధతే మలయాచలాత్ ॥
౧౨. తస్మాత్ అత్రైవ దేవాః చ బ్రాహ్మణాః స్మృతయస్తథా ।
క్రతవో మన్తత్రాన్త్రాఖ్యాః నిత్యమత్ర వసన్తి హి ॥
౧౩. నైవ పాతకసజ్జాతైః బాధ్యన్తే తీరయోర్జనాః ।
ఏషు పుణ్యతమేష్వస్యాః మయోక్తేషు మహామతే ॥
౧౪. ప్రసిద్ధాని విశేషేణ నిబోధత నరాధిప ।
శాలాతీర్థం దీపతీర్థం గజేన్ద్రవరదాలయమ్ ॥
౧౫. పుటార్జునపురస్థానం మహాదుర్గాలయం తథా ।
మణిగ్రీవపురం చైవ చైవ సోమరాజవిమోక్షణమ్ ॥
౧౬. వ్యాసాశ్రమం రోమశాఖ్యం మహాజ్యోతిర్వనం తథా ।
ఛాయాతీర్థం మన్తతీర్థమగ్నివాయుం చతుష్టయమ్ ॥
౧౭. బ్రహ్మవృద్ధపురం నామ తీర్థం విష్ణువనం తథా ।
వైకుంఠం శ్రీపురం స్థానం సోమారణ్యసగ్గమమ్ ॥
౧౮. ఏతాని ఖలు ముఖ్యాని పురాణే పఠితాన్యపి ।
బ్రాహ్మణా ఇవ మర్త్యేషు కపిలా ఇవ ధేనుషు ॥
౧౯. యథోపనిషదః శ్రేష్ఠాః వేదేషు మనుజాధిప ।
వింశత్యేతాని ముఖ్యాని తథా తీర్థేష్వమీషు చ ॥
౨౦. సర్వోత్కృష్టా తామ్రపర్ణి శివాద్వైరపిపూజితా ।
అనేకకోటి తీర్థానాం బ్రహ్మాణ్డోదరవర్తినామ్ ।
సైషా స్యాత్ అధిదేవతా ॥
౨౧. క్రతూనామపి మన్తాణాం కోటిః స్యాత్ జగతీతలే ।

మహాపాత్కకోటీనామన్యేషామపి భూపతే ॥

౧౯. అవస్థానస్థలమిదం ప్రాహుః తీరయుగం తథా ।

అపాయమాపదామమ్భుః తమసామంశుమానివ ॥

౨౦. సీహారమివ పద్మానాం అనీతిః యశసామివ ।

తామ్రపర్ణితటద్వన్ద్వం పాపానామపనోదనే । (అఘానామపమార్గణమ్)

౨౧. నైవోపాయాన్తరం కిఞ్చిత్ అత్ర బ్రహ్మాణ్డగహ్వరే ।

ప్రాణాయామాత్ పఞ్చగవ్యాత్ సుషుమ్నానుప్రవేశనాత్ ॥

౨౨. ప్రాజాపత్యాత్ భగోః పాదాత్ హవ్హవాహానువేశనాత్ ।

యత్ఫలం లభ్యతే పుంసాం తదత్ర స్నానతో భవేత్ ॥

౨౩. ఆత్రేతిహాసం పరమం పురా గీతం మహర్షిణా ।

శ్రుణు రాజన్ యథావృత్తం వక్తుమాశ్చర్యసంయుతమ్ ॥

౨౪. పురా కృతయుగే కశ్చిత్ విషయే పాణ్డ్యభూభృతః ।

నివసన్ శింశుపారణ్యే కణ్ణకో నామ లుబ్ధకః ॥

౨౫. కుటుమ్భభారం ధత్తే మానేనారహరహర్నయన్ ।

స కదాచిత్ ధనుష్పాణిః శరీ పాశాదియస్త్రవాన్ ।

మృగయా రసికో భూత్వా చచారారణ్యవీధికామ్ ॥

౨౬. పరితః పాశయస్త్రాణి విస్తారయతి వాగురామ్ ।

భ్రామయిత్వా పక్షికులాన్ కరుణం మృగయూధికామ్ ॥

౨౭. ఆత్మానం గోపయన్ వృక్షకోటరే కుటిలాశయః ।

ప్రత్యయాయ విహాఙ్గానాం మధురం సమగాయత ॥

౨౮. వ్యాధే వ్యవస్థితే తావత్ ఏవముత్తణ్ణితాశయే ।

తరుస్కన్ధాత్ అవప్లుత్య కపోతమిథునద్వయమ్ ॥

౨౯. పపాత వాగురాయస్త్రే లోకమాశాముఖే యథా ।

సంహృష్టహృదయో దృష్ట్వా పతితాన్ తు పతత్రిణః ॥

౩౦. గృహీత్వా తాన్ పేటికాయాం బద్ధ్వా దృఢతరం పరమ్ ।

స్వపుత్రహస్తే విన్యస్య ప్రశమన్ అగమత్ పునః ॥

౩౧. అపయాతే తు పితరి స పులిన్దాత్మసమ్భవః ।

కాపి మూలే తరోః స్థిత్వా జన్తుగ్రహణతత్పరః ॥

3౨. చకార యస్త్రమతులం యావత్ బుద్ధిబలోదయమ్ ।
తావత్ అస్తరమాసాధ్య శ్యేనో మానోన్నతోఽమృతాత్ ॥
33. అభ్యేత్య పేటికామాశు స్వయా చఞ్ఞోఽష్టజ్జహార చ ।
ఉపర్యుపరి చారణ్యాత్ ఉత్పతన్ వ్యోమవర్తనా ॥
3౪. సుదురమతివేగేన సన్నినాయ పక్షిరాట్ ।
దృశ్యాదృశ్యాధ్వనా వ్యోమ్ని వలమానే విహజ్జమే ॥
3౫. చణ్డవాతః సమభవత్ వాత్యాయుధవిభీషణః ।
తరవోన్మూలితా భూరి శాఖా గగనతోఽపతన్ ॥
3౬. క్వచిత్ చ ధూలివర్షేణ క్వచిత్ పాషాణవృష్టిభిః ।
మృతా నష్టా విహజ్జాశ్చ నిపేతుః శతకోటయః ॥
3౭. ఘూర్ణమానో విహజ్గోఽయం వాతేన వివశీకృతః ।
పపాత తోయే తామ్రాయాః పూర్వపుణ్యఫలాత్ ॥
3౮. ఉపశాస్తే చణ్డవాతే కశ్చిత్ ద్విజవటుః పటుః ।
ఇతస్తతః పరిక్రమ్య దృష్ట్వా తామపి పోతకామ్ ॥
3౯. ప్రసన్నో మే శివ ఇతి జగ్రాహ ధనశక్యయా ।
ఛిత్వా పాశాదికం సర్వం వికటయ్యావలోకితే ॥
౪౦. తత్పక్షిమిథునద్వంద్వం ఉత్పపాత తథామృరే ।
ఉత్కాన్తే చ ద్విజసుతే స్మయమానే పునఃపునః ॥
౪౧. పక్షిణో వృక్షమారుహ్య నివసంతోఽతిమాత్రకమ్ ।
పరస్పరం సమాలోక్య రురుదుః సుస్వరం భృశమ్ ॥
౪౨. సోఽపి శ్యేనః సముత్తీర్య తీరమాసాద్య కుత్రచిత్ ।
పక్షాన్ ఉద్ధూయ తుణ్డేన కణ్డూయాణ్ణాని కృత్స్నృశః ॥
౪3. ఉచ్చైరున్నమ్య మూర్ధానం దీర్ఘీకృత్య శిరోధరామ్ ।
దివి గత్వా తథా తత్ర తరుస్కన్ధముపారుహత్ ॥
౪౪. పారావతకులం దృష్ట్వా వేపమానం ససాధ్వసమ్ ।
నిర్ముక్తవైరః కరుణముపసృత్య తదన్నికే ॥
౪౫. పక్షాభ్యాం పరిమృజ్యైతాన్ ఆశ్లిష్టః తైరపి స్వయమ్ ।
సహసా క్రన్దమానః తు రురోద భృశదుఃఖితః ।

తదన్తికే తు పక్షాభ్యాం వీజయన్ తైరపి స్వయమ్ ||

౪౬. ఇత్యన్యోన్య సంశ్లిష్టశ్యేనపారావతావలిః |
వ్యాజహార ద్విజసుతః విస్మితాన్తరమానసః | కస్తస్త్వం శ్యేన
మహాభాగ కే యూయం చ కపోతకాః ||

౪౭. కథం వా జాతివైరత్వే సౌహార్దం పరివర్తతే |
హేతునా కేన సజ్జాతం మహాశోకస్యకారణమ్ ||

౪౮. కథయన్తు యథాతత్త్వం వక్తవ్యం యది మే ఖగాః |
ఇతి పృష్టః తథా తేన శ్యేనో వచనమబ్రవీత్ ||

౪౯. శ్రుణు బ్రహ్మన్ ప్రవక్ష్యామి కర్మణః ఫలమిదృశమ్ |
పురా కామ్భోజవిషయే నగరీ దర్శనా ||

౫౦. రత్నాకరీతి విఖ్యాతా విచిత్రభవనోజ్జ్వలా |
మణిసాలావృతా రమ్యా సర్వతో యోజనాయతా ||

౫౧. మహాపరిఘసంవీతా సువిభక్తమహాపథా |
ప్రాసాదశతసంపూతా సుప్రసన్న జలాశయా ||

౫౨. ఉద్యానబహులానన్దా నవమాణిక్యగోపురా |
మహాజనసమాకీర్ణా పతాకాధ్వజమాలినీ ||

౫౩. పరిఘేణావృతేనైషా నవకాఞ్చీవ భాసతే |
విశాలా బహువిస్తారా ఆయోధ్యాపరిపన్నిభిః ||

౫౪. ఏవమభ్యుదయాకారాం నగరీం పరిపాలయన్ |
రాజా రవికులోత్పన్నో నామ్నా విక్రాన్తకేసరీ ||

౫౫. శూరో యువా ధర్మపరః శాన్తః సమరకౌతుకీ |
గురుసేవీ భక్తిపరో యజ్వా భోక్తా దయానిధిః ||

౫౬. నిత్యమభ్యర్చయన్ విప్రాన్ గురూన్ దేవాన్ పితౄన్ తథా |
తస్మిన్ శాసతి భూపాలే ధర్మః సన్ధక్షితో జనైః ||

౫౭. యుగపత్ నిదధే భూమౌ చరణానాం చతుష్టయమ్ |
తద్రాజ్యే నిత్యసాన్నిధ్యం అకుర్వన్ హవ్యభాగినః ||

౫౮. ఏవం భూతస్య రాజర్షేః కాలేన మహిషీ తథా |
అసూత తనయద్వన్ద్యం కాలికేవాజని ద్వయమ్ ||

౫౯. వవృధాతే సుతౌ బాలౌ పోషితౌ ద్విజసమ్మతౌ ।
జాతకర్మాదికం సర్వం పితా చక్రే స్వపుత్రయోః ॥
౬౦. వైజయంతం జయంతం చ నామ్నా తౌ విదధే పునః ।
కృతచాలోపనయనౌ వేదవేదాఙ్గపారగౌ ॥
౬౧. ధనుర్వేదమధీయాగ్రే జ్ఞాత్వా కామకలామపి ।
రూపయావనసమ్పన్నౌ చక్రతుః హర్షణం పితుః ॥
౬౨. తతో మగధరాజస్య రూపేణాప్రతిమే సుతే ।
అనఙ్గమఙ్జురీం నామ్నా పరామిన్ద్రపతాకినీమ్ ॥
౬౩. భ్రాతరావుపయేమే తే క్రమేణ గురుశాసనాత్ ।
అనఙ్గమఙ్జురీం లభ్యా వైజయన్తో ముదాన్వితః ॥
౬౪. రేమే రతిమివాసాద్య కామరాజో విలాసినిమ్ ।
జయన్తం పతిమాసాద్య ధనదేవేన్ద్రపతాకినీ ॥
౬౫. సంప్రాప పరమం సౌఖ్యం పౌలోమీవ శతక్రతుమ్ ।
పితర్యుపరతే పుత్రౌ ప్రాప్య రాజ్యమఖణ్డకమ్ ॥
౬౬. బుభుజాతే మదావిష్టౌ భోగాన్ చ వివిధాన్ తతః ।
ఏవం నివసతోః బ్రహ్మన్ స్నిగ్ధయోః దైవయోగతః ॥
౬౭. విషమా సమభూత్ కామమనీషా యుగపత్ తయోః ।
అనుజస్య ప్రియాం జ్యేష్ఠః తత్ప్రియామానుజస్తథా ॥
౬౮. కాఙ్క్షన్తౌ చిన్తయావిష్టౌ అభూతాం యత్సమాస్థితౌ ।
తావత్ వసుగణస్యాసీత్ ఋషేః పుత్రో యుగన్ధరః ॥
౬౯. ధర్మజ్ఞోఽపి యువా దైవయోగాత్ కాపాలికో భ్రమన్ ।
ఘటికాసిద్ధిమాసాద్య వశ్యాకర్షణతన్ద్రవిత్ ॥
౭౦. పరీత్య వివిధాన్ దేశాన్ పూజ్యమానశ్చ కామిభిః ।
క్రమాత్ రత్నాకరీం ప్రాప కౌతూహలదిదృక్షయా ॥
౭౧. అసంయుక్తాన్ యోజయానః సంయుక్తాన్ చ వియోజయన్ ।
కలిం స్నిగ్ధేషు కుర్వాణః స్నేహముత్పాదయన్ పునః ॥
౭౨. ఇన్ద్రజాలముఖావిద్యాః దర్శయన్ కౌతుకావహః ।

ఇత్థం వసంతం స్వపురే వైజయంతో విమృశ్య సః ॥

౭౩. ఏకాన్తే సముపాగమ్య సంతోష్య వివిధైర్ధనైః ।

ప్రాహా వాచా సవినయం పాదయోః ప్రణిపత్య చ ॥

౭౪. భగవన్ యోగినాం వర్య శిష్యరక్షామణే గురో ।

ప్రణతం పాదకమలే భృత్యం మాం త్రాతుమర్హసి ॥

౭౫. చిన్తాశోకార్ణవే ఘోరే ప్లవమానమవిశ్రమమ్ ।

త్రాహి త్రాహి గతిర్భూయాత్ త్వత్వాగియమనుగ్రహాత్ ॥

౭౬. ఇతి తేన మహీపేన యాచమానః స యోగవిత్ ।

యుగస్థరః సగమ్భిరమిదం వచనమబ్రవీత్ ॥

౭౭. యుగస్థరః -

చిన్తయాలం మహారాజ స్వస్తో భవితుమర్హసి ।

కిం తే వ్యవసితం స్వాన్తే కా వా తే చ పరిశ్రమా ॥

౭౮. అపకర్ణామి తే తాపమాశా ఫలవతీ భవేత్ ।

కామం తే పూరయిష్యామి యది త్రైలోక్యదుర్లభాన్ ॥

౭౯. అవిచారేణ వక్తవ్యమద్వైవ ఖలు కాఙ్క్షితమ్ ।

స ఏవం సిద్ధవర్షేణ ససాన్త్వమనుశాసితః ॥

౮౦. భూయః సమాదధే బ్రహ్మాన్ వచనం స నరేశ్వరః ।

చిన్తామణిమివాసాద్య త్వాం సచైతన్యవిగ్రహమ్ ॥

౮౧. లబ్ధకామో భవిష్యామి నాత్ర కార్య విచారణా ।

విజ్ఞాప్యమత్ర శ్రోతవ్యంసానుగ్రహమిదం మమ ॥

౮౨. భ్రాతృపత్నీ పురాస్మాకం మనసా సంవృతా కిల ।

తదర్థే వఞ్చితః తత్రాప్యాహరిష్యే యథా మునే ॥

౮౩. నారీమతల్లికామేనాం చిన్తయానోఽహమన్వహమ్ ।

స లభే శర్మ సౌఖ్యం వా దావదగ్ధ ఇవ ద్రుమః ॥

౮౪. మాలేయం అఙ్గారమివ దహతి మాం సూచికోపమమ్ ।

శయ్యామసనిమాశఙ్కే హాలాహలమివాశనమ్ ॥

౮౫. ఆతటఙ్కలతాశ్లేషశూన్యం భాతి జగత్త్రయమ్ ।

యావాత్ తవ ప్రసాదేన లప్స్యే పరమనిర్వృతిమ్ ॥

౧౭. తదైవాభ్యుదయం మన్యే జన్మ చేదం మయార్జితమ్ |
బహునా కిం ప్రలాపేన శ్రుణు మే తాపగౌరవమ్ |
౧౮. త్వత్ప్రసాదమనాసాద్య నాహం జీవితముత్సహే |
ఇత్యుక్త్వా పాదయోస్తస్య పపాత విరహాతురః ||
౧౯. ఇత్థం మోహాన్ధతామిస్రసాగరోర్మిపరిప్లుతమ్ |
దృష్ట్వా యుగన్ధరో యోగీ సానుకమ్పన చేతసా ||
౨౦. రాజానం తం సమాశ్వాస్య భూయో వచనమబ్రవీత్ |
యుగన్ధరః -
అనభిజ్ఞాతమన్యైస్తు స్వమనోరథమవాప్తవాన్ ||
౨౧. తాపేనాలం మహారాజ సాధయిష్యామితే ప్రియమ్ |
ఇత్యుక్త్వా వశ్యకరిణీం తథాప్యాకర్షణీమపి ||
౨౨. ప్రాదాత్ తస్మై తు ఘటికాం నానావిధవినోదినీమ్ |
వైజయంతో తతో లభ్యా స్వమనోరథసాధనమ్ ||
౨౩. ఆన్వైరప్యనభిజ్ఞాతమాసాద్య భవనం నిజమ్ |
ఆదైవ విదధే కృత్యం సంప్రాప్య చ మనోరథమ్ ||
౨౪. జయంతోఽపి ద్విజశ్రేష్ఠాత్ తం ప్రాప స్వమనోరథమ్ |
అనభిజ్ఞాతమన్యైస్తు స్వమనోరథమవాప్తవాన్ ||
౨౫. ఇత్థం కామాతురావేతో శక్త్యా కాపాలికస్య తు |
స్వయోః స్త్రియౌ పరివృత్య ఆస్తాం సంహృష్టమానసౌ ||
౨౬. తయోః పురోహితః కశ్చిత్ ఉద్దాలక ఇతి శ్రుతః |
అర్చైకలుబ్ధకో భూత్వా తచ్చిత్తారాధకః స్వయమ్ ||
౨౭. కుర్వన్ తదుపథాం భూరి ధర్మజ్ఞోఽపి ద్విజాధమః |
నినాయ కాలం బహులం రాజపాపస్య భాజనమ్ ||
౨౮. ఏవం రాజాధమౌ పాపౌ భ్రాతృపత్నీపరిగ్రహౌ |
విమత్తౌ రాజమార్గాణాం నారీవిషయలమ్పటౌ ||
౨౯. ధనలుబ్ధౌ మదావిష్టౌ హింసన్తౌ సకలాః ప్రజాః |
కాపాలికేభ్య ధూర్తేభ్యః సజ్ఞాతపాపపుష్కాకౌ ||

౧౦౦. అభూతామజ్ఞనాసక్తై కులాచారవివర్జితౌ ।
 ఏవం నివసతోర్భ్రాత్రోః శత్రుభిః బలవత్క్షరైః ॥
౧౦౧. పురం గ్రామాదికం రాజ్యం హృతం సబలవాహనమ్ ।
 భ్రష్టరాజ్యో నిర్ధనినౌ స్త్రీభ్యాం సాకం పురోధసా ॥
౧౦౨. నగరాత్ అపయాతాః తే అరణ్యాసీం గతాః తథా ।
 సహ్యం గిరిముపాగమ్య కస్మింశ్చిత్ తరుకోటరే ॥
౧౦౩. అసభిజ్ఞాతమరిభిః అత్యూఘః తే భయాతురాః ।
 ఏతస్మిన్నస్తరే బ్రహ్మాన్ స కాపాలిః యుగస్థరః ॥
౧౦౪. బ్రష్టరాజ్యవిమౌ శ్రుత్వా తావన్విష్య యయా ద్రుతమ్ ।
 తతస్తతః సమన్విష్య సహ్యమాసాద్య పర్వతమ్ ॥
౧౦౫. దదర్శ పరముద్విగ్నౌ బ్రాతరు దీనమానసౌ ।
 తం దృష్ట్వా సహసోత్థాయ నేమతుః హృష్టమానసౌ ॥
౧౦౬. తౌ తదరణ్యే మిలితౌ తత్పురోధాః చ దీనధీః ।
 తమేవ శరణం ప్రాప్తుః క్షుత్విపాసాశ్రమాతురాః ॥
౧౦౭. ఏతాన్ సుదుఃఖితాన్ దృష్ట్వా స తు కాపాలికః కృతీ ।
 సాన్వయానో ముహుర్వాచా యోగక్షేమమకల్పయత్ ॥
౧౦౮. ఇత్థం ద్విజశ్చ నరపాలసుతావుభౌ చ
 కాపాలికశ్చ విషయైకపరా విమూఢాః ।
 పర్యాక్రమాత్ రతిమవాప్య నృపాలపుత్ర్యోః ఆసన్
 వనేఽపి సుఖితః ప్రమదానువాసాత్ ॥
- ఇతి త్రయోవింశః సర్గః ।   Pro.Total = 1673 + 108 = 1781.

చతుర్వింశోఽధ్యాయః

అగ్నీశ్వరేణ లిఖితం శ్యేనోపాఖ్యానమ్ ।

౧. వీరసేనః -

కథేయం జగదానన్దజననీ చన్ద్రికోపమా ।

బ్రహ్మాన్ తవ ముఖామ్భోజాత్ ఉదిర్ణా మలయాత్ ఇవ ॥

౨. కథం తిరశ్చాం వాత్సల్యమన్యోన్యం సంప్రవర్తితమ్ ।

పరం స్నేహం తథా చక్రే శ్యేనః తత్ర దయానిధే ||

3. శఙ్ఖః -

ఆకర్ణయ మహారాజకథామేనాం పురాతనీమ్ |

వర్ణయామి సమాఖ్యతం పక్షిణా ద్విజసూనవే ||

౪. కథామేతావతీం కర్ణవిషయాకృత్య విస్మితః |

స విప్రసునుర్భాయోఽపి వచనం చేదం చాదధే ||

౫. ద్విజకుమారః -

పక్షిరాజ మహాబుద్ధే త్రికాలజ్ఞానవారిధే |

నాభ్యేతి భవతో బుద్ధ్యా సమతామపి గీష్పతిః ||

౬. శుద్ధవర్ణతయా వాచో వ్యజ్యతే ద్విజముఖ్యతా |

రసమార్దవగామ్భీర్యవర్ణాలంకారభూషితా ||

౭. విభాతి వాగీయం శుద్ధా తవైవ తరుణీ యథా |

మహాభాగ్యవశహ్యాషా మనీషా ద్విజపుంగవ ||

౮. నాన్యత్ర రమతే చిత్తం అనురక్తా సతీ యథా |

భూయోఽపి శ్రోతుమిచ్ఛామి కత్వామేనాం పురాతనీమ్ ||

౯. సహ్యాద్రి గిరిం ప్రాప్య సస్త్రీకౌ రాజనన్దనౌ |

కింఞ్చక్రతుర్వఞ్చుకినౌ యుక్తదృష్టపురోహితౌ ||

౧౦. ప్రాప్య కాపాలికం బంధుం తదశేషం తు వర్ణ్యతామ్ |

శ్యేనః -

శ్రుణు బ్రహ్మన్ ప్రవక్ష్యామి యత్కృతం పూర్వజన్మని ||

౧౧. రాజభోగపరిభ్రష్టోవైజయన్తః సహానుజః |

వన్యమూలే ఫలాహారః పరివృత్యతతస్తతః ||

౧౨. ప్రియాదర్శనసౌభాగ్యసుధామాత్రేణ జీవితః |

ప్రాప్య కాపాలికం దైవాత్ ఆశ్వస్తః తమిదం జగౌ ||

౧౩. వైజయన్తః -

భగవన్ కరుణామూర్తే భక్తాభీష్ట సురద్రుమ |

మద్రక్షణాయ దేవేన దర్శితోఽని దయానిధిః ||

౧౪. దుఃఖాతపానుతప్తస్య ఛాయాదస్త్యం సురద్రుమః |

కుత ఆయాసి భగవన్ కేన వాసి ప్రబోధితః ॥

౧౫. అహో దయాత్ర చ మునే విఫలేషు జనేష్యపి ।

లోకోపకారశీలానాం ప్రవృత్తిస్తు భవద్భాషామ్ ॥

౧౬. న బిభేషి న ఖిన్నోఽస్మిన్నైవ భ్రాన్తోఽస్మి సర్వతః ।

తవాగమనసౌభాగ్యసంప్రాప్తయా కరుణానిధే ॥

౧౭. ఇత్థం భ్రమన్ముహుర్వాచా పరితో బాష్పలోచనః ।

పతిత్వా పాదయోస్తస్య ప్రణమ్య తమవోచత ॥

౧౮. తం భుజాభ్యామవస్థాప్య పరిమృజ్యాస్యతోచనే ।

స్మితపూర్వమువాచేదం కాపాలికమతానుగః ॥

౧౯. కాపాలికః -వత్స మా శోకమోహాభ్యాం ధైర్యమాలమ్భ్య సత్వరమ్ ।

విజహీహి భయం తీవ్రం సంతాపం ముఞ్చ మానసమ్ ॥

౨౦. అవస్థితసుహృత్సస్మిన్ త్వయా కాలో వనక్షమః ।

యావజ్జీవం విధాస్యామి సాహాయ్యం సౌఖ్యహేతవే ॥

౨౧. కాచిత్ ఆస్తి మహావిద్యా అరివర్గవశజ్కరీ ।

తయాహం పాలయిష్యామి మా విచారోఽస్తు మామకైః ॥

౨౨. ఇతః పరం ఇహాస్మాభిః గన్తవ్యో మలయాచలః ।

తత్ర ప్రవర్తితా మహాపుణ్యా మునినా కుమ్భజన్మనా ॥

౨౩. తామ్రపర్ణితి విఖ్యాతా సర్వతీర్థనిశేవితా ।

భుక్తిదా ముక్తిదా నృణాం స్నానదానానువర్తనైః ॥

౨౪. యత్ర పాటవరాటీషు మల్లికావేల్లితాసు చ ।

రమన్తే రమణోపేతాః స్వైరం సురసుమధ్యమాః ॥

౨౫. తామ్రపర్ణి సుధాసారా వివిధాసారవిభ్రమా ।

మాకన్దస్కన్ధవిహారన్ కోకిలాలాపచారుషు ॥

౨౬. యత్ర సానుషు సానన్దం గాయన్తి ఖలు కిన్నరాః ।

మకరన్దప్రవర్షేణ నిత్యదుర్దినశజ్కయా ॥

౨౭. పులిన్దశబరీవర్తైః ఆముక్తమణికర్బురమ్ ।

అద్దిరాజముపాసన్తే మన్దం గన్ధవహాః పునః ॥

౨౮. నిత్యపుష్పఫలినో వృక్షా వైవ ముఞ్చన్తి తత్ర తు ।
అకాలఫలినో వృక్షాః నిత్యపుష్పాః మధుస్వరాః ॥
౨౯. ఇక్షుచ్ఛాయావృతే గుత్మే నిషాదిన్యః చరన్తి హి ।
తామ్రాయాః మలయనన్దిన్యాః స్రోతోభాగే తతస్తతః ॥
౩౦. జనాః విన్దన్తి రత్నాని నానారూపాణి భూరిశః ।
ద్రోణమాత్రప్రమాణాని మధూని ప్రతిభూరుహమ్ ॥
౩౧. యల్లతాసదనస్థానాత్ నైరాశ్యం మణిభూమికే ।
అపరే మాధవీం భూరి మధుధారాం ఘనాటవీమ్ ॥
౩౨. వయం తు సర్వశాస్త్రజ్ఞా పరిశీలితభూరితి ।
వినా మలయసౌభాగ్యం స్తోతుమన్యం కథం క్షమమ్ ॥
౩౩. త్రైలోక్యభాగ్యపూర్ణస్య మలయస్య కుతస్వయమ్ ।
సారవిత్ సర్వలోకస్య లోపాముద్రాపతిర్మునిః ॥
౩౪. వైవ ముఞ్చన్తి గన్ధాద్రికటకం పావనం మహత్ ।
అథ సుఖార్థిభిః మర్త్యైః ఉపాస్యోఽయం మహీధరః ॥
౩౫. ఇత్థమాశ్వాస్య కాపాలీ బ్రాతరు నృపనన్దనౌ ।
సభ్రాతృభ్యాం సభార్యాభ్యాం బ్రాహ్మణేన పురోధసా ॥
౩౬. సహ నిష్కృమ్య సహ్యద్రేః మలయం ప్రత్యపద్యత ।
సర్వతః శోభమానం చ సానన్దమివ యోగినామ్ ॥
౩౭. శారదాభ్రసమాకారైః శిఖరైః సాధుసేవితైః ।
ఉల్లిఖన్తమివాకాశం నానాధాతువిచిత్రమ్ ॥
౩౮. అచిచ్ఛన్నైః హారవర్ణైః నిర్ణరైః సమలఙ్కృతమ్ ।
కేరనారఙ్గపాటీరపాటలాఙ్కోలదాడిమైః ॥
౩౯. మాలూరామలకైలైశ్చ కున్దమన్దారత్తిన్దకైః ।
తమాలకలివానీరనాగకేసరచమ్పకైః ॥
౪౦. మధుమాకన్దకఙ్కేలివకులాసనసాయకైః ।
మాధవీబన్ధుబన్ధూకరమ్పేన్ద్రాణీన్ద్రపాదపైః ॥
౪౧. పుష్పితైరపరైర్వృక్షైః ఫలితైః పల్లవోజ్జ్వలైః ।

అలఙ్కృతం మహావృక్షైః అన్వైరప్యచతోపమమ్ ॥

౪౨. వసస్తస్యాపి వసస్తః మహోదయతరో గురుః ।

గ్రీష్మస్యాప్యష్ణతో యోగీ మహాగరలవాహినీ ॥

౪౩. మకరన్దకణ్ఠైః భూరి వర్షతో మలయాచలః ।

పుణ్యోదకకరణ్ఠైః స్వచ్ఛవాపీభిః శరదాగమః ॥

౪౪. నవనిర్ఘరిణీశితమరుతాహిమతున్దిలః ।

శిశిరాచన్దనారణ్యే సఞ్చరత్తన్దనవాహినా ॥

౪౫. సమర్తు సుఖసమ్పన్నా సమస్తజనసేవితా ।

మలయో మాలయామాస బన్ధూన్ ఇవ సమాగతాన్ ॥

౪౬. తేఽపి తం గిరిమాసాద్య కస్మింశ్చిత్ ప్రౌఢగహ్వరే ।

చక్రుర్నివాసమాసన్నదీపూరాదిసౌష్ఠవమ్ ॥

౪౭. తౌ చ దృష్ట్వా నృపసుతౌ తే చ రాజకుమారికే ।

పురోహితశ్చ కాపాలీ ననన్దః స్థలసౌష్ఠవాత్ ॥

౪౮. స్నాత్వా తీర్థే మహాపుణ్యే తామ్రాయాః పరమాద్భుతే ।

భుజ్జాన వన్యమాహారమూషుః తత్ర యథాసుఖమ్ ॥

౪౯. ఏవం నివసతాం తేషాం కాపాలీ స యుగన్దరః ।

సాన్త్వయిత్వా పునర్వాక్యమువాచ నృపనన్దనౌ ॥

౫౦. యుగన్దరః -

శ్రుణ్వన్తు మే వచః పథ్యం సర్వేషాం జీవనప్రదమ్ ।

రాత్రౌ నారీం సమాహూయ తస్యామావాహ్య యక్షిణీమ్ ॥

౫౧. పూజయిత్వా యథాన్యాయం తయా కార్యా రతిక్రియా ।

ఏవమాచరతాం యక్షీ ప్రత్యహం వరదా సతీ ॥

౫౨. దదాతి కనకం శుద్ధం నిష్కమాత్రం న సంశయః ।

ఇతి బ్రువతి వై తస్మిన్ సర్వే సన్తుష్టమానసాః ॥

౫౩. తథైవాన్వీతి సమ్భాష్య తుష్టువుశ్చ పునఃపునః ।

ఇత్థం సంవర్తమానానాముత్థితానాముషస్యపి ॥

౫౪. లబ్ధమాసీత్ నిష్కమాత్రం తపనీయం మహామతే ।

తతః కమపి తత్రస్థం వ్యాధమాహూయ భూపతే ||

౫౫. వచనం ప్రాహ కాపాలీ సర్వాన్ ఆమన్త్య మన్తవిత్ |

పులిన్దవర్య కార్యేషు చతురః ప్రతిభాతి మే ||

౫౬. అతోఽస్మాసు సుహృత్ భూత్వా సప్తమః సుఖభాగ్జనః |

యావజ్జీవం నివసితుం త్వమర్హస్యప్రమాదతః ||

౫౭. ప్రత్యహం నిష్కమాత్రేణ జీవామః సమభాగతః |

అహోరాత్రస్య చైకస్య యావతా పరివర్తయే ||

౫౮. తావతా నివనిష్కేణ వస్తుజాతం సువర్ణతః |

యత్ర జీవనసామగ్రీ యత్ర సమ్పూర్ణకాఞ్చనమ్ ||

౫౯. దత్వా తస్య కరే స్వర్ణం తదాదాతుం త్వమర్హసి |

దత్తమేతేన కనకమాదాయ స వనేచరః ||

౬౦. బాణశూకాపిదానస్య శబరేన్ద్రస్య కస్యచిత్ |

ప్రదాయ కాఞ్చనం వాచమిదమాహ కృతాఞ్జలిః ||

౬౧. వనేచరః -

దేవాకర్ణయ విజ్ఞాప్యం స్వామికార్యప్రయోజనమ్ |

మమాపి జీవనం తస్మాదాగతోఽస్మి తవాన్తికమ్ ||

౬౨. నిష్కమాత్రం హేమఖణ్డం దశవర్ణాదికం ఖలు |

కస్యచిత్ సిద్ధనాథస్య దేహ్యాహోరాత్రభోజనమ్ ||

౬౩. అహం తు సప్తమః తస్య పురుషః పరిచారకః |

యావతా సుఖినస్తే తు మృష్టాన్నా మృష్టభోగినః ||

౬౪. తావద్ధి దేహి వస్తూని తణ్ణులాదీని భూరిశః |

ఇతి దత్వా హేమఖణ్డం సమాదాయ పులిన్దరాత్ ||

౬౫. తస్మై ప్రాదాత్ ప్రాదాత్ ప్రహృష్టాత్మా సమ్భారాన్ సకృదాదికాన్ |

ముద్గసర్షపగోధూమశాలితణ్ణులసంయుతాన్ ||

౬౬. కన్దమూలఫలోపేతాన్ మధుమాఢ్వీకపూర్వకాన్ |

పూగనాగకదల్యాదీన్ గన్ధద్రవ్యసమన్వితాన్ ||

౬౭. మహాభోగాన్ ప్రదాయైవ ప్రోవాచ వచనం పునః |

బాణశూకః -

- నిత్యమేవం ప్రదాస్యామి యద్యానేతాసి కాఞ్చనమ్ ॥
౬౮. నాన్యత్ర దేయం కనకం సిద్ధదత్తమిదం ఖలు ।
మామకోఽసి భవాన్ భృత్య తస్మాత్ ఆజ్ఞాపయామ్యహమ్ ॥
౬౯. తవ దాస్యామి పరమమనర్థ్యం పారితోషికమ్ ।
ఇత్యుక్త్వా ప్రేషయిత్వా తం తత్కాఞ్చనమనుత్తమమ్ ॥
౭౦. రహస్యామ్రుఘటే క్షిప్త్వా స కోశభవనే న్యధాత్ ।
స భృత్యోఽపి సమాదాయ సమ్భరాన్ అపి భాజనైః ॥
౭౧. కాపాలికస్య పురతః యాథాతథ్యం న్యవేదయత్ ।
తత్ సర్వం సప్తధా కృత్వా స సంప్రీతో యుగన్ధరః ॥
౭౨. అంశమేకమదాత్త్వస్మై సోఽపి లభ్యా గృహం యయౌ ।
అపరేద్యురువేత్స్యేనం యోగినం తమతన్త్రితః ॥
౭౩. తస్మాత్ కాఞ్చనమాదాయ స దూతః తుష్టమానసః ।
దత్వా పులిన్దనాథాయ తస్మాత్ సమ్భారమాత్మవాన్ ॥
౭౪. సోఽపి సర్వం సమావేద్య వస్తుజాతం ప్రసన్నధీః ।
తత్ దత్తం కాఞ్చనం భూయో ఘటే నిక్షిప్తవాన్ ప్రభుః ॥
౭౫. దూతానీతం విభజ్యైకమంశం దత్వా వ్యసర్జయత్ ।
యుగన్ధరః బహువిధైః మృష్టాన్నైః ఘృతసమ్మృతైః ॥
౭౬. భోజయిత్వా స్వయం భుజ్జాన్ అవాత్సీత్ గిరిగహ్వరే ।
ప్రాతః స్నాతాః తామ్రపర్ణ్యాం మాలిన్యక్షయహేతవే ॥
౭౭. సాలక్కారాః ప్రతిదినం స్రక్పన్దనవిభూషణైః ।
భక్ష్యభోజ్యవిశేషైశ్చ మాంసమైరేయసంస్కృతైః ॥
౭౮. తర్పయన్తః స్వగాత్రాణి సంహృష్టాశ్చపరస్పరమ్ ।
హసన్తో హాసయన్తశ్చ గాయన్తశ్చ కలనిస్స్వనమ్ ॥
౭౯. అనన్తతన్త్రసారజ్ఞాః క్రీడన్తః ప్రమదాయుతాః ।
చన్దనద్రుమవాటీషు కదంబువిపినేషు చ ॥
౮౦. సరిత్రోదస్సు రమ్యేషు పుష్పితోద్యానభూమిషు ।
గుహాసు మణిదీప్తాసు మాధవీమణ్డపేష్యపి ॥

౮౧. మాధ్వీపానమదావిష్టాః విజప్రలః తత్ర తత్ర తే |
ఇత్రమబ్ధత్రయం తేషాం నిమిషార్ధమివాభవత్ ||
౮౨. సోఽపి రాజా పులిన్దానాం ఆశ్చర్యావిష్టమానసః |
కదాచిత్ కనకం సర్వం సహ మన్త్రిభిః ||
౮౩. ఘటమాలోకయామాస ధనలుభ్ధో నిశాముఖే |
న దదర్శ ఘటే తస్మిన్ సశ్చితం నవకాఞ్చనమ్ ||
౮౪. కుతో గతమిదం సర్వం చోరైరపిహృతం తు వా |
పుత్రదారాభిః కిన్తు వశ్చితోఽహమథాపి వా ||
౮౫. నీయన్తే వా మహాభూతైః సశ్చితం కిం న దృశ్యతే |
మయా వినా న గన్తవ్యమవ్యైః కోశగృహం ఖలు ||
౮౬. న వశ్చయన్తి మే దారాః నైవ ద్రుహ్యన్తి మే సుతాః |
కుతో గతమిదం సర్వం కిం న గృహ్ణామి దుర్దమమ్ ||
౮౭. అథవా కాఞ్చనస్యాపి కిన్ను శక్తిః పలాయనే |
సిద్ధదత్తమిదం స్వర్ణం సిద్ధేనాపిహృతం ద్రువమ్ ||
౮౮. అన్యథా మమ గేహేఽస్మిన్ కః సమర్థః ప్రవేశనే |
అప్రమాదం హి రక్షన్తి పరితో నగరం భటాః ||
౮౯. అదృశ్యదృశ్యసఞ్చారాః యోగినో హి న సంశయః |
తస్మాత్ విచారణీయం మే కార్యమస్తి మహత్తరమ్ ||
౯౦. ఇతి నిశ్చిత్వ మనసా వనేచరకులేశ్వరః |
అన్య్యుర్రాగతం భూయః భృత్యం కనకసంయుతమ్ ||
౯౧. ఆహూయ మానయిత్వా తు రహస్యాహ విశామ్పతే |
బాణశూక -
అయే వనచర కథం కేన జీవసి కర్మణా ||
౯౨. అవిచార్య మమైవ త్వం జీవస్యస్యత్ర సశ్చరన్ |
త్వత్తోఽన్యస్య సుహృదస్మాకం నాన్యైవ భువనత్రయే ||
౯౩. త్వత్ సహాయాత్ బహుధనం లబ్ధమన్యత్ర దుర్లభమ్ |
ఇతః పరం కరిష్యామి ప్రాదాన్యత్వే దురావహమ్ ||

౯౪. సిద్ధః స తు మహాయోగీ క్వ గతస్తే పరిచ్ఛదః ।
 గూం ప్రణౌమి తంయేన విధినా స్పృష్టమాయినా ॥
౯౫. సజ్జనాశ్రయతః సర్వే భవంతి సుఖినో నృపాః ।
 సత్సంకాత్ ఏవ జాయంతే సమ్పదస్తు పదే పదే ॥
౯౬. సర్వం కథయ మే భృత్య యథావృత్తం యథాస్థితి ।
 అపి దేవసహాయస్య కాఙ్క్షణీయో నృపశ్రియః ॥
౯౭. రాజానుకూలహీనస్య దేవోఽపి న సుఖప్రదః ।
 దేవవత్ గురువత్ పశ్యన్ రాజానం పర్యుపాసతే ॥
౯౮. తస్యోభయత్ర జాయంతే ఫలాని సుఖహేతవే ।
 అతస్త్వామనుశాస్యేఽహం తథా సాహాయ్యకృతృభవః ॥
౯౯. తం చ తత్త్వసతిం చైవ సంప్రదర్శయ మా చిరమ్ ।
 మత్ ప్రాత్నాన్తం న వక్తవ్యం తస్మై సిద్ధాయ యోగినే ॥
౧౦౦. శ్వః ప్రాతరత్ర గన్తవ్యం తతో వక్ష్యామి తే హితమ్ ।
 దత్తోపకరణాన్యస్మై యథాపూర్వం స భూపతిః ॥
౧౦౧. ప్రేషయామాస తం భృత్యం అనభిజ్ఞానమన్యతః ।
 తత్ దత్తం కనకం ప్రాస్య తత్ర నిక్షిప్య భాజనే ॥
౧౦౨. స్థాప్య సంరక్షయామాస యావదభ్యుదయం రవేః ।
 వ్యుష్టాయామథ రాత్ర్యాం తు న దదర్శ పునర్హతే ॥
౧౦౩. విస్మయావిప్లహృదయో లుబ్ధకానామనీశ్వరః ।
 స్వభటాన్ ఆనయామాస బాణకారుకధారిణః ॥
౧౦౪. సన్నద్ధాః సర్వ ఏవైతే భర్తురాజ్ఞానుశాసనమ్ ।
 రాజద్వారే సమావప్యః శతశోఽథ సహస్రశః ॥
౧౦౫. చక్రవాపధరాః కేచిత్ అసిధేనుకధారిణః ।
 అపరే శూలశక్త్యృష్టిభిణ్ణిభాలవరాయుధాః ॥
౧౦౬. శూరాః సమరసన్నద్ధాః నీలకుఞ్చితమూర్ధజాః ।
 ఆజగ్ముర్భయసమ్భ్రాన్తాః మేఘా ఇవ ఘనాగమే ॥
౧౦౭. ఏతస్మిన్నంతరే దూతః సమాయాతః సకాఞ్చనః ।

తేన సార్థమసౌ రాజా సైన్యేన మహతావృతః ॥

౧౦౮. యత్ర కాపాలికో దుష్టః తౌ చ రాజేన్ద్రనన్దనౌ ।
స తమావృత్య తం దేశం కరే జగ్రాహ తం శతమ్ ॥

౧౦౯. తౌ చ రాజసుతౌ భీతౌ సపత్నీకౌ ద్విజాన్విత్ ॥
నిరుధ్య తాన్ ఉవాచేదం రాజా కాపాలికం వచః ॥

౧౧౦. యోగీన్ద్ర సర్వశాస్త్రజ్ఞ త్వాం నేవితుమిహాగతమ్ ।
మామవేహి దయామూర్తే సమచిత్తా భవాదృశాః ॥

౧౧౧. అప్రయుయుద్ధాభిముఖ్యస్య శత్రుం ప్రతి మమ ప్రభో ।
అర్థసాధనచక్రస్య భవ భవ్యకరో గురుః ॥

౧౧౨. ఇత్యుక్తవతి వై తస్మిన్ వనేచరకులేశ్వరే ।
ధీరః ప్రోవాచ కాపాలీ తం భూయః కైతవాత్మకః ॥

౧౧౩. రాజన్ క్రమేణ దాస్యామి కోటినిష్కం న సంశయః ।
పూరయిష్యామి తే గేహం మణికాఞ్చనభూషణైః ॥

౧౧౪. తత్ వశోఽనర్థకం మత్వా సూక్ష్మబుద్ధ్యా పులిన్దరాట్ ।
అద్వైవ ఖలు దాతవ్యం కోటినిష్కమథాపి వా ॥

౧౧౫. లభారోగ్యస్య కిం భూయః భైషజ్యవిధినా మునే ।
అనర్థకమధీయానో స్పష్టాక్షరపద్ధతిమ్ ॥

౧౧౬. అప్రమాణ్యం వినిశ్చిత్త్య మేధావీ స మహీపతిః ।
ఖడ్గమాదాయ కోపేన కాలరాత్రసమప్రభమ్ ॥

౧౧౭. చిచ్ఛేద తరసా తేషాం శిరాంసి గతచేతసామ్ ।
తౌ రాజపుత్రాన్ విప్రం చ దేశభార్యే యుగన్దరమ్ ॥

౧౧౮. ఏవం చ వఞ్చ్యతాం తేషాం విశ్వస్తేషు జనేష్వపి ।
నిగ్రహో వైవ దోషాయ వ్యాఘ్రాణామివ కాననే ॥

౧౧౯. ఇత్యుక్తాః స పులిన్దేన స్వభటైః సంవృతో యయౌ ।
తే తు దుర్మతిమాసాద్య స్వకృతేనైవ కర్మణా ॥

౧౨౦. బధ్యమానా యమభటైః ప్రాపుః సంయమనీపురీమ్ ।
తుల్యదృష్టోపమాః సర్వే తుల్యదుష్కృతకారిణః ॥

౧౨౧. తుల్యకాలహతా భూయః బభ్రముర్యమసన్నిధౌ ।

మహానదీతిర్ధనిషేవణేన న యాతనామప్యభయానువిద్ధాః ।

దృష్టైవ బాధామపి నారకాణాం కాలం మహాస్తం ఖలు తత్ర సంస్థాః ॥

౧౨౨. యమాజ్ఞయా భూమిమనుప్రవిష్టాః తిర్యక్త్వభావేఽపి పునస్సమేతాః

పుణ్యోదకస్పర్శనభాగ్యలాభాత్ త్రికాలవిజ్ఞానమిదం చ లబ్ధమ్ ।

పారావతో రాజసుతావిమౌ తౌ శోకాభితప్తౌ ప్రమదాసహాయౌ

యుగన్ధరోఽహం ద్విజపుణ్యవస్తవం పురోహితః పూర్వభవే విచిత్రమ్ ॥

ఇతి చతుర్వింశోఽధ్యాయః ।

Pro.Total = 1781 + 122 = 1901.

పంచువింశోఽధ్యాయః

యమగీతా ।

౧. ద్విజకుమారః -

పక్షిరాజ మహాబుద్ధే సర్వజ్ఞానకలానిధే ।

అపి తిర్యక్త్వమాసాద్య జానన్తే యోగినామివ ॥

౨. వయం పూర్వభవే పాపాత్ ప్రాప్తా దుర్మరణం పునః ।

కీదృశీ గతిరస్మాకమనుభూతా యమాలయే ॥

౩. శ్యేనత్వం కేన వా ప్రాప్తం కర్మణాస్మిన్నభవే నః చ ।

పారావతత్త్వమేతేషాం గతమాసీత్ సుదుస్సహః ॥

౪. తుల్యపాపసమాచారే బ్రాహ్మణత్వం కథం మయి ।

సభాయాం ధర్మరాజస్య కః ప్రసజ్ఞః సమీరితః ॥

౫. ఇతః పరమిహాస్మాకం కాగతిర్దివచోదితా ।

ఏతత్ సర్వమశేషేణ శ్రోతుమిచ్ఛామి హే సఖే ॥

౬. శజ్ఞః -

ఇతి పృష్టః తదా శ్యేనః సాదరం ద్విజసూనునా ।

విహాయ మానసం దుఃఖం ధైర్యమాలమ్బ్య చేతసి ॥

౭. కిళ్చిత్ విశ్రామ్య సోచ్ఛ్వాసం ప్రాహేదం పక్షిరాట్ ద్విజమ్ ।

హస్త తే కథయిష్యామి విచిత్రం విస్మయావహమ్ ॥

౮. శ్రుతం దృష్టం యమపురే యదస్మాభిరనుష్ఠితమ్ ।

యథానుశాసితం రాజ్ఞా సభాయాం సూర్యసూనునా ॥

౯. యదా వ్యాధాధిరాజేన నిహతాః తీవ్రమన్యునా ।

తథైవ ప్రాప్తమస్మాభిః వపురత్యన్తనిన్దితమ్ ॥

౧౦. పరితో మేఘసంక్లాశాః సాయుధా యమకింకరాః ।

ఆవృత్య భర్త్యయన్తోఽస్మావినిన్యుర్యమసంసదమ్ ॥

౧౧. ప్రణమ్య యమరాజానం ఊమర్వినయసంస్థితాః ।

ప్రసీద నాథ భృత్యేషు భక్తేష్యస్మాసుసామ్ప్రీతమ్ ॥

౧౨. సమాకర్ణయ విజ్ఞాప్యం అస్మాభిః సముదీరితమ్ ।

రాజశాసనమాదాయ మూర్ధ్నా చూడామణిం యథా ॥

౧౩. మలయాద్రిం సమాసాద్య నీత్వా మ్లేచ్ఛహతానిమాన్ ।

యాతనాం కర్తుమారోప్య సమానీతాః తవాన్తికమ్ ॥

౧౪. నాలం పన్థాయ పాపానామేతేషాం రచనా విభో ।

అస్మదాయుధజాలాని నాలం ఖణ్ణయితుం పునః ॥

౧౫. క్షిప్తముల్కాసహస్రం చ పుష్పాయనే హి పాపిషు ।

న జలూకా న వా సర్పా నఖగా నైవ దంశకాః ॥

౧౬. ఏతాం శిక్షయితుం రాజన్ న వ్యాఘ్రా నవ్యాధయోఽపి వా ।

న వయం శిక్షితారస్తు కిం కుర్మః కర్మ వై పరమ్ ॥

౧౭. ఇతి తేషాం వచః శ్రుత్వా రాజా వైవస్వతో యమః ।

స్మయమానః సాన్తమన్తః కుపితో వాక్యమబ్రవీత్ ॥

౧౮. ఆగచ్ఛన్తు భటాః శీఘ్రం నానాశస్త్రాస్త్రపాణయః ।

ఛిన్తన్తు ఖడ్గైః గాత్రాణి ఛేదయన్తు శరైస్తనూః ॥

౧౯. తదస్త్ర జ్వలితోల్కాభిః పోథయన్తు చ ముద్గరైః ।

భర్జన్తు కటాహేషు తైల సన్ధక్షేషు చ ॥

౨౦. బద్ధన్తు పాశైర్వివిధైః కషన్యజ్గరరాశిషు ।

ఉత్పాటయన్తు రసనాం కృష్యన్త్యవ్రాణి జమ్బుకైః ॥

౨౧. క్రకచైర్దరియన్వేతాన్ చూర్ణయన్తు పునః పునః ।

ఇతిసమృన్నగమ్భిరమ్ముచ్చైర్బ్రువతి చాన్తకే ॥

౨౨. సర్వోద్యోగేన తే దూతాః తాడయామాసురోజసా ।
ముసలైః పాట్యమానైశ్చ శూలశక్తిపరశ్వధైః ॥
౨౩. ఉల్కాశతైరఙ్కురైర్వా దుఃఖం తే న ప్రతిపేదిరే ।
పూష్యపృష్టిభిరావిష్టాః గన్ధాలిప్తా ఇవాభవన్ ॥
౨౪. పరిశ్రాంతా భటాస్సర్వే తూష్టిమాసన్ సమంతతః ।
న వ్యధ న క్షుధా తేషాం పాపిష్ఠానాం యమాన్తికే ॥
౨౫. కిమేతత్ ఇతి జల్పన్తో దూరే తస్థుర్వృథోద్యమాః ।
విస్మయాకులచితానాం కిమేతత్ ఇతి జల్పతామ్ ॥
౨౬. సభ్యానామభవత్ ఘోషం మేఘానామివ గర్జతామ్ ।
చింతయానే పితృవతౌ చిత్రగుప్తే చ విస్మితే ॥
౨౭. కాలే కలనసమ్భగ్నే భృత్యే ధ్యానముపేయుషి ।
హీణేషు కింకరేష్యేవం ప్రశాన్తే జననిస్సవనే ॥
౨౮. అమృదాదశరీరాభూత్ క్యాపి వాగమ్బుదస్వనా ।
అశక్యా శిక్షితం హ్యేతే మహాతీర్థనిషేవణాత్ ॥
౨౯. అవజ్ఞయాపి తామ్రాయాః మజ్జంతః తీర్థవారిణా ।
హన్యన్తే పాతకైస్సర్వైః న వృష్ట్యాః పర్వతా ఇవ ॥
౩౦. ఇతి శ్రుత్వా యమో రాజా భయసంవిగ్నమానసః ।
కృతాఙ్ఘులిర్వేపమానః సగద్గదమిదం జగౌ ॥
౩౧. యమః -
అహో మహోదయమిదం శ్రుతం మే చిరకాలతః ।
కృతాని సుకృతాన్యత్ర ఫలితాని న సంశయః ॥
౩౨. యస్యాః శ్రవణమాత్రేణ ముచ్యన్తే జన్తవో భయాత్ ।
తామిదం త్వత్ప్రసక్తేన శ్రుణోమి శ్రుతిలాలితామ్ ॥
౩౩. యామాహుః శ్రుతయో నిత్యం పాపఘ్నిం మలయాత్యజామ్ ।
స్తువన్తి మునయో నిత్యం నిష్పాపాః పావసీం చ తామ్ ॥
౩౪. యత్ర వేదాశ్చ మన్తాశ్చ క్రతవో బ్రహ్మచోదితాః ।
యత్పయఃకణికామాత్ర పవిత్రీకృతమూర్తయః ॥
౩౫. యత్ప్రవాహేన యా పూతాః మూర్తయఃఖలు కీర్తయః ।

యత్తోయమమృతం ప్రాహుః బ్రహ్మాత్మకమకల్మషమ్ ॥

3౬. యత్ర నారాయణః సాక్షాత్ వటురూపేణ వర్తతే ।

ఇరావతి ధేనుమతీ పరుష్ణి భవనీ సుధా ॥

3౭. అరుణా చేతి వేదాస్తవచోభిః పరిగీయతే ।

యత్తీర్థపరిణామేన జాయన్తే మణయో భువి ॥

3౮. సదాశివేన నియతా కణ్ఠాభరణమాలికా ।

విష్ణుచూడామణిరియం హృల్లేఖా భారతీపతేః ॥

3౯. అదృశ్యా సర్వభూతానామాదిశక్తిరనామయా ।

ప్రార్థితా శక్కురేణాదౌ తీర్థాకారా ప్రదృశ్యతే ॥

౪౦. తాం నుమః పరమానందజననీం మలయాత్మజామ్ ।

పురతఃపాతు మాం నిత్యం పాపఘ్ని లలితేశ్వరీ ॥

౪౧. పృష్ఠతః సతతం పాతు పాటీరాచలకన్యకా ।

దక్షిణే చాక్షుషీ నిత్యా వామా మాణిక్యగర్భిణీ ॥

౪౨. అధస్తాత్ ఉపరిష్ఠాత్ చ పాతు మాం పద్మగర్భిణీ ।

దివానిశం మహాదేవీం తామ్రపర్ణీం స్మరామ్యహమ్ ॥

౪3. స్మరామి సాయం ప్రాతః తాం సావిత్రీం తీర్థదేవతామ్ ।

ఇతి స్తువన్ యమో రాజా మూర్ధ్నా ముకులిత్యుః ॥

౪౪. ఆనందబాష్పపూరాభ్యాం లోచనాభ్యాం విలోకయన్ ।

ధాయన్ స్తువన్ నమస్యంశ్చ క్షణం మౌనముపాగమత్ ॥

౪౪. ఇతి స్తువన్తం రాజానం సర్వే తస్య సభాసదః ।

ప్రణిపత్య మహాభాగాః మిలిత్వా వాచమూచిరే ॥

౪౬. సభ్యాః ఊచుః -

భగవన్ సర్వధర్మజ్ఞ ధర్మరాజ దయానిధే ।

అస్యాః ప్రభావం తామ్రాయాః శ్రోతుమిచ్ఛామహే వయమ్ ॥

౪౭. యదముఖేశసమ్పర్కాత్ యాతనా నైవ జన్తుషు ।

ఆశ్చర్యాదివ తామ్రాయాః పశ్యామో విభో ॥

౪౮. హస్త వః కథయిష్యామి కథాం కలినివారణీమ్ ।

దృష్టా మయా కాచిత్ కథా కౌతూహలావహా ॥

౪౯. తామిదాసీం ప్రవక్ష్యామి శృణ్వన్తు వినయోజ్జ్వలాః ।
పురా కృతయుగే కశ్చిత్ హరిస్వామీతి విశ్రుతః ॥
౫౦. వేదవేదాన్తవిత్ దాన్తః శాన్తః సర్వసమః సుధీః ।
భార్యాం పుత్రేషు నిక్షిప్య సమారోప్య హుతాశనమ్ ॥
౫౧. తృతీయమాశ్రమం ప్రాప్య యోగీ నియత మానసః ।
తపశ్చచార సుచిరం తామ్రాయాః ఉత్తరే తటే ॥
౫౨. యాజ్ఞవల్క్యశ్రేమే పుణ్యే బ్రహ్మజ్ఞానవిధిత్సయా ।
ప్రాప్య ప్రసన్నాత్ వరుణాత్ బీజమార్వారుకం శుభమ్ ॥
౫౩. వాపయిత్వాశ్రమాభ్యాశే రరక్షోపవనపాదపైః ।
సైషా ప్రధానినీ పీరుత్ ఆవృతా బాహుమాత్రకః ॥
౫౪. ఫలత్యరహారహః పక్వమేకమేకం సుధారసమ్ ।
తత్ర త్రివర్గమారాధ్య చకారాహారమాత్మవాన్ ॥
౫౫. ఏతస్మిన్నన్తరే కశ్చిత్ విప్రో వాసిష్ఠగోత్రజః ।
కుటుమ్భభరణాసక్తః శ్రోత్రియః చ విశేషతః ॥
౫౬. భానుచిత్త ఇతి ఖ్యాతః కృత్యాకృత్యవిచారవిత్ ।
అవిరక్తదయాచిత్తమాశాపరవశం వహన్ ॥
౫౭. మలిమ్లుచానాం శూరాణాం వదాన్యానాం స భూసురః ।
పౌరోహిత్యధురం చక్రే తత్ దత్తైర్వృత్తిమాచరన్ ॥
౫౮. హరిస్వామిననమాసాద్య సఖిత్యాత్ అభ్యవాదయత్ ।
తమాగతం ప్రీణయిత్వా హరిస్వామీ మహామునిః ॥
౫౯. బభాషే వచనం చేదౌపవిష్టం సుహృత్తమమ్ ।
సఖే తవ గృహే కశ్చిత్ కుశలం పరివర్తతే ॥
౬౦. కిమర్థమాగతోఽసి త్వం కస్తే చిత్తమనోరథః ।
సర్వం కథయ మే తథ్యం శ్రోతవ్యం మే సుహృత్తయా ॥
౬౧. భానుచిత్తః -
భగవన్ కుశలం సర్వం ఖృపయా తవ మే గృహే ।
త్వదక్షివన్దనాసక్తః సక్రమస్నానవాఞ్ఘయా ॥

౬౨. అతస్సింహస్సమారూఢే భాస్కరే లోకలోచనే ।
తామ్రపర్ణిజలస్నానం అశ్వమేధఫలాధికమ్ ॥
౬౩. ఇతి గర్జతి సర్వత్ర గాథా పౌరాణికీ కిల ।
స్నాతుమిచ్ఛామి భగవన్ త్వదనుజ్ఞాపురస్సరమ్ ॥
౬౪. శ్రుత్వైవం వచనం తస్య హర్షమాణః పునఃపునః ।
పునేవాపరం వాక్యం సుహృదం ప్రత్యభాషత ॥
౬౫. సుహృత్ తవైవాగమనాత్ సస్తుష్టోఽస్మి మహామతే ।
స్నాత్వా తీర్థం యథాన్యాయమత్రాదిత్యం విధాయ చ ॥
౬౬. ఉషిత్యా రజనీమద్య తే గన్తాసి గృహం ప్రతి ।
ఇత్థం సమ్మానితస్తేన మునినా స మహీసురః ॥
౬౭. స్నాత్వా తీర్థే మహాపుణ్యే తర్పయిత్వా పితౄణాం సురాన్ ।
పునః తదాశ్రమం ప్రాప్య నియమాన్త యథావిధి ॥
౬౮. ఔర్వారుకఫలేనైవ సుధాసారాతిశాయినా ।
మునిదత్తేన నిర్వృత్య ప్రాణాహుతివిధిం క్రమాత్ ॥
౬౯. ఉషిత్యా రజనీమేకాం తేన సార్థం మహర్షిణా ।
తమాపుచ్ఛ్య ప్రభాతాయాం ప్రస్థాతుముపచక్రమే ॥
౭౦. దృష్ట్వా తదాశ్రమాభ్యాశే ఉర్వారుకలతాం శుభామ్ ।
కుతూహలేన మనసా ఫలమాహృత్య సత్వరమ్ ॥
౭౧. జగమ స్వగృహం విప్రః సకుటుమ్భోభ్యభక్షయత్ ।
హరిస్వామీ సముత్థాయ స్నాత్వా సూర్యముపాస్య చ ॥
౭౨. నివృత్య కాల్యం నియమం హుతాగ్నిః కృతకృత్యవీత్ ।
ఫలాహారాయ మధ్యాహ్నో సోర్వారుకముపాగమత్ ॥
౭౩. న దదర్శ ఫలం తత్ర క్షుధార్త ఇదమబ్రవీత్ ।
యేన వాపహృతం పక్వం త్రివర్గోదయహేతుకమ్ ॥
౭౪. స పాపీ భవితాత్త్రైవ జమ్బుకో నాత్ర సంశయః ।
ఇతి శప్తాస్య మునిః కోపాత్ ప్రాప్య చోపాషితో గృహమ్ ॥
౭౫. భానుదత్తస్స విప్రోఽపి శతస్తేన మహాత్మనా ।
గోమాయుత్యమవాప్యైవ నిర్గతస్స్వగృహోదసౌ ॥

౭౬. దుఃఖేన మహతావిష్టో మునేస్తస్యాశ్రమం యయా ।
మక్రోశ బహుధా తత్ర వేపమానః పరిభ్రమన్ ॥
౭౭. హరిస్వామీ తదాజ్ఞాయ దివా గోమాయునిస్స్వనమ్ ।
వినిర్గత్యాశ్రమద్వారే దదర్శాగ్రే తు జమ్బుకమ్ ।
౭౮. సోఽపి తీవ్రం సమాగత్య పాదయోః ప్రణిపత్య చ ।
లుతమానః తదా దుఃఖాత్ సమాక్రందత్ మునిః ప్రతి ॥
౭౯. కిమేతత్ ఇతి సజ్జ్చిన్ద్య దృష్ట్వా దివ్యేన చక్షుషా ।
గోమాయుమవదత్ ధీమాన్ సఖిత్వాత్ కరుణానిధిః ॥
౮౦. సఖే మయానభిజ్ఞేన శప్తోఽసి ధృతమన్యునా ।
భవితవ్యే న శోచన్తే పణ్డితాః శాన్తబుద్ధయః ॥
౮౧. తవావికతః ప్రాప్తం నవమేతత పరాభవమ్ ।
అనుభూయాల్పకాలేన శ్రేయో విన్దతి శాశ్వతమ్ ॥
౮౨. భక్తిః పరశివే భూయాత్ వాగస్తు తవ వైఖరీ ।
బుద్ధిస్తు సతతం సమ్యక్ సతతం మదనుగ్రహాత్ ॥
౮౩. యావదభ్యేతి సవితాచాపరాశిమితః పరమ్ ।
తదత్ర మజ్జనాయైవ తామ్రపర్ణ్యామితః పరమ్ ॥
౮౪. నిర్ముక్తసాపో భవితా మేఘముక్త ఇవాంశుమాన్ ।
మదాశ్రస్యోపఖణ్డే శిలాగర్తే వసిష్యసి ॥
౮౫. తావత్ మదాజ్ఞయా సర్వే నైవ హింసన్తి సంస్థితమ్ ।
ఇత్థమాశ్వాసితః శాపాత్ కథితో మునినామునా ॥
౮౬. ఉవాసాన్యనేకాని గణయన్నేష జమ్బుకః ।
తావత్ తద్దేశభూపాలః పాణ్డ్యః పరపురజ్ఞయః ॥
౮౭. శ్రుత్వా జనపదం సర్వం చోరైరప్యాహృతం ముహుః ।
కుపితః నేనయా సార్థమావృత్య గిరికాననమ్ ॥
౮౮. జగ్రాహ నిఖిలాన్ సర్వాన్ తస్కరాన్ సపరిచ్ఛదాన్ ।
సర్వాన్ ఆనీయ సైన్యేన శూలప్రోతాన్ ఆకారయత్ ॥
౮౯. దూరతో వాయునాకృష్టం శవగన్ధం స జమ్బుకః ।

ఆపూయ కౌతుకీ వేగాత్ నిస్ససార బిలోదరాత్ ||

౯౦. శిలాగర్లాత్ వినిష్కాన్తః ప్రయయౌ యత్ర తే హతాః |
దదర్శ చోరాన్ శూలప్రోతాన్ భక్ష్యమాణాన్ తు వాయసైః ||

౯౧. లుణ్ణితాన్ చ ఖగైః తీప్రైః శృంగాలైః చోపఖణ్ణితాన్ |
తుణ్ణేనోత్పాట్యమానాన్ చ గృధ్రసజ్జైః బిలోద్ధతైః ||

౯౨. ఇతస్తతో భక్ష్యమాణాన్ భషకైః శ్వాపదైరపి |
క్షణేనోద్గమ్య తత్ప్రాన్తం చిన్తయామాస స జమ్బుకః ||

౯౩. కిమారబ్ధమిదం పాపం మయా సర్వత్ర కుత్పితమ్ |
జాత్యా న జమ్బుకోఽహం ఛన్దోగాన్వయసమ్భవః ||

౯౪. అవివేకతయా పాపం కృత్వా జమ్బుకతాం గతః |
పతితం తారయేత్ విద్వాన్ ఆత్మానమాస్థితః ||

౯౫. హతం నిఘ్నన్తి కుత్రాపి పతితం కః ప్రపాతయేత్ |
దృష్ట్వా స్పృష్ట్వాపి మజ్జన్తి శవం తీర్థేషు మానవాః ||

౯౬. కథం రమే శవాహారే జానన్నపి యథోచితమ్ |
పురా కున్తలరాజస్తు నాగకేతురితి శ్రుతః ||

౯౭. పర్ణాదస్య చ శాపేన వ్యాఘ్రౌ భూత్వా మహావనే |
ధేనుం హత్వా ఋచీకస్య జ్ఞాత్వా భక్షితవాన్ పునః ||

౯౮. అపి శాపాన్తమాసాద్య తతో గోహత్తిమాప్తవాన్ |
వసిష్ఠశాపాత్ రక్షోఽభూత్ కల్మాషాఙ్ఘీ మహీపతిః ||

౯౯. బ్రాహ్మణీశాపజం దోషం ముక్తశాపోఽప్యవాప్తవాన్ |
ఇత్థం విచార్య సుచిరం నివృత్తః శవభక్షణాత్ ||

౧౦౦. పునర్మనీషామాశ్రిత్య నిస్సృత్య మతిమానసౌ |
సవిమర్శం పునఃకార్యం కమప్యేవమచిన్తయత్ ||

౧౦౧. ఏతేషామేవ చోరాణామహం సిద్ధః పురోహితః |
తత్తైరేషాం ధనైరేవ పోషితోఽహం చిరం ఖలు ||

౧౦౨. ఏతేషాం సద్గతిం దత్వా ఋణాన్ముక్తో భవామ్యహమ్ |
ఇతి నిశ్చిత్త్య మృగధూర్తః కుతూహలాత్ ||

౧౦౩. తేషామస్థిని సర్వాణి పతితాని మహీతలే ।

వికృష్య తీర్థే చిక్షేప తమ్రాయాః పర్మాద్భుతే ॥

౧౦౪. స్వయం స్నాతో మహానద్యాం శిలాగర్తం పునర్యయౌ ।

సర్వే సభ్యాః పరం చిత్రం శృణుధ్వం మామకా జనాః ॥

౧౦౫. తేషామాజన్మపాపానాం తామ్రాయామస్థిసంఘ్రయే ।

పతితే జమ్బుకక్షిప్తే తామ్రైదా హతపాపినః ॥

౧౦౬. పశ్యమానః తతో ఘోరే నరకే దుస్సహే పునః ।

నిర్జగ్ముః సూర్యసంకాశాః కన్దర్పసమవిగ్రహాః ॥

౧౦౭. అప్పరోగుణమాన్వేన వపుషా మణిచారుణా ।

విమానమారుహ్య శుభం సర్వే స్వర్గముపాగమన్ ॥

౧౦౮. ఏవం దృష్టం మయా సభ్యాః తామ్రాయాః పరమాద్భుతమ్ ।

య తదాదినిత్యం మలయేన్ద్రకన్యాం ఆరాధయన్ వాగ్భిరనుత్తమాభిః ।

ఏవం నయిహ్యస్మి యథానుకూలం తత్కర్మణం దూరత ఏవ కుర్వన్ ॥

౧౦౯. వైమానికాస్తే ను సమేత్య తామ్రాం విశోధ్య పాపాదపి భానుదత్తమ్ ।

ప్రసాద్య భూయోఽపి గురుం ప్రపన్నాః తేనానుశిష్టాః ప్రయయా స్వలోకాన్ ॥

ఇతి పంచావింశోఽధ్యాయః ।

Pro.Total = 1901 + 109 = 2010.

షడ్వింశోఽధ్యాయః

శ్యేనపారావతానాం పుణ్యలోకగమనమ్ -

ద్విజనుతస్య తామ్రపర్ణిప్రసాదాత్ బ్రహ్మపదప్రాప్తిః ।

౧. యమః -

విచిత్రేయం కథా భ్యాతా తీర్థమాహాత్మ్యరూపిణీ ।

శ్రవణాత్ కీర్తనాత్ వాపి పాపఘ్ని నాత్ర సంశయః ॥

౨. అస్యాః ప్రభావం వక్తుం వా శ్రోతుం వా వర్షకోటిభిః ।

నాలమాదిపరాశక్తేః మాలాయాః శోభనోదయమ్ ॥

౩. ప్రత్యహం మామకాస్సర్వే నమస్కృత్య సరిద్వరామ్ ।

జపన్ తన్నామధేయాని పుణ్యాన్యాత్మశుద్ధయే ॥

౪. ఏతావత్ ఉక్త్వా వచనం రాజా వైవస్వాన్తకః ।

భటాన్ ఆహూయ భూయోఽపి సభాయామభ్యభాషత ॥

౫. షడేతే తీర్థసంసర్గాత్ శుద్ధా యాతనాభయవర్జితాః ।
తథాపి కర్మసుద్ధ్యర్థం పశ్యన్తు నరకాన్ బహూన్ ॥
౬. ఇత్యాజ్ఞప్తా భటాస్తేన నీత్వాస్మాన్ యమశాసనాత్ ।
నరకాన్ దర్శయామాసుః శతశోఽథ సహస్రశః ॥
౭. రౌరవం కాన్వరం చైవ కుమ్భిపాకం శరారుకమ్ ।
మహారౌరవమాతఙ్గం కృమిశం కృమిభక్షకమ్ ॥
౮. బాలాభక్షం వీచికం చ తప్తవాలుకమంశుకమ్ ।
రేతఃకుణ్డం పూతిగన్ధం కశ్మలం శమలం మలమ్ ॥
౯. ఏతాన్ అన్యాన్ చ భూయిష్ఠాన్ నారకైర్వివిధైర్జనైః ।
శూలప్రోతాన్ భక్ష్యమాణాన్ క్రకవైర్ధారితానపి ॥
౧౦. కుతారైర్భేద్యమానాన్ చ భక్ష్యమాణాన చ వాయస్తైః ।
సఙ్ఘన్నాన్ ఞ్జరసజ్జ్ఞాన్నాన్ అఙ్గరే తైలలేపితాన్ ॥
౧౧. ఏవమన్యాన్ చ బహులాన్ పీడ్యమానాన్ సమన్తతః ।
దృష్ట్వా దృష్ట్వా వయం సర్వే వేపమానా భయాతురాః ॥
౧౨. చతురాశీతిసాహస్రవర్షాణ్యేవోషితాః కిల ।
పునర్యమాన్తికం నీతాః సన్నిష్ఠా తేన సౌరిణా ॥
౧౩. శ్లాఘ్యవంశసమ్భూతః ధర్మజ్ఞః శ్రుతిపారగః ।
దుస్సమ్పర్కేఽపి భుజ్జానః గాయత్ర్యా చాభియన్తితః ॥
౧౪. అత ఏవ పునర్విప్రో భవితా నాత్ర సంశయః ।
వర్ణాన్తరగతః పాపీ కాపాలీ సర్వవఙ్చకః ॥
౧౫. శ్యేనోఽయం భవితా నూనం నిజకర్మనియన్తితః ।
ఏతే పారావతా భూత్వా వసన్తు రుచిరం వనే ॥
౧౬. యదా తామ్రా నదీ తోయే మజ్జన్తః శుభదాయకే ।
తదాస్తు భూయసీ శుద్ధిః పూర్వజన్మస్మృతిర్భవేత్ ॥
౧౭. షణ్ణాం సమాగమో యావత్ తావ్త్ స్నాత్వా నదీజలే ।
కర్మానురూపం గచ్ఛన్తు స్వర్గతిం దివ్యభోగినః ॥

౧౮. ద్విజోఽయం జ్ఞానసమృన్నః కర్మిష్ఠః చ విశేషతః ।
ఇష్ట్యా బహువిధైర్వజ్జైః అపి దేవాన్ పితౄన్ ఋషీన్ ॥
౧౯. అక్షయం శామ్భవం లోకం ప్రయాతు ప్రార్థితం యథా ।
ఇత్థం యమేన సన్నిష్ఠాః ప్రాప్తా వయమిహ ద్విజ ॥
౨౦. స పురోధాస్త్యస్మాకం అహం కాపాలికో మతః ।
రాజపుత్రావిమా జ్ఞేయౌ సభార్యౌ పక్షివేషకౌ ॥
౨౧. ఇతః పరం సదా భూయాత్ ఆస్మాకం పరమా గతిః ।
దేవో గురుశ్చ బన్ధుశ్చ సఖా మాతా పితా భవాన్ ॥
౨౨. పాలనీయా వయం సర్వే భవతా ద్విజబన్ధనా ।
వయం త్వాం శరణం ప్రాప్తాః సవిశ్రమివ పాలకాః ॥
౨౩. శఙ్ఖః -
ఇత్థం బ్రువాణం భీతాస్తే పక్షిణశ్శోకకర్మితాః ।
నిపేతుః పాదయోస్తస్య బ్రాహ్మణస్య మహాత్మనః ॥
౨౪. సమాశ్వాస్య గిరా రాజన్ సమాభవ్య చ మహామతిః ।
స్యయమానోఽశ్రుపూర్ణాక్షః తూష్ణిం క్షణమతిష్ఠత ॥
౨౫. ప్రసన్నాత్మా తతస్తే తు సాకమేత్య మహానదీమ్ ।
పక్విణః స్నాపయామాస అహామన్త్రం సముచ్చరన్ ॥
౨౬. సర్వే మమజ్జర్విహగాః సంప్రాప్య మలయాత్మజామ్ ।
తీరమాసాద్య సద్యైవ తత్యజః తనుమాత్మనః ॥
౨౭. కోటికన్దర్పలావణ్యం బిభ్రాణా భాస్వరం వపుః ।
ద్విజం ప్రదక్షిణీకృత్య నమస్కృత్య పునఃపునః ॥
౨౮. వైమానికావైమానికాస్తతో జగ్మూర్మహాభాగాస్సురాలయమ్ ।
ఇత్థం విచిత్రమాలోక్య లబ్ధపూర్వభవస్మృతిః ॥
౨౯. నిర్విణ్ణచిత్తో దుఃఖేన తపసే కృతనిశ్చయః ।
అవగాహ్య మహాతిర్థం సంస్తువన్ మలయాత్మజామ్ ॥
౩౦. స్వపిత్రోః కథయామాస వృత్తాన్తమిదమద్భుతమ్ ।
కథిచ్ఛిత్ ఉపలభ్యాసౌ అనుజ్ఞామభివాద్య చ ॥
౩౧. ప్రాప్యేన్ద్రకీలం పరమం క్షేత్రం క్షేమకరం నృణామ్ ।

హృది ధ్యాత్వా మహాదేవీం మాలాం మలయనస్థినీమ్ ||

3౨. తతాప పరమం బాలోఽప్యమరైరనుభావితమ్ |
అభక్షో వాయుభక్షః శీర్ణపర్ణాశనస్తథా ||
33. చకరోగ్రం తపఃశ్రీమాన్ త్రిలోకీవిస్మయావహమ్ |
ఏవం వర్షత్రయే పూర్ణే సస్తుష్టా తీర్థదేవతా ||
3౪. ఆవిర్భూభూవ తస్యాగ్రే నేవ్యమానా సురాసురైః |
ద్యోతయస్తీ దిశస్సర్వాః స్వభాసా కుఙ్కుమైరివ ||
3౫. వత్స తాతేత్యుదారార్థైః వచనైః ప్రీణయత్యముమ్ |
శ్రీదేవీ -
వత్స తాత ప్రసన్నోఽస్మి తపసానేన భూయసా |
దాస్యామి కామాన్ అఖిలాన్ దుర్లభానపి భూతలే ||
3౬. అలం పరిశ్రమేణాత్ర వరాన్ వరయ సువ్రత |
ఇతి శ్రుత్వా వచో మాతుః స బాలః ప్రీతమానసః ||
3౭. సమాధిముపసంహృత్య సమున్మీల్య విలోచనే |
దదర్శాగ్రే మహాదేవీం బాలాతపసమప్రభామ్ ||
3౮. నానామణిగణాకీర్తైః భూషణైరపి భూషితామ్ |
మన్దస్మితామిన్దుభూషనాం భువనేశ్వరీమ్ ||
3౯. మునివృన్దైస్సేవ్యమానాం తీర్థశక్తిగణావృతామ్ |
ఇత్థం చరాచరమయాం దేవీమాలోక్య సమ్భ్రమాత్ ||
౪౦. ప్రణమ్య పురతో మూర్ధ్ని తుష్టావ మలయాత్మజామ్ |
బ్రహ్మచారీ -
ప్రసీద మాతర్మాహేశి మలయాద్రిసముద్భవే ||
౪౧. మహాపాతకజమ్భూలపరిశోషణభాస్కరే |
పాపాన్ధకారసజ్ఘాతభజ్జనైకార్కమణ్ణలే ||
౪౨. పరితాపాపహే భాస్వన్మహామణిమహోదయే |
కల్యాణి కమలావాసే మహామలయనస్థిని ||
౪3. మాయాజాలమహాధ్వాన్తపరిపల్లిపయఃకణే |

ధర్మధ్రవే భగవతి భవజ్వాలాపహారిణి ॥

౪౪. ప్రసీద ప్రణవాకారే ప్రాక్షనే తారకోదయే ।
తామ్రపర్ణి జగన్మాతః ప్రసీద మయి సన్నతమ్ ।
౪౫. జన్మహారిణి జన్మానాం పాపహారిణి మజ్జతామ్ ।
భయహారిణి భక్తానాం భోగదే పుణ్యకర్మణామ్ ॥
౪౬. కుమ్భసమ్భవసౌభాగ్యసాధనే కామదోహిని ।
పాపఘ్ని భవపజ్కగ్ని పరమానందదాయని ॥
౪౭. పాటీర్శైలతనయే పవిత్రే తే నమో నమః ।
సమ్మతీర్థజనని సమానాధికవర్జితే ॥
౪౮. అనాదిశక్తిసమ్భూతే పూవే పూర్వే నమో నమః ।
స్వర్గసోపానసుభగైః తర్జకైరుపశోభితే ॥
౪౯. ఆవర్తరూపైః ప్రణవైరభిరామే నమో నమః ।
త్రిలోకజననిశానహృదయాబ్జవిహారిణి ॥
౫౦. విధాతృవిష్ణుసమ్భావ్యే తీర్థమాతర్నమోఽస్తు తే ।
త్వదక్షిభక్తిరచ్చిన్నా మయి భూయాన్నిరన్తరా ॥
౫౧. త్వదన్యత్ర మనో మే స్యాన్న కదాచిత్ దయాత్మికే ।
త్వత్తీరే వసతిర్భూయాత్ త్వత్పాదజలసేవయా ॥
౫౨. ఆనందబాష్పపూర్ణాభ్యామక్షిభ్యాం త్వాం విలోకయే ।
త్వత్కథామృతపూరేణ పూరయే శ్రవణద్వయమ్ ॥
౫౩. మనసా భావయిష్యామి మాతస్త్వామేవ సన్నతమ్ ।
మమేన్ద్రియాణి సర్వాణి సదా సేవనపూజనే ॥
౫౪. మామనన్యగతిం భక్తం మా ముఞ్చ మలయాత్మజే ।
మహామజ్జలదే దేవి మాతర్మయి దయాం కురు ॥
౫౫. త్వాం విశ్వస్య వసామ్యమ్భ త్వన్నస్త్రాణకరీ పరా ।
అన్యాం గతిం న పశ్యామి త్వయైవ మమ జీవనమ్ ॥
౫౬. ఇత్థం స సంస్తువన్ రాజన్ రోమాఞ్చితకలేవరః ।
భూయః పపాత పాదాబ్జే భగవత్యాస్ఫూసురః ॥
౫౭. ఏవం మలయజా దేవీ సంస్తుతా బ్రహ్మచారిణా ।

- ప్రార్థితా చ పునర్భక్త్యా తముత్థాప్య చతుర్భుజైః ॥
 ౫౮. పరిమృజ్యామృతాకారైః ప్రేష్ణా స్వకరపఙ్కుజైః ।
 వికిరస్తీవ పీయూషైః మన్దన్మేరాంశుసఞ్చయైః ॥
 ౫౯. వీణానాదామృతాచార్యైః వచనైర్వాఙ్మజహార తమ్ ।
 యథాభిలషితం తాత తథాస్తు తవ సన్తతమ్ ॥
 ౬౦. తవ సన్తు చతుష్షష్టికలా కౌతూహలావహా ।
 ఛన్దాన్యయాతయామాని భవన్తు మదనుగ్రహాత్ ॥
 ౬౧. కుర్వన్త్వనుగ్రహే సర్వే బ్రహ్మరుద్రముఖాస్సురాః ।
 కౌతూహలావహా లక్ష్మీర్భూయాత్ త్వయ్యనపాయినీ ॥
 ౬౨. జీవన్ వర్షసహస్రాణి మహాభాగ్యసమన్వితః ।
 పుత్రపౌత్రైః పరివృతః భుక్త్యా భోగాన్ యథేప్పితాన్ ॥
 ౬౩. ఇష్టాస్య యజ్ఞైస్సురాన్ సర్వాన్ విపులైరాప్తదక్షిణైః ।
 తతస్తే భవితా కీర్తిః ప్రార్థితా సకలైస్సురాః ॥
 ౬౪. సర్వే వదన్తు త్వాముగ్రతపసం మమ చాఙ్గాయా ।
 నిత్యమారాధయన్ శమ్భుం భక్త్యా మామపి మాతరమ్ ॥
 ౬౫. గృహం గచ్ఛ యథాసౌఖ్యం సర్వతో భద్రమస్తు తే ।
 ఇత్థం తం బాలమాశ్వాస్య దేవీ తీర్థకదేవతా ॥
 ౬౬. భూయః ప్రవాహమధ్యే తు ప్రవివేశ మహానదీ ।
 తముగ్రతపసం ప్రాహుః సర్వే సిద్ధాః సురాసురాః ॥
 ౬౭. పూజ్యమానో మునిగణైః భూతైశ్చ వివిధైరపి ।
 ప్రాప్య స్వాశ్రమం పిత్రోః పాదయోరభ్యవదయత్ ॥
 ౬౮. మూర్ధ్నాస్త్వాయ నన్ద్యేనం పితరావాప్యనన్దతామ్ ।
 తతో భ్రద్వాజముఖాత్ వేదానభ్యస్య బుద్ధిమాన్ ॥
 ౬౯. వేదాన్ చ వివిధాన్ చాన్యాః కలాః కౌతూహలావహాః ।
 గురుదక్షిణయాచార్యం సమ్పూజ్య తదనుగ్రహాత్ ॥
 ౭౦. మేధాతిథేః సుతాం తన్వీం నామ్నా శాలావతీం శుభామ్ ।
 ఉపయేమే విధానేన సర్వేషాం ప్రీతివర్ధనమ్ ॥

౭౧. తయైవ భార్యయా సార్థం గార్హస్థ్యమనువర్తయన్ |
చకార వాజపేయాదీన్ క్రతూన్ విపులదక్షిణాన్ ||
౭౨. మణిగ్రీవపురే నిత్యం నివసన్ స్వగృహే సుధీః |
ప్రత్యబ్ధం తీర్థయాత్రాం తు తీరయోరుభయోరపి ||
౭౩. ఆరభ్య మలయం శైలమాసాగరమతస్త్రితః |
పుత్రదారసమాయుక్తం శిష్యైశ్చ సహితో వశీ ||
౭౪. స్నానం చకార విధివత్ తీర్థశ్రాద్ధసమన్వితమ్ |
తామ్రపర్ణిం సమభ్యర్చ్య ప్రతిమాయాం సమస్త్రకమ్ ||
౭౫. అభ్యర్చ్య నామభిర్ద్వైః భోజయిత్వా ద్విజోత్తమాన్ |
దక్షిణాభిర్యథాన్యాయం ఆశానుగుణమర్చయన్ ||
౭౬. నిత్యం త్రిషవణస్నాయీ నినాయ సమయం క్రమాత్ |
త్రిశతాధికసాహస్రపచ్చకం శరదాం యయౌ ||
౭౭. జీవన్ పుత్రేషు విన్యస్య గృహాధర్మాన్ సనాతనాన్ |
మలయే తప ఆతిష్ఠన్ సంప్రాప బ్రహ్మణఃపదమ్ ||
౭౮. పునఃకల్పాన్తరే రాజన్ మహాతీర్థస్యవైభవాత్ |
జన్మలబ్ధం విధేరాసీత్ సనకో యోగినాం వరః ||
౭౯. అద్యాపి తీర్థమాహాత్యాత్ తీర్థవత్ భువనత్రయమ్ |
పునాతి దర్శనేనైవ మహాసా సూర్యసన్నిభః ||
౮౦. అస్య సజ్జారమాణస్య సమంతాత్ ఆదియోగినః |
వాయోరితి గతిః క్వాపి నైవ సమృధ్యతే ఖలు ||
౮౧. అప్యన్యే పాపినో మర్త్యాః శతశోఽథ సహస్రశః |
యత్తీర్థకణికా మాత్రస్పర్శనాత్ ఏవ భూపతే ||
౮౨. నిఘాతపాపా గచ్ఛన్తి పదం బ్రహ్మ సనాతనమ్ |
యదమ్బుకణికాశక్తిమహిమా సాగరోపమః ||
౮౩. తస్మాత్ అస్యాస్తు మాహాత్యం వక్తుం వాచామగోచరమ్ |
నాలం వర్షశతేనాపి విస్తరేణ గిరాం పతేః ||
౮౪. ప్రవక్తుర్వాగనేకార్థా యుక్తిసాధనసంశ్రుతా |

అపి దేశాన్తరగతాః పాపాత్మనో యదృచ్ఛయా ||

౧౬. గృణన్తః పరిముచ్యన్తే నామాన్యస్య తు భూరిశః |

తస్మాత్ త్వమపి న్రాజేన్ద్ర దైవయోగాదిహాగతః ||

౧౭. స్నాత్వా తీర్థేషు సర్వేషు తామ్రపర్ణ్యాం సమాహితః |

దత్వా దానాని భూరీణి తామ్రామభ్యర్చ్య పావనీమ్ ||

౧౮. అనుగ్రహన్ మహాదేవ్యాః ప్రాప్య కామాన్ అనుత్తమాన్ |

భూయో గన్తాసి స్వర్లోకం సుఖభోగసమృద్ధిమత్ ||

౧౯. ఇతి తస్య మునేర్వాక్యం ఆకర్ణ్య స మహిపతిః |

పరమానందనిర్మగ్నహృదయో దయితాన్వితః ||

౨౦. సంస్తువన్ మునిశార్దూలం హర్షగద్గదయా గిరా |

భూయో ధర్మాన్ చ శుశ్రూషుః ప్రాజ్ఞలిర్వాక్యమబ్రవీత్ ||

ఇతి షడ్విశోఽధ్యాయః |

Pro.Total = 2010 + 90 = 2100.

సప్తవింశోఽధ్యాయః

వసుమనా ఇతి నామ్నా రాజ్ఞా అగస్త్యవచనేన

తామ్రపర్ణ్యాన్నానపూర్వకం కాశ్యపతీర్థే యాగః కృతః |

౧. రాజా -

న హి స్థిరతయా మేరోః పురుషః సదృశః కిల |

పారావారస్య గాఘ్నిర్యం పరత్ర న హి విద్యతే ||

౨. బ్రహ్మణస్సర్గసామర్థ్యం బ్రహ్మణ్యే న చాన్యతః |

తథైవ తామ్రపర్ణ్యాస్తు తీర్థశక్తేస్త్యతుల్యతా ||

౩. న హి జాగర్తి కుత్రాపి పరత్ర భువనత్రయే |

సుధాసారస్థితం స్వాదులహారీ కిము చాన్యతః ||

౪. తథా మాహాత్యం మహిమా తామ్రాయామేవ దృశ్యతే |

అస్యాః ప్రభావం భూయోఽపి శ్రోతవ్యం మే మహామునే ||

౫. పుణ్యేక్షుదుగ్ధోల్లసితం స్వాదుతా లోకరజ్ఞసి |

ప్రతిపద్య విశిష్టా హి రసనాగ్రే ప్రకాశతే ||

౬. తథైవాసాగరం తామ్రా మహాపాతకనాశినీ ।
కథితా వింశతిస్థానే విశిష్టేతి త్వయా గురో ॥
౭. తస్మాత్ తేషాం తు తీర్థానాం మాహాత్మ్యం మహదద్భుతమ్ ।
సోపాఖ్యానం తు విస్తార్య కథయస్వ యథాతథమ్ ॥
౮. శఙ్ఖః -
మహారాజాధిసమ్భూతం కథాం కలిమలాపహమ్ ।
శృణుష్వ సావధానేన వక్ష్యమాణామిమాం మయా ॥
౯. పురా వసుమనా నామ రాజాసీత్ ద్వాపరే యుగే ।
యయాతినః తు దౌహిత్రః సగరిష్ఠః ప్రతాపవాన్ ॥
౧౦. విజిత్య సకలామురీవం ధనమాదాయ పుష్కలామ్ ।
గచ్ఛన్ ఏవ మహారాజ దదర్శాధ్వాన్తరే స్వయమ్ ॥
౧౧. పరీతం తపసాం రాశిం ముని సాక్షాత్ ఇవేశ్వరమ్ ।
త్రికాలవేదినం గర్గమాచార్యం సర్వదేహినామ్ ॥
౧౨. ఉపగమ్యాభివాద్యైసం ప్రశ్రితో వాక్యమబ్రవీత్ ।
స్వాగతం తే మహాభాగ ప్రసీద కరుణానిధే ॥
౧౩. దూరాభ్యాగమనశ్రాన్త్యా తనుస్తే తనుతాం గతా ।
విశ్రాన్తిర్యావతా తావత్ భూయాత్ ఆసీదమాసనమ్ ॥
౧౪. అపూర్వదర్శనం బ్రహ్మాన్ తవ పాదామ్బుజం మమ ।
పురా కృతానాం ధర్మాణామిష్టాపూర్తకృతాత్మనామ్ ॥
౧౫. ఫలాని పర్షుక్వాని మన్యే త్వద్ధర్మనాత్ అహమ్ ।
చిరకాఙ్క్షితమేతత్ హి శ్రీమత్ ఆగమనాత్ అయమ్ ॥
౧౬. ఇతః పరం యతిష్యేఽహం త్వదభీప్సితసాధనే ।
నియుజ్శ్వ మాం మహాయోగిన్ కృత్యేష్వభిమతే ॥
౧౭. సంతం భవంతమారాధ్య కృతకృత్యో భవామ్యహమ్ ।
ఇత్యభిఘ్నాయ వచనైర్వణైరపి సాదరమ్ ॥
౧౮. పూజయిత్వానుయాచన్ తం కృతాఙ్ఘ్నిరుపస్థితః ।
జహాస కిఞ్చిత్ ఉద్విగ్నో నోత్తరం ప్రత్యపద్యత ॥
౧౯. పునః ప్రసాదయన్ వాచా మునిమాహ మహిపతిః ।

హేయమస్తి కిమస్మాసు భగవన్ కథ్యతామిహ ॥

౨౦. నాగ్గీకరోషి మద్వాక్యం కిం వా హాసస్య కారణమ్ ।
త్వద్వచః శ్రవణోత్కణ్ఠా వాఞ్ఞాఛ కిన్న పూర్యతే ॥
౨౧. దర్శనాత్ ఆప్తహర్షస్య మనో డోలాయతే మమ ।
చన్ద్రః చకోరం పుష్పాతి చాతకం చ ఘనాఘనః ॥
౨౨. తథా సన్తః వినీతం హి భూషయన్తి భవాదృశాః ।
ఇత్థం వ్యాకులచిత్తస్య వైమనస్యం మహీపతేః ॥
౨౩. దృష్ట్వాతికరుణం ప్రేష్టూ గర్గో మునిరభాషత ।
రాజన్ త్వయి న పశ్యామి హేయమద్వాపి శత్రుహన్ ॥
౨౪. కలఙ్కతా చన్ద్రమసి వైషమ్యం క్షీరసాగరే ।
గౌరీగురౌ తు జడతా కౌటిల్యం హి శరాసనే ॥
౨౫. తీక్ష్ణతా భాస్కరే నిత్యా దోషతా రజనీముఖే ।
చిన్తామణౌ చ కారీన్యం పశుత్వం కామధేనుషు ॥
౨౬. ఏవం దోషైకభూయిష్టే విస్తీర్ణే విశ్వగహ్వరే ।
త్వయ్యేకస్మిన్ న పశ్యామి దోషం క్షీరే యథా విభో ॥
౨౭. తథాపి దోషం దృష్ట్వాహం త్వయ్యర్కేఽపుపరాగవత్ ।
ఆగతోఽస్మి హి తద్వక్తుమధునా సత్వరం త్వయి ॥
౨౮. త్వయా సాగరపర్యన్తా వసుధా దిగ్గిగీషయా ।
పరం పర్యటతా భూరి తురంగరథకుఙ్కరైః ॥
౨౯. సార్ధమక్షోణీలక్షైః వ్యక్తముద్వేజితా మహీ ।
భిన్నాని దేవతాగారాణి దూషితాని స్థలాన్యపి ॥
౩౦. బ్రహ్మక్షేత్రాణి శతశో నాశితాని తతస్తతః ।
భిన్నారామాణి పుణ్యాని గ్రామాణ్యాత్మవతామపి ॥
౩౧. సంక్షుబ్ధజనసమ్పాతమర్యాదప్రచారకమ్ ।
అస్వచ్ఛన్దాశ్రమాచారమపవిధ్ధఫలోదయమ్ ॥
౩౨. హాహాకారావృతం రాజ్యం సజ్ఞాతం భవతా ఖలు ।
తద్దోషాదేవ రాజేన్ద్ర క్షీణమాయుః క్షణాదీవ ॥

33. ఇతః పరం ద్వాదశాహాత్ మృత్యుః త్వాముపగచ్ఛతి ।
తస్మాత్ తద్దోషశమనం ప్రాయశ్చిత్తం సమాచర ॥
34. దాశార్వాణమాహూతో యజ్ఞార్థం యత్ర భూభుజా ।
త్వరితం గస్తుమిచ్ఛామి రాజాధానీ మహాత్మానః ॥
35. మథురాం మాధవో యత్ర సాన్నిధ్యం కురుతే సదా ।
యామాసాద్యావముచ్యంతే జన్తవః కర్మబన్ధనాత్ ॥
36. అతస్త్వమత్ర నికటే మలయే మగ్గలాలయే ।
లోపాముద్రాపతిశ్చిమాన్ వసతే తపసాం నిధిః ॥
37. తం గచ్ఛ శరణం శీఘ్రం మావిలమ్బోఽస్తు భూపతే ।
స త్వాం పాలయతి శ్రీమాన్ అపి సంయమనీం గతమ్ ॥
38. పురా గణ్ణాలనగరే రాక్షసేనాపి భక్షితమ్ ।
పదాతికులనమ్మర్దపతాకాధ్వజమాలినీమ్ ॥
39. ధ్వజినీం స్వాం మహానాథాముప్వేశ్య నదీతటే ।
స రాజా వినయోపేతః సంప్రాప కలశోద్భవమ్ ॥
40. ఉపసృత్యాగస్త్యస్య కృతాఞ్జులిరుదారధీః ।
అభ్యవదయదాత్మానం ప్రబ్రువన్ ఏవ భూపతే ॥
41. తం దృష్ట్వా మునిశార్దూలః రాజానం సూర్యవంశజమ్ ।
అభినన్దోపచారాద్యైః యథావత్ అభిపూజ్య చ ॥
42. స్మయమనో మునిః ప్రీత్యా రాజానమిదమబ్రవీత్ ।
అగస్త్యః -
స్వాగతం తే మహారాజ పరిశ్రాంతోఽసి కేన చ ॥
43. కిం తే వ్యవసితం చిత్తే కిం చిక్చీర్షుస్సమాగతః ।
చింతాకుల ఇవాభాసి కారణం వక్తుమర్హసి ॥
44. రాజన్ తవాభ్యగమనాత్ సంహృష్టోఽస్మి మహామతే ।
సర్వం కథయ తత్త్వేన మాస్తు చింతా పరిశ్రమః ॥
45. అపనేష్యామి శోకం తే నాత్ర కార్యా విచారణా ।
ఆసాగరమిమాముర్విం జితవానసి లాఘవాత్ ॥
46. అసంఖ్యాతాని రత్నాని నానావర్ణాని భూతలే ।

ఆర్జితాని సహమాని దేవభోజ్యాని సర్వతః ॥

౪౭. జ్ఞాతం మే సకలం వృత్తం సమాధిముపజగ్ముషా ।
ఇత్యాకర్ణ్య మునేర్వాక్యం పీయూషమివ కర్ణయోః ॥

౪౮. చింతామన్తర్గతాం త్వక్వాస్వ ప్రాజ్ఞాళిః ప్రత్యభాషత ।
వసుః -

బ్రహ్మాన్ భక్తజనానన్దపారిజాతపదామ్బుజ ॥

౪౯. శరణం త్వాం ప్రపన్నోఽస్మి శ్రూయతాం వచనం మమ ।
మయా సఞ్చారతాం భూమిం దిగన్తవిజిగీషయా ॥

౫౦. యదృచ్ఛయా గర్గమునిః పూజనీయోఽభిపూజితః ।
లోకసన్తాపసజ్ఞాతపాపాత్ ఆయుః క్షయం మమ ॥

౫౧. మహ్యం సజ్కథయన్ ప్రాయాత్ స మునిర్మథురాపురీమ్ ।
దీర్ఘాయుర్యోగసిద్ధ్యర్థం త్వామస్మిశరణం గతః ॥

౫౨. తతస్తమాశ్వాస్య గిరా భగవాన్ కలశోద్భవః ।
విచార్య సర్వశాస్త్రాణి విమృశ్య నిగమాన్యపి ॥

౫౩. నిశ్చితార్థో మునిః ప్రీత్యా ప్రాహ గమ్భీరయా గిరా ।
అగస్త్యః -

శ్రుణు రాజన్ ప్రవక్ష్యామి ప్రాయశ్చిత్తం తు పాప్మనామ్ ॥

౫౪. ఏషా మహానదీ పుణ్యా ఘృతమాలా మధుద్రవా ।
తామ్రపర్ణితి విఖ్యాతా నిగమాన్తవిలాసినీ ॥

౫౫. పణ్డితైః పఠ్యతే నిత్యం పురాణేషు పునఃపునః ।
పరుష్ణితి సుపర్ణితి తామ్రేతి శ్రుతయో జగుః ॥

౫౬. ధర్మద్వేతి సర్వత్ర కథ్యతే హి సురాసురైః ।
యత్పిర్థమహిమాం నిత్యం వదన్తి వచసామరాః ॥

౫౭. హరిరత్రైవ భగవాన్ ఆన్తే సిద్ధజనేడితః ।
శమ్భురత్రైవ దీవీ చ జగతాం జననీ పరా ॥

౫౮. అత్ర మన్త్రాశ్చ వేదాశ్చ క్రతవోఽగ్నిముఖాస్సురాః ।
యదమ్బుకణికాపానాత్ బ్రహ్మహత్యాపి నశ్యతి ॥

౫౯. గోఘ్నుశ్చైవ కృతఘ్నుశ్చ భ్రూణహో గురుతల్పగః ।

యదమ్బుమజ్జనాన్ముక్తా మజ్జన్తో బ్రహ్మభావితాః ॥

౬౦. ఆతః ఆస్యామ్బులాభేన విన్దన్తి మనుజా భువి ।

సులభాదేవ రాజేన్ద్ర పురుషార్థచతుష్టయమ్ ॥

౬౧. తమాత్ మదుపదేసేనస్నానం కురు యథావిధి ।

నిర్ముక్తపాపో భవితా దీర్ఘమాయుశ్చ విన్దసి ॥

౬౨. ఇతి తద్వచనాదేవ తం పురోధాయ కుమ్భజమ్ ।

స్నానం చకార తామ్రాయాం తథా వసుమనా నృపః ॥

౬౩. యదా తదమ్బుపూరే తు సన్నిమగ్నకలేవరః ।

తావత్ కలాకలాకారైః బుద్బుద్దైస్తిమిరోపమైః ॥

౬౪. వ్యాప్తం బభూవ తత్సర్వం సమన్తాత్ క్రోశమాత్రకమ్ ।

నీలామలసమాకారం తామ్రాజలమదృశ్యత ॥

౬౫. స్నాత్వా తీరం సమాసాద్య దృష్ట్వా కలుషితాం నదీమ్ ।

మునిమాహ స భూపాలో విస్మితేనాన్తరాత్మనా ॥

౬౬. రాజా -

భగవన్ కిమిదం తీర్థం నీలీజలసమప్రభమ్ ।

మేఘైరివ నభో వ్యాప్తం సువ్యక్తం కథ్యతాం మమ ॥

౬౭. ఆగస్త్యః -

రాజన్ త్వయి గతాః పాపాః నిర్గతాః తీర్థవైభవాత్ ।

నిర్ముక్తపాపోఽసి భవాన్ మేఘాపాయే అంశుమానివ ॥

౬౮. ఇతి బ్రువతి రాజానం మునౌ వాతాపివరిణి ।

నిశ్వాసమలినీభూతమాదర్శం తత్క్షణాదివ ॥

౬౯. మణివర్ణమభూత్తోయం తామ్రాయాః పరమాద్భుతమ్ ।

తావత్ గీర్వాణనిర్ముక్తా పుష్పవృష్టిస్తు పుష్కరాత్ ॥

౭౦. పపాత పరితః తత్ర పరమానన్దనిర్భరా ।

సమన్తాత్ అభవత్ వాణీ దేవసిద్ధసమీరితా ॥

౭౧. దీర్ఘాయుష్మన్ మహారాజ శ్రేయః ప్రాప్నుహి సర్వతః ।

ఇతి వై మజ్జలవాచః పురః శృణ్వన్ సురేరితా ॥

౭౨. ప్రాజ్ఞలి అః తాన్ అభిష్టాయ మునిప్రోక్షేనవర్తమానా ।

పునః స్నాత్వా మహానద్యాం కృతకృత్యఽభవత్ తదా ॥

౭౩. తత్రోషిత్యా త్రిరాత్రం తు మునినానేన మానితః ।
ఆసాగరం తీర్థయాత్రాం తీరయోరుభయోరపి ॥
౭౪. యథాన్యాయం విధాయాసౌ పునరామలకాటపీఠమ్ ।
ప్రాప్య కాశ్యప్తీర్థే తు చక్రే బలనివేశనమ్ ॥
౭౫. ఉషిత్యా కతిచిత్ మాసాన్ ఉపాస్య మలయాత్మజామ్ ।
యయక్షుః చింతయామాస కుత్ర వేతి మహామతిః ॥
౭౬. సర్వోత్కృష్టా జన్తుకన్యా వైషా మన్దాకీనీ కిల ।
యత్ర జప్తం హుతం దత్తమనస్తఫలముచ్యతే ॥
౭౭. తత్రైవ హయమేధేన యక్ష్యే దేవాన్ యథావిధి ।
ఆత్మానం భావయిష్యామి కుతకృత్యో భవామ్యహమ్ ॥
౭౮. ఇతి నిశ్చిత్య మనసా సైన్యేన మహతా వృతః ।
ప్రాప్య భాగీరథీతీరం తత్ర దీక్షాముపావిశత్ ॥
౭౯. మణిస్తమృశతోపేతా తప్తకాఞ్చనవేదికా ।
శాలా పరమకల్యాణీ శ్రీమతీ రురుచేతరామ్ ॥
౮౦. యత్ర సభ్యాః సమభవన్ యజ్ఞానో దీర్ఘదర్శినః ।
హూయమానే హవ్యవాహే సమ్భూతే సామనిస్సన్వనే ॥
౮౧. మన్త్రేషు జప్యమానేషు ప్రహృష్టేషు ద్విజాదిషు ।
గంగా పరమసమ్పూర్ణా మహతోయోర్మిఫేనిలా ॥
౮౨. ఆవర్తశతసంఖ్యాతా సుధామ్బోనిధిసన్నిభా ।
ఆవృత్య తీరయుగలీముత్పాపాతాతివేగవత్ ॥
౮౩. సహ సభ్యైస్సమాధాయ శాలాముఞ్జ్వలితానలామ్ ।
ఏవం సప్తేషు సర్వేషు రాజా దుఃఖపరిప్లవతః ॥
౮౪. ఆకృష్య సహ సౌభాగ్యాం నాశయామాస వై క్షణాత్ ।
దైవాత్ విముక్తః తత్ పూరాత్ ఆయుఃశేషేణ భూపతే ॥
౮౫. తపసా తోషయామాస గంగాధరముదారధీః ।
మాసమాత్రేణ భగవాన్ ఆశుతోషః సదాశివః ॥

౮౬. వరేణ ఛన్దయామాస తం దేవం ప్రాజ్ఞాల్లిర్జగౌ ।
రాజా -
భగవన్ కరుణామూర్తే ప్రసీద మయి శక్కుర ॥
౮౭. యది మే తపసా తుష్టః యద్యహం త్వత్కృపాస్పదః ।
శాలా మే సహపత్నీకో సద్విజా సహుతాశనా ॥
౮౮. ససమ్భారాగ్రతో మేఽస్తు వరమేనం వృణే ప్రభో ।
ఇత్యుక్తస్తం పునః ప్రాహ భగవాన్ ప్రమథేశ్వరః ॥
౮౯. సదాశివః -
రాజన్ మత్ప్రాణకలికా తడిసీ మలయాత్మజా ।
అనభిజ్ఞేన భవతా దూషితా పాపచేతసా ॥
౯౦. యస్యానుగ్రహలాభేన దీర్ఘాయుష్యమవాప్తవాన్ ।
పాపపజ్జరనిర్ముక్తః స త్వం దూషితవానసి ॥
౯౧. జననీమవమత్వైవ ఏవతాన్తరమిచ్ఛసి ।
అపహాయ చ గాయత్రీం మన్తాన్తరమభీష్ఠసి ॥
౯౨. యత్ర గగ్గా చ యమునా చ యత్ర గోదావరీ నదీ ।
తీర్థానాం హృదయం హ్యేషా దేవానాం బలముచ్యతే ॥
౯౩. మన్తాణాం మన్తశక్తిస్తు కర్మశక్తిస్తి కర్మణామ్ ।
వేదద్రవా విశ్వమాతా బ్రహ్మవిష్ణాద్వ్యుపాసితా ।
౯౪. తామిమామద్దిసమ్భూతాం త్వముపేక్షితవానసి ।
తామేవ భూయస్సంప్రాప్య ప్రణవార్థప్రదీపికామ్ ॥
౯౫. తపసా మన్తతన్త్రాభ్యాం తాం తోషయితుమర్హసి ।
తదనుగ్రహలాభేన తత్ర శాలాం పునర్భవామ్ ॥
౯౬. ససమ్భారాగ్నిపత్నీకాం లప్స్యనే నాత్ర సంశయః ।
ఇత్యుక్తాన్తర్హితే శమ్భా సోఽపి రాజా భయాతురః ॥
౯౭. ఇత్యమాన్తర్హితే దేవే స రాజా మాధవీసుతః ।
తదతిక్రమణాఘోషసమ్భ్రాన్తస్వాన్తసన్తతిః ॥
౯౮. భయాదిరేకరోమాఞ్చుకఞ్చుకీకృతవిగ్రహః ।
సమభ్యేత్య పునః పుణ్యాం ఘృతధారాం పయస్వినీమ్ ॥

౯౯. కాశ్యపాశ్రమమాసాద్య తపః చక్రే సుదారుణమ్ ।
అఙ్గుష్ఠాగ్రేణ వసుధాం సంస్పృశన్ పశ్చిమోముఖమ్ ॥
౧౦౦. ఊర్ధ్వబాహుర్నిరాహారో హృది ధ్యాయన్ జగత్ప్రసూమ్ ।
తవసీయామ్బుజారూఢాం బాలామ్బుజసమప్రభామ్ ॥
౧౦౧. చతుర్భుజాం త్రిణయనాం కౌసుమ్భామ్బరధారిణీమ్ ।
నవమాణిక్యకోటీరకిరణారుణితామ్బరామ్ ॥
౧౦౨. తప్తచామీకరాకారపయోధరధరామ్ ।
చారుగ్రైవేయకేయూరవలయావలిభాసురామ్ ॥
౧౦౩. ఆపాతకేశఘటితైః భూషణాం మణిభూషణైః ।
మన్దస్మేరాంశుసమ్భిన్నసమస్తతిమిరచ్ఛటామ్ ॥
౧౦౪. కరుణాపాఙ్గపీయూషసన్ధర్భితవరాచరామ్ ।
సమస్తతీర్థజనసీం చన్దనాచలకన్యకామ్ ॥
౧౦౫. ధ్యాయన్ స్వహృదయామ్భోజే నిశ్చలః సమతిష్ఠత ।
తేనైవ తస్మా దేవీ సన్తుష్టా మాసమాత్రతః ॥
౧౦౬. సాన్నిధ్యం పురతః తస్య చకార కరుణార్ద్రాఢిః ।
వత్స తే తపసనేన సన్తుష్టహృదయాస్మ్యహమ్ ॥
౧౦౭. తవేప్పితాని సర్వాణి ప్రాప్తాని మదనుగ్రహాత్ ।
పశ్య భద్రాణి దాస్యామి కామ?ఓగ్రీవ కాఙ్క్షితమ్ ॥
౧౦౮. ఇతి శ్రుతిసుఖాకారాం సుఖాకారాం సమాకర్ణ్య తు భారతీమ్ ।
సమాధిం సఙ్కుచన్నగ్రే దదర్శ పరమేశ్వరీమ్ ॥
౧౦౯. యథాన్తః స్వాన్తమద్రాక్షీత్ తథైవ పురతో నృపః ।
ఆనన్తగ్నహృదయో మూర్ధ్నా ముకులితాఙ్గులిః ॥
౧౧౦. హర్షగద్గదయా వాచా వ్యాచష్టే స్వేష్టదేవతామ్ ।
రాజా -
దేవి ప్రసీద కల్యాణి ప్రసీద మలయాత్మజే ॥
౧౧౧. ఆగః క్షమస్వ దేవేశి మూఢస్యాకార్యవేదినః ।
త్వదఙ్ఘ్రిపఙ్కుజే భక్తిః అనపాయాస్తు మే సదా ॥
౧౧౨. మనోరథా మే సులభాస్త్యత్పాదామ్బుజలాభతః ।

యథా మయ్యనభిజ్ఞత్వం న భూయాత్ అపి జన్మసు ||

౧౧౩. తథా ప్రసీద సర్వేశి త్వామహం శరణం గతః |

ఇతి బ్రువతి రాజేన్ద్రే గణ్ధాద్యాస్సరితస్సదా ||

౧౧౪. ఆజగ్మురఖిలా రాజన్ పశ్యత్సు సకలేష్వపి |

సర్వాస్తమేనం రాజానమనుశాస్య సరిద్వరామ్ ||

౧౧౫. తస్యైవ పురతస్సర్వాః తామ్రాయాస్తనమణ్ణలే |

అభిజగ్ముర్మహారాజ తదద్భుతమివాభవత్ ||

౧౧౬. సా తస్యాభీప్సితాన్ కామాన్ ప్రదాయాన్యత్ర సుదుర్లభాన్ |

సర్వతీర్థమయీ భూయః తామ్రాభ్యన్తరధీయత ||

౧౧౭. స భూమిపాలో మలయాత్మజాయాః లభ్యా పరాణ్యభుదయాని తస్యాః |

సంప్రాప్య శాలాం సహ భార్యయాసౌ చకార విప్రైః క్రతుమార్యగృహ్యమ్ ||

సప్తవింశోధ్యాయః |

Pro.Total = 2100 + 117 = 2217.

అష్టావింశోఽధ్యాయః

దేవానాం కార్యార్థం తపః కుర్వతోః కాశ్యపాదిత్యోః తామ్రపర్ణ్యాః

వరదానం కాశ్యపేన లిక్లప్రతిష్ఠా |

౧. శ్రీ సూతః -

ఇత్యాకర్ణ్య కథాం పుణ్యాం విచిత్రోపకథాన్వితామ్ |

వీరసేనః పునర్వాక్యమువాచ మునిపుక్లవమ్ ||

౨. వీరసేనః -

అహో భగవతా ప్రోక్తా కథేయం కలుషాపహా |

శ్రుతాపి భూయః శ్రోతవ్యా సంశయస్య వ్యపోహనే ||

౩. తపసారాధితా దేవీ రాజ్ఞా మలయనస్థినీ |

కథం తస్మై వరాన్ ప్రాదాత్ మహీభర్తుశ్చ కాఙ్గితాన్ ||

౪. కథం సా ప్రాదురభూత్ కథం నద్యసమాయయుః |

అనుశాస్య కథన్వేనాం వివితుః దదృశాన్తరే ||

౫. ఏతత్ సర్వమశేషేణ వద విస్తరతో మమ |

శఙ్ఖః -

శ్రుణు రాజన్ ప్రవక్ష్యామి కథాం కలుషనాశినీమ్ ॥

౬. తామ్రపర్ణి మహాదేవీ తపసా ప్రీతమానసా ।
తదా నద్యాస్తటే శాలా పతాకాధ్వజమాలినీ ॥
౭. ససభ్యా సహపత్నీకా సమ్భారాగ్నిమణ్డలా ।
యథాపూర్వం సమభవత్ పురతస్తస్య భూపతేః ॥
౮. తావత్ తామ్రాప్రవాహస్తు ననావర్ణేవ దృశ్యతే ।
తత్త్రిపూరాత్ తు ఉత్తస్థుః గణ్గాద్యాః సరితః తదా ॥
౯. గోక్షీరవర్ణా తరుణీ నానాభరణభూషితా ।
గణ్గా సమాయయు దేవీ భాసా భువనపావనీ ॥
౧౦. తామ్రే త్వయా బాలతయా ప్రాప్తం పరిభవం మహత్ ।
ఏషా త్వత్ప్రాణశక్తిస్తు పరాశక్తిసముద్భవా ॥
౧౧. ఇన్ద్రనీలమణిచ్ఛాయా యమునా పాపహారిణీ ।
అభ్యాగమత్ అశేషస్య లోకస్య ష్టేమదాయినీ ॥
౧౨. పద్మరాగమణిచ్ఛాయా భారతీ గజనేవితా ।
సమాయాతా సమస్తస్య సర్వమక్కులదాయినీ ॥
౧౩. గోదావరీ గౌరవర్ణా పీతామ్బరసమావృతా ।
కశ్కేలీకుసుమోత్తంసా సంప్రాభాభరణోజ్జ్వలా ॥
౧౪. నర్మదా శక్తిధవలా కర్పూరాభా కుముద్వతీ ।
శోణభద్రా కాంచనాభా ఫల్గునీ కుంజుమారుణా ॥
౧౫. కర్పూరవర్ణా కావేరీ వేగవత్యమ్బుజారుణా ।
ఏతాః చాన్యాః తహా నద్యః బహ్వః నారీవపుర్ధరాః ॥
౧౬. సాలక్ష్కారాః సానులేపాః సవాహనపరిచ్ఛదాః ।
సమాగత్య మహాదేవీముపతస్థుః సమాహితాః ॥
౧౭. తత్ర రాజానమాహూయ గణ్గా వచనమబ్రవీత్ ।
శ్రీ గణ్గా -
రాజన్ బాలతయా ప్రాప్తం త్వయా పరిభవం మహత్ ॥
౧౮. ఏషా మత్ప్రాణశక్తిస్తు తామ్రవైహి మమాత్మికామ్ ।
అహం మలయజాతాస్మి పరాశక్తిసముద్భవా ॥

౧౯. ఆవయోరైవ భేదోఽస్తి భేదబుద్ధిర్విసశ్యతి ।
ఏషా రుద్రప్రభా నామ వేదేషు పరిపత్యతే ॥
౨౦. మరుద్వృధేతి మాలేతి పరుష్ణీతి పరేతి చ ।
సంప్రశంసన్తి తాప్రేతి శ్రుతయో మలయాత్మజామ్ ॥
౨౧. గుహాచరీ గుహ్యారూపా పవిత్రీ పాపనాశినీ ।
మాలా మలయపుత్రీతి మానయన్తి సురాసురాః ॥
౨౨. అత్ర సర్వమిదం జాతమస్యామేవ ప్రతిష్ఠితమ్ ।
ఏనామాశ్రిత్య విన్దన్తి హ్యమృతత్వం తు జన్తవః ॥
౨౩. సామాన్యా తటిసీయన్తు వదత్యేనాం స పాతకీ ।
పశ్యతే నరకే ఘోరే యావత్ ఆభూతసప్లవమ్ ॥
౨౪. ఇతః పరం మహారాజ మావమంస్థాః కదాచన ।
ఇత్థం గఙ్గానుశాస్త్వేనం లోకానామేవ పశ్యతామ్ ॥
౨౫. సంవివేశ తథా గఙ్గా తామ్రాయాః స్తనమణ్డలే ।
తథైవ యమునాద్యాశ్చ నానారూపాః సరిద్వరాః ॥
౨౬. క్రమాత్ ఉపావిశన్ సర్వాః పఞ్జరే శారికా ఇవ ।
ఏతత్ విచిత్రం పశ్యన్తో బ్రహ్మనారాయణాదయః ॥
౨౭. పుష్పవృష్టిముచస్సర్వే అస్తువన్ మలయాత్మజామ్ ।
స్తువత్సు సర్వదేవేషు పతహాడమ్బరేషు చ ॥
౨౮. ఆశ్చర్యావిప్లచిత్రేషు సర్వేషు భువనేష్యపి ।
స్తూయమానా మహాదేవీ తామ్రా వచనమబ్రవీత్ ॥
౨౯. శ్రీ దేవీ -
రాజన్ మనోరథాస్సన్తు మమానుగ్రహస్తవ ।
యజ్ఞశేషం సపత్నీకః కర్తుమర్హసి భూసురైః ॥
౩౦. కీర్తిస్తే చన్ద్రికాకారా లోకే విస్తారమృచ్ఛతు ।
ఏతత్ తీర్థం ప్రశంసన్తు శాలాతీర్థమితి ధ్రువమ్ ॥
౩౧. అత్ర స్నాతా నరాస్సర్వే భవన్తు సుఖభాగినః ।
భుక్తిర్ముక్తిశ్చ సర్వేషాం మజ్జతాం పితౄతామపి ॥

32. అభూతామేవ శాశ్వత్యో నాత్ర కార్యా విచారణా ।
ఏవం దేవీ వచః ప్రోక్త్వా రాజానం మాధవీసుతమ్ ॥
33. శాలాతీర్థే తదా తస్మిన్ తామ్రాభ్యన్తరధీయత ।
తతో వసుమనా ప్రాప్య వరాన్ అభిమతాన్ బహూన్ ॥
34. సంప్రహృష్టమనాః భూయః స్వయంజ్ఞం సమపాదయత్ ।
సర్వే దేవాశ్చ సిద్ధాశ్చ స్తువంతః తీర్థవైభవమ్ ॥
35. రాజానమపి సమ్భావ్య స్వాని స్వాని పదాన్యగుః ।
తత్ర చావభృథస్నానం విధాయ విధిపూర్వకమ్ ॥
36. కాశ్యపేశం సమభ్యర్చ్య దాహకేశం ప్రణమ్య చ ।
మునీన్ ఆమన్త్య తత్రస్థాన్ సభార్యః సపురోహితః ॥
37. స్వరాజధానీం సంహృష్టః ప్రాయాత్ ప్రాసాదమాలికామ్ ।
తతస్తత్ర స్థితాస్సర్వే దృష్ట్వా క్షేత్రస్య వైభవమ్ ॥
38. సన్తోషం పరమం ప్రాప్తః కాశ్యపశ్చ మహామునిః ।
తస్మాత్ రాజన్ మహాతీర్థే తత్ర స్నానం స్మాచర ॥
39. క్రోశార్ధవిస్తృతం క్షేత్రం తేజఃస్థానం ప్రకీర్తితమ్ ।
పురా కృతయుగే రాజన్ మనో సావర్ణికేఽన్తరే ॥
40. అదితిర్దేవజననీ కాంక్షన్తి విజయం హరేః ।
భర్తారం కాశ్యపం ప్రాప్య పప్రచ్ఛ ప్రణతా సతీ ॥
41. కేనోపాయేన వై బ్రహ్మాన్ జయమేష్యన్తి మే సుతాః ।
తముపాయం సముపాచక్ష్య దేవేషు కరుణాం గురుః ॥
42. ఇత్థం తయా ప్రార్థితోఽసౌ కాశ్యపః తపసాం నిధిః ।
శ్రుణు ప్రియే వచః పథ్యం తత్ తథా కర్తుమర్హసి ॥
43. అనాదిమిథునోద్భూతా యా సరిన్మలయాతజా ।
వైషా సర్వస్య లోకస్య విజ్ఞేయా కామదోహినీ ॥
44. అతస్త్వముపగమ్యేనామారాధయ విధానతః ।
తదనుగ్రహలాభేన భవన్తు జయినస్సురాః ॥
45. అపామపి ఆగమిష్యామి త్వమగ్రే గచ్ఛ సత్వరమ్ ।

ఇత్యం భర్తా నియుక్తా సా దేవీ దేవప్రసూర్ముదా ॥

౪౬. తామ్రామాసాద్య నియమాత్ స్నాత్వా తత్రైవ సంస్థితా ।

తపశ్చకార సుచిరం దుశ్చరం భువనత్రయే ॥

౪౭. స్వవధాయ తప్స్యస్త్రీం జ్ఞాత్వా సర్వేఽపి దానవాః ।

తపో విఘాతం కుర్వాణాః సమావవృరలక్షితాః ॥

౪౮. సాపి చన్దనశైలేన్ద్రతనయా సర్వదర్శినీ ।

నివార్య విఘ్నజాలాని దానవాచరితాన్యపి ॥

౪౯. తత్ర క్షణాయ విదధే ప్రాకారం జ్వలనాత్మకమ్ ।

జ్వాలామాలాసమాయుక్తం ప్రాకారం పరమాదుభ్యతమ్ ॥

౫౦. విలోక్య భయసమ్భ్రాంతా దైత్యాః జగ్ముర్యథాగతమ్ ।

అదిత్తిదేవజననీ వహ్నిమణ్డలమధ్యగా ॥

౫౧. ధ్యానారూఢా నిశ్చలాక్షీ ధ్యాయస్తీ పరమేశ్వరీమ్ ।

అన్తరప్రహిరవిచ్ఛిన్నమవసత్ తన్మయం జగత్ ॥

౫౨. తతఃప్రసన్నా వరదా తస్యాః ప్రాదురభూత్ పురః ।

సహస్రాదిత్యసంకాశాం సాన్ద్రసిన్ధూరపాటలామ్ ॥

౫౩. చతుర్భుజాం త్రిణయనాం తప్తహోటకభూషితామ్ ।

తీర్థకన్యాశతోపేతాం దృష్ట్వా పరమహర్షితా ॥

౫౪. సభ్రూభక్తం సముత్థాయ బద్ధాఙ్గులిపుటా సతీ ।

తుష్టావాదితిరవ్యగ్రా గిరా గద్గదయా ముదా ॥

౫౫. అదితిః -

యా శక్తిరన్తర్జాగర్తి లోకానాం ప్రాణరూపిణీ ।

యా పునర్జీవనాఖ్యా స్యాత్ తాం త్వాహం శరణం గతా ॥

౫౬. గాయన్తి శ్రుతయో నిత్యం తీర్థరూపాం మరుద్వృధామ్ ।

తాం త్వామఖిలతత్త్వార్థాం మాహేయామాశ్రయే శ్రియమ్ ॥

౫౭. హేతురాదావశేషస్య జీవనత్వే వ్యవస్థితా ।

మృత్యుః ప్రాణభృతాం భూయో యదంశేన ప్రవర్తితః ॥

౫౮. అనాదిశక్తిరవ్యగ్రా నిగ్రహానుగ్రహక్షమా ।

సా త్వం లోకహితాయైవ జాతా హి మలయాత్మజా ॥

౫౯. మన్తసక్తిం ప్రశంసన్తి సన్తః కర్మకలాం పునః ।

త్వమేవ ఫలదా లోకే తీర్థమాతర్నమోఽస్తు తే ॥

౬౦. శివః శివాన్వితో భూరి తపసారాధ్య మాధవి ।

త్వామేవ లబ్ధవాన్ ఆదౌ తస్మాత్ త్వాం శరణం వ్రజే ॥

౬౧. మాలేయీ మలయా నన్దా గణ్గా భాగీరథీతి చ ।

ఘృతధారా పరుష్ణితి పఠ్యనే త్వం పురాతనైః ॥

౬౨. ప్రసీద మలయానన్దే తామ్రే మాతః ప్రసీద మే ।

అభిపత్ని నమస్తుభ్యం నమస్తుభ్యం నమో నమః ॥

౬౩. ఇతి స్తువన్త్యాః పురతో దేవమాతుర్మహీపతే ।

ప్రసన్నా ప్రాహ కల్యాణీ తామాహూయ గిరా పునః ॥

౬౪. దేవమాతర్మహాభాగే ప్రీతాస్మి తపసా తవ ।

ఇత ఆరభ్య వై దేవా అవధ్యా దానవైః పరైః ॥

౬౫. మచ్ఛక్త్యా వర్ధితాత్మానో జేష్యస్తు దనుజాదికాన్ ।

జయలక్ష్మీర్భవిష్యామి నిత్యా దేవేష్యహం సదా ॥

౬౬. మత్ప్రసాదాత్ భవిష్యన్తి సఫలాస్తే మనోరథాః ।

త్వయా కృతమిదం స్తోత్రం యే పఠన్త్యరుణోదయే ॥

౬౭. తేషాం దర్శనమాత్రేణ దూరే నశ్యతి పాతకమ్ ।

త్రిసంస్థం పఠతాం నృణాం ధ్యాత్వా మాం శుద్ధచేతనామ్ ॥

౬౮. హయమేధావభృథస్య ఫలం భవతి శాశ్వతమ్ ।

యే చ త్వాం అత్ర నియతా సర్వే గీర్వాణమాతరమ్ ॥

౬౯. నమస్కృత్య యథాన్యాయం తీర్థే మజ్జన్తి మామకే ।

తేషాం మనోరథాః పుణ్యాః భవిష్యన్త్యనపాయినః ॥

౭౦. అన్తే కైవల్యసౌభాగ్యం తేషాం దాస్యామ్యసంశయమ్ ।

ఇతి బ్రువత్వామమ్బాయాం అమ్బరాత్ అద్భుతావహా ॥

౭౧. దేవతానాం ఘనారావా జగర్థే దేవచోదితా ।

పుష్యవృష్టిస్సమహతీ పపాతామోదనిర్భరా ॥

౭౨. విమానైః కాఞ్చనాకారైః అభ్యాజగ్ముర్దివౌకసః ।
మునయో నారదాద్యాః చ సనకాద్యాః చ యోగినః ॥
౭౩. స్తువన్తః శ్రుతిసమ్భవ్యైః వచనైర్మలయాత్యజామ్ ।
కాశ్యపశ్చ మహాతేజాః ప్రజాపతిరకలృషః ॥
౭౪. దేవీం తామ్రామభిష్టాయ సమాశ్వాస్యాదితిం ప్రియామ్ ।
దేవీమారాధయామాస యథావత్ విజితేన్ద్రియః ॥
౭౫. తతో దేవగిరా రాజన్ వహ్నిప్రాకారమణ్డలాత్ ।
ఉత్తస్థుర్దీపికా వ్యోమ్నా శతశోఽథ సహస్రశః ॥
౭౬. శతక్రతుముఖేష్వేషు ప్రావిశన్ క్రమశోఽమ్బరే ।
తమాత్ దురాసదా దైత్యైః అభవన్ తే దివౌకసః ॥
౭౭. ప్రాప్తపౌరుషవీర్యేషు తేజిష్ఠేష్వమరేష్వపి ।
అదితిం కాశ్యపశ్చౌచం అనుగృహ్య మరుద్వృధా ॥
౭౮. పునరన్తరథాత్ తీర్థే మాలా మలయనన్దినీ ।
దేవాః కాశ్యపమామస్త్ర్య మాతరం చాభివాద్య చ ॥
౭౯. జగ్ముర్మథాగతం సర్వే ప్రశంసన్తో మహానదీమ్ ।
తతస్సహర్షం మునిభిః కాశ్యపః తపసాం నిధిః ॥
౮౦. తత్ర లింగం ప్రతిష్ఠాప్య సమభ్యర్చ్య విధానతః ।
సపత్నీకః తపశ్చక్రే సుచిరం శముభసన్నిధౌ ॥
౮౧. విధాయ శాలాం విబులాం సప్తతన్తూన్ సదక్షిణాన్ ।
విధాయ పరమాం సిద్ధిం సంప్రాపేతరదుర్లభామ్ ॥
౮౨. శివశర్మాభిధః కశ్చిత్ భూసురో భూరిపుణ్యభూః ।
గణ్ఘాతీరాత్ సమభ్యేత్య వాజపేయమపారయత్ ॥
౮౩. గురుణా కాశ్యపేనైవ తేన సిద్ధిం పరాం గతః ।
కస్యచిత్ ద్వీజవర్యస్య జలాత్ ఉన్మజ్జతః పురా ॥
౮౪. దీపహస్తస్య భగవాన్ అనుగ్రహవిధిత్యయా ।
ఆవిర్భూభూవ భగవాన్ దాహకేశ్వరసంజ్ఞితః ॥
౮౫. ఏతత్ వృత్తాన్తంఆకర్ణ్య రాజా వసుమనా విభుః ।
లబ్ధవాన్ అత్రాభ్యేత్య శాలాం గణ్ఘామ్భసావృతామ్ ॥

౧౬. తీర్థస్యాస్య ప్రభావేన రాజానో మునయః పరే ।

తేభిరే పరమాం సిద్ధిమిహ చాముత్ర చాద్భుతామ్ ॥

౧౭. యే చేమాం పరమాం పుణ్యాం కథాం పాపప్రణాశినీమ్ ।

శ్రుణ్వన్తో వా పఠన్తో వా న శోచన్తి పునశ్చ తే ॥

ఇతి అష్టావింశోఽధ్యాయః ।

Pro.Total = 2217 + 87 = 2304.

ఏకోనత్రింశోఽధ్యాయః

కాశ్యపేన ఈశ్వరస్తుతిః ।

శివశర్మాఖ్యస్య బ్రాహ్మణస్య కాశ్యప్తీర్థాదిప్రశ్నపూర్వకం

కాశ్యపం ప్రతి ప్రశ్నః ।

౧. శ్రీ సూతః -

శ్రుత్వేదం వీరసేనశ్చ కథాం రాజా కుతూహలాత్ ।

ప్రశస్య శఙ్ఖం ప్రాహేదం వచనం వినయోజ్జ్వలమ్ ॥

౨. రాజా -

యథా పురా వసుమనాః శ్రుతవాన్ మునిపుంగవ ।

తథాహం శ్రోతుమిచ్ఛామి కథాం కాశ్యపసంశ్రయామ్ ॥

౩. కథం సంస్థాపయామాస మహాదేవం స కాశ్యపః ।

తత్ర స్వయం చావిరభూత్ దాహకేశ్వరసంజ్ఞకః ॥

౪. ఏతత్ విస్తార్య భగవన్ శంస మే కరుణానిధే ।

ఇత్థం రాజ్ఞా ప్రోచ్యమానః శఙ్ఖయోగీ మహాతపాః ॥

౫. ప్రశస్య భూయో రాజానం ప్రత్యభాషత హర్షవత్ ।

శ్రీ శఙ్ఖః -

రాజన్ ధర్మభృతాం శ్రేష్ఠ తవ ప్రియమభీప్సతా ॥

౬. మయాధునా కథ్యమానా శ్రోతవ్యా భవదాధునా ।

పురా ప్రజాపతిర్ధీమాన్ కాశ్యపిః సహ భార్యయా ॥

౭. అదిత్యా సమభిష్టాయ నదీం మలయసమ్భవామ్ ।

తత్ప్రసాదోపలాభాయ భూపో నిశ్చిత్స్య బుద్ధిమాన్ ॥

౮. సహ దేవైర్మునిగణైః తత్ర దీక్షాముపాగమత్ |
సత్రమాక్షీరసం నామ పరం సర్వాత్మసాధనమ్ ||
౯. అపారయాత్ అమేయాత్మా ప్రీణయన్ గురుమీశ్వరమ్ |
ఋత్విజో దక్షిణాభిః తోషయన్ సప్రసర్పకాన్ ||
- ౧౦ కృత్వాబభృథం స తామ్రాయాం స్నానం సస్తుష్టమానసః |
తావత్ ఉత్తరవేద్యాం తు స్థాప్య లిఙ్గమనుత్తమమ్ ||
౧౧. శివమారాధయామాస స్వమనోరథసిద్ధయే |
సమాధిసిద్ధైర్ద్యైశ్చ మత్తైః నిగమసమభృతైః ||
౧౨. ఏవమర్చయతస్తస్య కాశ్యపస్య మహామతేః |
వర్షాణాం త్రిశతం రాజన్ అత్యగాత్ నిమిషోపమః ||
౧౩. ఏవమారాధితస్తేన భగవాన్ ప్రమథేశ్వరః |
తల్లఙ్గాస్మార్తిమానాసీత్ స్వభాసా భాసయన్ నభః ||
౧౪. అఙ్గేనాదాయ గిరిజామశేషభువనప్రసూమ్ |
సాక్షాత్ చర్మమయం శ్వేతం వృషమారుహ్య వాహనమ్ ||
౧౫. శూలటఙ్కమృగాభీతివరదానపరశ్వథైః |
భుజైరుద్దామవలయైరహిరాజాఙ్గదోఙ్జ్వలైః ||
౧౬. భాసమానః స్వకోటీరఘటితేన్దుకలోఙ్జ్వలైః |
స్తూయమానః సురగణైః సిద్ధగుహ్యకచారణైః ||
౧౭. ప్రీణయన్ మధురైర్వాక్యైః కాశ్యపం సమభాషత |
శ్రీ భగవాన్ -
త్వయాహం పూజితో భక్త్యా మన్రేణ విధిపూర్వకమ్ ||
౧౮. ప్రీతోఽన్యైః భీష్మితాన్ కామాన్ వృణీష్య తపసాం నిధే |
ఇత్యుక్తో దేవదేవేన మహాదేవేన కాశ్యపః ||
౧౯. పునఃపునః తు సంస్పృశ్య స మూర్ధ్నా తత్పదామ్బుజమ్ |
బద్ధాఙ్గాలిపుటః తిష్ఠన్ భక్తినమ్రాత్మవిగ్రహః ||
౨౦. తుష్టావ పరమేశానం స్తోత్రైః శ్రుత్వన్నసంస్కృతైః |
నతోఽన్యైః హం నాథ నవేన్దుభూషణం సదాశివం త్వాం సకలస్య హేతుకమ్ ||
౨౧. యదఙ్ఘ్రిపఙ్క్తే రుహసంస్మృతిర్జయత్యశేషమోక్షైకనిధాన దీపికా |

శిఖాపిరన్నశ్రుతికల్పశాఖినామవిశ్రమోచ్చావచమస్త్రపల్లవైః ॥

౨౨. ప్రసాద్యతే త్వత్పదపద్మమీశ యత్ త్వదన్యతః క్వాపి న యాతు మే మనః ।
మహేశ మాయా తవ విశ్వమోహినీ న లక్ష్మ్యతే బ్రహ్మపురందరాభిః ॥

౨౩. తథాపి మా త్వత్కరుణైకభాజనం పరాభవిష్యత్వభవాయ న క్యచిత్ ।
తవేశ నిష్యన్దమిదం త్వయా జగద్భజన్స్త్యమణ్ణీకురుతే చరాచరైః ॥

౨౪. తథాపి సైషా మయి భూయసీ భవేత్ చకోరసజ్గే శసినో యథా రుచిః ।
అశక్తమప్యన్తరలీలయా జగత్ యథైవ శక్త్యా విమలీకరోషి యత్ ॥

౨౫. దయైవ మే చేతసి నస్తతం శ్రియా కురుష్వ లీలాం భవ పార్వతీపతే ।
బిభేమి భీమాత్ విషయాన్ మహావిషాన్ మహేశ విశ్వాదివిషాపహన్ విభో ॥

౨౬. మదీయమిత్యేవమనుస్మరన్ జనం త్రిధాపథః త్రాతుమిహార్హస్తిశ్వర ।
అలం పరిశ్రామ్య భవార్ణవోదరే దురాశయా హ భ్రమతే పునఃపునః ॥

౨౭. ఇతః పరఞ్చాహవభీతభజ్జనం నిరజ్జనం యామి విభో భవత్పదమ్ ।
విభక్తనానాగుణకర్మూపిణా న జన్మనా ప్రాణీసుఖా కృతాపి మే ॥

౨౮. అపత్యదారాదిభయాదుపాగతం విభోఽనుగృహ్ణీష్య మహేశ మామితః ।
దయానిధే దేవ దివానిశం భయాదయాతయామః తవ భృత్యమేవ మామ్ ॥

౨౯. అతర్కితాపాతదయావిలోకనైః పరం పరిత్రాహి సుతానివ ప్రనూః ।
ఉమాపతే విశ్వపతే సతాం పతే పతే పశూనామపి రుద్ర వాక్పతే ॥

౩౦. ప్రసీద సాన్న్యాభ్యుదయప్రసన్నయా దృశా యయా విశ్వమిదం హి మజ్జలమ్ ।
న కర్మణా న ప్రజయా న సమ్పదా నయోగసిద్ధ్యా న మనః సమాధిభిః ॥

౩౧. పరం న పశ్యన్తి పదం తవ దర్శనాం
వినాపి భక్తిం భగవన్ ప్రసీద తామ్ ।
పరఃశతైః జన్మభిరన్వహం భయాత్ పునఃపునః శ్రాన్తిముపేయుషా మయా ॥

౩౨. అభిజ్ఞురానన్దసుతో దయోదయాం తవాజ్ఞీపజ్కైరుహమాప్తమద్య హి ।
కథింశ్చాదపన్నమనుగ్రహేణ మే నమోక్తుమర్హస్యవిలంబ్యమేవ భో ॥

౩౩. స్తనన్దయం స్వం విషమస్థమప్యహో జనన్యనాశ్రయాత్మజం యథా ।
అఖణ్ణకర్పూరవలక్షమేకతః పరస్థకస్తూరికయా సమప్రభమ్ ॥

౩౪. వపుస్తవేదం వృషభధ్వజావృతం న యాతు చిత్తాతపరత్ర మామకాత్ ।
నమః పురాణాయ పురాణమూర్తయే నమోస్త్యనాన్నవధూకుటుమ్పినే ॥

3౫. అనామగోత్రాయ జగత్రయోదయస్థితిక్షయోల్లాసకటాక్షవర్చనే ।
ప్రసీద గౌరీశ నిశావిటారృక ప్రగల్భకోటీరకుటుమ్పిభోగినే ॥
3౬. ద్యుస్థిస్థుసస్థుక్షితకైశికాయ తే సదాశివాయామృతమూర్తయే నమః ।
శఙ్ఖః -
ఇత్యం వాచా సుధాసారసౌభాగ్యైకసమగ్రయా ॥
3౭. సంస్తువన్ పరమేశానం కాశ్యపో హర్షగర్గదః ।
భూయః తదజ్ఞిమూలే తు సాష్టాఙ్గం ప్రణనామ హ ॥
3౮. ఉత్థాప్య చైనం బాహుభ్యాం పరిమృజ్య దయానిధిః ।
ప్రాహ గమ్భిరయా వాచా భూయో భూయః ప్రహర్షయన్ ॥
3౯. శ్రీ సదాశివః -
బ్రహ్మాన్ త్వయా పూజితోఽహం సంస్తుతశ్చ విధానతః ।
ప్రీతోఽస్మి నితరాం భక్త్యా సుధయైవ దివైకసః ॥
౪౦. తవ ప్రీతిమిహాపారాం కుర్వన్ నిర్వాణహేతుకీమ్ ।
వసామి నిత్యమిచ్ఛన్త్యా హైమవత్యా సమన్వితః ॥
౪౧. సర్వేషామేవ జన్తూనాం దాస్యే నిర్వాణసమ్పదమ్ ।
యే వాత్ర తీర్థే తామ్రాయాం త్వదీయే విధిపూర్వకమ్ ॥
౪౨. మాం పశ్యన్తి సకృద్వాపి స్నాత్వా తేషాం న బన్ధనమ్ ।
త్వయా కృతమిదం స్తోత్రం సాయం ప్రాతర్మమగ్రతః ॥
౪౩. యే పఠన్తి లభన్తే తే పురుషార్థవతుష్టయమ్ ।
తథైవాభిమతం బ్రహ్మాన్ దాస్యామ్యత్యావిలమ్పితః ॥
౪౪. ఇతో భావిని కల్పే తు బ్రహ్మాన్ రాధన్తరే భవాన్ ।
భవితా కపిలో నామ్నా మదంశపరిభావితః ॥
౪౫. తదా తాపాభిభూతానాం ప్రజానాం శరణం జషామ్ ।
తత్ప్రాపహత్స్యే దయయా సాఙ్గ్యయోగం ప్రదాయ తు ॥
౪౬. తతో మాం కేవలం నిత్యం ప్రాప్తుమర్హస్యంశయమ్ ।
తత్రైవ నివసన్ నిత్యమవిముక్తిం ప్రదర్శయన్ ॥
౪౭. మోక్షశ్రియం ప్రదాస్యామి సర్వేషామేవ దేహినామ్ ।

అత్రాసీతా మయా కాశీ ముక్తిముద్రప్యభజ్జురా ॥

౪౮. క్రోశపఞ్చకవిస్తారం దురేయో పాపచేతసామ్ ।

అదిత్యాసహితోత్త్రైవ సుఖమాస్వ మహామతే ॥

౪౯. ఇత్యుక్తౌ భగవాన్ శమ్భుః తస్మిన్ లిజ్జే సుధాత్మికే ।

ప్రావిశత్ గౌర్యయా సార్థం పశ్యతాం మహతామపి ॥

౫౦. శఙ్ఖః -

ఇత్థం తే కాశ్యపేశస్య మహిమా వర్ణితో మయా ।

స ఏష సర్వే శమ్భుం పరాం మూర్తిం లిజ్జమయాం పునః ॥

౫౧. భక్తస్య కస్తచిత్ హేతోః ఉజ్జహార విలాసవత్ ।

తమస్తువన్ వ్యోమ్ని సిద్ధాః దాహకేశ్వరమిత్యుత ॥

౫౨. తత్ర దేవాశ్చ సిద్ధాశ్చ ఋషయో నారదాదయః ।

స్తువన్తో వికిరన్తశ్చ పుష్పాణ్యాజగురమృరాత్ ॥

౫౩. సమాగతేష్వేవం శివశర్మా మహేశ్వరః ।

ఆగత్య కాశ్యపాత్ తస్మాత్ శ్రుత్వా మాహాత్యమీశితుః ॥

౫౪. తమేవ గురుమాసాద్య సౌత్రామణిమకారయత్ ।

ఇతి శ్రుత్వా మహిపాలో విస్మయావిష్టమానసః ॥

౫౫. పునఃప్రణమ్య యోగీన్ద్రం విన్యాత్ వాక్యమబ్రవీత్ ।

వీరసేనః -

కస్య భగవాన్ శమ్భుః భక్తస్య ప్రీతిమావహన్ ॥

౫౬. కథమావరభూత్ ఈశో మహాలింగస్వరూపధృత్ ।

స భక్తః కిఞ్చికారాసౌ కథం ప్రాపన్మనోరథమ్ ॥

౫౭. కాశ్యపాత్ అశ్రుణోతేనాం శివశర్మా కథాం కథమ్ ।

ఏతత్ మే విస్తరాత్ బ్రహ్మాన్ వక్తుమర్హసి సామృతమ్ ॥

౫౮. ఇత్థమభ్యర్థితః శఙ్ఖః సంప్రశస్య మహీపతిమ్ ।

పునః ప్రాహ కథాం పుణ్యాం కథామీశాన సజ్జనీమ్ ॥

౫౯. శ్రీ శఙ్ఖయోగీ -

శ్రుణు రాజన్ ప్రవక్ష్యామి కథాం శ్రేయస్కరీమిమామ్ ।

- పురా కశ్చిన్మునేః పుత్రః సాంజ్ఞతస్య దయానిధేః ॥
౬౦. శివశర్మేతి విఖ్యాతో వేదవేదాఙ్గపారగః ।
విరక్తః సర్వ భోగేభ్యః పరాం గతిం యియాసిషుః ॥
౬౧. తీర్థయాత్రాం సముద్దిశ్య చకార పృథివీమిమామ్ ।
పరిక్రమ్య బహూం దేశాన్ స్నాత్వా తీర్థోదకేష్యపి ॥
౬౨. ఆససాదాద్భుతాకారాం మలయం చందనాలయమ్ ।
తత్ర స్నాత్వా మహాన్ద్యాం తర్పయిత్వా పితౄనాన్ సురాన్ ॥
౬౩. నానామణిప్రసూం పుణ్యాం నలినోత్పలగన్ధినీమ్ ।
ఆశ్రమైర్మునిముఖ్యానాం దేవానామాలయైరపి ॥
౬౪. అగ్రహారైరాప్తకామైః అధిష్ఠితతటద్వయామ్ ।
క్వచిత్ సామాని గాయద్భిః అధీయానైః ఋచః క్వచిత్ ॥
౬౫. అథర్వాణ్యుచ్చరద్భిశ్చ ప్రగీరద్భిర్యజుంషి చ ।
పురాణాని ప్రశంసద్భిః చ తటతీరే సజ్జశః ॥
౬౬. సమన్తాత్ నిబిడీభూతతటారామోపశోభితమ్ ।
హోమధూమసమాక్రాంతైః ఘనాసక్తైరివద్రుమైః ॥
౬౭. సమృద్ధోద్యానసమృన్నాం హంససారసలాలితామ్ ।
గాయద్భిరుచ్చైర్గన్ధైః నృత్యద్భిః చాస్పరోగణైః ॥
౬౮. నానోద్యానసభాగేహసమృన్నతటశాలినీమ్ ।
నిత్యకల్యాణనిలయాం నిరస్తరసుఖప్రదామ్ ॥
౬౯. నానాధాన్యధనోపేతాం నానాజనపదోజ్జ్వలామ్ ।
మహానదీమభిష్టాయ శివశర్మా మహామతిః ॥
౭౦. అగస్త్యమునిమానమ్య తోపాముద్రాం యశస్వినీమ్ ।
తత్ప్రసాదమనుప్రాప్య తమాప్రచ్ఛ్యసహానుగైః ॥
౭౧. ఇన్ద్రకీలే మహాదేవం పాపానాశేశ్వరం విభుమ్ ।
పూజయిత్వోషితః తత్ర నిశామేకామసౌ వ్రతీ ॥
౭౨. తతోషస్యపవృత్తాయాముత్థితః స్నాతుముద్యతః ।
కింఞ్చిత్ దూరం పరిక్రమ్య శుశ్రావ శ్రౌతసౌభగమ్ ॥

౭౩. పురస్తాత్ జనసమ్మర్దసన్నాదం సాన్ధ్యసౌభగమ్ ।
భాసమానో భువో వ్యోమస్వభాసానుసారథేః ॥
౭౪. విన్మయానః తదాశ్చర్యం ద్రష్టుకామః త్వరాన్వితః ।
స్నాత్వా సన్ధ్యాముపాస్యైవ సముపస్థాయ చ భాస్కరమ్ ॥
౭౫. సశిష్యః సాగ్నిహోత్రః చ ప్రాయాత్ ప్రాచీం దిశం మునిః ।
అతీత్య దూరమధ్వానం ఖమారూఢే దివాకరే ॥
౭౬. ఆససాద వనం పుణ్యం నానాద్రుమలతాయుతమ్ ।
విముక్తమత్సరైః శాన్తైః మృగపక్షిగణైర్వృతమ్ ॥
౭౭. సిద్ధైర్మునిగణైః పుణ్యైః సేవ్యమానమితస్తతః ।
తద్వనం ప్రవిశన్నగ్రే చాద్రాక్షీత్ కాశ్యపాశ్రమమ్ ॥
౭౮. విశీర్యమాణః భూభాగం మన్దారకుసుమోత్కరైః ।
యూధైర్జనానాం సజ్ఞాతైః మిథః కథయతాం కథాః ॥
౭౯. ఆనందనిర్భరైః సిద్ధైః మునిశిష్యైః సమావృతామ్ ।
సంప్రవిశ్యాశ్రమం శ్రీమత్ శివశర్మా కృతాఞ్జలిః ॥
౮౦. తమగ్నిహోత్రమాలినం దృష్ట్వాదిత్యా సమన్వితమ్ ।
స్వశర్మ ప్రబ్రువన్ ఉచ్చైః శివశర్మాభ్యవదయత్ ॥
౮౧. అర్థయిత్వా తమాసీనం బృహస్పామేవ ప్రజాపతిః ।
కాశ్యపః -
స్వాగతం తే సర్వధర్మజ్ఞ శివశర్మన్ ప్రసన్నధీః ॥
౮౨. ప్రీతోఽస్మ్యాగమనాదేవ సుహృదః తవ సామ్ప్రతమ్ ।
విజిత్య చారిషడ్వర్గమిన్ద్రియగ్రామమాత్మనః ॥
౮౩. అముఞ్చతః చ కర్మాణి నిర్ముక్తఫలబంధనః ।
లోకసంక్లహమిచ్ఛన్తో విశ్రాన్త్యకుతో భయాః ॥
౮౪. త్వమతః పూజనీయః శ్లాఘనీయశ్చ కేవలమ్ ।
అత్రాతిధ్యం విధాస్యామి సానుగస్య విశేషతః ॥
౮౫. పుణ్యే మలయనన్దిన్యాః తీర్థే పాటీరగన్ధిని ।
స్నాత్వావిలమ్బం సన్తర్ప్య పితృన్ దేవాన్ ఋషీసపి ॥

౮౬. అవగాహ్య దీపతీర్థమాదిత్యం కుణ్ణమేవ చ ।
పురుషోత్తమం కాశ్యపేశం దాహకేశం ప్రణమ్య చ ॥
౮౭. శీఘ్రమాగచ్ఛ సుమతే దివామధ్యజ్ఞతో రవిః ।
ఇతి తస్య వచః శ్రుత్వా కాశ్యపస్య ప్రజాపతేః ॥
౮౮. శివశర్మా మహాతేజాః తం ప్రాజ్ఞానిరభాషత ।
శివశర్మా -
భగవన్ కరుణామూర్తే భవత్పాదాబ్జసేవయా ॥
౮౯. స్నాతాని సర్వతీర్థాని పూజితాశ్చైవ మే సురాః ।
మన్యే చ సఫలం జన్మ సఫలో మే పరిశ్రమః ॥
౯౦. తథాపి తత్ తథా కర్తుముత్సహే గురుశాసనాత్ ।
స్నాత్వా సమాగమిష్యామి దేవం దృష్ట్వా సదాశివమ్ ॥
౯౧. ఇత్యుక్త్వా పునరాసమ్య తీర్థస్నానాయ నిర్యయా ।
స్నాత్వా కాశ్యపతీర్థే చ దీపతీర్థే చ మన్తవత్ ॥
౯౨. తథాప్యాదిత్యకుణ్ణే చ తీర్థశ్రాద్ధసమన్వితమ్ ।
దేవమారాధ్య విధినా పునః కాశ్యపమాసదత్ ॥
౯౩. ప్రతిగృహ్య తథా తీర్థం సానుగః తుష్టమానసః ।
భుక్తవన్తం చ విశ్రాన్తముపగమ్య మహామునిమ్ ॥
౯౪. ప్రణమ్య పరిపప్రచ్ఛ శివశర్మాదివిస్మితః ।
శివశర్మా -
ప్రసీద భగవన్ మహ్యం ప్రసీద కరుణానిధే ॥
౯౫. త్వదనుగ్రహతః శ్రోతుం వాఙ్మామి చ మనోగతమ్ ।
ఇన్ద్రకీలాదహం ప్రాప్తః ప్రాప్తః స్నాతుముద్యతః ॥
౯౬. తదా కౌతూహలాకారాః సమదృశ్యన్త పూర్వతః ।
జనాః గన్ధర్వసంకృతాః మహామాణిక్యపాటలాః ॥
౯౭. స్రగ్వీణః చారువసనాః మణికాఞ్చనభూషణాః ।
గచ్ఛన్తశ్చ విమానైః వైష్టైః మేరుశ్రుజ్జనమప్రభైః ॥
౯౮. స్త్రియో విద్యుల్లతాకారాః గాయన్త్యో మధురస్వరమ్ ।
తేషాం తాసాం చ సజ్జీతైః దిశో ముఖరితాభవన్ ॥

౯౯. తథారుణభువా తేన సన్ధక్షితమితస్తత |

జనయన్తో భానుశక్ష్మాం జన్తూనాం భూమిచారిణామ్ ||

౧౦౦. అస్మాకమక్షిపదవీం మణ్డయన్తో యయుశ్శుభాః |

తానహం శ్రుతుమిచ్ఛామి కే తే కుత్ర సమాగతాః ||

౧౦౧. వ్యక్తం మే బ్రూహి భగవన్ కథాం కౌతూహలాత్మనః |

శక్ష్ణః -

ఇత్థం వచః సమాకర్ష్య ప్రాజ్ఞస్య

శివశర్మణః | అభినన్ద్య మహాతేజాః కాశ్యపో వాక్యమబ్రవీత్ ||

ఇతి ఏకోనస్త్రీంశోఽధ్యాయః |

Pro.Total = 2304 + 101 = 2405.

త్రింశోఽధ్యాయః

దీపికేశ్వరోద్భవః |

౧. శ్రుణు బ్రహ్మన్ ప్రవక్ష్యామి తదేవ పరమాద్భుతమ్ |

సర్వపాపక్షయకరం శ్శృణ్వతాం హర్షవర్ధనమ్ ||

౨. అత్ర దేవో మహాదేవః కృపయా కస్యచిన్మూలేః |

ప్రసాదాయ మహాలింగరూపీ ప్రాదురభూత్ విభుః ||

౩. తదుత్సవదిద్వ్యాక్షాణాం మహతాం త్రిదివైకసామ్ |

సమాజస్సర్వసిద్ధానాం గన్ధర్వాస్సరసామపి ||

౪. ఆగతాః పూర్వదివసే శివాసుగ్రహకాఙ్క్షయా |

ఏతే తే భవతా దృష్టాః స్త్రియశ్చ పురుషా అపి ||

౫. భవన్తం పుణ్యతీర్థేషు నేవయా సముపాగతమ్ |

ఇతోఽవిదూరే ద్రష్టవ్యం లింగం శమోర్భర్మణీప్రభమ్ ||

౬. మనేశ్య భవన్తం పుణ్యానాం భాజనం పుణ్యయోగతః |

ఇతి బ్రువతి ధర్మజ్ఞే కాశ్యపే కలుషాపహే ||

౭. సంప్రహృష్టమనా రాజన్ ప్రత్యభాషత భూసురః |

శివసర్మా -

కృతార్థోఽస్మి కృతార్థోఽస్మి కృతార్థోఽస్మ్యహం ధ్రువమ్ ||

౮. పురా కృతానాం పుణ్యానాం పరిపాకాత్ ఇహాగతః ।
కో వా ద్విజో మహాభాగః శివానుగ్రహభాగభుక్ ॥
౯. లిఙ్గాకారః కథం భూమేః ఉత్థితః పరమేశ్వరః ।
కథమావిరభూత్ సజ్ఞో దేవానాం వ్యోమవర్తమామ్ ॥
౧౦. కథాం యథావత్ విస్తృత్య వక్తుమర్హసి మే గురో ।
కాశ్యపః -
శ్రుణు బ్రహ్మాన్ కథాం పుణ్యాం మాహాత్యం త్రిపురద్విషః ॥
౧౧. అత్యప్తిజననీ చేయం శృణ్వతాం పరమాం గతామ్ ।
విషయే పాణ్డ్యభూపానాముత్తరేణ మహామతే ॥
౧౨. వేణువత్యాః తఠే రమ్యే నానాద్రుమలతాయితే ।
అగ్రహారో మహానాసీత్ కలమ్బ ఇతి విశ్రుతః ॥
౧౩. ధనినః తత్ర భూయిష్ఠాః బ్రాహ్మణా వేదపారగాః ।
యజ్ఞానో భక్తిమన్తశ్చ మహాదేవే విశేషతః ॥
౧౪. తేషాం మధ్యే తు మేధావీ ప్రోక్తస్య తనయాన్వయః ।
ప్రమోదో నామ ధర్మాత్మా వేదవేదాఙ్గపారగః ॥
౧౫. దాతాగ్నిహోత్రీ ధర్మిష్ఠః కుటుమ్బి పుత్రపౌత్రవన్ ।
గార్హస్థ్యం వర్తయామాస కర్మకాలవిభాగవిత్ ॥
౧౬. పితర్యుపరతే భ్రాత్రా కలహీకృత్య హేతుతః ।
దాయం విభజ్య తస్మై తు స్వయమన్యత్ర సంస్థితః ॥
౧౭. ఏవం వర్తయతః తస్య కాలేనాల్పియసా సుతః ।
మమార భార్యా పౌత్రాః చ పుత్రీ చ పౌత్రీ చ పాలికా ॥
౧౮. ఏవం మాసాన్తరే ప్రాప్య ద్విజో దుఃఖం సుదుస్సహమ్ ।
చిన్తయానః కర్మఫలం అన్తస్తాపాకులోఽభవత్ ॥
౧౯. అచిన్తితం కిమేతన్నే ప్రాప్తం పరిభవం మహత్ ।
అనుకూలాం ధర్మపత్నీం విహాయ గృహమేధినః ॥
౨౦. కథం భవతి గార్హస్థ్యం వికర్ణస్యేవ కుణ్డలమ్ ।
కథం జీవామ్యహం హిత్యా పుత్రం వినయోజ్జ్వలమ్ ॥

౨౧. ఆగతోఽస్మి గతః పుత్రగతోఽసిన్నేహముత్సృజన్ |
కిం కరిష్యామ్యహం కేన జీవామి విధురో జడః ||
౨౨. వృద్ధస్య బద్ధహీనస్య కా గతిః కథ్యతాం ప్రియే |
అధర్మాచరతాన్నిత్యం ధనలాభేన మూఢవత్ ||
౨౩. వఞ్చితః సహజో భ్రాత్రా పుత్రాదపి హితప్రదః |
తద్దోషాత్ ప్రాప్తమధునా వ్యసనం దుస్సహం మయా ||
౨౪. ఇతః పరం ధనం దత్వా భ్రాత్రే పిత్రానుసఞ్చితమ్ |
తీర్థయాత్రాం కరిష్యామి నాన్యథా గతిరస్తి మే ||
౨౫. ఇతి ప్రమోదో నిశ్చిత్స్య బ్రాహ్మణో దుఃఖకర్షితః |
ఘటపూర్ణం ధనం తస్మై సాన్త్యయిత్వా దదౌ పునః ||
౨౬. వేణుదణ్డం సమాపూర్య రత్నాద్వైర్వసుభిర్బృథమ్ |
విధాయ తన్ముఖం లోహైః తదాదాయ స్వపాణినా ||
౨౭. నివార్యమాణో బహుధా భ్రాత్రా బహుభిరప్యసౌ |
వృద్ధోఽపి నిర్విఘ్నతయా నిర్జగామ గృహాత్ వ్రతీ ||
౨౮. ఉత్తరాభిముఖో గత్వా క్రోశమాత్రం శ్రమాతురః |
యష్టిమాత్రసహాయస్తు తరుషణ్ణ ఉపావిశత్ ||
౨౯. తత్ర కశ్చిత్ యతిః దృష్ట్వా వృద్ధం సాహసికప్రియమ్ |
ఉపగమ్యాన్తికం తస్య విస్మితో వాక్యమబ్రవీత్ ||
30. యతిః -
కిన్నే వ్యవసితం వృద్ధ కథ్యతాం యది మన్యసే |
ఇయానేద్య పరిశ్రాన్తః కియత్ గన్తాస్యతః పరమ్ ||
3౧. ఇతి పృష్టవతః తస్య బహుమాన్య వచో యతేః |
యథావత్ కథయామాస ప్రమోదో వై స్వమీహితమ్ ||
3౨. ఇత్థం వదన్తం సమృద్ధ్య పునరాహా యతీశ్వరః |
అకార్యమిదం ప్రాప్యం స్థవిరేణ త్వయా ద్విజ ||
33. ఏతత్ బాలవతాం సాధ్యం చిన్తితం భవతాధునా |
విహాయేమాం మతిం సాధో గన్తాసి స్వగృహం ప్రతి ||

3౪. యది తే సుదృఢా బుద్ధిః అవిముక్తదిదృక్షయా ।
తత్రోపాయం ప్రవక్ష్యామి ఋజుమార్గేణ సాధితుమ్ ।
స్నాతా మునినా యేన విధినా దక్షిణా హరిత్ ॥
3౫. యదజ్ఞీపజ్జజాసక్తసౌభాగ్యసుదృఢామహీ ।
దుర్వారదర్శో విన్ద్యోఽపి యేన బద్ధ(వన్ద్య)మనోరథః ॥
3౬. నిఃశేషాబ్ధిజలం యేన పాణౌ చులుకితం పురా ।
నిరామయమిదం యేన కృతం వాతాపివరిణా ॥
3౭. గావో విప్రాశ్చ మన్త్రాశ్చ క్రతుః ధర్మశ్చ పాలితాః ।
తం యాహి శరణం శీఘ్రం స తే శ్రేయో విధాస్యతి ॥
3౮. ఇత్యుక్తౌ మన్తరాజం తు తస్మై సన్దిశ్య మస్కరీ ।
తం ద్విజం ప్రేషయామాస తామ్రాయాః కిల రోదసి ॥
3౯. సోఽపి ప్రమోదః సుప్రీతః ప్రాప్య మన్తం యతివరాత్ ।
తమామన్త్య గురూన్ నత్వా సంప్రాప మలయాత్మజామ్ ॥
౪౦. తత్ర కాశ్యపతీర్థే తు స్నాత్వా జప్తా మహామనుమ్ ।
మహాదేవం దదర్శాగ్రే లిజ్గరూపిణమాత్మవాన్ ॥
౪౧. తత్ర భక్తం సమాహూయ ద్విజం కఞ్చన సంస్థితమ్ ।
సఖీకృత్య వచః ప్రాహ ప్రమోదః శివసన్నిధౌ ॥
౪౨. ప్రమోదః -
సఖే త్వాం వరయామ్యద్య సుహృత్వే ధర్మచారిణమ్ ।
యావత్ కుమ్భభవం దృష్ట్వా పునరేష్యామ్యహం ద్రువమ్ ॥
౪3. తావత్ యష్టిమిమాం బ్రహ్మన్ మత్ప్రాణసదృశీమిహ ।
పాలయిత్వా యథాయుక్తం పునర్మే దాతుమర్హసి ॥
౪౪. ఏవమాకర్ణ్య తత్ వాక్యం స విప్రః ప్రీతిపూర్వకమ్ ।
తస్మాత్ ఆదాయ తాం యష్టిం స్వవేశ్మన్యభ్యపాలయత్ ॥
౪౫. సోఽపి విన్యాస్య విశ్వస్తే బ్రాహ్మణే యష్టిమాత్మనః ।
ప్రాయాన్మహీధరశ్రేష్ఠమగస్త్య యత్ర వర్తతే ॥
౪౬. పినాకసరసః తీరే స్థిత్వా నియతమానసః ।
జ్జాప మన్తరాజానం ధ్యాయన్ మునిమతన్త్రితః ॥

౪౭. నిరాహారత్రిరాత్రం తు వినిద్రోఽనన్యమానసః ।
నిశ్చలోభూత్ వ్రతీ తత్ర పరం నిర్వాతదీపవత్ ॥
౪౮. ఏవం నివసతః తస్య పురతః కుమ్భసమ్భవః ।
ప్రాదుర్భూవ భూయిష్ఠం ధర్మనిష్ఠస్య సాదరమ్ ॥
౪౯. అగస్త్యః -
త్వయాహం తోషితో బ్రహ్మన్ స్తోత్రేణానేన సామ్ప్రతమ్ ।
స్వాన్ కామాన్ ప్రదాస్యామి సాక్షాదివ వసుద్రుమః ॥
౫౦. ఏతత్ రహస్య స్తోత్రం మే గోపనీయమిదం త్వయా ।
పాపిష్ఠానాం న దాతవ్యం దూషకానాం విశేషతః ॥
౫౧. బ్రాహ్మణేషు చ భక్తేషు ధర్మనిష్ఠేషు సాధుషు ।
దీనేషు దేయమేతత్ తు స్తోత్రం నాన్యత్ర సత్తమ ॥
౫౨. యే పఠన్తి స్తుతిమిమాం మద్భక్తాః చ దినే దినే ।
తేషామిష్టాన్ ప్రదాస్యామి నాత్ర కార్యా విచారణా ॥
౫౩. తే భవన్త్యవిఘాతేన చిన్తితాస్తు మనోరథాః ।
ఇతి బ్రువాణం తం దృష్ట్వా ప్రమోదః కుమ్భసమ్భవమ్ ॥
౫౪. ప్రణీపత్య పదామ్భోజాం సంస్పృశన్ స్వమాలినా ।
హర్షగర్గదయా వాచా వ్యాజహార మునీశ్వరమ్ ॥
౫౫. భగవన్ కరుణామూర్తే ప్రసీద మమ సన్తతమ్ ।
త్వత్పాదదర్శనాత్ అద్య పూర్ణామోఽస్మ్యహం మునే ॥
౫౬. త్వయి భక్తిరవిచ్ఛిన్నా భూయాన్మే పుష్కలోదయా ।
కూలే మలయనద్దిన్యాః వాసోస్తు సతతం పునః ॥
౫౭. విశేషేణ మనీషా మే కాశిదర్శనలాలసా ।
బంధుహీనస్య వృద్ధస్య మమత్వం పరమాగతమ్ ॥
౫౮. ఇతి శ్రుత్వా వచస్తస్య భగవాన్ కుమ్భసమ్భవః ।
అస్తి కాఙ్క్షితమిత్యుక్త్వా కరే దత్వా చ దీపికామ్ ॥
౫౯. పైనాకే మజ్జయామాస తం విప్రం సరసి స్మయన్ ।
ఉన్మమజ్జ క్షణాత్ ఏవ కుమ్భయోనేరనుగ్రహాత్ ॥

౬౦. గణ్గానదీమయాత్ కాశిపుర్యాం సహ దీపికయా ద్విజః ।
 స్నాత్వా ద్విజోఽసౌ మణికర్ణికాయాం డుణ్ణీశ్వరం దణ్డధరం చ నత్వా ॥
౬౧. విశ్వేశమభ్యర్చ్య తథాన్నపూర్ణాం శ్రీభైరవం చ ప్రణనామ మూర్ధ్నా ।
 స నిత్యయాత్రాం విధివత్సిధాయ భూయః ప్రయాణాభిముఖః ప్రమోదః ॥
౬౨. సంప్రాప్య తీరం మణికర్ణికాయాం దదర్శ తస్విసహితం యువానమ్ ।
 స యువా తం దృష్ట్వా భ్రమమాణమితస్తతః ॥
౬౩. వ్యాజహార సమాహళాయ మేఘగమ్భీరయా గిరా ।
 కిం తే వ్యవసితం బ్రహ్మన్ కా తే చింతా సుదుస్సహా ॥
౬౪. వక్తవ్యం యది మే వ్యక్తం సాధయామ్యహం ధ్రువమ్ ।
 ప్రమోదః -
 సఖే బన్ధువిహీనస్య స్థవిరస్య విశేషతః ॥
౬౫. మునేరనుగ్రహాలబ్ధం అగస్త్యస్య మహాత్మనః ।
 మనీషితం మహాభాగ్యం నానారూపమహోదయమ్ ॥
౬౬. ఇతః పరం మే గస్తవ్యం మాలేయ్యాకూలమద్భుతమ్ ।
 ఇతి బ్రువాణం తం విప్రం హృష్టవనౌ హి దమ్పతీ ॥
౬౭. సదీపికాకరం భూయో మజ్జయామాస తజ్జలే ।
 ఉన్మమజ్జ క్షణాదేవ సహ దీపికయా తదా ॥
౬౮. షోడశాబ్దవయాః బ్రహ్మన్ కామరాజసమద్యుతిః ।
 పశ్యతాం సర్వజన్తూనాం తామ్రపర్ణ్యా ప్రవాహతః ॥
౬౯. సమాససాద తత్ తీరం స్వభాసా భాసయన్ ఇవ ।
 తం దృష్ట్వా విస్మయం జగ్ముః సర్వే తీరనివాసినః ॥
౭౦. సమ్ప్రృఛ్యమానో బహుధా బభాషే శామ్భవీం కథామ్ ।
 స్నాత్వా కృత్వాహ్నికాం కర్మ దృష్ట్వాభ్యర్చ్య సదాశివమ్ ॥
౭౧. స్వమిత్రం సముత్థాపయామాసౌ యష్టిం స్వామభ్యయాచత ।
 ససాన్త్యం యాచమానోఽపి సాభిజ్ఞాతం యథోచితమ్ ॥
౭౨. తిరస్కృత్య వచస్సద్యః కుపితః ప్రాహ వఞ్చకీ ।
 కస్త్యం కుతస్సమాయాతః కిం మాం పృచ్ఛసి బన్ధవత్ ॥
౭౩. కస్య వా త్వం ప్రియో బన్ధుః కా తే యష్టిః చ కీదృశీ ।

- విశ్వబిజ్జుకినం మనీశ్చ త్వామహం సాహసప్రియమ్ ॥
౭౪. దివాపి తిమిరం కర్తుం శక్యతే మాయవిద్యయా ।
అఖణ్ణప్రలయం కర్తుమిన్ద్రజాలపరిశ్రమీ ॥
౭౫. త్వయా సఖ్యం న పశ్యామి తమస్తోమాతపోమమ్ ।
ఏవం బ్రువాణం భూయోఽపి ప్రమోదః ప్రత్యభాషత ॥
౭౬. సఖే మమ వచస్సత్యం శ్రుణు కారుణ్యపూర్వకమ్ ।
అనుగ్రహాత్ మహేశస్య వృద్ధోఽపి తరుణోఽభవమ్ ॥
౭౭. రత్నకాఞ్చనసమ్పూర్ణం వేణుదణ్డం మయార్పితమ్ ।
భూయః ప్రదేహి మిత్ర త్వం తేన శ్రేయో భవిష్యతి ॥
౭౮. నాహం ముఞ్చామి చాటూక్త్యా త్వామహం కైతవాత్మకమ్ ।
ప్రాయశ్చిత్తాని పాపానామశేషాణాం మహాత్మనా ॥
౭౯. శ్రుతిస్మృతిప్రసిద్ధాని న మిత్రద్రోహిణం క్వచిత్ ।
వఞ్చకస్యాపి లుబ్ధస్య మహాపాపస్య ఘాతినః ॥
౮౦. మిత్రద్రోహస్య లోకేఽస్మిన్ వైవ గన్తాసి పాత్రతామ్ ।
న శక్యం శుద్ధానాం సాధో నష్టాయునాపి భూమిపైః ॥
౮౧. హాలాహలాత్ అసి ముఖాత్ న బిభ్యతి న బాడవాత్ ।
తేషామపి మహాఘోరాత్ దుస్సహం మద్ధనం ద్రువమ్ ॥
౮౨. ఇత్థం బ్రువతి వై తస్మిన్ స ఖలః కఠినాశయః ।
శ్రుణ్వతామేవ సర్వేషాం భూయో వచనమబ్రవీత్ ॥
౮౩. మయా న దృష్టపూర్వోఽయం కుతస్సమ్భాషణం మిథః ।
శివ ఏవ పరస్సాక్షీ సర్వగః సర్వదర్శనః ॥
౮౪. శ్వః ప్రమాణం కరిష్యామి తం విధాయాత్ర సాక్షిణమ్ ।
స ఏవ వక్తా సర్వస్య ప్రమాణం తత్త్వనిర్ణయే ॥
౮౫. ఇతి సర్వే సమాకర్ణ్య సాధు సాధివ్యతి సంస్థితాః ।
అవోచత్ అభినన్ద్యైతత్ శ్రుణ్వన్తోఽభిసభాసదః ॥
౮౬. న శక్తా నిశ్చితుం తత్త్వం ధర్మస్యాది తనీయసః ।
ప్రమోదోఽపి పరం భిన్నః కస్యచిత్ వేశ్మని ఙ్గామమ్ ॥

౮౭. నినాయ చ శనైః చిన్తామస్థిభూతస్వనిద్రయా ।

వఞ్చుకోఽపి చ తం ప్రాప్య కాశ్యపేశం నిశాముఖే ॥

౮౮. పూజయామాస మస్త్రేణ తత్తోషణవిధానవిత్ ।

సన్తప్తః తం తత్తదా శమ్భుః ప్రాదుర్భూతోభ్యభాషత ॥

౮౯. శివః -

కిం తే ప్రియం మయా కార్యం ఉచ్యతాం సాధయామ్యహమ్ ।

ఇతి దేవేరితః క్షుద్రః పునః ప్రాహ సదాశివమ్ ॥

౯౦. యావత్ ప్రమాణం క్రియతే మయా తావత్ దయానిధే ।

ఏతస్మిన్ అమ్బునమ్పూర్ణే ఘటే సాన్నిధ్యకృత్ భవ ॥

౯౧. ఏవం సంప్రార్థితః తేన తథేత్యుక్త్వా తథాహృతే ।

ఘటే సమావిశత్ తస్య ప్రితిం కుర్వన్ సదాశివః ॥

౯౨. తస్మాత్ సమీపే సహసా నీత్వా చిచ్ఛాతరోరధః ।

స దయాలురసౌ శమ్భుః స్వప్నే సంప్రాప్య విస్మితమ్ ॥

౯౩. ప్రమోదం ప్రాహ భగవన్ దర్శయన్ భక్తవశ్యతామ్ ।

స్థాపయామాస కాపట్యం కుర్వాణః తం ద్విజం ప్రతి ॥

౯౪. తతః స్వభవనం ప్రాప్య సుఖం సుషాప వఞ్చుకీః ।

పశ్యన్ ఏవ సమం విశ్వం యః పాతి దురితార్థవాత్ ॥

౯౫. శివః -

ఉత్తిష్ట సాధో మా ఖేదైః త్వదర్థం త్వాముపైష్యతి ।

ప్రత్యయం నైవ కర్తవ్యం త్వయా చ శివసన్నిధౌ ॥

౯౬. చిచ్ఛామూలే తు కర్తవ్యం ద్రషవ్యం మహామతే ।

తత్రైవ వసామ్యథా తవ సాధయితుం ధనమ్ ॥

౯౭. ఇత్యుక్త్వాన్తర్దధే శమ్భుః ప్రబుద్ధః సోఽపి సమ్భ్రమాత్ ।

శివో మే రక్షితా భూయాత్ ఇతి సంప్రార్థయన్ ముదా ॥

౯౮. ప్రాతః స్నాత్వా దీపతీర్థే కాల్యం కర్మ సమాప్య చ ।

దేవాగారస్య సంప్రాప్తః ద్వారం సర్వజనావృతమ్ ॥

౯౯. స వఞ్చుకీ సమాగత్య పశ్యతాం ఇత్యువాచ తమ్ ।

స గత్వా దేవదేవస్య పురః ప్రత్యయకృత్ ద్విజః ॥

100. మృషా తదనుమంతా చ సర్వే రౌరవయాయినః |
అతస్త్వయా చ కర్తవ్యం మయా వా పాపభీరుణా ||
101. ద్రష్టవ్యం నికటే చ శమ్భోః మూలే చిచ్ఛామహీరుహమ్ |
సర్వతః పరిపూర్ణస్య దేవేశస్య దయానిధేః ||
102. నాస్తి కిం మహస్తత్ర భక్తరక్షణక్షమః ; |
ఇత్యుక్తవతి వై తస్మిన్ సర్వే సంతః సమాహితాః ||
103. సాధు సాధ్వితి తం వాక్యం ప్రశంసుః సమస్తతః |
స సర్వజనసమ్భావ్యమన్యథా కర్తుమక్షమః ||
104. తథా స తరుమూలేఽస్మిన్ ప్రత్యయం దుర్మనా ఇవ |
యథా మయాస్య నాదత్తా యష్టిః కాఞ్చనగర్భిణీ ||
105. న విన్యస్తా మయ్యనేన సాక్షీ దేవః సదాశివః |
ఇత్థం జల్పతి చ వ్యాజాత్ అనారభే ద్విజాధమే ||
106. తత్తరోః కోటరాత్ అగ్రే జ్వాలామాలాసమన్వితః |
ప్రాజజ్ఞమేభ మహాహ్నిః బడవానలసన్నిభః ||
107. తేన దగ్ధమభూత్ వృక్షం నానాస్కన్ధప్రకాశకమ్ |
సోఽపి భస్మీకృతః పాపి సర్వేషాం పశ్యతాం తదా ||
108. తదగ్నిమధ్యే నిర్భిద్య మహామాణిక్యసన్నిభః |
తావత్ కలాకలారావహాహాకారాననాదిభిః ||
109. లింగరూపి మహాదేవో దదృశే లోకవిస్మితః |
పపాత పుష్పవృష్టిః చ భద్రశ్రీగన్ధబన్ధరా ||
110. ద్యావా పృథివ్యోరుదరం పూర్యమాణమభూత్ ద్విజ |
తావత్ దున్దుభయో నేదుః అమృరాత్ అమరాహతాః ||
111. విమానైర్నిబిడం వ్యోమ దేవానామివ భాస్వరైః |
తుష్టువుర్మునయస్సిద్ధాః దేవాశ్చ సహచారణాః ||
112. సోఽపి బద్ధాఙ్గాలిర్మూర్ధ్నా ప్రమోదో హర్షపూరితః |
తం దృష్ట్వా దేవదేవస్య ప్రసాదం లింగరూపిణః ||
113. వేపమానః ఇవాసాద్య విస్మితేనాన్తరాత్మనా |
తుష్టావ జగదీశానం వాగ్భిరగ్ర్యాభిరగ్రతః ||

౧౧౪. ప్రమోదః -

ప్రాయః ప్రపన్నార్తిహరోఽసి నాథ ప్రపన్నసర్వస్త్రియవృత్తిభాజామ్ ।
అముక్తసాన్నిధ్యకరో బుధానాం అతః త్వమన్యం శరణం న పశ్యే ॥

౧౧౫. ప్రవాతశీలః ప్రహతేషు నిత్యం ప్రసిద్ధమేతత్ వచనం త్రయీషు ।

అనర్చతో మే కృపణస్య శమ్భో కృపాకరోఽయం తదహో విచిత్రమ్ ॥

౧౧౬. ఉపేయుషామేవ తనోతి కామం సురద్రుమశ్రోత్ర కథం న దృష్టమ్ ।

పాదారవిన్దోఽనుస్మరణోనుతాపీ దూరే మమానుగ్రహాకృత్ విచిత్రమ్ ॥

౧౧౭. పవిత్రితం జన్మజగత్త్రయో యత్ త్వయా కృపాలోచనపాతితస్య ।

మమాధునా మజలపుణ్యపూర్ణా స్వయం సమానన్దనుసమృద్ధో యత్ ॥

౧౧౮. నమఃశివాయ చ శుభహేతుహేతవే సుధాంశుచూడామణయే నమో నమః ।

నగాత్మజాలిజ్జితచారుమూర్తయే సహస్రకృత్వః ప్రణతోఽస్మి నిత్యమ్ ॥

౧౧౯. గిరీశ విశ్వేశాధునా పునీహి పుణ్యేన కృపాక్షివర్చసా ।

పురత్రయధ్వంసనపుణ్ణోతశ్చిః కిమద్భుతం భూరుహమాత్రతక్షణమ్ ॥

౧౨౦. వృషాఙ్క విశ్వాధిక భర్గ తే పాదామ్బుజారాధానభాగ్యదాయినా ।

విలోకనేనాశు విలోకయాధునా ప్రపన్నమేనం జనమార్తిభజ్జాన ॥

౧౨౧. శమ్భో తవాలం జనితానిలభాగధేయమస్తే

విచిన్తయతి విశ్వమిదం సమస్తమ్ ।

త్వయ్యద్భుతామధునా తరుమాత్రదాహలీలా కోపభరాత్ దయాలో ॥

౧౨౨. ప్రసీద మయి సన్తతం ప్రమథనాథగాథేతర

ప్రవాహ కరుణామ్బుధే ప్రణతిభాతి పాపాహన్ ।

అకాలవిలయాగమవ్యసనశఙ్కశఙ్కావతామపాకురు

భయామయం స్వపదనేవినాం మా చిరమ్ ॥

౧౨౩. కాశ్యపః -

ఇత్థం స్తుతస్తథా తేన ప్రమోదేన మహాత్మనా ।

మహాలిఙ్గాత్ సముత్తస్థా వామార్ధవనితాకృతిః ॥

౧౨౪. ప్రభామణ్డలమధ్యస్థోభవన్నివ నభస్థలాత్ ।

ప్రణతం ప్రీణయన్ వాచా మేఘనాదగమ్భీరయా ॥

౧౨౫. సదాశివః -

బ్రహ్మన్ ప్రీతోఽన్యూహం స్తుత్యా భక్త్యా చానన్యపూర్వయా ।
దాస్యామి తే వరాన్ సర్వాన్ లోకద్వయసమేధితాన్ ॥

౧౨౬. ఆయురారోగ్యమైశ్వర్యం రూపయౌవనసమ్పదామ్ ।
భవన్తు మత్ప్రసాదేన మయి భక్తిశ్చ శాశ్వతీ ॥

౧౨౭. పుత్రమిత్రకలత్రాద్యైః అనుకూలైః సమన్వితః ।
అత్ర స్థిత్యా చిరం భుక్త్యా మాముపైష్యసి కేవలమ్ ॥

౧౨౮. త్వత్కీర్తిలక్ష్మీరవ్యగ్రా దీపికాతీర్థలక్షణా ।
అత్ర స్నాతా నరాస్సర్వే మత్కృపాపాత్రతాం గతాః ॥

౧౨౯. ప్రీత్యర్థం తవ విప్రేన్ద్ర నిత్యమత్ర వసామ్యహమ్ ।
కిమన్యత్ కాఙ్క్షితం మత్తో వృణీష్యావ్యగ్రయా గిరా ॥

౧౩౦. దాస్యామ్యసంశయం లోకే న దేయం కిఞ్చిదస్తి మే ।
ఇత్యం విజ్ఞాయ దేవస్య ప్రమోదో భక్తవశ్యతామ్ ॥

౧౩౧. పునర్విజ్ఞాపయామాస ప్రాజ్ఞులిః స్వమనోరథమ్ ।
ప్రమోదః -

దేవదేవదయాసిన్ధో యది దేయో వరో మమ ॥

౧౩౨. నిర్దగ్ధోఽయం స్వపాపేన బ్రాహ్మణో దుర్మనస్తథా ।
పునర్జీవతు దేవేశ మత్ప్రియార్థమనుగ్రహాత్ ॥

౧౩౩. ఏవమభ్యర్థితస్తేన భగవాన్ పరమేశ్వరః ।
స విప్రః ప్రాప్త సౌభాగ్యః సముద్వాహ్య పునర్వధూమ్ ॥

౧౩౪. అత్రైవ వాసం విదధే ప్రాప్తయస్థిధనాదికః ।
ఏతత్ దృష్ట్వా మహేశస్య లీలాకర్మ సురాసురాః

౧౩౫. ప్రసాద్య దేవదేవేశం సర్వే జగ్ముర్యథాగతమ్ ।
ఏతత్ విచిత్రం కలశోద్భవస్య మహానుభూతేః చరితం హి దృష్టమ్ ।
యన్మన్త్రజాపీ పరమేశ్వరస్య కృపైకపాత్రత్వమగాత్ ప్రమోదః ॥

ఇతి త్రింశోధ్యాయః ।

Pro.Total = 2405 + 135 =2540.

ఏకత్రింశోఽధ్యాయః

కాశ్యపస్య నారదేన సహ బ్రహ్మలోకగమనమ్ । గజేన్ద్రమోక్షణ కథాప్రశ్నః ।

౧. శివశర్మా -

అహో విస్తారితా బ్రహ్మాన్ కథేయం భవతాధునా ।

చన్ద్రమణ్ణలనిష్కాన్తా మయాఖాభిరివ ధ్రువమ్ ॥

౨. అత్రాహం శ్రోతుమిచ్ఛామి రహస్యం త్వదనుగ్రహాత్ ।

కోఽసౌమన్త్రవరో లబ్ధః ప్రమోదేన యతీవరాత్ ॥

౩. తమిదాసీం గురుముఖాత్ ప్రాప్స్వామి భవతః ప్రియమ్ ।

ఇతి సంప్రార్థితస్తేన కాశ్యపః ప్రాహ తం పునః ॥

౪. కాశ్యపః -

శివశర్మాన్ మహాభాగ శ్రుణు తే కథయామ్యహమ్ ।

యస్య విజ్ఞానమాత్రేణ స్వయమాయాన్తి సమ్పదః ॥

౫. అశ్రోత్రియేషు పాపేషు వేదమార్గవిరోధిషు ।

న దాతవ్యమిదం స్తోత్రం మన్తరాజం మహామతే ॥

౬. ఋషిరిన్ద్రః తథాసుష్టుభ్ ఛన్దో దేవో ఘటోద్భవః ।

సర్వాభీష్టస్య సిద్ధ్యర్థే జపోఽయం వినియోజితః ॥

౭. పాటీరశైలకోటీరమణిపితాయ వేధసే ।

మునయే కుమ్భజాయోద్యదనుకమ్పాబ్ధయే నమః ॥

౮. లోపాముద్రాసమాయుక్తం మహాయోగాసనస్థితమ్ ।

ప్రసన్నం తపసాం రాశిం ప్రణమః కుమ్భసమ్భవమ్ ॥

౯. ఇతి ధ్యాత్వా నమస్కృత్య జపేన్నామావలిం మనుమ్ ।

అగస్త్యః కుమ్భసమ్భూతో మైతావరుణిరభిషః ॥

౧౦. లోపాముద్రాపతిశ్శిమాన్ వాతాపీల్వలభక్షణః ।

విన్ధ్యాద్రిమథనో యోగీ మహామలయకేతనః ॥

౧౧. సర్వతీర్థాత్మకపదో భక్తాభీష్టఫలప్రదః ।

లోపాముద్రాభుజాశ్లేషహర్షరోమాఞ్చమూర్తిమాన్ ॥

౧౨. నామ్నాం ద్వాదశకం పుణ్యమగస్త్యస్య మహాత్మనః ।

పరన్యసి శృణ్వంతి తే వై సుకృతినః పరమ్ ||

౧౩. తేషామభీష్టదానాయ భగవాన్ కుమ్భసమ్భవః |
అద్యాభ్యుద్యత్యైరామ్భోజో నాత్ర కార్యా విచారణా ||
౧౪. యశస్యం ధన్యమాయుష్యం జ్ఞానదం భుక్తిముక్తిదమ్ |
నామ్నాం స్తోత్రం పఠేత్ విద్వాన్ పురుషార్థాః కరే స్థితాః ||
౧౫. విమలహృదయముచ్చైర్వేదవేదాంతవేద్యం
విధిముఖసురపూజ్యం భూతిరుద్రాక్షభాజమ్ |
మునివరమమలాఙ్గా ధర్మపత్న్యాప్తభాగం
కలశజమభిరామం నౌమి కారుణ్యమూర్తిమ్ ||
౧౬. ఇత్యేతత్ పరమం గుహ్యం మన్తం సర్వార్థసాధకమ్ |
యతీశ్వరాదనుప్రాప్య ప్రాప్తవాన్ పరమం సుఖమ్ ||
౧౭. నిత్యప్రమోదభూయిష్ఠం ప్రమోదః ప్రాప్తసాభగః |
ఉపర్యుపరి ధర్మస్య ప్రాప్తభూతో న సంశయః ||
౧౮. చందనాద్రిసముదూభతే సత్యే శక్కురలాలితే |
త్వయి స్నాస్యే సుప్రసన్నే పాహి మాం భవసాగరాత్ ||
౧౯. ఇతి మన్తం సముచ్చార్య స్నాత్వా తామ్రానదీజితే |
పితృన్ దేవాన్ ఋషీన్ తర్వ్య నాభిదఘ్నజితే స్థితః ||
౨౦. జపేన్మన్తమిదం మస్త్రీ త్రివారం విజితేన్ద్రియః |
షాణ్మాసాదేవ సుప్రీతః తస్య భూయాత్ ఘటోద్భవః ||
౨౧. శివశర్మన్ త్వయా జప్యం ప్రత్యహం ప్రీతిమిచ్ఛతా |
ఇతి తేన సమాఖ్యాతాం కథాం కలిమలాపహామ్ ||
౨౨. విషయీకృత్య కర్ణస్య విస్మితో ద్విజపుంగవః |
శివశర్మా పునఃప్రాహ కాశ్యపం స్వమనోరథమ్ ||
౨౩. అత్ర పుణ్యతమే దేశే తామ్రప్రణ్యాస్తదే శుభే |
భవతస్సన్నిధావేవ క్రతుమాహర్తుముత్సహే ||
౨౪. అతః సాధయితాస్మాకం భవానేవ గురుర్మతః |
ఇత్థం సంప్రార్థితస్తేన కాశ్యపో హృష్టమానసః ||
౨౫. శిష్యైరానాయ్య సమ్భరాన్ మునీనానాయ్య సత్తమాన్ |

దీక్షాం ప్రవేశయామాస శివశర్కాణమాత్మవాన్ ॥

౨౬. క్రతుః క్రమాత్ సమాప్తోఽభూదద్భుతో భూరిదక్షిణః ।

ఆవభృథ్యం విధాయైవ సస్తుష్టాః సర్వ ఏవ తే ॥

౨౭. కాశ్యపం పురతః కృత్వా యజ్ఞానః చాగ్నిసన్నిధౌ ।

కథయన్తః కథాః పుణ్యాః దీపతీర్థకసంశ్రయాః ॥

౨౮. ఏతస్మిన్నస్త్రే శ్రీమాన్నారదః తపసాం నిధిః ।

ఆయయౌ కాశ్యపం ద్రష్టుమమ్బరాత్ బ్రహ్మలోకతః ॥

౨౯. తం దృష్ట్వా మునిభిస్సార్థం సహితః శివశర్మణా ।

కాశ్యపః పూజయాఞ్చక్రే నారదం విధిపూర్వకమ్ ॥

౩౦. ఆహ వైనం సువిశ్రాన్తం పృష్ట్వానామయమవ్యయమ్ ।

కుతః సమాగతోఽసి త్వం వివక్షురివ భావ్యసే ॥

౩౧. సర్వం కథయ మే సమ్యక్ ఆగస్త్యమిహ చాగతమ్ ।

శ్రీ నారదః -

అత్ర బ్రహ్మత్మకే క్షేత్రే వసన్తం త్వాం మహామతే ॥

౩౨. ద్రష్టుమిచ్ఛన్నిహాయాతః పితామహనియోగతః ।

తవైవ దర్శనాత్ బ్రహ్మన్ పూర్ణకామోఽస్మి సత్తమ ॥

౩౩. శాలాతీర్థం దీపతీర్థం తీర్థం చ పురుషోత్తమమ్ ।

కాశ్యపేశం దాహకేశం పశ్చిమాభిముఖం విభుమ్ ॥

౩౪. తదగ్రతః స్థితం విష్ణుం శివకోపాపశాన్తిదమ్ ।

పితామహస్యాగ్నిహోత్రాత్ జాతం శ్రీమూలసంజ్ఞకమ్ ॥

౩౫. ద్రూష్ట్వా స్నాత్వాపి పూజ్యాపి భూయో భూయో విలోకయన్ ।

కృతార్థోఽస్మి కృతార్థోఽస్మి విశిష్య తవ దర్శనాత్ ॥

౩౬. యే చాత్ర నివసన్త్యద్ధా జీవన్ముక్తా హి తే ద్రువమ్ ।

తేషాం దర్శనమాత్రేణ కృతకృతోఽస్మి సత్తమ ॥

౩౭. త్వాం కాఙ్క్షతి పరం స్నేహాత్ ద్రష్టుమిచ్ఛన్నితామహః ।

అగస్త్యః సహ పత్నీకో భవనం పరమేష్ఠినః ॥

౩౮. గన్తవ్యం హి మయా సార్థం మా విలమ్బోఽస్తు కార్యతః ।

ఇతి శ్రుత్వా వచస్తస్మాత్ ప్రీయమాణః పునఃపునః ॥

౩౯. శివశర్మాణమామస్త్య తత్రస్థాన్ చ విశేషతః ।

కాశ్యపేశం దాషహకేశం హరిం చ పురుషోత్తమమ్ ॥

౪౦. తామ్రపర్ణీం నమస్కృత్య పూజయిత్వా ఘటోద్భవమ్ ।

వ్యోమయానః సంప్రతస్థే నారదేన సహామునా ॥

౪౧. పునఃపునః క్షేత్రరాజం దేవీ చ మలయాత్మజామ్ ।

మలయం చన్దనావాసం సమాభవ్య మునిపుణ్ణవః ॥

౪౨. దేవైస్సిద్ధగణైస్సార్థం గన్ధర్వపతంగోరగైః ।

పూజ్యమానః సమస్తైశ్చ అర్చ్యమానః పదే పదే ॥

౪౩. ఉపర్యుపరి మేఘనాముత్పతన్ భాస్కరోపమః ।

సిద్ధలోకమతిక్రమ్య యక్షలోకమతీత్య చ ॥

౪౪. మహావాయుపదాదూర్ధ్వం వైశ్వానపదం మహత్ ।

అతిక్రమ్యార్కపదపీం సిద్ధచారణనేవితామ్ ॥

౪౫. నక్షత్రాణాం గ్రహాణాం చ తథా సప్తర్షిమణ్డలమ్ ।

ధ్రువం ప్రదక్షిణీకృత్య స్మయమానో ముహుర్ముహుః ॥

౪౬. అతీత్య దూరమధ్వానం మహర్జనతపోర్జితమ్ ।

నారాయణకరోన్ముక్త చక్రరాజ ఇవాపరః ॥

౪౭. ఆససాద శనైర్వ్యోమ బ్రహ్మలోకం సనాతనమ్ ।

అద్యాపి తస్య మహిమా దృశ్యతే తీర్థవిగ్రహః ॥

౪౮. పంచాకోశప్రమాణేన క్షేత్రమేతత్ వినిర్మితమ్ ।

అత్రావిష్కృత్య దేవోఽపి మోక్షలక్ష్మీ సుదుర్లభామ్ ॥

౪౯. తదాది సర్వజన్తూనాం రాజన్ అద్యాపి దృశ్యతే ।

ఏతత్ తే పుణ్యమాఖ్యానం కథితం సారసజ్జహమ్ ॥

౫౦. విస్తరాత్ వక్తుమస్మాభిః శ్రోతుం వాప్యగ్రయాయినా ।

నాలం వర్షతేనాపి బహుత్వాత్ అవనీపతే ॥

౫౧. ఇతః పరం వక్ష్యామి కరిరాజస్య మోక్షణమ్ ।

యత్ ఆకర్ణయతో మర్త్యో న భూయః తనుమాన్ భవేత్ ॥

౫౨. శివశర్మాపి విస్తేన్ద్రః తత్ర స్థిత్యా కియచ్చిరమ్ |
తత్రత్యాన్ ఏవ ఆమన్ద్య సాగ్నిహోత్రసమేధితః ||
౫౩. గజేన్ద్రవరదం దృష్ట్వా స్నాత్వా చ విధిపూర్వకమ్ |
గజ్జాద్వారమగాత్ తస్మాత్ యత్రాస్తే భగవాన్ హరిః ||
౫౪. ఇతః పరం ప్రవక్ష్యామి కరిరాజస్య మోక్షణమ్ |
యస్య శ్రవణమాత్రేణ కర్మబన్ధాత్ ప్రముచ్యతే ||
౫౫. అగస్త్యశాపాత్ ఆపన్నమాతఙ్గత్వం దయానిధిః |
మోచయిత్వా పాణ్డ్యభూపం చక్రే నిజపదాశ్రయమ్ ||
౫౬. అద్యాపి దృశ్యతే యత్ర వరదః సర్వదేహినామ్ |
ఇత్థం బ్రువతి యోగీన్ద్రే శఙ్ఖే సంశయభేత్తరి ||
౫౭. పునః ప్రసాదయన్ వాచా పరిపప్రచ్చ భూపతిః |
రాజా -
భగవన్ యోగినాం శ్రేష్ఠ ధర్మాఖ్యానసుధానిధే ||
౫౮. తం మే విస్తరతో బ్రూహి వృత్తాన్తం చ సవిస్తరమ్ |
కో వా మహీపతిః పాణ్డ్యః కిమాఘః కృతవాన్ మునే ||
౫౯. సంప్రాప్య తిర్యక్ యోనిత్వే శాపోపహతచేతసి |
అనుగ్రహం మునిః చక్రే కేన వా పుణ్యకర్మణా ||
౬౦. కథ్యతాం విస్తరాత్ బ్రహ్మాన్ శ్రోతుం కౌతూహలం హి మే |
ఇత్థం సాదరమర్థితఃషితిభుజా భూమ్నా మునీన్ద్రో
ముదా చారుస్వాదు కథాధునీమకథయత్ కర్ణామృతస్యన్వినీమ్ |
శ్రీవిశ్వం పరమూర్తికలితాలంకౌరసమ్భావితాం
కారుణ్యైకనిధిః విధిత్సరఖిలాపాయవ్యయం శృణ్వితామ్ ||

ఇతి ఏకత్రింశోఽధ్యాయః |

Pro.Total = 2540 + 60 = 2600.

ద్వాత్రింశోఽధ్యాయః

గజేన్ద్రమోక్షకథావర్ణనమ్ |

౧. శఙ్ఖః -

శ్రుణు రాజన్ పురా వృత్తమితిహాసం సవిస్తరమ్ |

హరేర్భగవతో భూరికరుణాగైరవాశ్రితమ్ ॥

౨. వర్ణయామి కలికేశశమనైకాన్తభేషజమ్ ।
పురా వ్యాసేన కథితం శుకాయ బ్రహ్మవాదినమ్ ॥
౩. పురా కశ్చిత్ అభూత్ రాజా పాణ్డ్యేషు బలినాం వరః ।
ఇన్ద్రద్యుమ్న ఇతి ఖ్యాతః యక్షరాజ ఇవాపరః ॥
౪. చతుర్ముఖముఖామోదమేదురా యస్య భారతీ ।
కలావిశేషకల్లోలరసనారజసాక్షిణీ ॥
౫. నిద్రావిశాలశీలేన పత్యా సాసూయమిన్దిరా ।
అవిముక్తోదయా యస్య న జహౌ వదనామ్బుజమ్ ॥
౬. యత్స్పౌందర్యసుధాసారసోచితాక్షిసరోరుహః ।
కవయో వైవ శంసన్తి నిర్దగ్ధానజ్గవిగ్రహమ్ ॥
౭. యస్మిన్ శాసతి భూపాలే రాజనీతివిశారదే ।
అస్థాత్ అజమభూత్ ధర్మో భూమౌ పదచతుష్టయమ్ ॥
౮. యస్య ప్రతాపలేశేన సన్తప్తా ఇవ శత్రవః ।
సముద్రం శరణం ప్రాపుః కేచిత్ కాన్తారగహ్వరమ్ ॥
౯. ఏవం స రాజధర్మేణ పాలయన్ సకలాం మహీమ్ ।
అయజత్ వాజపేయేన రాజసూయేన చాసకృత్ ॥
౧౦. ఆత్మానం పావయామాస హయమేధైః పునఃపునః ।
యజ్ఞేన దేవాన్ సన్తోష్య ప్రజయా పితృన్ నృపః ॥
౧౧. గురూన్ విప్రాన్ ధనేనైవ భోగైరాత్మానమేవ చ ।
ఏవం నీత్వా సహస్రాణాం ద్వాదశం శరదం క్రమాత్ ॥
౧౨. విరక్తః సర్వభోగేభ్యః వినీతః ప్రవయాః స్వయమ్ ।
మణివర్ణం జ్యేష్ఠపుత్రం గుణ్భ్రౌష్ఠం విశేషతః ॥
౧౩. రాజ్యేభిషిచ్య మేధావీ తీర్థయాత్రాపరః స్వయమ్ ।
పురోహితం సమామన్త్య బన్ధూన్ చ ప్రేమవిహ్వలాన్ ॥
౧౪. కైశ్చిత్ సమన్వితో విప్రైః అనురక్తైః మహాత్మభిః ।
మణలూరాత్ వినిర్గత్య నగరాత్ స మహీపతిః ॥

౧౫. క్రమాన్నిషేవ్య తీర్థాని తామ్రాయాః కూలయోః ద్వయోః ।
ఆససాద స భూదేవైః పద్మతీర్థం హరిప్రియమ్ ॥
౧౬. తత్ర స్నాత్వా తర్పయిత్వా పితౄన్ దేవాన్ ఋషీనపి ।
తీర్థశ్రాద్ధం క్షేత్రపిణ్డం విధాయ విధిపూర్వకమ్ ॥
౧౭. పురోధాయ గురుం ధాన్తో ధనాని బహుశో దదా ।
సర్వేషు పరితృప్తేషు బ్రాహ్మణేషు సమర్హణైః ॥
౧౮. మాధ్యస్థినవిధిం కృత్వా చకారారాధనం హరేః ।
గస్తైః పుష్టైః తథా ధూపైః నీరాజ్ఞానాదిభిః ॥
౧౯. నానావిధైశ్చ వైవేద్యైః స్తోత్రైః శ్రుతిసమీరితైః ।
ఇత్యమభ్యర్చ్యమానే తు దేవే దేవీసమన్వితే ॥
౨౦. అభ్యాయయౌ మహాతేజా మునిః కలశసమ్భవః ।
తత్రత్యామ్రవణే రమ్యే గజేన్ద్రవరదప్రభోః ॥
౨౧. యం వదన్తి మహాత్మానః సాక్షాత్ భగవతః తనుమ్ ।
యస్యానుగ్రహమాసాద్య సర్వే జీవన్తి జన్తవః ॥
౨౨. యస్మిన్ దేవాశ్చ మన్త్రాశ్చ క్రతవో దేవతాస్తథా ।
అవిశ్రాన్తముపాసన్తే లోకానాం హితకామ్యయా ॥
౨౩. రుద్రాక్షమాలాబహులో జటామణ్డలమణ్డితః ।
శ్రౌతభస్మాజ్గరాగేణ చన్ద్రమా ఇవ పాణ్డరః ॥
౨౪. ముక్తామతల్లికామిత్రమహామాణిక్యసమ్భృతామ్ ।
వ్యావర్తయన్ అక్షమాలామజ్గుష్టేన ముహుర్ముహుః ॥
౨౫. నిరన్తరవినిర్గచ్ఛన్ మహామన్త్రాక్షరోర్మిభిః ।
ఈషత్విస్ఫురమాణేన లక్ష్మితో దన్తవాససా ॥
౨౬. రురుచర్మోత్తరీయేణ కింకీర్త ఆచ్ఛిన్నకన్ధరః ।
అనుగచ్ఛద్భిః అవ్యగ్రైః శిష్యైః పరివృతో మహాన్ ॥
౨౭. స్వభాసా భాసయన్ విష్వక్ భాస్వాన్ బాలాతపైరివ ।
ద్రష్టుకామః పాణ్డ్యభూపమనుగ్రహవిధిత్యయా ॥
౨౮. తం దృష్ట్వా సహసోత్తస్థుః తత్రత్యాః సర్వ ఏవ తే ।
నమస్కృత్య ఋషిం విద్వాన్ రాజపురోహితః ॥

౨౯. కృతాజ్ఞులిరువాచేదం తమగస్త్యం మహామునిమ్ |
పురోహితః -
బ్రహ్మన్ ప్రసీద సర్వజ్ఞ ప్రసీద కరుణానిధే ||
౩౦. త్వదజ్ఞిపద్రునేవాయై రాజాభ్యేతి క్షణాదిహ |
శివమారాధయన్నాస్తే తావత్ ఆన్వేదమాసనమ్ ||
౩౧. ఏవం బ్రువాణే వై తస్మిన్ దాస్తే రాజపురోహితే |
తమనాదృత్య భగవాన్ మైత్రావరుణిరీశ్వరః ||
౩౨. తావతా సమయేనైవ రాజాన్తికముపాగమత్ |
స భూపాలోఽపి తత్కాలే హరిపాదాబ్జలీనధిః ||
౩౩. నోత్థానమకరోత్తస్య పూజాభక్తభయాత్ క్షణమ్ |
తావతా కుపితః శ్రీమాన్ సముద్ర ఇవ పర్వణి ||
౩౪. తవైవ హితకామేన క్షుద్రబన్ధో మయాధునా |
ఇయతీయమరణ్యాసీ లజ్ఘితా విషమస్థలీ ||
౩౫. అభ్యాగతం పరిశ్రాంతం మామనాదృత్య మూఢవత్ |
స్థితోఽసి యస్మాత్ దుర్బుధ్ధే భవితా త్వం వనద్విపః ||
౩౬. ఇతి వాదిని వై తస్మిన్ కుపితే కుమ్భసమ్భవే |
స రాజా నిమిషాత్ ఏవ సమర్ప్యాభ్యర్హణం హరేః ||
౩౭. వేపమాస ఇవోత్థాయ భీతభీతః పరిభ్రమత్ |
ప్రణమ్య పాదయోర్మూర్ధ్నా ప్రశ్రితః ప్రాహ తం మునిమ్ ||
౩౮. రాజా -
కిమిదం భగవన్ భృత్యే త్వస్యనాథే మయ్యనాగసి |
ఆకస్మికమహం మన్వే శాపాశనివిమోచనమ్ ||
౩౯. సవిమర్శం త్వదాదిష్టపదపీపరిశీలినా |
మయా న దృశ్యతే బ్రహ్మన్ అపరాధాణ్ణతా విభో ||
౪౦. అస్తు భావ్యమిదం మహ్యమనురూపం హి కర్మిణామ్ |
భావినః స్వయమాయాన్తి మేఘా ఇవ నభస్థలే ||
౪౧. అభావ్యం చ న భవత్యేవ వన్ధ్యాగర్భమివ ద్రువమ్ |

తథాప్యహం న శోచామి భుజ్జన్ ఆత్మానుసంజ్ఞితమ్ ॥

౪౨. ఏతావత్ పాలయన్ సమ్యక్ అనురాగాత్ ఇమం జనమ్ ।

అత్యర్థం క్షిపసి బ్రహ్మాన్ అపారే వృజినార్ణవే ॥

౪౩. అర్థకః పరిగృహ్లాతి కుపితామపి మాతరమ్ ।

అనభిజ్ఞేన మూఢేన మయా పాపం కృతం మయా ॥

౪౪. కృతాన్యకృత్య కర్మణి క్షన్తుమర్హసి ధర్మతః ।

ఉపేక్షితా మే విషయా ధనదారాసుతాదయః ॥

౪౫. త్వదజ్ఞీపజ్కజాసక్త్యా మామవేహి సమాగతమ్ ।

అవసానం తు శాపస్య కథం ప్రాప్స్యే సుదుస్సహమ్ ॥

౪౬. పారమృర్యక్రమాత్ సర్వే వయం త్వత్పాదసేవినః ।

అహమేకః పరిభ్రష్టః కువృత్త ఇవ గోత్రతః ॥

౪౭. ఇత్థం దుఃఖపరీతాత్మా విలపన్ ఏవ భూపతిః ।

పపాత పాదయోస్తస్య పాహి మాం పాహి మామితి ॥

౪౮. ఏవం దుఃఖపరిక్రాంతం వేష్టమానం మహీతలే ।

విలోక్య కుమ్భజో భూయం దయాలుః పునరబ్రవీత్ ॥

౪౯. అగస్త్యః -

దుఃఖేనాలం మహారాజ జహీహీహ పరిభ్రమమ్ ।

మయి మన్యర్న కర్తవ్యో భవితవ్యే విజానతా ॥

౫౦. త్రికాలజ్ఞానవతురా బుద్ధిస్తే నిరపాయినీ ।

నిత్యాభవతు దుఃఖఘ్నీ మత్ప్రసాదాత్ భవిష్యతి ॥

౫౧. అఖణ్ణజ్ఞానజననీ హరిభక్తిరనామయా ।

మదనగ్రహాత్ అభినవా భూయాత్ తవ సుఖాస్తయే ॥

౫౨. అకుతశ్చిత్తయో ధీరో బలవాన్ ఆత్ర భూధరే ।

నివసన్ హరిపాదాబ్జం మా విస్మర మహీపతే ॥

౫౩. మలత్రయవినిర్ముక్తో విహరస్వ యథాసుఖమ్ ।

అనేహసా హ్రాసిష్టేన భగవాన్ హరిరీశ్వరః ॥

౫౪. మోచయిష్యతి శాపాత్ త్వాం నాత్ర కార్యా విచారణా ।

ఇత్యుక్త్వా మునిభిస్సార్థం అగస్త్యోఽతిదయాపరః ॥

౫౫. తత్త్రివాస్తరధాత్ రాజన్ సర్వేషాం పశ్యతాం తదా ।
 సోఽపి రాజా శాపబలాత్ మహానాసీత్ మతఙ్గజః ॥
౫౬. నాగాయుతబలో వీరో మహాకాయో మదోత్కటః ।
 వనద్విపానాం సర్వేషాం సార్వభౌమః చచార సః ॥
౫౭. కరిణః కరిణ్యశ్చ శతశోఽథ సహస్రశః ।
 తమేనమనుతిష్ఠన్తే దేవా ఇవ బిడౌజసమ్ ॥
౫౮. ప్రత్యహం తీర్థముఖ్యేషు భక్త్యా స్నాత్వా గజేశ్వరః ।
 హరిమారాధయామాస నామభిః కమలోత్పలైః ।
౫౯. శరీరయాత్రాం కుర్వాణః సత్యేన సర్వసమ్మతః ।
 నినాయ శరదాం పఞ్చశతం యుగశతోపమమ్ ॥
౬౦. ఏతస్మిన్నేవ సమయే తత్రాప్త్యై రాజదోషతః ।
 ఆనావృష్టిరభూత్ రాజన్ సర్వప్రాణిభయావహా ॥
౬౧. సమశిష్యస్త సర్వత్ర వాపీకూపాం తు సిన్ధవః ।
 దుర్భిక్షపీడితా సర్వే(సర్వాః) ప్రజాః ప్రాణపరీప్సయా ॥
౬౨. అపహాయ చ తత్ రాజ్యం దేశాస్తరముపావిశన్ ।
 తదా ప్రతిదినం పద్మాన్యాదాయాభిసుదూరతః ॥
౬౩. హరిమభ్యర్చయన్ భక్త్యా కరీన్ద్రః కాలమభ్యగౌత్ ।
 అటమానో వనతటీమన్విష్యన్ కుసుమాకరమ్ ॥
౬౪. ఆసాయం సఞ్చురితోష్మక్షుత్క్షాన్తశ్చ శ్రమాన్వితః ।
 బహుదూరమతిక్రమ్య లమ్బమానే దివాకరే ॥
౬౫. ఆససాద మహానద్యాః హ్రాదం కమలమణ్ణితమ్ ।
 అగాధమమ్బుసమ్పూర్ణం యాదోగణనిషేవితమ్ ॥
౬౬. నానావిహగసఙ్గుష్టం కమలామోదమేదురమ్ ।
 యత్రోదీచీముఖా తామ్రా నదీ పరమపావనీ ॥
౬౭. తత్ర స్నాత్వా గజేన్ద్రోఽపి తీర్థే సర్వశ్రమాపహే ।
 ఉజ్జహార స ఫుల్లాని పద్మాన్యర్చయితుం హరిమ్ ॥
౬౮. తావత్ తత్ర మహతోయే విశాలే గాధవర్జితే ।

- కశ్చిత్ గ్రాహః సముత్పత్య జగ్రాహ చ గజేశ్వరమ్ ॥
౬౯. బలీ బలినమాగత్య చరణే విచకర్ష హ |
ఆతీరం కరిరాజోఽపి తం వికృష్య ద్రుతం యయౌ ॥
౭౦. ఆపత్య హ్రాదమాకృష్య మహాన్ నక్రోఽపి జగ్మివాన్ |
ఏవమనోన్యన్యబలినౌ పరస్పరవికర్షిణౌ ॥
౭౧. అవిశ్రాంతం ద్వాదశాహమానేదతురవిక్లబౌ |
నిరాహారతయా దూరవనగహ్వరలఙ్ఘనాత్ ॥
౭౨. క్షీయమాణబలౌ దుఃఖీ కరిరాజస్తు బృహ్స్పయన్ |
సంసారే స్మరతామాధిశమనం పురుషోత్తమమ్ ॥
౭౩. పుష్కరాగ్రోద్ధృతామ్భోజః శాస్తశ్చ క్షుత్పీడితః |
హృది ధ్యాయన్ హృషీకేశం తుష్టావ దురితాపహమ్ ॥
౭౪. గజేంద్రః -
నాథా నారాయణాశేషలోకాపాయవ్యపోహన |
ఆదిమూల హృషీకేశ దీనే మయి దయాం కురు ॥
౭౫. దీనబద్ధో దయాసిద్ధో సిన్ధుకన్యానివాస భో |
ఆదిమూలార్చనీయాఙ్ఘ్రీ దీనే మయి దయాం కురు ॥
౭౬. ఘనశ్యాభిరామాఙ్గ గఙ్గాధరముఖార్చిత |
ఆదిమూలార్చనీయాఙ్ఘ్రీ దీనే మయి దయాం కురు ॥
౭౭. అలబ్ధశరణోఽన్యత్ర త్రస్యమానః స్వకర్మభిః |
ఘర్మతప్త ఇవ ఛాయాం కాఙ్క్షే కమలలోచనమ్ ॥
౭౮. జన్మమృత్యుజరాధ్వాన్తపరిభూతః పునఃపునః |
లోకో యథా దినకరం కాఙ్క్షే కమలలోచనమ్ ॥
౭౯. భూయో భూయో పరిక్రమ్య కర్మశే కర్మవర్త్యుని |
అహమాసితుమేకాన్తే కాఙ్క్షే కమలలోచనమ్ ॥
౮౦. త్వామేవ శరణం ప్రాప్తం త్వయి దత్తాఖిలేన్ద్రియమ్ |
ఉపేక్షసే కథం నాథ మామనాథం జనార్తిహన్ ॥
౮౧. మస్తిభూతాని ఇన్ద్రియాణి ప్రాణాః కణ్ణగతా ఇమే |

రక్ష మాం రక్ష మాం నాథ త్వన్నాథం త్వత్పరిగ్రహమ్ ॥

౮౨. భో నాథ కిమిదం భృత్యే పతితం శోకసాగరే ।

మయ్యుపేక్షా తవేదాసీం ఊష్యేవ శిశిరద్విషః ॥

౮౩. త్రాహి త్రాహి మహామృత్యుబడవావహ్నిపాతనాత్ ।

త్రాహి మాం త్రాహి మాం ఆదిమూల మూలాక్షర ప్రభో ॥

౮౪. ఇత్థమాక్రందతస్తస్య కరిరాజస్య సీదతః ।

శుశ్రావ రిదితం ఘోరం భగవాన్ గరుడధ్వజః ॥

౮౫. క్షీరాబ్ధిమధ్యే భోగీంద్రే శయానః చంద్రపాణురే ।

అజ్ఞాత్ ఉత్థాయ పద్మాయాః సమాభ్రాంత ఇవ తత్ క్షణాత్ ॥

౮౬. అనపేక్షితవైద్యం అనక్లీకృతపాదుకమ్ ।

వ్యాకులాంతఃపురజనం కిమర్థమితి సర్వతః ॥

౮౭. అవాహనపరిష్కారం ఆరుహ్య పతగేశ్వరమ్ ।

వ్యోమయానః సంప్రతస్థే స్తూయమానః సురాస్మరైః ॥

౮౮. ఆధావమానైరమరైః అనాయుధకరైః భటైః ।

అనుగమ్యమానసిద్ధేశ్చ స్తువద్భిర్నారదాదిభిః ॥

౮౯. కిరీటకోటిఘటితైః మణిభిః చాపితలజైః ।

కటిసూత్రబ్రహ్మసూత్రకనకాజ్గదకుణ్డలైః ॥

౯౦. భ్రాజమానం కౌస్తుభేన సామోదవనమాలయా ।

స్ఫుటన్ మరకతశ్యామచారుపీతామ్బరావృతః ॥

౯౧. శఙ్ఖచక్రగదాపద్మైః అలఙ్కృతచతుర్భుజైః ।

సునన్దనన్దప్రముఖైఃపార్శ్వధైరనుసేవితః

౯౨. అవిలమ్బం క్షణాదేవ కరిరాజముపాగమత్ ।

మాభైష్ఠ్యేత్యభయారావైః పరిపూర్య దిగన్తరమ్ ॥

౯౩. తప్తచామీకరాకారే వైనతేయే మహాద్యుతౌ ।

భాసమానః శ్రియో జుష్టో భగవాన్ మధుసూదనః ॥

౯౪. ముమోచ సహసా చక్రం నక్రరాజవధాయ హి ।

స తు నారాయణకరాన్ముక్తః చక్రః కోట్యర్కసన్నిభః ॥

౯౫. నిహత్య గ్రాహమమ్భస్థమాససాద పునర్వరీమ్ ।

స కరీన్దో వినిర్ముక్తమృత్యురత్యన్తవిస్మితః ॥

౯౬. అద్రాక్షీత్ అద్భుతాకారం హరిమార్తారీభ్రజ్జనమ్ ।

ఊర్ధ్వముద్యత్పుష్కరేణ మకరస్థసుగన్ధినా ॥

౯౭. నమో నారాయణాయేతి పాదయోర్హరిమర్చయత్ ।

కన్దలత్కరుణాపాఙ్గసుధాసారాభివర్షిణా ॥

౯౮. ఆలోకనేనాలికులం శ్రేణీపదేన చారుణా ।

సాసురాగేణ సమాభ్యష్య కరిరాజానమచ్యుతః ॥

౯౯. సంప్రమృజ్య క్షేమకరైః చతుర్భిః స్వకరామ్బుజైః ।

వ్యాజహార సమాభ్యాష్య స్మయమానముఖామ్బుజః ॥

౧౦౦. వత్స మా శోకమోహాభ్యాం వ్యాజహీహి మనోవ్యథామ్ ।

వరాన్ వరయ దుర్లభ్యాన్ అపి బ్రహ్మాణ్డమణ్డలే ॥

౧౦౧. శఙ్ఖః -

ఇత్థం ప్రసన్నం విజ్ఞాయ భగవన్తం గజేశ్వరః ।

అమన్దముచ్చసన్ మూర్ధ్నా కమ্পమానేన భూయసా ॥

౧౦౨. ప్రోద్యన్సుణ్ణాతలామృష్టపయోదపటలీతటః ।

నత్వ్యా జయ జయేత్యుక్త్వా వచనం చేదమబ్రవీత్ ॥

౧౦౩. గజేన్ద్రః -

భగవన్ కరుణామూర్తే ప్రసీద పురుషోత్తమ ।

నానాయోనిసహస్రేషు భ్రమమాణః పునఃపునః ॥

౧౦౪. భాగధేయవచాల్లబ్ధం భవత్పాదామ్బుజం విభో ।

నాహం అర్హోఽస్మి తుచ్ఛేషు విషయావర్తకోటిషు ॥

౧౦౫. అపారేష్వర్థసారేషు బన్ధసంసారసిన్ధుషు ।

మాం మా ముఞ్చ జగన్నాథ మా ముఞ్చ పురుషోత్తమ ॥

౧౦౬. మా నిపాతయ భీతం మాం కర్మపాతాలగహ్వరే ।

ఇతి వాచం గజేన్ద్రస్య విషయీకృత్యకర్ణయోః ॥

౧౦౭. సహర్షం వచనం చేదం వ్యాజహార జనార్దనః ।

తథాస్తు కరిరాజేన్ద్ర కాఙ్క్షితస్తే మనోరథః ॥

౧౦౮. అత్ర మజ్జన్తి యే మర్త్యాః తీర్థే త్వన్మోక్షదాయని ।
తేషాం దాస్యామి నిర్వాణపదవీం నాత్ర సంశయః ॥
౧౦౯. చన్ద్రో మత్తారసహితే సింహాయుషి పూషణి ।
స్నాత్వాత్ర మాం యే పశ్యన్తి యే శృణ్వన్త్యావయోః కథామ్ ॥
౧౧౦. తేషాం దాస్యామి సౌభాగ్యం సమ్పదో నాత్ర సంశయః ।
అత్రైవ నివసన్ నిత్యమహం క్షీరార్ణవే యథా ॥
౧౧౧. భక్తానాం సంప్రదాస్యామి సత్యమేవ మనోరథాన్ ।
పరే పుంసి వదత్యేవం పశ్యత్సు భువనేష్యపి ॥
౧౧౨. గజరాజస్య నిర్భద్య మూర్ధానం సూర్యసన్నిభః ।
స భూమిపాలః సహసా సముత్తస్థా శ్రియా జ్వలన్ ॥
౧౧౩. ఉపర్యుపరి రోదస్యోరన్తరం సంప్రకాశయన్ ।
ఆవివేక హరేర్వక్షః స్ఫురత్ప్రీవత్కౌస్తుభమ్ ॥
౧౧౪. పుష్పవృష్టిః విష్యగభూత్ అస్తువన్ సిద్ధచారణాః ।
బ్రహ్మరుద్రముఖాః దేవాః స్తువన్తో హరిమీడిరే ॥
౧౧౫. దివి భూమౌ తదా వాచః బభూవుః హరిసంశ్రయాః ।
తదన్తరా బ్రహ్మశాపాత్ యక్షరాట్ నక్రరూపతః ॥
౧౧౬. విమోచితో భగవతా స్వరూపమగమత్ పునః ।
దేవదేవం ప్రణమ్యాదౌ అనుజ్ఞాతోఽగమత్ పదమ్ ॥
౧౧౭. ఇత్థం సురైర్మునిగణైరభిపూజ్యమానః
సిద్ధైస్సనన్దనకప్రముఖైః స్తువద్భిః ।
సాకం గణేన భగవాన్ అరవిన్దనాభః
సాన్నిధ్యమత్ర విదధే జగతాం విభూత్యై ॥
౧౧౮. గజేన్ద్రమేవం పరిపాలయిత్వా దుఃఖాత్ దురన్తాత్ మధుకైటభారిః ।
సహ శ్రియా చోర్వరయా గజేన్ద్రముఖ్యైః స్వభక్తైః నివాసమ్ ॥
౧౧౯. ఏవం విమోక్ష్య కరిరాజమశేషబన్ధుః
ఇన్దీవరోదరతలాభినవస్వమూర్తిః ।
అద్యాపి సర్వజగతాం వరదః సమాస్తే
నద్యాస్తటే సుఘటయన్ స్వకృతైః స్వభక్తాన్ ॥

౧౨౦. అఖిలతిమిరహస్త్రీమర్కశోభామివోచ్చైః
 గజపతిపరిమోక్షప్రస్తుతామాదిపుంసః ।
 పఠతి య ఇహ భక్త్యా సత్కథాం శ్రావయిత్వా
 శ్రుతిపదమనుగృహ్ణాన్ యాతి విష్ణోః పదం తత్ ॥

ఇతి ద్వాత్రింశోఽధ్యాయః । Pro.Total = 2600 + 120 = 2720.

త్రయశ్చింశోఽధ్యాయః

దుర్గాతీర్థవైభవవర్ణన మ్ ।

౧. శ్రీ సూతః -

ఏవం గజేన్ద్రమోక్షాం కథామాకర్ణ్య భూపతిః ।
 వీరనేనో మహీపాలో విస్మయం పరమం యయౌ ॥

౨. భూయో భూయో స్వాస్తవస్తవః కథాముల్లాసయన్ ఇమామ్ ।
 ఆనందబాష్పపూర్ణాభ్యాం లోచనాభ్యాం విలోకయన్ ॥

౩. అభిష్టూయ మునిశ్రేష్ఠమభ్యభాషత సాంజ్ఞలిః ।
 రాజా -

భగవన్ మునిశార్దూల కథేయం కథితా మయా ॥

౪. కర్ణయోరివ పీయూషధారా కల్మషనాశినీ ।
 అజ్ఞానధ్వాంతశమనీ హరేః కారుణ్యసూచినీ ॥

౫. కృతార్థయతి మామేషా యథా తత్పాదసమ్భవా ।
 ఇతః పరం మే శ్రోతవ్యం దుర్గాతీర్థస్య వైభవమ్ ॥

౬. హరేరియం భగవతీ సహజా కథితా కిల ।
 తస్మాత్ తథైవ విస్తార్య దుర్గాయాః శ్రావ్యమేవ మే ॥

౭. కేన వా కారణేనైవ దుర్గాతీర్థమితీరితమ్ ।
 సాన్నిధ్యం తత్ర సా దేవీ చకారారాధితా జనైః ॥

౮. అనేన పుణ్యోపాఖ్యానకథనేన హి మాం గురో ।
 పునీహి పురుషార్థానాం యేన స్యామ్యహమాశ్రయః ॥

౯. శంఖయోగీ -

రాజన్ కలిమలధ్వాంతవిధ్వంసనవినోదినీమ్ ।

కథామశేషలోకైకసవిత్ర్యాః కథయామ్యహమ్ ||

౧౦. ఆవధానానుబంధేన చేతసాకర్ణయ ప్రభో |
పురా దేవయుగే రాజన్ మనో స్వాయముఖే సతి ||
౧౧. కచ్చిత్ ఆసీన్ మహీపాల ; కాఞ్ఞాఞ్ఞం కన్దర్పసన్నిభః |
అగ్నివర్ణ ఇతి ఖ్యాతో మేధావీ వృద్ధసమ్మతః ||
౧౨. జగోప వసుధాం సర్వాం జితామిత్రః ప్రతాపవాన్ |
ఏతస్మిన్నస్తరే కోఽపి యువా వైశ్యః సమాయయౌ ||
౧౩. ఆదాయ వనితారత్నం స్పృహణీయాం సురాసురైః |
మణివీధీముపాగమ్య పరామృశ్య ముహుర్ముహుః ||
౧౪. కన్యచిత్ వైశ్యముఖ్యస్య ధర్మజ్ఞస్య విశేషతః |
ప్రవిశేష గృహం రమ్యం రాజరాజగృహోపమమ్ ||
౧౫. స గృహస్థో మహాబుద్ధిః వృద్ధశ్రీకర సంజ్ఞకః |
వైశ్యః సమాగతం దృష్ట్వా సస్మీరత్నం సువిస్మితః ||
౧౬. యథార్థం పూజయామాస పృష్టానామయమవ్యయమ్ |
ఉపవిష్టే సుశ్రాస్తే యువానం ప్రాహ తం గృహీ ||
౧౭. కస్త్యం కుతస్సమాయాసి కేన వా కిం చిక్రీయా |
కా వేయం తరుణీ భద్రా త్వయాసీతా వరాననా ||
౧౮. నిశ్చితుం త్వాం న శక్తోఽస్మి తేజో వై శిష్యసమ్పదా |
దేవో వా మనుజో వా త్వం సిద్ధో వేహ సమాగతః ||
౧౯. సర్వం మే కథయ తాత వక్తవ్యం యది చేత్ ధ్రువమ్ |
ఇతం యువా తేన పృష్టః ప్రీతో వక్తుం ప్రచక్రమే ||
౨౦. తాత వైశ్యోస్మ్యహం జాత్యా స్వనేయం తరుణీ మమ |
ధేనుదత్తాభిధానస్య చణ్డినగరవాసినః ||
౨౧. తనయం విద్ధి మాం భద్ర కన్దరం నామ నామతః |
పితర్యుపరతే మాతర్కేషవిపర్యయాత్ ||
౨౨. అహం బలోఽపి సౌహార్దాత్ మాతేవైనామపోషయమ్ |
అస్యాం తు వర్ధమానాయాం బాలాయాం రూపసమ్పదా ||

౨౩. అయాచన్త సమాగత్య సర్వే కామాతురా నరాః ।
ఏవం యాచత్సు సర్వేషు సాసూయేషు తతస్తతః ॥
౨౪. అస్మత్పితృష్యసుః పుత్రో ధనీ ప్రాప్య మాం సుహృత్ ।
పత్న్యర్థే వరయామాస తస్మై దత్తా మయా స్వసా ॥
౨౫. ఉద్వాహ్య విధినైవేనామువాస సదనే మమ ।
పఞ్చషట్స్వపయాతేషు తతో మాసేషు సూక్ష్మధీః ॥
౨౬. మామాహూయ జగదేదం మద్భుగిన్యాః పతిర్వచః ।
మాతులేయే సఖే పథ్యమావయోః శ్రూయతాం వచః ॥
౨౭. సర్వే కుర్వన్తి కర్మాణి నిత్యం వర్షోచితాన్యపి ।
ఊరుజానామివాస్మాకం వృద్ధిర్నియమితా పురా ॥
౨౮. కృషివాణిజ్యగోరక్షా కుసీదైరుపలక్షితా ।
తాం వృద్ధిం దైవ విహితామపహాయైవ వర్తినోః ॥
౨౯. ఆవయోర్జీవనోపాయో న భూయాత్ అన్యథా క్వచిత్ ।
అతః త్వయాత్ర వస్తవ్యం భగినీం రక్షతానిశమ్ ॥
౩౦. గృహాత్ నాన్యత్ర గన్తవ్యక్తమవ్యగ్రయా గిరా(ధియా) ।
అహం సముద్రయానేన గత్వా ద్వీపాన్తరం సఖే ॥
౩౧. ఆనయిష్యే ధనం భూరి వణిక్నామర్థ్యవిద్యయా ।
షణ్మాసాత్ ఆగమిష్యామి నాత్ర కార్యా విచారణా ॥
౩౨. ఇత్యుక్త్వా తం(తాం) సమాదిశ్య ప్రియామాశ్వాస్య సువ్రతామ్ ।
సమన్వితః సార్థవాహైః ప్రయయా ధైర్యసమ్పదా ॥
౩౩. అతీతసమయే తస్మిన్ స్వసా మే పతిదేవతా ।
భర్తర్యనాగతే చేయం న భుక్త్యై న స్వపిత్యసౌ ॥
౩౪. శోకమోహపరిభ్రాన్తా ప్రాణాన్ త్యక్తుం సముద్యతా ।
స్నేహాత్ ఏనాం సమాసీయ త్వత్సమిపే నిధాయ చ ॥
౩౫. అపి ద్వీపాన్తరం గత్వా తమానేతుమిహోత్సహే ।
దుష్టాః మమ పురే సర్వే బద్ధవైరాశ్చ పాపినః ॥
౩౬. తేభ్యో భీతః కాముకేభ్యః గోపయన్ దారికామిమామ్ ।
ఆగతోఽస్మి మహాభాగ భవన్తం పితరం యథా ॥

32. త్వామహం శరణం ప్రాప్తః సవిశ్రీమివ బాలకః ।
ఇత్థముచ్చావచైర్వాక్యైః ప్రీతిం ధర్మం చ వర్ధయన్ ॥
3౩. జగ్రాహ వృద్ధదమ్పతోః పదద్వంద్వే రుదన్నివ ।
వ్యాకులీకృతచిత్తస్య స్వపాదే పతితస్య చ ॥
3౪. సానుకమ్పం శిరః స్పృష్ట్యా సముత్థాప్య ప్రమోదయన్ ।
పాణినా పాణిమాలమ్భ్య నివేశ్య స్వాసనే సుఖమ్ ॥
౪౦. ప్రమృజ్యాశ్రుకులే నేత్రే స్థవిరః ప్రత్యువాచ తమ్ ।
తాత మా శోకమోహాభ్యాం జహీహి భయముల్బణమ్ ॥
౪౧. ఏతావత్ అనపత్యోఽహం మగ్నశోకమహార్ణవే ।
తారితోఽహం త్వయా నూనం అనపత్యత్వపాతకామ్ ॥
౪౨. త్వం మే పుత్రః పుత్రికేయం దాయాదౌ మమ సమ్పదాత్ ।
ఇతి తావక్కమారోప్య మూర్ఘ్నపాఘ్రాయ దమ్పతీ ॥
౪3. అగ్నిసాక్షికమాభాష్య సుఖం ఊషతురావృతౌ ।
కలిచిత్ దివసాన్ ఉష్య సంస్థితో వైశ్యననదనః ॥
౪౪. శ్రీకరం వృద్ధమాహూయ సనయం వాక్యమబ్రవీత్ ।
వైశ్యననదనః -
అమ్భ తాత యువాభ్యాం తు మదభ్యాగమనావధి ॥
౪౫. అనపాయం పాలనీయా దారికేయం సుదుఃఖితా ।
అహం దూరతరం గత్వా తం దృష్ట్వా మిత్రసత్తమమ్ ॥
౪౬. సధనః పునరాయాస్యే మాతులేయేన సంయుతః ।
ఇతి వృత్తం సమాప్నోచ్యయ నమస్కృత్య పునఃపునః ॥
౪౭. ఆశ్లిష్య చ సమాశ్వాస్య భగినీం స్నేహవిక్లబః ।
కథంబోత్ సమనుజ్ఞాప్య సంప్రతస్థే హృష్టవత్ ॥
౪౮. యా సా భగవతీ సర్వజననీ పరదేవతా ।
కామాక్షీతి పురాణేషు పఠ్యతే బ్రహ్మవాదిభిః ॥
౪౯. తాం దేవతాం ప్రణమ్యాగ్రే ప్రార్థయామాస భక్తిమాన్ ।
ప్రణతాపాయశమనీమనుకమ్పాతరజ్జిణీమ్ ॥

౫౦. త్వామహం శరణం యామి త్రాహి మాం దురితార్ణవాత్ ।
అమ్భ మద్భగినీం దీనాం భర్తారమనుశోచతీమ్ ॥
౫౧. త్వామేవ శరణం ప్రాప్తాం బాలాం పాలయ శామ్భవీమ్ ।
ఇతి దేవీం నమస్కృత్య యయౌ ద్వీపాన్తరం సుధీః ॥
౫౨. తతస్నా వైశ్యభగినీ లాలితాశ్వాసితా పరమ్ ।
శుశ్రూషస్తీ చ తౌ వృద్ధౌ దుర్గామారాధయన్త్యపి ॥
౫౩. చిన్తయస్తీ చ భర్తారం నినాయాహర్గణాన్ క్రమాత్ ।
గతేష్వహస్సు గణ్యేషు చారా దృష్ట్వా నృపస్య తామ్ ॥
౫౪. త్రిలోకీవనితామాలిమాలామాయతలోచనామ్ ।
రాజ్ఞో నివేదయాఞ్చక్రుః కౌతూహలసమన్వితాః ॥
౫౫. మహారాజ పురే చాస్మిన్ అస్మాభిర్దృష్టమద్భుతమ్ ।
తదేకాన్తతరం తుభ్యం విజ్ఞాపయితుమాగతాః ॥
౫౬. అనుకమ్పావలోకస్య యద్యస్మిన్ మన్యసే పదమ్ ।
ఇత్థం బ్రువతు చారేషు సభ్రూభక్తావలోకనైః ॥
౫౭. స విభుః చోదయామాస ప్రవక్తుం తత్కృతూహలమ్ ।
తతః ప్రాజ్ఞానిరభ్యేత్య చారో వాచమవోచత ॥
౫౮. వైశ్యస్య కస్యచిత్ గేహే వర్తతే వనితామణిః ।
తప్తకాఞ్చనసఙ్కాశాసంప్రాప్తనవయౌవనా ॥
౫౯. ఆపాతకేశసౌన్దర్యసిన్ధుచన్ద్రకలా కిల ।
లక్ష్మీనిర్మాణకౌశల్యం పునర్దర్శయతా భువి ॥
౬౦. మహాయతోన్న విరిఞ్చోన కథఞ్చోదపి నిర్మితా ।
బహునాత్ర కిముక్తేన సంక్షేపాత్ శ్రూయతాం విభో ॥
౬౧. సేయం స్వర్గత్ ఆగతా వా దేవీ నాగాఙ్గనాపి వా ।
రాజరాజైకభోగ్యా సా న యోగ్యాన్యస్య కస్యచిత్ ॥
౬౨. నిశా యోజయతా చన్ద్రం రమయా పురుషోత్తమమ్ ।
దేవేన సాపి భవతా యోజనీయేతి చిన్త్యతే ॥
౬౩. ఇతి తస్య వచః శ్రుత్వా రాజా కామవశం గతః ।

భటైరనేకసాహస్రైః గత్వా వైశ్యనికేతనమ్ ॥

౬౪. జగ్రాహాతీవ రుదతీం నారీమణిమతల్లికామ్ ।

సీత్యా స్వభవనం బాలామేకాన్తే సాన్త్యయన్ నృపః ॥

౬౫. లోభయామాస వివిధైః మణికాఞ్చనభూషణైః ।

దివ్యామ్బురైః దివ్యగన్ధైః భక్ష్యభోజ్యరసాయనైః ॥

౬౬. ఏవం రాజ్ఞా సమాలబ్ధపాణినా వరాఙ్గానా ।

శోకమోహభయావిష్టా సద్యః ప్రాణాన్ జహౌ తదా ॥

౬౭. క్షణాత్ పఞ్చత్వమాపన్నాం బాలాముద్వీక్ష్య భూపతిః ।

విలలప సుదుఃఖారో వార్యమాణోఽపి బన్ధుభిః ॥

౬౮. చిత్వాం చన్దనకాష్ఠేన సంస్కర్తుముపచక్రమే ।

శిబికామతిరోప్యైనాం సీత్యా పితృవనం మహత్ ॥

౬౯. అగ్నౌ ప్రజ్ఞావ్యమానే తు క్రోశమానే ముహుర్జ్వనే ।

అవతీర్వామ్బురాత్ కోఽపి భూతః శార్దూలవిక్రమః ॥

౭౦. విద్రావ్య గదయా దూరం శూరాన్ రాజభటానపి ।

చితాముద్ధూయ తద్దేహమాదాయ నిమిషాదివ ॥

౭౧. ఉత్పపాత ఘనచ్ఛన్నమాకాశం పశ్యతాం నృణామ్ ।

విస్మయం పరమం జగ్ముః సర్వే తత్ర సమాగతాః ॥

౭౨. తౌ వైశ్యవృద్ధౌ దుఃఖారైః చిన్తయానౌ ముహుర్ముహుః ।

పురాకృతైరసంఖ్యాతైః ఆవాం తు సుకృతేతరైః ॥

౭౩. అనపత్యౌ హి సజ్ఞాతౌ హా కష్టం సముపస్థితమ్ ।

కథం తు వక్ష్యే భగీసిం పృచ్ఛతే వైశ్యసూనవే ॥

౭౪. జీవితం పాపినావావాం దారుణౌ నోత్సహావహా ।

ఇత్యుక్త్వా పరితో గేహం క్షిప్త్వాగ్నిం జహృతుః తనుమ్ ॥

౭౫. స వైశ్యసూనుః సహితో మాతులేయేన విత్తవాన్ ।

ఆయయౌ వైశ్య సదనం భగిన్యాః ప్రియకృత్ సుధీః ॥

౭౬. శ్రుత్వా ప్రియేతరం వాక్యం హాలాహలమివ స్థితమ్ ।

భగీసిం చ మృతాం శ్రుత్వా వృద్ధావగ్నిముపేయుషౌ ॥

౭౭. నిరాశౌ జీవితే తస్మిన్ సాకం మాతులసునునా ।
జ్వలత్యగ్నో విచిక్షేప స్వతనుం తరుణవత్ యువా ॥
౭౮. ఇత్థం సర్వేషు నష్టేషు ప్రేతే చాకాశమేయుషి ।
సంవివేశాథ రాజానం స్త్రీహత్తిర్దారుణాకృతిః ॥
౭౯. భర్త్యయస్త్రీ ముహుర్వాచా భీషయస్త్రీ పదే పదే ।
క్షుధార్తోఽపి నిరాహారో వినిద్రశ్రాన్తిమానపి ॥
౮౦. సంప్రాప శరణం రాజా కణ్వాఖ్యం స్వగురుం ఋషిమ్ ।
అజానతా మయా బ్రహ్మాన్ మదావిష్టేన చేతసా ॥
౮౧. ప్రాప్తోఽస్మి దుర్గశామేనామపరాం యాతానామివ ।
త్రాహి ఘోరతమాత్ పాపాత్ త్వం హి నః పరమాగతిః ॥
౮౨. ఏవం పదామ్బుజోపాన్తే దృష్ట్వా నిపతితం మునిః ।
సానుకమ్పం సమాశ్వస్య తచ్ఛాన్తిం విదధే మునిః ॥
౮౩. మునినా తేన విధినా హూయమానాత్ హుతాశనాత్ ।
దుర్గామూర్తిముపాదాయ విచిత్రాముపలామయీమ్ ॥
౮౪. సముత్తస్థౌ మహాభూతః కోఽప్యద్భుతవపుర్మహాన్ ।
స తం మునిం సమాహూయ జగాద ఘననిస్స్వనః ॥
౮౫. భూతః -
ఇమామూర్తిముపాదాయ తీర్థయాత్రాం కరోత్వసౌ ।
ఉద్వహన్తమిమాం మూర్తిం హత్తిరేషా న బాధతే ॥
౮౬. యత్ర ద్రవతి పుణ్యా తే మూర్తిరేషా శిలామయీ ।
తత్రోపశాన్తిః పాపస్య నాత్ర కార్యా విచారణా ॥
౮౭. ఇత్యుక్తౌన్ద్రోతే భూతే తద్గతాం మునిపుంజవః ।
కరే దదౌ మహీపస్య సోఽపి జగ్రాహ తాం ముదా ॥
౮౮. పాణిభ్యాముద్వహన్ మూర్తిం రాజ్యం పుత్ర నిధాయ చ ।
గురుమామస్త్య సన్నమ్య నిశ్చక్రామ పురాత్ బహిః ॥
౮౯. ప్రతిప్రయాతే భూపాలే స్త్రీహత్తిరపిదారుణా ।
అన్వధావత్ అనాసన్నా వాచా భర్త్యుతీ ముహుః ॥

౯౦. స మూర్తిహస్తః తీర్థాని స్నాత్వా స్నాత్వా యయౌ వ్రతీ ।
నిషేవ్య గణ్ఠాం యమునాం సరయాం చ శరావతీమ్ ॥
౯౧. ప్లనీం గౌతమీం నన్దాం కపిలాం చ మలాపహామ్ ।
గోదావరీం తుఙ్గభద్రాం శోణామిన్దమతీమపి ॥
౯౨. కావేరీం ఘనకాన్తారాం కమాం వేగవతీమపి ।
క్రమాదవాప్య భూపాలః తామ్రపర్ణిం సరిద్వరామ్ ॥
౯౩. పదే పదే తీర్థమయాం తీరయోరుభయోరపి ।
సురేన్ద్రమోక్షాత్ ప్రాగ్భాగే సోమతీర్థాత్ తు పశ్చిమే ॥
౯౪. నద్యాస్తు దక్షిణే తీరే మహాజననిషేవితే ।
చకార విధివత్ స్నానం రాజా తత్ బిమ్బముద్వహాన్ ॥
౯౫. యదా మమజ్జ సలిలే సంస్తువన్ మలయాత్మజామ్ ।
తదా తత్పాణిపద్మస్థా మూర్తిరేషా శిలామయా ॥
౯౬. ద్రవిభూతాభవత్ రాజన్ సర్వేషాం పశ్యతాం నృణామ్ ।
తదద్భుతమసౌ దృష్ట్వా తీరమారుహ్య సత్వరమ్ ॥
౯౭. తదా శాపాస్తమలినం స్వం వపుః పూర్వవత్ శుభమ్ ।
పృష్ఠతః పరిధావన్తిం న దదర్శ పిశాచికామ్ ॥
౯౮. పరమానన్దసన్దోహమానన్దాశ్రుపరిప్లుతః ।
రోమాఞ్చమణ్ణులకారం మహీపాలముపేత్య తు ॥
౯౯. వామదేవో మునిః ప్రాహ సాన్త్వపూర్వమిదం వచః ।
వామదేవః -
కిం త్వయా రాజశార్దూల దృష్టమద్భుతదర్శనమ్ ॥
౧౦౦. యది వక్తవ్యమస్మాకం వద శుశ్రూషవే మమ ।
పృచ్ఛత్యేవం మునిశ్రేష్ఠే బద్ధాఞ్చలిపుటో నృపః ॥
౧౦౧. జగద వచనం క్షణ్ణం విస్మితేనాన్తరాత్మనా ।
రాజా -
కృత్వా పాపాత్మనా యేన మయా పాపమజానతా ॥
౧౦౨. దుఃఖేన పృథివీం కృత్స్నాం పరం పర్యటతా చిరమ్ ।
స్మృత్వా స్మృత్వా ప్రహృష్యామి దృష్ట్వా చన్ద్రమివామ్బుధిః ॥

౧౦౩. ఇతి భూపవచః శ్రుత్వా వామదేవోఽబ్రవీత్ వచః ।

వామదేవః -

అత్రాశ్చర్యం న పశ్యామి తవ పాపవ్యపోహనే ॥

౧౦౪. కృత్వేదన్నయనాదిత్యతీర్థం పరమపావనమ్ ।

అపి బ్రహ్మహణో ముక్తాః ప్రయాన్తి పరమాం గతిమ్ ॥

౧౦౫. పురా పరామృతాకారా జగతీ జననీ శివా ।

ఆవిర్భూతామ్బరాత్ ఆదితరుణీ భీమదర్శనా ॥

౧౦౬. నానాయుధధరా భూరి శక్తినేనాసమావృతా ।

దైత్యదానవసంఘాతాన్ మహిషాదీన్ సుదారుణాన్ ॥

౧౦౭. అసంఖ్యాతాన్ నిహత్యాజౌ విధాయ జగతాం హితమ్ ।

ఆసురాస్త్రసమాలీఢం సన్నప్తం స్వకలేవరమ్ ॥

౧౦౮. అత్ర స్నాత్వా మహాతీర్థే సుఖయామాస విశ్వసూః ।

తదాదిపరమాదుర్గా సర్వదుర్గార్తిహారిణీ ॥

౧౦౯. కురుతే నిత్యసాన్నిధ్యం భక్తానాం హితకామ్యయా ।

త్వమభ్యర్చ్య తాం దేవీం రాజన్ కామదుఘామిమామ్ ॥

౧౧౦. ఇతి తత్ వచనాత్ రాజా తత్ర మూర్తిం విహాయ సః ।

పూజయిత్వా విధానేన స్తుత్వా స్తోత్రైరనేకశః ॥

౧౧౧. తత్ప్రసాదమనుప్రాప్య వరాన్ భువనదుర్లభాన్ ।

భస్మీభూతాన్ తతో వైశ్యాన్ పునరుజ్జివ్య తాం వధూమ్ ।

త్రైస్సార్థం బన్ధుభిః స్నిగ్ధైః సంప్రాప నగరీం నిజామ్ ॥

ఇతి త్రయస్త్రింశోఽధ్యాయః ।

Pro.Total = 2720 + 111 = 2831.

చతుస్త్రింశోఽధ్యాయః

దుర్గాప్రతిష్ఠా - రాజ్ఞా వరప్రదానమ్ - మణిగ్రీవపురకథాప్రశ్నః ।

౧. వీరసేనః -

బ్రహ్మాన్ శ్రుతేయం కథితా కథా కలిమలాపహా ।

మాహాత్యదర్శనీ మాతుః దుర్గాయాః పరమాద్భుతా ॥

౨. అత్ర శ్రోతవ్యమస్మాకం మహాయోగీన్ద్ర మధురో ।

కథామారాధయామాస కయా స్తుత్యాప్యతోషయత్ ||

3. కథమగ్నౌ మృతా వైశ్యా సా చతస్వీ వరాక్లనా |

పునర్జీవన్తి తత్ సర్వం యథావత్ కథయస్వ మే ||

౪. శఙ్ఖః -

రాజన్ కథయతో మత్తః కథాం శ్రుణు యథాతథమ్ |

పఠనాత్ శ్రవణాత్ యస్మాత్ నరః పాపైః ప్రముచ్యతే ||

౫. సోఽగ్నివర్ణో నరపతిః వామదేవేన బోధితః |

తత్ర దేవీం ప్రతిష్ఠాప్య తామ్రాయాః దక్షిణే తటే ||

౬. నానోపహారబలిభిః పూజయామాస మన్తవిత్ |

ధూపైః దీపైః చ నైవేద్యైః మన్తపుష్పోపహారకైః ||

౭. పూగనాగదలైః పుణ్యైః కర్పూరారార్తికైరపి |

మహాయాగకప్తైః కృత్వా బ్రహ్మజ్ఞైః బ్రాహ్మణైస్సహ ||

౮. ప్రదక్షిణనమస్కారైః కాలీం సన్తోష్య చణ్డికామ్ |

తుష్టావ ప్రాజ్ఞులిః తిష్ఠన్ స్తోత్రేణానేన భూపతిః ||

౯. అగ్నివర్ణః -

జగద్దేవి జగద్ధాత్రి దైత్యదానవహారిణి |

జయ జమ్భాన్తకనుతే విశ్రిర్ణవిమదోదయే ||

౧౦. మాతః ప్రసీద చాముణ్డే దణ్డితాశేషదానవే |

దుర్గే దుర్గార్తిమథనే మాతర్మయి దయాం కురు ||

౧౧. హరనారాయణముఖైరమరైరభివాదితే |

మయి ప్రసీద విశ్వేశి విశ్వరక్షావిచక్షణే ||

౧౨. మాయే మాయావహే మాతః మక్లలానాం చ మక్లలే |

త్రాహి త్రాహి భయత్రస్తం సంసారార్ణవసప్లవాత్ ||

౧౩. స్వభావకరుణాపూరతరక్గితవిలోచనే |

వఞ్చితాసురసఙ్ఖాతే వరదా మే భవామ్భికే ||

౧౪. త్వదపాజ్గలోకాం చ కలయా యే పరిష్కృతాః |

ఉభయత్రాపి తే ధన్యాః త్వమతో మే గతిర్భవ ||

౧౫. త్వామాహుః కమలాం దుర్గాం శ్రుతయో భారతీముమామ్ |

ప్రభామర్కేన్ద్రవహ్నినాం త్వమతో మే గతిర్భవ ॥

౧౬. త్వయా తతమితం సర్వం హేతుశక్తిః త్వమేకికా ।

త్వయా సజ్జీవితం మాతః త్వమతో మే గతిర్భవ ॥

౧౭. త్వం త్రయీ త్రిపదీ త్వం హి హవిర్హవ్యవహః క్రతుః ।

ఇజ్ఞా త్వం యజమాన త్వం త్వమతో మే గతిర్భవ ॥

౧౮. అమ్భ ప్రసీద పరమేశ్వరిపారిజాతవల్లీముశన్తి వచనాని ముహుః శ్రుతీనామ్ ।

పాదామ్బుజద్వయపరాగపరాయణానాం తాం త్వాం వ్రజామి శరణం భవ సుప్రసన్నా

॥

౧౯. ఇత్థం స్తుతా స్వపాదాబ్జసంసక్తాశేషవృత్తినః ।

రాజ్ఞః ప్రాదురభూదగ్రే తద్భిమ్బాద్భిమ్బుజారుణా ॥

౨౦. చతుర్భుజా చన్ద్రచూడా మణికాఞ్చనభూషణా ।

శఙ్ఖచక్రగదాభీతికరా కౌసుమ్భశారికా ॥

౨౧. స్తూయమానా మునిగణైః ; దేవదానవగుహ్యకైః ।

వత్సేతి వాచా రాజానం హర్షయన్తి ముహుర్ముహుః ॥

౨౨. మేఘదున్దభిరావిణ్యా గిరాముం వ్యాజహార సా ।

అనయా పూజయా స్తుత్యా ప్రీతాస్మ్యాగమసారయా ॥

౨౩. కామానిష్ఠాన్ ప్రదాస్యామి వృణు మత్తో మనీషితమ్ ।

రాజా -

అమ్భ పాపసమాచారే మయి తే కరుణేదృశి ॥

౨౪. శ్రుతిమృగ్యాపి మే చర్మలోచనస్యాపి గోచరా ।

యది యే తస్మాత్ వరో భూయాత్ కిమస్తి భువనత్రయే ॥

౨౫. తథాపి కాఙ్గణీయా మే త్వయి భక్తిః సనాతనీ ।

కిఞ్చానీతిమత్తోఽస్మత్తో బహవో విపదం గతాః ॥

౨౬. తానహం ద్రష్టుమిచ్ఛామి ప్రసాదాత్ అమ్భ తే పునః ।

అత్రాపి మజ్జతాం తీర్థే మర్త్యానామనుగృహ్లాధీ ॥

౨౭. సాన్నిధ్యం కురు సస్తుష్టా తృతీయోఽయం వరో మమ ।

ఇతి సంప్రార్థితా తేన ప్రసన్నా పరమేశ్వరీ ॥

౨౮. సింహాస్యోత్సాన్నముద్గిరస్తీ ముక్రావృష్టిమివోజ్జ్వలామ్ ।

అపాఙ్గరోచిషోత్పుల్లసీలోత్పలతతిం యథా ॥

౨౯. దయాసిన్ధుతరణ్ణాభే సుధాముద్భావ్య చోపరి ।

మన్దమాన్దోలితోత్తంసచన్ద్రం కలయతీ కరైః ॥

౩౦. వ్యాజహార గిరా భూయో రాజానం ప్రీతిపూర్వకమ్ ।

దేవీ -

యథాత్మ వచనం తాత త్వం తథా భవితా చ తత్ ॥

౩౧. స్తుతిపూజానమస్కారతీర్థప్రాశనభక్తిభిః ।

సన్తుష్టాహం తవాభీష్టాన్ ఐచ్ఛికీ వోపపాదయే ॥

౩౨. మా విస్మర మహీపాల నిత్యం మదనుశాసనమ్ ।

నిత్యం సాన్నిధ్యకరిణీమనుకమాతటస్థితామ్ ॥

౩౩. కాఞ్ఞ్యాం మామర్చయన్ భద్రాణ్యశ్చుహ్యాబ్ధాన్ పరశ్శతాన్ ।

అన్తే తవ ప్రదాస్యామి సాయుజ్యమతిదుర్లభామ్ ॥

౩౪. అగ్నౌ మృతాః చ సా తస్వీ సమాగచ్ఛత్యనామయా ।

సన్తు భద్రాణి సర్వేషాం ఇత్యుక్తౌ తత్ర చణీకా ॥

౩౫. స్వపాణిపల్లవసఖీం శక్తిం ఘణటాశతోజ్జ్వలామ్ ।

క్షిప్త్వా నద్యాస్తటే తావత్ క్షణాత్ అన్తరధీయత ॥

౩౬. తచ్ఛక్తికోటినిర్భిన్నాత్ మహీభాగాత్ మహీపతే ।

సముత్తస్థా వైశ్యసుతా భోగిరాజవధూరివ ॥

౩౭. తత్కర్తాత్ కన్దరాఖ్యశ్చ మాతులేయేన సంయుతః ।

ఉత్పేతతుః వైశ్యవృద్ధౌ శాన్తిధర్మావివ స్వయమ్ ॥

౩౮. రాజ్ఞా సమ్భావితాః సర్వే ముక్తశోకాః తదాభవన్ ।

సోగ్నివర్ణః మహీపాలః తానాశ్వాస్య ముహుర్ముహుః ॥

౩౯. తైః సాకమనుప్రాప్య తత్రత్యాంశ్చ మహామునీన్ ।

పునఃపునశ్చ తత్తీర్థమతిథీకృత్య నేత్రయోః ॥

౪౦. ప్రణమ్య శిరసా రాజా మలయం మల్యాత్మజామ్ ।

నమోఽస్తు కుమ్భజాయేతి భూయో భూయశ్చ సంస్తువన్ ॥

౪౧. ప్రతస్థే స్వపురీం రమ్యాం కాఞ్ఞీం కనకమణ్ణితామ్ ।

ప్రత్యుద్యతా పౌరజనైః మన్తినేనాధినాయకైః ॥

౪౨. ప్రవిశ్య నగరీం రమ్యామభివాద్య గురుం నిజమ్ ।
ఆసనాద గృహం భూరి మణికాఞ్చనభూషితమ్ ॥

౪౩. ప్రణతం సమృరిష్యజ్య స్వసుతం రాజసత్తమః ।
స్వరాజ్యం పాలయామాస ధర్మేణ మఘవా యథా ॥

౪౪. తే చ వైశ్యవరా రాజన్ రాజ్ఞానేనాభిపూజితాః ।
సుఖమూఘః సుసంహృష్టాః తస్మిన్నేవ పురోత్తమే ॥

౪౫. తత్ర దుర్గా భగవతీ భక్తదుర్గార్తిహారిణీ ।
అద్యాపి కృతసాన్నిధ్యా తామ్రపర్ణాస్తథే శుభే ॥

౪౬. పాలయత్యనురాగేణ భువనాని చతుర్దశ ।
ఆఙ్ఘయా జగదమ్బాయాః తీర్థానామపి కోటయః ॥

౪౭. చక్రీరే నిత్యసాన్నిధ్యం లోకానామఘశాస్తయే ।
ప్రాణత్యాగాత్ వరం మన్యే తీర్థం సఙ్గామమూర్ధని ॥

౪౮. ఆస్తశస్త్రభయం నాస్తి గతిశ్చాప్యనివర్తనీ ।
విస్తరాత్ తస్య తీర్థస్య మాహాత్మ్యం వత్సరాయుతైః ॥

౪౯. వాగీశోఽపి న శక్తః స్యాత్ కిం పునర్భువిమానవైః ।
తస్మాత్ ఉత్తరతో రాజన్ మణిగ్రీవపురాభితమ్ ॥

౫౦. స్థలం మయా పురా ప్రోక్తం స్మరణాత్ ముక్తిదం నృణామ్ ।
తస్య మాహాత్మ్యమధునా విస్తరాత్ శ్రోతుమర్హసి ॥

౫౧. భద్రారణ్యే కామపురం ప్రశస్తం భువనత్రయే ।
దర్శనాత్ కీర్తనాత్ అస్య నరః పాపైః ప్రముచ్యతే ॥

౫౨. పురా కుబేరతనయో మణిగ్రీవ ఇతి శ్రుతః ।
ధరావత్యాః సుతో రాజన్ కుసుమాయుధసున్దరః ॥

౫౩. గన్ధర్వః శ్రాన్తః శాపేన దేవభోగవివర్జితః ।
ప్రాప్య కామపురం పుణ్యం స్నాత్వా తీర్థే సభార్యయా ॥

౫౪. నిర్ముక్తశాపః సంప్రాప్తః సర్వసౌభాగ్యసౌభగః ।
పూజ్యమానః సిద్ధగణైః అలకామభ్యగాత్ పునః ॥

౫౫. నూతః -

ఇత్థమాకర్ణ్య మాహాత్మ్యం కథితం శఙ్ఖయోగినా ।
వీరసేనో మహాతేజాః పునః పప్రచ్ఛ విస్మితః ॥

౫౬. భగవన్ యోగినాం శ్రేష్ఠ సర్వాగమనిధే గురో ।
కింఞ్చకార కుబేరస్య తనయః పాపముల్బణమ్ ॥

౫౭. కథం శశాప గన్ధర్వః తనయం కేన హేతునా ।
కథం భద్రాటవీం ప్రాప స్నానం చక్రే యథా జలే ।
ఏతత్ సర్వమశేషేణ విస్తరాత్ వక్తుమర్హసి ॥

౫౮. ఇత్థం సాదరమర్థితోఽవనిభుజా శఙ్ఖః సతామగ్రణీః-
ఆనన్దాశ్రుశరావిలావపి దృశాచావామృజ్య పాణ్యఙ్జులాత్ ।
మన్దం గద్గదయా గిరా సమధురం పీయాషధారాయికాం-
గాథామాహ మునీరితాం కలిమలప్రధ్వంసనప్రస్తుతామ్ ॥

ఇతి చతుస్త్రింశోఽధ్యాయః । Pro.Total = 2831 + 58 =2889.

పఞ్చత్రింశోఽధ్యాయః

మణిగ్రీవకథా - మణిగ్రీవశాపవిమోచన మ్ ।

౧. శ్రీసూతః -

తతః శఙ్ఖో మహాయోగీ రాజానం సంప్రహర్షయన్ ।
కథాం విస్తారయామాస జ్యోత్స్నామివ నిశాకరః ॥

౨. శఙ్ఖయోగీ -

వీరసేన మహాబాహో శ్రుణు పుణ్యామిమాం కథామ్ ।
శ్రవణానన్నినీ సర్వజనతాపాపహారిణీ ॥

౩. సావర్ణికే మనౌ భూమిమనుశాసతి పుష్కలామ్ ।

పుత్రో వైశ్రవణస్యాసీత్ మణిగ్రీవ ఇతి శ్రుతః ॥

౪. ద్వివీతీయః సర్వధర్మఙ్జుః సమ్పదః తత్త్వదర్శినామ్ ।

కరుణాభాజనం శమోభాః హేరమ్బస్కన్దయోః సుహృత్ ॥

౫. స ఏకదా ముదాయుక్తః సానుజీవి జనావలిః ।

ఉపత్యకాటవీమాప ధారాద్రేః అక్షికౌతుకమ్ ॥

౬. వసన్తలక్ష్మీః సాన్నిధ్యం వినిద్రస్తబకద్రుమామ్ |
స్యన్తమానమరన్దౌఘచమత్కారితదుర్దినామ్ ||
౭. ఉత్పల్లకమలామోదవాతపోతవిహారిణీమ్ |
ఫలభారసమాక్రాన్తరసాలకదలీకులామ్ ||
౮. మత్తభ్రమరసన్నాదాం మఙ్గుకోకిలకూజితామ్ |
నానాతరులతాకీర్ణాం నవకాసారశీతలామ్ ||
౯. ఇత్థమభ్యుదయాకారామరణ్యానీముపాగతః |
దదర్శ శరదుత్పల్లరాజీవరమణీయకామ్ ||
౧౦. స్వచ్ఛన్దనీలసశ్రీకసలిలాపూరితోదరామ్ |
హంససారససఙ్ఖష్టామగాధామమ్బురాశివత్ ||
౧౧. వాపీం కనకపర్వన్తామనన్తమణిమౌక్తికామ్ |
శఙ్ఖశుక్తిశతాకీర్ణాం శరచ్ఛన్ద్రాంశుశీతలామ్ ||
౧౨. తాం దృష్ట్వా సమ్భ్రమావిష్టో మణిగ్రీవః సకీఙ్కరైః |
ఉపస్పృశ్య జలం శుద్ధమపనీయ శ్రమం పునః ||
౧౩. విజహార తదభ్యాశే విపినాని విలోకయన్ |
తత్ర గన్ధర్వరాజస్య చిత్రనేనస్య కన్యకా ||
౧౪. లీలవతీతి విఖ్యాతా కామాస్త్రకలికా యథా |
సఖీజనసమాయుక్తా మఙ్గునాయ సమాయయౌ ||
౧౫. కాపి తస్యాః పురః కమ్బుకణ్ఠీ కనకపాటలా |
సఖ్యాదిష్టా సమాహర్తుం కుసుమాని వనాన్తరే ||
౧౬. యదృచ్ఛయా పుష్పవనే సఞ్చరన్తీ తతస్తతః |
దదర్శాచామోభజనయనం మణిగ్రీవం ఘనే వనే ||
౧౭. నవకన్ధర్పలావణ్యం యువానం ధనదాత్మజమ్ |
అక్షిలక్ష్యం ఇమం కృత్వా విధాభూత్ కుసుమాయుధైః ||
౧౮. అశక్తా సోఘమస్త్రస్య నిపాతం పుష్పధన్వనః |
తత్సమీపముపావృత్య విసితా వాక్యమబ్రవీత్ ||
౧౯. కన్యా వీరసున్ధర దాస్యస్మి విఙ్గాప్యం శ్రూయతాం మమ |
అహం గన్ధర్వరాజస్య కుమ్భనాదస్య కన్యకా ||

౨౦. చిత్రలేఖేతి విఖ్యాతా గానవిద్యావినోదినీ ।
 లీలావత్యాః ప్రియసఖీ త్వాం దృష్ట్వా లోకసుందరమ్ ॥
౨౧. పరాధీనాస్మి కామేన త్వయి నాథే సమేయుషి ।
 ఇయన్తం కాలమన్యస్య కస్యాపి న పరిగ్రహో ॥
౨౨. నాణ్ణీకరోషి మాం యత్ త్వం ప్రాణాన్ త్యక్ష్వామ్యసంశయమ్ ।
 ఇతి బ్రువాణాం తాం కన్యాం కన్దర్పస్యాపి మోహినీమ్ ॥
౨౩. సానురాగమువాచేదం మణిగ్రీవః ప్రసాదయన్ ।
 మణిగ్రీవః -
 అస్తు భద్రమహో సుభ్రు కాఙ్గణీయం ప్రియం మమ ॥
౨౪. బాల్యే పితృవశా నారీ ప్రౌఢా భర్తృవశే స్మృతా ।
 పుత్రాధీనా హి వార్ధక్యే న స్త్రీ స్వాతన్త్ర్యమర్హతి ॥
౨౫. పితృదత్తా తతో భూయః వల్లభా తే న సంశయః ।
 ఇతి శ్రుత్వా వచస్తస్య చిత్రలేఖా ముదాన్వితా ॥
౨౬. పునః ప్రీతికరం చాస్య వచనం ధనదాత్మజమ్ ।
 యుక్తం ధర్మఙ్గా భవతా కథితం తత్ తథా భవేత్ ॥
౨౭. యావత్ పిత్రా గమిష్యామి సుహృదాహం సుహృత్తనైః ।
 తావత్ అత్రైవ భవతా వస్తవ్యం ధర్మవేదినా ॥
౨౮. ఇత్యామన్త్య మణిగ్రీవం సా యయౌ అమరావతీమ్ ।
 సకుమ్భనాదో గన్ధర్వరాజా విజ్ఞాయ కాఙ్గితమ్ ॥
౨౯. స్వపుత్ర్యాః ప్రతిసన్ధ్యాత్మవల్లభాభిస్సమన్వితః ।
 బన్ధుభిశ్చ మహాతేజాః సుతామాదాయ సత్వరమ్ ॥
౩౦. ఆససాద హరావాసశిఖరీసానుకాననమ్ ।
 తావత్ స్వపుత్రాభ్యుదయం పారయిష్టుః ధనేశ్వరః ॥
౩౧. సానన్దం బన్ధుసమ్పన్నః తదుద్యానముపాగమత్ ।
 ఏవం తే మిలితాః తత్ర యక్షగన్ధర్వగుహ్యాకాః ॥
౩౨. చక్రుః మహోత్సవం హృష్టాః పురస్కృత్య పురోహితమ్ ।
 ఉద్వాహోచితనేపథ్యవిద్యోదితతవపుఃశ్రియా ॥

33. మణిగ్రీవో హవీష్ణ్యగ్నౌ జహావ గురుణేరితః ।
కుమ్భనాదః స్వతనయామలక్ష్మ్యత్య సకౌతుకామ్ ॥
34. దాతుమస్మై సదస్యస్మిన్వరాత్రికముపాగమత్ ।
ఏతత్ శ్రుత్వా చిత్తసేనసుతా లీలావతీ తదా ॥
35. అభ్యభాషత సంప్రాప్య మణిగ్రీవమిదం వచః ।
లీలావతీ -
అయే సర్వజ్ఞ సౌందర్యసుధాసిన్ధో ధనేశ్వర ॥
36. అనయా సహ మాం పాణౌ అనురక్తాం గృహాణ భో ।
యది నాజ్ఞీకరోషి త్వామనురక్తాం గుణశ్రియమ్ ॥
37. న హి తారయితుం శక్తాస్మ్యనూనత్ర పరానివ ।
గుణశీలకులాభిఖ్యా విద్యద్ద్రవిణసమ్పదా ॥
38. తుల్యం జానీహి మాం భద్ర మా కృథాః మజ్జలచ్ఛిదమ్ ।
ఇతి సజ్జాల్పితం తస్యాః బహుమాన్య పునఃపునః ॥
39. భూయః సానునయం ప్రాహ సుస్మితో ధనదాత్మజః ।
భద్రే భద్రమిదం వాక్యం భవత్యా యత్ ఉదీరితమ్ ॥
40. శ్రూయతాం వచనం ధర్మ్యం బన్ధనామపి సమ్మతమ్ ।
గుహ్యకస్య చ యక్షస్య బలినో యక్షభూపతేః ॥
41. పుత్రః పురజ్ఞాయో నామ్నా నిధిః సౌందర్యసమ్పదామ్ ।
సుహృదస్మాకమధికః ప్రాణాదపి ధనాదపి ॥
42. తదర్థే సమ్భృతా త్వం హి బన్ధభిశ్చానుమోదితా ।
అతో న యుక్తమస్మాకం తవ భద్రే పరిగ్రహమ్ ॥
43. త్వత్ప్రితోరపి సమ్భావ్యం నాన్యథా కర్తుమర్హసి ।
యా కన్యా పితృగేగస్థా తదాజ్ఞాపరిలజ్ఘినీ ॥
44. కులాదీ కథ్యతే సద్భిః నాపవాదోఽస్తు తే ధ్రువమ్ ।
సుహృద్భ్యార్యాపహారీతి మాం న శంసన్తు బాన్ధవాః ॥
45. ఇత్థం నైరాశ్యజననీం వాణీమాకర్ణ్య సా వధూః ।
చిన్తాజాలపరిభ్రాన్తా భూయో వచనమాదదే ॥

౪౬. భవాన్ న గృహ్ణాన్ మత్పాణిం వోధుమేనాం పటుర్నహి ।
యది మామపహాయాత్ర చిత్రలేఖాం వహస్యసే ॥
౪౭. శాపోఽత్ర భవితా నూనం మా కృథాః సాహసం భవాన్ ।
ప్రథమా చిత్రలేఖేయం ద్వితీయాహం ప్రియా తవ ॥
౪౮. ఇతి పాఠమసజ్ఞాతస్ఫులిజ్ఞాక్షరభీషణామ్ ।
వాణీమసహమానాభ్యాం కర్ణాభ్యాం కమ్పయన్ శిరః ॥
౪౯. మణిగ్రీవః పునః ప్రాహ కోపారుణితవిలోచనః ।
కిమిదం సాహసం పాపే కర్తుమిచ్చసి కర్కశే ॥
౫౦. న కరిష్యామ్యహం పాపే మిత్రద్రోహమిదం ఖలు ।
భూయో యద్యనయం వాక్యం వక్తుమిచ్చసి గర్వితే ॥
౫౧. ఉత్సారయే సంసదోఽస్మాత్ త్వం శునీమివ చాధ్వరే ।
శీలావతీ -
అనురక్తాం కాముకీం మామనన్యగతమానసామ్ ॥
౫౨. నాగ్ణీకరోషి దుర్బుద్ధే విడ్వరాహ ఇవాస్పజమ్ ।
తస్మాత్ త్వమనయా సార్థం కురూపో భవ సత్స్వరమ్ ॥
౫౩. దేవభోగవిహీనః చ తీర్థబాహ్యః చిరం భవాన్ ।
మణిగ్రీవః -
బన్ధదూషణి దుర్దానై గన్ధర్వకులపాంసని ॥
౫౪. అచిరాత్ ఆశ్వఘ్రస్తా కురూపా చ భవిష్యసి ।
ఇతమనోన్య శాపేన ప్రాప్తాఘస్మరరూపిణౌ ॥
౫౫. నిశ్చికౌ నిష్పుభౌ జాతౌ సర్వేషామేవ పశ్యతామ్ ।
తత్ బాన్ధవాశ్చ సఖ్యశ్చ శోకాక్రాంతా తదాభవన్ ॥
౫౬. అపశ్యంతే చ శాపాన్తం భ్రమమాణౌ విహజ్వత్ ।
హేరమ్బః కృపయాభ్యేత్య సాన్త్యయిత్వా సుహృత్తయా ॥
౫౭. ఇదమాహ మణిగ్రీవం ప్లవమానమివార్ణవే ।
సఖే మా శోకమోహాభ్యాం భవితవ్యే స్వకర్మభిః ॥
౫౮. నిష్కృతిం కథయిష్యామి శాపస్యాస్య మహామతే ।
సమం లోక హితార్థాయ దేవీ శైలేన్ద్రకన్యకా ॥

౫౯. స్వయం తీర్థస్వరూపేణ తామ్రపర్ణితి విశ్రుతా ।
ప్రవాహత్యభినవా సుధాసారా పయస్వినీ ॥
౬౦. యదమ్బుకణికాపానాత్ జన్తుః కైవల్యభాగ్ భవేత్ ।
తత్రాభ్యాం సహితో యాహి ధ్యాయన్ మాం భైరవం శివమ్ ॥
౬౧. ప్రాప్యానుజ్ఞాం భైరవాత్ త్వం స్నానం కురు మహామతే ।
తావతా ముక్తశాపస్త్వం భూయః ప్రకృతిమేష్యసి ॥
౬౨. ఏతే తరుణ్యో గన్ధర్వకన్యే తత్తీర్థమజ్ఞనాత్ ।
శాపాత్ విముక్తే త్వద్భార్యే భవేతాం నాత్ర సంశయః ॥
౬౩. ఇత్థమాశ్వాస్య భగవాన్ హేరమ్బో ధనదాతృజమ్ ।
స్వశుణ్ణతలయోద్ధృత్య తాభ్యాం సహ సుహృత్తమమ్ ॥
౬౪. పుష్పవత్ నిదధే తామ్రారోదస్యఖిలపావనే ।
ఉపదిశ్య రహస్యం చ తస్య సఖ్యుర్గణాధిపః ॥
౬౫. అస్తర్దధే క్షణాదేవ భాస్వాన్ ఇవ ఘనచ్ఛదే ।
తాభ్యాం శాపాభిభూతాభ్యాం వధూభ్యాముపసంశ్రితః ॥
౬౬. యక్షరాజసుతో ధీమాన్ శోకమస్తే నిగృహ్య సః ।
అనుగ్రహాత్ గణేశస్య తామ్రపర్ణ్యాః నదీతటే ॥
౬౭. విధాయ వసతిం తత్ర నిరాహారో జితేంద్రియః ।
ఉపదిష్టేన మార్గేణ తతాప పరమం తపః ॥
౬౮. శుశ్రూషయా తే పితరీ(?) దమ్పతీ వినయాన్వితౌ ।
నిస్యతుః సమయం యావత్ భవిష్యతి మనోరథః ॥
౬౯. ఇత్థం తపస్యతః తస్య పఞ్చ పఞ్చ దినాన్యగుః ।
౭౦. అథ హైమవతిమాశాం ప్రస్థితే తీవ్రరోచిషి ।
ప్రత్యహం వర్ధమానేస్తుం బిమ్బుపక్షే ప్రవర్ధితే ॥
౭౧. సప్తమ్యాముత్థితే భానౌ ఉదయావలమస్తకాత్ ।
ఆవిరాసీత్ నదీపూరాత్ అంశుమాన్ ఇవ రోచిషా ॥
౭౨. మణిగ్రీవస్య పురతః శివో భైరవమూర్తిమాన్ ।
శూలఖడ్వాఙ్ముసలకపాలాసిపరశ్వధైః ॥

౭౩. వరదేనాభయేనాపి పరిష్కృతకరాముబ్జః ।

శశాంకశుక్లోల్లాసిజటమణ్డలమణ్డతః ॥

౭౪. భస్మాంకరాగధవలఫణిరాజోపవీతికః ।

బద్ధవేత్తకరోటీభిః అభిజాతభుజాన్తరః ॥

౭౫. స్వభాసా భాసయన్ విష్వక్ అంశుమాన్ ఇవ పుష్కరాత్ ।

ఆవిర్భూతం మహాఃపుష్టాం పురస్తాత్ తపసఃఫలమ్ ॥

౭౬. ఆలోక్యహర్షసాన్తారన్తః సముత్థాయ కృతాంజ్ఞులిః ।

కింఞ్చిత్ అన్తికమాగమ్య ప్రణమ్య భువి దణ్డవత్ ॥

౭౭. జ్యాలతాన్తకోదణ్డ నమ్రసమ్భ్రమవిగ్రహః ।

తుష్టావ పరమేశానం వరదం పారిజాతవత్ ॥

౭౮. మణిగ్రీవః -

నమః సర్వజగత్కర్త్రే పిత్రే ప్రకృతిసాక్షిణే ।

భైరవాయ పరానన్దనిధయే వేధసే నమః ॥

౭౯. నియన్త్రే సర్వలోకానాం నిగమాగమమూర్తయే ।

భైరవాయ పరానన్దనిధయే వేధసే నమః ॥

౮౦. రోగశోకభయక్లేశమోహతామిస్రభాస్వతే ।

భైరవాయ పరానన్దనిధయే వేధసే నమః ॥

౮౧. ప్రసీద మన్త్రాగమతీర్థదేవతాక్రతుక్రియాక్షేత్రవిశేషరూపిణే ।

భవాయ పాపక్షయహేతవే సతాం నమో నమో భైరవభద్రమూర్తయే ॥

౮౨. ఇతి స్తువన్ నయనయుగాంజ్ఞులద్రవం జలౌఘతః పదయుగమస్య సేవయన్ ।

పపాత తత్సవిధమసౌ మహితలే భవార్ణవాత్ అవ శివ మాం ఇతీరయన్ ॥

౮౩. ఇత్థం స్వపాదనాలీక షట్పదాయితమైలినమ్ ।

మణిగ్రీవం సముత్థాప్య దయాలుః స్వకరాముబ్జైః ॥

౮౪. ప్రసన్నగమ్భీరయా వాచా చన్ద్రచన్ద్రికయా యథా ।

శ్రీ భగవాన్ -

తాత ప్రీతోఽస్మి తపసా తవ సర్వమనోజ్ఞయా ॥

౮౫. మత్ప్రసాదాత్ భవిష్యన్తు తవ భోగాః సనాతనాః ।

త్వయి ప్రసాదం కుర్వన్తు బ్రహ్మవిష్ణుముఖాస్సुरాః ॥

౮౬. సర్వనిర్వాణజనితా తామ్రా మలయనన్దినీ ।
త్వయి ప్రసన్నా జాగర్తి త్వస్మనోరథపూరణే ॥
౮౭. ఆభ్యాం వధూభ్యాం సహితః స్నానం కృత్వా మహామృసి ।
నూతః -
అనుశిష్టః భైరవేణ దేవేనేత్థం దయాలునా ॥
౮౮. సవధూకః తం ప్రణమ్య సస్నా మస్త్రముదీరయన్ ।
దేవి దీనజనాపాయదలవైకకుతారికే ॥
౮౯. పాటీరశైలతనయే పాపహారిణి పాహి మామ్ ।
ఇతి స్తుత్వా తీర్థరాజ్ఞిం ధ్యాయన్ హృది గణేశ్వరమ్ ॥
౯౦. చక్రే స్నానం మహారాజ పుణ్యే పరమపావనే ।
తావదావిరభూదగ్రే హేరమ్భుః కరుణానిధిః ॥
౯౧. బ్రహ్మవిష్ణుమహేశానపురన్దరపురస్సరాః ।
ఆజగ్ముః తత్ర గీర్వాణాః కుబేరవరుణాగ్నయః ॥
౯౨. వికిరన్తః చ పుష్పాణి ప్రశంసన్తో మహానదీమ్ ।
సమాయాతేషు సర్వేషు సిద్ధగన్ధర్వయోగిషు ॥
౯౩. ఉన్మమజ్జ తదా తోయే తాభ్యాం సహ కుబేరభూః ।
మహామరకతశ్యామకామరాజసమద్యుతిః ॥
౯౪. మా విచారోఽస్తు చాత్మానమాశ్వాస్య మనీషయా ।
త్వయ్యనుగ్రహమాదాతుమాగతాన్ పశ్య భూరిశః ॥
౯౫. బ్రహ్మవిష్ణుముఖాన్ ఏతాన్ నమస్కూరు సురోత్తమాన్ ।
ప్రీత్యర్థమత్ర దేవానాం బనూనాం చ విశేషతః ॥
౯౬. పాణిం గృహాణ వై వధోష్విః గన్ధర్వాధీశకన్యయోః ।
తవ కల్యాణయోగేన క్షేత్రమేతత్ జగత్త్రయే ॥
౯౭. కల్యాణభవనం నామ్నా లోకే విఖ్యాతిమృచ్ఛతు ।
సాన్నిధ్యాత్ భైరవం తీర్థం భైరవస్య మహాత్మనః ॥
౯౮. అత్ర మజ్జన్తి యే తీర్థే తవ పాపప్రణాశనే ।
తేషాం కామాన్ ప్రదాస్యామి తస్మాత్ కామపురం భవేత్ ॥
౯౯. ఇతి సంప్రీణయన్ వాచా మణిగ్రీవం గణేశ్వరః ।

గురుం పురోహితం కృత్వా తస్మిన్ ఏవ నదీతఱే ॥

౧౦౦. పాణిం సఙ్గాహయామాస విధినా శఙ్కరాత్మజః ।
తాభ్యాం సహైవ పత్నిభ్యాం శుశుభే ధనదాత్మజః ॥

౧౦౧. స్వాహాస్వధాభ్యాం సహితో హవ్యవాహ ఇవోఙ్జ్వలః ।
సంప్రాప్తోచితదారస్య పుత్రస్యాభ్యుదయం మహత్ ॥

౧౦౨. దృష్ట్వా తుతోష నితరాం రాజరాజః స్వబద్ధభిః ।
తౌ చ గన్ధర్వరాజానౌ దుహిత్రోః పరమోత్సవమ్ ॥

౧౦౩. ననన్దతుః శ్రియం భూమ్యా పశ్యన్తౌ మధుమాధవౌ ।
ఇత్థం మహోత్సవం దృష్ట్వా సర్వే దేవాః సహేశ్వరాః ॥

౧౦౪. స్వావాసాయ పునర్జగ్ముః కథయన్తః శుభాః కథాః ।
పునఃపునః తీర్థరాజ్ఞిం నమస్కృత్య కృతాఙ్జలిః ॥

౧౦౫. పిత్రానుమోదితః ప్రాయాత్ అలకాం ధనదాత్మజః ।
తదారభ్య గణేశన్తు కాలభైరవసంయుతః ॥

౧౦౬. అద్యాపి నిజసాన్నిధ్యం కురుతే పుణ్యదో నృణామ్ ।
అధిభూః సర్వతీర్థానాం భైరవః శమ్భుశాసనాత్ ॥

౧౦౭. సన్నిధతే యతో నిత్యం తస్మాత్ సర్వోత్తమం విదుః ।
యేఽత్ర మజ్జన్తి నియతాః మన్త్రేణానేన మానవాః ॥

౧౦౮. తేషామక్షయ్యమైశ్వర్యం భవత్యాయుః శివే రతిః ।
య ఇదమనుశ్రణోతి శ్రావయేచ్ఛానువేలం

నియమితవిషయేహావృత్తిరాఖ్యానమగ్ర్యమ్ ।

అభిమతపురుషార్థాన్ ఆప్పుయాత్ ఆదిశమ్భోః

పదమవికలమన్తే యత్ర భోగాః హ్యవన్ధ్యాః ॥

ఇతి పంచాత్రింశోఽధ్యాయః ।

Pro. Total = 2889 + 108 = 2997.

షట్త్రింశోఽధ్యాయః

సోమతీర్థమాహాత్యమ్ ।

౧. రాజా -

అహో మణిగ్రీవకథా విచిత్రా విస్మయావహా ।

- కథితా భవతా బ్రహ్మన్ కల్మషాన్తకరీ నృణామ్ ||
౨. అనయా పరితుష్టోఽహం కథయా సుధయా యథా |
ఉభయోః తీరయోః తీర్థమాహాత్యారామవీధిషు ||
౩. ఉపాఖ్యానమహాకల్పశాఖినో యాన్తి బన్ధురాః |
సుగన్ధినః సుమనసాం తీర్థైః మధుముచాం కులైః ||
౪. ఫలన్తి పరిపక్వాని సదా పుణ్యఫలాని హి |
ధున్వన్తి కలిసన్తాపం ఛాయాభిరివ నేవతామ్ ||
౫. ఫలైరివ క్షుధాం ఘ్నన్తి కిమేభ్యః కల్పకోఽపరః |
లబ్ధః శంఖనిధిర్మే త్వం గురురూపేణ చాక్షయః ||
౬. ఇతః పరం మే శ్రోతవ్యం సోమతీర్థస్యవైభవమ్ |
తత్తీర్థస్య కథాజాతం సోమాఖ్యత్వం మహామునే ||
౭. తథైవ వ్యాసతీర్థస్య కథాం విస్తార్శ్య శంస మే |
ఇతి రాజ్ఞో వచః శ్రుత్వా శంఖయోగీ మహాతపాః ||
౮. స్మయమానః తమాభాష్య కథాం వక్తుం ప్రచక్రమే |
శంఖః -
మహారాజ మహానాద్యాః కీర్తిమాక్తికలాలితామ్ ||
౯. కథాం కథయతఃకర్ణవిషయీకురు మే విభో |
పురా దక్షస్య శాపేన క్షుభితో రాజయక్షుణా ||
౧౦. శీతాంశుః శరణం ప్రాప భ్రరద్వాజమహామునిమ్ |
అసహ్యోత్ యక్షుణః పాహి దక్షశాపసముదృహాత్ ||
౧౧. శరణం త్వాం ప్రపన్నోఽస్మి దైవతం హి భవాన్ మమ |
ఇత్థమభ్యర్థితః తేన భరద్వాజః సుధాంశునా ||
౧౨. సవిమర్శం సమాలోచ్య శాస్త్రం దృష్ట్వా పునఃపునః |
ఇదమాహ ఔషధీశానం భరద్వాజః ప్రసన్నధీః ||
౧౩. ద్విజరాజ నమస్తుభ్యం చిన్తాశోకానుతాపినే |
వదామ్యుపాయమారోగ్యహేతవే తవ సామ్ప్రతమ్ ||
౧౪. విద్యా కావన కల్యాణీ సర్వపాపవిమోచనీ |
నేవితా యది జన్తూనాం నిత్యానన్దప్రదాయినీ ||

౧౫. ప్రసూతే సేవతాం నిత్యం కల్పవల్లీవ కాఙ్గితమ్ ।
ఇత్థమాశ్వాస్య సోమాయ విద్యాం ప్రాదాన్మహామునిః ॥
౧౬. ప్రాప్తమన్తః ప్రసన్నాత్మా గురుం నత్వా పరీత్య చ ।
తమామన్త్య యథాన్యాయం పర్యవే హిమభూభృతః ॥
౧౭. కృత్వాశ్రమపదం చక్రే తపో ఘోరతరం శశి ।
ఆత్మన్యహంతామాదాయ తస్యామాదాయ మానసమ్ ॥
౧౮. నిరుధ్యేన్ద్రియసంఘ్నారమన్తః పశ్యన్ అతీన్ద్రియః ।
నిరాహారో వినిద్రశ్చ నివాతగృహదీపవత్ ॥
౧౯. నిశ్చలాఙ్గో మహాతేజాః నాసాగ్రన్యస్త్రోచనః ।
ధ్యాయన్ గురుపదం మూర్ధ్ని మన్తమన్తర్ముఖే రహః ॥
౨౦. దైవతం హృది సంస్థాప్య స్థిరధీరభ్యవర్తయత్ ।
ఏవం తపస్యతః తస్య ప్రత్యయాత్ వత్సరత్రయమ్ ॥
౨౧. తత్ పురస్తాత్ మహాదేవీ గఙ్గా పరమపావనీ ।
సదాశివసమాదిష్టా ప్రాదురాసీత్ జగత్ప్రసూః ॥
౨౨. ప్రీణయన్తీ స్మితరుచా ద్విగుణీకృత్య తత్ప్రభామ్ ।
బభాషే తపసా క్షీణం రోగేణాపి వికర్షితమ్ ॥
౨౩. గఙ్గా -
ద్విజరాజ మహాభాగ త్వయా జీవన్తి దేవతాః ।
త్వదంశుసంశ్రయాత్ భూమా భవన్త్యోషధయో నను ॥
౨౪. ఘర్మాంశుపరిభూతానాం భూతానాం త్వం పరాయణమ్ ।
త్వత్తత్తామృతసన్తుప్తాః సర్వే దేవాః నిరామయాః ॥
౨౫. తథాపి క్లేశయత్యేష రాజయన్త్వా వపుస్తవ ।
తస్మాదలఙ్ఘనీయో హి విధిర్దేవకులైరపి ॥
౨౬. భవితవ్యే న శోచన్తి పణ్డితాః హి భవాదృశాః ।
శ్రూయతామస్య దేవస్య మహాదేవస్య శాసనమ్ ॥
౨౭. మహామలయసమ్భూతా యత్ర పుణ్యా సరిద్వరా ।
గన్తవ్యం భవతా తత్ర శాపాత్ ముక్తిమభీషతా ॥

౨౮. ఆగమిష్యత్యదీర్ఘేణ కాలేన వృషభధ్వజః ।
వయమప్యగమిష్యామః తవ ప్రీతివిధిత్సయా ॥
౨౯. శిలాదస్యోపదేశేన స్నానం కురు మహామతే ।
తామ్రాయాః తీర్థమాహాత్యాయత్ లభారోగ్యో భవిష్యసి ॥
౩౦. ఏతావత్ ఉక్త్వా తస్యాం తు విరతాయాం సుధానిధిః ।
తామామస్త్య నమస్కృత్య సంప్రాప మలయాత్మజామ్ ॥
౩౧. సప్తవింశతిస్థ్యాతైః అవరోధైః అలక్ష్మతమ్ ।
నద్యాస్తు దక్షిణే తీరే శిలాదస్యాశ్రమం మహాత్ ॥
౩౨. దృష్ట్వా చైత్రరథప్రఖ్యం నానాద్రుమలతాయుతమ్ ।
అవరుహ్యమ్బరాత్ ఇన్దుః ఆశ్రమం ప్రవివేశ హ ॥
౩౩. తం దృష్ట్వా తేజసాం రాశిం శిలాదో మునిపుంగవః ।
స్వాగతేనాసనేనాపి పూజయిత్వాపి సాదరమ్ ॥
౩౪. బహుమాన్య గిరా రాజన్ వ్యాజహార మహామునిః ।
శిలాదః -
భగవన్ ఓషధీశాన ప్రీతోఽస్మి తవ దర్శనాత్ ॥
౩౫. పరిక్షీణమిదం కాన్తం వపున్తే కేన హేతునా ।
పరిశ్రాన్త ఇవాభాసి చిన్తయా పరితప్యసే ॥
౩౬. సర్వం కథయ మే తథ్యం శ్రోతుం కౌతూహలం హి నః ।
ఇతి పృష్టో మునీన్ద్రేణ తమాహేదం నిశాకరః ॥
౩౭. చన్ద్రః -
శ్రుణు బ్రహ్మాన్ ప్రవక్ష్యామి శాపాత్ దక్షస్య దుఃఖితః ; ।
తద్దోషశాన్తిమన్విచ్ఛన్ త్వామిదాసీముపస్థితః ॥
౩౮. కుర్వతానుగ్రహం భూరి దేవదేవేన శూలినా ।
అనుశిష్టోఽస్మి గీర్వాణతటిన్యా ప్రతిబోధితః ॥
౩౯. త్వదన్తికమహం ప్రాప్తో దేవదేవస్య శాసనాత్ ।
సంశ్రయః తవ విప్రేన్ద్ర తామ్రపర్యాం చ మజ్జనమ్ ॥
౪౦. ద్వయమేతత్ హి కథితం ప్రాయశ్చిత్తం మమ ద్విజ ।
తస్మాత్ త్వాం శరణం ప్రాప్తం త్రాహి మాం శాపకిల్బిషాత్ ॥

౪౧. శిలాదః -

ద్విజరాజ మహాభాగ శివాజ్ఞామనువర్తినామ్ ।
న పశ్యామ్యశుభం క్వాపి యథా మృత్యుః సుదర్శినామ్ ॥

౪౨. మాతృశాపాత్ అపుత్రాపి మద్భార్యా శమ్భరావతీ ।
తామ్రతీర్థస్నానయోగాదసూత సుతమూర్జితమ్ ॥

౪౩. స పుత్రో నన్దికేశో మే స్నాత్వాత్త శివసేవయా ।
మృత్యుం జిత్వా పదం లేభే బ్రహ్మద్వైరపి దుర్లభమ్ ॥

౪౪. అష్టా నాగాః పురాభ్యేత్య స్నాత్వాత్త తటినీజలే ।
సంప్రాప్తుః తీర్థమాహాత్మ్యాత్ మిత్రభావం గరుత్మతః ॥

౪౫. అథ తీర్థవరే పుణ్యే త్వం దారైః సహితో వ్రతీ ।
అత్ర మక్ష్త్వా మహేశస్య ప్రసాదాత్ ఇన్ద్రమాలినః ॥

౪౬. మనోరథమనుప్రాప్య శ్రియం ప్రాప్నుహి పుష్కలామ్ ।
శ్వో భవన్యహని శ్రీమాన్ అహిమాంశుః ప్రతాపవాన్ ॥

౪౭. దక్షిణాశాం పరిత్యజ్య స్వతీర్థం వినివర్తయన్ ।
సప్తసప్తిరుదగానః సప్తమ్యామరుణాన్వితః ॥

౪౮. సా తిథిః సర్వపాపఘ్ని తీర్థరూపా ప్రశస్యతే ।
సహస్యార్భుర్మహానద్యాం స్నానం కురు మహామతే ॥

౪౯. ఇతి తత్ వచనాత్ ఇన్దుః పురోధాయ భూసురమ్ ।
సప్తవింశతి సఖ్యైః దారైరుద్దామకీర్తిమాన్ ॥

౫౦. సప్తమ్యాముదితే సూర్యే ఆసాద్య మలయాత్మజామ్ ।
త్రైలోక్యకలుషధ్వాన్తవిధ్వంసనవినోదిని ॥

౫౧. పాపం నాశయ మే శీఘ్రం త్వయి స్నాన్యహం శుచౌ ।
ఇతి మన్తం సముచ్ఛార్య మక్ష్త్వా తత్తీర్థవారిణీ ॥

౫౨. నిర్ముక్తశాపమాలిన్యః సో మమజ్ఞ పునః శశి ।
తావదావిరభూదగ్రే మహోక్షేన్ద్రం సమాస్థితః ॥

౫౩. నీలకణ్ఠః సమాశ్లిష్టవల్లభాతనుతల్లజః ।
అశేషసిద్ధసజ్ఞాతస్తాయమానపదామ్బుజః ॥

౫౪. బ్రహ్మనారాయణముఖైః గీర్వాణైరభిసంవృతః ।

పరితో వికిరస్తీభిః అమరీభిః కుసుమోత్కరమ్ ॥

౫౫. సంస్తువత్సత్సకలామ్నాయం సన్నమతుభవనత్రయమ్ ।

సానన్దస్మైరసౌభాగ్యం సమాలోక్య శివం విధుః ॥

౫౬. స్తుత్వా స్తుతిభిరానన్దనిర్భరః తత్పదాముబ్బజే ।

పపాత పాహి మాం భక్తమిత్సుఞ్చైరుద్గిరన్ గిరమ్ ॥

౫౭. తతః శమ్భుః ప్రసన్నాత్మా సమాశ్లిష్య స్వపాణిభిః ।

సాన్ద్యయిత్వా నిశానాథం వ్యాజహార సదాశివః ॥

౫౮. అహో విధో వినాశాయ సాధ్వనుష్ఠితమంహసామ్ ।

తవ తేజో బలం బుద్ధిః యశో వైశిష్యమేవ చ ॥

౫౯. తవ సన్తు నిరాబాధజ్ఞానవిజ్ఞానభూతయః ।

త్వం వరిష్ఠః సమస్తానాం దేవానామపి భాస్వతామ్ ॥

౬౦. త్వమోషధీనామీశానః త్వం సోమః సోమపాయినామ్ ।

హవ్యకవ్యోదయస్థానం పితృణాం త్వం దివోకసామ్ ॥

౬౧. త్వద్ధ్యానమాత్రాత్ నశ్యన్తి విషరోగవిపత్తయః ।

పితృణామపి దేవానాం జీవనాయ విశామృతే ॥

౬౨. శ్రుణు వక్ష్యామి కాలస్య మర్యాదారభ్యతే పునః ।

పూర్వాపరో తు భూయాస్తాం పక్షౌ త్వత్పిమ్బులక్షణమ్ ॥

౬౩. పూర్వేణ తు వర్ధంతాం కలాస్తవ దినే దినే ।

అపరేణ తు పిబన్త్యన్యే దేవాశ్చ పితరః క్రమాత్ ॥

౬౪. గగ్గదాః సరితః పుణ్యాః దేవాశ్చేన్ద్రపురోగమాః ।

త్వత్తిర్థేఽస్మిన్ ప్రకుర్వన్తు సన్నిధ్యం బద్ధసౌహృదాః ॥

౬౫. యే చాత్ర పుణ్యే మజ్జన్తి తీర్థే సౌమ్యే తు జన్తవః ।

తేషామభీష్టదానాయ నిత్యమత్ర వసామ్యహమ్ ॥

౬౬. ఇత్యుక్త్యాన్తర్దధే శమ్భుః సార్థం విష్ణుముఖైస్సురైః ।

అన్తర్హితే చన్ద్రచూడే దేవదేవగణాన్వితే ॥

౬౭. సోమః సోమేశ్వరం లింగం హస్తాభ్యాం పరిణామగమ్ ।

శిలాదస్యోపదేశేన పూజయిత్వా చ సాదరమ్ ॥

౬౮. ప్రాప్య ప్రసాదం దేవస్య గురుమామస్త్య సాదరమ్ |
తామ్రం నదీమభిష్టాయ భక్త్యా మాతరమమ్బికామ్ ||

౬౯. సహ దారైః సంప్రతస్థే స్వదామ పరమర్థిమత్ |

శఙ్ఖః -

ఏవం శాపాత్ సంప్రముక్తసోమో యస్మాత్ మహీపతే ||

౭౦. తదాది సోమతీర్థాఖ్యం ప్రశస్తం భువనత్రయే |

అస్య తీర్థస్య మాహాత్యం సజ్గ్రహాత్ కథితం తవ ||

౭౧. పఠనాత్ శ్రవణాత్ అస్య మర్త్యో రోగైః ప్రముచ్యతే |

అతః పఠం ప్రవక్ష్యామి కథా నాదామ్బుజస్య తే ||

౭౨. యత్ర విష్ణుం సమారాధ్య వ్యాసో యోగవిదాం వరః |

తత్ ప్రసాదాత్ అవపోఛ్చైః బ్రహ్మజ్ఞానమకల్మషమ్ ||

౭౩. జన్తూనామేవ సర్వేషాం యాతాయాతపరిశ్రమమ్ |

యావత్ తత్ తీర్థ సంప్రాప్తిః తావత్ ఇత్యాహ ధూర్జటిః ||

ఇతి షట్రింశోఽధ్యాయః |

Pro.ToTal = 2997 + 73 = 3070.

సప్తత్రింశోఽధ్యాయః

నాదామ్బుజతీర్థమహిమా |

౧. రాజా -

భగవన్ సర్వధర్మజ్ఞ మహాయోగీన్ద్ర సద్గురో |

నాదామ్బుజమితి ప్రోక్తం భవతా క్షేత్రముత్తమమ్ ||

౨. తత్ర విష్ణుం సమారాధ్య భగవాన్ బాదరాయణః |

బ్రహ్మజ్ఞానం కథం ప్రాప తన్నే కథయ విస్తరాత్ ||

౩. శఙ్ఖః -

ప్రవక్ష్యామి కథాం పుణ్యాం పారాశర్యస్య యోగినః |

శ్రవణాత్ ఏవ పాపఘ్నీ యథా మలయనన్దినీ ||

౪. పురేయం కథితం పుణ్యా కథా సూతేన సూరిణా |

పుణ్యక్షేత్రే నైమికే తు మహర్షీణాం మహాతమనామ్ ||

౫. పురా కదాచిత్ భగవాన్ వ్యాసః సత్యవతీసుతః |

వేదాన్ విభజ్య సర్వత్ర శాఖా సూత్రాన్తరాణి చ ॥

౯. తేషు ప్రవర్తకాన్ విప్రాన్ మన్వాదీన్ పృథక్ పృథక్ ।
శౌనకాదీన్ మునీన్ కృత్వా దేవతన్త్రప్రవర్తకాన్ ॥
౧౦. అష్టాదశపురాణానాం శ్రుతిస్మృత్యనుయాయినామ్ ।
వక్తారం మాం సమాదిశ్య కృతకృతోః బభూవ హ ॥
౧౧. మనీషాం చిన్తయామాస కృత్యశేషాం మహాతపాః ।
ఆశ్రమాచారభేదం చ శాఖాసూత్రాన్తరాణి చ ॥
౧౨. తత్కర్తరశ్చ విహితాః శిక్షితాశ్చ యథావిధి ।
తేషు తేషు ప్రవర్తనే శాస్త్రేషు మునయః సురాః ॥
౧౩. జాతా శ్రేయఃకరీ నూనం సఫలో మే పరిశ్రమః ।
ఏతదేవ కిలాస్మాకమవతారప్రయోజనమ్ ॥
౧౪. ఇతః పరం ఇహాస్మాకం కిం కర్తవ్యం సుఖావహమ్ ।
తదత్రైవ కరిష్యామి మా భూత్ కాలపరిక్షయః ॥
౧౫. ఇతి నిశ్చిత్య భగవాన్ కృష్ణద్వైపాయనో మునిః ।
జగామ సహసా హర్షాత్ మేరుం కాఞ్చినపర్వతమ్ ॥
౧౬. యమేనం నాకపృష్టాఖ్యమారుహ్య కిల యోగినః ।
గచ్ఛన్తి బ్రహ్మసాలోక్యం తపసా దుష్కరం పఠైః ॥
౧౭. యత్ర బ్రహ్మపురం మధ్యే సమన్తాత్ శతయోజనమ్ ।
యత్ర విష్ణుపదాత్ ముక్తా గఙ్గా పతతి వై కిల ॥
౧౮. యమాహుః పరమం స్థానం స్వర్గస్యాపి సుఖప్రదమ్ ।
నానాసిద్ధగణాకీర్ణం దేవగన్ధర్వసేవితమ్ ॥
౧౯. నానాధాతుగణైః చిత్రైః సాలఙ్కారమివ స్థితమ్ ।
హారాభిరామైః శతశః నిర్ఘరైః ఉపశోభితమ్ ॥
౨౦. దివ్యపక్షిగణాకీర్ణం దివ్యస్త్రీశతసంకూలమ్ ।
యత్ర వై వాతరశనాః ఋషయః చోర్ధ్వమన్ధినః ॥
౨౧. తపఃకుర్వన్తి నియతాః లోకానాం హితకామ్యయా ।
తమాససాద వేగేన పితామహాదిదృక్షయా ॥

౧౯. దదర్శ తత్ర లోకానాం పితామహమనామయమ్ |
ఉపాస్యమానం సర్వత్ర సనకాద్వైర్మహాత్మభిః ||
౨౦. స ఋచా యజషా సామ్నా అథర్వేణాభ్యుపాసితమ్ |
మూర్తిమద్భిర్మహామస్తైః సాక్షైః చోపనిషద్గణైః ||
౨౧. సర్గోపకరణైరస్యైః భూతైః వ్యాహృతిభిః తథా |
సేవ్యమానం మహాత్మానం బ్రహ్మణం భారతీపతిమ్ ||
౨౨. దేవగన్ధర్వసిద్ధేశ్చ నారదాద్వైర్మహర్షిభిః |
దదర్శ పరమాసీనం సత్యసింహాసనే ప్రభుమ్ ||
౨౩. తతః సత్యవతీసూనుః ఆససాద కనకాచలమ్ |
సంప్రాప్తః సర్వతోభద్రాం సభాం సాక్షాత్ స్వాయమ్భువః ||
౨౪. తత్ర సభ్యాః సమాసీనాః ఋషయః చోర్ధ్వమస్థినః |
సేవన్తో పరితో దేవం ధాతారం జగతాం ప్రభుమ్ ||
౨౫. సనకశ్చ సనన్దశ్చ కౌషీతకకహోలకౌ |
సనత్కుమారః పర్ణాదః శైబ్యః శాకల్య ఏవ చ ||
౨౬. యజ్ఞకేతుర్హవిర్ధానః కాణాదః కణ్వ ఏవ చ |
జమదగ్నిః శంకృకర్ణః పిప్పాలదశ్చ రోమశః ||
౨౭. చమసో మాణ్డుకర్షిశ్చ హరశ్చ కరభాజినః |
మేధాతిథిః సుమన్తుశ్చ హిరణ్యస్రువ ఏవ చ ||
౨౮. శత్రుజిత్ పురుజిత్ పైలో వామదేవోఽత్రిరేవ చ |
గార్గ్యాయణః సుయజ్ఞశ్చ వసిష్ఠో గౌతమస్తథా ||
౨౯. ఏవమన్యే చ మునయః కుత్సగృత్సమదాదయః |
ఉపాసన్తే జగత్సోనిం సమన్తాత్ కమలాసనమ్ ||
౩౦. ఏవం దృష్ట్వా సభాం దూరాత్ సన్నతస్తు కృతాఞ్జలిః |
పూజ్యమానస్తు మునిభిః వవన్తే కమలాసనమ్ ||
౩౧. సభాం ప్రవిశతి వ్యాసే సానన్తే మునిపుంగవే |
సభా పరమసంహృష్టా సోఽఛ్చైర్నాదా బభౌ క్షణాత్ ||
౩౨. అభివాద్య స్వకం నామ బ్రువన్ ధాతారమగ్రతః |

భారతీ చ తతో దేవీం ప్రణయాత్ అభ్యవదయత్ ॥

33. ఆగతం తం మునిం దృష్ట్వా హర్షరోమాఞ్చుమఙ్గులైః ।

అఙ్గైరలఘువైభ్రాజైః సుమేరురివ భూర్జ్జకైః ॥

3౪. సన్నేహైరమృతాలోకైరామృష్టైశ్చన్ద్రశీతలైః ।

ప్రీణయిత్వా మునిశ్రేష్ఠం వ్యాజిహార పితామహః ॥

3౫. స్వాగతం తే మునిశ్రేష్ఠ సుఖమాస్వేదమాసనమ్ ।

ఇదమర్ష్యమిదం పాద్యమిదమాచమనీయకమ్ ॥

3౬. గాం చ గృహ్నిష్య భద్రం తే ప్రీతోఽస్మి తవ దర్శనాత్ ।

భవదానుష్ఠితం సర్వం జ్ఞాతం మే మునిపుఙ్గవ ॥

3౭. మత్ప్రసాదాత్ ఇదం లబ్ధం వేదజాలం త్వయానఘ ।

యథావత్ విహితం సర్వం కర్మకాణ్డం ద్విజాతిషు ॥

3౮. అష్టాదశపురాణాని నేతిహాసాని కృత్స్నశః ।

సమాయాతాని కృప్తాని త్వయా సత్యవతీసుత ॥

3౯. వ్యాసః -

ధర్మశాస్త్రాణి విజ్ఞానం త్వత్కృపాపరమాణవః ।

జ్ఞానం విజ్ఞానసమ్పన్నం త్వచ్ఛక్త్యా సచరాచరమ్ ॥

౪౦. యథా తథా వినిర్ముక్తో లోకో మూకాయతే ధ్రువమ్ ।

తస్మాత్ ప్రసాదాత్ భవతః కృతమేతత్ మయా ప్రభో ॥

౪౧. యదాదావుపతిష్ఠన్తే తథా సర్వం యథావిధి ।

జన్మలబ్ధం మయా బ్రహ్మాన్ సత్కులే లోకవిశ్రుతే ॥

౪౨. అభ్యస్తాః శ్రుతయః చైవ తదర్థాః చావధారితాః ।

ఆశ్రమే ప్రథమే సమ్యక్ స్థీయతే చ మయా విభో ॥

౪3. సర్వం చ మమ విజ్ఞాతం వినా కైవల్యసాధనమ్ ।

వేదైశ్చ నిఖిలైః శాస్త్రైః కర్మజాలం ప్రతీయతే ॥

౪౪. కర్మణా వైవ పశ్యామి శ్రేయోఽద్య నిరుపద్రవమ్ ।

కర్మాణి కుర్వతాం నృణాం స్వర్గాద్యాః ఫలభూతయః ॥

౪౫. తే చ క్షీణే పుణ్యఫలే పతన్తి చ పునఃపునః ।

కారణాన్యేవ కర్మాణి నృణాం మరణజన్మనోః ॥

౪౬. కర్మణా నరకం స్వర్గం ఆనురూపం సమశ్చుతే ।
స్వర్గాత్ చ నరకాత్ ముక్తః పునర్యోనిముపైష్యతి ॥
౪౭. తస్మాత్ వేదితుమిచ్ఛామి కర్మనిర్మలకారణమ్ ।
కేన వా కర్మనిర్ముక్తః పరమానందమృచ్ఛతి ॥
౪౮. తాదృశం విమలం జ్ఞానం బ్రహ్మానందైకసాధనమ్ ।
భగవన్ మే సకరుణముదేష్టుం త్వమర్హసి ॥
౪౯. భిద్ధి మే సంశయం బ్రహ్మాన్ దుఃఖశోకమయప్రదమ్ ।
కృపయా పాహి మాం మగ్నం దురన్తే దుఃఖసాగరే ॥
౫౦. బాలం కృచ్ఛగ్రతం మోహాత్ పితా పాతి యథా సుతమ్ ।
తథా సీదన్తమశుచౌ మామాశు పరిపాలయ ॥
౫౧. కర్మజాలపరిక్షిప్తాన్ క్లిశ్యమానాన్ ముహుర్ముహుః ।
దృష్ట్వా భీతోఽస్మి భగవన్ దావాగ్నిమివ కుజ్జరః ॥
౫౨. లోకస్య దుర్గతిం దృష్ట్వా యాతాయాతం ప్రకుర్వతః ।
సీదామి ఘర్మసన్తప్తో మత్యస్య ఇవ జలాశయే ॥
౫౩. ఆశ్వాస్య మనస్తప్తం చింతాజలే చిదగ్నినా ।
వాచాభయతయా బ్రహ్మాన్ పరస్య ఇవ వృష్టిభిః ॥
౫౪. ప్రాజ్ఞలిః ప్రణతకన్ధరో ముదా మజ్జులధ్వనిమనోజ్ఞవర్ణయా ।
శ్రావయన్ హరికథాం సుధాం గిరా వ్యాజహార స మునిం పితామహః ॥
౫౫. బ్రహ్మ -
శ్రుణు నాన్యమనా బ్రహ్మాన్ వక్ష్యమాణం మయాధునా ।
త్వయా సంప్రార్థ్యమానస్య ఫలస్యోదయకారణమ్ ॥
౫౬. బోద్ధారో బహవస్సన్తి సర్వవిద్యాసు సర్వతః ।
నైవ తత్త్వప్రబోద్ధారం వినా పశ్యామి శార్థిణమ్ ॥
౫౭. జ్ఞానతః ప్రథమం సాక్షాత్ హరిరేవ న సంశయః ।
తదన్తే మోక్షదత్తైవ రసానామివ కామధుక్ ॥
౫౮. యద్రూపం తారకం విష్ణోః బిన్దునా కృతలక్షణమ్ ।
ఏక ఏవేశ్వరో విష్ణుః కైవల్యాద్యఖిలార్థతః ॥

౫౯. యస్తీర్షిర్భురభవామ్భాధిం యో జిజ్ఞాసుః సుఖావహమ్ ।
సంనేవతే హరిం భక్త్యా మనసా కర్మణా బుధః ॥
౬౦. తస్మాత్ త్వమపి విప్రేన్య తమేవ శరణం వ్రజ ।
స ఏవ భగవాన్ విష్ణుః కుర్యాదేవ తవేప్పితమ్ ॥
౬౧. తమేవ మధుహంతారమారాధయ సమాధినా ।
తోషితో విధినా సమ్యక్ కైవల్యమపి యచ్ఛతి ॥
౬౨. వ్యాసః - భగవన్ స కథం దేవః పూజనీయో మయా హరిః ।
కేన వాశ్రమధర్మేణ కేన మన్తేణ వా పునః ॥
౬౩. కుత్ర వాస్తే హరిర్నిత్యం కుతస్సిద్ధిర్భవిష్యతి ।
తదత్ర శ్రోతుమిచ్ఛామి వద మే కరుణానిధే ॥
౬౪. బ్రహ్మ -
సాధు పృష్టం మునిశ్రేష్ఠ భవతా ధర్మచేతసా ।
అహో సుదుర్లభా లోకే భక్తిర్భగవతీదృశీ ॥
౬౫. స్నేకజన్మసంసిద్ధిః సఞ్చితైః తపసాం ఫలైః ।
భవత్యేతాదృశీ భక్తిర్నైతరేషాం కదాచన ॥
౬౬. భక్త్యా పరమయా యుక్తః స లోకాన్ జయతి ధ్రువమ్ ।
తస్మాత్ అలభ్యః సర్వత్ర భక్తియోగో నృణాం మునే ॥
౬౭. త్వయా బుద్ధిర్మునిశ్రేష్ఠా సకలా హరిసాత్కృతా ।
హరిసాత్కృతచిత్తానాం న గోప్యం గురుభిర్భవేత్ ॥
౬౮. అపి గుహ్యం చ వక్ష్యామి శాస్త్రసారం మునే తవ ।
యో వినీతస్య శిష్యస్య భక్తస్య ప్రణతస్య చ ॥
౬౯. స వఞ్చయతి పాపీయాన్ స గురుర్నారకీ భవేత్ ।
విశిష్య హరిభక్తానాం న కుర్యాత్ వజ్జానం బుధః ॥
౭౦. వ్యాప్య విశ్వమిదం కృత్స్నం ఏధమానస్య వై విభో ।
స్థానైకదేశం వైవాస్తి తైలస్యేవ తిలో యథా ॥
౭౧. తథాపి తస్య కథ్యవే స్థానాన్ యద్యుత్తమాని చ ।
శ్రుతిభిః పరిగీతాని తాని వక్ష్యామి తే శ్రుణు ॥

౭౨. మేరుపృష్ఠం చ మైనాకం క్షీరోదం వృషభాచలమ్ |
కేతుమాలం హరిద్వారం ద్వావరకా మధురా తథా ||
౭౩. అవిముక్తం జగన్నాథం శ్రీరజ్ఘం శేషపర్వతమ్ |
కుమ్భుఘోణం సేతుగర్భం స్యానన్దూరం హరివ్రజమ్ ||
౭౪. నాదపద్మం భోగపురం నరనారాయణాలయమ్ |
లక్ష్మీపురం చ వారాహం ఇన్ద్రగోలం బృహద్రస్వమ్ ||
౭౫. హవిర్ధానం నైమిశం చ బ్రహ్మనాభం చ శఙ్ఖణమ్ |
వజ్రమోక్షం గజారణ్యం నాగచూడం చ వామనమ్ ||
౭౬. సహ్యామలకమచ్ఛదం సాకేతం ప్రణవాశ్రయమ్ |
భాగణ్డం రైవతం శైబ్యం వజ్రకోశం ఖగాలయమ్ ||
౭౭. ఏతాని పుణ్యక్షేత్రాణి విష్ణోరాయతనాని చ |
చత్వారింశత్ మయా బ్రహ్మన్ ప్రోక్తం యద్యుత్తామాన్యలమ్ ||
౭౮. ఏతేషు వసతాం నృణాం సిద్ధో మోక్షో న సంశయః |
అచిరాత్ లభ్యతే తేషాం హరిసాన్నిధ్యమజ్ఞాసా ||
౭౯. ఏతాని పుణ్యక్షేత్రాణి విభక్తాని త్రిధా మునే |
తేషాం భేదం ప్రవక్ష్యామి శ్రుణ్వన్యేన చేతసా ||
౮౦. కానిచిత్ వేదగీతాని భోగక్షేత్రాణి భూతతే |
తథా కానిచిత్ అన్యాని కర్మస్థానాని కేవలమ్ ||
౮౧. అపరాణ్యభిరామాణి జ్ఞానభాగాని సూరిభిః |
ఏషాం ప్రవక్ష్యే పుణ్యానాం గుణాన్ భేదాన్ చ కృత్స్నశః ||
౮౨. హరివ్రజం మేరుశృంగం మైనాకం క్షీరసాగరమ్ |
కేతుమాలం నాగచూడం ఇన్ద్రగోలం బృహద్రస్వమ్ ||
౮౩. శైబ్యం ప్రణవకేతం చ భోగస్థానాని వై దశ |
అన్యత్ర భారతాత్ వర్షాత్ ఏతాని కిల వై మునే ||
౮౪. తథా హి భారతే వర్షే కృత్వా కర్మాణి భూరిశః |
తేషాం ఫలాని భుజ్జన్తే మునయోఽన్యత్ర నిర్మలాః ||

౧౫. అత ఏవ కిలైతేషాం భోగభూమిత్వమిష్యతే ।
కృతానాం కర్మణామేషు ఫలం కర్మ సమీరితమ్ ॥
౧౬. దశసూత్రమదేశేషు పుణ్యేషు పురుషోత్తమః ।
నిర్గుణేన స్వరూపేణ సాన్నిధ్యం కురుతే సదా ॥
౧౭. అత ఏవ న కుర్వన్తి కర్మాణ్యేతాని సూరయః ।
విద్వంతః సుఖసంసిద్ధిం పశ్యంతః పరమం పదమ్ ॥
౧౮. ద్వారకా మధురా చైవ హరిద్వారం వృషాచలమ్ ।
స్యాన్స్థారం శేషచైలం కుమ్భమోణం చ రైవతమ్ ॥
౧౯. శఙ్ఖణం భోగనగరం నైమిశం చక్రమోక్షణమ్ ।
గజారణ్యం చ సాకేతం వజ్రకోశం ఖగాలయమ్ ।
౨౦. భాగణ్డం అచ్ఛతీర్థం చ హవిర్ధానం చ వామనమ్ ।
వింశత్యేతాని పుణ్యాని కర్మస్థానాని వై మునే ॥
౨౧. ఏతేషు కిల కర్మాణి కుర్వతాం విధిపూర్వకమ్ ।
సఫలా కిల జాయంతే సిద్ధయోఽష్టా న సంశయః ॥
౨౨. ఏతేషు పుణ్యక్షేత్రేషు భగవాన్ హరిరీశ్వరః ।
రాజసేన గుణేనైవ సాన్నిధ్యం కురుతే స్వయమ్ ॥
౨౩. తేషు కర్మవిశేషేణ సుప్రీతో మధుసూదనః ।
పాలయిష్యతి వై భక్తాన్ భవభీతాన్ ఇవామృతమ్ ॥
౨౪. అవిముక్తం జగన్నాథం శ్రీరఙ్గం కమలాపురమ్ ।
నరనారాయణక్షేత్రం వారాహం సేతుబన్ధనమ్ ॥
౨౫. బ్రహ్మనాథం చామలకం నాదపజ్కేరుహం తథా ।
దశైతాని మునిశ్రేష్ఠ జ్ఞానక్షేత్రాణి భూతలే ॥
౨౬. ఏషు సత్వగుణేనైవ హరిరాస్తే నిరన్తరమ్ ।
తస్మాత్ తదనురూపేణ తత్త్వజ్ఞానేన విద్యయా ॥
౨౭. సమాధియుక్తాః సేవన్తే సర్వేన్ద్రియజిగీషవః ।
నిర్ముక్తమత్పరాః శాన్తాః మునయో ముక్తసంశయాః ॥
౨౮. జ్ఞానప్రదాని చైతాని ముక్తిసాధనవన్తి చ ।
విమృశ్య నేవితవ్యాని గుణాధిక్యాని సూరిభిః ॥

౯౯. పాపీయాన్ వా వసీయాన్ వా యో మృతో యత్ర ముక్తిభాక్ |
అవిముక్తం తత్ క్షేత్రం మృతం ముక్తిర్న ముఞ్చతి ||
౧౦౦. సుకృతం దుష్కృతం చైవ వృద్ధిమ్మత్ర న ముఞ్చతి |
యత్ర శంసన్తి నిర్బంధం కులస్తమేభి సుదుస్సహమ్ ||
౧౦౧. యత్ర జీవతి వై జన్తా జ్ఞానం నోపదిశేత్ చేత్ శివః |
అత ఏవత్ర వత్స్యామి యత్ర నాన్తి పరిశ్రమః ||
౧౦౨. బ్రహ్మయోనౌ సముత్పన్నాః శతవారం ధృతవ్రతాః |
తే లభన్తే జగన్నాథం నాన్యథా లభతే సుఖమ్ ||
౧౦౩. అతో న సద్యః సుఖదం క్షేత్రం వై పురుషోత్తమమ్ |
శ్రీరంజం చ తథా క్షేత్రమపి మోక్షదముత్తమమ్ ||
౧౦౪. ప్రాప్య రక్షఃపతిరభూత్ విదధాత్మమనోరథః |
తస్మాత్ అత్రాన్తరాయన్తు శ్రేయసామస్తి నిశ్చయమ్ ||
౧౦౫. యత్ర స్థితాః మర్త్యగణాః కామరాగవశానుగాః |
ప్రచ్యవన్తే స్వాశ్రమాచారాత్ భయమేతత్ రమాపురే ||
౧౦౬. అత్ర ధర్మాణ్యాచరతాం వసుశాపాత్ సుదారుణాత్ |
ధ్రువోఽన్తరాయః తద్భిత్వా శ్రీపురం మే న రోచతే ||
౧౦౭. నరనారాయణక్షేత్రే మునిరాసీత్ జనార్దనః |
స్వయం జపః ప్రకురుతే జిఘ్రక్షుః ఫలముత్తమమ్ ||
౧౦౮. తత్త్వేపదేశాః సర్వేషాం కర్తుమస్య జగత్పతేః |
అభావాత్ అవకాశస్య మనో మే న ప్రహర్షతి ||
౧౦౯. వరాహే చ మునిశ్రేష్ఠః భూమిముద్వహతామునా |
సమ్భ్రామో నామ గన్ధర్వో రక్షార్థే వినియోజితః ||
౧౧౦. తత్రత్యానాం తు జన్తానాం వాసవిఘ్నకరో యతః |
అతః తత్రాపి విఘ్నానాం సమాహారం ప్రతీయతః ||
౧౧౧. యత్రాప్ను మజ్జతామభేర్మహాపాతకకోటయః |
నశ్యన్తి సహసా నూనం హిమానీవార్కదర్శనాత్ ||
౧౧౨. మాసాత్ ఊర్ధ్వం ధనుష్కోట్యాం యే వసన్త్యపి వఞ్చితాః |

తేషాం సుకృతజాలానై భైరవో భక్షయేత్ ధ్రువమ్ ॥

౧౧౩. అత ఏవ చిరం వస్తుమవకాశవిపర్యయాత్ ।

పరిభ్రమతి వై చిత్తం ఫలలుబ్ధ ఇవార్భకః ॥

౧౧౪. యత్ర క్రీడతి కల్యాణ్యా రమయా సహ కేశవః ।

తత్ర ముక్తిర్పుణాం నూనం బ్రహ్మనాభే శ్రుతీరితమ్ ॥

౧౧౫. తథాపి స్వర్గభోగానాం భోక్తవ్యాన్యత్ర సూరిభిః ।

అత ఏవ విచారోఽస్తి కర్మబన్ధనశఙ్కయా ॥

౧౧౬. తథైవ సహ్యమలకం విష్ణోరాయతనం మహత్ ।

సేవతాం నియతా ముక్తిరస్తే శ్రుతిసమీరితా ॥

౧౧౭. నైవాత్ర వసతాం జ్ఞానం హరిర్హృదయే చేత్ ఇతి ।

పరిభ్రమతి చిత్తం మే దృష్ట్యాషడిమివార్భకః ॥

౧౧౮. అత ఏవ పరం మన్యే శ్రేయసాముత్తమోత్తమమ్ ।

నాదపద్మమిదం క్షేత్రం నాదబ్రహ్మైకదర్శనమ్ ॥

౧౧౯. యత్ర స్థితానాం జన్తూనాం భజతాం ప్రీతి పూర్వకమ్ ।

జ్ఞానోపదేశం కురుతే స్తన్యం మాతేవ వత్సలా ॥

౧౨౦. తస్మాత్ త్వమపి విప్రేన్ద్ర తత్ క్షేత్రం యాహి మా చిరమ్ ।

తురీయాశ్రమధర్మేణ వర్తమానో దివానిశమ్ ॥

౧౨౧. జపన్ అష్టాక్షరం మన్తం జ్ఞానం ప్రాప్స్యసి కేశవాత్ ।

న లభ్యతే జ్ఞానవిద్యా తపసా కేశవం వినా ॥

౧౨౨. వ్యాసః -

ఏతదుక్తం భగవతా భవతా కరుణాత్మనా ।

పీయూషమివ మే పీతం శ్రోత్రాభ్యాం వచనామృతమ్ ॥

౧౨౩. శ్రుత్వైనామద్భుతాం వాణీం కల్యాణీం సర్వదేహినామ్ ।

హృష్యామి పరమానందసుధాకల్లోలసాగరే ॥

౧౨౪. హృదయాత్ దూరతో నష్టా చిత్తసంతాపసంతతిః ।

సంప్రాప్తమద్య కల్యాణం సఫలా మే తపఃక్రియా ॥

౧౨౫. న తృప్తిముపగచ్ఛామి పిబన్నపి కథాసుధామ్ ।

ప్రాప్య హృష్యామి తే పాదం రసాయనమివాతురః ॥

౧౨౬. భూయోఽపి శ్రోతుమిచ్ఛామి కథామేనాం పురాతనీమ్ |
కుత్ర వా వర్తతే క్షేత్రం తదేతత్ జ్ఞానసాధనమ్ ||
౧౨౭. నాదపద్మమితి ఖ్యాతం విష్ణోరాయతనం మహత్ |
అద్య తత్ క్షేత్రమాహాత్మ్యం వక్తుమర్హసి మే విభో ||
౧౨౮. బ్రహ్మ -
పారాశర్య మహాప్రాజ్ఞ సర్వశాస్త్రవిశారద |
శ్రుణు వక్ష్యామ్యహం పుణ్యమితిహాసం పురాతనమ్ ||
౧౨౯. పురా విశ్వమిదం కృతస్నం స్రష్టకామోఽహమద్భుతమ్ |
తపసా తోషయన్ దేవం విశ్వాతీతం పురాతనమ్ ||
౧౩౦. తతో వర్షసహస్రాస్తే ధ్వాస్తే తపసి దారుణే |
తేజఃపుజ్జాం మయా దృష్టం కోటిసూర్యసమప్రభమ్ ||
౧౩౧. తత్రేజో మహదాశ్చర్యం దుర్నిరీక్ష్యమహం తదా |
సభయోఽహం మునిశ్రేష్ఠ ప్రణయాత్ అస్తువం తదా ||
౧౩౨. తావత్తస్మిన్ మహద్ధామ్ని బ్రహ్మణ్యభుదయాస్పదే |
సజ్జజ్ఞే సహసో నాదో మేఘనాద ఇవాపరః ||
౧౩౩. యస్తారక ఇతి ఖ్యాతో మస్త్రో వేదేషు గీయతే |
తమశ్రౌషం మహామస్త్రం జగతాం బీజపూరకమ్ ||
౧౩౪. తదగ్రే పరమం మస్త్రం అవాప్యాహ మహామునే |
అపశ్యదగ్రతో దివ్యం కమలం తత్ర తేజసి ||
౧౩౫. అష్టపత్రం సువర్ణాభం అష్టాక్షరమయం పరమ్ |
తస్మాదుదఞ్చత్ వదనం హంసం పరమభాస్వరమ్ ||
౧౩౬. చన్ద్రపాణ్డరవర్ణాభ్యాం పక్షాభ్యాముపశోభితమ్ |
సాక్షాత్ తత్త్వాత్మకం భద్రమాలోకితమకల్మషమ్ ||
౧౩౭. ససత్యరూపః సహసాభిజాతైరాలోకనైరాదిమపాస్య చిత్తాత్ |
ఆభాష్య మామాహ ముదా స భూమా సృజస్వ లోకానితి నాదరూపీ ||
౧౩౮. అపాస్య మోహం మలినాయమానం విచిత్రవాచా విశదీచకార |
తత్త్వాత్మకం మహ్యమథోపదిశ్య వ్యక్తం పునర్మే గిరముజ్జహార ||

౧౩౯. తాం పౌరుషీం గాం కథయామి సత్యాం శ్రుత్వస్తబద్ధాం మునిభిర్విమృశ్యామ్ |
శ్రుణుష్య విప్రేన్య సుఖానుభూత్యై సుదుర్లభాం భూమితతే నరాణామ్ ||

౧౪౦. శ్రీ భగవాన్ -

మయ్యావేశ్య మనో నిత్యం మాం యజస్వ యథాతథమ్ |
మామేవ భజతాం నిత్యం దదామి పరమాం గతిమ్ ||

౧౪౧. ఇత్యుక్త్వా దర్శయామాస నాదబ్రహ్మసరోరుహమ్ |
క్షేత్రం స్వకీయం విమలం మహ్యం మధునిషూదనః ||

౧౪౨. పునరేవాహ మాం భక్తం కృపయా పురుషోత్తమః |
ఆబ్రహ్మస్తమృపర్వస్తం ప్రకటికృత్య చాత్మని ||

౧౪౩. నాదబ్రహ్మస్య మే బ్రహ్మాన్ విశ్వరూపస్య భాస్వతః |
ఏతదేవ పరమం స్థానం విద్ధి మద్రూపకం పరమ్ ||

౧౪౪. నిత్యమత్రైవ వత్స్యామి భక్తానాం జ్ఞానదోఽస్మ్యహమ్ |
అత్ర మాం యే భజన్యధ్ధా మత్తో విన్దన్తి తత్ఫలమ్ ||

౧౪౫. తదేతత్ పరమం క్షేత్రం బద్రూపం విద్ధి వై మునే |
అత్ర భక్తానహం సర్వాన్ పాలయిష్యే ముహుర్ముహుః ||

౧౪౬. అన్తే సంక్షీయమాణాని భూతాని మమ తేజసా |
పశ్యన్నపి న ముఞ్చామి క్షేత్రమేతత్ సుఖావహమ్ ||

౧౪౭. అపి ముఞ్చామి కమలామపి ముఞ్చామి వై క్షమామ్ |
నైవ ముఞ్చామ్యహం భక్తాన్ క్షేత్రమేతం చ శాశ్వతమ్ ||

౧౪౮. క్షేత్రమేతం న ముఞ్చామి మామేతం చ న ముఞ్చాతి |
ప్రీతిర్భక్తేషు మే నూనం క్షేత్రేఽస్మిన్ చ తథావిధే ||

౧౪౯. ద్విధా కృత్వాహమాత్మానం వత్స్యామి జగదీశ్వరః |
స్థూలరూపమిదం క్షేత్రం మదీయం బోద్ధుమర్హసి ||

౧౫౦. తదస్తర్వోఽతోషాం రాశిం విమలం కాఞ్చానప్రభమ్ |
సూక్ష్మరూపమిదం విద్ధి మదీయం భారతీపతే ||

౧౫౧. కల్పే కల్పే పరిద్యూనాన్ భక్తానిహ వసన్ ఆహమ్ |
పాలయిష్యామి సత్యేన జ్ఞానదానేన భూయసా ||

౧౫౨. తస్మాదేవేహ మాం సర్వాః శ్రుతయః సూక్ష్మయా గిరా |

భక్తప్రియం ప్రశంసన్తి పురాణాన్యపి పద్మజ ॥

౧౫౩. అద్య తే నాదరూపేణ కమలేన స్వయమ్భువా ।
దృష్టవాసని మాం యస్మాత్ భూయాత్ తన్నామకం స్థలమ్ ॥
౧౫౪. మత్ప్రసాదాత్ ఇదం విశ్వం విధాయ సచరాచరమ్ ।
మామేవారాధయన్ నిత్యం శాశ్వతీం భూతిమశ్నుహి ॥
౧౫౫. ఇత్థం మామనుశాస్యాదౌ భగవాన్ లోకపావనః ।
స్తూయమానో మయా భక్త్యా తత్రైవాన్తరధీయత ॥
౧౫౬. తతోఽహమపి సంప్రాప్య విద్యాం సర్గోపసాధనీమ్ ।
తమేవ మనసాధాయ భగవన్తమధోక్షజమ్ ॥
౧౫౭. సృష్ట్యా చరాచరం విశ్వం స్వస్థో వత్స్యమ్యహం మునే ।
నైవాస్తి శక్తిర్మే విద్యాముపదేష్టం తవాధునా ॥
౧౫౮. తస్మాత్ త్వమపి విప్రేన్ద్ర తదేవ క్షేత్రముత్తమమ్ ।
సంప్రాప్య దేవమారాధ్య ముక్తో భవితుమర్హసి ॥
౧౫౯. విన్యాత్ దక్షిణభగే తు పూర్వే తు మలయాచలాత్ ।
జ్యోతిషామయనం క్షేత్రం నాదామ్భోరుహసంజ్ఞకమ్ ॥
౧౬౦. యత్ర దేవా సగన్ధర్వాః సిద్ధాశ్చ పరమర్షయః ।
ఉపాసన్తే సమాగత్య భగవన్తం జగత్ప్రతిమ్ ॥
౧౬౧. యత్ర వేదాశ్చ మన్తాశ్చ మూర్తిమన్త ఉపాసతే ।
తక్షేత్రమధ్యే కల్యాణీ తామ్రపర్ణి సరిద్వరా ॥
౧౬౨. సగ్గతా యాతి సిద్ధార్థా సాగరం సరితాం పతిమ్ ।
యత్ర బిన్దమయీ భూమిః తీర్థం చాపి కలాత్మికమ్ ॥
౧౬౩. అమ్భోజహంసరూపేణ సదాధ్యాన్తే హరిస్వయమ్ ।
తత్రాభ్యర్చ్య హరిం భక్త్యా విధినా మునయః పురా ॥
౧౬౪. తత్త్వజ్ఞానం హరేర్లభ్యా జీవన్ముక్తాః చరన్తి హి ।
తథైవ రాజర్షయః సమభ్యర్చ్యాత్మ కేశవమ్ ॥
౧౬౫. తరన్తి దున్తరాం మాయాం వైష్ణవీం సుఖభాగినః ।
బహునా కిం మునిశ్రేష్ఠ వక్ష్యే సారతరం వచః ॥

౧౬౬. దధిమన్థాత్ ఇవానేకాత్ ధైర్యం భవమశేషతః ।
చాణ్డాళాః చ సురాపాః చ పుల్కసాః చ పులిన్దకాః ॥
౧౬౭. యే చాన్యేవాత్ర సక్రత్య జ్ఞానం విన్దన్తి కేవలమ్ ।
తస్మాత్ త్వమపి విప్రేన్ద్ర గత్వా తక్షేత్రముత్తమమ్ ॥
౧౬౮. భజస్వ పరయా భక్త్యా తతో విన్దత్యభీష్పితమ్ ।
తీర్థం విష్ణుపదం విద్ధి తద్ధ్యానం తీర్థముత్తమమ్ ॥
౧౬౯. తన్నామకీర్తనం తీర్థం తీర్థం తజ్జనసక్రమమ్ ।
యే చ వై భగవత్పక్తాః సంసక్తాః సాధుచారిణాః ॥
౧౭౦. ఏతే హి తత్త్వజ్ఞానస్య భాగినో నాత్ర సంశయః ।
తత్ర గత్వా త్వయా బ్రహ్మాన్ సమభ్యర్చ్య జనార్దనమ్ ॥
౧౭౧. లజ్యతే వైష్ణవీ మాయా దుస్యజా దేహినాం పరా ।
ఇత్థం ప్రసాదముపలభ్య విధేః ప్రసన్నాత్
ఆధిం విహాయ మనసో మలినత్వహేతుమ్ ।
బద్ధాఙ్గులిస్తుతి పిలాలయన్ సభాయాం
స్వాన్తం విభోర్మునివరో నిరగాత్ నగేన్ద్రాత్ ॥
- ఇతి సప్తత్రింశోఽధ్యాయః । Pro.Total = 3070 + 171 = 3241.

అష్టత్రింశోఽధ్యాయః

- నాదామ్బుజక్షేత్రే వ్యాసాగమన మ్ ।
౧. ప్రణమ్య తం సమాప్యచ్ఛ్య శిష్యైస్సహ ముదాన్వితః ।
నిష్కాన్తో బ్రహ్మానగరాత్ హిమవన్తముపాగమత్ ॥
౨. తత్రాపశ్యత్ వధూసక్లం వసన్తం వ్యాకులాత్మకమ్ ।
వ్రణరక్తపరీతాఙ్గం క్లిశ్యమానమివస్థితమ్ ॥
౩. తాః చ దృష్ట్వా దయావిష్టో విస్మయోల్లాసిమానసః ।
ఉపసృత్య చ పప్రచ్ఛ కా యూయమితి కౌతుకాత్ ॥
౪. వ్యాసః -
కాచ్ఛ యూయం మహాభాగా రుజా జర్జరితా ఇవ ।
కిం చ వః కరణీయం మే వక్తవ్యం యది భణ్యతామ్ ॥

X. కన్యకాః -

వ్యాసం సత్యవతీసునుం జానీమః త్వాం మునీశ్వర ।

త్వదాగమనతః ప్రీతాః కథయామః చిక్రీర్షితమ్ ॥

౯. యదప్పు మజ్జనాత్ మర్త్యో ముచ్యతే సర్వకిల్బిషైః ।

తాశ్చ తీర్థమయాః పుణ్యాః గణ్గాద్యా సరితో వయమ్ ।

౧౦. స్నాత్వా స్నాత్వాపు నో మర్త్యాః త్యజన్త్యంహః సుదారుణమ్ ।

ప్రయాన్తి పరమం స్థానమన్తర్భహిరకల్మషమ్ ॥

౧౧. సద్యోత్స్పృష్టాని పాపాని దూషయన్తి నః తనూః ।

తత్పాపనాశనాయాద్య యాస్యామః క్షేత్రముత్తమమ్ ॥

౧౨. యస్య దర్శనమాత్రేణ జన్తవో జగతీతలే ।

విముక్తపాపాః గచ్ఛన్తి తద్విష్టాః పరమం పదమ్ ॥

౧౩. ఏషా గణ్గా తుక్లభద్రా చైషా పుణ్యా కలిన్దజా ।

ఏతాస్యేకత్ర విన్దన్తి భుక్తిం ముక్తిం చ మానవాః ॥

౧౪. తథాప్యేతా మహాపుణ్యాః తీర్థాన్తరమనామయమ్ ।

సమ్భూయ పరమం క్షేత్రం నాదామ్బుజముత్తమమ్ ॥

౧౫. గచ్ఛన్త్యనాదినిధనమాత్మపాపానునుత్తయే ।

వ్యాసః -

అలం భవత్యో లోకానాం సర్వపాపప్రశాన్తయే ॥

౧౬. తథాపి కాణ్ణా యుష్మాకం తీర్థాన్తరనిషేవణే ।

స్మరణాదేవ పాపఘ్ని గణ్గా చైషాం ప్రశస్యతే ॥

౧౭. కిం పునర్మజ్జతాం పుంసాం కైవల్యాద్యర్థసాధనే ।

తథైవ యమునా పుణ్యా హరిసాయుజ్యసాధనీ ॥

౧౮. కవేరజా తీర్థమహో లోకానాం భవభేషజామ్ ।

యా చైషా నర్మదా పూర్వం బ్రహ్మలోకవిహారిణీ ॥

౧౯. సర్పాణాం మాతృశబ్దానాం స్మృతా తచ్ఛాన్తిమాతనోత్ ।

తుక్లభద్రా తథా చైషా శ్రీశైలేశప్రియఙ్కరీ ॥

౨౦. అస్యాస్తు తీర్థలేశేన సృణాం నిర్వాణదః శివః ।

తథైవ చన్ద్రభాగాద్యాః పుణ్యోదాః శ్రుతివోదితాః ॥

౧౮. అష్టాదశపురాణాని పుణ్యాన్యాసాం ప్రసక్తతః ।
ఇత్యమభ్యుదయాధానాం నదీనాం స్రోతసామిహా ॥
౧౯. పవిత్రకరణం తీర్థం కుతో జాగర్తి భూతలే ।
ఏతద్విజ్ఞాతుమిచ్ఛామి కౌతూహలకరం పరమ్ ॥
౨౦. వక్తుమర్హత కల్యాణోఽ మహానద్యాః కృపాత్మికాః ।
ఏవం పృష్టవతి వ్యాసే కృష్ణద్వైపాయనే మునౌ ॥
౨౧. గణ్గా సరస్వతీ ప్రాహ వ్యాసం సత్యవతీసుతమ్ ।
గణ్గా -
శ్రుణు త్వం వాసవీసూనో వక్ష్యమాణం మయాధునా ॥
౨౨. పురా విశ్వమిదం సృష్ట్యా విధాతా సచరాచరమ్ ।
తద్వైవ తేషు మర్యాదాం ద్విధా చక్రే బృహస్పతిః ॥
౨౩. అధర్మమేగ్ర సస్పజే తతో ధర్మం సనాతనమ్ ।
దైతేయాదితోః ప్రాదాత్ తౌ చోభౌ తత్ర భాగినోః ॥
౨౪. అధర్మం ప్రాప్య దైతేయా మూఢా హృష్టా ప్రతస్థిరే ।
దేవాశ్చ ధర్మమాదాయ గన్తుమేవోపచక్రమః ॥
౨౫. ధర్మలాభాత్ మదాన్ధానాం దేవానాం చ మహాత్మనామ్ ।
కరాత్ విగలితో ధర్మః పపాత హరిపాదయోః ॥
౨౬. తతో దేవాః సమాగమ్య భ్రాన్తాః విష్ణుమతోషయన్ ।
సోఽపి ప్రసన్నో భగవాన్ దేవదేవో జనార్దనః ॥
౨౭. ధర్మం స్వపాదయుగలాత్ సస్పజే విశ్వభూతయే ।
సృజ్యమానః తచ్ఛరణాత్ చతుర్థా సమజాయత ॥
౨౮. తత్ సత్యనామకం జ్యేష్ఠం ద్వితీయం తీర్థనామకమ్ ।
తృతీయం క్రతుమాహుస్తత్ చతుర్థం మన్తముయతే ॥
౨౯. సత్యాం సురాణాం వదనే క్రతుం తేషాం కరే తథా ।
మన్తం చకార జిహ్వాయాం తీర్థమగ్నేషు మాధవః ॥
౩౦. ఆహా చైతాన్ హరిః ప్రీత్యా దేవానాం హితకామ్యయా ।
సత్యముఖ్యాః తథా యూయం పాపం హర దేహినామ్ ॥
౩౧. ఇత్యుక్తవతి వై దేవే పునః ప్రాచుః తదీశ్వరమ్ ।

నసత్యా ఇవ శార్దూల కృతాజ్ఞులిపుటాః పురా ॥

3౨. వయం తదాశాత్ దేహినామఘసన్తతిమ్ ।

నాశయిష్యామహే నూనం నాత్ర కార్యా విచారణా ॥

33. కుత్ర వా శుద్ధిరస్మాకం భూయాత్ విధీయతామ్ ।

ఏతత్ శ్రుత్వా వచో విష్ణుః పునః ప్రాహ ముదాన్వితః ॥

3౪. అత్రాహం తీర్థరూపేణ శ్రేయసే జగతాం సదా ।

వసామి బ్రహ్మనిర్వాణం దర్శయన్ సర్వదేహినామ్ ॥

3౫. యత్ర సత్వకలాశక్తిర్మామకీ పరదేవతా ।

మామేవ తీర్థరూపేణ తామ్రాఖ్యా సముపాసతే ॥

3౬. తదేతత్ మామకం క్షేత్రం నాదామ్బుజమితీరితమ్ ।

పరమాత్మేతి సర్వత్ర వేదేషు పరిపత్యతే ॥

3౭. యత్ర మాం అర్చయిష్యన్తి సతతం సకలాః కలాః ।

తత్ర దేవాః చ మే నిత్యం పాదౌ పరిచరన్తి హి ॥

3౮. తత్ర యూయం సమాగత్య సత్యముఖ్యాః సమన్తతః ।

ధూతపాపాః భవిష్యన్తి ప్రత్యబ్ధం మత్ప్రసాదతః ॥

3౯. మదాత్మకే మార్గశీరే వ్యతీపాదేఽరుణోదయే ।

తదా మజ్జన్తి యే తత్ర తే ముక్తా నాత్ర సంశయః ॥

౪౦. తత్ర జప్తం హుతం దత్తం కృతం కోటిగుణం భవేత్ ।

యూయం తస్మాత్ ఇహాగత్య ధూతపాపాః భవిష్యత ॥

౪౧. ఇత్యాదిష్టా భగవతా సత్యముఖ్యా మహామునే ।

స్థానాని భేజిరే సర్వే హరేరాదేశకారిణః ॥

౪౨. తదాది వయమన్యే చ సత్యకృతుపురస్సరాః ।

ధూతపాపాః భవిష్యామః ప్రత్యబ్ధం హరిదర్శనాత్ ॥

౪3. సూతః -

ఇత్యుక్తః గణ్ఠాయాః వ్యాసః తాభిస్సాకం ముదాన్వితః ।

సంప్రాప నాదకమలం సచ్చిదాన్నలక్షణః ॥

౪౪. దదర్శ దూరతో వ్యాసః తేజఃపుష్కామివ స్థితమ్ ।

భగవన్తం వాసుదేవం తిష్ఠన్తం క్షేత్రరూపకమ్ ॥

౪౫. కృతాంజ్ఞులిః కేవలతత్త్వదర్శనం పదం హరేః ప్రాప్య పరావరాత్ మనః ।
దదర్శ తీర్థం పరమం పురాణం స్థానం చ సాక్షాత్ ప్రణవాత్మకస్య ॥

౪౬. విచార్య నిపుణాం బుద్ధిం వ్యాసః సత్యవతీసుతః ।
తత్రైవ విశ్వకర్మాణం సస్మార స్వర్గవర్ధకిమ్ ॥

౪౭. తావదావిరభూత్తస్య పురస్తాత్ సంప్రహర్షయన్ ।
కిం కృత్యమితి పప్రచ్ఛ విశ్వకర్మా మునీశ్వరమ్ ॥

౪౮. అత్రైవ దేవదేవస్య విష్ణోరభ్యుదయాత్మనః ।
మూర్తిం సంస్థాపయిష్యామి జన్తూనాం దర్శనక్షమమ్ ॥

౪౯. సమానయ భవానత్ర విష్ణోర్మూర్తిమకల్మషమ్ ।
ఇత్యుక్తః తేన సహసా కృత్వా తాం మునయే తదా ॥

౫౦. శుభే ముహూర్తే దేవస్య మూర్తిం సంస్థాప్య మన్తతః ।
పూజయామాస విధినా కలాతీర్థేన మాధవమ్ ॥

౫౧. పుష్పైఃచ తులసీపత్రైః ధూపదీపాదిభిస్తథా ।
తథైవ పరమాన్నేన పూజయామాస వై మునిః ॥

౫౨. తావత్ వ్యోమ్ని మహానాసీత్ దేవదున్దభినిస్వనః ।
పుష్యవృష్టిః పపాతోఽచ్చైః దేవముక్తా నభస్థలాత్ ॥

౫౩. దేవాశ్చ ఋషయశ్చైవ తుష్ఠువున్తం మునీశ్వరమ్ ।
దిశః ప్రనేదుర్వసుధా సానన్దాం సమజాయత ॥

౫౪. తతో మునిః ప్రసన్నాత్మా శిష్యైః సహ ముదాన్వితః ।
తోషయామాస విధినా దేవదేవం జనార్దనమ్ ॥

౫౫. ఏవం హరిం ప్రతిష్ఠాప్య నాదబ్రహ్మణి నిర్మలే ।
తత్రైవ భగవాన్ వ్యాసః తపశ్చక్రే సుదారుణమ్ ॥

౫౬. దేవస్య పశ్చిమే భాగే పీఠే శారదసంజ్ఞకే ।
పర్ణశాలాం శివాం కృత్వా తత్ర వాసమకల్పయత్ ॥

౫౭. కలాతీర్థే కృతస్నాతః తురీయాశ్రమధర్మతః ।
సర్వత్ర పూజయామాస తీర్థే బిమ్బే చ కేశవమ్ ॥

౫౮. బ్రహ్మణ్ణే యాని తీర్థాని వర్తన్తే హరిశాసనాత్ |
తాన్యాజగ్ముః తత్ర తీర్థే ఆత్మపాపానునుత్తయే ||
౫౯. సర్వతీర్థమయం తీర్థం దృష్ట్వా వ్యాసః కృతాఙ్గాలిః |
ఇమం మన్త్రం జజాపోచ్చైః తీర్థానాం స్తోత్రముత్తమమ్ ||
౬౦. నమోఽస్తు తీర్థరాజాయ హరిపాదాబ్జభూతయే |
త్వదమృతసాహమాత్మానం జాలయామి ప్రసీద మే ||
౬౧. మహామృగ్గలదే మాతః మలయాద్రిసముద్భవే |
దాతుమర్హసి మే తీర్థం మజ్జనాత్ మలినాపహమ్ ||
౬౨. మాయా మలయజా పుణ్యా తామ్రా ముక్తాఫలప్రసూః |
గౌరీ మరుద్స్వృధా గణ్ణా శివచూడా శివోద్భవా ||
౬౩. సర్వతీర్థేడితా సత్యా సర్వపాపప్రణాశినీ |
జ్ఞానప్రదీపికా నన్దా హరిసాయుజ్యదాయినీ ||
౬౪. షోడశైతాని నామాని తామ్రాయా మునిపుజ్గవః |
నిత్యం స్నాత్వా మహాతీర్థే దేవర్షినభిపూజ్య చ ||
౬౫. పూజయామాస మస్త్రేణ మహాపురుషవిద్యయా |
ఏవం పూజయతః తస్య వేదవ్యాసస్య ధీమతః ||
౬౬. అత్యగుః క్రమశో విప్రాః క్షణవత్ శరదాం శతమ్ |
తతః కదాచిత్ ఉత్థాయ ప్రాతః ప్రయతమానసః ||
౬౭. విద్యాతీర్థే చ స స్నాత్వా యాత్రాం కృత్వా యథావిధి |
పూజయామాస పురుషం మస్త్రేణానేన మన్త్రవిత్ ||
౬౮. పూజాన్తే నియతో భూత్వా కృతాఙ్గాపుటః శుచిః |
తుష్టావ దేవదేవేశం స్తోత్రేణ పురుషోత్తమమ్ ||
౬౯. వ్యాసః -
నమఃపరమశాన్తాయ నిగమాన్తఃప్రబోధినే |
నిత్యానన్దరూపాయ యోగినే బ్రహ్మణే నమః ||
౭౦. యోఽసౌ విభూతిభిః సర్వం ఆత్మదేహాసముద్భవైః |
ఆవృత్య బహుధా భాతి భూషణైరివ హోటకః ||

౭౧. నామాని యస్య పుణ్యాని జపంతః జన్తవః పరమ్ |
పదం గచ్ఛన్తి కల్యాణం నమస్తస్మై మహాత్మనే ||
౭౨. ఓం నమో వాసుదేవాయ కృష్ణాయ పరమాత్మనే |
భక్తప్రియాయ శాంతాయ భక్తిముక్తిప్రదాయినే ||
౭౩. నమో నమఃపఙ్కజలోచనాయ నమో నమఃపఙ్కజభూషణాయ |
భక్తప్రియాయాఖిలలోకధామ్నీ నమో నమో నాదనవామ్బుజాయ ||
౭౪. స్తువతః తస్య భక్తస్య దేవోఽప్యాహ కృతాజ్ఞులేః |
భగవాన్ -
ప్రీతోఽస్మి మునిశార్దూల త్రియతాం యదభీషితమ్ ||
౭౫. వ్యాసః -
అభీషితం మే భగవన్ తవ పాదామ్బుజద్వయమ్ |
నాన్యం వృణో శ్రీనికేతాత్ యాతాయాతశ్రమాదహమ్ ||
౭౬. ఖిన్నోఽస్మి కర్మజాలేన పఙ్కాక్రాంత ఇవ ద్విపః |
తస్మాత్ అపారదుఃఖాభ్యే త్రాతుమర్హసి మాం ప్రభో ||
౭౭. నానాయోనిశతారణ్యే ధావమానో ముర్ముహుః |
నాన్తం పశ్యామి భగవన్ మృగవన్మృగతృష్ణయా ||
౭౮. త్వామఖణ్డపరానన్దం దుర్దర్శమపి యోగినామ్ |
దృష్ట్వా భూయో న శోచామి యథా కురు తథా విభో ||
౭౯. శ్రీ భగవాన్ -
మా శోచథాః విప్రేన్ద్ర హర్షం ప్రాప్నుహి వై చిరాత్ |
మదారాధనయుక్తానాం న హి బన్ధనతో బలమ్ ||
౮౦. యే మాం భజన్తః సతతం భక్త్యా పరమయా యుతాః |
తేషాం న జాయతే క్వాపి పునః సంస్మృతిబన్ధనమ్ ||
౮౧. యే మామనుకరిష్యన్తి తే మామాయాన్త్యసంశయమ్ |
అన్తరాత్మని సర్వేషాం మయి చిత్తం నివేశ్య తు ||
౮౨. ప్రత్యాహారపరో భూత్వా పశ్య మాం యోగముద్రయా |
సర్వద్వన్ద్యసహః శాన్తః సర్వత్ర సమదర్శనః ||
౮౩. మామేవ పూజయాత్మానమత్రైవ జ్ఞానవిద్యయా |

దత్తం మయా తే నిర్వాణమస్తే విశ్వస్య కేవలమ్ ॥

౧౪. ఏతస్మై పరమం క్షేత్రం యే భజన్తి హి మానవాః ।
తేషాం దర్శయ మే ముద్రాం మదీయాం జ్ఞాన రూపిణీమ్ ॥

౧౫. ఇత్యుక్త్వా మునిశార్దూలం దేవదేవో జనార్దనః ।
దర్శయిత్వా జ్ఞానముద్రాం తత్రైవాన్తరథీయత ॥

౧౬. శఙ్ఖః -
ఏవమన్తర్హితే దేవే వ్యాసః సత్యవతీసుతః ।
అద్యాప్యాస్తే హరిం భక్త్యా పూజయన్ పురుషోత్తమమ్ ॥

౧౭. తస్మాత్ తక్షిత్రమాహాత్యం వక్తుం వాచామగోచరమ్ ।
జ్ఞానతోఽజ్ఞానతో వాపి తక్షిత్రం యస్తు గచ్ఛతి ॥

౧౮. తేషామజ్ఞానసమ్భూతం బద్ధనం నైవ జాయతే ।
స్నాత్వా కలశతీర్థమిదం హి జన్తుః సకృత్ ప్రపశ్యత్యపి దేవదేవమ్ ।
న యాతి మాతుర్జ్జరరీకరణ్ణం స ముక్త ఏవాత్ర న చిన్తనీయమ్ ॥

౧౯. వ్యాసస్య సాక్షాత్ అఖిలాత్మమూర్తేః గురోరశేషస్య గుణైకధామ్నః ।
శ్రుణ్వన్ గృణన్ వాపి కథాముదారామపాస్తపాపో భవితాచిరేణ ॥

ఇతి అష్టత్రింశోధ్యాయః । Pro.Total = 3241 + 89 =3330.

ఏకోనచత్వారింశోఽధ్యాయః

రోమశతీర్థప్రస్తావః ।

౧. శఙ్ఖః -
తస్మాత్ ఐన్ద్రీమవష్టభ్య దిశం కిచ్ఛేదదూరతః ।
రోమశాఖ్యం మహాతీర్థం దర్శనాదఘనాశనమ్ ॥

౨. యత్తీర్థకణికామాత్రసంసర్గాత్ ముక్తబద్ధనాః ।
తిర్యఞ్శోఽపి ప్రపద్యన్తే తద్విష్ణోఃపరమం పదమ్ ॥

౩. పురా శార్ఙ్గేణ కథితాం కథామాకర్ణ్య రోమశః ।
అద్యాపి న త్యజత్యధా తీర్థమాహాత్యమిత్యతః ॥

౪. తస్మాత్ తత్తీర్థసదృశం నాస్తి తీర్థం విశిష్టతా ।

మనుష్యత్వేఽపి దుష్ప్రవేషే జ్ఞానవిజ్ఞానసాధనే ॥

౫. నైవ మజ్జన్తి తత్రైవ తరతే హ్యోత్మవఞ్చితాః ।

అస్వాధీనమిదం విశ్వం విధినా కర్మరూపిణా ॥

౬. వికృష్యతే తత్ర తత్ర బద్ధ్వా పాశైరివ ధ్రువమ్ ।

సుకృతం దుష్కృతం చైవ కర్తుం నాలం హి జన్తవః ॥

౭. స్వకృతైః సుకృతైరేవ ప్రాప్నోతి సుకృతం పునః ।

తథాపి యత్నః కర్తవ్యః ధర్మే బుద్ధిమతా సదా ॥

౮. యతమానాః ప్రపద్యన్తే పుణ్యతీర్థాని మానవాః ।

నాన్యథా లభ్యతే కల్పకోటిభిః చాల్పతేజసా ॥

౯. రాజా -

భగవన్ కా కథా తేన కథితా శారపక్షిణా ।

కథాం శుశ్రావ భగవాన్ రోమశః కుత్ర వా మునిః ॥

౧౦. తత్రాశ్రమపదం చక్రే స్వావాసాయ కథం పునః ।

ఏతత్ సర్వమశేషేణ వద విస్తరతో మమ ॥

౧౧. ఇతి పృష్టో మునిస్తేన శఙ్ఖయోగీ మహీపతిమ్ ।

సమ్భావ్య భూయో రాజానం వ్యాజహార కథామిమామ్ ॥

౧౨. శఙ్ఖః -

శ్రుణు రాజన్ ప్రవక్ష్యామి కథాం శుశ్రూషవే తవ ।

పురా కదాచిత్ భగవాన్ రోమశః తపసాం నిధిః ॥

౧౩. సహ శిష్యైః సిద్ధగణైః అన్యైః చాపి మహాత్మభిః ।

బ్రహ్మలోకాత్ వినిష్క్రమ్య మేరుమాప మహీధరమ్ ॥

౧౪. తత్ర గన్ధవతీ నామ వాయోరుద్యానవాటికా ।

కాఞ్చనైః కదలీషణైః మహామాణిక్యపాదపైః ॥

౧౫. సుధాసదృక్షపాసీయైః తప్తహాటకపఙ్కజైః ।

మహీసోపానసమ్పన్నైః వపీకూపజలాశయైః ॥

౧౬. సర్వర్తుసమ్పదోల్లాసిమన్దమారుతమఙ్గళైః ।

అవిముక్తమహాభాగ్యైః మహామరకతస్థలైః ॥

౧౭. సర్వార్థిశాన్తిసామగ్రిం దర్శయన్తిమివస్థితామ్ |
నానాపక్షిగణాకీర్ణాం నానాసిద్ధనిషేవితామ్ ||
౧౮. తాం ప్రవిశ్య మహోద్యానవాటిం వాతైకపాలితామ్ |
మధుద్రవాసరస్త్రిరే రసాలతరుమూలకే ||
౧౯. వాసం చకార భగవాన్ విశ్రమాయ మహామునిః |
తమేనముపతస్థుస్తే యోగినో యోగవిత్రమాః ||
౨౦. కథయన్తః కథాః చిత్రాః తోషయన్తః పరస్పరమ్ |
తత్రాన్తరే మహారాజ కోఽపి కాఞ్చనసన్నిభః ||
౨౧. నభః ప్రకాశయన్ భాసా విహగః ప్రత్యద్భుత్యత |
పీతలోహితనీలాభాన్ స్వపక్షాన్ విక్షిపన్ ముహుః ||
౨౨. అఖణ్ణచిత్రకలనమమ్బరే కలయన్ ఇవ |
పరస్పరం సమాబద్ధచరణాః విస్తృతచృదాః ||
౨౩. పక్షిస్వనైః స్వపక్షీయాన్ ఆహ్వాయన్తివ సాదరమ్ |
తం విలోక్య సమాయాన్తం తత్రత్యాః తాదృశాః ఖగాః ||
౨౪. ఉపగమ్య సుసమ్భ్రాన్తాః పక్షైః సంశ్లిష్య సౌహృదాత్ |
తరుస్కన్ధే సమానీయ పరితః తం వ్యతస్థిరే ||
౨౫. ఉపవిష్టం సువిశ్రాన్తం ప్రేష్ణా వచనమబ్రువన్ |
పక్షిణః సఖే సుహృత్తమాన్ విహాయానుచరాన్ ఇమాన్ ||
౨౬. కుత్ర యాతః కిమర్థం వా కథయస్వ మహామతే |
సుకుమారం వపుః కేన పరిష్ణానమిదం తవ ||
౨౭. చన్ద్రశీతమిదం గాత్రం సోష్ణలం కేన హేతునా |
ఇతి పృష్టఃసుహృద్భిః తైః స పక్షిపక్షిపుజ్జివైః ||
౨౮. స్వవృత్తాన్తం యథాతత్త్వం వ్యాజహార మహీపతే |
రే రే సుహృత్తమాః కిఞ్చిత్ ఆశ్చర్యం చరతా మహీమ్ ||
౨౯. దృష్టం మయా తద్వక్ష్యామి శ్చృణ్వన్తు విగతజ్వరాః |
యత్ర చన్దనశైన్ద్రశిఖరాత్ నిర్గతా నదీ ||
౩౦. తామ్రపర్ణితి విఖ్యాతా సర్వపాపాపహారిణీ |
వహతే కుమ్భజమునేః ప్రసాదాత్ దక్షిణాపథే ||

3౧. యదమ్బుపరిణామేన జాయన్తే మణయః పరమ్ |
యత్తోయకణికా పానాదపి కీటోద్భిజ్జాతయః ||
3౨. గచ్ఛన్త్యపునరావృత్తిం తద్విష్ణోఃపరమం పదమ్ |
తత్ర కాచన భీమాక్షీ రాక్షసి వికృతాననా ||
33. పక్షిపక్షావధూతేన తత్త్తిర్థజలబిన్దనా |
విహాయ దేహం వికృతం రాక్షసం భీమదర్శనమ్ ||
3౪. స్పృహణీయం త్రిజగతాం ప్రాప్య నారీవపుఃక్షణాత్ |
విమానవరమారూఢా గచ్ఛన్తి గగనాజ్ఞణే ||
3౫. దృష్టా సమాభిషితా చాపి విస్మయేనాన్తరాత్మనా |
తదేతదద్భుతం వక్తుం యుష్మాకం సుహృదామహమ్ ||
3౬. ఇతః పరం హి గన్తవ్యమస్మాభిః సహ బన్ధుభిః |
తత్త్తిర్థవరమాప్లుత్య యాస్యామి పరమాం గతిమ్ ||
3౭. కాలాతిపాతో న కర్తవ్యః గన్తవ్యా దక్షిణాహరిత్ |
ద్రష్టవ్యో మలయః శైలః సేవితవ్యో ఘటోద్భవః ||
3౮. తామ్రపర్ణి ధర్మతోయా నేవ్యా సర్వమణిప్రసూః |
ఇతి బ్రువతి పక్షిన్ద్రో సానన్దో రోమశో మునిః ||
3౯. శుక్రూఘః తత్కథాం పుణ్యాముపసృత్య తదన్తికమ్ |
సమాభవ్య వాచా విహగమభ్యభాషత హృష్టవత్ ||
౪౦. రోమశః -
రే రే విహజ్గమమణే సద్గుణామృతవారిధే |
ధర్మైకబుద్ధిర్మయ్యేవ యథాభౌ రత్నసన్తతిః ||
౪౧. త్వాం మన్యే సత్కులోద్భూతం త్వమేవ తపసాం నిధిమ్ |
విధేః అన్తఃపురం కిన్తు విన్యస్తం తే ముఖామ్బుజే ||
౪౨. సుస్పష్టవర్ణతా వాచి కాన్తిర్వపుషి తైజసః |
ఆర్జవం చ దయాచిత్తే ద్విజముఖ్యత్వశంసినీ ||
౪3. భస్మచ్ఛన్నం వహ్నిమివ త్వాం మన్యే మునిసత్తమమ్ |
కేన కర్మవిపాకేన తిర్కత్వం ప్రాపితో భవాన్ ||

౪౪. నామకర్మకృతాచారాన్ తవ తత్త్వేన సామృతమ్ |
జ్ఞాతుమిచ్ఛామి సౌహార్దాత్ పూర్వతాం మే మనోరథః ||
౪౫. వక్తవ్యం యది మా కాలవిలంబోఽస్తు విహగ్గమ |
కుత్ర దృష్టం త్వయా పుణ్యం తీర్థం శ్రేయస్కరం పరమ్ ||
౪౬. కా వా నిశాచరీ ముక్తా మహాపాతకబంధనాత్ |
సమాప్సితా తయా దేవగతిం సంప్రాప యా కథా ||
౪౭. మదర్థం సకలం వ్యక్తమాఖ్యాహి విహగోత్తమ |
ఇతి పృష్టో మునీన్ద్రేణ తథా పక్షీ విచక్షణః ||
౪౮. ఉద్ధూయ పక్షిమూర్ధానమానమయ్య స్ఫుటేక్షణమ్ |
ఉత్తిప్య దక్షిణం పాదం వ్యాజహార స పక్షిరాట్ ||
౪౯. పక్షీ -
భగవన్ శ్రూయతాం వక్ష్యే మద్వృత్తాంతమశేషతః |
భగవన్ విశ్వవృత్తాంతవేదినా భవతాతతమ్ ||
౫౦. అనుశిష్టః ప్రవక్ష్యామి పునరుక్తమివ ద్విజ |
పురా శరద్వాన్ నామాభూత్ వైశ్వానరకులోద్భవః ||
౫౧. అర్చిష్మాన్ ఇతి విఖ్యాతో వేదవేదాఙ్గపారగః |
తపసామేకమయనం సమ్పదామేకమాశ్రయమ్ ||
౫౨. ఆహర్తారం క్రతూనాం చ వక్తారం చ వేదశాస్త్రయోః |
యమేనం సూరయో విప్రాః స్తువన్తి గురుగౌరవాత్ ||
౫౩. జ్వాలావత్యాం ధర్మపత్న్యాం తపసా సప్తసూనవః |
మిత్రోఽరిష్టః కవిస్సన్ధిః అర్చిష్మాన్ రోషణఃక్రతుః ||
౫౪. సప్తైతే లోకవిఖ్యాతాః వేదవేదాఙ్గపారగాః |
క్రమాత్ గురుకులే వాసం కుర్వంతో గౌతమాశ్రమే ||
౫౫. నిర్యయౌ బహులః కాలః అస్థలత్ బ్రహ్మచారిణః |
ఏతస్మిన్ అన్తరే బ్రహ్మన్ గురురస్మాన్ సమాదిశత్ ||
౫౬. పఞ్చులక్షాదికాన్తు గవాం సంరక్షణాయ వై |
మేరుసానుషు రమ్యేషు తృణతోయసమృద్ధిషు ||

౫౭. వయం గృహీత లగుడాః సన్నద్ధాస్తు పదే పదే ।
వారయన్తో మహాసత్వాన్ సింహశార్దూలస్థాదికాన్ ॥
౫౮. ఘృతక్షీరాదిపానేన గుర్వాదిష్టేన జీవితాః ।
హాయనానాం శతం సాగ్రం క్రమాదేవం హి యాపితమ్ ॥
౫౯. తదా జగత్క్షోభకరీ ప్రాణిప్రాణాపహారిణీ ।
అనావృష్టిరభూత్ ఘోరా సాగస్యాపి శోషిణీ ॥
౬౦. నిస్తోయా పృథివీ జాతా విశిర్ణతృణవీరుధా ।
క్షుధాసంక్షుణ్ణసర్వాణ్ణాః పతితా జీవకోటయః ॥
౬౧. క్షీరాభావాత్ మృతా వత్సాః వత్సతర్యః తతస్తతః ।
నిర్వీర్యా వృషభాః జాతాః సహ గోభిర్మహీతలే ॥
౬౨. గోకులే వ్యాకులే చైవ వయమాహారవర్జితాః ।
విమృశ్య బుద్ధ్యా కర్తవ్యముపాయం ప్రాణధారణమ్ ॥
౬౩. మృతాన్ మృతాన్ ప్రత్యహం హి సమానీయ పశూన్ వయమ్ ।
విధినా తేన మానేన శ్రాద్ధం కృత్వా దినే దినే ॥
౬౪. తచ్ఛేషేణైవ జీవన్తః స్థితాః తత్రైవ నిర్వృతాః ।
సమాస్వేపం వర్తమానాః స్వాయుషః క్షయగైరవాత్ ॥
౬౫. మహావ్యాలపరిప్లుష్టాః యుగపత్ పఞ్చతాం గతాః ।
యమస్య సదనం నీతాః కింకరైః తీవ్రకారిభిః ॥
౬౬. తతో రాజా యమో దృష్ట్వా ధర్మజ్ఞోఽస్మాన్ సమాగతాన్ ।
చిత్రగుప్తాదిభిః సభ్యైః సమాలోచ్య ముహుర్ముహుః ॥
౬౭. ఉవాచాస్మాన్ భయావిష్టాన్ వాచా భేరీగభీరయా ।
యమః -
భోః భోః సత్కులసమ్భూతాః హ్యధీతసకలాగమాః ॥
౬౮. నిర్ణీతాశేషధర్మాః చ కృతవన్తో జగుప్సితమ్ ।
తథాపి శ్రద్ధయా శ్రాద్ధం సమ్యగాచరితం పునః ॥
౬౯. తతో గోమాంసభక్షాణామవాప్తవిత్ప్రతోషిణామ్ (దోషిణామ్) ।
అథ జాతవ్యమధునా న పశ్యామః క్షణాన్తరే ॥

౭౦. తస్మాత్ యుష్మాకమాప్తానాం భ్రాతృణాం సప్తపాఠకమ్ ।
తిర్యగ్యోనిముపాగమ్య భోక్తవ్యం కర్మణః ఫలమ్ ॥

౭౧. తథాపి పితృపూజాయాః ప్రభావత్ బ్రహ్మసంస్మృతిః ।
అస్తు త్రికాలవిజ్ఞానవిమలా బుద్ధిరక్షయా ॥

౭౨. జన్మద్వయే చక్రవాకాః చతుర్వారం మృగాయనే ।
అస్తే శార్ఙ్గత్యమాసాద్య బ్రహ్మజ్ఞానపరాయణాః ॥

౭౩. రోమశస్య ఋషేస్సంక్లాత్ మహాశీర్ధావగాహనాత్ ।
అక్షయం పరమం స్థానమస్తే గచ్ఛత మా చిరమ్ ॥

౭౪. ఇత్థం ధర్మేణ వై రాజ్ఞా సమాదిష్టాః వయం మునే ।
అనుభూయ క్రమాత్ యోనిం శార్ఙ్గం ప్రాప్తాః సుదుఃఖినః ॥

౭౫. చిరమాకాంక్షితం భాగ్యం క్రమాత్ యుష్మాత్ సమాగతమ్ ।
త్వదజ్ఞీపజ్కజ్ఞాననిర్ధూతాశేషకల్మషాః ॥

౭౬. ప్రాప్స్యమః పరమాం సిద్ధిం సుధాం లభ్యామరా ఇవ ।
ఏతావత్ అనుభూతం యత్కర్మజాతం మహామునే ॥

౭౭. తదశేషం సమాఖ్యాతం త్వదాజ్ఞాగౌరవాదిహ ।
తతః పరం వక్ష్యామి యస్మై దృష్టం చ కౌతుకమ్ ।
సమాకర్ణయ విప్రేన్ద్ర సావధానేన చేతసా ॥

ఇతి ఏకోనచత్వారిశోఽధ్యాయః । Pro.Total = 3330 + 77 =3407.

చత్వారింశోఽధ్యాయః

తత్ర ప్రస్తాన మ్ ।

౧. శఙ్ఖః -
కథయిత్వాత్మవృత్తాంతం తథ్యమిత్థం స పక్షిరాట్ ।
భూయః కలిమలాపాయకలనైకవిరోదనీమ్ ॥

౨. కథాం కన్దలయామాస రోమశాయ మహాత్మనే ।
కిఞ్చిత్ చిఞ్చలయన్ మౌలిం విధూన్యన్ పక్షిపాలికామ్ ॥

౩. ఉద్ధృత్య దక్షిణం పాదం వ్యాజహార మునీశ్వరమ్ ।

పక్షీ -

శ్రుణు బ్రహ్మన్ ప్రవక్ష్యామి దృష్టం మే కౌతుకం హి యత్ ॥

౪. ప్రసాదచన్ద్ర నామాభూత్ పాణ్డ్యదేశే మహీపతిః ।
ఆస్థానమాగమస్థానమావాసం సర్వసమ్పదామ్ ॥
౫. త్రయ్యాః సజ్కేతసదనం సిన్ధుః సౌన్దర్యసమ్పదామ్ ।
యం ప్రశంసన్తి గంధర్వాః వసుధావాసవం ముహుః ॥
౬. యతోద్దణ్డుగుణక్వాణశ్రవణాత్ ఆరియోషితామ్ ।
నిష్పతన్తి పరిత్రస్తా గర్భా నిర్భరబిన్దవః ॥
౭. ధర్మజ్ఞః వదాన్యః చ యువా పశ్చాన్యవిక్రమః ।
స రాజా మహతీం కృత్వాం భారతీ దిగిగీషయా ॥
౮. పరిక్రమ్యాదాయ భూపేభ్యో ధనమాదాయ పుష్కలమ్ ।
మణలూరుపురం ప్రాప సైన్యేన మహతా వృతః ॥
౯. తత్ర తత్ వృత్తమాకర్ష్య నాగరాజో మణిధ్వజః ।
పరిభూతః శత్రుసజ్ఞైః తమేనం శరణం యయా ॥
౧౦. తమాగతం పూజయిత్వా పాణ్డ్యనాథో యథోచితమ్ ।
ప్రసాద్య వాచా నాగేన్ద్రం వ్యాజహార సకౌతుకమ్ ॥
౧౧. ప్రసాదచన్ద్రః -
కస్త్యం సఖైరేభిః సమాగమనకారణమ్ ।
త్వయాసీతేన రత్నేన లోకమూల్యేన భూయసా ॥
౧౨. ప్రీతోఽస్మి నితరాం సాథో కథయస్వ మనీషితమ్ ।
యే మాముపాగతాః ప్రీత్యా కాఙ్క్షన్తఃస్వమహోదయమ్ ॥
౧౩. తేషాం శతగుణం కామం దాస్యే కల్పతరుర్యథా ।
తస్మాత్ కథయ తత్త్వేన కాఙ్క్షితం కైతవం వినా ॥
౧౪. ఇతి పృష్టో మహీపేన ప్రసన్నేన్ద్రియచేతసా ।
స భోగిరాజః ప్రాహేదం ప్రశస్య జగతీపతిమ్ ॥
౧౫. నాగరాజః -
మహారాజ సఖే సర్వజనతాతాపాపనోదన ।
త్వయి చిత్రం న పశ్యామి వదాన్యత్వం మహోదయమ్ ॥

౧౬. శీతలత్వం నిశానాథే ప్రతాపత్వం దివాకరే ।
ఉత్తుజ్జతా మహామేరౌ గమ్భీరత్వం మహోదధౌ ॥
౧౭. వాగ్మీతా గీషుతౌ నిత్యం వదాన్యత్వం సురద్రుమే ।
త్వయి సర్వగుణావాసే కథం స్తోతుమిహోత్సహే ॥
౧౮. విచార్య సుచిరం బుద్ధ్యా నిశ్చితార్థోఽహమాగతః ।
లబ్ధమనోరథాస్సర్వే పూర్ణా మే సమృదః స్థిరాః ॥
౧౯. త్వదాననేస్తుసాన్నిధ్యే మయి తాపః కుతో భవేత్ ।
శ్రుణు రాజన్ ప్రవక్ష్యామి మదాగమనకారణమ్ ॥
౨౦. జాతిసామాన్యవైరీ చ వైనతేయః ఖగేశ్వరః ।
అస్మాసు బన్ధతాం యాతః శేషరాజసుహృత్తయా ॥
౨౧. అకారణవిరోధేన బాధతే డమ్భకోఽసురః ।
ఉధూటకస్య దైత్యస్య కన్యా కనకసున్దరీ ॥
౨౨. రూపసౌందర్యవైదుష్యవీర్యయౌవనవత్తయా ।
తత్పుత్రం శారదం నామ్నా భర్తారమవృణోత్ ప్రియా ॥
౨౩. ఉద్వాహమజ్గలే తత్ర సుహృజ్జననమాగమే ।
అసూయానిర్భరః పాపీ సజ్జామాయ సమాహ్వయత్ ॥
౨౪. తేనాతిబలినా యుద్ధే వయం సర్వే పరాజితాః ।
త్వయి సౌఖ్యం హి మన్వానాః త్వయి నిశ్చితమానసాః ॥
౨౫. ఇతః పరం మహారాజ కర్తవ్యం సువిచార్యతామ్ ।
ఇత్యుక్తవతి వై తస్మిన్ భుజజ్ఞే శరణాగతే ॥
౨౬. ప్రసాదచన్ద్రో భూపాలః ప్రహసన్ వాక్యమబ్రవీత్ ।
రాజా -
మా బైష్ట యూయం భోగీన్ద్ర భవన్తు స్థిరచేతసః ॥
౨౭. వ్యసనం తేఽపకర్ణామి నీహారమివ భానుమాన్ ।
అద్య తం నాశయిష్యామి దానవం పాపచేతసమ్ ॥
౨౮. ఇత్యుక్త్వా రథమారుహ్య సర్వగం మేరుసన్నిభమ్ ।
అకుణ్ణితమహావేగైరశ్వరత్నైరలఙ్కృతమ్ ॥
౨౯. మహాకార్ముకతూణీరశక్తితోమరముద్గరైః ।

- సన్నద్ధః కవచీ ఖడ్గీ ప్రాయాత్ తేన రసాతలమ్ ॥
30. సర్వతః కాఞ్చనాకారా మహీ మాణిక్యశర్కరా ।
మహాభాగ్యసుసమ్పూర్ణా స్వర్గాదపి గరీయసీ ॥
3౧. నన్దనాదికసౌభాగ్యరుద్యానైః మధుగన్ధిభిః ।
మహాదానవసంక్షాతైః మహాభోగీన్ద్రమన్దిరైః ॥
3౨. కీడన్తీభిర్వధూభిశ్చ సమన్తాదుపశోభితమ్ ।
తత్ర గజముఖీ నామ నగరీ కాఞ్చనారుణా ॥
33. యస్యాం రత్నప్రభాజాలైః న జానన్తి తమః కలామ్ ।
మణిప్రాకారవలయా మహాదానవసమాకులా ॥
3౪. నిర్మదాఘ్నేన దైత్యేన పాలితాం బలశాలినా ।
తం బభజ్జ మహాబాణైరాశీవిషోపమైః ॥
3౫. రుద్రదత్తవరః శ్రీమాన్ అభేద్యకవచో యువా ।
తత్ర యుద్ధే మహాఘోరే జిగాయారీన్ సమాగతాన్ ॥
3౬. తత్ర కోటిసహస్రాణి దానవానాం మహౌజసామ్ ।
యామార్థేనైవ వీరేణ సర్వాన్ జిత్వా మహామునే ॥
3౭. తద్దృష్ట్వా కర్మభూపస్తు దుష్కరం భువనత్రయే ।
మహాబలిముఖాస్సర్వే తేన సఖ్యం వితేనిరే ॥
3౮. తైర్మహాదానవైసౌఖ్యం ప్రాప్య రత్నైర్మహాధనైః ।
ప్రసాదచన్ద్రః సన్తప్తః సుహృదం ప్రీతివర్ధనమ్ ॥
3౯. మణిధ్వజం స్థాపయిత్వా స్వస్థానే సహ సమ్పదా ।
తమామన్త్ర్య యథాన్యాయం మిత్రానామన్త్ర్య దానవాన్ ॥
౪౦. ప్రతిప్రయాతే భూపాలే స్వపురీం తు జయశ్రియా ।
అనువ్రజ్యానురాగేణ ప్రాహ్లానం మణిధ్వజః ॥
౪౧. మహారాజ సఖే కిఞ్చిత్ కర్తవ్యం మమ విద్యతే ।
సఫలం తు కరిష్యాద్య సానురాగేణ చేతసా ॥
౪౨. కన్యాః చతస్రః కల్యాణ్యో వర్తతే మమ వేశ్మని ।
తాసు శేషగుణాభిఖ్యాం విద్యాన్వేకతమాం ప్రియామ్ ॥

౪౩. అజ్ఞీకురు మహాలక్ష్మీమనురూపామివ ప్రభో ।
ఇత్యాకర్ణ్యానురాగేణ తథాప్తివ్యత్యనుమాస్య తామ్ ॥
౪౪. స్వరాజధానీం సంప్రాప్తే తే రాజ్ఞి ప్రాజ్ఞో మణిధ్వజః ।
సపుత్రబన్ధుః సామాత్య సహ కన్యాజనేన చ ॥
౪౫. సహసీత మహారాజ సర్వభోగసమృద్ధిమాన్ ।
తమభ్యుర్ఛ్యగతం స్నిగ్ధం సవాహనపరిచ్ఛదమ్ ॥
౪౬. సుముహూర్తే సునక్షత్రే సమాదిష్టే పురోధసా ।
వివాహోద్యమం చక్రే రాజా విహితకౌతుకః ॥
౪౭. సమాగతేషు సర్వేషు జ్వలత్యపి హుతాశనే ।
మణిధ్వజః స్వతనయామలఙ్కృత్య మహాధన్వైః ॥
౪౮. సహసైవ సమారేభే సహిరణ్యోదపూర్వకమ్ ।
తావత్ కన్యావ్యదృశ్యాభూత్ విద్యున్నేఘాన్తరే యథా ॥
౪౯. హా హేతి కిఞ్చిదాలభ్య దైర్యచిత్తో మణిధ్వజః ।
ద్వితీయాం దాతుమారేభే సాపి కన్యా తిరోదధే ॥
౫౦. తృతీయా తురీయా క్వాపి నష్టేవ జనసంసది ।
తతః శుశోచ నాగేన్ద్రః రాజాభ్యన్తరశోచత ॥
౫౧. మహాకష్టమితి వాచాటా సా సభాభూత్ భయాకులా ।
చింతాక్రాన్తే మహీపాలే నాగేన్ద్రే శోకసమ్ముతే ॥
౫౨. తావదావిరభూత్ వ్యోమ్నా నారదః తపసాం నిధిః ।
ప్రసాదచన్ద్రః తం దృష్ట్వా సముత్థాయ నిజాసనాత్ ॥
౫౩. ప్రణమ్య పూజయిత్తైనం విస్మితో వాక్యమబ్రవీత్ ।
స్వాగతం తే మహాయోగిన్ సర్వసంశయనాశన ॥
౫౪. త్వదఙ్ఘ్రిపఙ్కజప్రాప్త్యా కృతకృత్యోఽస్మి సామ్పుతమ్ ।
అభ్యుత్థానమిదం సర్వం మన్వానాః చిత్రదర్శనమ్ ॥
౫౫. అస్పృష్టతారకేణాఙ్గా ప్రతీక్షన్తే సమన్తతః ।
పురాకృతానాం తపసాం పచేలిమతయా మునే ॥
౫౬. మన్యే త్వద్దర్శనం భూయో జాత్యన్ధస్య యథా మణిః ।
కిం కర్తవ్యం యథా బ్రహ్మన్ కైఙ్కర్యం పదపద్మయోః ॥

౫౭. మయి ప్రసీద బ్రహ్మార్దే కర్తవ్యోఽనుగ్రహః తథా ।

ఇత్యజ్ఞాలిపురోత్తంసమాలినా వ్యాకులాత్మనా ॥

౫౮. ప్రార్థ్యమానో మునిః ప్రాహ రాజానం తత్ర సంసది ।

సైషా పరిష్కృతా సంసద్ చక్రాకారో వ్యతిష్ఠత ॥

౫౯. ఇత్థం మునీన్ద్వాగమనోత్సవేన తరఙ్గితానన్దసుధాశయానామ్ ।

సమాగతానాం హృదయం జనానాం బ్రహ్మానుభూత్యేవ సమాధిభాజామ్ ॥

ఇతి చత్వారింశోఽధ్యాయః ।

Pro.Total = 3407 + 59 = 3466.

ఏకచత్వారింశోఽధ్యాయః

రోమశతీర్థవైభవవర్ణనమ్ ।

౧. పక్షీ -

తపోధన మహాభాగ సమాకర్ణయ సాదరమ్ ।

వక్ష్యమాణం మహాఖ్యానం శృణ్వతాం విస్మయావహమ్ ॥

౨. ఈదృశే జనసమ్మర్దే పరమానన్దనిర్భరే ।

సమ్భావ్య వాచా రాజానం వ్యాజహార స నారదః ॥

౩. మహారాజ మనన్యేవం మా చిన్తాం కురు శోకతామ్ ।

త్వయి చిన్తాపరే భోగిరాజే వ్యాకులచేతసి ॥

౪. జనేషు కథ్యమానేషు విస్మితేషు తతస్తతః ।

సమాగతోఽహం కైలాసాత్ తవ హర్షవిధిత్సయా ॥

౫. శ్రుణు వృత్తాన్తమాశ్చర్యం సహేతుకమిదం వచః ।

పురా శ్రుతివరూధస్య తనయా కాపి కర్కశా ॥

౬. గణ్ణాలకా నామ పత్ని బభూవ సుమతేర్మునేః ।

ధనకామా లుబ్ధచిత్తా శుశ్రూషన్తి పతిం గృహే ॥

౭. నినాయ బహులం కాలం ధనకామేన చేతసా ।

కదాచిత్ తద్గృహే బాలో మణికాఞ్చనభూషణః ॥

౮. తనయః కురువిన్దస్య మహర్షేర్భావితాత్మనః ।

ఫలైర్భుక్ష్యవిశేషైశ్చ తోషయిత్వా తమర్భకమ్ ॥

౯. స్వాన్తర్గ్రహం సమానీయ హత్వా జగ్రాహ భూషణమ్ |
అనభిజ్ఞాతః పరైశ్చైవ గర్తే చిక్షేప దుర్భగా ||
౧౦. తన్మాతా జనకశ్చైవ భ్రమన్తో విపినాన్తరే |
నదీ కచ్ఛేషు గుల్మేషు వివరేషు తతస్తతః ||
౧౧. ఆహ్వయన్తౌ సుతం బాలం బ్రువన్తౌ నామ తస్య తు |
బాన్ధవైః చ పరిభ్రమ్య చిరకాలం మహీపతే ||
౧౨. క్వాప్యలభ్యా పునర్గ్రహం ప్రాప్య పత్న్యా సమన్వితః |
ఉపతస్థే దినేశానం తం జిజ్ఞాసుర్విధానవిత్ ||
౧౩. తావత్ తయోః సమాచష్ట బ్రాహ్మణ్యాభిహితం రవిః |
తతః శాశాప కోపేన మునిర్దేవస్య సన్నిధౌ ||
౧౪. యా బాలకం మత్తనయం నిజఘానార్థకాముకీ |
సైషా చిరతరం కాలం భవిత్రీ పురుషాదినీ ||
౧౫. ఘోరరూపా నిరాహారా ప్రాణిప్రాణాపహారిణీ |
శోకస్యాన్తమపశ్యన్తీ క్షుత్క్షాన్తా చరతు ధ్రువమ్ ||
౧౬. ఇత్థం శప్తా మునిః కోపాత్ సభార్యః స్వాశ్రమం యయా |
సైషా కణ్డూలకా తావత్ అపహాయ నిజం వపుః ||
౧౭. భూవ దుర్భగాకారా రాక్షసీ ఘోరదర్శనా |
నాగాయుతబలీత్సాహా నీలకుశ్చీతమూర్ధజా ||
౧౮. పద్భ్యాం తాలప్రమాణాభ్యాం భుజాభ్యాం భయదర్శినీ |
నిజగోహత్ వినిష్క్రమ్య తామ్రాయా దక్షిణే తటే ||
౧౯. అద్యాపి వసతే సర్వప్రాణిప్రాణాపహారిణీ |
అజ్యాయ సర్వలోకానాం సర్వేషామప్యసంశయమ్ ||
౨౦. తయా శాపోపహతయా బాధితాః మునయః సురాః |
త్వాం మన్యమానాః త్రాతారం నారాయణమివాపరమ్ ||
౨౧. తవోద్వాహాన్తరాలస్య కారణత్వముపాగతాః |
త్వదగ్రే కిల వర్తన్తే మాయచ్ఛన్నా హి తాః స్త్రియః ||
౨౨. యదాసౌ రాక్షసీ నాశం నీయతే భవతా విభో |

భవిష్యన్తి తతః ప్రీతాః దేవాశ్చ మునయః పరే ॥

౨౩. తవ శ్రేయాంసి భూయాంసి భవిష్యన్తి న సంశయః ।

బ్రహ్మవిష్ణుముఖాస్తాం వై తోషయన్తి సమ్పదా ॥

౨౪. తాశ్చ కన్యాః సముద్వాహ్య చిరం జీవితమర్హసి ।

పక్షీ -

ఇత్యం నిశమ్య వచనం మహర్షేః భావితాత్మనః ॥

౨౫. ప్రసాదచంద్రః భూపాలః తం ప్రణమ్య మునీశ్వరమ్ ।

తథేతి సముపామన్త్య సభ్యాన్ అన్యాన్ చ భూసురాన్ ॥

౨౬. ఆరురోహ రథం దివ్యం కామగం పుష్పకోపమమ్ ।

జగామ తీరం తామ్రాయాః యత్రాస్తే సా నిశాచరీ ॥

౨౭. నీలాంబునశిలాకారాం గర్జన్తీం ఘనసన్నిభామ్ ।

నిజఘనేషుణా రాజా వజ్రేణైవ శతక్రతుః ॥

౨౮. తద్భాణభిన్నా హృదయాత్ స్రువన్తీ రుద్ధం బహుః ।

నిపపాత మహతోయే తామ్రాయా భీమరావిణీ ॥

౨౯. తత్తీర్థసంకభూతాయాః రాక్షస్యాః పశ్యతాం నృణామ్ ।

ఉత్పపాత మహత్రేజో వ్యోమ్నా నిర్భిత్య మన్తకమ్ ॥

౩౦. అపూర్వభూతరూపాక్షీ నారీకులమతల్లికా ।

పూజ్యమానా దేవగణైః సిద్ధగన్ధర్వకిన్నరైః ॥

౩౧. విమానవరమారుహ్య ప్రయయౌ బ్రహ్మణః సభామ్ ।

అనుయాతాయ మే సర్వం నిజవృత్తాన్తమద్భుతమ్ ॥

౩౨. కథయత్వా పునః ప్రాయాత్ భానుభాస్వరవర్చసా ।

దేవతాభ్యో వరం ప్రాప్య పూజితాశ్చ యథోచితమ్ ॥

౩౩. స్వరాజధానీం ప్రయయౌ భోగిరాజముఖైర్నృపః ।

తాశ్చ కన్యాః సముద్వాహ్య మణలూరుపురేశ్వరః ॥

౩౪. వసతే తత్ర రాజర్షిః శ్రియా కీర్త్యా సముజ్జ్వలన్ ।

ఏతత్ వృత్తాన్తమాలోక్య హర్షమాణోఽహమాగతః ॥

౩౫. ఖ్రాతృభ్యః కథితం బ్రహ్మాన్ తీర్థమాహాత్మ్యముత్తమమ్ ।

తామ్రాదర్శనమాహాత్మ్యసమ్భిన్నాశేషపాతకే ॥

3౬. మయి ప్రసాదమాదాతుమాగతోఽసి మహామునే ।
ఇతః పరం న శోచామి వయం యేనేహ కర్మణా ॥
3౭. తదనుష్ఠాయ భగవన్ పాహి నః పాపసంశ్చయాత్ ।
ఇతి పక్షిముఖాత్ ప్రాప్తాం కథామాకర్ణ్య రోమశః ॥
3౮. విస్మయం పరమం ప్రాప సహ స్మర్తైర్మహార్షిభిః ।
అభినంద్య మహాదేవీం సాంజ్ఞాలిం మలయాత్మజామ్ ॥
౩౯. ఆనందసాన్ద్రహృదయః తూష్టిం క్షణమతిష్ఠత ।
బహుమాన్య పునః శార్ఙ్గం సాన్ద్యయానం కథామృతైః ॥
౪౦. తైశ్చ సాకం మునిగణైః పక్షిభిశ్చ సమన్వితః ।
ప్రతస్థే దక్షిణామాశాం దిదృక్షుర్మలయాత్మజామ్ ॥
౪౧. అతీత్య మహాదధ్యానమమ్భరేణైవ వర్తమానా ।
ఆససాద మహాతీర్థం తామ్రాయాః పరమాద్భుతమ్ ॥
౪౨. యత్ర ముక్తిమవాపైషా రాక్షసీ తీర్థమజ్ఞనాత్ ।
తత్ర స్నానం చకారాసౌ సహ సిద్ధైశ్చ పక్షిభిః ॥
౪౩. తేషాం తీర్థం దదౌ ప్రిత్యా శార్ఙ్గాణాం మన్తభావితమ్ ।
విధినా తేన మునినా స్నాపితః పక్షిణః తథా ॥
౪౪. అపహాయ మహద్ధోరం తిర్యక్రూపమశోభనమ్ ।
దివ్యం వపుః సమాసాద్య పూజ్యమానాః సురాసురైః ॥
౪౫. తం ప్రణమ్య మునిశ్రేష్ఠం స్తుత్వా స్తోత్రైరనేకశః ।
అనుజ్ఞాతా మునీన్ద్రేణ విమానమధిగమ్య తు ॥
౪౬. ప్రయయుః బ్రహ్మాసదనం పునరావృత్తివర్జితాః ।
సర్వే దేవగణాః సిద్ధైః పుష్పవృష్టిముచో దివి ॥
౪౭. స్తువంతో రోమశమునిం నమస్కృత్య మహామునీన్ ।
ఉపస్పృశ్య మహాతీర్థం ప్రయయుః స్వపదాన్యమీ ॥
౪౮. తేషు తేషు ప్రయాతేషు సిద్ధేషు చ సురేష్వపి ।
తత్రైవ శ్రద్ధయా భక్త్యా విదధే వసతిం మునిః ॥
౪౯. వ్యాసాశ్రమాత్ పూర్వభాగే తామ్రాయాః దక్షిణే తటే ।

మహాలింగం ప్రతిష్ఠాప్య శామ్భవం ముక్తిసాధనమ్ ॥

౫౦. పూజయామాస వివిధైః స్తోత్రైః వేదాస్తగర్భితైః ।

తత్రేఽపి కిఞ్చిత్ పురతః స్థాప్య నారాయణం విభుమ్ ॥

౫౧. తత్రాపి పూజయామాస యేన ప్రీతోఽభవత్ విభుః ।

ఉభయత్రాప్యహరహః త్రివారం మునిరర్చయన్ ॥

౫౨. తపః చచార పరమం శరదామయుతత్రయమ్ ।

అవాప పరమాం సిద్ధిం శమ్భోర్విశ్వమ్భరాదపి ॥

౫౩. తదన్తరే ప్రశస్తాని తీర్థాని చ మహిపతే ।

స్నానసంస్కర్యనధ్యానదర్శనాన్ముక్తిదాన్యపి ॥

౫౪. శివస్సోత్తరభాగే తు తీర్థం రోమశసంజ్ఞితమ్ ।

యత్ర పూర్వం మృకణ్ణుశ్చ జనేఽపి నిమజ్జనాత్ ॥

౫౫. అవాప పరమాం సిద్ధిమశేషజనపూజితామ్ ।

తదగ్రే భృగుతీర్థం చ తత్ పూర్వే శాపమోచనమ్ ॥

౫౬. అనయోశ్చాపి మాహాత్యం వక్తుం వాచామగోచరమ్ ।

తతోఽపి కిఞ్చిత్ పురతో హరేరుత్తరతో మహత్ ॥

౫౭. తచ్చాపి రోమశం తీర్థమశేషాఘాఘనాశనమ్ ।

యత్ర బ్రహ్మ గురోః తస్మాత్ బ్రహ్మజ్ఞానమవాప్తవాన్ ॥

౫౮. తస్మాత్ తాం మహిమాం రాజన్ వక్తుం వర్షశతైరపి ।

న శక్యం శక్కురేణాపి కిం పునః చేతరైరపి ॥

౫౯. అద్యాపి భగవాన్ విష్ణుః నీలకణ్ణుశ్చ భూపతే ।

విదధాతే హి సాన్నిధ్యం లోకానుగ్రహకారిణౌ ॥

౬౦. నైవ ముఞ్చతి తత్క్షేత్రం రోమశః స్వాభిమానతః ।

అద్యాపి వర్తతే ప్రీత్యా తపః కుర్వన్ అవిశ్రమమ్ ॥

౬౧. ఇత్థం మహారాజ కథా మయోక్తా మహామునేర్వా మలయాత్రజ్ఞాయాః ।

ప్రపత్యతే భక్తివిసమ్రబుధ్యా న తత్ర తాపత్రయ ఈతిబాధాః ॥

ఇతి ఏకచత్వారింశోఽధ్యాయః ।

Pro.Total = 3466 + 61 = 3527.

ద్విచత్వారింశోఽధ్యాయః

దౌర్వాసతీర్థమాహాత్మ్యమ్ ।

౧. శ్రీశఙ్ఖః -

అత్రైవ రోమశతీర్థే సర్వసిద్ధిమహోదయే ।

దేవస్య పూర్వభాగే తు తీర్థం దైవాససం మహత్ ॥

౨. యత్ర స్నాతా నరా రాజన్ ప్రయాన్తి శివతుల్యతామ్ ।

పురా పురహరాదేశాత్ అత్రిసూనుర్మహామునిః ॥

౩. కృత్వ స్వనామ్నా తీర్థం చ స్థాప్య లింగం చ శామ్భవమ్ ।

క్రోధాగ్నేః త్రాణమకరోత్ తపసా తత్ర భూపతే ॥

౪. రాజా -

భగవన్ కథమాత్రేయః శివానుజ్ఞామవాప్తవాన్ ।

కథం వా స్థాపయామాస శివలింగం స్వసిద్ధయే ॥

౫. కథం వా త్రాణం చక్రే క్రోధాగ్నేః స్వతపోనిధేః ।

ఏతత్ విస్తార్య మే బ్రూహి శ్రోతుం కౌతూహలం మే ॥

౬. శఙ్ఖః -

శ్రుణు రాజన్ ప్రవక్ష్యామి పుణ్యమాఖ్యానముత్తమమ్ ।

యస్మాత్ తచ్ఛృవణాత్ ముచ్యతే సర్వకీల్బిషైః ॥

౭. పురా విరిచ్ఛుభవనే వసన్తం భారతీపతిమ్ ।

ఉపాసాఞ్చక్రీరే సర్వే దేవాశ్చ ఋషయః పరే సభాయా ॥

౮. తత్ర పౌరాణికాః గాథాః పఠన్తి శౌనకాదయః ।

క్వచిత్ త్రయీం మహావిద్యాం క్వచిత్ ఆన్వీక్షకీమపి ॥

౯. క్వచిత్ జజల్వుః ధర్మాన్ చ మన్తశాస్త్రం తథాపరే ।

ఉచ్ఛరన్తి క్వచిత్ బ్రహ్మవిజ్ఞానమపరే జనాః ॥

౧౦. ఏవం భగవతః తస్య బ్రహ్మణః పరమేష్ఠినః ।

సభా సమగ్రసన్నాదా చకాశే చిత్రరూపిణీ ॥

౧౧. ఏవం సర్వేషు దేవేషు మిలితేషు మహాత్మసు ।

సుమన్థునానుజనేనైవ కృత్వా కలహముత్తమమ్ ॥

౧౨. క్రోధాన్ధః సామ గాయన్ తు దుర్వాసా బ్రహ్మసన్నిధౌ ।
అకరోత్ అపస్వరం ఘోరం సభ్యానాం దుస్సహం తదా ॥
౧౩. తూష్ణీం స్థితేషు సర్వేషు సభాయాం శాపశక్కుయా ।
వీజయన్తీ చామరేణ బ్రహ్మణం పార్శ్వవర్తినీ ॥
౧౪. శబ్దబ్రహ్మత్మికా వాణీ కిచ్చిత్ ఉల్లోలచేతసా ।
జహాస దస్తజ్యోత్స్నాభిః విశదీకృత్య తాం సభామ్ ॥
౧౫. తతః కోపారుణాపాఙ్గరోచిషా తు పిశఙ్గయా ।
శశాప భారతీం దేవీం స మునిః తామసారభకః ॥
౧౬. కుర్వన్త్యా మేఽవమానం దుర్విదగ్ధే సరస్వతి ।
మామవిజ్ఞాయ దుర్బుద్ధే హాసం కృతవతీ యతః ॥
౧౭. మత్తపోఽగ్నిబలాత్ నూనం భవతీ నాత్ర సంశయః ।
ఇతి బ్రువతి వై తమిన్ మునౌ కోపవశాకులే ॥
౧౮. భారతీం సాన్త్యయామాస వ్యాజహార పితామహాః ।
మా భారతి వరారోహ వైమనస్యం ప్రాయాస్యసి ॥
౧౯. క్షమస్వ క్షమయా యుక్తాః లోకపూజ్యా భవన్తి హి ।
త్వయి ప్రతిప్రయాతాయాం మర్త్యయోనౌ వరాననే ॥
౨౦. తత్ర త్వామనుయాస్యామి లోకానాం హితకామ్యయా ।
తత్ర శాస్త్రాణి చోద్దిశ్య వేదమార్గప్రవర్తనే ॥
౨౧. సన్నివేశ్య యథాన్యాయం భుక్త్వా భోగాన్ యథేప్పితాన్ ।
చతుష్షష్ఠినమాః స్థిత్యా పునః ప్రాప్స్యామహే పరమ్ ॥
౨౨. ఇత్యుక్త్వా పద్మభూర్దేవీం పునః ప్రాహ మునిం స్మయన్ ।
అథ సాధో మునిశ్రేష్ఠ కిమిష్టం తే విచేష్ఠితమ్ ॥
౨౩. తపో దానం దమః శౌచ నియమాశ్చ యమాః తథా ।
అవివేకవతాం పుంసాం విమలా ఇతి వై శ్రుతిః ॥
౨౪. తథాప్యభిజ్ఞో మేధావీ త్వం న జహాసి కృతం న భో ।
ఏతావతా ప్రకారేణ భవతా సఙ్కృతం తపః ॥
౨౫. అకాణ్ఠే కోపతః శ్రేష్ఠే గురుభూతే విశేషతః ।
సర్వం తే విమలం యాతం నీహార ఇవ భానునా ॥

౨౬. అతస్త్వస్మాత్ దైవలోకాత్ భువమేత్య మహామునే ।
తీర్థయాత్రాచరో భూత్వా చర వర్షత్రయం క్రమాత్ ॥
౨౭. తతో నిర్ఘాతకలుషః పునరేష్యసి మత్సభామ్ ।
తేనైవమనుశిష్టః తు మునిః కమలభూతినా ॥
౨౮. అవతీర్య బ్రహ్మలోకాత్ చచార పృథివీమిమామ్ ।
మానసం చార్చపాసీయం నరనారాయణాలయమ్ ॥
౨౯. హరిద్వారం గయాం గంగాం సరయాం చ సరస్వతీమ్ ।
వైమిశం చ కురుక్షేత్రం సాకేతం ద్వారకామపి ॥
౩౦. అవిముక్తం చ గోకర్ణం శ్రీశైలం పురుషోత్తమమ్ ।
క్రమాత్ నిషేవ్య తీర్థాని మునిరత్రితనూర్భవః ॥
౩౧. ఆససాద మహాశైలం కాలహస్తీతి విశ్రుతమ్ ।
యత్ర పుణ్యా ప్రవహతి సువర్ణముఖినీ నదీ ॥
౩౨. యత్ర శమ్భుః సమధ్యాస్తే లోకానాం క్షేమహేతవే ।
యత్ర జ్ఞానప్రసూనామ్బా మోక్షశ్రీః మోక్షకాఙ్గిణామ్ ॥
౩౩. తత్ర స్నాత్వా యథాన్యాయం దేవమారాధ్య శక్కరమ్ ।
తపశ్చచార భగవాన్ దుర్వాసః తపసాం నిధిః ॥
౩౪. జితేంద్రియః జితక్రోధః నిరాహారశ్చ భూపతే ।
ఇత్థం తపస్యతః తస్య వ్యతిచక్రామ వత్సరమ్ ॥
౩౫. వరదః తస్య భగవాన్ ఆవిరాసీత్ పురో విభుః ।
శివః -
ప్రీతోఽస్మి తపసా బ్రహ్మాన్ వరం దాస్యామి భూరిశః ॥
౩౬. క్రుద్ధస్యాపి తవాక్షయ్యం తపస్సమ్యగ్భవిష్యతి ।
ఇతో గత్వా దక్షిణాశాం మలయం చన్దనాలయమ్ ॥
౩౭. యత్ర పుణ్యధ్రవా నామ నదీ ముక్తామణిప్రసూః ।
పావయస్తీ జగత్కృత్స్నం ప్రయాతి వరుణాలయమ్ ॥
౩౮. తస్యాం స్నాత్వా మహానద్యామర్చయిత్వా విధానతః ।
మయ్యర్పితాని పుష్పాణి భావభక్తిమథాత్ర వై ॥

౩౯. తాని తామ్రజలే యత్ర దృశ్యంతే కైతవం వినా ।
తత్ర మాం స్థాపయిత్వా త్వమభ్యర్చ్య విధిపూర్వకమ్ ॥
౪౦. అనపాయమనుస్యూతం మనోరథమవాప్స్యసి ।
ఇత్యుక్త్వా శక్కురః తస్మై దదౌ లిజ్జమనుత్తమమ్ ॥
౪౧. ప్రేషయామాస భగవాన్ అనసూయాత్మజే శివః ।
ఇత్యం ప్రసాదమాసాద్య మునిః కాలగిరీశితుః ॥
౪౨. వినిర్గత్య మహాక్షేత్రాత్ సంప్రాప మలయాచలమ్ ।
బద్ధాజ్జాలిః ప్రహ్లాతనుః సంస్తువన్ మలయాత్మజామ్ ॥
౪౩. క్రమాత్ నిషేవ్య తీర్థాని తీరయోరుభయోరపి ।
ప్రార్థితాభ్యయక్షేత్రం రోమశస్య మహాత్మనః ॥
౪౪. తం దృష్ట్వా పూజయామాస రోమశః ప్రీతమానసః ।
తత్ర త్రిరాత్రముషితో మునిః సోమానుజో ముదా ॥
౪౫. కార్తిక్యాం కృత్తికాయోగే ప్రాతరుత్థాయ వాక్యతః ।
ప్రాతః స్నానాయ తామ్రాయాః తీరమాప మహర్షిణా ॥
౪౬. తథేవ పుష్పనికరం తామ్రాయాః సలిలే శుభే ।
దృష్ట్వా మహామునిః ప్రీత్యా ప్రణమ్య చ పునఃపునః ॥
౪౭. సూక్తైః మణిప్రసూం స్తుత్వా తత్ర స్నానం చకార సః ।
తదా దేవాశ్చ ఋషయః సాధు సాధ్వీతి వాదినః ॥
౪౮. ముముచుః పుష్పవర్షాణి బ్రహ్మవిష్ణుపురోగమాః ।
తావత్ వృషభమారుహ్య గౌర్యా సహ మహేశ్వరః ॥
౪౯. వరాన్ ప్రదాత్ అభద్రౌఘశమనైకవిచక్షణాన్ ।
ప్రాహ చైనం శివః ప్రీత్యా (అత్రిసూనుమ్)రోమశం మునిపుజ్జవమ్ ॥
౫౦. మహామునే తవ క్వాపి న తపః సంక్షయో భవేత్ ।
అత్ర లిజ్జం ప్రతిష్ఠాప్య మామభ్యర్చ్య విధానతః ॥
౫౧. భూయః ప్రాప్సుహి భద్రాణి కాఙ్గితాని మహామునే ।
త్వయాత్ర భక్త్యా జప్తేన సూక్తేనాద్భుతరూపిణా ॥
౫౨. సుప్రీతా దాస్యతి నదీ చందనాచలకన్యకా ।

యే పఠన్తి స్తుతిమిమాం తీర్థే మజ్జన్తి తే నరాః ॥

౫౩. లభన్తే మత్ప్రసాదేన పురుషార్థవతుష్టయమ్ ।

ఇత్థం దత్వా వరం తస్మై దేవదేవః పినాకవాన్ ॥

౫౪. సహ దేవైః భృత్యగణైః ప్రాయాత్ కైలాసభూధరమ్ ।

తతః ప్రీతమనాః భూత్వా దుర్వాసాః తపసాం నిధిః ॥

౫౫. లిక్ఖం స్థాప్య తత్తీరే కాలహస్తీశ్వరాహ్వయమ్ ।

పూజయన్ సామృమవ్యగ్రమనసా శరదాం శతమ్ ॥

౫౬. అద్యాపి వసతే రాజన్ సహ శిష్యైర్మహామునిః ।

రాజా -

బ్రహ్మాన్ కేనైవ సూక్తేన స్తుత్వా మలయనద్దినీమ్ ॥

౫౭. స్నానం చకార దుర్వాసాః తం మే శంసితమర్హసి ।

శఙ్ఖః -

మహారాజ ప్రవక్ష్యామి రహస్యం సర్వసిద్ధిదమ్ ॥

౫౮. ఏనం దృష్ట్వా తామ్రపర్ణీ తస్మై భాగ్యమకల్పయత్ ।

యదా ప్రాతః ప్రవాహేఽస్మిన్ కుసుమాన్యత్థితాన్యసౌ ॥

౫౯. సదా సన్తుష్టహృదయో బద్ధాఙ్గులిపుటో మునిః ।

జజాప పరమం సూక్తం నాభిదధ్నజలే స్థితః ॥

౬౦. దుర్వాసాః -

మలయాచల సమ్భృతే మలయానిలసోదరి ।

మరుద్వృధే మహాభాగే మఙ్గలాని ప్రయచ్ఛ మే ॥

౬౧. నారాయణి శివే గణే గౌరీదేహాసముద్భవే ।

సర్వపాపహరే మాతః తుభ్యం నిత్యం నమో నమః ॥

౬౨. మహాపాపపరిప్లుష్టం దేహం మమ తవామృతసా ।

క్షాలయామి జగన్మాతః మహ్యాం నిత్యం ప్రసీద మే ॥

౬౩. ఇతి సూక్తత్రయం జప్త్వా స్నాత్వా తత్తీర్థవారిణా ।

ఉన్మమజ్జ జలాత్తస్మాత్ ధ్యాత్వా మనసి దేవతామ్ ॥

౬౪. తత్ప్రభావాత్ ఆవిరభూత్ పురతోఽస్య మహామునేః ।

బాలాతపారుణా తస్య తపనీయవిభూషణా ॥

౬౫. స్తూయమానా దేవగణైః సిద్ధైః సన్నద్ధకన్ధరైః ।

పీయూషమివ సింఘాన్తీ కరుణాపాఙ్గవీక్షితైః ॥

౬౬. మన్దస్మితారుచా ముక్తామణిజాలమివాగ్రతః ।

వీణారవోక్తవర్ణేన వాచా ప్రాహ మహామునిమ్ ॥

౬౭. శ్రీదేవీ -

ప్రీతోఽస్మి తే మునిశ్రేష్ఠ సూక్తేనానేన భూయసా ।

యే మాం స్తువన్త్యనేనైవ తేషాన్ కామాన్ దదామ్యుహమ్ ॥

౬౮. తపోవృద్ధిరవిచ్ఛినా తవ భూయాత్ న సంశయః ।

అత్రైవ భవతా నిత్యం వస్తవ్యం ప్రీతయే మమ ॥

౬౯. శిష్యైరేభిస్తపోనిత్యైః శ్రేయస్తే భవతి ద్రువమ్ ।

తస్యాన్నామ్నా లక్షితం తీర్థం యే నేవస్తే తు జన్తవః ॥

౭౦. తేషామిష్టాన్ ప్రదాస్యామి నాత్ర కార్యా విచారణా ।

ఇత్యుక్త్వాన్తర్గధే దేవీ తామ్రా మలయనన్దినీ ॥

౭౧. సోఽపి లభ్యా వరాన్ ఇష్టాన్ దుర్వాసాః ప్రీతమానసః ।

తత్రైవ వసతిం చక్రే శిష్యైః సహ మహాతపాః ॥

౭౨. ఇత్థం తే కథితాః పుణ్యాః కథాః దుర్వాససో మునేః ।

పఠతాం శృణ్వతాం చైవ కామదోగ్రీ న సంశయః ॥

ఇతి ద్విచత్వారింశోఽధ్యాయః ।

Pro.Total = 3527 + 72 =3599.

త్రిచత్వారింశోఽధ్యాయః

ఛాయాతీర్థమాహాత్యమ్ ।

౧. శఙ్ఖః -

తతోఽపి పూర్వదిగ్భాగే నద్వాఙ్మైవోత్తరే తటే ।

ఛాయాతీర్థం ప్రశంసన్తి స్మరణాత్ పాపనాశనమ్ ॥

౨. యత్ర విద్యాధరసుతా తపసారాధ్య పార్వతీమ్ ।

లబ్ధవత్యాశ్రమం తత్ర దుర్జ్ఞయమజితాత్మభిః ॥

౩. మహాభాగ్యైకనిలయం నివసన్తి తథాశ్రమమ్ ।

ప్రపన్నం పాలయామాస పాపేభ్యో బ్రహ్మరాక్షసమ్ ॥

౪. రాజా -

కథం విద్యాధరసుతా తపసారాధ్య పార్వతీమ్ ।
ఆశ్రమం ప్రాప పరమం అక్షయాశేషమగ్గలమ్ ॥

౫. రాక్షసం పాలయామాస కో వా కేన చ హేతునా ।
ఏతాని వద విస్తార్య విమృశ్య కరుణానిధే ॥

౬. శఙ్ఖః -

వక్ష్యామి పుణ్యమాఖ్యానం పూర్వవృత్తాన్తదర్శనమ్ ।
యస్మిన్ శ్రుతిభిరాపూర్వే విలయం యాన్తి బాధకాః ॥

౭. పురా కణ్డాలకో నామ సాంవర్తకమునేస్సుతః ।
సత్యవాక్ సత్యసంకల్పః బ్రహ్మజ్ఞానవిశారదః ॥

౮. తపశ్చచార మేధావీ విన్ధ్యాద్రే వా నదీతటే ।
తావత్ దురాలపా నామ విధ్యాధరకుమారికా ॥

౯. మునిం శుశ్రూషయామాస కాలే కాలే యథోచితమ్ ।
తతో వర్షసహస్రాన్తే ప్రీతాత్మా స మునీశ్వరః ॥

౧౦. ప్రాహ విద్యాధరవధూమన్తికస్థాం కృతాజ్ఞులిమ్ ।
కణ్డాలకః -
కా త్వం తరుణీ కల్యాణీ కస్య వాసి పరిగ్రహా ॥

౧౧. కా తే మాతా పితా కో వా కిమర్థం మాముపాగతా ।
తవ శుశ్రూషయా తన్వి ప్రీతోఽస్మి నితరామహమ్ ॥

౧౨. వరాన్ వరయ భద్రం తే దాస్యామి చ మనీషితమ్ ।
ఇత్థం తేనానుశిష్టా సా సంప్రీతా ప్రాహ తం మునిమ్ ॥

౧౩. యక్షీ -

భగవన్ మమ వృత్తాన్తం వక్ష్యమాణం మయాధునా ।
సావధానేన మనసా సమాకర్ణయ సాదరమ్ ।

౧౪. పురా కుముద్వాన్ నామాభూత్ విద్యాధరజనేశ్వరః ।
కులీనో ధర్మవిద్వాగ్నీ శూరో వీరజనేడితః ॥

౧౫. తస్యాహం దయితా భార్యా ఛాయేవ పరివర్తినీ ।

- ఏవమావాం చిరం కాలం భుజ్జానౌ భాగ్యసమ్పదః ॥
౧౬. కదాచిత్ మలయప్రస్థం ప్రాప్య పుష్పితకాననమ్ ।
 క్రీడతోరావయోస్తత్ర రాక్షసః కోఽపి దారుణః ॥
౧౭. కృపీడో నామ శాలేయః పూర్వవైరమనుస్మరన్ ।
 నిహత్య మమ భర్తారం స్వయం తేన హతోఽభవత్ ॥
౧౮. భర్తారమనుగన్తం మాం యత్తాం వాగశరీరిణీ ।
 నిషేధయిత్వా సాన్త్యయ్య త్వత్పుత్రూషణకర్మణి ॥
౧౯. నియోజయామాస వాణీ మాం ప్రసాద్య చ పునఃపునః ।
 తద్విస్త్రమాభ్రాత్ ముక్తశోకా త్వామేవ శరణం గతా ॥
౨౦. మమ ప్రీతోఽసి భగవన్ యది దాతుం వరం పునః ।
 త్వత్తుల్యతపసం శాన్తం తనయం దాతుమర్హసి ॥
౨౧. ఇతి తస్యా వచశ్చుత్పా మునిః పరమహర్షితః ।
 తవ కుక్షే మహాతేజా పుత్రో బ్రహ్మవిదాం వరః ॥
౨౨. వర్తతే నాత్ర సనేహః గచ్ఛ తన్వి నిజాలయమ్ ।
 ఇతి లభ్యా వరం దేవీ తం ప్రణమ్య మునీశ్వరమ్ ॥
౨౩. సంప్రతస్థే సఖీయుక్తా స్వావాసాయ మహీపతే ।
 ఉవాస స్వగృహే తన్వీ భృశమాశ్వాసితా జనైః ॥
౨౪. తావత్ వచః కుర్వన్త్యామారాధయితుమీశ్వరమ్ ।
 సర్వే కౌతూహలధియా నిర్జగ్మరమరాలయాః ॥
౨౫. ఇన్ద్రాదయో లోకపాలాః సర్వే చాప్సరసాం గణాః ।
 మిలితాః దారాన్తికారైః సపుత్రజ్ఞాతిబాన్ధవైః ॥
౨౬. సాపి కణ్ణూలకా భక్త్యా తైః ప్రాప రజతాలయమ్ ।
 స్తుత్వా సత్వా మహాదేవం (కృష్ణ)చతుర్దశ్యాముపోషితా ॥
౨౭. ప్రాప్య ప్రసాదం శ్రీకణ్ఠాత్ సర్వే జగ్మర్మర్మథాగతమ్ ।
 సాపి విద్యాధరవధూః ముగ్ధా నారీ కదమ్బకైః ॥
౨౮. శివాలయాత్ వినిష్క్రమ్య తత్పరేఽహని సమ్భ్రమాత్ ।
 తుషారశైలరాజస్య దక్షిణే చిత్రకాననే ॥

౨౯. మహాత్థ్యాణుత్వం నామ స్థానం భూతపతేర్విభోః ।
తత్రాభ్యేత్య ఉణం స్థిత్యా విత్రాంతా గర్భిణీ శనైః ॥
౩౦. మలయం ప్రాప శైలేన్ద్రం సఖీజనసమావృతా ।
అసూత తనయాం తత్ర చన్ద్రరేఖామివ ప్రభామ్ ॥
౩౧. తతః కుమారికాం దృష్ట్వా విద్యాధరకుమారికా ।
దుఃఖితా ప్రాహ తాం వీక్ష్య వయస్థా దేవయోషితః ॥
౩౨. కిమిదం ప్రాప్తమధునా విపరీతో మనోరథః ।
ఋషివాక్ అపి వన్ధ్యాభూత్ దుర్భగాయాం మయి ధ్రువమ్ ॥
౩౩. ఇత్యుక్త్వా సా సఖీయుక్తా నిర్విణ్ణా నిస్సృహో సతీ ।
నిధాయ దారికాం భూమౌ జాతమాత్రాం వనాన్తరే ॥
౩౪. జగమ తరసా సర్గం యత్రాస్తే వసతిర్నిజా ।
తతో రుదన్తీం తాం దృష్ట్వా దయావిష్టా వసున్ధరా ॥
౩౫. అక్ష్మానాదాయ వై ప్రాదాత్ స్తన్యం స్వమమృతోపమమ్ ।
తత్ప్రానాత్ వవృధే తావత్ దశవర్షమయాకృతిః ।
౩౬. పుష్పాన్గీం ప్రాప్తచైతన్యాం బుద్ధిజ్ఞాన ఘనోదయామ్ ।
తాం కన్యాం ప్రాహ భూదేవీ స్వపుత్రీమివ సంస్థితామ్ ॥
౩౭. శ్రీభూమిదేవీ -
వతేస్స జీవ చిరం శ్రేయః ప్రాప్తమర్హసి వాఞ్చితమ్ ।
తవ సన్తు పురో నిత్యం కాఙ్క్షితాని మమాజ్ఞయా ।
౩౮. తత్ర వస్తవ్యమారాధ్య భవత్యా పరమేశ్వరీ ।
యదా యదా మాం స్మరసి తావత్ తావత్ శుభాయతే ॥
౩౯. ఆగమిష్యామ్యహం ప్రీత్యా దేవీ కామదుఘా యథా ।
ఇత్యుక్త్వా తాం మహీ దేవీ కాఞ్చిత్ విద్యాం ప్రదాయ చ ॥
౪౦. తిరోదధే ఘనచ్ఛన్నా రేఖా చాన్ద్రమసీ యథా ।
ప్రవాలమజ్జరీతల్పే శయానాం వనదేవతాః ॥
౪౧. తన్నామ్నా చక్రీరే సర్వాః సిద్ధాశ్చ పరమర్షయః ।
ప్రవాలమజ్జరీ నామ్నా సాపి చక్రే తపో మహత్ ॥
౪౨. ఇత్యమబ్ధత్రయే పూర్ణే సంప్రీతా శైలకన్యకా ।

- పురః ప్రాదురభూత్ తస్మిన్ ప్రవర్షస్తీ సుధామివ ॥
౪౩. బాలికే తే ప్రసన్నాస్మి వరం దాతుమిహాగతా ।
మదంశభూతా త్వం వత్సే మామకీ నాత్ర సంశయః ॥
౪౪. ఇతః పరం త్వయా గత్వా తామ్రాయా ఉత్తరే తటే ।
కున్దాటవ్యాం నివసతీ తపః కురు వరాననే ॥
౪౫. వైరోచనిః పురా యత్ర స్థాప్య లింగమనుత్తమమ్ ।
పూజయామాస నియమాత్ అప్రమత్తః పురోధసా ॥
౪౬. కావ్యేన శరదాం శ్రీణి సహస్రాణి సమన్వితః ।
అవధ్యత్వం పరైః ప్రాప దేవదేవాత్ పినాకినః ॥
౪౭. తస్మాత్ త్వయాపి వస్తవ్యం సహస్రం శరదాం క్రమాత్ ।
తత్ర వర్షసహస్రాస్తే పుమాభవం లప్ప్యసే శివాత్ ॥
౪౮. ఏవం బ్రువత్యామమ్భాయాం విస్మితా తా తపస్వినీ ।
ప్రవాలమజ్జారీ ప్రాహ ప్రణతా పరమేశ్వరీమ్ ॥
౪౯. కథమమ్భ భవిష్యామి పురుషో మహిలా స్వయమ్ ।
స్త్రీయః క్వాపి న గచ్ఛన్తి పుమాభవమితి మే శ్రుతమ్ ॥
౫౦. ఏతస్మై సంశయం ఛిన్ధి లోకమాతర్దయానిధే ।
శ్రీదేవీ -
శ్రుణు వత్సే తపఃక్లాన్తే కారణం కథయామ్యహమ్ ॥
౫౧. తవ మాత్రా వరో లబ్ధః సన్తుష్టాత్ మునిపుంగవాత్ ।
తవ కుక్షే సుతో భూయాత్ ఇతి తన్న మృషా వవః ॥
౫౨. తవ మాతురకృత్యేనాప్యనభిజ్ఞయా పురా ।
అధ్వశ్రమాపనోదనాయ ప్రవేశాత్ స్థాణుకాననే ।
౫౩. గర్భస్థోఽప్యర్భకస్తావత్ త్యక్రమౌరుషలక్షణః ।
యే విశన్తి వనం తావత్ భవన్తు వనితా ఇతి ।
(అలజ్ఘనీయా హి దేవస్య మర్యాదా భువనత్రయే ॥)
౫౪. తస్మాత్ త్వం పురుషః పూర్వం స్థాణుకాననసమ్భవాత్ ।
నారీభూతా చ తదఘం విజహిహి కృతోద్యమా ॥
౫౫. ఇతి తచ్ఛాసనం మూర్ధ్నా సమాదాయ మణిం యథా ।

కున్దాటవీం సమాసాద్య తపస్తేపే చ సాదరమ్ ॥

౫౬. సర్వద్వన్ద్వస్వసహా శాన్తా సంయమ్య సకలేన్ద్రియమ్ ।
స్నాత్వా త్రిషవణం భక్త్యా తామ్రాయా నిర్మలే జలే ॥

౫౭. నినాయ శరదాం సాగ్రం సహస్రమనపాయినీ ।
తతః కదాచిత్ ఆకాశాత్ అజ్ఞానాచలసన్నిభః ॥

౫౮. ముఖేన వికృతాకారేణానన్దేన కృతాజ్ఞులిః ।
లమ్బమానోష్ణజిహ్వోగ్రః రాక్షసః కోఽప్యశోభనః ॥

౫౯. ఆససాద మహాఘోరః పురతోఽస్యాః జరత్వపుః ।
హాహతి భృశమాలభ్య తామువాచ తపస్వినీమ్ ॥

౬౦. రాక్షసః -

మాతః ప్రసీద కల్యాణి విద్యాధరకులాఙ్కరే ।
ప్రాజ్ఞులిం పాహి మాం దీనమనాథం పాపకర్షితమ్ ॥

౬౧. పరిశ్రాన్తోఽస్మి నితరాం దుష్కర్మధ్వాన్తగహ్వారే ।
దైవాత్ త్వాం శరణం ప్రాప్తం పాహి మాం కరుణాత్మికే ॥

౬౨. ఇత్థం వదన్తం పతితం పాదయోః భీమదర్శనమ్ ।
దృష్ట్వా కిఞ్చిత్ భయావిష్టా వ్యవష్టభ్య పునర్పథమ్ ॥

౬౩. ప్రవాలమజ్జురీ ప్రాహ సాన్త్వపూర్వమిదం వచః ।
కన్త్వం భద్ర కుతః కేయమవస్థా తే సమాగతా ॥

౬౪. సర్వం కథయ తథ్యేన మయి గోప్యమితి చేత్ ।
రాక్షసః -

శ్రుణు వక్ష్యామ్యమ్బు సిద్ధే మమ వృత్తాన్తమాదితః ॥

౬౫. పురా దేవయుగే దేవి కాశ్యపాన్వయవర్చసః ।
కౌషీతక ఇతి ఖ్యాతో విప్రో వేదవిదాం వరః ॥

౬౬. ఆఙ్గీరసీం సముద్వాహ్య కన్యామజ్జులికాహ్వయామ్ ।
గార్వస్థ్యం వర్తయామాస విధినా స్మృతితత్త్వవిత్ ॥

౬౭. ఏవం తపస్వినోః కాలే తయోరాసీత్ తనూభవః ।
కుశకేతురితిఖ్యాతః పూర్వజన్మన్యహం కిల ॥

౬౮. అతీత్య వేదశాస్త్రాణి పిత్రోః శుశ్రూషణే రతః ।

- కలాజాతం సమస్తం మే విధేయమభవత్ క్రమాత్ ॥
౬౯. విధినా విహితా తావత్ భూయిష్టా భూరి దక్షిణా ।
గురుణానుమతః స్నానం కర్మ నిర్మితవానహమ్ ॥
౭౦. తతః పితా మే సుప్రీతః కర్తుం వైవాహికీం క్రియామ్ ।
ఉద్యోగమకరోత్ ఆప్తైః బన్ధుభిః ప్రీతిపూర్వకమ్ ॥
౭౧. తదా రహో నిషిధ్యాహముక్తవాన్ పితరం మమ ।
తాత కోఽయం సమారమ్భో దారిద్ర్యోపహతాత్మనామ్ ॥
౭౨. అర్థసాధ్యమిదం విప్ర అనర్థః కరవామ కిమ్ ।
తస్మాత్ రాజానమాసాద్య తోషయిష్యే బహుప్రదమ్ ॥
౭౩. ఆనయిష్యామ్యసంఖ్యాతమర్థం సర్వసుఖప్రదమ్ ।
ఇతి తాతం సమాశ్వస్య మాతరం చ తపస్విసీమ్ ॥
౭౪. గత్వా చ శ్రీధరం నామ్నా రాజానం మనునన్దనమ్ ।
అర్థదం సంసది ప్రజ్ఞాం విద్యాం విస్తార్య విస్మితమ్ ॥
౭౫. రాజన్ ప్రదేహి మే విత్తం యేన తృప్తిం భజామ్యహమ్ ।
ఇతి పృష్టః స భూపాలో మయా విత్తానుకాఙ్క్షిణా ॥
౭౬. ప్రాదాత్ స్వదేహతులితం మణికాఞ్చనసఞ్చయమ్ ।
ప్రతిగృహ్య పునర్గేహం నిర్యాతో భారముద్వహన్ ॥
౭౭. శనైరుత్తిర్య చాధ్వానం విన్ద్యం ప్రాప్తోఽహమద్భుతమ్ ।
సఞ్చారవాన్ పునః శ్రాన్తః ఘృతిపాసార్తితః పునః ॥
౭౮. కస్మింశ్చిత్ తరుమూలే వాపీకూలోపకణ్ణతః ।
న్యషీదం పరం గన్తుం తదధ్వానమశక్నువన్ ॥
౭౯. తత్ర తావత్ దైవయోగాత్ కన్యా కాచిత్ సమాగతా ।
మాం సమీక్ష్య సన్నేహమిదం వచనమబ్రవీత్ ॥
౮౦. కో భవాన్ నరవైదూర్య కిమర్థమటపీం గతః ।
కన్దర్పో వాథవా దేవ సిద్ధో వా మానుషోఽపి వా ॥
౮౧. త్వాం దృష్ట్వా విస్మయాకారం యువానమతిసున్దరమ్ ।
పరం గన్తుం న శక్నోమి కన్దర్పశరపీడితా ॥

౮౨. ఉపేక్షనే మామిహ చేత్ ప్రాణాన్ త్యక్త్యే న సంశయః ।
ఇత్థం వదంతీం తాం దృష్ట్వా కామరాజకలామివ ॥
౮౩. కౌతూహలసమాయుక్తః ప్రోవాచమహమజ్గనామ్ ।
అద్య కల్యాణీ కథయ కౌతుకోత్సాహరూపిణీ ॥
౮౪. మమాపి వర్తతే బుద్ధిః తవ ప్రతివిధిత్సయా ।
త్వదాలోకన సౌభాగ్యాత్ గతో మేఽథ పరిశ్రమః ॥
౮౫. యదాభిలషితం కార్యమావయోరస్తు కాననే ।
ఇత్యుక్తవతి మయ్యేషా సమాగత్య శుచిస్మితా ॥
౮౬. సమాశ్లిష్య రతిం చక్రే సౌఖ్యం స్వర్గైఽపి దుర్లభమ్ ।
ఏవం తస్మిన్ వనే దేవి రమమాణౌ పరస్పరమ్ ॥
౮౭. కులోచితాని కర్మాణి వేదశాస్త్రోచితాన్యపి ।
విస్మృత్య సహకైరాధ్యా తద్వర్తిరనుమోదితః ॥
౮౮. రాజ్ఞా దత్తని విత్తాని వ్యయీభూతాని కాలతః ।
ఏవం నివసతోఽటవ్యాం సమ్మిల్య చ వనేచరైః ॥
౮౯. మరణం చాపి మే ప్రాప్తమాశీవిష ఇవాగ్నినా ।
నీతో వ వైవస్వతపురం కిక్కిరైర్హోరదర్శనైః ।
౯౦. అనుభూయ చిరం కాలం నరకాన్ ఏకవింశతిమ్ ।
ఆజ్ఞయా ధర్మరాజస్య బ్రహ్మరక్షోఽభవం తథా ॥
౯౧. మహేన్ద్రాత్ దక్షిణే భాగే నిర్జనే జలవర్జితే ।
క్షుత్పిపాసాపరిశ్రాంతః శుష్కకణ్ఠోష్ణతాలుకః ॥
౯౨. న పశ్యామి జలం క్వాపి పాతుం స్వచ్ఛన్దతోఽనఘమ్ ।
పశ్యామి శాఖినః స్నిగ్ధాన్ ఫలపుష్పోపబృంహితాన్ ॥
౯౩. ఛాయాం తదాపి మే వస్తుం న పశ్యామి మహీతలే ।
మాదృశాః బహవః సన్తి చరన్తో బ్రహ్మరాక్షసాః ॥
౯౪. తే లభన్తే క్వచిత్ క్వాపి అన్నపానాదికాన్యపి ।
అహో పాపస్య బాపల్యం పశ్యామి పరమాద్భుతమ్ ॥
౯౫. అరణ్యే సన్తి పక్వాని ఫలమూలాదికాన్యపి ।
తోయాన్యమృతకల్పాని వాపీకూపనదీషు చ ॥

౯౬. ఇత్థం మయా శ్రాన్తిజషా దుఃఖితే నాటతా మహీమ్ |
చతురశీతి సహస్రాణి అష్టా పఞ్చశతాన్యపి ||
౯౭. వర్షాణి వాతవర్షాణాం సహమానేన కేవలమ్ |
వ్యతీతాని వినాహారైః పాసీయైశ్చ సమన్తతః ||
౯౮. బహునా కిం ప్రలాపేన శ్రుణు మాతః తపస్విని |
కేన వా కారణేనాపి క్రౌర్యం మే హృదయం కథమ్ ||
౯౯. అజ్ఞానమతిరౌద్రత్వమపయాతం హృది స్థితమ్ |
పూర్వజన్మస్మృతిర్జాతా కేన వా పుణ్యయోగతః ||
౧౦౦. పూర్వేషు చ యథా జాతా క్షుద్ధోరా బలశాలిని |
సుప్రోత్థిత ఇవారణ్యం పశ్యమానః సమన్తతః ||
౧౦౧. త్వామగ్రే పరిపశ్యామి జననీమివ సంస్థితామ్ |
శరణం త్వాం ప్రపన్నోఽహం పాపాన్మోచయ మామిహా ||
౧౦౨. యేన కేనాప్యపాయేన త్రాహి మాం దుఃఖసాగరాత్ |
ఇతి బ్రువాణం పతితం పాతయోః భయవిహ్వలమ్ ||
౧౦౩. ప్రసాదపూర్వం ప్రాహేదం విస్మితా బ్రహ్మరాక్షసమ్ |
పశ్యన్తి కృపయా చైనం విద్యాధరవధూరియమ్ ||
౧౦౪. ప్రవాలమజ్జరీ -
భద్ర మాస్తు మనఃఖేదో మావిషాదముపైహి చ |
ఇతః పరం విధాస్యామి శ్రేయసే తవ కేవలమ్ ||
౧౦౫. ఏతత్ హి పరమం క్షేత్రం దయితం తు హి దుహితుర్గిరేః |
తయాద్ర స్థాపితో లిక్ష్ణో లోకమాత్రా పురాతనః ||
౧౦౬. అద్యాపి లోకరక్షాయై జాగర్తి భగవాన్ శివః |
అత్ర తీరే మహాపుణ్యే గౌరీసన్తోషణాయ హి ||
౧౦౭. ఆవిర్భూతాని తీర్థాని కోటిశః శమ్భుశాసనాత్ |
ఏషా పీయూషధారాఖ్యా చన్దనాచలకన్యకా ||
౧౦౮. గంజాదిభిర్నదీముఖ్యైః ప్రత్యహం సేవ్యతే ముదా |
అత్ర శైలేన్ద్రదుహితుః వక్షోజఘటసంజ్ఞినా ||

౧౦౯. సంయోగాత్ కుఙ్కుమేనైతత్ సానురాగమివస్థితమ్ ।
పశ్య తీర్థవరం పుణ్యం దర్శనాత్ భుక్తిముక్తిదమ్ ॥
౧౧౦. అత్ర ఛాయా జలే యస్య బిమ్బతా దృశ్యతే యదా ।
తదా నిర్ఘాతకలుషో జాయతే జన్తురజ్ఞసా ॥
౧౧౧. ఇతి మహ్యం పురా గుప్తం కథితం శైలకన్యయా ।
ఛాయాసంయోగతః తీర్థే తవ పపో వినాశితః ॥
౧౧౨. మయా సహ మహాతీర్థే స్నానం కురు విధానతః ।
అత్రైవారాధయన్ నూనం పూతాత్మా త్వం భవిష్యసి ॥
౧౧౩. ఇత్యుక్త్వా రాక్షసం దేవీ విద్యాధరవధూః స్వయమ్ ।
తమేనం స్నాపయామాస తస్మిన్ తీర్థే దయావతీ ॥
౧౧౪. ప్రణామమాచరత్ శమోఘాః అగ్రతః త్రాహి మామితి ।
శివం ప్రదక్షిణీకృత్య శివేతి శివసన్నిధౌ ॥
౧౧౫. పపాత గిరిసంకాశో రాక్షసో ఘోరదర్శనః ।
మూర్ధానం చ వినిర్భద్య కిఞ్చిత్ తేజస్ సముత్థితమ్ ॥
౧౧౬. దేవరూపవపోవైః కోటికన్దర్పలక్షణమ్ ।
ఆజగ్మురఖిలా దేవాః హరినారాయణాదయః ॥
౧౧౭. ముఞ్చతః పుష్పనికరం స్తువన్తశ్చ మహేశ్వరమ్ ।
సిద్ధచారణగన్ధర్వయక్షవిద్యాధరోరగాః ॥
౧౧౮. దిదృక్షవో భూతగణాః మునయో నారదాదయః ।
విమానైర్నిబిడం వ్యోమ భూతైరన్యైర్మహితలే ॥
౧౧౯. ఏతస్మిన్నస్తరే తస్మాత్ మహాలింగాత్ ఉమాపతిః ।
ఆవిర్భూవా పార్వత్యా కోటిసూర్యసమద్యుతిః ॥
౧౨౦. గంగాధరః శశిధరః వృషారూఢః పినాకధృత్ ।
సానుకమ్పం సమభ్యేత్య విద్యాధరసుతామిమామ్ ॥
౧౨౧. పస్పర్శ పాణిభిః ప్రీత్యా శన్తమైః ధరణీపతే ।
నారీభావం తతో ముక్త్యా పశ్యతాం సర్వదేహినామ్ ॥
౧౨౨. షోడశాబ్జవయాః రాజన్ పుమానాసీత్ మణిప్రభః ।
హా హేతి తత్ర గీర్వాణాః సిద్ధాశ్చ పరమర్షయః ॥

౧౨౩. నేదురుచ్చైర్స్మయావిష్టాః సస్తుష్టాశ్చ బభూవిరే ।
త్యక్తస్త్రీభావకాలుష్యాత్ ప్రాప్తపుంస్త్యేన శోభనః ॥
౧౨౪. తుష్టావ పరమేశానం బద్ధాజ్ఞులిపుటః స్థితః ।
ద్వైతీభూయ జగత్ పాతి తస్మై పూర్ణాయ తే నమః ॥
౧౨౫. పురాతనాయ పుణ్యాయ పురుషార్థప్రదాయినే ।
పురాన్తకాయ భూతానాం పతయే స్థాణవే నమః ॥
౧౨౬. ఏకతః పురుషాకారమేకతః మహిలాత్మకమ్ ।
ప్రపంచపితరం వందే వందే విశ్వైకమాతరమ్ ॥
౧౨౭. క్వచిత్ కర్పురవర్ణాయ క్వచిత్ కుజ్జుమమూర్తయే ।
నీలగ్రీవాయ దేవాయ నిష్కలాయ నమో నమః ॥
౧౨౮. త్వమాదౌ రజసావిష్టః సత్వేనాసౌ జగత్స్థితిః ।
త్వమేవాస్తే తు తావాత్మన్ త్వామహం శరణం గతః ॥
౧౨౯. త్వామాహుః శ్రుతయః సత్యమవ్యక్తం వ్యక్తమేవ చ ।
తస్మాత్ త్వాం జగదాధారం ప్రణతోఽస్మి సదాశివమ్ ॥
౧౩౦. తత్తత్కర్మఫలప్రాప్త్యై యదాజ్ఞారూఢమౌలిసః ।
బ్రహ్మాద్యః సకలాః దేవాః తస్మై పూర్ణాత్మనే నమః ॥
౧౩౧. నమశ్శివాయ శాన్తాయ నమస్సోమార్థధారిణే ।
నమస్సకలకల్యాణసౌభాగ్యామరశాఖినే ॥
౧౩౨. శేఖరీకృతపీయూషనిధయే నిధయే నమః ।
యదేకమమలం బ్రహ్మానిర్గుణం పరమాద్భుతమ్ ॥
౧౩౩. నమః పరాయ సర్వేషాం భాస్కరాయ నమో నమః ।
ఇత్థం స్తువంతం ప్రణతం కృతాజ్ఞులిముపస్థితమ్ ॥
౧౩౪. పునః ప్రాహ మహాదేవః ప్రణతార్తిప్రభజ్జనః ।
వత్స ధర్మభృతాం శ్రేష్ఠ శ్రేష్ఠః త్వమసి దేహినామ్ ॥
౧౩౫. స్తోత్రేణ తపసా చైవ ప్రీతోఽస్మి నితరామహమ్ ।
తవ నిత్యా తు గాన్ధర్వవిద్యా కౌతూహలావహా ॥

౧౩౬. తవ సస్త్యక్షయా భోగాః సర్వలోకేషు సర్వదా ।
త్వయా యత్ ద్రోహతః పాపాత్ రాక్షసత్వాత్ విగర్హితః ॥
౧౩౭. సఖా తే భవితా నిత్యం యావదాభూమిసమ్ప్లవమ్ ।
సాయుజ్యం యువయోరన్తే దాస్యామ్యహమసంశయమ్ ॥
౧౩౮. త్వాం దృష్ట్వా ప్రాప్తముమ్భావం బ్రహ్మాద్యా సకలాస్సురాః ।
హా హేతి విస్మయాత్ ప్రోచుః తస్మాత్ హాహేతి నామవాన్ ॥
౧౩౯. పూజ్యమానైస్సమస్తైస్త్వం త్వం గన్ధర్వో భవిష్యసి ।
అవిచ్ఛన్నోఽనుహార్దత్వాత్ అవిముక్తః సుహృత్తయా ॥
౧౪౦. హూహూ నామ సఖా తేఽస్తు తుల్యభోగ స్వయంసఖః ।
అతః స్నాత్వా మహాతీర్థే మాం పశ్యన్తి సకృన్నరాః ॥
౧౪౧. తే భుక్త్వా చిరం భోగాన్ అన్తే మాం యాన్తు కేవలమ్ ।
ఇత్యుక్త్వాన్తర్దధే దేవే తా చ దేవైరభిష్టుతా ॥
౧౪౨. విమానవరమారూఢౌ సమాయాతౌ సురాలయమ్ ।
ఇత్థం కథామఖిలకల్మషమోహహస్త్రీం
పుణ్యాం శివాం పురహరస్య చ తీర్థమూర్తేః ।
శృణ్వన్ పఠన్ అపి దినేషు మహోదయేషు
నిర్ముక్తపాపకలుషో భవతీహ మర్త్యః ॥
- ఇతి త్రిచత్వారింశోఽధ్యాయః ।   Pro.Total = 3599 + 142 =3741.

చతుశ్చత్వారింశోఽధ్యాయః

జ్యోతిర్వనమాహాత్యమ్ ।

౧. ఇత్థం నిగద్య ధర్మాత్మా శక్ష్మయోగీ మహీభుజే ।
కథాం కర్ణైకపీయూషాం దోషాపాయధురన్ధరామ్ ।
౨. భూయో రాజానమాభాష్య పునర్వక్తుముపచక్రమ్ ।
పురా వృత్తమాఖ్యానం పుణ్యానామివ కన్ధలమ్ ॥
3. శక్ష్మ ; -
శ్రుణు రాజన్ ప్రవక్ష్యామి పురా వృత్తాం కథామిమామ్ ।
శృణ్వతాం పఠతాం చాపి పురుషార్థోదయావృతామ్ ॥

౪. పురా దేవయుగే దేవీ దేవదేవస్య వల్లభా ।
ఉమా కదాచిత్ కైలాసే కనకోజ్జ్వలమణ్డపే ॥
౫. సంస్థితాశ్చే మహేశస్య భక్తానాం దర్శనం దదౌ ।
తదా పాణ్డ్యమహీపస్య తపసా తుష్టమానసా ॥
౬. దేవం విజ్ఞాపయామాస అవస్థాం పాణ్డ్యభూపతేః ।
దేవేదానీం పరిశ్రాన్తే భక్తే పాణ్డ్యమహీభుజి ॥
౭. అవిలమ్బం ప్రదాతవ్యం కాజ్ఞీతం పరమేశ్వర ।
ఇతి దేవ్యా వచః శ్రుత్వా స్మయమానో మహేశ్వరః ॥
౮. వ్యాజహార పునర్దేవీం భక్తానాం హితకామ్యయా ।
లోకమాతః శ్రుణుష్యాత్ర త్వమేవ జగతాం ప్రసూః ॥
౯. త్వయైవాభిమతో దేయో భూపతేరస్య భామిని ।
పుత్రీభూతా త్వమస్యైవ శ్రేయః కురు కులోచితమ్ ॥
౧౦. అహం త్వాముపయాస్యామి తవ ప్రీతి విధిత్సయా ।
ఇత్యాదిష్టా భగవతా మలయధ్వజభూపతేః ॥
౧౧. కన్యా తటాతకా నామ్నా సజ్జుజ్ఞే సాప్యయోనిజా ।
త్రిస్తనీ దివ్యసాభాగ్యశీలోదారగుణాన్వితా ॥
౧౨. సాధ్వీం రాజపదే చక్రే స భూపాలః ప్రహృష్టవాన్ ।
అభిచ్య సుతాం బాలామనపత్యాఘసంశ్చయాత్ ॥
౧౩. విముక్తేఽప్యటవీమేత్య తతస్తప్త్యా సుదారుణమ్ ।
సమియాయ చిరేణైవ శివసాయుజ్యమణ్డసా ॥
౧౪. సైషా బాలాపి సర్వజ్ఞా రాజసింహాసనస్థితా ।
శశాన వసుధాం కృత్నాం పారావారవరాం పరామ్ ॥
౧౫. విజిత్య లోకపాలాన్ చ మహేంద్రవరుణాదికాన్ ।
యత్ప్రతాపాగ్నిసంతప్తా భూపాలా భీతిసప్లవే ॥
౧౬. నిమజ్జంతః కరం దత్వా జీవనం యాపయామాసుః ।
యదాలోకనలేశేన తిరోధత్తే పయోధరః ।
౧౭. స పతిర్భవితా తస్యా ఇతి వాగాహ పుష్కరాత్ ।
ఇతి నిశ్చిత్య సా కన్యా విజిత్య భువనత్రయీమ్ ॥

౧౮. కైలాసకటకే దేవం సమాలోక్య పినాకినమ్ |
తృతీయస్తనహీనాభూత్ చకమే తాం చ శక్జరః ||
౧౯. తాముద్వాహ్య మహాదేవో మధురాయాం మహేశ్వరః |
నామ్నా సున్దరపాణ్డ్యోఽభూత్ కామరాజ ఇవాపరః ||
౨౦. తస్యాం తస్య చ పుత్రోఽభూత్ స్వయమేవ షడాననః |
శ్రియా బలేన చ బుధ్యా చ నామ్నా శ్రీబలధిర్మహాన్ ||
౨౧. స శాస్త్రాణామాగమానాం నిగమానాం చ పారగః |
పిత్రోః శుశ్రూషణం చక్రే వినయాచారసమ్పదా ||
౨౨. సోఽయం లభ్యా తపశ్శక్త్యా శామ్భవం లైక్జమద్భుతమ్ |
జ్యోతిర్వనే స్థాపితవాన్ సనకస్యానుశాసనాత్ ||
౨౩. విరస్తనీం కథాం శ్రుత్వా నిర్మలాభ్యుదయోజ్జ్వలామ్ |
అనుగ్రహాత్ ఆదిపిత్రోః అర్చయామాస తత్ర హి ||
౨౪. తదాది తద్వనం లోకే ప్రశస్తమభవత్ విభో |
తత్ప్రితిం కుర్వతోరాదిపిత్రోస్సాన్నిధ్యగౌరవాత్ ||
౨౫. తద్వనం శ్రవణాత్ ఏవ మహాపాతకనాశనమ్ |
యే పశ్యన్తి తక్షేత్రం తే స్యుర్ముక్తా న సంశయః |
౨౬. తత్ర బ్రహ్మమయం జ్యోతిః జాగర్త్యాభూత సమ్లవమ్ |
యత్రేన్ద్రాయ మహాజ్యోతిం దర్శయామాస శక్జరః ||
౨౭. ఉన్మాదరోగాన్ముక్తోభూత్ యత్ర నన్దో మహిపతిః |
పుత్రవాత్సల్యసమ్పన్నా గౌరీ ప్రాదురభూత్ జలాత్ ||
౨౮. తదాది గౌరీతీర్థం తత్ తత్ర నామ్నా ప్రశస్యతే |
దుర్వాసశాపాత్ నిర్ముక్తా తత్రైవ హి సరస్వతీ ||
౨౯. వృషో నామ పురా యజ్ఞో స్తేన(స్వేన) శాపాత్ వృషాకృతిః |
యత్ర క్షేత్రదర్శనాదేవ భూయః స్వం రూపమవాప్తవాన్ ||
౩౦. తస్మాత్ తక్షేత్రమాహాత్యం రాజన్ వాచామగోచరమ్ |
మయా వర్షశతేనాపి వక్తుం నాలం హి విస్తరాత్ ||
౩౧. ఇతి తద్వచనం శ్రుత్వా క్షేత్రమాహాత్యసమ్ముతమ్ |
స వీరసేనో భూజానిః ప్రత్యువాచ మునీశ్వరమ్ ||

3౨. రాజా -

భగవన్ యోగినాం శ్రేష్ఠ సర్వజ్ఞ కరుణానిధే ।
మయి ప్రసీదదాత్యర్థం త్వత్పాదాబ్జావలమ్బిని ॥

33. అపారమహిమాధారే షేత్రే జ్యోతిర్వనాహ్వయే ।
దృశ్యస్తే దేవదేవస్య లీలావైశిష్ట్యసమ్పదః ॥

3౪. ఉగ్రశ్రీవలధిః శ్రీమాన్ రాజా పాణ్డ్యకులోద్భవః ।
కథం మేఘాత్ మహాలింగం లబ్ధవాన్ పరమాద్భుతమ్ ॥

3౫. కథం వా స్థాపయామాస మహాయోగీన్ద్రశాసనాత్ ।
కథమిన్ద్రో మహద్ధామ దదర్శానుగ్రహాత్ ప్రభోః ॥

3౬. శాపగ్రస్తః కథం యక్షః పశురూపాత్ విమోచితః ।
సరస్వతీ కథం ముక్తా మునిశాపాత్ సుదారుణాత్ ॥

3౭. పార్వతీ పుత్రవాత్సల్యాత్ సాన్నిధ్యం విదధే కథమ్ ।
ఏతానన్యాని విస్తార్య కథయ త్వం మహామతే ॥

3౮. విచిత్రం తత్ర పశ్యామి చరితం శూలపాణినః ।
ఇత్థం రాజ్ఞా భక్తిభారప్రణమణీమౌలినా ॥

3౯. సమ్ప్రుష్టః స మహాయోగీ హర్షరోమాఞ్చువిగ్రహాః ।
ప్రశస్య భూయో రాజానం వ్యాజహార కథామిమామ్ ॥

౪౦. శక్తిః -

అన్తు భద్రమనుస్యూతధర్మమార్గవిహారిణః ।
తవ ప్రీతోఽస్మి నితరామనర్గలధియా విభో ॥

౪౧. త్వదన్తర్వృత్తికలికామభిజ్ఞాతుమివాధునా ।
కథా సజ్కుచితా భూరి విస్తరా సాగరోపమా ॥

౪౨. చిత్రవృత్తిరభివ్యక్తా తవాదర్శోపమామలా ।
ధర్మాదన్యత్ర చ్యవతే కౌముదీవ నిశాకరే

౪3. అతిగోప్యమనర్దేభ్యః పురా వృత్తాన్తమీదృశమ్ ।
సతావ్రతే త్వయి వక్ష్యామి నాత్ర కార్యా విచారణా ॥

౪౪. కులీనతా సదాచారసమ్పన్నత్వమవక్షతా ।

- బ్రహ్మణ్యతా వివేకత్వం త్వయి ధత్తే సమాజతామ్ ॥
౪౫. సన్మష్టోఽస్మి మహారాజ శ్రద్ధయా తవ కేవలమ్ ।
వక్ష్యమాణం మహారాజ ఇతిహాసకథామిమామ్ ॥
౪౬. సమ్భవయ మహారాజ శ్రోత్రయోరథీతిం పదే ।
కథేయం కలికాలుష్యకలనా కర్మనిర్మదా ॥
౪౭. ధర్మమార్గైకసంస్కారసాచివ్యమణిదీపికా ।
అపారనరకద్వారపిథానకరవాలికా ॥
౪౮. సమ్పదాగమవైకాస్తవర్ధనీ ధ్వస్తకణ్ణికా ।
శ్రుణు రాజన్ కథామేనాం పుణ్యాం కోఽపి వనేచరః ॥
౪౯. అన్ధోఽపి భూయః సంప్రాప లోచనే దీర్ఘదర్శనే ।
ఏతామద్భుతాకారాం శ్రుణు నాన్యేన చేతసా ॥
౫౦. పురా లోకహితార్థాయ భగవాన్ పరమేశ్వరః ।
ఉపయమ్య విధానేన పాణ్డ్యకుమారికామ్ ॥
౫౧. తస్యాముత్పాదయామాస పంచ పంచాస్యవిక్రమాన్ ।
సుతాన్ విద్యాసు నిపుణాన్ సోమసూర్యాగ్నివర్చసః ॥
౫౨. సర్వశ్రేష్ఠో మహారాజ యథా రత్నేషు కౌస్తుభః ।
ఉగ్రశ్రీవలధిర్నామ ప్రాణతాశేషభూపతిః ॥
౫౩. యమేనం కథయన్త్యధా సాక్షాత్ క్రౌంచాన్తకారిణమ్ ।
తస్యానుజో వజ్రధర్మా నామ్నా లోకేషు గీయతే ॥
౫౪. తమేనం పరిశంసన్తి సాక్షాత్ నస్తీశ్వరం సురాః ।
తృతీయో తనయో రాజ్ఞో సాదాసో నామ నామతః ॥
౫౫. మాణిభద్రం ప్రశంసన్తి ప్రమథానామధీశ్వరమ్ ।
తస్యానుజః కుమ్భకేతుః ప్రశస్తో వీరసమ్మతః ॥
౫౬. వీతిహోత్రాం చ సమ్భూతం తమేనం మునయో విదుః ।
సోమా(శత)ధామాభవత్ తేషాం మనుజః తుల్యవిక్రమః ॥
౫౭. యేన లోకమిదం సర్వం క్షేమయుక్తమభూత్ పురా ।
శివయోః ప్రీతిమాతన్వన్ అవతీర్ణా హి చన్ద్రమాః ॥

౫౮. ఇత్థం సుహృత్సు వీరేషు ప్రశస్తేషు పరాక్రమైః ।
ప్రహర్షమతులం లేభే దేవదేవశ్చ పాణ్డ్యరాట్ ॥
౫౯. వపుషా పుష్పధన్వానం వపుషా ప్రాప్తయావనమ్ ।
తేజసా సూర్యసంకాశం ధిషణం ప్రాప్తవిద్యయా ॥
౬౦. సమాహూయ సుతం జ్యేష్ఠం సున్దరాభ్యో మహీపతిః ।
యౌవరాజ్యేఽభిషిచ్యైనం సుమేరోః దక్షిణాపథే ॥
౬౧. ద్వితీయం పశ్చిమే దేశే తృతీయం చోత్తరాపథే ।
తురీయం పూర్వభాగే చ కృత్వా నస్తుష్టమానసః ॥
౬౨. కైలాసాత్ దక్షిణే భాగే శతశ్శృంగాఖ్యభూతలే ।
మధ్యే జనపదః పుణ్యః సర్వభాగ్యసమృద్ధిమాన్ ॥
౬౩. తప్తచామీకరమయీ మహామాణిక్యశర్కరా ।
దీప్యోద్యానగుణోపేతా నానానగరమణితా ॥
౬౪. తన్మధ్యే కౌతుకాభిఖ్యా నగరీ యోజనాయతా ।
చమ్పావతీ శతహ్రదా త్రిస్తోతా చ సరస్వతీ ॥
౬౫. ఏతాః పీయూషసలిలాః ప్రవహన్తి సమన్తతః ।
యత్ర జీవన్తి మనుజా వర్షాణామయుతం క్రమాత్ ॥
౬౬. తద్రాజ్యే శతధామానం రాజానమకరోత్ విభుః ।
ఏవం నిధాయ భూభారం పుత్రేషు గుణశాలిషు ॥
౬౭. అవాత్సీత్ సహ ధర్మిణ్యా మధురాయాం మహీపతిః ।
ఇన్ద్రాదిభిర్లోకపాలైః ప్రత్యహం పరిపూజితః ॥
౬౮. బుభుజే విషయాన్ భౌమాన్ ఉమయా సహ శఙ్కరః ।
అథ శ్రీవలధిః పాణ్డ్యో ధర్మాత్మా పితృసమ్మతః ॥
౬౯. మణలూరుపురం ప్రాప్య మహాభోగసమృద్ధిమాన్ ।
వినీతైశ్చ స్వసామనైః రాజధర్మపరాయణైః ॥
౭౦. సూక్ష్మార్థవేదిభిః స్నిగ్ధైః ఆత్మభక్తైర్మహాకులైః ।
విస్మితః పాలయామాస త్రిలోకీం మఘవా యథా ॥
౭౧. కదాచిత్ ఆస్థానమస్య దేవర్షిర్నారదో మహాన్ ।

తత్ర సమ్భావితస్తేన రాజానమిదమబ్రవీత్ ॥

౭౨. వత్సాయుష్మన్ మహాభాగ శూరోఽసి బలవాన్ అసి ।
త్వయ్యేవ ధర్మో నీతిశ్చ సౌమనస్యం వదాన్యతా ॥

౭౩. ఆలోకాలోకమాస్వర్గమాపాతాలాస్తరాలకమ్ ।
త్వస్కీర్తిసమ్పదః పుణ్యాః శ్రూయతే పఠితా జనైః ॥

౭౪. తస్మాత్ త్వాం వాసవో రాజా కాఙ్క్షన్ మైత్రీపదం విభుః ।
స్పృహయత్యన్వహం శ్రేయః తస్మాత్ నూనం భవిష్యతి ॥

౭౫. తారకాఖ్యస్య దైత్యస్య నస్తా కుణ్ణోదరాహ్వయః ।
నష్టేష్యశేషదైత్యేషు తారకాఖ్యేషు భూపతే ॥

౭౬. హతశేషో భయావిష్టః కాన్తిశీకత్వమాగతః ।
మానసోత్తరమాసాద్య గుహాయాం వవృధే బలీ ॥

౭౭. భార్గవస్యోపదేశేన తపసారాధ్య శక్కరమ్ ।
అవధ్యత్వం సురైః ప్రాప్య సముద్వేజయతే సురాన్ ॥

౭౮. తదుపద్దవవిద్ధస్య సర్వసౌభాగ్యవిభూతయః ।
నితరాం సుఖినో వైవ హేమస్తనలినీ యథా ॥

౭౯. తస్మాత్ త్వయా పాలనీయా బలినా త్రిదివోకసః ।
తవ శ్రేయాంసి భూయాంసి భవన్త్యేవ న సంశయః ॥

౮౦. ఇత్యుక్తవతి దేవర్షౌ పుష్కరాత్ ఇన్ద్రచోదీతః ।
మాతలిః సమధిషాయ విమానం కాఞ్చనారుణమ్ ॥

౮౧. ఆవిర్భూవ సహసా ప్రత్యూషే భానుమాన్ ఇవ ।
స రాజనూనుమాసాద్య జయ జయేతి కీర్త్యన్ ॥

౮౨. ప్రాహ ప్రసన్నవదనః యథేన్ద్రేణానుశాసితమ్ ।
మాతలిః -

పాణ్డ్యరాజకులోత్తంస కుమార జయతాం గురో ॥

౮౩. త్వామిన్ద్రః ప్రాహ సౌహార్దాత్ దేవః కుశలమబ్రవీత్ ।
త్వయా వయం స్వర్గభుజః జీవామః ఖలు శత్రుహన్ ॥

౮౪. కుణ్ణోదరభయాత్ అస్మాన్(త్) త్రాతా మా తే విడమ్బనమ్ ।
ఏతత్ విమానమారోహ వర్మ చేదం గృహాణ భో ॥

౧౫. అనేన ధనుషా బాణైః అమోఘైః వజ్రసన్నిభైః ।
శక్త్యా చైవానయా క్షిప్రం త్వం హత్వా దానవం రణే ॥
౧౬. జయలక్ష్మ్యా చ సమాయుక్తః పునరేష్యస్యసంశయమ్ ।
ఇతి శ్రుత్వా వచస్తస్య ప్రీతః శ్రీవలధిర్పుపః ॥
౧౭. తథేతి ప్రతిశ్రుత్య చోదయామాస మాతలిమ్ ।
గృహీతధనురాపత్య తూణీరాక్షయసాయకౌ ॥
౧౮. శక్తిపాణిః ప్రసన్నాత్మా సమారోహత్ ప్రతాపవాన్ ।
అథోత్పాత వేగేన స్యన్దనో వ్యోపవర్తనా ॥
౧౯. సంప్రాప్య భానుపదపీం ప్రతస్థే వారుణీం దిశమ్ ।
అతీత్య భారతం దేశం ఉల్లఙ్ఘ్యలవణార్ణవమ్ ॥
౨౦. ప్లక్షాదీన్ అన్తద్వీపాన్ చ సాగరం చ మహీపతే ।
దధిమణ్డోదధిం తీర్త్వా పుష్కరం తీర్థమణ్డలమ్ ॥
౨౧. అనేకశతసాహస్రం యోజనాయాతమణ్డితమ్ ।
ఆససాద స భూపాలః సమృద్ధనగరీం పురీమ్ ॥
౨౨. విభజన్ ఇవ మధ్యేన పుష్కరద్వీపమణ్డలమ్ ।
యం ప్రశంసన్తి సూర్యస్య బహుమాన్య చ మాతలిమ్ ॥
౨౩. నారదం ప్రణీపత్యాగ్రే సభ్యాన్ ఆమన్త్య సాన్త్యయన్ ।
రథం ప్రదక్షిణీకృత్య వ్యాజహార తదా గిరా ॥
౨౪. మహామహీధరం నామ మానసోత్తరమద్భుతమ్ ।
తత్రాభ్యన్తరభాగే తు మయమాయా వినిర్మితా ॥
౨౫. గుహా పరమవిస్తీర్ణా దుష్ప్రవేశా సురాసురైః ।
తచ్ఛరానలసన్తప్తా దానవాస్తే బిలోదరాత్ ॥
౨౬. నిర్జగ్ముః కోటిసఙ్ఖ్యాకాః సాయుధాః సపరిచ్ఛదాః ।
అసఙ్ఖ్యాత్వైర్వయైర్మృత్తైః మాతజైః స్యన్దనైరపి ॥
౨౭. పాదాత్తైః సర్వథాక్రాన్తైః ఛాదయన్తో మహీతలమ్ ।
అష్టాష్టపూర్వమత్యుగ్రం జన్యమాసీత్ జనక్షయమ్ ॥
౨౮. వవర్ష శరవర్షాణి దైత్యాః పాణ్డ్యేన్ద్రనన్దనే ।

- శక్తిగదామరభుకుణ్డిం చ భిణ్డిభాలపరశ్వధాన్ ॥
 ౯౯. శతఘ్నిశూలకున్డేమాన్యగపత్ చిక్షిపుర్పృథే ।
 స రాజసూనుర్బలవాన్ స్మయమాన ఇవ క్షణాత్ ॥
౧౦౦. నాశయిత్వా స్వశస్త్రైః చ బాణైరాశీవిషోపమైః ।
 మహానారాయణాస్త్రేణ దైత్యసైన్యం క్షణాదివ ॥
౧౦౧. భస్మసాత్ అకరోత్ రక్షః మాతలిం సంప్రహర్షయన్ ।
 స్వబలే సంక్షయం ప్రాప్తే స దైత్యో రాజసూనునా ॥
౧౦౨. నిర్విభేద శరైస్త్రీక్షైః సూర్యవైశ్వానరోపమైః ।
 యుయుధే చాస్త్రశస్త్రాఘైః అమోఘైర్మర్మభేదిభిః ॥
౧౦౩. తత్సర్వం శమయామాస రౌద్రాస్త్రేణ స్మయన్ ఇవ ।
 ఆగ్నేయేన తదాస్త్రేణ యంతారం స జఘాన హ ॥
౧౦౪. ధనుః ఛిత్వా హయాన్ హత్వా విరఢీకృత్య దానవమ్ ।
 శక్తిమాదాయ చిక్షేప తస్మై దైత్యాయ పాణ్డ్యరాట్ ॥
౧౦౫. సా శక్తిః తత్కరాన్ముక్తా ద్యోతయన్తీ నభఃస్థలమ్ ।
 సజ్జహాస్య మూర్ధానం కైలాత్ ఇవ ఘనం మరుత్ ॥
౧౦౬. ఏవం నిపతితే దైత్యే సభృత్యబలవాహనే ।
 సర్వే ముముదిరే దేవాః సేన్యాః సర్వనగోరగాః ॥
౧౦౭. ముఞ్చంతః పుష్పవర్షాణి స్తువన్తో రాజనన్దనమ్ ।
 అభిజగ్ముర్వినిహతే సర్వదేవవిరోధిని ॥
౧౦౮. ఇన్ద్రః తం ప్రాప్య సానన్దం సమాశ్లిష్య ముహుర్ముహుః ।
 వ్యాజహార వచః ప్రేష్ఠా ఉగ్రశీవలధిం తదా ॥
౧౦౯. మహావీర త్వయా సర్వే పాలితా సుమహత్ భయాత్ ।
 త్వయా మిత్రేణ నిత్యేన సౌఖ్యం విన్దామహే వయమ్ ॥
౧౧౦. త్వయైవ తారకాద్యాః చ వినష్టాః పూర్వజన్మని ।
 ఇదానీమపి తచ్ఛేషం విహితం దైత్యనాశనమ్ ॥
౧౧౧. తస్మాత్ త్వాం సుహృదం ప్రాప్య స్వర్గిణః సుఖభోగినః ।
 తస్మాత్ వయమిహాభీష్టం కర్తుం కాఙ్క్షామహే తవ ॥

౧౧౨. యత్రే మనోరథం మత్తఃప్రీత్యా ప్రాప్పుహి భూపతే ।
పూర్ణకామస్య తే నూనం కర్తుం కాఙ్క్షన్యమీ సురాః ॥

౧౧౩. బహ్వప్యణ్ణతరం వాపి ప్రీత్యా దత్తం హి సాధవః ।
ప్రతీచ్ఛన్తి మహాభాగ నదీతోయమివార్ణవః ॥

౧౧౪. శ్రీవలధిః -
దేవరాజ దయాసిన్ధో తవైతత్ ఉచితం ఖలు ।
త్వత్ప్రసాదేన జివన్తి త్రయో లోకాః సనాతనాః ॥

౧౧౫. యోగజ్ఞేమేణ యుష్మాకం ప్రహృష్యామి న సంశయః ।
తథాపి తవ హర్షాయ త్వద్దత్తం వరమజ్ఞాసా ॥

౧౧౬. ప్రీతిపూర్వం ప్రగృహ్ణామి సుహృత్ త్వమనుపాలయ ।
యేన తుష్యన్తి గీర్వాణాః యదస్తే తత్ర మానవాః ॥

౧౧౭. దేవేషు తేషు తుష్టేషు స్వయమాయాన్తి సమ్పదః ।
తస్మాత్ ప్రియతరం కర్మ భూయస్తే కర్తుముత్సహే ॥

౧౧౮. భూతేషు చ దయా నిత్యా శివే భక్తిశ్చ శాశ్వతీ ।
బ్రహ్మణ్యతా వదాన్యత్వం ప్రార్థనీయాని అమూని మే ॥

౧౧౯. ఏతత్ ఏవ మహారాజ యుష్మాభిః కరుణా యది ।
క్రియతే సతతం తస్మాత్ శ్రియం కాఙ్క్షో న మే క్వచిత్ ॥

౧౨౦. ఇతి బ్రువతి రాజేన్ద్రే నన్దనే లోకనన్దనే ।
తథాస్త్వీతి సమాభాష్య సహ దేవైః శచీపతిః ॥

౧౨౧. సహ మాతలినా భూయః ప్రస్థాప్య ప్రీతిపూర్వకమ్ ।
ఐరావతం సమారూఢః సమీయాయ శతక్రతుః ।
పురీం పులోమజాయుక్తః సహ దేవైః మరుద్గణైః ॥

౧౨౨. తతః ప్రహృష్టః స నృపాత్మజో బలీ సమాస్థితో మాతలినా రథోత్తమమ్ ।
గతక్లమః పుష్కరవర్తనా సుతో నభశ్చరైః సిద్ధగణైశ్చ కిన్నరైః ॥

౧౨౩. అతీత్య పన్థానమహఃపతేరతః ప్రభృత్యమేతావలిమేత్య భూతలే ।
ప్రవిశ్య హాలాస్యమథావివాద్య ఆసాద్య పిత్రోః చరణామ్బుజద్వయమ్ ॥

ఇతి చతుశ్చత్వారింశోఽధ్యాయః ।

Pro.Total = 3741 + 123 = 3864.

పంచుచత్వారింశోఽధ్యాయః

జ్యోతిర్వనమాగత్య స్నాత్వా శివారాధనం కుర్వతః
భగస్య నష్టనయనయుగలః ప్రాప్తిః ।

౧. అథ సునరపాణ్డ్యోఽపి దణ్డితారి(అరాతి)మణ్డలః ।
ముముదే తనయం దృష్ట్వా నిశాకరమివార్ణవః ॥

౨. సముత్థాప్య సుతం దోర్భ్యామఙ్కూమారోప్య సమ్భ్రమాత్ ।
సమాప్తాయ చ మూర్ధానం షట్పదః కుసుమం యథా ॥

౩. అప్త్రాయాప్త్రాయ సౌహార్దాత్ న తృప్తిముపజగ్మివాన్ ।
ఉభయోరఙ్గసంసర్గాత్ సౌఖ్యస్యైవాన్తరం యథా(తథా) ॥

౪. సమూహే సన్తతోదఙ్చుత్రోమాఙ్చుః పుష్పితైరివ ।
సర్వసామ్రాజ్యసౌభాగ్యపదే భావిని భూపతిః ॥

౫. అభ్యషేచయత్ ఆనన్దబాష్పపూరైరివాత్మజమ్ ।
సర్వే సభాస్యః తత్ర ప్రేమవైక్లవ్యమిశితుః ॥

౬. సర్వే ముముదిరే హృష్టాః నీపా ఇవ ఘనాగమే ।
అథ భూపతిరాహూయ మాతలిం చేన్ద్రసారథిమ్ ॥

౭. బహుమాన్య సమాయుక్తం వాక్యమేతత్ ఉవాచ హ ।
సున్దరపాణ్డ్యః -
మాతలే భవతా సాధు కార్యమేతత్ అనుష్ఠితమ్ ॥

౮. అపి కుణ్డోదరం దైత్యం దానవం జితవానసి ।
ఇన్ద్రాయ కుశలం బ్రూహి దేవేభ్యోఽపి విశేషతః ॥

౯. ప్రణామం బ్రూహి గురవే జీవాయ యదనుష్ఠితమ్ ।
ఆవయోరస్తు సౌహార్దమాకల్పమనపాయవత్ ॥

౧౦. ఇత్థం ప్రశస్య తం సూతం సున్దరే శమహీపతిః ।
స్వర్గం ప్రస్థాపయామాస సమాభవ్య మణికాఙ్చనైః ॥

౧౧. విసర్జయిత్వా సభ్యాన్ చ మన్త్రిణః యథోచితమ్ ।
అన్తఃపురం కుమారేణ స్వయమాప సమృద్ధిమత్ ॥

౧౨. తతః శ్రీవలధిః ప్రీత్యా మాతరం లోకమాతరమ్ ।

- వినయేనోపసంప్రాప్య పాదయోరభ్యవాదయత్ ||
౧౩. సా తమాగతమాలోక్య చిరాత్ ఇవ నిజాత్మజమ్ |
అభ్యనన్దత్ సమాశ్లిష్య స్నేహస్సుతపయోధరా ||
౧౪. ఆసురాస్త్రసమాశీఢమఙ్గమప్యఙ్గజన్మనః |
పశ్యన్తి పరితాపార్తా సౌహార్దాత్ ఇదమబ్రవీత్ ||
౧౫. తతః కిన్తే వపుః క్లాన్తం సుకుమారం సుమాదపి |
కథం సోఢాసి శస్త్రాణామసురాణాం మహాజసామ్ ||
౧౬. ఏతాని వ్రణజాలాని త్వదఙ్గస్థానాని పుత్రక |
తుదన్త్యన్తర్మనో మహ్యాం బడవాగ్నిరివార్ణవమ్ ||
౧౭. కథమాసీత్ తవ రణం బాలకస్య మహాబలైః |
జితవానసి తాన్ దైత్యాన్ కేనోపాయేన వార్భక ||
౧౮. ఇత్థం ముహుర్ముహుః పృష్ట్యాతివేలం విలోక్య సా |
శుశోచ రాజమహిషీ గౌరివాలోక్య తర్జకమ్ ||
౧౯. ఇత్థం వ్యాకులచిత్తాయా జనన్యాం రాజనన్దనః |
ప్రత్యువాచాఙ్జలిం మూర్ధ్నా పద్మకోశమివోద్వహన్ ||
౨౦. అనుగ్రహాత్ పితుర్మాతురపి ప్రాప్య మహారణమ్ |
నైవోద్విజన్తి మర్మాణి తేషామస్త్రాణి పుష్పవత్ ||
౨౧. పాతితాశ్చ మహాదైత్యాః నిశ్శేషాః సపరిచ్ఛదాః |
కిన్తుర్మర్మాణి మాతర్మే త్వద్వియోగానలావలీ ||
౨౨. వ్యథయత్యశనిప్రఖ్యాః దుర్బలం బలవాన్ ఇవ |
ఇతి పుత్రవచః శ్రుత్వా స రాజా సున్దరేశ్వరః ||
౨౩. పరిరభ్య పునః పుత్రం మన్దమామర్చయత్ గురుః |
వితీర్య కవచం తస్మై పుత్రాయాభ్యేత్య మన్త్రిభిః ||
౨౪. తాత మా శోకమోహాభ్యాం వియోగో భవితా న తే |
త్వదన్తికే వసిష్యామి సన్తతం జననీ చ తే ||
౨౫. ఏనాం పశ్యసి సుస్నిగ్ధాం మాతరం పితరం సుత |
తథా కరిష్యే గన్తవ్యం స్వపురం బన్ధుభిస్సహ ||

౨౬. ఇత్థం సన్తోష్య తనయం దివ్యామ్భరవిభూషణైః ।
ప్రేషయామాస మాలేయీతీరభూమిం సుశోభనామ్ ॥
౨౭. మాత్రా పిత్రా చ సౌహార్దాత్ సమ్పరిష్యజయ నన్దితః ।
కృతాజ్ఞాలిః సంప్రతస్థే పితరౌ ప్రణిపత్య సః ॥
౨౮. దేవనూతే దివం ప్రాప్తే సవాహనపరిచ్ఛదః ।
మణలూరుపురం ప్రాప్య నివాసమకరోత్ విభుః ॥
౨౯. కదాచిత్ ఆస్థానగతమాసనే పరమాద్భుతే ।
ఉపతస్థుర్మహాత్మానం మన్త్రిణో మునయస్తదా ॥
౩౦. శ్రేణీముఖ్యాః చ సామన్తాః పౌరజానపదా అపి ।
శ్వేతచ్ఛత్రసమాయుక్తం చామరాభ్యాం చ శోభితమ్ ॥
౩౧. తుష్టువుస్సంస్తవైః పుణ్యైః సూతమాగధవద్దినః ।
ధర్మేణ పాలయన్ ఆస్తే సుకుమారో మహీమిమామ్ ॥
౩౨. ఏతమిన్ అస్తరే వ్యోమ్నా దిశః ప్రావృత్య సర్వశః ।
దదర్శ సతడిన్మాలః స్తనయన్ మేఘమణ్డలమ్ ॥
౩౩. విముఞ్చన్ సన్తతాం తారాం నాదైర్భిన్నన్ ఇవామ్భరమ్ ।
మహాయుద్ధపరిశ్రాన్తిమపవాహయితుం కీల ॥
౩౪. హిమశీతైరమ్బుకణైఃమృణాలధవలైర్ముహుః ।
అపి సర్వేషు పశ్యత్సు ధారాధరగృహోదరాత్ ॥
౩౫. అచిరాంశుమహాదీపో మేఘవారణవాహనాత్ ।
శివలిఙ్గత్రయం తావత్ మహామరకతోపమమ్ ॥
౩౬. నిపపాత మహీప్రృష్ఠే సహ వైదుర్యవృష్టిభిః ।
ఏధతేవ ధనం రాజన్ ఏతత్ అభ్యుదయన్ ఇవ ॥
౩౭. అనేన భూయః శ్రేయాంసి భవిష్యన్తి న సంశయః ।
చిరార్జితానాం ధర్మాణాం తపసామపి భూపతే ॥
౩౮. పరిపక్వఫలమిదం సమాధత్స్వ ముదాన్వితః ।
యత్ర జ్యోతిరనున్యూతమనపాయం ప్రకాశతే ॥
౩౯. తత్ర సంస్థాప్య విధివత్ సమారాధయ శమ్భవమ్ ।

ఇతి శ్రుత్వామృరాత్ వాణీమధీనామశరీరిణీమ్ ॥

౪౦. సముత్థాయాసనాత్ ప్రిత్యా సముదాయ నృపాత్మజః ।

రాజాసనే సమావేశ్య విస్మయం పరమం యయౌ ॥

౪౧. మహాముక్తామణీమయీవృష్టిః కాఞ్చనపుష్పితా ।

పూరయిత్వా పురం తస్య విరామమగమత్ క్షణాత్ ॥

౪౨. ఆసన్ ప్రసన్నా కకుభః విబభుః వ్యోమ్ని తారకాః ।

మదయస్త్రీవ రాకాత్ ఊర్ధ్వం వలతే భృశమ్ ॥

౪౩. మునీనామగ్న్యోగారేషు ప్రసన్నార్చిర్హృతాశనః ।

ఆదధే హవిరామోదం మస్త్రపూతం ప్రదక్షిణమ్ ॥

౪౪. భూరభూత్ సస్యసమ్పన్నా ఫలవస్తశ్చ పాదపాః ।

మనామ్యాసన్ ప్రసన్నాని బ్రాహ్మణానాం మహాత్మనామ్ ॥

౪౫. ఆకస్మికమభూత్తత్ర రోమాఞ్చోఽసభాజషామ్ ।

దేవదున్దభినిర్ఘోషైః పూర్ణమాసీత్ వియత్తలమ్ ॥

౪౬. వ్యాభుష్టహర్షసన్నాదం సభాస్థానం మహీపతేః ।

సూతమాగధముఖ్యానాం తథా విద్యోపజీవినామ్ ॥

౪౭. సజ్జుజ్ఞే స్తుతిసన్నాదో హంసానామివ మానసే ।

ఇతి సమ్భ్రమసన్నాదకరమృతనభస్థలే ॥

౪౮. సఞ్చుచాలేవ సమ్భ్రాంతా సా సభా నర్తకీ యథా ।

హిరణ్యగర్భధనయావం పరా వర్తనా గతా(తథా) ।

౪౯. సనాతనో మునిః శ్రీమాన్ ఆజగామ సభామిమామ్ ।

సముత్థాయ మహీపాలః ప్రత్యుద్గమ్య ప్రణమ్య చ ॥

౫౦. ఆసనే చ సమావేశ్య మధుపర్కార్హణాదిభిః ।

కృతాఞ్జలిః కృత్యవిదామగ్రణీః నృపనన్దనః ॥

౫౧. విశ్రాన్తం స్వస్థమనసం ప్రశ్రితో వాక్యమబ్రవీత్ ।

శ్రీవలధిః -

భగవన్ స్వాగ్తం తేఽద్య గతో వాధ్వపరిశ్రమః ॥

౫౨. అద్య మే సఫలం జన్మ జీవితం చ మహామతే ।

త్వదాగమనకల్యాణసుధాకల్లోలితాత్మనః ॥

౫౩. కృతార్థోఽస్మి కృతార్థోఽస్మి కృతకృత్యోఽమి సామృతమ్ |
యస్త్యదీక్షణపీయూషధారాభాజనతాం గతః ||
౫౪. అవన్యమజ్గలాధ్వానవిహారిణీ గురౌ త్వయి |
అక్షిలక్ష్యత్వమేతేషాముపయాతే మహాత్మని ||
౫౫. సర్వే విస్మయసమ్ఫుల్లస్వాన్తపజ్జవృత్తయః |
సభ్యాః పరే చ కాఙ్క్షన్తో శ్రోతుం త్వద్వచనామృతమ్ ||
౫౬. నిస్పృహస్యాపి తే బ్రహ్మన్ త్వయ్యాగమనసమృభమః |
శుభాం జగతాం జాతాం స్పృహం ద్యోతయతీవ మే ||
౫౭. కాఙ్క్షితేష్వపి కృత్యేషు భృత్యం యదీ మాం యోక్ష్యసే |
ఇత్థం వినయసమృత్యా భక్త్యా చ పరమార్థయా ||
౫౮. సహర్షమాణో భగవాన్ దేవర్షిర్వాక్యమబ్రవీత్ |
సనాతనః -
రాజన్ తే సాధువచనైః హర్షణైర్వినయోజ్జ్వలైః ||
౫౯. ప్రీతోఽస్మి నిస్పృహస్యాపి స్పృహా జనయతీతి యత్ |
శ్రుణు వృత్తాన్తమీశస్య తవ హేతోర్వినోదజమ్ ||
౬౦. పూర్వేద్వ్యుః పూర్వపక్షస్య త్రయోదశ్యా నిశాముఖే |
ధారాద్రేః దివ్యశిఖరమణికాఞ్చనమన్దిరే ||
౬౧. దివ్యసింహాసనే దేవ్యా సహితో లోకశక్జరః |
సేవ్యమానో భూతగణైః దేవానాం దర్శనం దదౌ ||
౬౨. తత్ర నస్తిశ్వరముఖాః గణేశస్కన్ధనన్దినః |
కుమ్భజమ్భాలభమ్భాద్యాః మాణిభద్రమణిధ్వజౌ ||
౬౩. వజ్రకణ్ఠః శిఖణ్ణీ చ హరికర్ణః సుకేతుకః |
చణ్ణీశభృజ్గిమాలూకాః ప్రమథాః శతకోటయః ||
౬౪. సిషేవిరే వీరభద్రం క్షేత్రపాలసమన్వితాః |
స్తువన్తో దేవదేవేశం రుద్రసూక్తైః స్వసూక్తిభిః ||
౬౫. ఉపతస్థుః చ కుర్వన్తః శుశ్రూషాం వివిధాం విభో |
తత్ర దేవాః సమాజగ్ముర్మహేన్ద్రోపేన్ద్రసంయుతాః ||

౬౬. సిద్ధగన్ధర్వయక్షైశ్చ లోకపాలాః తథాపరే ।
నారదప్రముఖాదేవాః ఋషయః కాశ్యపాదయః ॥
౬౭. సైవైః సైవైః విభూతివిభవైః ఆనరుచః సామ్బమీశ్వరమ్ ।
కరుణాసాస్థృపీయూషవర్షణాపాఙ్గవర్చసా ॥
౬౮. మనః ప్రహ్లాదయామాస దేవస్తేషాం వృషధ్వజః ।
ఏతస్మిన్నస్తరే బ్రహ్మీ ఆజగామ సభాన్తరే ॥
౬౯. శనైర్విజ్ఞాపయామాస త్వద్వీర్యవిభవం రణే ।
పరాజయం చ దైత్యానాం విజయం చ తవాద్భుతమ్ ॥
౭౦. గన్ధర్వోద్గీయమానాని చరిత్రాణ్యపి భూరిశః ।
తాని తద్వర్ణితాన్యుచ్చైరాకర్ణయతీవ హర్షితః ॥
౭౧. విభుర్విస్తారయామాస శివలిఙ్గమభూమిజమ్ ।
త్వదర్థే పాశహస్తస్య పాణౌ త్రాణాయ దేహీనామ్ ॥
౭౨. తదేతత్ ఆలోకయితుం తస్మాత్ కైలాసమన్దిరాత్ ।
ఆగతోఽస్మి మహారాజ తవ శ్రేయో విధిత్సయా ॥
౭౩. స రాజా వరుణస్తుభ్యం కుర్వన్ అభ్యుదయం మహత్ ।
మణివృష్ట్యా సహదాసీం మేఘైరర్పితవాన్ నను ॥
౭౪. తదేతత్ అధునా లిఙ్గం ప్రథమానం మహీతలే ।
క్రియాభూతం త్రయీసారం సఞ్చయత్వైకసూచకమ్ ॥
౭౫. లిఙ్గస్యాస్య పరం మత్వా సాభ్యన్తరనిర్మలే ।
తథైవాహామ్బురాత్ వాణీ తత్ప్రమాణం కురు ప్రభో ॥
౭౬. ఇతి తస్యాదిసిద్ధస్య సనాతనమునేర్వచః ।
శ్రుత్వా శ్రీవలధిర్భూయో విస్మితః ప్రత్యభాషత ॥
౭౭. రాజా -
కిం వాత్ర తైజసం స్థానం కుత్ర వా కథ్యతాం మునే ।
కథం మయా స్థాపితవ్యం శామ్భవం లిఙ్గమద్భుతమ్ ॥
౭౮. జ్యోతిస్థానం మహీపుష్టే కూపికాయాం తిమిజ్గీవత్ ।
అస్నిగ్ధమశేషేణ బ్రహ్మాన్ మే వక్తుమర్హసి ॥

౭౯. శఙ్ఖః -

ఇతి భూపురుహూతేన తేన పృష్టః సనాతనః ।
ప్రసన్నహృదయో ధీమాన్ విస్మితో వాక్యమబ్రవీత్ ॥

౮౦. సనాతనః -

శ్రుణు రాజన్ పురా వృత్తమితిహాసం పురాతనమ్ ।
శ్రవణాత్ కీర్తనాత్ మర్త్యో ముచ్యతే పాపబద్ధనాత్ ॥

౮౧. పురా దక్షే తు కోపేన భగవాన్ పరమేశ్వరః ।
విద్రావ్య దేవాన్ అఖిలాన్ ఛిత్వా దేవం ప్రజాపతిమ్ ॥

౮౨. ఉత్పాటయామాస దృశౌ భగస్యాప్యపరాధినః ।
పునః ప్రశాన్తే దేవేశే యాతే కైలాసమన్దిరమ్ ॥

౮౩. దుఃఖితో లోచనాభావాత్ పరిశ్రాంతో ముహుర్ముహుః ।
భగః శరణం సంప్రాప శరణం గీష్పతిం గురుమ్ ॥

౮౪. తం సాన్త్వయిత్వా వచనైః హేతుభిః చాపి సద్గురుః ।
ప్రత్యవోచత్ స్వయా బుధ్యా విచార్య పరమార్థయాత ॥

౮౫. శ్రుణు వక్ష్యామ్యహం సాధో మర్యాదామాదికల్పితామ్ ।
యః కరోతి శివద్రోహం దూషయత్యపి తద్గుణాన్ ॥

౮౬. తేషాం కదాపి జన్తూనాం పురుషార్థో న హి ధ్రువమ్ ।
అన్ధంతమః ప్రపద్యన్తే యావత్ ఆభూతసప్లువమ్ ॥

౮౭. తథాభ్యుదయం వక్ష్యామి తేన సౌఖ్యముపైష్యసి ।
యా వా కో వా పుమాన్ లోకే శైవం పాశుపతాభితమ్ ॥

౮౮. అనువృత్య స్థితో భక్త్యా స కదాపి న శోచతి ।
కృతఘ్నః పిశునో లుబ్ధః హేతునిష్ఠః చ దూషకః ॥

౮౯. యన్నామకీర్తనాత్ ఏవ ముక్తిమేత్యనపాయినీమ్ ।
న యమో యమదూతాశ్చ నారయో నాథయస్తథా ॥

౯౦. పరిక్లేశయితుం శక్తాః శివపాదాముజ్జాశ్రయాత్ ।
సైషా షడాక్షరీ విద్యా శామ్భవీ పాపహారిణీ ॥

౯౧. బ్రహ్మవిష్ణుముఖైర్దేవైసేవ్యతే చాత్మసిద్ధయే ।
త్రిపుణ్ణిశ్చైవ రుద్రాక్షో మహాపఞ్చాక్షరో మనుః ॥

౯౨. ప్రశస్యస్తే త్రయీ మూర్ధ్నా మోహాయాసోపశాన్తయే ।
 ఏవం త్రిధా విభజ్యేశో లోకాన్ పాతి స్వలీలయా ॥
౯౩. తస్మాత్ త్వమద్య దేవేశం శరణం యాహి శఙ్కరమ్ ।
 ఇత్థం ప్రబోధితస్తేన భగో దేవః పురోధసా ॥
౯౪. తథైవ గురుమారాధ్య శివదీక్షామదీక్షయత్ ।
 సనాతనః -
 ఉపలభ్య మహామన్తం తస్మాత్ శైవషడాక్షరమ్ ॥
౯౫. శివారాధనతన్త్రాణి యథావత్ ఉపగమ్య సః ।
 ప్రణమ్య భూయః పప్రచ్ఛ భగోఽసౌ ధిషణం గురుమ్ ॥
౯౬. భగవన్ గీష్యతే ప్రాప్తం మయా సర్వమభీప్సితమ్ ।
 త్వయోపదిష్టేన మార్గేణ మన్త్రానేన భూయసా ॥
౯౭. కస్మిళ్చిత్ తోషయామాస సిద్ధక్షేత్రే సదాశివమ్ ।
 యేన సద్యః ప్రసన్నో మే భవితా త్రిజగద్గురుః ॥
౯౮. ఇత్యుక్తవతి వై తస్మిన్ పునః ప్రాహ స గీష్యతిః ।
 యత్ర జ్యోతిరవిచ్ఛిన్నం భూమౌ జాగర్తి శామభవమ్ ॥
౯౯. అనాయానేన తత్ర సిద్ధిః స్యాత్ సర్వశరీరిణామ్ ।
 తత్ర గత్వా మహాదేవం తాన్త్రాయా దక్షిణే తటే ॥
౧౦౦. తపసారాధయన్ భక్త్యా ప్రాప్తకామో భవిష్యసి ।
 పురా కుమ్భాటకో నామ రాజసూనుః ప్రతాపవాన్ ॥
౧౦౧. హత్వా స్వమాతరం సాధ్వీం పాపాన్ధః పరితో భ్రమన్ ।
 దైవాత్ అవాప్య తత్థానం నిర్ఘాతాశేషకల్మషః ॥
౧౦౨. యతీనాం యజ్వనాం వాపి(చాపి) దుర్లభ్యాం పరమాం గతిమ్ ।
 ఆససాద మహాయోగీ పునరావృత్తివర్జితామ్ ॥
౧౦౩. ఇత్యుక్త్వా ప్రేషయామాస కాశ్యపిం తం గిరాం పతిః ।
 ఇత్థం భగః పరమకారుణికాత్ అవాప్య
 జీవాత్ గురోః పరమపాశుపతం వ్రతం తత్ ।
 తేనాధ్వనా విషమలోచనమీశమిష్టాస్య

జ్యోతిర్వనాత్ నయనయోర్యగమాప శమోః ॥

ఇతి పఞ్చచత్వారింశోఽధ్యాయః ।

Pro.Total = 3864 + 103 =4067.

షట్చత్వారింశోఽధ్యాయః

జ్యోతిర్వనే కుమ్భాటకనామ్నః కస్యచిత్ రాజ్ఞః మాతృహత్తిమోచన మ ।

౧. సనాతనే మునే యోగిన సర్వతత్త్వార్థసారవిత్ ।

ఏతదేవ పునః శ్రోతుం కాజ్ఞే విస్తరతో మునే ॥

౨. కథం బృహస్పతిః తస్మై కథామకథయత్ పురా ।

కుమ్భాటకస్య విషయాః ఆశేషాపన్నివారణీమ్ ॥

౩. సనాతనః -

అహో చిత్రతరం పుణ్యం పురా గీష్పతినేరితమ్ ।

ఆఖ్యానం సంప్రవక్ష్యామి యథావత్ అవధార్యతామ్ ॥

౪. భగః -

నమస్తుభ్యం మహాభాగ సర్వదేవనమస్కృత ।

త్వయా జీవన్తి యద్దేవాః జీవోఽసి జగతాం గురో ॥

౫. కో వా కుమ్భాటకో నామ కస్య పుత్రస్తు కీదృశః ।

కిమర్థమవధీత్ మోహాత్ జననీం క్రూరలోచనామ్ ॥

౬. పాపోఽప్యగాత్ పుణ్యవనం కేన వా కర్మణా పునః ।

కథం చకార తపో ఘోరం కథం వా ముక్తిమాప సః ॥

౭. ఏతాని విస్తరాత్ బ్రహ్మాన్ వక్తుమర్హస్యసంశయమ్ ।

బృహస్పతిః -

హస్త తే కథయిష్యామి కథాం కలుషనాశినీమ్ ॥

౮. తథాకర్ణనతో జన్తుః వైవ పశ్యతి దుర్గతిమ్ ।

పురాసీత్ వసుషేణాఖ్యః రాజా వైశాలికో మహాన్ ॥

౯. యస్య కోదణ్ణవైశిష్యం గాయన్త్యద్యాపి దేవతాః ।

యమాహుః సూరయో నిత్యం ద్వితీయం వా శతక్రతుమ్ ॥

౧౦. జీమూతవాహోత్ అధికం దాతారం కవయో విదుః ।

స రాజా కాశిరాజస్య తనయాం వసుమాలినీమ్ ॥

౧౧. స్వయంవరే జహరైకో నారీకులమతల్లికామ్ ।
తాముద్వాహ్యా వరారోహం చక్రే ధర్మాణ్యనేకశః ॥
౧౨. వాజపేయాశ్వమేధాదీన్ రాజసూయముఖాన్ మఖాన్ ।
మఖాన్తే తస్య భగవాన్ దేవదేవో రమాపతిః ॥
౧౩. సన్తుష్టః ప్రదదౌ తస్మై వ్యోమయానం సభాస్వరమ్ ।
తద్విమానం సమారుహ్యా జిత్యాభూత్ మణ్డలం బలీ ॥
౧౪. ధనన్యాహృత్య భూరీణి భూమౌ ధర్మాణ్యకారయత్ ।
ఏవం పాలయతస్తస్య భూమణ్డలమఖణ్డకమ్ ॥
౧౫. సమ్పదః ప్రశశంసుస్తే దేవదానవమానవాః ।
అనపత్యతయా కిఞ్చిత్ అపూర్వత్వేన సర్వతః ॥
౧౬. తచ్చుత్వోద్విగ్నహృదయో విచార్య సహ మన్త్రిభిః ।
రాజ్యభారం సమాదాయ మన్త్రిముఖ్యే సుధార్మికే ॥
౧౭. ధర్మపత్న్యై సమం రాజా తపసా వనమేయివాన్ ।
చకరోగ్రతపః పత్న్యై నియమైః దుష్కరైః పరైః ॥
౧౮. కులోచితం మే తనయం శూరమత్యధిధార్మికమ్ ।
దాతుమర్హసి మే శమోభ త్వామహం శరణం గతః ॥
౧౯. ఇతి సంప్రార్థ్య మనసా తోషయామాస శక్కరమ్ ।
కులధర్మకరీం కన్యాం (శీలో)శీలౌదార్యగుణాన్వితమ్ ॥
౨౦. మాతర్మే దేహి కల్యాణి త్వామహం శరణం గతా ।
ఇతి సంప్రార్థ్య సఞ్చక్రే సపత్నీకః చిరం తపః ॥
౨౧. ఏవం వర్షశతే పూర్ణే సంప్రీతావాదిదమ్పతీ ।
సాన్నిధ్యం పురతః కృత్వా యుగపత్ వాచమూచతుః ॥
౨౨. యువయోరీప్సితం వస్తు రూపసౌభాగ్యసమ్భృతమ్ ।
లోకైకవిస్మయకరం భవిష్యతి న సంశయః ॥
౨౩. ఏవమమన్తరథాత్ దాతా దత్వాపి లక్షితం వరమ్ ।
స్వపురం ప్రత్యపద్యేతాం యథాభిలక్షితోదయౌ ॥
౨౪. కాలేన సైషా మహిషీ ప్రాప దౌర్బద్దలక్షణమ్ ।

సోఽపిరాజవరః శ్రీమాన్ కృత్వా పుంసవనాదికమ్ ॥

౨౫. చిన్తయానః సుతోత్పత్తిం తద్రక్షాం విధివత్ వ్యధాత్ ।

సాప్యసూత శుభే లగ్నో మాసే వైజననే సతి ॥

౨౬. స్త్రీపుంసలక్షణోపేతాం ప్రజామాలోక్య తే జనాః ।

హా కష్టమితి జల్పంతః శోకాక్రాంతా సదాభవన్ ॥

౨౭. స రాజా పరమోద్విగ్నో జ్ఞాతినమ్బున్దబాన్దవైః ।

అభూతపూర్వచిహ్నాని నిశామ్యాతీవ దుఃఖితః ॥

౨౮. క్వేయం దుర్లక్షణావాప్తిః క్వ వా మే తపసః ఫలమ్ ।

కిం కుర్మః కస్య వా బ్రూమః దైవే విషయవర్తిని ॥

౨౯. ఏవముద్విగ్నచిహ్నాషు జనేష్యనేషు భూపతౌ ।

యదృచ్ఛయా మహాయోగీ వామదేవః సమాగతః ॥

౩౦. తం దృష్టోష్ఠతాయ భూపాలః ప్రత్యుద్గమ్య ప్రణమ్య చ ।

ఆసనాద్యుపచారైః చ పూజయిత్వా యథావిధి ॥

౩౧. ఉపవిష్టం సువిశ్రాన్తం నృపః ప్రాహ కృతాజ్ఞులిః ।

రాజా -

భగవన్ యోగినాం శ్రేష్ఠ త్వదాగమనగౌరవాత్ ॥

౩౨. ప్రీతోఽస్మి కృతకృత్యోఽస్మి కృతార్థోఽస్మి న సంశయః ।

ఇదముత్పాతరూపం మే కిం ప్రజావపుషాభవత్ ॥

౩౩. ఆలోచితః తే భవితా పుత్ర ఇత్యాహ సజ్కరః ।

మిథ్యా తత్ కథమభూత్ దేవదేవస్య భాషితమ్ ॥

౩౪. ఇత్థం శోకవికల్పేన జల్పన్తమవనీపతిమ్ ।

చిన్తయిత్వాహ భగవాన్ వామదేవః త్రికాలవిత్ ॥

౩౫. వామదేవః -

రాజన్ క్వాపి శివయోర్న మిథ్యా జాయతే గిరః ।

త్వయా సంప్రార్థితః పుత్రః బలౌదార్యగుణాన్వితః ॥

౩౬. తథైవ వసుమాలిన్యా పుత్రీ సంప్రార్థితా కిల ।

ఆవయోః కాఙ్క్షితం దాత్రోః శివయోర్కృధితం వచః ॥

౩౭. కదాపి న మృషా భూయాత్ తత్ర కో విస్మయః ప్రభో ।

తస్మాత్ తవ సంశయమపహర్తుమిహాగతః ॥

౩౮. ఆశానురూపం జన్తూనాం కర్మణః ఫలమిష్యతే ।
యథాయం ప్రార్థితో దేవః పూజితుః తాదృశో భవః ॥
౩౯. చింతా మాస్త్యత్ర రాజేన్ద్ర కరిష్యామ్యద్య తే ప్రియమ్ ।
పుత్రోఽసౌ భవితా నూనం హోయన్త్రితయం పునః ॥
౪౦. పునః త్రివత్సరం నారీ భవిష్యతి పునః పుమాన్ ।
పర్యాయేజైవ రాజన్ పుత్రీ పుత్రో భవిష్యతి ॥
౪౧. అనేన పుత్రరూపేణ శ్రేయస్తే సమ్భవిష్యతి ।
దుహితేయం పునర్భూత్వా యువామాహ్లాదయిష్యతి ॥
౪౨. ఇత్యుక్త్వా కారయామాస జాతకర్మాదికం మునిః ।
ఆశీర్భిః యోజయిత్వైతౌ పునః ప్రాయాత్ యథాగతమ్ ॥
౪౩. అపయాతే వామదేవే స్మయమానో మహీపతిః ।
కృతసంస్కారసమ్ప్నోనో పుత్రమేనవర్ధయత్ ॥
౪౪. కాలేనాభ్యస్తశాస్త్రోఽయం శస్త్రాస్త్రేషు కృతశ్రమః ।
బ్రహ్మవిద్యామవాప్యాసౌ బ్రహ్మచర్యముపాచరన్ ॥
౪౫. తథైవ కేకయేన్ద్రస్య పుత్రీముద్వాహ్య మాధవీమ్ ।
తయా రేమే కుమారోఽథ రమయా మాధవో యథా ॥
౪౬. ప్రీత్యేఽపి బ్రహ్మదత్తస్య పత్నీ పాశ్చాలవిద్యయా ।
భూత్వా చచార ధర్మాణి పాతివ్రత్యోచితాన్యపి ॥
౪౭. ద్వివర్త్యానమిమం నామ్నా ప్రశశంసుః సమన్తతః ।
ద్వివర్త్యకామిమాం స్తోకం ప్రశశంసుర్హిః నామతః ॥
౪౮. వసుషేణో మహాబుద్ధిః పుత్రం రాజ్యేభిషిచ్య చ ।
స్వ పత్న్యో వనం ప్రాప్య తపసారాధ్య శక్కురమ్ ॥
౪౯. కర్మబంధవినిర్ముక్తః సంప్రాప పరమాం గతిమ్ ।
సోఽపి ద్వివర్త్యా మాధవ్యాం పుత్రం లేభే సువర్చసమ్(సుమేధసమ్) ॥
౫౦. ద్వివర్త్యనోఽపి పాశ్చాలం భూపతేః మహిషీసుతమ్ ।
అసూత సమయే పుత్రం కుమ్భాటక ఇతి శ్రుతమ్ ॥

౫౧. అపయాతే శతం తస్మిన్ శరదాం కాలయోగతః ।
స పాశ్చాలమహిపాతో రోగాత్ పశ్చాత్వమేయివాన్ ॥
౫౨. పితర్యుపరతే తస్మిన్ స్వయం రాజ్యమాకారయత్ ।
ఉభౌ తౌ బాలకౌ స్నేహాత్ యథాకాలం యథోచితమ్ ॥
౫౩. పోషయిత్వా కలాన్వేతావశిక్షయత్ అనుక్షణమ్ ।
తావుభౌ తు మహావీరౌ సర్వశాస్త్రేషు శిక్షితౌ ॥
౫౪. గజస్కన్ధేఽశ్వపుష్పే చ రథచర్యాసు కోవిదౌ ।
రాజకృత్యేషు నిష్ఠాతౌ ప్రకృతీనాం చ సమ్మతౌ ॥
౫౫. బహూవతుర్వీరవరౌ యువానౌ పితృసమ్మతౌ ।
ఏతస్మిన్ ఏవ సమయే స కుమ్భాటకనామకః ॥
౫౬. బోధితః పిశునైః దుష్టైః పాపమచిన్తయత్ ।
జ్యేష్ఠ ఏవ సుతో రాజ్యే పిత్రా సమభిషిచ్యతే ॥
౫౭. కనిష్ఠః తత్పరో రాజా శాస్త్రేషు విహితః కిల ।
జ్యేష్ఠం కరోతి రాజానం న కనిష్ఠం కరోతి మామ్ ॥
౫౮. విశాలా నగరీ జ్యేష్ఠా పాశ్చాలనగరీ తథా ।
అస్మాకం విముఖీ జాతా మజ్జాడ్యత్యేన కేవలమ్ ॥
౫౯. ఇమామమాభం జ్యేష్ఠపుత్రకృతస్నేహం మమాహితామ్ ।
హనిష్యామి న సన్దేహో తత్ర దోషో న విద్యతే ।
౬౦. జ్యేష్ఠో వైశాలికో భూయాత్ పాశ్చాలస్యేన్ద్రో భవామ్యహమ్ ।
ఇతి నిశ్చిన్య మనసా కుమ్భాటః కులపాంసనః ॥
౬౧. అసద్భిరోబ్ధితో మూర్ఖైః అర్ధరాత్రే స్వమాతరమ్ ।
శిరః చిచ్ఛేద ఖడ్గేన పశుం (శౌ)సౌనికవత్ బలీ ॥
౬౨. అనభిజ్ఞాతమన్వైస్తు కృత్వా కర్మాతిపాతకమ్ ।
సమ్భ్రాన్తః స్వగృహం ప్రాప వలీకమివ పన్నగః ॥
౬౩. తతః ప్రభాతే విమలే సర్వే రాజానుచారిణః ।
హతాం దృష్ట్వా భయావిష్టాః హా కష్టమితి చుక్రుశుః ॥
౬౪. జనాః సమ్భూయ సామంతాః మన్త్రిణో మిత్రబాన్ధవాః ।

- దుఃఖేన మహతా దీనాః చక్రుః తస్యోర్ధ్వదేహికమ్ ॥
౬౫. సుమేధసం జ్యేష్ఠపుత్రం బలినం సర్వసమ్మతమ్ ।
పురోధసా మన్త్రివృద్ధాః విధినా చాభ్యషేచయన్ ॥
౬౬. మాతృహత్యా సమావిష్టః పరిభ్రాన్తో జడోఽనుజః ।
హా హతోఽస్మీతి విక్రోశన్ చచార పృథివీం భయాత్ ॥
౬౭. పృష్ఠతఃతస్య భీమాక్షీ దణ్డహస్తా పిశాచికా ।
కాపి హత్తిర్మహాఘోరా తర్జయమాస భర్తృనైః ॥
౬౮. తయా విద్రావ్యమాణోఽసౌ శ్రాన్తుః ఖేదమపారయన్ ।
నిరాహారో వినిద్రశ్చ శుష్కకణ్ఠోష్ణతాలుకః ॥
౬౯. అన్విష్య శరణం కిఞ్చిత్ న లేభే సౌఖ్యమాత్మనః ।
పరిభ్రామ్య మహీం కృత్వాం కౌశికౌసలమాలవాన్ ॥
౭౦. కాశ్మీరాన్ మాగధాన్ వజ్రాన్ సాల్యానారట్టకానపి ।
చోలకేరలకమ్బోజాన్ అతీత్య విపినాన్యపి ॥
౭౧. పుణ్యక్షేత్రాన్యనాసాద్య పుణ్యతీర్థాని హత్యయా ।
విద్రావ్యమాణః సర్వత్ర ప్రాప్య పాణ్డ్యమహీమిమామ్ ॥
౭౨. యత్ర చన్దనసౌరభ్యమలయేన్ద్రనభస్వతా ।
తామ్రాతరంగశీతేన మహాపాపాపహారిణా ॥
౭౩. పవిత్రామ్బరం రాజ్యం యదాప పరితో భ్రమన్ ।
తథైవ పృష్ఠతో యాన్తిం స్త్రీహత్యాం ఘోరరూపిణీమ్ ॥
౭౪. న దదర్శ క్షణాదేవ తమస్సూర్యోదయే యథా ।
సమన్తాత్ బ్రహ్మభుయిష్ఠాం బ్రహ్మఘోషనినాదితమ్ ॥
౭౫. ఋషివృన్దైః స్తూయమానైః అగ్నిభిర్మన్త్రమన్త్రైః ।
వర్ణాశ్రమసదాచరైః జనైరానన్దనిర్భరైః ॥
౭౬. పూర్యమాణా పురీ పుణ్డ్యైర్దక్షిణాశా సుశీతలా ।
మహామణిగణాకీర్ణా కుమ్భయోనిపవిత్రితా ॥
౭౭. నైషా దర్శనమాత్రేణ కుమ్భాటం శరణాగతమ్ ।
అపాలయత్ ఇవాభ్యాశే స్వపుత్రం జననీ యథా ॥

౭౮. ఇత్థమాశ్వాసితః తావత్ దేవేన నృపనందనః ।
 న్యయమానః పరిభ్రామ్య తామ్రాయా ఉత్తరే తటే ॥
౭౯. నిషాద్య మూలే వృక్షస్య పిప్పలస్య మహీయసః ।
 తామ్రామాలోకయన్నగ్రే మహాపీయూషవాహినీమ్ ॥
౮౦. చిన్తయామాస బహుధా వ్యాఘ్రముక్త ఇవోరగః ।
 హా ఘోరరూపిణీ హత్యా క్వ యాతా కేన వారితా ॥
౮౧. అత్యాహోరవిహీనస్య తీర్ణాధ్వానస్య మే కుతః ।
 పరిశ్రమః పరామృష్టః భయం చాపి పలాయితమ్ ॥
౮౨. అన్ధకారోపయశేషశ్చ శాన్తః స్వస్థం చ మే మనః ।
 ఆకస్మికమహాసౌఖ్యం సజ్జాతం కేన హేతునా ॥
౮౩. మాతరం పితరం భార్యాం బ్రాహ్మణం శరణం గతమ్ ।
 యే చ నిఘ్నన్తి పాపిష్ఠా తేషాం కాశ్యపి కాలికా ॥
౮౪. మహాపాతకయుక్తానాం మాతృహత్యాలసాత్మానామ్ ।
 గంఘ్రాప్యంఘ్రపూరేతి కథయన్తి పురావిదః ॥
౮౫. ఇతః పరం కిం కరిష్యే శరణం కం వ్రజామ్యహమ్ ।
 అత్రావధిం న పశ్యామి మిత్రం సంరక్షణక్షమమ్ ॥
౮౬. ఇతి చిన్తయన్తస్య రాజపుత్రస్య ధీమతః ।
 కాపి కల్యాణజననీ బుద్ధిరాసీత్ పురాకృతైః ॥
౮౭. పుణ్యైః తత్తీరసంయోగాత్ అరణ్యేర్హవ్యవాట్ ఇవ ।
 ఇయం పుణ్యనదీ సాక్షాత్ సర్వపాపప్రణాశినీ ॥
౮౮. యదాలోకనమాత్రేణ స్త్రీహత్యా యద్వినాశితా ।
 తస్మాత్ స్నాతవ్యమస్నాకం తీర్థమేతత్ న సంశయః ॥
౮౯. అతః పరం గమిష్యామి శరణం కమపి ద్విజమ్ ।
 ఇతి నిశ్చిత్య మనసా తత్ర స్నాత్వా యథావిధి ॥
౯౦. దక్షిణం తీరమాశ్రిత్య దదర్శ మహదాశ్రమమ్ ।
 సర్వతః శోభనాకారాం తపస్తీమివ దుష్కరమ్ ॥
౯౧. తత్ర కాఞ్చనతన్వగ్గీం తపనీయనిభప్రభామ్ ।

- భస్మోద్ధూలితసర్వాక్షిం భాస్వద్రుద్రాక్షమాలికామ్ ॥
 ౯౨. చీరకృష్ణాజినధరాం తపస్యస్త్రీం సునిశ్చలామ్ ।
 చఞ్చత్ అఙ్గష్ఠకోటీరవ్యావృద్ధాక్షిప్రగుఙ్జ్వలామ్ ॥
 ౯౩. మహామన్త్రాక్షరాటోపస్ఫురమాణోష్ఠపల్లవామ్ ।
 అచఞ్చులతటిత్ప్రఖ్యాం అర్ధోస్మీలితలోచనామ్ ॥
 ౯౪. అనాసాద్యామన్యజనైః దీప్తామగ్నిశిఖామివ ।
 తాం దృష్ట్వా విస్మయావిష్టః శనైరాసాద్యశాన్తిగమ్ ॥
 ౯౫. ప్రణీపత్యాఙ్గాలిం మూర్ధ్నా లాలయన్ నృపనన్దనః ।
 ఉపతస్థే తథా దేవీం గాయత్రీం బ్రాహ్మణో యథా ॥
 ౯౬. ఉపహృత్య సమాధిం సా శనైరుస్మీల్య లోచనే ।
 దదర్శ పురతో దాన్తముపచారమువాచ హ ॥
 ౯౭. కన్త్యం కుతస్సమాయాతః కిం వాగమనకారణమ్ ।
 సర్వమాఖ్యాహి తత్త్వేన యద్యగోప్యం మయాధునా ॥
 ౯౮. అనుశిష్టః తయా తన్వ్యా స్వవృత్తాన్తమశేషతః ।
 స్వగోత్రకర్మనామాని వ్యాచచక్షే విశామృతే ॥
 ౯౯. మయా పాపాత్మనా మాతృహత్యా పాపాన్ధచేతసా ।
 ప్రాయశ్చిత్తం పాతకస్య కృతస్యాదేష్ఠమర్హసి ॥
 ౧౦౦. కా త్వమేకాకినీ బాలా తపో ఘోరం వితన్వతీ ।
 పరిశ్రామ్యసి మాతన్త్యం శ్రోతవ్యం మే కృపాస్తి మే ॥
 ౧౦౧. పాపాన్ధసిన్ధౌ పతితం గభీరే పారానవాప్త్యా పరిశోచమానమ్ ।
 త్రాహి ప్రసన్నే జననీవ పుత్రాన్ సత్యం పురస్తాత్ శరణాగతం మామ్ ॥
 ౧౦౨. ఇత్థం దుఃఖార్తికమృమానహృదయం కారుణ్యకల్లోలినీ
 సైషా స్వాఙ్గీసరోరుహైకచరణం పాఞ్చులభూపాత్మజమ్ ।
 పాపాత్ ఏనం అమోచయత్ పరశివానన్తైకదీక్షా-
 క్రమాత్ దావాగ్నేరివ కాలికాజలకణైఘృవేవ నాన్యాం గతిమ్ ॥
 ఇతి షట్పత్వారింశోఽధ్యాయః । Pro.Total = 4067 + 102 =4169

సప్తచత్వారింశోఽధ్యాయః

జ్యోతిర్వనే కచావత్యాః తామ్రాస్నానమహిమ్నా భర్తృత్వప్రాప్తిః ।

౧. భగవన్ కరుణామూర్తే జ్ఞానవిజ్ఞానవారిధే ।

స్వర్గాపాయతమస్సూర్యే కార్యకార్యవిచారవితే ॥

౨. త్వదజ్ఞీపజ్జుజాలమ్బాత్ అనపాయమిదం జగత్ ।

తస్మాత్ త్వం శరణం ప్రాప్య న పశ్యే శోకముల్బణమ్ ॥

౩. ఏతత్ప్రతాంతమాశ్చర్యం భూయో విస్తరతో గురో ।

శ్రోతుమిచ్ఛామ్యశేషేణ ప్రసాదః క్రియతాం మయి ॥

౪. కేయమేకాకినీ బాలా కిమర్థం తప ఆస్థితా ।

కథం కుమ్భాటపిం పాపాత్ దురంతాత్ తామచోదయత్ ॥

౫. ఇతి తేనార్థితః తావత్ గురుర్గిరమథాదధే ।

బృహస్పతిః -

శ్రుణు నాన్యమనా పుణ్యాం కథాం కాశ్యపనన్దన ॥

౬. పురా వాత్స్యాయనః కశ్చిత్ అజమీడ ఇతి శ్రుతః ।

తస్య ధర్మచరీ పద్మా నామ్నా గార్గ్యస్య నన్దినీ ॥

౭. అసూత కన్యామాశ్చర్యాం రూపౌదార్యగుణాన్వితామ్ ।

కచావతీతి విఖ్యాతా చతుష్షష్టికలావతీ ॥

౮. పిత్రోః శుశ్రూషణపరా వర్ధమానేవ చన్ద్రికా ।

బాల్యయౌవనమధ్యస్థా వయసా చారుహాసినీమ్ ॥

౯. అనురూపతపఃకర్మవిద్యావినయశాలినే ।

హారీతాఖ్యవరాయైనామదాత్ ఆత్మైకవేదినే ॥

౧౦. హారీతస్తాం సముద్వాహ్య లక్ష్మీమివ జనార్దనః ।

సభార్యః స్వాశ్రమం ప్రాప బాన్ధవైరనుమోదితః ॥

౧౧. సాపి బాలా పతిగృహే గృహకర్మరతా సతీ ।

శుశ్రూషమాణా భర్తారం శ్వశ్రూః ప్రీతిమర్దయత్ ॥

౧౨. ఏతస్మిన్నన్తరే చారు మిథునం కృకలాసయోః ।

రమమాణౌ రతిపరౌ సంప్రాక్షీత్ కచావతీ ॥

౧౩. వినోదనాయ తదా కాష్ఠమజ్జుష్ఠప్రమాణకమ్ |
తస్యోపరి చిక్షేప పతత్పుహోరైకదేశతః ||
౧౪. మిథునమూర్చ్ఛితమభూత్ పతితం వ్యాజహార తామ్ |
దుర్భగే రతివేలాయాం విఘ్నం కృతవతీ యత ||
౧౫. తవ భర్తృవియోగోఽభూత్ పాపేనేనానేన భూయసా |
ఇత్యుక్త్వా కృకలాసప్త్యుక్త్వా తం మిథునం వపుః ||
౧౬. స్పృహణీయతరాకారావాస్తామమరదమృతీ |
విమానవరమారుహ్య ప్రయాణాభిముఖౌ తదా ||
౧౭. కచావతీం శోచమానాం తరుణీం సాస్త్రలోచనామ్ |
సాస్త్యయిత్వా దయాయుక్తః వాచమేనామభాషత ||
౧౮. ప్రియే కల్యాణీ మా భైషిః శోకం నార్హస్యపి శ్రుణు |
భవితవ్యే న శోచన్తి మణ్డితాః సూక్ష్మదర్శినః ||
౧౯. అనభిజ్ఞాతయావాభ్యాం లబ్ధః శాపోఽయముల్బణః |
ద్వాదశాబ్దావధిర్భూయాత్ తావత్ శ్రేయః సమేష్యసి ||
౨౦. ఇత్యుక్తవన్తౌ తౌ నత్వా విమానవరమాస్థితౌ |
వ్యాజహార నయభిజ్ఞా దివ్యాకారౌ కచావతీ ||
౨౧. కౌ యువాం కమనీయాశ్లో మహాభోగైకభాగినౌ |
అదృష్టపూర్వసౌభాగ్యౌ సురసమ్పూర్ణవిగ్రహౌ ||
౨౨. భాస్కరావివ నిష్కాన్తౌ రోహిణీచన్ద్రవర్చసౌ |
కేన కర్మ విపాకేన సంప్రాప్తౌ కృకలాసతామ్ ||
౨౩. కేన వా సాపరాధాయాం మయి వాత్సల్యభగినౌ |
ఏతాని శ్రోతుమిచ్ఛామి వక్షవ్యం యది విస్తరాత్ ||
౨౪. గన్ధర్వః -
వతేన్ త్వామభిధాన్యేఽహం జన్మకర్మ చ పూర్వికమ్ |
పురా గన్ధర్వరాజస్య వసునాభస్య ధీమతః ||
౨౫. పుత్రోఽహం సురుచిర్నామ మద్భృత్యానాం మదౌదయః |
రూపేణాసగుణేనాపి కాన్తిసౌభాగ్యవత్తయా ||

౨౬. గణ్యమానేషు గంధర్వేష్యగ్రేసరమిమం జనః ।
ప్రశంసన్తి జనాస్సర్వే దేవదానవమానవాః ॥
౨౭. సజ్జీతవిద్యాసర్వస్వసారస్వతే చోమాపతిః ।
తపసారాధితాః చక్రుః ఋషీ నారదపర్వతౌ ॥
౨౮. ఏషా పుష్కరకేశస్య గంధర్వాణ్మధిశితుః ।
తనయా సౌరగత్యేన విద్యావినయసమ్పదా ॥
౨౯. తులితా సా వరాటేయం మయా చోఢా స్వయమ్వరే ।
దేవదత్తవిమానేన కామగేనార్కవర్చసా ॥
౩౦. పరీత్య సకలాన్ లోకాన్ అనయా భార్యయా సమమ్ ।
గంధమాదనశైలస్య మణికన్ధరమద్ధరే ॥
౩౧. మయాసీతామరకణ్ఠాః కీడతాక్షైరహర్నిశమ్ ।
ఏతస్మిన్నస్తరే తన్వి తనయౌ యజ్ఞకేతునః ॥
౩౨. ప్రియమిత్రః సుమిత్రశ్చ సజ్జీతాగమపారగౌ ।
అన్యోన్యవిద్యాప్రాగలభ్యాత్ మదన్తికముపాగతౌ ॥
౩౩. తావనాదృత్య క్రీడంతావామన్యోన్యవిభ్రమాత్ ।
తావదావిష్టరోషాభ్యాం శాపుత్స్పృష్టతయేదృశః ॥
౩౪. అన్యచ్ఛ్రూయతాం భద్రే శోకమత్యుల్బణం మమ ।
షడ్జపాల ఇతి ఖ్యాతః గంధర్వః మత్సుహృత్తమః ॥
౩౫. కలాకలాపదుగ్ధాబ్ధిః మమ ప్రాణో బహిశ్చరః ।
దేవరాజస్య శాపేన హేతునా కేనచిత్ పురా ॥
౩౬. స్త్రీత్వమాసాద్య గోకర్ణే శుచావాసీత్ శతం సమాః ।
తావత్ తత్పరితోఽర్థీ తు స్త్రీహేతోః కోఽపి దానవః ॥
౩౭. జఘాన గదయా తత్ర తద్భార్యాం చ విచకర్ష సః ।
పాతివ్రత్యాగ్నినా తస్యా సోఽపి భస్మీకృతోఽభవత్ ॥
౩౮. స దైత్యోఽభూత్ ద్వివర్త్రాఖ్యః నామ్నా కుమ్భాటకః స్వయమ్ ।
నిహత్య మాతరం తత్ర హత్యా సమ్భ్రాన్తచేతనః ॥
౩౯. యావత్ త్వదన్తికం యాతి తావత్తస్మై ససాన్త్యకమ్ ।

- ఇమాం శైవీం మహావిద్యాముపదేష్టుం త్వమర్హసి ॥
౪౦. తావద్భర్తా సమాయుక్తా శ్రేయః ప్రాప్స్యసి బాలికే ।
ఇత్యుక్త్వా తాం స గన్ధర్వః శైవీమేనాం షడక్షరీమ్ ॥
౪౧. ఉపదిశ్య యథాన్యాయం తామామస్త్య ప్రియాన్వితః ।
విమానేనాతివేగేన ప్రయయా వ్యోమవర్తనా ॥
౪౨. సాపి విస్మయసమ్ముల్లసయనా చారుహాసినీ ।
స్వభర్త్రే కథయామాస రహస్యేషా కచావతీ ॥
౪౩. ప్రియావియోగః ప్రాప్తవ్యం మన్వానో మునిపుంగవః ।
ప్రియాసఖః ప్రీతికరం పిత్రోర్నియమకారయత్ ॥
౪౪. కేషుచిత్ శాపయా తేషు దినేషు పితరౌ మునేః ।
దైవాత్ ఏచ్ఛత్సమాపన్నౌ శివసాయుజ్యమీయతుః ॥
౪౫. తావత్ప్రోర్యథాన్యాయం సవిధాయార్ధ్వదేహికమ్ ।
నివాపాఞ్జలిమాదాతుం స్వపత్న్యై బన్ధుభిస్సహ ॥
౪౬. స్నాతుం మలయనన్దిన్యాః తీర్థమావిశ్య మన్తవిత్ ।
మమజ్జ శీతలే తీర్థే శివ పాహీత్యుదీరయన్ ॥
౪౭. తావత్ కశ్చిత్ బలేర్భ్రుతోఽయై దైత్యః తత్తీర్థసంశ్రయః ।
వినోదాయ తమానీయ నినాయ బలిమన్దిరమ్ ॥
౪౮. తం దృష్ట్వా మునిమానీతం స్వభృత్యేనావజాసతా ।
స్వాగతాసనపాద్యార్ఘ్యమధుపర్కార్హణాదిభిః ॥
౪౯. తోషయిత్వా స్వభవనే మునిమేనమవాసయత్ ।
అథ తీరగతాః స్నిగ్ధాః మునయోఽపి బాన్ధవాః ॥
౫౦. హారీతం తమశ్యన్తః చుక్రుతుః శోకకర్కశా ।
కథమమ్భసి నిర్మగ్నః పునర్నాగన్తమక్షమః ॥
౫౧. గృహీతో వా గ్రాహముఖ్యైః నీతో వా ప్రోతసా పునః ।
మృత్యుః ప్రాణైకహర్తా స్యాత్ న దేహస్య కదాచన ॥
౫౨. అహో పితా చ మాతా చ ద్వాదశాహాత్ పరం గతౌ ।
ఏషా కచావతీ బాలా తనీయస్యామలాశయా ॥

౫౩. కథం సోఢుం సమ్రుద్ధా స్యాత్ సంప్రాప్తం విరహజ్వరమ్ ।
విలస్య బహుధా చైవ సుహృదో దివసత్రయమ్ ॥
౫౪. సాన్వయిత్వా చ తత్పత్నీం స్వాని స్వాని గృహాన్యగుః ।
సాపి భావ్యమిదం దుఃఖమవస్థాప్య హృదయజ్గణే ॥
౫౫. తస్యాశ్రమస్థా తపసా తోషయామాస శక్కురమ్ ।
నిరాహారా యదాహారా స్థితా స్థణ్ణిలశాయినీ ॥
౫౬. తామ్రాయాస్తు మహాతీర్థే దర్శనాత్ పాపహారిణి ।
త్రికాలం కుర్వతీ స్నానం మహానియమమాస్థితా ॥
౫౭. ద్వాదశాబ్దం క్రమేణైవ సా నినాయ శనైః శనైః ।
తావత్ కుమాభటకం దృష్ట్వా తద్వృత్తాంతం నిశమ్య చ ॥
౫౮. స్నేహాత్ స్వకర్మనామాని కథయిత్వా యథోచితమ్ ।
దీక్షాం ఆస్మై సమావేశ్య ప్రాదాచ్యైవ షడాక్షరమ్ ॥
౫౯. ప్రాప్య పాశుపత్యాభిఖ్యం వ్రతం తత్ర నృపాత్మజః ।
పశువృత్తిం సమాధాయ తస్యాం అహారహః కృతీ ॥
౬౦. సామృథాధయామాస మహానియమమాస్థితా ।
దినేష్యేవం నీయమానేష్యబలా దుర్బలాశయా ॥
౬౧. కచావతీ నిశామధ్యే చింతామాప దురత్యయామ్ ।
అహో మే దురితస్యాన్తో నాభ్యేతి చిరకాలతః ॥
౬౨. గన్ధర్వరాజవచనం యథార్థం ఫలతే న మే ।
ద్వాదశాబ్దమపాక్రాంతం సమయో హ్యత్యవర్తత ॥
౬౩. మన్రోషధీతపస్తీర్థదేవపూజాదికాన్యపి ।
సద్యః సుకృతినం పాతి వైవ పాతాకినం ఖలు ॥
౬౪. పాపాస్తు త్రివిధా ప్రోక్తా హ్యేగమ్యారబ్ధసంశయాః ।
ఆద్యన్తకౌ సుకృతినాం విలీయేతే తపోబలాత్ ॥
౬౫. మధమస్తు గరిష్ఠోఽయం యమనుభోగాత్ వినశ్యతి ।
అవశ్యమనుభోక్తవ్యం కృతం కర్మశుభాశుభమ్ ॥
౬౬. నాభుక్తం క్షీయతే కర్మకల్పకోటిశతైరపి ।

- కదాపి ధర్మశీలానాం విద్యన్తే నాపదః క్వచిత్ ॥
౬౭. అభాగ్యపాపినం పాపం నికృష్టన్తి పదే పదే ।
జన్మాన్తరార్జితైః పాపైః పతివిశ్లేషణం స్త్రియః ॥
౬౮. తదిదానీం ప్రముఞ్చన్తి కిం దుష్కృతకారిణమ్ ।
మృతే భర్తరి నారీణాం ధర్మో హ్యనుమృతిః ద్రువమ్ ॥
౬౯. తమేనమపహాయాత్ర వర్తన్తి మాం దురాశయామ్ ।
హసన్తి సన్తః సీదన్తిం వ్యర్థకర్తౌకపాలినీమ్ ॥
౭౦. తస్మాదితః పరం కార్యమస్మాకం సౌఖ్యహేతవే ।
విమలాపహాయైనాం నను ధర్మార్జనక్షమామ్ ।
౭౧. త్యక్త్వా మలయనన్దిన్యాః తీర్థే పాపాపహారిణి ।
భర్తారమనుగచ్ఛామి నాత్ర కార్యా విచారణా ॥
౭౨. తపఃకర్తుమశక్తానాం సమాధిముపగచ్ఛతామ్ ।
అసామర్థ్యవతాం లోకే ఫలాః సన్దర్శితాః చ తైః ॥
౭౩. భృగుపాతోఽగ్నిపతనం సక్లౌమే నిధనే తథా ।
మహాప్రస్థానకరణం తీర్థే దేహవిసర్జనమ్ ॥
౭౪. అనాయాసేన కుర్వన్తి మోక్షలక్ష్మీమితి శ్రుతిః ।
అనుయాన్తి స్వభర్తారం కూటస్థాః పూర్వపూర్వికాః ॥
౭౫. అద్యాపి సద్భిః గీయన్తే స్త్రియో ధర్మపరాయణాః ।
పారమృత్యుకథామేనాం పదవీం భాగ్యదాయినీమ్ ॥
౭౬. అపహాయ మహామోహాత్ కాలో మే పర్యవర్తితః ।
దైవాత్ ఇదానీమస్మాకం సజ్జాతా బుద్ధిరీదృశీ ॥
౭౭. సర్వతీర్థమయీ దేవీ దేవతా మస్త్రరూపిణీ ।
మహామజ్జలదా నృణాం మాలా మలయనన్దినీ ॥
౭౮. పాలయిష్యతి మాం వ్యక్తం నాత్ర కార్యా విచారణా ।
ఇతి నిశ్చిన్త్య మనసా వైశాఖే బహులగాగమే ॥
౭౯. ఉపోష్య నవవీం శుద్ధామారాధ్య గిరిజాసఖమ్ ।
అపరేద్యురసమ్భాన్తా కిఞ్చిత్ అభ్యుదితే రవౌ ॥
౮౦. నిర్గత్య స్వాశ్రమాత్ తస్మిన్ కీర్తయన్తి శివం శివామ్ ।

- స్మరస్తీ గురుపాదాబ్జం స్మరస్తీ పారలౌకికమ్ ॥
౮౧. చిన్దస్తీ కర్మపాశాన్ చ ప్రవిశస్తీ పరాత్పరమ్ ।
తీరమాసాద్య తామ్రాయాః నిగృహీతాఖిలేన్ద్రియా ॥
౮౨. ఆశాన్తా స్వాన్తసముల్లపరతత్త్వార్థదీపికా ।
అనుయాతే శనైరేనామారూఢేవ మనోరథమ్ ॥
౮౩. శిరస్యనున్యూతగురుపాదుకాతపవారణా ।
పరమానందపీయూషపాథేయోల్లాసితాశయా ॥
౮౪. పరలోకప్రయాణార్థం పరిచ్ఛేదవతీ చ యా ।
నమస్కృత్య ముహుర్భక్త్యా గురుహేరమ్బభైరవాన్ ॥
౮౫. కణ్ఠలగ్నజలే స్థిత్యా ధ్యాయస్తీ పరమేశ్వరమ్ ।
జజాప పరమం మన్తం కర్మనిర్మూలనక్షమమ్ ॥
౮౬. కల్యాణి కలిపజ్కఘ్నే కన్దలత్కరుణాశయే ।
సదాశివహృదావాసే సాయుజ్యం సంప్రయచ్ఛ మే ॥
౮౭. గంజ్గద్యశేషాలిలాలితామృతవాహిని ।
సదాశివహృదావాసే సాయుజ్యం సంప్రయచ్ఛ మే ॥
౮౮. బ్రహ్మవిష్ణుమహేశేశనదాశివమనోరథే ।
మలయాద్రీసముదూభతే మార్గం దేహి మహేశ్వరి ॥ ॥
౮౯. ఇతి మన్తం సముచ్ఛార్య మమజ్ఞామ్భసి నిర్మలే ।
కచావతీ నిరాశా సా నిర్మలం పదమేయుషీ ॥
౯౦. తావత్కలాకలారావః సజ్జాజ్ఞే తీరవర్తినామ్ ।
నిషేధతీవ నిర్యాణం తరణనికరైః కరైః ॥
౯౧. చకాశే తటిసీహంససారసారవమేదురా ।
తస్మాదావిరభూదగ్రే తడిత్వాన్ తత్క్షణాదివ ॥
౯౨. తరుణాదిత్యసజ్కాశా తరణ్ణితకృపాశయా ।
చతుర్భుజాభుదోఞ్చత్వాశాఙ్కశవరాభయా ॥
౯౩. మణికోటీరఘటితా శర్వరీవిటరూపికా ।
కీరీటహారకేయూరకనత్కనకకుణ్డలా ॥

౯౪. కర్పూరవృష్టివిభ్రాన్తికారిణీ స్మితరోచిషా ।
కృపాతరఙ్గితాపాఙ్గపరిపూతా శుభావలిః ॥
౯౫. నిత్యకల్యాణదా గౌరీ మాయాపాశవిమర్దినీ ।
స్త్రాయమానా మునిగణైః పూజ్యమానా సురాసురైః ॥
౯౬. లోకాపాయోపశమనైః స్వకైః కరసమోన్ముఖైః ।
దృశా వ్యోమామ్బుపూరాత్ అభిమృశ్య కచావతీమ్ ॥
౯౭. మా భైష్ట మా విచారోఽస్తు త్వయా చ సవిజృభణమ్ ।
జహి శోకమిమం వత్సే ధైర్యమాలమ్బ్యతాం హృది ॥
౯౮. విద్యయా తపసా సౌఖ్యసౌభాగ్యాభ్యుదయశ్రియమ్ ।
పశ్య పశ్య భజస్వేమాం పరమానందసమ్పదమ్ ॥
౯౯. ముహూర్తాత్ ఏవ భర్తారం తీర్థాత్ అస్మాత్ ఉదిత్వరమ్ ।
ద్రష్టుమర్హసి సానందం పూర్ణకామా భవిష్యసి ॥
౧౦౦. అస్మిన్ మత్సంశ్రయే తీర్థే స్మరణాత్ అశుభాపహే ।
త్వదీరితామిమాం జప్త్వా స్తుతిం ముక్తామణిప్రసోః ॥
౧౦౧. యే మజ్జన్తి మాం స్తుత్వా నూనం సాయుజ్యభాగినః ।
మధ్యాహ్నో వాభవాదిత్యే సమున్మిషతి మానవః ॥
౧౦౨. స్నాత్వా స్వపితృన్ విప్రాన్ తర్పయిత్వా యథోచితమ్ ।
జ్యోతిఃస్థానం సమాలోక్య కర్మబద్ధాత్ విముచ్యతే ॥
౧౦౩. త్వయా యుక్త్యా భక్త్యా వస్తవ్యం పూర్ణభాగ్యయా ।
స్వభర్త్రా సుఖదాన్ భుక్త్వా విషయాన్ ధర్మసమ్మితాన్ ॥
౧౦౪. అన్తే నిరామయం తేజో యువాభ్యాం ప్రాప్యమఙ్గళాసా ।
ఇతి తామనుశాస్యామ్భా ప్రీణయిత్వాపరోత్తమైః ॥
౧౦౫. పశ్యతాం సర్వదేవానాం తత్రైవాన్తరధాత్ జలే ।
తతః ప్రసన్నహృదయా సమేతా తత్ర బాన్ధవైః ॥
౧౦౬. ప్రవాహలక్ష్మీమక్షీణాం ప్రసన్నకమలాననామ్ ।
ఫేనావలిదుకూలాఢ్యాముచ్చలన్మీనలోచనామ్ ॥
౧౦౭. ఆవర్తనాభిశోభాఢ్యాం నీలవైవాలకైశికామ్ ।
చక్రవాకస్తనవతీం హంససారసనాదితామ్ ॥

౧౦౮. అస్పన్దనిమిషోల్లాససాననైః లోచనోత్పలైః ।
ఆభిముఖ్యప్రవాహైస్తైః అభావనిబిడైర్జనైః ॥
౧౦౯. ఏవం ప్రతీక్షమాణేషు మునేరభ్యాగమార్థిషు ।
తత్తీరపూరాదాశ్చర్యప్రభా ప్రాదురభూదగ్రతః ॥
౧౧౦. ఐన్ద్రిమివ పరిక్షిప్తాం ఆశామరుణరశ్మిభిః ।
చకాశే సా నదీ పుణ్యా కుఙ్కుమోదకవాహినీ ॥
౧౧౧. ఉపర్యుపరి పూరస్య జృమ్భమాణైః చ బుద్బుద్దైః ।
ఉదయారుణితే వ్యోమ్ని సమభావీవ తారకైః ॥
౧౧౨. ఇతస్తతః ప్రసర్పిద్భిః శఫరైః ప్రాంశుభిర్జలైః ।
ఉన్మమజ్జ మునిర్మీనకేతుశక్లాం వికల్పయన్ ॥
౧౧౩. సదైత్యరాజదత్తైః చ మణికాఞ్చనభూషణైః ।
కిరీటేనార్కవర్ణేన ద్యోతయన్ ఇవ రోదసీ ॥
౧౧౪. ప్రాదురాసీత్ మునిః తీర్థాత్ పశ్యతాం తీరవర్తినామ్ ।
ఊహ్యమానో బహుగణైః హేతుభిః తత్త్వదర్శిభిః ॥
౧౧౫. ప్రియామానన్దయన్ స్నిగ్ధాం బన్ధాన్ బైవానువర్తినః ।
తీరమాసాద్య సానన్దం భీతాన్ నిర్వాపయన్ తదా ॥
౧౧౬. ప్రియాం సంప్రీణయామాస జ్ఞాతీన్ చాన్యాన్యథోచితమ్ ।
తావత్ గీర్వాణనిర్ముక్తైః కల్పతరుకుసుమైస్సమమ్ ॥
౧౧౮. దేవదున్దుభయో నేదుః సిద్ధాశ్చైవాస్తువన్ మునిమ్ ।
హంసారూఢః తదా బ్రహ్మో నేవ్యమానః సురాసురైః ॥
౧౧౯. తమేనం ప్రీణయన్ వాచా వ్యాజహార పితామహః ।
హారీతక మహాప్రాజ్ఞ త్వయా తప్తం మహత్తపః ॥
౧౨౦. నైషా కచావతీ భార్యా హ్యనురూపా తవ ప్రియా ।
ఆరున్ధితవ కల్యాణీ లోపాముద్రేవ సత్ప్రియా ॥
౧౨౧. యువాభ్యాం తపసా యస్మాత్ తోషితం భువనత్రయమ్ ।
చిరమత్రాశ్రమే పుణ్యే వివిధైరాప్తదక్షిణైః ॥

౧౨౨. యజ్ఞైః సన్తోష్య దేవాన్ చ ప్రజయా స్వపితౄనపి ।
నిత్యమారాధయన్వైవం మహాదేవముమాపతిమ్ ॥
౧౨౩. తదన్తే పరమం స్థానం యువామేష్యత నిర్వృతౌ ।
ఏతత్తీర్థపరం పుణ్యం త్వద్భూషణమరీచిభిః ॥
౧౨౪. పరిక్షిప్తం క్షణం యస్మాత్ ప్రభాతీర్థమితిర్యతే ।
యే చాత్ర జన్తవః తీర్థే ప్రభా నామ్ని ప్రసాదితమ్ ॥
౧౨౫. స్నాత్వా జ్యోతిర్మయం దృష్ట్వా న పునర్దుఃఖభాగినః ।
ఏషా మహానదీ పుణ్యా తామ్రా భువనపావనీ ॥
౧౨౬. నేవితవ్యా త్వయా నిత్యం శ్రేయస్తే ఋద్ధిమేష్యసి ।
ఇత్యుక్త్వా సహ గీర్వాణైః సిద్ధైశ్చ పరమర్షిభిః ॥
౧౨౭. పితామహాః స్వభవనం ప్రతస్థే వ్యోమవర్తనా ।
సోఽపి హారీతకః ప్రీత్యా వరాన్ లభ్వా పితామహాత్ ॥
౧౨౮. ప్రసాద్య చ యథాన్యాయం సహ పత్న్య స్వమాశ్రమమ్ ।
ప్రవిశ్య బన్ధుభిస్సార్థం సుఖమాస తథా మునే ॥
౧౨౯. సర్వే చ బాన్ధవాః స్నిగ్ధాః స్వాగతేనాభినన్ద్య తమ్ ।
పారిపప్రచ్ఛుః ఆదృత్య తత్రత్యాః చ మునీశ్వరాః ॥
౧౩౦. తేషాం స కథయామాస నిజవృత్తాన్తమద్భుతమ్ ।
యదాకర్ణతో భూయః సర్వే విస్మయమానసాః ॥
౧౩౧. నానావిధైః నగరగోపురహర్యుజాలైః
ఆరామవిభ్రమరసాతలరాజలక్ష్మీ ।
దృష్టం యథావత్ అభివర్ణయితుం మహాత్మా
బుద్ధిం చకార యదపత్రశామైకదీక్షామ్ ॥
౧౩౨. ఇత్థం సుహృద్భిరమరైర్నిజబన్ధువర్తైః
హర్షోన్మిషత్పులకకోమలితాఙ్గవహ్నిః ।
అభ్యర్చ్యమాననిజవృత్తివిలాసమేషాం
హారీతకో మునిరశేషమసావద్వాదీత్ ॥
౧౩౩. సువిస్మితైః స్పష్టముదీతకణ్ఠకైః వపుర్పరానన్దసమృద్ధిసూచకైః ।

ఉదశ్రుభిర్లోచనపఙ్కజైర్పిజైః అభూయతాసారఘనైర్నైరివ ॥

౧౩౪. సమాజమాశ్చర్యకథారసాయనైః ఉదఞ్చయన్ హర్షమపాం నిధిం యథా ।
హిమాంశురంశుప్రకరైః సుధాసరైః బభౌ మునిస్తత్ర కచావతీపతిః ॥

ఇతి సప్తవత్సారింశః అధ్యాయః । Pro.Total = 4169 + 134 = 4303.

అష్టావత్సారింశః అధ్యాయః

హారీతస్య కచాలికాయాశ్చ తపశ్చరణమ్ ।

౧. శ్రీవలధిః -

(భగవాన్)బ్రహ్మన్ బ్రహ్మాత్మసమ్భూతబ్రహ్మానన్దసుధానిధే ।
భవతా కథితా చేయం కథా కర్ణసుధాధునీ ॥

౨. అతికణ్ఠమనుస్యూతమావృణ్యత్సపి మే గురో ।
తృప్తిం న కురుతే భూయః తృప్త్యాం జనయతీవ మే ॥

౩. కథం బృహస్పతిస్తస్మై స్పష్టమాచష్ట విస్తరాత్ ।
తామిదానీం విస్తరతః కథయస్వ కథాం పునః ॥

౪. రసాతలాత్ సమాగత్య స హారీతో మునీశ్వరః ।
బన్ధభ్యః కథయామాస కథాం వా లిఙ్గమద్భుతమ్ ॥

౫. స్థాపయిత్వార్చయామాస కథం వా ముక్తిమాప్తవాన్ ।
కుమ్భాటకో రాజపుత్రః కిం చకార తతః పరమ్ ॥

౬. కథం ఆభాషిణీ దేవః భగః కాశ్యపననదనః ।
ఏతాని విస్తరాత్ బ్రహ్మన్ కథయస్వాద్య మే గురో ॥

౭. ఇతి రాజాధిరాజస్య మలయధ్వజభూపతేః ।
కుమారేణానుసమ్పృష్టః సిద్ధనాథ సనాతనః ॥

౮. తమేనమభినన్ద్యాదౌ భూయో విస్తార్య తాం కథామ్ ।
రాజనన్దన వక్ష్యామి తామిదానీం పురాతనీమ్ ॥

౯. శృణ్వనన్యధియా పుణ్యాం హారీతకగుణోజ్జ్వలామ్ ।
ఇతం కాశ్యపినా పృష్టః జీవో దేవపురోహితః ॥

౧౦. కథాం కన్దలయామాస తస్మై విస్మయకారిణీమ్ ।

శ్రుణు దేవ ప్రవక్ష్యామి వృత్తాంతం తస్య ధీమతః ॥

౧౧. వయస్యైః బంధుభిస్సిన్ధుగైః మునిభిశ్చ తపోధనైః ।

సమృష్టః స హారీతో విస్మితో వాక్యమబ్రవీత్ ॥

౧౨. శృణ్వన్తు బాంధవాస్సర్వే సావధానేన చేతసా ।

మయి మజ్జతి తీర్థేఽస్మిన్ కోఽపి దైత్యేశ్వరానుగః ॥

౧౩. గృహీత్వా తత్క్షణాదేవ నినాయ బలిమన్దిరమ్ ।

తత్ర రత్నప్రభాజాలైః బాలాతపసమప్రభైః ॥

౧౪. న జానన్తి తత్రత్యాః జనాస్సర్వే తమః గతామ్ ।

నానావిధైర్మణిమయైః ఉద్యానైః కల్పకోపమైః ॥

౧౫. నదీనాం చ శత్రైః పుణ్యైః ఇక్షుకాణ్డరసోదకైః ।

తప్తహాటకసంకాశైః మహీ తత్ర ప్రకాశతే ॥

౧౬. నవమాణిక్యఖచితప్రాకారద్వారమణితా ।

కాపి కల్యాణనిలయా నగరీ నలినావతీ ॥

౧౭. తత్ర రాజగృహే కోఽపి మణిసింహాసనే విభుః ।

అనన్గానేకసౌందర్యసమూర్ణనిజవిగ్రహః ॥

౧౮. దైత్యదానవరక్షోభిః సేవ్యమానస్సమస్తతః ।

మహాబలిరితి ఖ్యాతః స్తూయమాన్కృ బద్ధిభిః ॥

౧౯. మాం దృష్ట్వా సదయావిష్టో సమావేశ్య నిజాసనే ।

పూజయిత్వార్ఘ్యపాద్యాద్యైః యథాలోకే తథైవ మామ్ ॥

౨౦. స్నానహారానులేపాద్యైః భూషణైర్వసనోత్తమైః ।

స్వాగతైః ప్రీతివచనైః సౌహార్దాతిశయోజ్జ్వలైః ॥

౨౧. కృత్వా ద్వాదశరాత్రం తు పూజాం పూజ్యతమోఽపి సః ।

తావన్మదఙ్గమామృజ్య పాణినా పక్కజశ్రియా ॥

౨౨. ఏకాసనం సమాసీనో మామిదం ప్రాహ దైత్యరాట్ ।

బ్రహ్మన్ కుతస్సమాయాతః కేనేనానీతోఽసి మద్గృహమ్ ॥

౨౩. కిన్నే మత్తః ప్రీతికరం కాఙ్క్షితం వక్తుమర్హసి ।

త్వయా చిరతరం భక్త్యా పూజితః పరమేశ్వరః ॥

౨౪. స ఏవ పురుషార్థానాం దాతా తావన్న సంశయః ।
తథాపి తవ తుష్ట్యర్థం దాతుమిహే సుహృత్తయా ॥
౨౫. కాఙ్క్షితాని ప్రదాస్యామి దుర్లభాని మహితలే ।
కిన్తే వ్యవసితం బ్రహ్మాన్ వక్తవ్యం యది మే గృహే ॥
౨౬. కన్యారత్నం ప్రదాస్యామి భవనం స్వర్గసన్నిభమ్ ।
వక్తుమర్హస్యసంజ్ఞోచం వదాన్యం మామవేహి భో ॥
౨౭. ఇతి తస్య వచః శ్రుత్వా బలేర్వినయగౌరవమ్ ।
సన్తుష్టోఽహం పునరైత్యం అనురాగాదవాదిషమ్ ॥
౨౮. దైత్యరాజ మహాభాగ సర్వజ్ఞ కరుణానిధే ।
పౌనఃపున్యేన కర్తైకరసాయనసుధానిధిమ్ ॥
౨౯. శ్రుత్వా శ్రుత్వా వదాన్యేషు కీర్త్యమానేషు సూరిభిః ।
నిరన్తరసహావాసం మన్యే రాజన్ సుహృత్తమమ్ ॥
౩౦. పురా కృతానాం పుణ్యానాం మహతాం పరిణామతః ।
మమ లబ్ధమిదం భాగ్యం త్వదాలోకనకౌతుకమ్ ॥
౩౧. మదాశ్రమమనుప్రాప్య తపస్విన్యా చ భార్యయా ।
ఆరాధయితుమిచ్ఛామి ప్రసాదాత్ తే మహేశ్వరమ్ ॥
౩౨. ఇతి మద్వచనం శ్రుత్వా స రాజా వినయోజ్జ్వలమ్ ।
దీవ్యామ్బరమణిప్రాస్తముకుటాఙ్గదకఙ్కణైః ॥
౩౩. అహ్లానకమలామృష్టైః హారైర్మృగమదైరివ ।
శాలీకృత్య మదగ్రే తు పునః ప్రాహ స దైత్యరాట్ ॥
౩౪. దయాదత్తమిదం లిఙ్గం పూజయిస్వేతి సాదరమ్ ।
దత్తవాన్ చ మహాభూతైః చతుర్భిః మేఘసన్నిభైః ॥
౩౫. వర్షయిత్వా చ వసూన్ మామాహా వచసాదరమ్ ।
ప్రస్థాపయిత్వా స్వలోకాత్ భూలోకం స దయానిధిః ॥
(ఇత్యమాకర్ణ్య మునయః స్నిగ్ధాః చ సుహృదః పరే ।
ఆనందబాష్పపూర్ణాభ్యాం లోచనాభ్యాం క్షణాన్తరమ్ ॥
రోమాఞ్చమఙ్గులైర్గత్తైః అభూవన్ అగ్రతో మునేః ।

స్నానాభరణైర్దివ్యైః గంధస్రగనులేపనైః ॥

౩౬. రే రే సుహృత్తమాః సిగ్ధాః మునయో బ్రహ్మవాదినః ।

భవతామాశిషా నూనమాగతోఽస్మి న సంశయః ॥

౩౭. తోషయిత్వా సుహృద్వర్గం ప్రేషయామాస వై గృహమ్ ।

రహః కచావతీం భార్యాం కృశాక్షీం తపసా పునః ॥

౩౮. ప్రీణయిత్వా యథాన్యాయం నయా ధర్మాన్ చచార సః ।

జ్యోతిఃసానాత్ వాయుభాగే తామ్రాయాః దక్షిణే తపే ॥

౩౯. కచాలికాయాః ప్రాగ్భాగే లింగం సంస్థాప్య శామ్భవమ్ ।

పూజయామాస విధివత్ ప్రత్యహం ప్రీతిపూర్వకమ్ ॥

౪౦. యజ్ఞైః వివిధైర్విష్టా దక్షిణాపూరితైర్మునిః ।

ప్రజయా చ పితృనాన్ సర్వాన్ తర్పయిత్వా చ ధర్మవిత్ ॥

౪౧. తతో వర్షసహస్రాస్తే స్నాత్వా తామ్రామహోదకే ।

దమృతీ నియతాత్మానౌ యతవాక్యాయమానసౌ ॥

౪౨. ప్రదక్షిణీకృత్య దేవం జ్యోతిశ్చక్రే విలిల్యతుః ।

తావత్ కుసుమవర్షేణ పూరయిత్వా స్థలం మహత్ ॥

౪౩. అస్తువన్ దేవతాః సర్వాః సిద్ధవిద్యాధరోరగాః ।

హారీతకం ప్రపశ్యంతః స్తువంతః ప్రీతమానసాః ॥

౪౪. జగ్ముర్మృగాగతం దేశాన్ తదద్భుతమివాభవత్ ।

కుమ్భాటకోఽపి సంప్రాప్త శివదీక్షాం యథావిధి ॥

౪౫. కచావత్యా తపస్విన్యాః తపఃకర్తుం ప్రచక్రమే ।

హారీతకాశ్రమాత్ తస్మాత్ క్రోశార్ధాత్ ఏవ పూర్వతః ॥

౪౬. జ్యోతిశ్చక్రస్య చైశాన్యాం కృత్వాశ్రమపదం నిజమ్ ।

పూజయామాస విధినా సామ్భం చన్ద్రార్కశేఖరమ్ ॥

౪౭. నిగృహ్య చారిషడ్వర్గం నియమ్యేన్ద్రియమణ్డలమ్ ।

సర్వద్వన్ద్యసహః శ్రాంతః సమాధిముపసంశ్రితః ॥

౪౮. సర్వం శివమయం పశ్యన్ సమంతాత్ వ్యోమరూపిణమ్ ।

ధ్యానయోగబలేనైవ నిర్మలాత్మా బభూవ హ ॥

౪౯. ఏవం వర్షశతే పూర్ణే తపసారాధితో విభుః |
ప్రాదుర్భూభూవ తస్యాగ్రే భగవాన్ వృషరూపధృత్ ||
౫౦. స్వలోచనవినిష్కాన్తైః కరుణాసాన్ద్రశీతలైః |
పీయూషతోయైర్విమలైః అభ్యషేచయత్ ఆదరాత్ ||
౫౧. తత్సుధావృష్టిధారాభిః సిచ్యమానో కుశాత్మజః |
శనైరుస్మిలయామాస సమాధిస్థః స్వలోచనే ||
౫౨. దదర్శ పురతో దేవం చన్ద్రమణ్డలపాణ్డరమ్ |
స్త్రాయమానం సిద్ధగణైః మహావృషభరూపిణమ్ ||
౫౩. సమున్నతాభ్యాం శ్రుజ్ఞాభ్యాం ద్వికూటమివ దర్పితమ్ |
తప్తహాటకసమ్మిశ్నైః మహామణివిభూషణైః ||
౫౪. దేదీప్యమానం దేవేశం కామదం కల్పకోపమమ్ |
దృష్ట్వా తత్పురతో నత్వా కృతాఙ్ఞులిపుటోఽనఘః ||
౫౫. తుష్టావ పరమేశానం ధర్మం ధర్మభృతాం వరః |
కుమ్భాటకః -
నమో నమస్తే లోకానామాదికర్త్రే మహాత్మనే ||
౫౬. ధర్మాకారాయ సారాయ శ్రుతీనామాత్మనే నమః |
త్వాం భజంతః తథా భక్త్యా స్తువన్తి త్వాం సురాసురాః ||
౫౭. ధ్యాయన్తి యోగినః స్వాన్తే త్వామేవ చ పరాత్పరమ్ |
త్వత్కృపాలోకకణికాలాభమాత్రేణ జన్తవః ||
౫౮. జగత్ క్షోభయితుం కర్తుం త్రాతుం పటుతరాభవన్ |
త్వన్ముఖాన్నిర్గతా వేదా మర్యాదాం వ్యక్తయన్తి తే ||
౫౯. తేషు తేషు చ వర్తన్తే త్వదాఙ్ఞాగౌరవాయ తే |
యేషాం త్వం విముఖో దేవో తే వై సీదన్తి సర్వదా ||
౬౦. త్వదాలమృనయోగేన సిద్ధయోఽష్టౌ న సంశయః |
ఐహికాముష్మికౌ మార్గో త్వత్స్పృష్టౌ లోకహేతవే ||
౬౧. నమః పూర్వాయ పూర్వాణాం పురుషాయ మహాత్మనే |
వృషాయ వృషరూపాయ వేదరూపాయ తే నమః ||
౬౨. త్వచ్ఛక్త్యా ధార్యతే సర్వం త్వల్లీలాకలనాత్మకమ్ |

త్వం విష్ణుస్తవం శివో బ్రహ్మో త్వం మిత్రో వరుణో యమః ॥

౬౩. త్వం గుణైః త్రిగుణాభిఖ్యాం బిభర్షి కలయా స్వయా ।
ప్రసీద దేవదేవేశ ప్రసీద పరమేశ్వర ॥

౬౪. పాహి పాపార్ణవాదీభృతం భక్తం మాం శరణాగతమ్ ।
నమో నమఃకారణకారణాయ తే కలావిశేషైః కలితాఖిలాత్మనే ।

౬౫. ప్రసీద విశ్వేశ్వర విశ్వమూర్తే ప్రసీద దేవేశ దయాసుధానిధే ॥

౬౬. ఇతి స్తుత్వా స కుమ్భాటో భక్త్యా పరవశో ముహుః ।
ప్రణామమమకరోత్తస్మై దణ్ణవత్ పురతో విభోః ॥

౬౭. తతః ప్రసన్నో భగవాన్ స్తోత్రేణానేన తోషితః ।
తముత్థాప్య వరాభీతిరతాఙ్గజలజోజ్జ్వలైః ॥

౬౮. భుజైః పీయూషసంసిక్తైరభిమృజ్యాఙ్గమాదరాత్ ।
ప్రాహేనం ప్రహసన్ వాచా భగవాన్ రాజనన్దనమ్ ॥

౬౯. భగవాన్ -

సంహృష్టోఽస్మి మహారాజ స్తోత్రేణ తపసా పునః ।
పాపాశ్చ సంక్షయం నీతాః విముక్తో మాతృహత్యయా ॥

౭౦. షడ్జపాలాభిధస్తవం హి గన్ధర్వాణామధీశ్వరః ।
ప్రారబ్ధదోషాత్ మర్త్యత్వం ప్రాప్తవానసి కేవలమ్ ॥

౭౧. దేవో న భవితా భూయః సర్వభోగసమృద్ధిమాన్ ।
సమ్పూజితః త్వయా శమ్భుః పూజితా పరమేశ్వరీ ॥

౭౨. ఆత్ర జ్యోతిర్మహద్భ్రష్ట్యా భూయో నార్హస్తి శోచితుమ్ ।
ఇత్థం సన్దర్శయామాస తస్మై సంవిత మహోపగా ॥

౭౩. అనన్తమక్షయం నిత్యమనపాయమకల్మషమ్ ।
తేజసామపి తేజిష్ఠమవిషహ్యామనాతురమ్ ॥

౭౪. కాఙ్గితాని ప్రదాస్యామి దుర్లభాని మహీతలే ।
గజహస్తప్రమాణేన భూమిభాగాత్ సముత్థితమ్ ॥

౭౫. ఉపాస్యమానం శ్రుతిభిః స్తూయమానం మహర్షిభిః ।
దృష్ట్వా తదద్భుతం తేజో కుమ్భాటో హర్షనిర్భరః ॥

౭౬. సంప్రాప పరమానందం తత్తేజఃపుష్కాదర్శనాత్ |
తతో దేవో రాజపుత్రీం పాణిమాలమ్భ్య పాణినా ||
౭౭. ప్రదక్షిణం పరీత్యైనం ధర్మో వృషరూపధృత్ |
తమేనం రాజతనయం తీర్థే తస్మిన్ న్యమజ్జయత్ ||
౭౮. తథైవ భగవాన్ తత్ర సంవివేశ మహామ్బుని |
తావత్ సర్వేషు పశ్యత్సు దివి దేవేషు సర్వతః ||
౭౯. తత్తీరపూరాత్తామ్రాయాః ముహూర్తాత్ ఉన్మమజ్జ సః |
కన్ధర్వస్పృహణీయేన వపుషా భానువర్చసా ||
౮౦. రాజపుత్రో మణివ్రాతైః తప్తకాఞ్చనభూషణైః |
పూజితః తరుణాకారో దీర్ఘబాహుః సులోచనః ||
౮౧. త్యక్త్వా తు మానుషం భావం దేవభావేన భాషితః |
స్మయమానముఖః శ్రీమాన్ చకాశే భానుమాన్ ఇవ ||
౮౨. ఆవప్తుః తథా స్నిగ్ధాః జ్ఞాతయో మిత్రబాన్ధవాః |
గన్ధర్వాః సైవః విమనైఃతం మిథునీభూయ కౌతుకాత్ ||
౮౩. నిస్తీర్ణశాపం కుమ్భాటం నిర్ముక్తం పాపపఞ్చరాత్ |
ప్రీణయన్తః స్తువన్తశ్చ జల్పన్తో వివిధాః కథాః ||
౮౪. కేచిత్ చ చన్ద్రసంకాశాః కేచిత్ వైశ్వానరోపమాః |
ప్రకాశయన్తో గగనం స్వభూషణమరీచిభిః ||
౮౫. తమూచుః స్వాగతైర్వాక్యైః స్వాగతస్తోత్రసంకీర్తనైః |
అయే సుహృత్తమాభ్యేహి కుశలం కిన్తు సామ్ప్రతమ్ ||
౮౬. త్వద్వీయోగాః వయం సర్వే విప్రాణా ఇవ జీవితాః |
ఇత్థం సజ్జల్పమాణేషు గన్ధర్వేష్వఖిలేష్వపి ||
౮౭. పరిభ్రాన్త ఇవాలోక్య తూష్టిమాసీత్ స కేవలమ్ |
తావదేనం సమాసాద్య నారదో వాక్యమబ్రవీత్ ||
౮౮. అజానన్ ఇవ కిం సాధో బన్ధూన్ అభ్యాగతాన్ ఇమాన్ |
న మేలయసి నాభ్యేషి న బ్రూషే ప్రియభాషణమ్ ||
౮౯. త్వన్నాథకేతోర్మాలిన్యాం జాతో గన్ధర్వభూపతేః |
నామతః షడ్జపాలం త్వాం ప్రశంసన్తి సురాసురాః ||

౯౦. కిన్నే వ్యవసితం సాధో కిం వా కర్తవ్యమద్య తే ।
అక్షయాన్తే మహాభోగాః ఏవం పూర్వతనాః ఖలు ॥
౯౧. మహాత్థిరేన పూతాత్మా తపసా ధూతకల్మషః ।
ఆరాధితో మహాదేవో దేవాస్తే పరితోషితాః ॥
౯౨. ఇదానీం వృషరూపేణ సమాగమ్య మహేశ్వరః ।
అత్ర తీర్థవరం కృత్వా త్రీన్ లోకాన్ స పునాతి హి ॥
౯౩. అపి పాపశతావిష్టో మర్త్యో మలయజామిమామ్ ।
స్పృష్టాస్ సజ్జన్నకర్మపాశః స్యాత్ ఏతి ఏవ పరాం గతిమ్ ॥
౯౪. జ్యోతిర్వనమిదం నామ్నా ఖ్యాపితం పరమాత్మనా ।
తపోభిర్దుష్కరైర్వాపి నియమైర్వా యమైస్సదా ॥
౯౫. దదర్శ హి మహాత్తేజః తత్రైతత్ దృష్టవానసి ।
మన్యే త్వాముత్తమం లోకే గన్ధర్వాణాం మహాత్కృతే ॥
౯౬. త్వయా తపో విశేషేణ లబ్ధమేవ హి నాన్యథా ।
క్షణమాత్రముపిత్వాపి జన్తర్జ్యోతిర్వనే పునః ॥
౯౭. న యాతి జననీగర్భదుఃఖజాలసమావృతః ।
త్వాదృశా శతశో మర్త్యాః తపస్తప్తాస్ సుదుస్తరమ్ ॥
౯౮. ప్రయాతా పరమం స్థానం అత్ర జ్యోతిర్వనే ఘనే ।
క్షేత్రమేతత్ హి జన్తూనాం దుష్కర్మపరికృన్దనమ్ ॥
౯౯. జ్ఞాత్వైవ మునయోఽత్రైవం తపఃకుర్వన్తి నిర్మలాః ।
అత్రాన్తరాయశాన్త్యర్థం భగవాన్ ఆదిపూరుషః ॥
౧౦౦. స్వభృత్యై కల్పయామాస శ్రీపుష్కలసపుష్కలౌ ।
అద్యాపి క్షేత్రవర్యస్య శాస్తారౌ బాలకావిమౌ ॥
౧౦౧. తస్మాత్ తవ మహాబహో ప్రాక్షనైః తపసాం ఫలైః ।
లబ్ధం క్షేత్రమిదం న్యూనమనాయాసేన సిద్ధిదమ్ ॥
౧౦౨. కృతార్థోఽస్మి కృతార్థోఽస్మి కృతకృత్యోఽస్మి కర్మణా ।
మా విలంబోఽత్ర సర్వేషాం జన్తూనాం ప్రీతిమావహన్ ॥

౧౦౩. ఇదం విమానమారుహ్య ప్రయాహి పదపీం నిజామ్ ।
ఇత్యుదీరితమాకర్ణ్య దేవరేః ప్రీతిపూర్వకమ్ ॥
౧౦౪. షడ్జపాలః ప్రణమ్యైసం ప్రత్యువాచ కృతాజ్ఞులిః ।
షడ్జపాలః -
నమస్తుభ్యం భగవతే యోగివర్యాయ ధీమతే ॥
౧౦౫. గురవే సర్వవిజ్ఞాన నిధయే వేధసే నమః ।
తత్తదైవ కరిష్యామి భవతాత్రానుశాసితమ్ ॥
౧౦౬. లోకపాలాదిభిమూర్ధ్నా త్వదాజ్ఞా ధార్యతేతరామ్ ।
సైషానువర్తినీ యా మే శ్రుతివాక్ ఇవ తే గురో ॥
౧౦౭. కఞ్చిత్ కాలమిహైవాహం భూయోఽభ్యర్చ్య సదాశివమ్ ।
తతః పరం కరిష్యామి యది తే మయ్యనుగ్రహః ॥
౧౦౮. ఇత్యుక్తవతి వై తస్మిన్ భక్త్యా వినయపూర్వకమ్ ।
నారదోఽతీవ సంహృష్టః తథాస్త్విత్యుదీరయన్ ॥
౧౦౯. సహ గన్ధర్వనివహైః వ్యోమయానం ప్రతస్థివాన్ ।
అథ తస్మిన్ మునివరే యతే సహ నభశ్చరైః ॥
౧౧౦. షడ్జపాలః స గన్ధర్వః కిఞ్చిదేవం వ్యచిన్తయత్ ।
తపోభిః మత్కృతైశ్శముఖిః సన్తుష్టో నాత్ర సంశయః ॥
౧౧౧. స్తువన్తి మాం సవయసో గన్ధర్వాః స్తుతిగౌరవాత్ ।
మాం వదన్తి సమానేషు దేవాః శ్రేష్ఠతమం పునః ॥
౧౧౨. పూజితాః విబుధాస్సర్వే తారితోఽస్యసంశయాత్ ।
ఇతః పరం చరిష్యామి మర్త్యానాం హితకామ్యయా ॥
౧౧౩. అత్రాగమనమాశ్రేణ సర్వే నిర్ధూతపాతకాః ।
ప్రపశ్యన్తి మహాత్తేజః యద్ధృష్ట్యా ముచ్యతే జనః ॥
౧౧౪. కృతఘ్నః పిశునో మూర్ఖః బ్రహ్మహో గురుతల్పగః ।
పరివిత్రాపహర్తా చ పరనారీరతోఽపి వా ॥
౧౧౫. పరాపవాదీ పాషణ్డః పరహింసాపరాయణః ।
దూషకో వేదమార్గస్యాప్యవమన్తా మహాత్మనామ్ ॥

౧౧౬. విష్ణుభక్తః శివద్రోహీ విష్ణుద్రోహీ శివప్రియః ।
 ఏతే చాన్యే చ పాపిష్ఠాః పశ్చాత్తాపానుతాపితాః ॥
౧౧౭. ప్రాయశ్చిత్తానుసజ్గమ్య తీర్థేఽస్మిన్ కృతమజ్ఞనాః ।
 ప్రవేశమాత్రాత్ క్షేత్రస్య మహతోఽప్యాహతైనసః ॥
౧౧౮. పశ్యన్తి నిర్మలాత్మానః పరజ్ఞోఽతిస్సనాతనమ్ ।
 ఏతదర్థం కరిష్యామి తపః పరమదుష్కరమ్ ॥
౧౧౯. మమైవ కాఙ్గితం భాగ్యం సర్వేషాముపకారకమ్ ।
 దాతుమర్హసి విశ్వాత్మాన్ తపసారాధితో మయా ॥
౧౨౦. ఇతి నిశ్చిత్య సజ్గుల్వ్య షడ్జపాలో దృఢవ్రతః ।
 ప్రదక్షిణం పరిక్రమ్య జ్యోతిశ్చక్రమనామయమ్ ॥
౧౨౧. మహతోఽస్యైవ వైరృత్యాం విష్ణుచక్రాశ్రమస్థలే ।
 స్వవాసాయోటజం కృత్వా షడ్జపాలో యథోచితమ్ ॥
౧౨౨. దర్భాన్ ఆస్తీర్య తత్రైవ దృఢధీరుపవిశ్య సః ।
 ప్రాణాన్ ఆరోపయన్ నాడ్యాం సుషుమ్నాయాం వికాసయన్ ॥
౧౨౩. స్వాస్తే పక్కేరుహం ధ్యాయన్ నిశ్చలాఙ్గుః తు తత్త్వవిత్ ।
 నిరుధ్య సర్వతో వాయుం నిరాహారోఽభ్యవర్తత ॥
౧౨౪. ఏవం వర్షతే పూర్ణే సమగ్రే తస్య ధీమతః ।
 నిష్పేతూ రోమకూపేభ్యో జ్వాలాః బాలార్కసన్నిభాః ॥
౧౨౫. ధూమరాశిరభూదఙ్గాత్ అమ్బుదాలినమప్రభా ।
 ఏవం తపోఽగ్నినా క్షప్తం సకలం భువనత్రయమ్ ॥
౧౨౬. భయావిష్టా జనాస్సర్వే తమేవం శరణం యయుః ।
 అనిశ్చితార్థో మఘవా లోకపాలైః సహేతరైః ॥
౧౨౭. సమేత్య లోకకర్తారం తస్మై సర్వం వ్యజిజ్ఞపత్ ।
 భగవన్ షడ్జపాలేన తపసాక్రమ్యతే జగత్ ॥
౧౨౮. తత్తపోఽగ్నేః క్షణాదేవ జగదేకాహుతిర్భవేత్ ।
 యావత్ తావత్ ప్రదాతవ్యమభీష్టం భవతాస్య హి ॥
౧౨౯. అపి సూర్యత్వమిన్ద్రత్వం చంద్రత్వం వాప్యభీష్పితమ్ ।

తస్మై దత్వాఖిలాన్ లోకాన్ త్రాతుమర్హసి మా చిరమ్ ॥

౧౩౦. తదతః కరుణాజ్ఞానకలాస్వకుశలాః వయమ్ |

నానోపాయధృతోపాయకలనా దైవతైః కృతా ॥

౧౩౧. తపసోఽస్య విఘాతాయ కృతం సైకతసేతువత్ |

ఇత్థం వైక్లబ్యమేతేషాం దృష్ట్వా దృష్ట్వా దయార్ధాధీః ॥

౧౩౨. సాన్త్యపూర్వమిదం వాక్యం వ్యాజహారామరేశ్వరమ్ |

చింతాం కుర్వస్తు మా దేవాః హ్యపనేష్యామి సాధ్యసమ్ ॥

౧౩౩. శ్రుణ్వస్తు సర్వే గీర్వాణాః మద్వశః కార్యసాధనే |

ఋతుధామా మహీపాలః పురాసీత్ పాణ్డ్యమణ్డలే ॥

౧౩౪. తస్యైవ యజమానస్య రాజదూయే మహాక్రతౌ |

యూపావటే ఖన్యమానే కచాలిః సమదృశ్యత ॥

౧౩౫. తస్మాత్ ఆశ్చర్యసమ్భావైః తస్మాత్ మృదమపోహ్య తు |

ఋత్విగ్భిః అపరైః సఖ్యైః తత్రాపశ్యత దారికామ్ ॥

౧౩౬. తామాదాయ స భూపాలః పుత్రీకృత్య స్వభార్యయా |

పుపోష నామతః కృత్వా బ్రాహ్మణైః చ కచాలికామ్ ॥

౧౩౭. లాలితా పోషితా బాలా మాత్రా పిత్రా చ సాదరమ్ |

వ్యవర్ధేన్దురేఖేవ సమయే సంస్కృతా తదా ॥

౧౩౮. సా ప్రాప యౌవనావస్థాం కాలేనైషా కచాలికా |

రూపయౌవనసమ్పన్నాం బాలామాలోక్య భూపతిః ॥

౧౩౯. వరాయ రూపసౌభాగ్య వరాయ కులశాలినే |

ప్రదాతుకామో భూపాలాన్ ఆజహార స్వయంవరే ॥

౧౪౦. సర్వేషు రాజపుత్రేషు మిలితేషు ఏకతో వధూః |

సఖీభిస్సహ సంయుక్తా సాక్షాత్ శ్రీరివ రూపిణీ ॥

౧౪౧. వరణస్రజమాదాయ స్వయంవరసభామగాత్ |

ఆలోక్య మఞ్చూదిగతాన్ మహీపాలసుతానియమ్ ॥

౧౪౨. తుచ్ఛీకృత్యధియా తస్వీ తామిమాం వరణస్రజామ్ |

వ్యోమ్ని వేగాత్ ప్రచిక్షేప సుపర్ణో భుజగీమివ ॥

౧౪౩. తత్ర కోఽపి యువా కోటికన్దర్పద్ధామమూర్తిమాన్ ।
స్కన్ధేనాదాయ తాం మాలాం క్షణాత్ అన్తరధీయత ॥
౧౪౪. తావత్కలాకలారావో మిలితానాం మహీభుజామ్ ।
కన్యాత్ ఆదాతుకామానాం బలాత్ బలవతాం తథా ॥
౧౪౫. సన్నాహసమ్భ్రమం వ్యోమ్నా రున్ధతీ వాక్ ఆజాయత ।
దేవభోగ్యేయం అనఘా తస్వి సాక్షాత్ ఉమాంశజా ॥
౧౪౬. యన్వైసాం స్పృహతే కన్యాం బలాత్కారేణ దుర్మతిః ।
తస్య మూర్ధా భవేత్ నూనం శతథా నాత్ర సంశయః ॥
౧౪౭. ఇతి శ్రుత్వా వచో భీత్యా రాజపుత్రాస్తు నిస్సృహః ।
యయుర్యథాగతం సర్వే విస్మయమానా మహామతే ॥
౧౪౮. ఉమాంశజాం ప్రియాం పుత్రీం నిశ్చిత్వ సహ మన్త్రిభిః ।
బ్రహ్మార్పణధీయా తత్ర దత్తవాన్ కృతకృత్యధీః ॥
౧౪౯. సాపి నిర్విణ్ణహృదయా తపసా దేవమీశ్వరమ్ ।
ఆరాధయామాస తథా నన్దాటవ్యాం కృతోటజా ॥
౧౫౦. వాయుభక్షా నిరాహారా స్వాత్మన్యారోప్య చేతనమ్ ।
నిశ్చలాక్ష్మీ నిరాతజ్కా నిగృహీతేన్ద్రియావలిః ॥
౧౫౧. ఇత్థం తత్ర తపస్యన్త్యాః నిరపాయం తపోవనే ।
భూర్యుగానాం త్రితయం క్షణప్రాయమివాభవత్ ॥
౧౫౨. వైషా తపస్విని యుష్మత్పరితాపోపశాన్తయే ।
భవిష్యతి న సన్దేహో భూమేర్వృష్టిం యథోచితా ॥
౧౫౩. ఇత్యుక్త్వా తాం సమాహూయ బ్రహ్మ లోకపితామహః ।
వచోభిన్నాన్వయిత్వాహ లోకానాం హితకామ్యయా ॥
౧౫౪. బ్రహ్మ -
తపస్విని మహాభాగే రాజపుత్రి కచాలికే ।
జితాస్తే సకలాః లోకాః దేవాశ్చ పరితోషితాః ।
౧౫౫. మనోరథః సమీపస్తో మాస్తు చిన్తాపరిశ్రమః ।
జ్యోతిర్వనే సమాసినం తపస్యన్తం సుదుస్సహమ్ ॥
౧౫౬. షడ్జపాలం సమాధాయ లోకానుగ్రహకారిణి ।

తామ్రాయాః ఉత్తరే తీరే క్షేప్తమర్హస్యపాం చయైః ॥

౧౫౭. లోకాశ్చ సుఖినః సన్తు దేవో నిర్వృతిమృచ్ఛతు ।
సఖీభూత్వా త్వమమ్బాయా మాలేయ్యా లోకసమృతా ॥

౧౫౮. సాయుజ్యముపగచ్ఛధ్వమఖణ్ణబ్రహ్మమణ్ణలే ।
లోకే విస్తార్య విమలాం కీర్తిం పాపప్రణాశినీమ్ ॥

౧౫౯. ఇత్యాదిష్టా భగవతా బ్రహ్మణా సా కచాలికా ।
దేవైస్సహ మహీం ప్రాప్య తత్తథాభిదధే ముఖమ్ ॥

౧౬౦. నన్దాటవీముపగతా తరుణీ చిరాయ
సంప్రాప్య కాఙ్గితమశేషజగద్ధితాయ ।
తీర్థప్రవాహపుషితా మిషతాం సురాణాం
తం షడ్జపాలముదవాసయత్ ఆత్మశక్త్యా ॥

ఇతి అష్టచత్వారింశః అధ్యాయః । Pro.Total = 4303 + 160 = 4463.

ఏకోనపఞ్చాశోఽధ్యాయః

గన్ధర్వతీర్థమహిమవర్ణన మ్ ।

౧. బృహస్పతిః -
తపోధన మహాభాగ కశ్యపప్రియనన్దన ।
శ్రుణు వక్ష్యామి తే పుణ్యాం కథాం పాపప్రణాశినీమ్ ॥

౨. యస్యాః శ్రవణతో జన్తుః న భూయో జన్మ గచ్ఛతి ।
సర్వేషామేవ జన్తూనామాకైవల్యఫలప్రసూః ॥

౩. ఇత్థం కచాలికా దేవీ సమాదిష్టా స్వయమ్భువా ।
పులిన్దశైలపర్యన్తాం నిష్కాన్తాం నన్దకాననాత్ ॥

౪. మహాతీర్థప్రవాహేన ప్లావయిత్వా వసున్దరామ్ ।
మహావేగసముత్కృష్టనానాతరులతావృతా ॥

౫. సమాధినిష్ఠం గన్ధర్వం షడ్జపాలం క్షణాదివ ।
ఆదాయ దూరే చిక్షేప కూలే నద్యాస్తథోత్తరే ॥

౬. ఆశ్లిష్యమాణో సన్నేహం తామ్రపర్ణ్యా ముహుర్ముహుః ।
అభివృష్టః పుష్పచయైః స్తూయమానః మునీశ్వరైః ॥

౭. పశ్యతాం సర్వలోకానాం జ్యోతిశ్చక్రముపావిశత్ |
ఇత్థం తయా స గన్ధర్వః సంక్షిప్తోఽన్యత్ర చాశ్రమాత్ ||
౮. తామ్రాయా ఉత్తరే తీరే యోగాత్ ముక్తోన్మిమీల సః |
అదృష్టపూర్వం విపినం నానాద్రుమలతాయుతమ్ ||
౯. దృష్ట్వా చిరేణ సజ్జాజ్ఞే కిమేతత్ ఇతి విస్మితః |
కుతోఽహం ప్రాప్తవాన్ ఏతత్ విపినం చిత్రవృక్షకమ్ ||
౧౦. మమాశ్రమం న పశ్యామి తస్మాత్ మత్పురతో వనమ్ |
కథం జ్యోతిర్వనాదృభ్రష్టః కేనానీతోఽస్మి దూరతః ||
౧౧. కస్యమర్థోఽస్తి వై స్థానాత్ మాం విచాలయితుం భువి |
దేవభావేన హీనత్వాత్ ప్రక్షీణ ఇవ దృశ్యతే ||
౧౨. తత్ర సస్థుక్షితం గాత్రం విస్మృతిశ్చాపి చేతసి |
హా కథం కరణీయం మే కర్మ కాఙ్గితసిద్ధయే ||
౧౩. కిమత్ర కృత్యం యుక్తం మే కం సహాయం వృణోమ్యహమ్ |
ఆశా కా వా విగ్రహస్యా శ్రేయః ప్రాప్యే పునఃపునః ||
౧౪. ఇత్థం విభ్రష్టయోగోఽయమపాస్థాసనబన్ధనః |
అధైర్యదూషితస్వాన్తః పరమార్థవిచారణః ||
౧౫. స గన్ధర్వో విస్మృష్టార్థః గన్ధహస్తీవ నిఃశ్వసన్ |
సముత్తస్థా శనైఃపశ్యన్ సమంతాత్ తటినీతటమ్ ||
౧౬. విలులోకే న పశ్యామి తమాలతరుకాననమ్ |
జమ్బుజమీరనారఙ్గకేరవానీరనీపకైః |
౧౭. మాలారమాలతీచిఞ్చాప్రవాలబకులేన్ద్రికైః |
మాక్ష్మకున్దమాధీకనమేరుపనసాదిభిః ||
౧౮. అన్వైరనోకపైః శ్రేష్ఠైః సపుష్పఫలపల్లవైః |
నివారితాతపోధారం నిరస్తరమధుస్రవమ్ ||
౧౯. మన్దమారుతసమ్పాతం కూజతోకిలసారసమ్ |
సుఖానామివ సంవాసం సుపుణ్యాదానామివోదయమ్ ||
౨౦. సిద్ధైర్మునిగణైర్దివ్యైః బ్రహ్మధ్యానపరాయణైః |

అస్థలద్భ్రుతమర్యాదైః మునిదారైశ్చ శోభితమ్ ॥

౨౧. సుకుమారైః కుమారైశ్చ వ్రతస్వాధ్యాయలమ్పటైః ।

అలఙ్కృతమివాత్యర్థం వనమాసాద్య నిఃశ్వసన్ ॥

౨౨. ఇతస్తతః పరిక్రమ్య విశ్రామ్య చ ముహుర్ముహుః ।

దైవాత్ ఆలోకయాఞ్చక్రే వసతిం పర్ణనిర్మితామ్ ॥

౨౩. తస్యాం తపస్వినీం దృష్ట్వా వృద్ధాం విగతకలమృషామ్ ।

తాం ప్రణమ్య స గన్ధర్వః ప్రశ్రయావనతోఽబ్రవీత్ ॥

౨౪. కా త్వమమ్భ మహాభాగే తీర్థే లక్ష్మీర్విభాసి మే ।

జ్ఞాతుమిచ్ఛామి తత్త్వేన కస్యాశ్రమపదన్త్విదమ్ ॥

౨౫. ఆహం గన్ధర్వరాజస్య తనయః స్వేన కర్మణా ।

శాపాత్ అవాప్య మానుష్యం మదాన్ధః కృతకిల్బిషః ॥

౨౬. దైవాత్ జ్యోతిర్వనం ప్రాప్య కచావత్యాః ప్రసాదతః ।

ముక్తశాపోఽపి మోహేన భూయః శ్రేయో విధిత్సయా ॥

౨౭. సమారబ్ధతపస్తత్ర కేనాప్యస్మద్విరోధినా ।

నీతోఽస్యమ్భ తవోపాస్తే జనన్యా ఇవ బాలకః ॥

౨౮. న జానామ్యపరం కృత్యం మిత్రమాపత్సహాయినమ్ ।

త్వాం ప్రపన్నోఽస్మి తత్త్వేన త్రాతుమర్హసి కిల్బిషాత్ ॥

౨౯. ఇత్థం సంప్రార్థితా తేన ప్రణతేనానుశోచతా ।

ధ్యాయస్తీ క్షణమాత్రం తు నిశ్చితార్థా తపస్వినీ ॥

౩౦. అభినన్ద్యార్హక్షైర్వాచా వ్యాజహార తమాగతమ్ ।

తపస్వినీ -

గన్ధర్వజ్యేష్ఠ జానామి త్వదస్పృతాన్తమశేషతః ॥

౩౧. అలం శోకవికల్పేన ధైర్యమాలమ్బ్య చేతసా ।

భూయాంసి తే భవిష్యన్తి శ్రేయాంస్యాయాన్తి సమ్పదః ॥

౩౨. అస్యాశ్రమస్య మాహాత్యం శ్చృణ్వతాం పుణ్యవర్ధనమ్ ।

వక్ష్యమాణం మయా కర్ణవిషయాక్రియతాం త్వయా ॥

౩౩. పురా హిమవతః పృష్ఠే ధారాటవ్యాముమాశ్రమే ।

తపశ్చక్రే మహాతేజాః వల్కలాఖ్యో మహామునిః ॥

3౪. సర్వద్యస్త్యః శాస్త్రః జితక్రోధో జితేంద్రియః ।
దుష్కరైర్నియమైర్దేవం తోషయామాస శక్జురమ్ ॥

3౫. తదస్త్రరాయజననీ కాపి రాతిఞ్చరాజ్జనా ।
ఉలూకాక్షీతి విఖ్యాతా తమేనం పుత్రగర్ధినీ ॥

3౬. ప్రణమ్య తరుణీభూయ ప్రాహ రూపగుణాన్వితా ।
రాక్షసీ -
ప్రసీద భగవన్ బ్రహ్మన్ ప్రసీద కరుణానిధే ॥

3౭. హతబద్ధం జ్ఞాతిహీనామనన్యజనసంశ్రయామ్ ।
అఙ్గీకురు మహాభాగ యావత్ ఆప్రసవం ప్రియామ్ ॥

3౮. పుత్రమేకం ప్రతీక్షన్తీ తపోబలసమన్వితమ్ ।
ఉలూకాక్షీతి విఖ్యాతా జానీహి తపసాం వర ॥

3౯. ఇతి తద్గదితాం వాణీమాకర్ణ్య మునిపుజవః ।
సమాప్య కాల్యం నియమం పరాధీనోఽఘజన్మనా ॥

౪౦. వ్యాజహారానురాగేణ తామిమాం రజనీచరీమ్ ।
అయి ప్రీతోఽస్మి భద్రం తే త్వయాస్త్యభిమతో రతిః ॥

౪౧. ఇత్థం ప్రసాద్య చ తయా రేమే రాత్రిఞ్చరస్త్రియా ।
అజనిష్ట తథా తస్యామాత్మజో భీమవిక్రమః ॥

౪౨. జాయమానోఽతిరౌద్రస్తు క్రందన్ మణ్ణూకవత్ యతః ।
తస్మాత్ మణ్ణూక నామానం తమేనం మునయో విదుః ॥

౪౩. స పితుః ప్రాప్య పరమాం విద్యాం క్షిప్రప్రసాదినీమ్ ।
తయా సంప్రీణయన్ శమ్భుం తతాప పరమం తపః ॥

౪౪. తతో వర్షతే పూర్ణే ప్రీతః ప్రాదురభూత్ శివః ।
తమాహ వత్స ప్రీతోఽస్మి వరాన్ దాస్యే మనోరథాన్ ॥

౪౫. ఇతి తద్వచనం శ్రుత్వా సుప్రీతః ప్రణతోఽబ్రవీత్ ।
దేవదేవ దయాసిన్ధో యది దేయో వరో మమ ॥

౪౬. అవధ్యత్వమజయ్యత్వమశేషైరమరైరపి ।
కామగత్వం చ మే దేహి త్వామహం శరణం గతః ॥

౪౭. ఏవమస్త్వితి సమ్భాష్య గౌర్యా మౌలిభూషణః ।
కఞ్చన్మణివరం తస్మై దత్వా భూయోఽభ్యభాషత ॥
౪౮. యావదేవ మణిర్మౌలౌ జ్వలతే భాస్కరోపమః ।
తావత్ త్వమఖిలైర్దేవైః అవధ్యో భవితా ధ్రువమ్ ॥
౪౯. ఇత్యుక్తాన్తర్దధే దేవ ; సోఽపి తుష్టో నిశాచరః ।
స్వమాత్రే కథయామాస స్వవృత్తాన్తమశేషతః ॥
౫౦. సంహృష్టా చోదయామాస స్వవిపక్షవినాశనే ।
సోఽపరేద్యుః సమాహూయ స్వమిత్రాన్ రజనీచరాన్ ॥
౫౧. న్ జిగాయ జగచ్ఛక్రం సబ్రహ్మీన్ద్రాగ్నిమారుతమ్ ।
సప్తద్వీపాదిపాన్ ఖణ్డాన్ ఇలావృతముఖానపి ॥
౫౨. విశేషాత్ భారతం వర్షం సంప్రాప్య సహ రాక్షసైః ।
సమన్తాత్ భక్షయామాస ప్రజాః కాలాన్తకోపమః ॥
౫౩. కాశికౌసలకాశ్మీరాకామరూపకువిన్దకాన్ ।
అఙ్గవఙ్గకలిఙ్గాన్ చ మద్రమాగధమౌసలాన్ ॥
౫౪. పారసీకాన్ చ సౌరాష్ట్రాన్ పాఞ్చాలాన్ అథ కౌరవాన్ ।
ఆన్ధ్రకర్ణాతకారట్టచోలకేరలదౌలవాన్ ॥
౫౫. ఏతానన్యాన్ జనపదాన్ క్షపయిత్వా శనైఃశనైః ।
ఆససాద మహీం పుణ్యాం మాన్యాం పాణ్డ్యేన పాలితామ్ ॥
౫౬. క్షోభయామాస సకలాన్ తిమిఙ్గ ఇవ సాగరమ్ ।
క్రమాత్ ఇమం సమాసాద్య మునేరాశ్రమమద్భుతమ్ ॥
౫౭. ఆశ్చర్యగుణసర్వస్వం తామ్రాతటవిభూషణమ్ ।
అత్రైవ వసతిం కృత్వా క్రవ్యాదైః స్వానుయాయిభిః ॥
౫౮. మునీన్ విద్రావయామాస తపోనిష్ఠాన్ యతవ్రతాన్ ।
కాలేనాల్పీయసా తేన నిర్మానుష్యమభూత్ జగత్ ॥
౫౯. బ్రాహ్మణాః చ తపోనిష్ఠాః ఋషయః చ వనేచరాః ।
అగస్త్యం శరణం ప్రాపుః ప్రజాపతిమివప్రజాః ॥
౬౦. సర్వం విజ్ఞాపయామాసుః రాక్షసస్య విచేష్టితమ్ ।

స తాన్ మునీన్ సమాశ్వాస్య విచార్య మనసా చిరమ్ ||

౬౧. హరిమారాధయామాస సమాధిం సముపాగతః |

తేనైవాభ్యర్చ్యమానస్తు భగవాన్ పురుషోత్తమః ||

౬౨. దత్వాభయం తదా తస్మై ప్రీతః కలశజన్మనే |

మాయామాస్థాయ తరుణీరూపేణాద్భుతదర్శినా ||

౬౩. వీణావిలాసినాపాణీయుగలేనాబ్జచారుణా |

నీలోత్పలదలశ్రేణీచమత్కారాక్షివర్చసా ||

౬౪. వపుషా కుఙ్కుమశ్రేణీవర్షిణా వారుణశ్చియా |

మన్దం వృతశ్చియాస్యన్దికున్దపుష్పవిడమ్బయా ||

౬౫. రూపసౌన్దర్యకాన్తిశ్చిసారపీయూషపూరయా |

తరణ్ణిణ్యేవ మూర్త్యాత్ర భగవాన్ అభ్యవర్తత ||

౬౬. అపాప్తయౌవనాకారాం నారీమస్పష్టయౌవనామ్ |

ఆపాదమౌలివిలస్మణికాఞ్చనభూషణామ్ ||

౬౭. క్వణన్ నూపురమణ్ణీరమేఖలాదామకఙ్కణైః |

పరస్పరం భాషమాణైః అఙ్గైరివ మనోహరామ్ ||

౬౮. తామిమాం మోహిసీరూపాం తరుణీమౌలిమాలికామ్ |

విలోక్య మోహితాః తైస్తైః సమాచఖ్యుః నిశాచరాః ||

౬౯. ఏతదాశ్చర్యగుణశ్రేణీసుధాసన్ధక్షితశ్రుతిః |

స రాక్షసేశో తుష్టేశోఽప్యనఙ్గైవైవ వఙ్కిచతః ||

౭౦. తాం మోహిసీం సమాలోక్య పరిశ్రాన్త ఇవ ఆతురః |

యయాచే ప్రీణయన్ వాచా పత్యర్థే చారుహాసినీమ్ ||

౭౧. ప్రణతం యాచమానం తం లురన్తమివ చేతసా |

మదగద్గదయా వాచా మాయా నారాయణీ జగౌ ||

౭౨. భగవాన్ -

రాక్షసేన్ద్ర మహాసత్వ శ్రేష్ఠః త్వం బుద్ధిశాలినామ్ |

గుణేన సమ్పదా సర్వం జయలక్ష్మ్యా బలేన చ ||

౭౩. రూపేణ యౌవనేనాపి ప్రభావత్వాత్ ప్రతాపతః |

శ్రుత్వా శ్రుత్వానురాగేణ త్వాం ద్రష్టుమహమాగతా ||

౭౪. త్వాముద్ధిశ్యేహ సంప్రాప్తాం మాం రాక్షసకులేశ్వర ।
మాం వృణీష్యేహ భద్రం తే పూరయిత్వా మనోరథమ్ ॥
౭౫. ఇతి తస్యాః సుధాతుల్యపీయూషాక్షరచారుణా ।
వచసా మోహితస్సోఽయం రాక్షసః ప్రాహ సాస్త్యయన్ ॥
౭౬. రాక్షసః -
అశేషతరుణీసారసమ్పదాసి వినిర్మితా ।
లోకైకమాన్యాస్థమూల్యం నాలం లోకత్రయం నను ॥
౭౭. అపి ప్రాణాన్ ప్రదాస్యామి కిమన్యత్ కాఙ్గితార్పణే ।
యద్యన్మనోరథం త్వేదం వస్తు తత్తత్ ప్రకల్ప్యతే ॥
౭౮. తవాదేశం కరిష్యామి నాత్ర కార్యా విచారణా ।
త్వయా యే పరిరభాశ్చ న హి కాఙ్గా త్రివిష్టపే ॥
౭౯. ప్రసాదః కరణీయోఽయం అస్మిన్ భృత్యే సుహృత్తమే ।
ఇతి తద్వచనం శ్రుత్వా నిశ్చితార్థా ప్రదర్శనమ్ ॥
౮౦. వ్యాజహార తదా దేవీ మాయా నారాయణీ వచః ।
మాయా -
అనురూపమహం మన్యే శ్రుతస్య తవ సర్వదా ॥
౮౧. ఔదార్యబంధో సద్బంధో తవ చూడాపథేస్థితామ్ ।
మణిశ్రేష్ఠమిమాం మహ్యం దత్వా శ్రేయోఽధిగచ్ఛసి ॥
౮౨. ఇతి మాయావిలాసిన్యా వాణీమదిరయా తయా ।
ప్రదదా మాలేర్మణివర్యం వికృష్య సః ॥
౮౩. తస్యైవ మోచయామాస పరివ్రాట్ ఈషణామివ ।
తత్కరాత్ ఉజ్జహోరైనాం సవైతన్యబలశ్రియా ॥
౮౪. ప్రాణేనైవాయుషా సార్ధం మణిమాలాం మహావిభుః ।
తదా గతాయుర్నిష్పాణో నిస్సత్వో రజనీచరః ॥
౮౫. పపాత సహసా భూమౌ వజ్రరుగ్ల ఇవాచలః ।
తం దృష్ట్వా పతితం భూమౌ సర్వే దేవాః సురర్షయః ॥
౮౬. ప్రహృష్టాః పుష్పవర్షేణ కిరన్తో హరిమస్తువన్ ।

- బ్రాహ్మణాశ్చ తదా సర్వే సహితాః కుమ్భజన్మనా ॥
 ౮౭. సమజగ్మూరిదం క్షేత్రమారాధయితుమీశ్వరమ్ ।
 హతేష్వశేషరక్షస్సు విద్రుతే దిక్షు సర్వశః ॥
 ౮౮. సుదర్శనేన చక్రేణ నీష్కణ్ణకమభూద్వనమ్ ।
 భరద్వాజః సుమన్థః చ గౌతమోఽత్రిర్మహాతపాః ॥
 ౮౯. విశ్వామిత్రః శతానన్దః శతజిత్ చ సహస్రజిత్ ।
 పురుచిః పులహోచధ్యః కలవిజ్ఞప్రసాదనః ॥
 ౯౦. వసిష్ఠో వాష్ఠేవశ్చ జాబాలిః కపిలో జపః ।
 ఆహ్లాదో ముద్గలః శంకూః ఆపస్తమ్భః కుశధ్వజః ॥
 ౯౧. యజ్ఞకేతుః సుకేతుశ్చ యాజ్ఞవల్క్యోఽగ్నిమాన్ క్రతుః ।
 శఙ్ఖః పరాశరో వ్యాసః దుర్వాసా శ్రుతవిశ్రుతో ॥
 ౯౨. మార్కణ్డేయోఽఽణిమాణ్డవ్యో యాజకః చోపయాజకః ।
 పురుధామా బృహధామా శరభఙ్గః సుతీక్షణకః ॥
 ౯౩. మోదకః శరరోమా చ శతరోమా చ రోమశః ।
 ఏతే చాన్యే చ మునయః సహశిష్యాః సమాహితాః ॥
 ౯౪. అభ్యాయాః ప్రీతిమన్తః ప్రసాదయితుమీశ్వరమ్ ।
 ఆగత్తైరమరశ్మైః మహేన్ద్రవరుణాదిభిః ॥
 ౯౫. సమన్తానిబిడం వ్యోమ విమానైః కాఞ్చనోజ్జ్వలైః ।
 బ్రహ్మణా ప్రయయౌ దేవో నీలకణ్ఠః శివాన్వితః ॥
 ౯౬. తే సర్వే సమభిష్ఠాయ మిలితా గరుడధ్వజమ్ ।
 అపూర్వతరుణీరూపామావన్తః ప్రీతిపూర్వకమ్ ॥
 ౯౭. తావదేషా భగవతీ మణిమాదాయ రాక్షసాత్ ।
 ప్రదదౌ ప్రణతాయాగ్రే ప్రకృష్టం విశ్వకర్మణే ॥
 ౯౮. తావత్పరవశో బాణైః అనఙ్గస్య వృషధ్వజః ।
 పత్స్యధ్ధే వరయామాస తామిమామాదిమోహినీమ్ ॥
 ౯౯. సైషా భగవతీ మాయా శంకరప్రియకామ్యయా ।
 పతిం వప్రే హరం మాలామవసజ్ఞాస్య కన్ధరే ॥

౧౦౦. తతో దేవాః సహస్రేణ సిద్ధాశ్చ పరమర్షయః ।
తుష్టవః వివిధైః స్తోత్రైః కిరన్తః కుసుమోచ్ఛయమ్ ॥
౧౦౧. తావుభావాదిపురుషౌ నరనరీవపుర్ధరౌ ।
గృహస్థాశ్రమమాసాద్య రమమాణౌ పరస్పరమ్ ॥
౧౦౨. ఊషతుస్సహ సిద్ధైః చ శుశ్రూషద్భిరిహాశ్రమే ।
అగ్నిహోత్రీ చ హోతా చ లీలయా హరశఙ్కరౌ ॥
౧౦౩. శతాన్తం శరదామాస్తాం లోకానుగ్రహహేతవే ।
తావత్తయోరావిరభూత్ కుమారః కోఽపి సున్దరః ॥
౧౦౪. తమేనం క్షేత్రరక్షార్థం సమాదిశ్య విభుః స్వయమ్ ।
రహస్యోపనిషత్ తత్త్వముపదిశ్య ద్విజన్మనామ్ ॥
౧౦౫. ముసీనామాదిసిద్ధానాం ముముక్షూణాం మహాత్యనామ్ ।
ప్రతస్థాతే చ వైకుణ్ఠకైలాసాభ్యాం ప్రహృష్టవత్ ॥
౧౦౬. తదస్తు భక్తిసాన్ధ్యానన్దకరణాః బ్రహ్మవాదినః ।
వసన్త్యద్యాపి దేవాశ్చ ఋషయశ్చ తపోధనాః ॥
౧౦౭. కేచిత్ అభ్యాగమనసిద్ధిం కేచిత్ ముక్తిముపాగమన్ ।
తస్మాత్ హరిహరాఖ్యం వ క్షేత్రమేతత్చ పావనమ్ ॥
౧౦౮. అధిష్ఠాయ మహాదేవం మదభక్తాః భృగునన్దనమ్ ।
సహస్రం శరదాం దేవావారాధ్య హరిశఙ్కరౌ ॥
౧౦౯. పరాం సిద్ధిముపాగమ్య తద్విష్టోఃపరమం పదమ్ ।
సశరీరః సంప్రతస్థ మయా చారాధితః పతిః ॥
౧౧౦. ఆత్మానమనుయాస్తీం మామనురక్తాం పతివ్రతామ్ ।
నిషేధయిత్వా సాన్వోక్త్యా దత్వా చ స్వకమణ్ణలమ్ ॥
౧౧౧. ఏవముక్త్యాపరేణైవ జగామ పరమం పదమ్ ।
యత్ర యదా నిశానాథే సాకల్యేన స్వతేజసా ॥
౧౧౨. పూర్ణతామేయుషి తదా తీర్థేఽస్మిన్ పాపహారిణి ।
స్నాత్వా హరిహరాఖ్యే తు విధినా వరవర్ణిని ॥
౧౧౩. ధ్యాత్వా హరిహరౌ దేవౌ స్మృత్వా మామపి సాదరమ్ ।

- కిళ్ళిదభ్యుదితే సూర్యే మాషమాత్రం శిలాకణమ్ ॥
 ౧౧౪. కలశేఽస్మిన్ వినిక్షిప్య పూజయిత్వా దినే దినే ।
 ఏవం త్వయాద్య కర్తవ్యం ప్రతిపూర్వముఖం ప్రతి ॥
 ౧౧౫. యదాపూర్ణా భవేదేషాం కలశీం మే శిలాకణైః ।
 తదా త్వాం కోఽపి గన్ధర్వః శరణం సముపైష్యతి ॥
 ౧౧౬. తావత్తస్మై సమర్ప్యేమాం కథయిత్వా కథామిమామ్ ।
 మాముపైష్యసి భద్రం తే శోకం జహి సుదారుణమ్ ॥
 ౧౧౭. ఇతి భర్తృవచశ్చుత్వా త్వదాగమనకాఙ్క్షిణీ ।
 బృహస్పతిః -
 అత్ర స్థితవతీ కాలమియన్తం తప ఆస్థితా ॥
 ౧౧౮. ఇత్థమగ్నిశిఖా నామ ఋషిపత్ని ముదాన్వితా ।
 దత్వేమాం కలశీం తస్మై గన్ధర్వాయ మహాత్మానే ॥
 ౧౧౯. స్నాత్వా చ తీర్థే చ నియతా సశరీరా దివం యయా ।
 స్వభాసా భాసయన్తి సా స్మన్తాత్ గగనాఙ్గణమ్ ॥
 ౧౨౦. జ్యోతిశ్చక్రం పరిక్రమ్య భర్తృలోకముపాగమత్ ।
 సోఽయమాకర్ణ్య గన్ధర్వః సుప్రీతేనాన్తరాత్మనా ॥
 ౧౨౧. తయేరితామిమాం వాణీం ప్రతిగృహ్య చ కుణ్డికామ్ ।
 మేనే కృతార్థమాత్మానం ప్రాప్తః చాసౌ మనోరథః ॥
 ౧౨౨. ఆదిత్యైర్మునివద్యైశ్చ శంసద్భిః శామ్భవీం కథామ్ ।
 పూజ్యమానః స గన్ధర్వః స్వపాణిస్థాం కమణ్డలుమ్ ॥
 ౧౨౩. లిఙ్గశర్కరప్రభాపూర్ణాం పశ్యతాం కౌతుకావహామ్ ।
 శివలిఙ్గే సమాలోక్య హ్యహో చిత్రమితి బ్రువన్ ॥
 ౧౨౪. ముహూర్తమభవత్ స్తబ్ధః పరమానన్ధగౌరవాత్ ।
 తదా సమస్తవిజ్ఞానజ్ఞానేన విమలాశయమ్ ॥
 ౧౨౫. భరద్వాజః సమాగత్య గన్ధర్వం వాక్యమబ్రవీత్ ।
 స్వస్త్వస్తు తే మహాభాగ గన్ధర్వాన్వయవర్ధన ॥
 ౧౨౬. భూపతే విధినాత్రైవ లిఙ్గమర్చయ మా చిరమ్ ।

- శ్రేయాంసి తవ భూయాంసి దదాతి హి మహేశ్వరః ॥
౧౨౭. ఇతి తద్గీతిమాకర్ణ్య తం పురోధాయ దేశికమ్ ।
తదాదిష్టేన మార్గేణ స్థాప్య లిజమనుత్తమమ్ ॥
౧౨౮. శతరుద్రీయమస్త్రేణ స్నాపయిత్వా మహామ్బుభిః ।
ధూపైః దీపైః చ నైవేద్యైః సుగన్ధైః కుసుమైరపి ॥
౧౨౯. పూజాన్తే పరమేశానమస్తావీత్ సంయతాఙ్గులిః ।
గన్ధర్వరాజః -
నమో నమస్సమాజానాం పతయే పాపహారిణే ॥
౧౩౦. పశూనాం పతయే తుభ్యం మన్త్రాణాం పతయే నమః ।
మహాతే మహ్తోం నిత్యం అణూనామప్యణీయసే ॥
౧౩౧. తేజీయసే తేజసాం హి పరస్మై బ్రహ్మణే నమః ।
ఆర్తానామార్తిశమనమశేషాభీష్టదాయకమ్ ॥
౧౩౨. ఉమాసఖమహం వందే వన్ద్యమానం సురాసురైః ।
దేవదేవ దయాసిన్ధో గణాధర పురాన్తక ॥
౧౩౩. శరణం త్వాం ప్రపన్నోఽస్మి త్రాహి మాం దుఃఖసాగరాత్ ।
నమస్సోమాయ సోమార్థజటాచూడాయ తే నమః ॥
౧౩౪. పాపఘ్నాయ మఖఘ్నాయ దుఃఖఘ్నాయ నమో నమః ।
త్రిశూలినే మహేశాయ మహామోహాపహాయ చ ॥
౧౩౫. నమో రుద్రాయ గౌరాయ గౌరీనాథాయ తే నమః ।
నమో బ్రహ్మస్వరూపాయ నమస్తే విష్ణురూపిణే ॥
౧౩౬. నమో రుద్రస్వరూపాయ త్రిమూర్తిప్రేషితాత్మనే ।
అన్తరాయ తమస్తోమభేదినే భానవే నమః ॥
౧౩౭. భక్తభాగ్యమహామ్భోధిసుధాదీధితిమూర్తయే ।
మృత్యుఙ్గాయాయ రుద్రాయ నీలణ్డాయశమభవే ॥
౧౩౮. అమృతేశాయ శర్వాయ మహాదేవాయ తే నమః ।
అపరాధశతోద్భూతనానాసుకృతవర్త్యుని ॥
౧౩౯. క్షమాకర దయాసిన్ధో దేవదేవ జగత్పతే ।

ఇత్థం స్వైరభిమతైః పరితోష్య శమ్భుం
అస్మైరజస్రగలితైః నయనామ్బుజాభ్యామ్ ॥

౧౪౦. ఆర్ద్రీకృతస్వతనురగ్రజ ఏవ శమ్భోః
సాష్టాఙ్గవత్ ప్రణతిమాచరయాం బభూవ ।
తత్రైవం సంస్తుతః తేన భగవాన్ పరమేశ్వరః ॥

౧౪౧. ఉదియాయ చ తల్లిజ్ఞాత్ అరణ్యేర్హవ్యవాట్ ఇవ ।
అర్ధమిన్దీవరశ్యామర్ధం కర్పూరపాణ్డురమ్ ॥

౧౪౨. నరనారీవపుర్విభ్రన్ నవలావణ్యసుందరమ్ ।
కిరీటహారకేయూరకనకాఙ్గదభూషణైః ॥

౧౪౩. గఙ్గాధరః శశిధరః భస్మరుద్రాక్షభూషణః ।
వృషమారుహ్య ధవలం దేవైశ్చ సమభిష్టుతః ॥

౧౪౪. నస్తీభృజ్జీముఖైరన్యైః ప్రమథైరభిసంవృతః ।
వరాభయకరో దేవః స్మయమానముఖామ్బుజః ॥

౧౪౫. మా భైరితి బ్రువన్ వాక్యం వ్యాజహారామృతోపమమ్ ।
శ్రీభగవాన్-
ఉత్తిష్ట వత్స భద్రం తే మా తే శోకవికల్పనా ॥

౧౪౬. ఇతః పరం న తే భూయాత్ మనోరథనిరోధనమ్ ।
వృథా వ్యవసితం హ్యేతత్ త్యజ దూరే పరిశ్రమమ్ ॥

౧౪౭. శ్రూయతామభిధాస్యామి గన్ధర్వప్రవరాధునా ।
యా చేష్టా జగదాధారా వసుదా విష్ణువల్లభా ॥

౧౪౮. సర్వప్రసూరితి వ్యక్తం పురాణైః పరిపఠ్యతే ।
భారత్యాః చ విశేషేణ తస్యాః కర్మప్రసోర్పణామ్ ॥

౧౪౯. ముఖస్థానమిదం క్షేత్రం జ్యోతిస్థానం తు యత్ స్మృతమ్ ।
తృతీయం నయనం ప్రాహుః శ్రుతయః చ సనాతనమ్ ॥

౧౫౦. తదదృష్టమనిర్దేశ్యమదృశ్యమనపాయవత్ ।
అపి బ్రహ్మముఖైర్దేవైరనాదిమునిముఙ్గళైః ॥

౧౫౧. దుర్ధర్మం తదిదం తేజః గతం సర్వత్ర గోచరమ్ ।
అపి నారాయణో దేవః సర్వపితామహాః ॥

౧౫౨. అద్యాప్యారాధయన్ ఆస్తే శివం తేజోపలబ్ధయే ।
తద్గతం సర్వజన్తూనామక్షిలక్ష్యం చికిర్షతి ॥
౧౫౩. పురా కుణ్డలాఖ్యస్య మహర్షేర్భావితాత్మనః ।
ప్రియాం ఋతుమతీం సాధీష్వం హఠాత్కృత్య శతక్రతుః ॥
౧౫౪. తతోపాత్ నష్టదృక్ భూత్వా నారదస్యోపదేశతః ।
కుశస్త్రమ్భగ్రసంస్పృష్టస్వాఙ్గుష్ఠాగ్రేణ సంస్థితః ॥
౧౫౫. చిరం తత్ర తపఃకృత్వా తత్ప్రసాదాత్ పునర్వృషా ।
జ్యోతిర్వనమనుప్రాప్య లబ్ధదృష్టిస్సనాతనః ॥
౧౫౬. మహర్ష్యోతిస్సమాలోక్య కృతార్థః స్వర్గమేయవాన్ ।
తస్మాత్ గన్ధర్వరాజస్త్యమపహాయ మనీషితమ్ ॥
౧౫౭. పునః పశ్యసి తత్రేజః మత్ప్రసాదాత్ న సంశయః ।
అస్మిన్ హరిహరక్షేత్రే తీర్థే కలుషాపహారిణి ॥
స్నాత్వా మామర్చయన్ నిత్యం న భూయః తనుమాన్ భవేత్ ॥
౧౫౮. ఏతావత్ ఉక్త్వా వచనం గిరీశో గన్ధర్వరాజస్య కరం గృహీత్వా ।
సన్ధర్శయామాస మహాస్తముచ్చైః యదక్షరం పరమం వేదితవ్యమ్ ॥
౧౫౯. పునశ్చ తస్మిన్ అభిజాతరూపే శ్రీకణ్ఠలిజ్జే స తిరోబభూవ ।
సమూర్ణకామోఽర్ణవపూరసామ్యమానన్దసౌఖ్యం పరమం జగామ ॥
౧౬౦. తత్రామృతాత్ అమృరచారిముక్తాం ప్రసూనవృష్టిం మణిచారువర్ణాం
పపాత తక్షేత్రభువం సమంతాత్ ఆనన్దయన్తీవ సతాం జనానామ్ ॥
- ఇతి ఏకోనపఞ్చాశః అధ్యాయః । Pro.Total = 4463 + 150 =4613.

పఞ్చాశతమః అధ్యాయః

- గన్ధర్వరాజసిద్ధిః ।
౧. సనాతనః -
రాజన్ అభినవాం పుణ్యాం కథాం గన్ధర్వభూపతేః ।
ఆకర్ణయ మయేదాసిం వర్ణితామత్ర విస్తరాత్ ॥
౨. దేవదేవస్య భూయోఽపి ప్రసాదాత్ శూలపాణినః ।

దృష్ట్యాన్తరాయరహితమఖణ్ణానస్థమణ్ణలమ్ ॥

3. తేజఃపుష్టామవిచ్ఛన్నమక్షయం పరమం శివమ్ ।

అవాప పరమానందం చన్ద్రం దృష్ట్యేవ వారిధిః ॥

౪. అన్తే స్వాన్తోచితానన్దసుధావారిధిపూరితాః ।

ఉన్నిద్రరోమనికరైః అజైః సంసూచయన్ ఇవ ॥

౫. దిశో విలోకయన్ అష్టా ఫుల్లపఙ్కజచారుణా ।

దేవం ప్రదక్షిణీకృత్య ప్రసాద్య చ పునఃపునః ॥

౬. తత్రత్యాన్ చ మునీన్ సర్వాన్ సమాపుచ్ఛ్య సుహృత్తమాన్ ।

జ్యోతిర్వనాత్ అథ క్షేత్రాత్ ప్రస్థాతుముపచక్రమే ॥

౭. తావత్ వవర్షుః దేవైశ్చ పూర్యమాణైః నభస్థలాత్ ।

ద్యోతమానాః తదా సర్వాః ప్రభయా కాఙ్ఘనశ్రియా ॥

౮. భేరీమృదఙ్గసమ్పృష్టైః జయశబ్దైః దివైకసామ్ ।

రోదసీ పూర్యమాణేవ మేఘానామివ నిస్స్వనైః ॥

౯. ప్రత్యదృశ్యన్త దివ్యాని విమానాని నభఃస్థలే ।

ప్రశంసన్తః స్తువన్తశ్చ హృష్యమాణాః పరస్పరమ్ ॥

౧౦. తమాసేదుర్మహాత్మానం గన్ధర్వాః సహ చారణైః ।

విశ్వావసుర్వీతిహోత్రో వీరసేనో విభావసుః ॥

౧౧. వసుః చిత్రరథోద్ధాలః కీర్తికేతుః ప్రియంవదః ।

హాహాహూహూః మహాహిశ్చ ఋతధామా మణిధ్వజః ॥

౧౨. ఏతే చాన్యే చ బహవో గన్ధర్వాణాం మహారథాః ।

శతక్రతుం పురస్కృత్య తమేనం పర్యవారయన్ ॥

౧౩. తానిమానాగతాన్ దృష్ట్యా బాన్ధవాన్ చ సుహృత్తమాన్ ।

పిప్రియే ప్రేమసంరమ్భసమ్భావితవిలోకనైః ॥

౧౪. సమాశ్లిష్టః తదా సర్వైః ప్రశంసద్భిర్ముహుర్ముహూః ।

తం షడ్జపాలమాహూయ సుహృత్తమజనాయుతమ్ ॥

౧౫. మహేన్ద్రః ప్రాప్య పాణిభ్యాం పాణిమాలబ్య సమ్భృమమ్ ।

ఇన్ద్రః -

సాధు సాధు మహాభాగ భవతా ధర్మచారిణా ॥

౧౬. దుష్కరైర్నియమైర్హోరైః తపోభిః సముపార్జితమ్ ।
శ్రేయో లోకత్రయోత్కృష్టం అలమన్యైఃజర్నైర్న తు ॥
౧౭. ఇతఃపరం త్వయా సాకం ప్రాప్య జ్యోతిర్వనం మహత్ ।
దేవమారాధ్య గౌరీశం కాఙ్క్షే యాతుం సురాలయమ్ ॥
౧౮. ఇత్యుక్త్యేన్ద్రః షడ్జపాలం గృహీత్వా పాణినా కరమ్ ।
గన్ధర్వేశం సంప్రణమ్య కృత్వా చాపి ప్రదక్షిణమ్ ॥
౧౯. సహ దేవైస్సంప్రతస్థే జ్యోతిర్వనమనుత్తమమ్ ।
అవగాహ్య మహాతీర్థం తామ్రాముత్తిర్య పావనీమ్ ॥
౨౦. దక్షిణం తీరమాసాద్య గౌరీతీర్థకాన్యపి ।
క్రమాత్ నిషేవ్య విధినా స్తుత్వైనాం తీర్థదేవతామ్ ॥
౨౧. తర్పయిత్వా పితౄన్ దేవాన్ బ్రాహ్మణాన్ చ విశేషతః ।
సక్షినాథం గణేశానం చక్షుష్మన్తం చ భాస్కరమ్ ॥
౨౨. ఉమాదేవీం చ భద్రాఖ్యాం తథా హారీతకాశ్రమే ।
దేవ్యేశ్వరాభితం లింగం పూజయిత్వా సహోమయా ॥
౨౩. ధర్మాశ్రమే వృషేశానమభివాద్య యథావిధి ।
శతరుద్రాభిధం తత్ర శాస్తారం సంప్రణమ్య చ ॥
౨౪. పులిన్దశైలలపుణ్యేశం తత్రైవ ప్రమథేశ్వరమ్ ।
విష్ణుచక్రాశ్రమే విష్ణుం బ్రహ్మతీర్థం గుహేశ్వరమ్ ॥
౨౫. కవచత్యాః పూర్వభాగే నత్వా హరిహరాత్మజమ్ ।
ఉత్తరే తు మహాకాలీం తత్పూర్వే సకలేశ్వరమ్ ॥
౨౬. భూతనాథం పూజయిత్వా దేవ్యాః ప్రాక్ ఉత్తరే స్థితమ్ ।
దదర్శేన్ద్రధనుఃప్రఖ్యం బాలాతపసమప్రభమ్ ॥
౨౭. జ్వలత్పావకసంకాశం చన్ద్రపాణ్ణురవర్చసమ్ ।
అనాద్యన్తమనాకారమకాలకలనాత్మకమ్ ॥
౨౮. అపూర్వరూపమక్షీణమనాదిమమృతోపమమ్ ।
తస్మై సన్దర్శయామాస మహేన్ద్రః పాకశాసనః ॥

౨౯. తేన తద్ధర్మితం జ్యోతిః మహాగన్ధర్వరూపిణమ్ ।
ప్రణమ్య దణ్ణవత్ భూమౌ తిష్ఠన్ ఆగ్రే కృతాజ్ఞాళిః ॥
౩౦. తుష్టావ ప్రణావాకారం జ్యోతిశ్చక్రం శివాకృతిమ్ ।
గన్ధర్వః -
ఓం తత్ప్రపద్యే యదశేషపూర్ణం తేజస్తమస్తోమహారం పరస్తాత్ ॥
౩౧. అపారమానన్దఘనార్ణవౌపమమహేతువీతాశ్రయమప్రతర్క్యమ్ ।
అతీన్ద్రియే రాగవిశేషకల్పనావిశుద్ధచిత్తాం పురుహోతరాలయమ్ ॥
౩౨. యదాగమైర్వా నియమైరుపాస్యతే తదస్తు నో వస్తు పురఃపురాతనమ్ ।
పురాతనైరాగమగర్భనిర్ణయప్రగల్భవిజ్ఞానవిశుద్ధబుద్ధిభిః ॥
౩౩. సనన్దనన్దాదిభిరాదియోగిభిః విభావ్యమస్మాకమిదం పురో భవేత్ ।
యదక్షరం చైవమచిన్త్యవైభవం భవార్ణవోద్ధారణకల్పితప్లవమ్ ॥
౩౪. శుభాయ భూయాత్ పురతః పురాతనైః అధిష్ఠితం యోగివరప్రమాద్యతః ।
అలం పరిభ్రామ్య భవార్ణవోదరే మమైషణాగ్రాహవతీ దురూత్తరే ॥
౩౫. త్వదజ్ఞీపజ్ఞేరుహసావలమ్బనం పునీహి భూమ్నా సదయాక్షివర్చసా ।
శివో౨ద్విసీయో౨పి భవాన్ అరూపకః గుణక్రీయారూపవిభాగవర్జితః ॥
౩౬. స్వభక్తలోకైకహితాయ కేవలం వినోదతో భాతి విశేషరూపైః ।
న నాకపుష్టం న రసాదిసాధతా న పార్మేష్ఠ్యం న చ పౌరుషం పదమ్ ॥
౩౭. స్పృశామి చిత్తాణుతవాజ్ఞీసత్పతే భవేత్ పదాలమ్బనభాగ్యమన్తరా ।
ఉపేత్య వాగీశ్వరదోయితః ప్రాక్కరోషి కృత్యం రజసా గుణేన తు ॥
౩౮. నిదాఘపుష్టో నిరయత్విషా చ వా పునః స్వయం తాటస్యమసావపీడనాత్ ।
బాలశశాఙ్కమౌలివాన్ భవార్ణవాత్ పాతుమిదం జనం క్షమమ్ ॥
౩౯. వాఙ్మామి నాహం విషయేన్ద్రియార్థాన్ మరన్ద్విబ్ధస్థసదృశాన్ అలభ్యాన్ ।
శమ్భో భవత్పాదసరోజసేవా సుఖాన్తరాయాన్ దురితైకహేతుాన్ ॥
౪౦. పరితః పూరవతామియాన్ విషయాసక్తివికృష్టచేతసా ।
శరణం కరుణాత్మనా హితం భవతా లబ్ధమిదం పదం విభోః ॥
౪౧. శివశక్త్యరశాశ్వతాదిదేవ న పరైర్నామపరైరపీతతే ।
అమృతత్త్వం ఆయం నిజం తపః కీముతాజ్ఞా విషయాకృతే మయి ॥

౪౨. తపత్యసౌ మామియం ముహుర్విషయాశా భుజగీవ భూయసీ ।
భవభేషజపణ్ణితైరమం జనమజ్జీకురు నాప్యలక్షితైః ॥
౪౩. క్షణమప్యసహామి కల్పకల్పం కరుణాదుగ్ధపయోనిధే విభోః ।
అనవాప్య భవత్పదామ్బుజం నహి కాలేన విలమ్బనం కురు ॥
౪౪. చిరమితి కలుషాకూపారపాగతిమతిసుఖదాత్రిమప్యదృష్ట్యా సమన్తాత్ ।
పరమిహ వినియోగం నయనౌఘం త్రాహి దీనానుకమ్పిన్ ॥
౪౫. అభయమహాహ మహ్యం దేహి దీనాయ శమోభ
జనమిమమనుపశ్యన్ ఆర్ద్రయాత్మీయబుద్ధ్యా ।
సకరుణమవిలమ్బాదక్షికాన్త్యా దయాలో
భువనజననతాపం మోక్షుకామోఽస్మి దేవ ॥
౪౬. ఇతి స్మయన్ స గన్ధర్వః ఖిద్యమానేన చేతసా ।
ఆవివక్షురీవేశానం పపాత భువి దణ్ణవత్ ॥
౪౭. శక్లః -
ఇత్థం తస్మిన్ మహాభాగే పతితే భక్తవత్సలః ।
అరూపైర్వ్యాజహారోఽచైః ప్రీణయన్ గగనాత్మకః ॥
౪౮. శ్రీ భగవాన్ -
గన్ధర్వరాజ ప్రీతోఽస్మి స్తోత్రేణ తపసామునా ।
వరాన్ లోకైరమూల్యాన్ తే మనోరథపరిష్కృతాన్ ॥
౪౯. దాస్యామ్నూత్తిష్ఠ భద్రం తే శ్రుణు మే వచనం హితమ్ ।
ఇమం విమానమారుహ్య తప్తకాఞ్చనసన్నిభమ్ ॥
౫౦. శాతకుమ్భమణిన్రాతనానామణిభూషితాః ।
తురగాః కోటిసంఖ్యాతాః సారోహాః చారుదర్శనాః ॥
౫౧. ఇమాన్ వృణీష్వ మాతక్లాన్ ఉత్తుక్లాన్ చన్ద్రపాణ్డురాన్ ।
చతుర్దన్తాన్ చ సారోహాన్ ఐరావతసమౌజసః ॥
౫౨. భూతాః తవానుచరాః శూరాః చారువిలోచనాః ।
కన్దర్పసున్దరాకారాః స్వామిభక్తాః ప్రీయంవదాః ॥
౫౩. తవానుయాయినః సన్తు నిత్యాః చిత్తానువర్తినః ।
ఇమాః చామీకరాః చారుప్రమదాః ప్రీయదర్శనాః ॥

౫౪. అనేకగుణసమ్పన్నాః విద్యుజ్జ్వలితవర్చసః ।
స్త్రియామక్లస్పృశో యత్ర వాన్తి వాతాః సుగన్ధినః ॥
౫౫. మరుతాః చ తత్ర జీవన్తి సుధాస్పృష్టేఽత్ర జన్తవః ।
ఇత్థమత్యద్భుతైర్భగైర్భురుపేతస్త్యం మహీపతే ॥
౫౬. అనేన సుహృదా సఖ్యం దేవరాజేన ధీమతా ।
సంప్రాప్య నాకపృష్ఠాఖ్యం సుఖీభవ మదాజ్ఞయా ॥
౫౭. అథ రాథన్తరే కల్పే క్రమాదాగామిని స్వయమ్ ।
భవితవ్యమదిత్యాం త్వం అంశుమాన్ నామ నామతః ॥
౫౮. విధాయ జగతో రక్షాం హత్వా దైత్యాన్ బహూనిహ ।
అత్రైవ మామనాద్యన్తమఖణ్ణబ్రహ్మమణ్ణమ్ ॥
౫౯. అపారమకుతోమోహమానన్దామృతమేష్యసి ।
ఇత్యుక్త్వా విరతే తస్మిన్ అమ్బరాత్ అమ్బరాత్మని ॥
౬౦. ఆసీత్ కలాకలారావః స్తువతాం వై దివైకసామ్ ।
వవర్షుః పుష్పవర్షాణి పరమామోదవాయునా ॥
౬౧. జహర్షుః చ తదా సిద్ధాః ఋషయో నారదాదయః ।
ఆసన్ ప్రసన్నసలిలా హ్రదా జలరుహశ్రియః ॥
౬౨. సతామాసీత్ అకలుషం అన్తస్వాన్తసరోరుహమ్ ।
ఇత్థం జగది సానన్దే స గన్ధర్వః ప్రసన్నధీః ॥
౬౩. అనుశిష్టో మహేన్ద్రేణ సుహృద్భిశ్చ సమావృతః ।
విమానవరమారుహ్య దేవదత్తైః మహాధన్తైః ॥
౬౪. అనుయాయిగణైరాప్తైః స్త్రీరత్నైరపి నేవితః ।
ఉదీయమానసాభాగ్యః ఛత్రచామరనేవితః ॥
౬౫. రరాజ దేవరాజేన సహితః చన్ద్రమా ఇవ ।
తావదావిరభూత్ శ్రీమాన్ వైనతేయరథో హరిః ॥
౬౬. సేవ్యమానః సురగణైః తస్యైవ ప్రియకామ్యయా ।
సంస్తుతః పూజితస్తేన తమేనం ప్రాహ మాధవః ॥
౬౭. శ్రీ భగవాన్ -
గన్ధర్వరాజ ప్రితోఽస్మి తపసా వ్రతచర్యయా ।

- నర్వాణీ అస్తు భద్రం తే జీవేశ్చ శరదాం శతమ్ ॥
౯౮. అత్రైవ శమ్భుర్భగబాన్ ఆత్మజ్యోతిః ప్రకాశయన్ |
భక్తానాం శ్రేయో విధాయన్ ఆస్తే సత్వగుణాన్వితః ॥
౯౯. అత్ర సర్గసమారమ్భస్థిత్యాం రమ్యోఽపి మాయయా |
ఉపసంహరణ కార్యం చ కుర్వన్ సదా శుభజ్కరః ॥
౧౦. అత్ర ఏవాత్మతత్వజ్ఞైః ఆవాసం అద్య క్షేత్ర ఏవ హి |
ఉపాసనా చ కర్తవ్యా సర్వదా మమ వాసరే ॥
౧౧. భాగ్యమేతాదృశం ప్రాప్తం అక్షయ్యం మోక్షలక్షణమ్ |
ప్రత్యబ్దమత్ర స్నాతవ్యం మీనమేయుషి భాస్కరే ॥
౧౨. భరణ్యామర్చనీయోఽయం శక్కరో లోకశక్కరః |
ఏష తీర్థేషు చ స్నాత్వా పుణ్యం ఈయుః సదా జనాః ॥
౧౩. బ్రాహ్మణాః పూజనీయా హి విధిజ్ఞు విధినా త్వయా |
అత్రైవ దేవాశ్చ సర్వే హితకామ్యయా పూజనీయాః ॥
౧౪. యత్యే జాగరణం నిత్యం ప్రజానాం పితరో యథా |
తస్మాత్ అత్రైవ కుర్వన్తు పూజాం హరిహరాత్మకమ్ ॥
౧౫. యః చాత్ర పుణ్యతీర్థేషు స్నాత్వా మలయజోదకే |
తేజః ప్రదక్షిణీకృత్య జప్త్వా త్రిపదికామపి ॥
౧౬. ముక్తపాపో భవేత్ క్షిప్రం నాత్రకార్యా విచారణా |
స్నాత్వా ప్రభామయే తీర్థే కణ్డధోద్దకస్థితః ॥
౧౭. మహావిద్యామనుం జప్త్వా బ్రహ్మహో ముచ్యతే పరమ్ |
సూర్యతీర్థే నరః ; స్నాత్వా సౌరమష్టాక్షరం సృరన్ ॥
౧౮. నిర్ముక్తపాపో మర్త్యః సద్యః సాయుజ్యమేష్యతి |
త్రయమ్భకం సప్రణవం తథా పఞ్చాక్షరం జపేత్ ॥
౧౯. అవగాహ్య మహతోయం జపన్ హరిహరే తతః |
ధ్రువం ముక్తిమవాప్నోతి విద్యాం శైవీం షడాక్షరమ్ ॥
౨౦. స్నాత్వా తీర్థే జపన్ చాపి ధ్యాత్వా మామపి సాదరమ్ |
నారాయణాత్మకం ముక్తిమష్టాక్షరం సృరన్ ॥

౮౧. శ్రీసూక్తం పావనం త్రిసుపర్ణమథాపి వా ।
తథైవ పౌరుషం సూక్తం విష్ణుసూక్తమథాపి వా ॥
౮౨. మహాన్యాసేన సహితం శివసంకల్పమేవ చ ।
శతరుద్రీయం యే జపన్తి తేషాం ముక్తిః కరే స్థితా ॥
౮౩. యే వజ్రకీటరచితసాలగ్రామం ద్విజన్మనే ।
దత్వా ప్రయాన్తి నిర్ముక్తాః తద్విష్ణోఃపరమం పదమ్ ॥
౮౪. స్ఫాటికం మణీసంకల్పం స్వర్ణతారాదికల్పితమ్ ।
శివలింగం ప్రదాయైవ బ్రాహ్మణాయ మహాత్మనే ॥
౮౫. అభయం తైజసం లోకం ప్రయాతి నిరపాయవత్ ।
గోదాతాన్నప్రదాతా వా వస్త్రరత్నప్రదోఽపి వా ॥
౮౬. ఆజ్యదాతామ్భసాం దాతా శయ్యావాహనదాయినః ।
క్షేత్రామప్రదాతా వై రథవాజిప్రదాయినః ॥
౮౭. వసన్తి సుఖినో నిత్యం రుద్రలోకే నిరామయే ।
యే చాత్ర స్థాపయన్త్యర్థా శివలింగం విధానతః ॥
౮౮. ఆకల్పం భోగినో మర్త్యాః తే యాన్తి శివతుల్యతామ్ ।
మమైవ మూర్తిం పరమాం స్థాపయన్తి మహామతే ॥
౮౯. న తే భూయః ప్రపద్యన్తే జననీగర్భగహ్వరమ్ ।
భోగస్థానమిదం నృణాం ముముక్షూణాం చ ముక్తిదమ్ ॥
౯౦. తపస్సిద్ధికరం భోగసాధనోపాయదర్శనమ్ ।
తస్మాత్ ఏతత్ పరం క్షేత్రం నేవితవ్యం ప్రయత్నతః ॥
౯౧. కాఙ్గిద్భిః పరమం శ్రేయః నాత్ర కార్యా విచారణా ।
తస్మాత్ అవశ్యం భవతా ప్రత్యబ్ధం సహ బన్ధుభిః ॥
౯౨. ఆముక్తకలనాప్రాప్తిః ఆశ్రితవ్యమిదం స్థలమ్ ।
కర్మపాశానుబన్ధానాం యాతాయాతశ్రమావతామ్ ॥
౯౩. జన్తూనాముపకారార్థమేతావత్ కథితం మయా ।
ఇత్థం విభుః సమాదిశ్య గర్భర్షం గరుడధ్వజః ॥
౯౪. సర్వాన్ సమ్భావయన్ వాచా దేవరాజపురోగమాన్ ।
పశ్యతాం సర్వజన్తూనాం తేజస్వన్తరధీయత ॥

౯౫. ఇత్తమన్తర్ణితే దేవే దేవదేవే జనార్దనే ।

గన్ధర్వరాజో హృష్టాత్మా సర్వదా బలసంయుతః ॥

౯౬. దేవదత్తం మహాభోగవిభూతివిభవార్చితమ్ ।

దేవస్థానం సంప్రణమ్య విమానేనామృరాత్మనా ।

యోగిలభ్యం పరం స్థానమవాప పరమాదుభృతమ్ ॥

ఇతి పంచాశతత్రయోఽధ్యాయః ।

Pro.Total = 4613 + 96 =4709.

ఏకపంచాశతత్రయోఽధ్యాయః

జ్యోతిర్వనే శ్రీబలధిర్నామ్నః రాజ్ఞా లిఙ్గత్రయప్తిష్ఠా శ్యామానదీసక్లమే ।

౧. శ్రీ శక్తిః -

ఇత్తమాకర్తృకపీయూషామ్నోధిసమ్ప్లవామ్ ।

కథాం కలిమలాపాయాం కాఙ్క్షితోదయనైష్ఠికీమ్ ॥

౨. దుష్కర్మవ్రాతశమసీం రాజా పాఙ్క్ష్యేన్ద్రనన్దనః ।

ప్రసాద్య మూర్ధ్నా భూయోఽపి సనాతనమిదం జగౌ ॥

౩. రాజోవాచ -

భగవన్ యోగినాం శ్రేష్ఠ దృష్టలోకపరావర ।

భవతా జగతీచక్రే పరిత్రాణపరాత్మనా ॥

౪. జన్మవో జన్మసంసారఘోరార్ణవపరిభ్రమాత్ ।

పరిపశ్యన్తి సిద్ధార్థా నైవ పశ్యన్తి దుర్గతిమ్ ॥

౫. తరన్త్యన్ద్రన్దమః సూర్యాత్ పరితాపం నిశాకరాత్ ।

పరితాపం తమస్తోమం తరన్తి భవతో జనాః ॥

౬. తస్మాత్ త్వాం కరుణామూర్తిం గురుమాసాద్య నిర్మలమ్ ।

న భవాభేర్న సంసారాత్ పరిపశ్యామ్యహం క్వచిత్ ॥

౭. దూరీకృతాని దుఃఖాని చిన్తాసన్తాపవన్ద్యపి ।

ఊరీకృతమహో శ్రేయః ప్రాప్తసర్వమనోరథమ్ ॥

౮. అనయా కథయా బ్రహ్మన్ బ్రహ్మజ్యోతిప్రకాశయా ।

కృతకృత్యోఽన్యహం బ్రహ్మన్ కృతార్థోఽస్మి హి కేవలమ్ ॥

౯. భూమిః పరిమితా వ్యోమ్ని మితం తారకదమ్బకమ్ ।
మితా హిమానీ కాలేన మితా వైవ కులావలాః ॥
౧౦. మన్యామహే వయం బ్రహ్మాన్ కథయా భూరిసమ్పదః ।
మహామహార్థకలికా హ్యమితా వ్యోమచక్రవత్ ॥
౧౧. ఇతఃపరమహం బ్రహ్మాన్ తేజఃపుణ్ణమకల్మషమ్ ।
ద్రష్టుమిచ్ఛామి భవతాం మాస్తు కాలవిలమ్బనమ్ ॥
౧౨. స్నాతవ్యాని చ తీర్థాని ద్రష్టవ్యాని స్థలాన్యపి ।
పూజితవ్యాశ్చ తత్రత్యాః దేవతాశ్చ యథాక్రమమ్ ॥
౧౩. గురూపదిష్టమార్గేణ స్థాప్య లిఙ్గమనుత్తమమ్ ।
పూజయిష్యామి విశ్వేశం సోమం సోమవిభూషణమ్ ॥
౧౪. సా తేన మహాభాగ మన్త్రిణః సపురోహితాః ।
నేనాధ్యక్షాః చ నిర్యాస్తు సవాజిరథకుఙ్కరాః ॥
౧౫. ధనాధ్యక్షాః సమాదాయ పుష్కలాని ధనాన్యపి ।
ఇతి భూపవచశ్చుత్వా సర్వే సంహృష్టమానసాః ॥
౧౬. నగరాత్ నిర్యయః తూర్ణం విచిత్రం ద్రష్టుముత్సుకాః ।
సుధానీతం తథా దివ్యం స్యన్దనం కామచారిణమ్ ॥
౧౭. వినీతాశ్వసమాయుక్తం గన్ధర్వనగరోపమమ్ ।
సనాతనం పురస్కృత్య సమారోహన్పుపాత్మజః ॥
౧౮. కాశ్యపో జమదగ్నిశ్చ పర్ణాదో రైబ్యరైవతౌ ।
వోపాముద్రాపతిః శ్రీమాన్ అగస్త్యః సాగ్నిహోత్రకః ॥
౧౯. నారదః పర్వతశ్చైవ కౌశికశ్చ పరాశరః ।
వసిష్ఠాద్యాః తథా తస్మిన్ సమవాయమకల్పయన్ ॥
౨౦. శఙ్ఖభేరినినాదైశ్చ పణవానకగోముఖైః ।
వీణావేణునినాదైశ్చ జయశబ్దైశ్చ వన్దినామ్ ॥
౨౧. పూర్వమాణమివ వ్యోమ భూః చచలేవ సర్వశః ।
ఏవం ప్రహృష్టైః మునిభిః జనమన్త్రిపురోహితైః ॥
౨౨. ప్రపూజ్యమానో యోగీన్ద్రో రాజాపాణ్డ్యేన్ద్రసూనునా ।

ప్రవివేశ మహాక్షేత్రం భాస్కరాకారదర్శనమ్ ॥

౨౩. సమన్తాత్ యోజనాయామం సర్వసిద్ధనిషేవితమ్ ।

నీలజీమూతసంకృతైః మహాపాదపసంఘయైః ॥

౨౪. వ్యాప్తం దిగోవ్యోమభాగైశ్చ సపుష్పఫలపల్లవైః ।

చూతకేతకతాలామృతజ్యోలామలకేతకైః ॥

౨౫. మాక్ష్మకున్దమన్దారచన్దనాతక్కుతిన్దకైః ।

కేరనారంగకక్కులికలిమాలూరమాగధైః ॥

౨౬. నమేరుపూగనాగాద్యైః శాఖారుద్ధాతపచ్చదైః ।

అనభిజ్ఞాతపాపౌఘభూభాగపరమోదయః ॥

౨౭. కాసారశతసమ్పాతకల్లారకుముదోజ్వలమ్ ।

జ్వలతాప్నవకసంకృతైః సూర్యతారాధిపప్రభైః ॥

౨౮. తపస్యద్భిః మహాసిద్ధైః యతిభిః బ్రహ్మచారిభిః ।

వనాశ్రమిజనైరన్యైః బ్రాహ్మణైః గృహమేధిభిః ॥

౨౯. క్వచిత్ సమాధిమాపన్నైః అర్ధోన్మీలితలోచనైః ।

క్వచిత్ ఆరాధయద్భిః చ దేవదేవముమాపతిమ్ ॥

౩౦. పంచయజ్ఞపరైర్దానైః క్వచిత్ స్మృతివిశారదైః ।

క్వచిత్ సామాని గాయద్భిః క్వచిత్ చాపి ఋచాం గణైః ॥

౩౧. యజాంషి వాచా విస్తార్య తదర్థాన్వేషణాతురైః ।

బ్రాహ్మణైరధ్వరోద్యుక్తైః ఆధర్వణపరైః పరైః ॥

౩౨. జహ్వద్భిరగ్నిమన్యత్ర క్వచిత్ యోగపరాయణైః ।

సర్వతశ్శోభనాకారం సాలక్ష్కారమివ స్థితమ్ ॥

౩౩. క్షేత్రమక్షిపథే లభ్యా ఆదిసిద్ధనృపాదయః ।

అవతీర్య స్వయానేభ్యః కృతాఞ్జలిపుటోజ్వలః ॥

౩౪. ప్రణేముః శిరసా క్షేత్రం ప్రజాపతిమివ ప్రజాః ।

సహ రాజేన్ద్రపుత్రేణ ప్రీతో విప్రైః సనాతనః ॥

౩౫. ప్రవివేశ మహాక్షేత్రం భక్త్యా ప్రణతకన్ధరః ।

ఇత్యమాయాన్తమధునా రాజ్ఞా రాజేన్ద్రనూనునా ॥

3౬. తత్రత్యాః సహసా సిద్ధాః జ్ఞాత్వా ప్రీతిపురస్సరమ్ ।
ప్రత్యుజ్జగ్ముర్యథాన్యాయం మధుపర్కార్హణాదిభిః ॥
3౭. పరస్పరం సమభ్యర్చ్య త ఏతే స్వాగతాదిభిః ।
తైః పూజితో యథాన్యాయం హృష్టా క్షేత్రముపాగమన్ ॥
3౮. ప్రవిశ్య సుమహాత్మేత్రం వినీతో రాజనన్దనః ।
ఆదిసిద్ధోపదిష్టేన విధినా భైరవం విభుః ॥
3౯. ప్రథమం పూజయిత్వా తు గణేశవటుకౌ తథా ।
తీర్థదేవీం సమభ్యర్చ్య తామ్రాం మలయనన్దినీమ్ ॥
౪౦. స్నాత్వా క్రమేణ తీర్థేషు వాపీకూపహదాదిషు ।
దేవాన్ పితౄన్ ఋషీన్ చైవ తర్పయిత్వా ద్విజాన్ అపి ॥
౪౧. క్షేత్రోపవాసం విధివత్ రాత్రౌ జాగరణం తథా ।
కృత్వా ధర్మకథాం శ్రుత్వా నినాయ రజనీం నృపః ॥
౪౨. అపరేద్యుస్సముత్థాయ కృత్వా స్నానాదికాః క్రియాః ।
బ్రాహ్మణాన్ భోజయిత్వా తు పారణామభ్యవర్తయత్ ॥
౪3. తతః కతిపయాహేషు గతేషు నృపనన్దనః ।
దీనేశే మకరారూఢే పూర్యమాణే నిశాకరే ॥
౪౪. సప్తమ్యాం గురువారే చ శుభయోగసమన్వితే ।
గార్హస్థ్యమిన్ద్రావశ్విన్యాం కర్మ కుర్వతి నిమలే ॥
౪౫. గురుణాధిష్ఠితే లగ్నే కవినా చ నిరీక్షితే ।
ఏకాదశగతే మన్దే ముహూర్తే మైత్రసంజ్ఞితే ॥
౪౬. రాజా శ్రీమాన్ ఆగమోత్తేనవర్తనా ।
మహామన్త్రేణ శైవేన నవకూటాణునా సహ ॥
౪౭. స్థాపయామాస తల్లిక్లం యత్ర జ్యోతిః ప్రవర్తతే ।
ఉచ్ఛావచేషు మన్త్రేషు ఈరితేషు మహర్షిభిః ॥
౪౮. భేరీమృదఙ్గశక్లేషు నినదత్సు సమన్దతః ।
విమానస్థాః తతో దేవాః బ్రహ్మనారాయణాదయః ॥
౪౯. ఆసన్ ప్రసన్నా కకుభః సామోదః మరుత్ వవౌ ।

దేవదుస్థభయో వ్యోమ్ని సస్వనుర్దేవచోదితాః ॥

౫౦. జపంతో మస్త్రవైశిష్యం శతరుద్రీయసంజ్ఞితమ్ ।

తుష్టువుః పరమేశానం సిద్ధైశ్చ పరమర్షిభిః ॥

౫౧. దేవదుస్థభయో వ్యోమ్ని సస్వనుర్దేవచోదితాః ।

వవర్షుః పుష్పవర్షాణి సిద్ధైశ్చ పరమర్షిభిః ॥

౫౨. వవర్షుః పుష్పవర్షాణి పరితః కల్పశాఖినః ।

ఏవం ప్రతిష్ఠాప్య శివం పూజయామాస భూపతిః ॥

౫౩. ధూపైర్దీపైశ్చ వైవేద్యైః గన్ధపుష్పాక్షతాదిభిః ।

ఏతస్మిన్ అన్తర్ వ్యోమ్నా సమాదిష్టః సురోత్తమైః ॥

౫౪. మహాచూడామణికృతామాదాయ ప్రథిమాం శుభామ్ ।

గౌరీం నీలోత్పలప్రఖ్యాం నానామణివిభూషితామ్ ॥

౫౫. విశ్వకర్మా సమాసాద్య దదౌ రాజ్ఞే చ సంసది ।

హృష్టాత్మా స మహీపాలః తాం ప్రగృహ్య మణిప్రభామ్ ॥

౫౬. దేవీం సంస్థాపయామాస మస్త్రేణ గురుచోదితః ।

ఏవం దేవం చ దేవీం చ ప్రతిష్ఠాప్యగమాత్మనా ॥

౫౭. నమస్కృత్య మహాదేవం త్రిపరిక్రమ్య సాంజ్ఞాలిః ।

పూజాన్తే పురతః స్థిత్యా సామ్భం స్తోతుం ప్రచక్రమే ॥

౫౮. రాజా -

ఓం తద్వాచ్యం ద్యోతమానం మహాన్తం జ్యోతిర్నిత్యం సత్సమాధేయరూపమ్ ।

మాన్యం మోహాపాయహేతుం ప్రపద్యే ప్రాయః శ్రేయః ప్రాప్తమైశం మహిమ్నా ॥

౫౯. యాతాయాతశ్చాన్వినన్తారహేతోః హేతుం మాయాజాలికాబన్ధనాని ।

సన్ధాతుం వై జివలేఖాం మహిమ్నా సాక్షాత్ ఈశం సంశ్రయే తత్త్వరూపమ్ ॥

౬౦. కర్మాకారం తత్ఫలాకారరూపం కర్పత్యే చ వ్యక్తిమభ్యేషి వాసమ్ ।

ఇజ్యాకారం దేవతాకారమన్తః శైవం భావం యాతుమిహే మహాన్తమ్ ॥

౬౧. తీర్థాకారో యః పరిత్రాతుమేతత్ మన్తారాత్మా నైగమాన్తర్విలాసీ ।

సాక్షీ దాతా కర్మణాసౌ ఫలానాం దేవో భూయాత్ అగ్రతో నః పురాణః ॥

౬౨. యన్నామర్ణాన్ వాచి కుర్వన్ ప్రమాదాత్ అభ్యర్థాత్వా పాపతో ముక్తిమేతి ॥

- తం త్వామన్తః చన్ద్రమాడం ప్రపద్యే నీలగ్రీవ త్రాహి నః కర్మబన్ధాత్ ॥
౯౩. అన్యకరణా నేడమూకాకనాథాః యత్తే కిఞ్చిత్ వృత్తముల్లాస్య శమ్భుమ్ ।
పాపాత్ ముక్తా యాన్తి తజ్ఞోత్తిరైశం పాశాపాయం నౌమి నాథం పశూనామ్ ॥
౯౪. హేతుస్సాక్షీ తన్నియన్తాపహన్తా జన్తోరన్తర్జ్జీవరూపో చ భూయః ।
యేఽస్పృశ్యాత్మా కథ్యతే బ్రహ్మవిద్భిః సోఽయం శమ్భుః పాతు నః కర్మబన్ధాత్ ॥
౯౫. విశ్వాత్మా యో విశ్వరూపో నియన్తా కాలే కాలే యోజయిత్వా స్వవృత్త్యా ।
కాలక్షేపం కల్పయత్యేష నిత్యం తస్మై ధామ్నే కల్పయే చిత్తమద్ధా ॥
౯౬. యుక్త్యా మన్తైర్వేదతత్త్వాస్థధృష్టైః బుద్ధ్యా శుద్ధ్యా వాగ్విలాసాద్గురూణామ్ ।
అన్వేషన్తే యోగినో యత్పదాబ్జం తస్మిన్ ఆశా భూయసీ మేఽస్తు నిత్యమ్ ॥
౯౭. నిత్యం శుద్ధం నిర్వికల్పం పురాణం సత్యం సూక్ష్మం సర్వసంకల్పహీనమ్ ।
శ్రద్ధమాత్రం శమ్భుమాద్యం వినోదాత్ సాలంకారం కారయేన్నీలకణ్ఠమ్ ॥
౯౮. దేవ ప్రసీద పరమేశ్వర చన్ద్రమౌలే లీలావిశేషపరికల్పితపఞ్చకృత్య ।
పశ్యన్ త్రికాలభవభూతవతే దయాలో మాం పాహి మోహకుహరాత్ గహనాత్
ప్రపన్నమ్ ॥
౯౯. ఇతి తస్యోగ్రతః స్థిత్యా స్తువతః స్తుతిసమ్పదా ।
లాలితాఞ్జలినాలస్య భక్తీనమ్రాత్మమూర్తినః ॥
౧౦. తల్లిఙ్గాత్ అక్షిపదవీమభూత్ తస్మాత్ శుభోదయా ।
అపారా పూరితాశేషభువనా భాస్కరోపమా ॥
౧౧. దైవ తేజసః కోఽపి పుమాన్ ఆగత్య సత్వరమ్ ।
ఏహి వత్సేతి సమ్భాష్య కరేణాలమ్బ్య భూపతిమ్ ॥
౧౨. అన్తర్నినాయ వై తస్మిన్ తేజఃపుష్టో మహత్తరే ।
దదర్శ మహతీం భూమిం తదన్తః కాఞ్చనారుణామ్ ॥
౧౩. తన్మధ్యే నగరీం పుణ్యాం మధురాం రాజనన్దనః ।
మహాప్రాకారసంయుక్తాం మహాపరిఘవేష్టితామ్ ॥
౧౪. మహాజనసమాకీర్ణాం నరనారీసమాకులామ్ ।
విభక్తరథ్యాం వితతాం గజవాజరథాకులామ్ ॥
౧౫. మహారాజగృహోపేతాం ప్రాసాదశతసంకూలామ్ ।

పురీం విచిత్రామాలోక్య స్మయమానో మహీపతిః ॥

౭౬. తత్రత్యైర్బన్ధుభిస్సిన్ధుగైః మన్త్రిసామన్తబన్ధురైః ।

ప్రత్యుద్యతః పూజ్యమానః స్తూయమానశ్చ బన్ధుభిః ॥

౭౭. కైలాసశిఖరాకారాం దదర్శ భవనం పితుః ।

అతీత్య కణ్ఠ్యాః వివిధాః మణికాఞ్చనకుటిమాః ॥

౭౮. అధిష్ఠితద్వారపాలాః రక్ష్యమాణాశ్చ రక్షిభిః ।

అక్షిప్రాఘుణికీజాతాం సభామాసాద్య వై శనైః ॥

౭౯. దదర్శ పితరం తత్ర మణిసింహాసనే స్థితమ్ ।

దీప్యమానం స్వయా కాన్త్యా మహేన్ద్రవరుణోపమమ్ ॥

౮౦. చామరాభ్యాం వీజ్యమానం శ్వేతచ్ఛత్రసమన్వితమ్ ।

స్తూయమానం పురోభాగే సూతమాగధవన్ధిభిః ॥

౮౧. పార్శ్వే మరకతశ్యామాం మాతరం చారుదర్శనామ్ ।

తత్ర స్థితాఃమన్త్రివృద్ధాః ఋషయో బ్రహ్మవాదినః ॥

౮౨. సభ్యాః పరమోదారాః సూక్ష్మజ్ఞాః దీర్ఘదర్శినః ।

ఉపతరస్థుర్మహాత్మానం దేవరాజమివామరాః ॥

౮౩. తం దృష్ట్వా పితరం ప్రీతో మాతరం చ యశస్వినీమ్ ।

ప్రణమ్య పాదయోర్భక్త్యా వ్యపతస్థే తదన్తికే ॥

౮౪. తమేనమాగతం పుత్రం కౌతుకాత్ పరమేశ్వరః ।

స్నేహాత్ అముం సమాశ్లిష్య మూర్ధ్నుపాస్రూయ వై ముహుః ॥

౮౫. అజ్కే పుత్రం సమారోప్య స్నేహాత్ వచనమబ్రవీత్ ।

పితా -

జయ జీవ చిరం వత్స తాతాయుష్మన్ మహామతే ॥

౮౬. ప్రీతోఽస్మి తవ కృత్యేన స్తోత్రేణానేన పూజయా ।

ఏషా తే జననీ ప్రీతా తవ శుశ్రూషయాఽనఘ ॥

౮౭. ధర్మేణ పాలయ మహీమధర్మం పరివర్జయ ।

మా తవాహజ్క్రియాం క్వాపి గురూన్ ఆరాధయానిశమ్ ॥

౮౮. సర్వమీశ్వరభావేన కర్మాణి పరివర్జయ ।

- అలఙ్ఘనీయా గుర్వాఙ్గా మన్తయన్ మన్త్రిభిస్సహ ॥
 ౮౯. బ్రాహ్మణేషు చ దేవేషు సదా తుల్యమతిర్భవ ।
 పాషణ్డానామనార్యాణాం విముఖో భవ సర్వదా ॥
౯౦. నిత్యమావాం చ పితరౌ భక్త్యా శుశ్రూషయా సదా ।
 ధర్మం సంస్థాపయన్ భూమా శత్రూన్ జహి మహామతే ॥
౯౧. యజ్ఞేన దేవానభ్యర్చ్య పితౄన్ చైవ యథోచితమ్ ।
 స్వదారనిరతో భూత్వా చిరం జీవితుమర్హసి ॥
౯౨. కారిన్యం నానువర్తస్వ స్వశత్రుషు జయోత్సుకః ।
 మార్దవాత్ గురువర్గేషు భృత్యేషు సమవర్తినా ॥
౯౩. అహమత్రైవ వత్స్యమి తవ మాత్రానయా సహ ।
 సర్వేషామేవ జన్తూనాం హితాయ చ మహామతే ॥
౯౪. ఇత్థం సున్దరపాణ్డోఽయం సాక్షాత్ గౌరీసఖశివః ।
 పుత్రం సమనుశాస్యైవ తత్రైవాన్తరధీయత ॥
౯౫. తావత్ శ్రీబలధిశ్చిమాన్ ప్రసన్నాత్మాతివిస్మితః ।
 లిఙ్గం పురస్తాత్ ఆలోక్య బ్రాహ్మణానాం చ సమన్తతః ॥
౯౬. పృష్టః సనాతనేనాసౌ కిం చక్రమితి భూపతే ।
 కథయామాస వృత్తాన్తం యథావత్ దివ్యదర్శనమ్ ॥
౯౭. శ్రుత్వా సర్వే మునిగణాః రాజానోఽన్యే చ మన్త్రిణః ।
 జహర్షుః పరమానందాత్ పూర్వమాణా ఇవాపగాః ॥
౯౮. తతో రాజసుతో దేవమభ్యర్చ్య చ సనాతనమ్ ।
 తేనానుశాసితః చక్రే నగరీం తత్ర విస్తృతామ్ ॥
౯౯. మధురాయాః తుల్యరూపాం దేవాగారశతోఽజ్జ్వలామ్ ।
 చణ్డాఖ్యః పూర్వభాగే తు వీరభద్రం మహాబలమ్ ॥
౧౦౦. పురస్య రక్షణార్థం స్థాపయామాస భూపతిః ।
 ఆగ్నేయాం వీరశాస్తారం దక్షిణే చ మదోత్కటమ్ ॥
౧౦౧. నైర్మత్యాం దేవదేవేశం సున్దరాఖ్యం జనార్దనమ్ ।
 పశ్చిమే ముచుకున్డాఖ్యం భగవన్తం గణేశ్వరమ్ ॥

౧౦౨. వాయువ్యాం వైనతీయం చ గన్ధర్వం చ తథోత్తరే ।
 ఐశాన్యాం చ గణేశానం సిద్ధ్యాఖ్యం సిద్ధిదాయకమ్ ।
౧౦౩. ఏవం కృత్వా పురీం పుణ్యాం తుల్యరూపాం మహీపతిః ।
 చకార వాసం తత్రైవ దేవమారాధయన్ సదా ॥
౧౦౪. స్నాత్వా స్నాత్వా చ తీర్థేషు దృష్ట్వా దృష్ట్వా చ దేవతాః ।
 ఈజే బహువిధైర్యజ్ఞైః విపులైః ఆప్తదక్షిణైః ॥
౧౦౫. పుత్రాభ్యాం స్థాపయామాస శివలిక్గద్యయం నృపః ।
 ధర్మసేనాభిధత్తస్య పుత్రే జ్యేష్ఠోఽతిధార్మికః ॥
౧౦౬. తత్ర దత్తం చ తల్లిక్గంస్థాపయామాస శాస్త్రతః ।
 వామనాశ్రమతోఽప్యగ్రే పూర్వభాగే వృషాశ్రమే ॥
౧౦౭. స్థాపితం తు మహాలిక్గం నామ్నా శ్రీబలధీశ్వరమ్ ।
 యే చ పశ్యన్తి తేషాం తు మోక్షలక్ష్మీః కరస్థితా ॥
౧౦౮. తద్భ్రాత్రా బ్రహ్మదత్తేన స్థాపితోఽభూత్ మహేశ్వరః ।
 మాయాలాస్యాత్ పూర్వభాగే తామ్రాయా ఉత్తరే తపే ॥
౧౦౯. స్థాపితః సుమహాలిక్గో దర్శనాత్ భుక్తిముక్తిదమ్ ।
 ఇత్థం స రాజా సంస్థాప్య లిక్గత్రయమనుత్తమమ్ ॥
౧౧౦. బ్రాహ్మణాన్ భోజయిత్వా చ ధన్వైః సన్తర్ప్వ్య భూపతిః ।
 వివేక నగరీం పుణ్యాం ముహూర్తే శుభసంయుతి ॥
౧౧౧. వర్ధితస్తు మునీన్ద్రేణ తథాశీర్షిర్షిజోత్తమైః ।
 పూర్ణకామో మహాతేజాః పరమానన్దమేయివాన్ ॥
౧౧౨. పూజితాః పుష్కలైః విప్రాః ధన్వైః ఆపృచ్ఛత తం నృపమ్ ।
 ప్రశంసన్తో మహాతేజాః జగ్మురేవ యథాగతమ్ ॥
౧౧౩. ఆస్మై వరాన్ వితీర్ష్యైవ దేవా ఇవ పురోగమాః ।
 స్వర్గాదపి పరాం దృష్ట్వా పురీం భువనభూషణామ్ ॥
౧౧౪. సమాప్యచ్ఛ్యయయుః సర్వే హృష్టాత్మానో దివైకసః ।
 ఇత్థం గతేషు సర్వేషు దేవేషు మునిభిస్సహ ॥
౧౧౫. రాజా పరమసంహృష్టః తత్రైవ వసతిం వ్యధాత్ ।

ఇత్యం జ్యోతిర్వనస్యాస్య మాహాత్మ్యం విస్మయావహమ్ ॥

౧౧౬. కథయిత్వా మహాయోగీ విచిత్రం పరమాద్భుతమ్ ।

భూయః కీర్తిసుధామస్తై తామ్రాయాః పాపనాశినీమ్ ।

వక్తుం ప్రవక్రమే శ్యామాసంజమేఽభ్యుదయోజ్జ్వలామ్ ॥

౧౧౭. ఇతి కలికలుషాపాహామపారామభినవకాలకథారసాభిరామామ్ ।

శ్రుతిపదముపలభ్య ధూతపాపా పరముపయాన్తి పరం పదం హి లోకాః ॥

ఇతి ఏకపంచాశోఽధ్యాయః ।

Pro.Total = 4709 + 117 =4826.

ద్విపంచాశోఽధ్యాయః

మస్తతీర్థమహిమా ।

౧. శబ్దః -

శ్రుణు రాజన్ ప్రవక్ష్యామి మస్తతీర్థస్య వైభవమ్ ।

శ్రవణాత్ అస్య వై మర్త్యాః న శోచన్తి పునర్భవమ్ ॥

౨. యత్ర భైరవతీ పుణ్యా భైరవాచలనన్దినీ ।

ఆర్ద్రాపగేతి విఖ్యాతా సజ్జతా తామ్రయా సహ ॥

౩. యత్ర భక్తజనాపాయవ్యపోహనవిచక్షణా ।

శివస్తారకవర్ణాత్మా లిజ్జమూర్తిరభూత్ యతః ॥

౪. తస్య తీర్థస్య మాహాత్మ్యం మహాన్తం సాగరోపమమ్ ।

శ్రవణాత్ కీర్తనాత్ అస్య నరో ముచ్యేత బన్ధనాత్ ॥

౫. ఇతి గాథాం సమాకర్ణ్య మునినా కథితాం శుభామ్ ।

కౌతూహలసమావిష్టో వీరసేనో మహిపతిః ॥

౬. ప్రణమ్య భూయో యోగీన్ద్రం పప్రచ్ఛ వినయోజ్జ్వలః ।

భగవన్ కా నదీ పుణ్యా కథం భైరవీతీరితా ॥

౭. ఆర్ద్రాపగాఖ్యా కేనాసీత్ కేన వా భైరవాద్రిజా ।

సర్వం విస్తార్య మే బ్రూహి సర్వజ్ఞోఽసి మహామతే ॥

౮. ఇతి పృష్టో మహిపేన భక్తేన ప్రణతేన సః ।

స్నేహాత్ విస్తార్య తాం పుణ్యాం కథామకథయత్ మునిః ॥

- తమేనమాగతం దృష్ట్యా హిరణ్యాన్ ప్రీతిపూర్వకమ్ ॥
౨౩. ప్రత్యుద్గమ్య ప్రసాద్యైనం సమాశ్లిష్య ముహుర్ముహుః ।
సమాసియ గృహం పత్యా సత్కారేణార్చితేన తు ॥
౨౪. ఆధిత్యేనార్హయామాస సర్వానభ్యాగతాన్ మునీన్ ।
అభయర్చితః తదా తేన మునినా సుహృదాద్దిరాట్ ॥
౨౫. తం ప్రసాద్య మునిశ్రేష్ఠం ప్రీత్యా వచనమబ్రవీత్ ।
అదీరాజః -
సఖే సమ్భావితోఽస్మ్యత్ర త్వయా స్నేహార్థచేతసా ॥
౨౬. ఇదాసిం హృద్గతం తాపం తుభ్యమత్ర నివేదితుమ్ ।
ఆగతోఽహం త్వయా బ్రహ్మన్ పూర్వతాం మే మనోరథః ॥
౨౭. భద్రావతీయం మే భార్యా చిత్రనేనస్యకస్యకా ।
ప్రాణైః ప్రియతరా నూనం ఛాయేవ సహచారిణీ ॥
౨౮. అనపత్యోఽహమస్యాం తు న లభ్యా పుత్రికామపి ।
తస్మాత్ కురు కృపాం బ్రహ్మన్ దాతుమర్హసి పుత్రికామ్ ॥
౨౯. ఏనామార్ద్రాభిధాం కన్యాం త్వత్తాం ప్రాప్య పుత్రికామ్ ।
లభ్యా నిధిమివాకల్పం హృష్యామి సహ భార్యయా ॥
౩౦. తథా ప్రసీద మే బ్రహ్మన్ స్మృత్వా సౌహృదమావయోః ।
ఇతి తద్వచనం శ్రుత్వా హిరణ్యాన్ అభినందితః ।
౩౧. ప్రదాయాస్మై సపత్నీకో కన్యామార్ద్రాభిధామిమామ్ ।
ఇత్థం తాం పుత్రికాం లభ్యా ప్రహృష్టేనాన్తరాత్మనా ॥
౩౨. తమాపుచ్ఛ్య మునిః ప్రాయాత్ అద్రీశః స్వగృహం పునః ।
లాలయన్ పోషయన్ కన్యాం స్నేహాత్ అజ్కే నిధాయ తామ్ ॥
౩౩. నినాయ కతిచిత్ కాలం సన్తోషాత్ నిమిషోపమమ్ ।
ఏవం సా వర్షితా పిత్రా మాత్రా చాప్యపలాలితా ॥
౩౪. సఖీభిస్సహ సంయుక్తా విజహారాద్రిసానుషు ।
లీలోపకరణైర్దివ్యైః మణిపుత్రలికాదిభిః ॥
౩౫. కన్దకైః చిత్రఝషకైః శారీశుకమయూరకైః ।
రత్నకన్దకరణైశ్చ స్నేహకుడమలమణితైః ॥

3౬. ఫలైః పుష్పైః పల్లవైశ్చ పరైః క్రీడాపరిచ్ఛదైః ।
 ఏవం సఖీభిః సమ్భూయ స్వపాణిగ్రహణోత్సవమ్ ॥
3౭. శివేన కల్పితం నిత్యం మానసం కన్యకాకరోత్ ।
 కల్పయన్త్యా శివం ధ్యాత్వా స్వపాణిగ్రహణక్రియామ్ ॥
3౮. హాయనత్రితయం పూర్ణమేకదినేన తు ।
 ఏకదా సా తు పూజాన్తే మాలామాదాయ పాణినా ॥
3౯. శివం పురస్తాత్ ధ్యాయన్తి తత్కణ్ఠే తామకల్పయత్ ।
 ఏవం తయా కృతాం పూజామూరీకృత్యానురాగతమ్ ॥
౪౦. ఏవం సఖీభిః సమ్భూయ క్రీడన్తి చ పదే పదే ।
 కుసుమాని విచిన్వన్తి బధ్వా మాలాం మహాత్మనే ॥
౪౧. తాభిరారాధయామాస దేవదేవం పినాకినమ్ ।
 ప్రసాద్య దేవదేవేశం కృత్వా చాపి ప్రదక్షిణమ్ ॥
౪౨. లభ్యా వాగజ్జాలారూపైః స్తోత్రైః స్తుత్వా దినే దినే ।
 కణ్ఠే వ్యాసజ్యయామాస ధ్యాత్వా దేవస్య తాం స్రజమ్ ॥
౪౩. శివః ప్రత్యక్షతాం కృత్వా కణ్ఠే తామాదదే స్రజమ్ ।
 ఏవం చ లోకాసుఖినః మాతాపిత్రోశ్చ సమ్భూమాత్ ॥
౪౪. అమృరాత్ అమలాకారా వాగభూత్ అశరీరిణీ ।
 పుష్పాణి వవర్షుః దేవాః తుష్టువర్షారదాదయః ॥
౪౫. కరో గృహీత్వా తాం కన్యాం తావత్ అన్తర్దధే శివః ।
 తిరోహితామిమాం సర్వే విద్యుల్జ్వామివామ్బురే ॥
౪౬. అపశ్యన్త్యః శుచా సఖ్యః హాహేతి పరిచుక్రుశుః ।
 సఖ్యో వయస్యో దుఃఖారైః తద్వియోగాన్దతాతురాః ॥
౪౭. బభ్రముః స్రవతాస్రాజ్ఞాః క్వ యాతా హా సఖీతి చ ।
 తదా శైలరాజః తు దృష్ట్వా వృత్తాన్తమీదృశమ్ ॥
౪౮. సపత్నికః శుచా రాజా రురోదోఽపైర్దుర్లుతన్ భువి ।
 హా వత్సే క్వాసి చన్ద్రాస్యే కేన నీతాసి మాయయా ॥
౪౯. పుత్రి ప్రాణాధికే బాలే కిం మాం త్యక్త్వా తు మాతరమ్ ।
 ఇతి శోకపరిద్యూనం క్రోశన్తమచలేశ్వరమ్ ॥

౫౦. దృష్ట్వా దయాలుర్భగవాన్ వామదేవో మహామునిః ।
ఆగత్య హేతుభిర్వాక్యైః సాన్త్యయిత్వా తు దమృతీ ॥
౫౧. ఉవాచ వచనం ధీమాన్ తయోః ప్రియచిక్రీర్షయా ।
మాస్తు శోకేన శైలేన్ద్ర మోహేనాలమిహేదృశా ॥
౫౨. కురు ధైర్యం మనస్యోగ్ర్యం బుద్ధిం వేశయ సత్పతే ।
వక్ష్యామ్యుపాయం తే పుత్ర్యా పునర్దర్శనదాయకమ్ ॥
౫౩. సా సాక్షాత్ జగన్మాతా గౌరీ శైలేన్ద్రకన్యకా ।
హిరణ్యతా మునీన్ద్రేణ ప్రార్థితా పూజితా భృశమ్ ॥
౫౪. భక్తానుకమ్పినీ తస్య పుత్రీ జాతా మహాత్మనః ।
త్వయా చిరతరం కాలం తపసా తోషితా పునః ॥
౫౫. కృపావిధాయినీ తుభ్యం పుత్రీభూతా దయావతీ ।
దేవదేవస్య వామాజ్ఞే సంప్రాప్తైషా త్రిశూలినః ॥
౫౬. యది భూయో మనీషా తే తద్దర్శనసముత్సుకా ।
యత్నం కురు యథాన్యాయం మయాదీష్టేన వర్తమానా ॥ ౫౭
౫౭. గత్వా మలయజాం పుణ్యాం తత్తీర్థేఽవాప్తమజ్జనాత్ ।
సమారాధయ దేవేశం భవనీసహితం శివమ్ ॥
౫౮. ఇతి తస్మై మహామన్తముపదిశ్య యథావిధి ।
తేన సార్థమనుప్రాప్య మాలేయాం తీర్థదేవతామ్ ॥
౫౯. విధినా స్నాపయామాస శైలరాజం చ తత్ప్రియామ్ ।
మాలేయి మాతః పాపఘ్ని భక్తాభీష్టప్రదాయినీ ॥
౬౦. ప్రసీద తీర్థే స్నాన్యేఽహం పూరయాస్మన్మనోరథమ్ ।
ఇతి తాం తీర్థజననీం ప్రార్థయిత్వా ప్రసాద్య సః ॥
౬౧. నద్యాః తూదక్తరే కూలే జ్యోతిశ్చక్రస్య పూర్వతః ।
కన్ధర్వశిఖరాత్ శైలాత్ ఉదీచ్యాం క్రోశమాత్రతః ॥
౬౨. కృత్వాశ్రమపదం రాజా భూధరాణాం యతేన్ద్రియః ।
మునినాదిష్టమార్గేణ సామృషీశం సమర్హయన్ ॥
౬౩. తుష్టావ నిత్యం పూజాన్తే స్తోత్రైః శ్రుత్యన్తవోదితైః ।

- ఇత్థమర్చయతః తస్య విధినా నియతాత్మనః ॥
౬౪. అపూర్ణేహ్న హానోఽభూత్ ఏకేన పృథివీపతే ।
అపరేద్యుః కృతస్నానో వామదేవేన చోదితః ॥
౬౫. మనసా పూజయామాస షోడశైః ఉపచారకైః ।
భావనాసాధితైః ద్రవ్యైః మస్త్రేణ ప్రణవాత్మనా ॥
౬౬. తేన పూజావిధానేన తోషితః పరమేశ్వరః ।
ప్రాదురాసీత్ లింగరూపీ సాక్షాత్ జ్యోతిర్మయః ప్రభుః ॥
౬౭. తం దృష్ట్వా విస్మయావిష్టో హృష్టరోమా ధరాధరః ।
సముత్థాయాసనాత్ తూర్ణం బద్ధాఙ్గులిపుటోఙ్గులః ॥
౬౮. అస్త్రాపీఠ్ అగ్రతో దేవం సామ్బమభ్యుదయాత్మకమ్ ।
నమశ్చివాయ దేవాయ సర్వాతీతాయ వేధనే ॥
౬౯. గుణత్వాకృతి మానాయ గుణాకారాయ హేతవే ।
మస్త్రస్త్రస్వరూపాయ పఞ్చతన్మాత్రసాక్షిణే ॥
౭౦. అపఞ్చకృతభూతాయ పఞ్చభూతాత్మనే నమః ।
తీర్థమూర్త్యా జగత్సర్వం పాపాత్ త్రాతాత్మనేవి నామ్ ॥
౭౧. యోఽసౌ సీదన్తమశుచౌ మాం పాలయతు భూతభృత్ ।
గఙ్గాధరః శశిధరో భవో భీమో భవాన్తకః ॥
౭౨. అన్తకస్యాన్తస్సోఽయం అవతాత్ అంహసో విభుః ।
యమేనమకృతాకారమేకదీప్తిభేదతః ॥
౭౩. ఏకమేవ పరం ప్రాహుః తస్మై సోమాయ తే నమః ।
సర్వేషామేవ జన్తానామన్తర్జీవకలాత్మకమ్ ॥
౭౪. ప్రవృత్తిశోచలబ్ధిశ్చ కథితః తముపాస్మహే ।
నాదబిన్దుకలాభేదైః క్షరాక్షరవికల్పనైః ॥
౭౫. స్తూయతే నిగమైర్వోఽసౌ సదా భవతు మే గతిః ।
యదేకదేశాత్ అర్కాద్యాః ద్యోతన్తే హి నభస్థలే ॥
౭౬. యదాఙ్గాయా బ్రహ్మముఖాః తస్మై బ్రహ్మాత్మనే నమః ।
కేచిత్ తరన్తి వై మృత్యుం కేచిత్ అంహో దురత్యయమ్ ॥

౭౭. కేచిత్ తరన్తి దారిద్ర్యం నమస్తస్మై దయాత్మానే ।
అష్టమూర్తిరనేకాత్మా నిగమాన్తః ప్రదర్శితః ॥
౭౮. సర్వాత్మా శక్కురః సాక్షీ క్షేమాయ పురతోఽస్తు మే ।
త్వాం దేవదేవం పురుషం సద్యోజాతమనామయమ్ ॥
౭౯. క్షేమక్కురం వామదేవమఘోరం ప్రణతోఽస్మ్యహమ్ ।
ఈశానః శాశ్వతః సాక్షీ సోఽయం తత్పురుషో విభుః ॥
౮౦. స మేఽసౌ భాగ్యదాతాస్తు పురతః పూర్వపూజితః ।
నమో నమశ్శాశ్వతశాన్తికరిన్ శమాంవతాం భూరికరప్రియాకరః ॥
౮౧. స నః సమస్తాభ్యుదయైకహేతుకో భవేద్భయానాముపశాన్తికృత్ విభుః ।
ఋషిః -
ఇతి స్తవేన పుణ్యేన భక్త్యా చాభిష్టుతాఽమునా ॥
౮౨. దయానిధిః ప్రాదురభూత్ గౌరీనాథః త్రిలోచనః ।
కోటికన్ధర్పలావణ్యసంస్పృష్టో యౌవనశ్రియా ॥
౮౩. కర్పూరపాణ్ణురశ్రీమాన్ నీలకణ్ఠో జడాధరః ।
వామానుషక్షయా గౌర్యా సమాశ్లిష్టోత్పలశ్రియా ॥
౮౪. ఆరుహ్య వృషభశ్రేష్ఠమాదిసిద్ధైర్నిషేవితః ।
ఆహూయ శైలరాజానం వ్యాజహార మహేశ్వరః ॥
౮౫. శివః -
ప్రీతోఽస్మి తవ శైలేన్ద్ర స్తోత్రైరేభిస్సపర్యయా ।
వరాన్ వృణీష్య భద్రం తే దాస్యామి చ మనోరథాన్ ॥
౮౬. శివమాంజుగాం బాలాం స్వపుత్రీం చారుదర్శనామ్ ।
ఆనన్దాశ్రుపరీతాభ్యాం లోచనాభ్యాం విలోకయన్ ॥
౮౭. మన్దం మన్దమువాచేదం స్నేహసాధ్చసవిహ్వలః ।
శైలరాజః -
యద్యహం వరయోగ్యోఽస్మి వరదౌ మే యువాం యది ॥
౮౮. వధూవరౌ భవంతౌ మే గృహే నిత్యనివాసినౌ ।
ఆకల్పమస్మద్రక్షార్థం భవతాం భద్రదాయినౌ ॥
౮౯. ఏష ఏవ వరః శ్లాఘ్యః నాన్యత్ కాఙ్క్షే కదాచన ।

ఏవం జామాతరం త్వాం భో పుత్రీమేనాం చ దారికామ్ ||

౯౦. నిత్యమస్మతేన్నహస్నిగౌ పశ్యామ్యాకల్పమజ్ఞాసా |

ప్రసీద దేవదేవేశ ప్రసాదం కర్తుమర్హసి ||

౯౧. ఇత్థం సంప్రార్థితాం శ్రుత్వా ధరాధీశస్య శక్జురః |

భూయస్తమాహ సుప్రీతః సానురాగోఽక్షిరోఽచిషా ||

౯౨. అహం త్వద్భవనే నిత్యమనయా సహ సంవసన్ |

తవ శ్రేయో విధాస్యామి భూమ్యాం జీమూతతాట్ ఇవ ||

౯౩. తవేయం పుత్రికా తన్వీ గజేవాఘాఘనాశినీ |

మహాప్రవాహరూపేణ సజమీయాత్ తు తామ్రయా ||

౯౪. భైరవాచలపుత్రీయం లోకే విఖ్యాతిమేష్యతి |

శ్యామవర్ణతయా శ్యామానదీతి ఖ్యాతిమృచ్ఛతు ||

౯౫. హిరణ్యతః కుమారీయం నామ్నా హైరణ్యతీతి చ |

ఆర్ద్రాయామేవ సజ్ఞాతా తస్మాత్ ఆర్ద్రాపగేతి చ ||

౯౬. రుద్రాణీతి చ సిద్ధేయం రుద్రపత్నీ యతోఽభవత్ |

ఏవమేభిః పుణ్యగస్తైః నామభిః లోకపూజితైః ||

౯౭. స్తుతేయం ప్రాణిభిర్నిత్యం భూయాత్ పాపప్రణాశినీ |

యత్ త్వద్ధర్మే మహాల్కర్షరూపీ విశ్వాక్షిగోచరః ||

౯౮. తస్మిన్ కరిష్యే సతతం సాన్నిధ్యమనయా సమమ్ |

తత్ర స్థితానాం జన్తూనామస్తే తారకదేశికః ||

౯౯. సర్వాన్ కామాన్ ప్రదాస్యామి సాన్నిధ్యం తవ మే చిరమ్ |

యే మజ్ఞన్తి మహాతీర్థే తామ్రాశ్యామానదీయుగే ||

౧౦౦. నిర్ముక్తపాపాః తే సద్యః భవన్తు సుఖినో జనాః |

ఇత్యుక్త్వాన్తర్హితే దేవే శైలరాజః సహానుగః ||

౧౦౧. సాంతఃపురః క్షణం తస్థౌ విస్మయేనాన్తరాత్మనా |

తావద్భైరవశైలేన్ద్రమహానిర్ధరరూపిణీ ||

౧౦౨. తటారామాద్వినిష్క్రమ్య తామ్రామాప మహానదీమ్ |

తరణిణీ శైవలినీ మహాపూరప్రవాహినీ ||

౧౦౩. మత్స్యకచ్ఛపసమ్పాతా ఘేనావర్తశతోజ్జ్వలా ।
పాపఘ్ని తాపశమనీ మజ్జతాం భాగ్యదాయినీ ॥
౧౦౪. ఆయోజనం పూర్వముఖీ తతోఽప్యుత్తరవాహినీ ।
తామ్రామాపూరయామాన గణ్గామివ కలిన్దజా ॥
౧౦౫. తతో దేవా బ్రహ్మముఖా నారదాద్యాః సురర్షయః ।
విస్మితాః తే సమాగత్య సిద్ధైశ్చ పరమర్షయః ॥
౧౦౬. స్నాత్వా విధివత్ అభ్యర్చ్య తామ్రాశ్యామాసమాగమే ।
మస్త్రతీర్థమితి స్తుత్వా ప్రయాగసదృశం విదుః ॥
౧౦౭. ప్రణవేశం తతో దృష్ట్వా ప్రసాద్య గిరిజాసఖమ్ ।
తత్ప్రసాదం సమాసాద్య కృతకృత్యాః సురాసురాః ॥
౧౦౮. ప్రశంసన్తః స్తువన్తశ్చ స్వాని స్వాని పదాన్యగుః ।
శఙ్ఖః -
రాజన్ అద్యాపి గౌరీశో భైరవాచలపత్తనే ॥
౧౦౯. శ్వశురస్య గృహే ప్రీత్యా భైరవత్యా సమన్వితః ।
పూజితః తేన సాన్నిధ్యం కురుతే భక్తవత్సలః ॥
౧౧౦. ఆపాతాలం రూఢమూలః తేజోరూపీ సదాశివః ।
నిత్యం కరోతి సాన్నిధ్యం ప్రణవేశ ఇతీరితః ॥
౧౧౧. తస్మాదస్మిన్ మస్త్రతీర్థే స్నాత్వా యే విధిపూర్వకమ్ ।
పశ్యన్తి ప్రణవేశానం తే యాన్తి పరాం గతిమ్ ॥
౧౧౨. ఇత్థం తే కథితం రాజన్ శ్యామానద్యాః సముద్భవమ్ ।
తీర్థమాహాత్యమపుష్కం మహిమా పరమేశితుః ॥
౧౧౩. అతః పరం మహారాజ వహ్నితీర్థచతుష్టయమ్ ।
సైషా దర్శనమాత్రేణ భవతాపప్రభజ్ఞానీ ॥
౧౧౪. హత్యా పాణ్డ్యః పురా విప్రం పూజారక్షణహేతవే ।
అవాప్తహత్యాసన్తాపః కుమ్భయోనేరనుగ్రహాత్ ॥
౧౧౫. నిర్ముక్తపాపః స్నానేన సుఖమాప మహీపతిః ।
ఇత్థం మునేరభినవాం కలికల్మషఘ్నిం
కీర్తిచ్ఛటామివగతాం మలయస్య పుత్రాః ।

ఆకర్ణ్య భూతలశతక్రతురాప హర్షం
చాస్త్రీం సుధామివ చకోర పతజ్జరాజః ॥

ఇతి ద్విపాశ్చాశః అధ్యాయః । Pro.Total = 4826 + 115 =4941.

త్రిపాశ్చాశః అధ్యాయః

వహ్ని(అగ్ని)తీర్థప్రస్తావః ।

౧. అథాకర్ణ్య సుధాధారాం కథామేనాఘఘాతినీమ్ ।
హృష్టః శ్రుతిముఖాత్ రాజా పీతోఽతీవ ప్రసన్నధీః ॥
౨. భూయః శుశ్రూషయా చిత్తముల్లాస్యానన్దమన్దిరే ।
పప్రచ్ఛ మునిశార్దూలం పయఃపాతుమివ ప్రసూమ్ ॥
3. రాజా -
భగవన్ కో మహీపాలః పాణ్డోఽహత్యామవాప్తవాన్ ।
కథం తీర్థావగాహేన శుద్ధిమాప గురోర్గిరా ॥
౪. ఇతి సంప్రార్థితో యోగీ ప్రసన్నాత్మా మహీభుజే ।
కథామావేదయామాస పుణ్యామివ తరణిణీమ్ ॥
౫. రాజన్ మునివరాదిష్టమితిహాసం పురాతనమ్ ।
శ్రవణాత్ యస్య ముచ్యన్తే జన్తవః పాపబన్ధనాత్ ॥
౬. పురా పురజ్ఞాయో నామ రాజా పాణ్డ్యకులోద్భవః ।
ధర్మజ్ఞః సత్యసన్ధశ్చ వదాన్యః శూరసమ్మతః ॥
౭. ధర్మేణ పాలయామాస మహీం నిష్కణ్ణికామిమామ్ ।
తస్య పుత్రో మహాతేజాః ధర్మకేతురితిశ్రుతః ॥
౮. జాతః తస్మాత్ కలావత్యాం సోఽయం పితృసమోఽభవత్ ।
యాజ్ఞవల్క్యః పురోధాభూత్ తపస్వి తస్య భూపతేః ॥
౯. ఏవం సంవర్ధితాశేషసభాగోదయసాధనః ।
సభాయామాస్థితో రాజా మన్త్రిసామన్తనేవితః ॥
౧౦. నినాయ సమయం సద్భిః ధర్మజ్ఞైః చ సుహృత్తమైః ।
ఏతస్మిన్నన్తరే తత్ర జనా నాగరికా నృపమ్ ॥

౧౧. ఏత్య విజ్ఞాపయామాసుః సర్వేషాం హితకామ్యయా ।
ప్రజా ఊచుః -
జయ జీవ మహారాజ ప్రసీద కరుణానిధే ॥
౧౨. త్రాతారం త్వాం సమాసాద్య జీవామః సుఖినో వయమ్ ।
అద్య వో మృగయాభావాత్ మృగాః సింహాదయో వనే ॥
౧౩. నాశయిష్యన్తి సస్యాని యక్షేవ తనుసౌష్ఠవమ్ ।
తాస్మాత్ ఆఖేటకరణైః హత్వా దుష్ట్యుగాన్ వనే ॥
౧౪. త్రాతుమర్హసి ధర్మజ్ఞ న కార్యం భో విలమ్బనమ్ ।
ఇత్థం సంప్రార్థితో రాజా జనైః తద్దీనమానసైః ॥
౧౫. హయరత్నం సమారుహ్య భటైః తద్గీర్మవేదిభిః ।
సహితో నగరాత్ తూర్ణం నిర్యయౌ చిత్రకారుృఖః ॥
౧౬. తద్రక్షణార్థం స్నేహేన యాజ్ఞవల్క్యః పురోహితః ।
జగామ విపినం ఘోరం నానాద్విజగణాయుతమ్ ॥
౧౭. హత్వా దుష్టమృగాన్ భూరి వనం నిష్కణ్ణకమవర్తయత్ ।
మధ్యం ప్రాప్తే దినకరే పరిశ్రాంతా క్షుధాతురాః ॥
౧౮. కస్మింశ్చిత్ విపులే పుణ్యే కాసారే సాగరోపమే ।
స్నాత్వా పీతోదకాః తీరే నివిష్టా శ్రమశాంతయే ॥
౧౯. పురోధసా సమం రాజా స్నాత్వా మాధ్యాహ్నికాం క్రియామ్ ।
కృత్వా తం రుచిరస్నిగ్ధమూషతుః పరవేశ్మని ॥
౨౦. తావతాదదృశతుః దూరే విచరన్త్యై మనోహరే ।
యువత్యై తుల్యసౌభాగ్యే విద్యుచ్ఛలితవర్చసౌ ॥
౨౧. ఊణాత్ అన్తికమాగత్య తావత్ రాజపురోధసోః ।
తయోః చిక్షిపతుః స్కన్ధే చాహ్లానే పుష్కరస్రజౌ ॥
౨౨. తే చ దృష్ట్వా వరారోహే రాజా పరపురజ్ఞాయః ।
తద్గత్తముద్యహన్ మాలాం కన్యకే వ్యాజహార సః ॥
౨౩. రాజా -
కే యువాం కన్య పుత్ర్యో కిం వనం ప్రాప్తే సుదుర్గమే ।
అనపేక్షావిహ నరావావాం కాన్తారసమన్వితౌ ॥

౨౪. వక్తుమర్హస్యతోఽభీష్టం సర్వం వక్తవ్యమిత్యశాత్ |
తయోరేకతరా కన్యా స్మయమానం మహీపతిమ్ ||
౨౫. ఆశాం జనయతీ కామం వ్యాజహార మనోహరమ్ |
ఆవాం విశ్రవసః పుత్ర్యో పిత్రాదిష్టేన వర్తనా ||
౨౬. అర్చయంతౌ మహేశానం మహేశానీసమన్వితమ్ |
నయావః కాలమేతావత్ కాఙ్క్షన్త్యావుచితం పతిమ్ ||
౨౭. ఆవయోర్జననీ నాస్తి(శాస్తి) విశాలా ధర్మచారిణీ |
జ్యేష్ఠాహమనుజా మహ్యం నామ్నా విశారదా ||
౨౮. ఇమాం బిన్దుమతీం ప్రాహుః సర్వలక్షణశాలినీమ్ |
దైవాత్ ఇహాగతౌ యోగ్యోభర్తారావావయోర్మూవామ్ ||
౨౯. ఉపేక్ష్యేతే భవంతౌ యత్ప్రాణాన్ త్యక్త్వావహే ధ్రువమ్ |
ఇతి తాభ్యాం వృతావేతౌ యుక్తౌ రాజపురోహితౌ ||
౩౦. విచార్య ధర్మసూక్ష్మం తు తథాస్త్విత్యూపతుర్ముదా |
ఉవాహ విధినా రాజా కన్యకాం తాం విశారదామ్ ||
౩౧. యాఙ్ఘవల్క్యో బిన్దుమతీం పాణిం జగ్రాహ పాణినా |
కృతోద్వాహౌ తావేతౌ ప్రీతౌ రాజపురోహితౌ ||
౩౨. సస్త్రీకౌ రథమారుహ్య జగ్ముతుః స్వాం పురీం శుభామ్ |
నృపః స్వగృహమాసాద్య ద్వితీయాం తాం విశారదామ్ ||
౩౩. మహిష్యా స్తబకావత్యా చకార సదృశోదయామ్ |
సోఽపి బిన్దుమతీం ప్రాప్య యాఙ్ఘవల్క్యః ప్రసన్నధీః ||
౩౪. చక్రే గార్హస్థ్యధర్మస్య ద్వితీయాం ధర్మచారిణీమ్ |
ఏవం బహుతిథే కాలే రాజపత్నీ విశారదా ||
౩౫. సమయే సుషువే వీరం పురుధామానమాత్మజమ్ |
బిన్దుమత్యామభూత్ పుత్రః శ్రుతకీర్తిరితి విశ్రుతః ||
౩౬. తావేతౌ పోషితౌ కాలే వర్ధితౌ గతశైశవౌ |
అధీతవేదవేదాఙ్గౌ శస్త్రాస్త్రేష్వభిశిక్షితౌ ||
౩౭. పిత్రోః ప్రీతిం కుర్వాణౌ సమృతౌ చ బభూవతుః |
నిత్యమేతౌ నిశాకాలే గృహాత్ నిష్క్రమ్య మాయయా ||

౩౮. పరీత్య నగరీం సర్వాం తథా జనపదానపి ।
అపరైరపరిజ్ఞాతం హత్వా బాలాన్ తతస్తతః ॥
౩౯. తస్మాంఘైర్విహితారౌ దత్వా మాత్రే చ తావుభౌ ।
నిన్యతుః సమయం మూర్ఖౌ విచరన్తౌ హి చోరవత్ ॥
౪౦. క్రమాత్ వృత్తాన్తమఖిలం ప్రథితం హి శనైః శనైః ।
కర్ణాకర్ణజనాస్సర్వే జజల్పుః సర్వతో మిథః ॥
౪౧. హతః కుమారో బాలో మే స్వస్త్రియో నిహతో మమ ।
పౌత్రో హతః కుతః కన్యా జామాతా నిహతో మమ ॥
౪౨. ఇత్థమన్వేషమాణాః తే శోచన్తః ప్రాణినో భృశమ్ ।
న పశ్యన్తో గతిం భూయః చుక్రుశుః సర్వతో మిథః ॥
౪౩. మణలూరుపురే శ్రుత్వా రాజా చారముఖాత్ సుధీః ।
పురోహితం సమాహూయ మన్తయామాస మన్త్రిభిః ॥
౪౪. తత్ర వైతానికో నామ త్రికాలజ్ఞో మహామునిః ।
రాజ్ఞే విజ్ఞాపయామాస ప్రజానాం విప్లవం మహత్ ॥
౪౫. రాజన్ ద్విస్తీయా మహిషీ మాయాచ్ఛన్నా తు రాక్షసీ ।
యాజ్ఞవల్క్యస్య భార్యాపి తథైవేహ న సంశయః ॥
౪౬. కణ్ఠానక్తామిమాం భార్యాం వ్యాలీమివ విషోల్బణామ్ ।
ఉత్సార్జ్య పురాత్ శీఘ్రం యది జీవితమిచ్ఛసి ॥
౪౭. హతానామిహ బాలానాం పురే జనపదే విభో ।
సహస్రాత్ అధికం మన్యే నాత్ర కార్యా విచారణా ॥
౪౮. ఇతి తస్య మునేర్వాక్యం శ్రుత్వా పాణ్డ్యమహీపతిః ।
విశారదాం స్వమహిషీం సహ పుత్రాం సహానుజామ్ ॥
౪౯. రథమారోప్య వై తూర్ణం నినాయ విపినాన్తరమ్ ।
తావత్ విశారదా పుత్రః పురుధామా వనే స్థితః ॥
౫౦. భ్రాత్రా సఞ్చిన్తయామాస సహితః శ్రుతకీర్తినా ।
రాజ్యోద్భ్రష్టః సుఖాద్భ్రష్టః కథం జీవితముత్సహే ॥

౫౧. యేన కేనాప్యపాయేన ప్రాప్యం రాజ్యార్థమోజసా ।
పరం యత్నం కరిష్యామి మాభూత్ కాలవిలम्బనమ్ ॥
౫౨. ఇతి నిశ్చిత్య మనసా పురుధామా నృపాత్మజః ।
యాజ్ఞవల్క్యసుతశ్చాపి వినిద్రౌ ధ్యానతత్పరౌ ॥
౫౩. యాజ్ఞవల్క్యోపదేశేన తావారాధయతాం విధిమ్ ।
ఇత్థమబ్ధత్రయే పూర్ణే సుప్రీతో భగవాన్ విధిః ॥
౫౪. వరేణ ఛన్దయమాస తావేతౌ తపసి స్థితౌ ।
వన్రాతే విధిమాలోక్య ప్రయతౌ కాఙ్క్షితం వరమ్ ॥
౫౫. యది ప్రీతోఽసి భగవన్ యది దేయో వరో మమ ।
అర్థం మే పాణ్డ్యరాజ్యస్య దేహి రాజసుతోఽస్మి యత్ ॥
౫౬. బ్రహ్మ -
అబ్రహ్మజ్ఞైః అజయ్యస్తవం రాజ్యార్థం ప్రాప్య దుర్లభమ్ ।
పురోధసా మన్తవిదా సహితః శ్రుతకీర్తినా ॥
౫౭. ఇతి మాయాశతం తస్మై దత్వా కమలభూర్విభుః ।
శ్రుతకీర్తిమతః ప్రాహ బ్రాహ్మణం బహుమాన్య తమ్ ॥
౫౮. తపసా తే ప్రసన్నోఽస్మి యాజ్ఞవల్క్యసుతో యతః ।
పురోధా భవితా తస్య పురుధామ్నః తు భూపతేః ॥
౫౯. వరమేనం వితీర్యాస్త్రై దత్వా మాయాశతం పురః ।
తత్రైవాన్తరధాత్ వేధా తౌ చ ప్రీతో బభూవతుః ॥
౬౦. మయేన నిర్మితాయాం వై పుర్యాం మలయభూధరే ।
ఉవాస తస్యాం సుప్రీతః తేన సాకం పురోధసా ॥
౬౧. తమేనం బాన్ధవాః భూపముపతస్థః నిశాచరాః ।
త్రైరేతైః ఘోరసంకృతైః నానాప్రహరణాన్వితైః ॥
౬౨. గజవాజిరథోపేతైః మాయాగీతవిశారదైః ।
నేవితో మన్త్రభిర్విజ్ఞైః కార్యాకార్యవిచారణైః ॥
౬౩. ఏవం బలీ బలోపేతో బాధయామాస వై ప్రజాః ।
భక్షితాః చ హతాః చాన్యే జనాః భయనిపీడితాః ॥

౬౪. రాజానం చ ప్రజా ప్రాప్య త్రాహి త్రాహీతి చుక్రుశుః ।
రాజా పురజ్ఞాయః శ్రీమాన్ సాన్త్యయిత్వా తదా జనమ్ ॥
౬౫. రథమారుహ్య వేగేన సవినీతహయం మహత్ ।
చాపబాణధరః ఖడ్గీ మహాకవచసంవృతః ॥
౬౬. సైన్యేన మహతా సార్థం సజ్ఞామాయ సమాహ్వయత్ ।
తదా తే రాక్షసాః దృష్ట్వా సమాయాన్తీమనాకినీమ్ ॥
౬౭. పితుః పుత్రస్య వై జన్యమద్భుభుతం సమజాయత ।
పురజ్ఞాయో దయావిష్టో మృదుయుద్ధో నిశాచరే ॥
౬౮. తమేనం విరథం కృత్వా త్యక్తచాపశరం శరైః ।
తత్సైన్యం నాశయామాస శతశోఽథ సహస్రశః ॥
౬౯. భగ్నాయుధం భగ్నరథం భగ్నకుజ్జరవాజమత్ ।
పలాయితే హతే సైన్యే క్రోశమానేఽప్యనాథీవత్ ॥
౭౦. పురుధామా సహ భ్రాత్రా మాయామాస్థాయ దుస్సహామ్ ।
రాజానం మోహయామాస మహాప్రలయకర్మకృత్ ॥
౭౧. ఆయోధనమభూత్ ఘోరం విష్వగజ్ఞానసన్నిభమ్ ।
అజానంతో నిజాస్సర్వా బభ్రముశ్చ పదాతయః ॥
౭౨. మోహమాప తదా రాజా నిద్రాపరవశో యథా ।
అదృశ్యమనౌ తౌ తత్ర హత్వా రాజానమోజసా ॥
౭౩. నిహత్య యాజ్ఞవల్క్యం చ క్షణాత్ అన్తరథీయత ।
హతే తస్మిన్ మహారాజే హతే తస్మిన్ పురోహితే ॥
౭౪. రాక్షసే స్వపురం యాతే హతశేషాః తు సైనికాః ।
పురం ప్రవిశితుః సర్వే భగ్నవర్మాయుధధ్వజాః ॥
౭౫. సమేత్య మన్త్రిణః తస్య సేనాధ్యక్షాః చ భూపతేః ।
ఇతః పరం నః కిం కృత్యం క్షేమయుక్తమతః పరమ్ ॥
౭౬. ప్రజాః సమస్తాః యేనేహ కర్మణా సుఖమాప్పుయః ।
ఏవం చిన్తయమానేషు భయావిష్టేషు మన్త్రిషు ॥
౭౭. చమసో నామ మేధావీ యాజ్ఞవల్క్యమునేః సుతః ।

తానువాచ మహాయోగీ సమాగత్య గభీరవత్ ॥

౭౮. రోషాత్పితృవధామర్షీ కర్తుమిచ్ఛురరాక్షసమ్ ।

చమసః -

భో భో బలాధికాః శూరాః మన్త్రిణో బుద్ధిసత్తమాః ॥

౭౯. పరాక్రమస్య సమయే ప్రాప్తే శూరజనేప్పితే ।

కిమియం జన్తుతా భీరు జనాలమ్బాతికుత్సితా ॥

౮౦. అహమేతౌ హనిష్యామి నిశాచరకులాధమౌ ।

రాజానమభిషేచ్యామి హరికేతుమిమం ధ్రువమ్ ॥

౮౧. మాస్తు వో భయమత్రేతి తానాహసౌ సభాసదః ।

రాక్షసా నిహతం సజ్ఞేయ పితరం చ నరాధిపమ్ ॥

౮౨. ఆనయిత్వా భృత్యజన్వైస్తైలద్రోణ్యాం నిధాయ తు ।

ఆప్తైఃసంరక్షయామాస యథా న స్యాత్విశీరితమ్ ॥

౮౩. పురస్యస్యాపి రక్షార్థం భటానాదిశ్య సర్వతః ।

హరికేతుమముం స్నేహాత్ కరేణాలమ్బ్య సాన్వయన్ ॥

౮౪. ఏకాన్తే రాజభవనే స్థిత్యా జనవివరితే ।

చమసో రాజపుత్రశ్చ పూజయామాసతుర్ముదా ॥

౮౫. ఏకీకృత్య మనోబుద్ధిం తస్మిన్కారుణికే శివే ।

నిరాహారౌ యతాత్మానౌ వినిద్రౌ క్లప్తనిశ్చయా ॥

౮౬. జపతుః పరమం మన్తం శివప్రీతికరం క్షణాత్ ।

ఏవం త్రిరాత్రే నిర్యాతే శివః కారుణికో విభుః ॥

౮౭. ప్రాదురాసీత్ తయోరగ్రే వరదానాయ కేవలమ్ ।

యుగపతాన్వయన్ వాచా వ్యాజహార మహేశ్వరః ॥

౮౮. శ్రీ శివః -

పూజితోఽహమిహేదానీం భక్తిప్రవణయా ధియా ।

వరాన్ దాతుమిహేచ్ఛామి వృణతం హి మనీషితమ్ ॥

౮౯. ఇత్థం ప్రసన్నం వరదమాగతం పరమేశ్వరమ్ ।

స్తుత్వా ప్రణమ్య చమసో వరమేనమయాచత ॥

౯౦. చమసః -

- తవ ప్రసాదాత్ అద్వైవ పితా మే మునిసత్తమః ।
 రాజా పురజ్ఞాయః చాపి యుజ్యేతాం జీవితేక్షణాత్ ॥
౯౧. ఏష వరోఽస్మాకం కాఙ్గితః కార్యసాధనః ।
 ఇతి తం చమసం భక్తం పూర్ణకామం విధాయ సః ॥
౯౨. హరికేతుం సమాహూయ దేవో వచనమబ్రవీత్ ।
 రాజపుత్ర మహాభాగ తుష్టోఽస్మి తపసా తవ ॥
౯౩. వరం వృణీష్య భద్రం తే సర్వాన్ కామాన్ దదామి తే ।
 హరికేతుః - అనుగ్రహాదహం శత్రూన్ హస్తుమిచ్ఛామి రాక్షసాన్ ॥
౯౪. ఏష వై పరమః కామః ప్రసాదీక్రియతాం మయి ।
 ఈశ్వరః -
 యాజ్ఞవల్క్యే మునిశ్రేష్ఠః రాజా పరపురజ్ఞాయః ॥
౯౫. క్షణాత్ సంసక్తసర్వాఙ్గా తేజోవీర్యబలాన్వితౌ ।
 నిర్వృణౌ నీరుజౌ సద్యః ప్రీతావుత్తిషతాం నృప ॥
౯౬. స్వభాలతోచనాత్ వహ్నోః ఆదాయ స్యన్దనోత్తమమ్ ।
 నానాప్రహరణోపేతం సాశ్వరత్నచతుష్టయమ్ ॥
౯౭. అక్షయం చాపి తూణీరం చాపం చామీకరప్రభమ్ ।
 రథవర్యాగమామ్భోధిభారణం సూతముత్తమమ్ ॥
౯౯. అభేద్యం కవచం తస్మై శస్త్రాస్త్రైరమరైరపి ।
 పాపశత్రూన్ జయేత్సుక్త్వా శివోఽప్యన్తరథాత్ విభుః ॥
౧౦౦. ఏవం దేవేశదత్తాని సంప్రాప్య నృపనన్దనః ।
 సహైవ గురుపుత్రేణ పరం హర్షమవాప్తవాన్ ॥
౧౦౧. ఏతస్మిన్నన్తరే రాజా యాజ్ఞవల్క్యః చ ధర్మవీత్ ।
 అక్షతాఙ్గా బలోపేతవాస్తాం సుష్టోత్థితావివ ॥
౧౦౨. తావుపేత్య సుతౌ ప్రీత్యా పరిష్యజ్య ముహుర్ముహుః ।
 ఆన్దాశ్రుపరీతాభ్యాం పిబన్తావివ పుత్రకౌ ॥
౧౦౩. లోచనాభ్యాం సమాలోక్య భూయో హర్షమవాపతుః ।
 హరికేతుః ధీరమనాః ప్రణమ్య స్వగురుం నిజమ్ ॥

౧౦౪. పితరం చ యథాన్యాయం తాభ్యాం సంవర్ధితౌ ముదా ।

ఆశీర్భిః సంప్రయుక్తాభిః అనుశిష్టః చ సమ్భ్రమాత్ ॥

౧౦౫. చమసేనాభ్యనుజ్ఞాతః సజ్ఞామాయ ప్రతస్థివాన్ ।

దేవదత్తం రథవరం సూతేనాప్తేన సంయుతమ్ ॥

౧౦౬. ఆరుహ్య కవచీ ధన్వీ బాణం బాణాసనోజ్జ్వలః ।

వైన్యేన మహతా సార్థం గత్వా రక్షోగణోపితామ్ ।

౧౦౭. పురీ మయేన విహితాం మాయాజాలైః దురాసదామ్ ।

బిభేద బాణైర్వివిధైః రుద్రదత్తైః సుదుస్సహైః ॥

౧౦౮. అస్త్రేణ బధ్వా రక్షాంసి రౌద్రాస్త్రేణాదహద్రుషా ।

భస్మసాత్ ఆభవత్ క్షిప్రం పురం సహ నిశాచరైః ॥

౧౦౯. అతో వై పురుధామాపి సహ మాత్రాస్త్రవహ్నినా ।

సాకం సవిత్ర్యా దుష్టాత్మా శ్రుతకీర్తిః తయా హతః ॥

౧౧౦. ఏవం నిహత్య హరికేతురసౌ మహాత్మా రుద్రౌజసా గణమశేష నిశాచరాణామ్ ।

వీరో జయశ్రియమవాప విశాలకీర్తిః భూయః పురీమపి నిజాం సరథో జగామ ॥

౧౧౧. తం తుష్టువుః బిషయది సిద్ధగణాస్సమన్తాత్

దేవాశ్చ పుష్పనిచయైరభిషిచ్య హర్షాత్ ।

సమ్భావితో నిజజనైః గురుభిః స్వపిత్రా

సంవర్ధితః పరమవాప ముదం తదానీమ్ ॥

ఇతి త్రిపంచాశః అధ్యాయః ।

Pro.Total = 4941 + 111 = 5052.

చతుఃపంచాశః అధ్యాయః

వహ్ని తీర్థమాహాత్యమ్ ।

౧. ఇత్థం రాజసుతో ధీరః జిత్వా శత్రుగణం మహత్ ।

పూజితో నాగరైస్సర్వైః ప్రవిశ్య నిజమన్దిరమ్ ॥

౨. అభివాద్య స్వపితరం గురుం మాతరమేవ చ ।

ఆశీర్భిః వర్ధితః శ్రీమాన్ గురుపుత్రేణ సంయుతః ॥

౩. నిజం సంప్రాప భవనం హృష్టచిత్తోఽభవత్ తదా ।

యాజ్ఞవల్క్యసుతో యస్మాత్ బ్రాహ్మణో నిహతో రణే ॥

౪. మాతా చ గురుపత్ని చ నిహతే నృపసూనునా ।
తేన హత్యా మహాఘోరా దుస్సహా జ్వరరూపిణీ ।
౫. జగ్రాహ రాజతనయం కక్షమగ్నిశిఖా యథా ।
తేన తాపేన దగ్ధాఙ్గో భ్రాన్తచిత్త ఇవ స్ఫురన్ ॥
౬. న నిద్రాతి న చాశ్నాతి న వక్తి వచనాన్యపి ।
ఏవం సక్లీశ్యమానాఙ్గం దృష్ట్వా రాజాత్మసమ్భవమ్ ॥
౭. శోకేన మహతావిష్టో గురుమాహ కృతాఙ్గులిః ।
రాజా -
భగవన్ పశ్య మే పుత్రం గరియాంసమసోరపి ॥
౮. దహ్యామానం జ్వరేణైవ త్రాయసే న కిమగ్రతః ।
ఆశ్వాస్య గురో శీఘ్రం త్రాతుమర్హసి కిల్బిషాత్ ॥
౯. ఏవం దుఃఖితమాసాద్య యాఙ్గువల్క్యో మహీపతిమ్ ।
ముహూర్తం చిన్తయిత్వా తు ప్రాఙ్గో వచనమబ్రవీత్ ॥
౧౦. యాఙ్గువల్క్యః -మా భైషిన్త్యం మహారాజ హత్యా మాత్మవధాదముమ్ ।
బాధతే జ్వరరూపేణ ప్రాయశ్చిత్తేన శామ్యతి ॥
౧౧. పాణధ్యానామిహ భూపానాం త్రాతా దుఃఖామ్బుధేర్గురుః ।
లోపాముద్రాపతిః శ్రీమాన్ నాన్యా గతిరిహస్తి వః ॥
౧౨. స ఏవ పరమో దేవః శరణం యాహి తం గురుమ్ ।
ఇతి తేనోక్తమార్జేణ వ్రతేన పృథీవీపతిః ॥
౧౩. ఉపతస్థే మునిశ్రేష్ఠం ప్రీతః ప్రాదురభూత్ మునిః ।
తం దృష్ట్వా మునిశార్దూలం సూర్యవైశ్వానరప్రభమ్ ॥
౧౪. సముత్థాయాసనాత్ రాజా ప్రణివత్య కృతాఙ్గులిః ।
సర్వం విజ్ఞాపయామాస తదేతత్ విప్లవం నిజమ్ ॥
౧౫. ఇత్థాం సంప్రార్థితః తేన రాజ్ఞా పాణ్డ్యేన కుమ్భభూః ।
బభాషే వచనం ధీమాన్ సర్వాన్ ఆహ్లాదయన్ మునిః ॥
౧౬. అగస్త్యః -
వ్యసనం త్వపకర్షామి శ్రుణు రాజన్ మహామతే ।
స్త్రీహత్యా బ్రహ్మహత్యా చ యుగపత్ సముపాగతా ॥

౧౭. తస్మాత్ తవ సుతస్యాస్య ప్రాప్తః పరిభవో మహాన్ |
తథాపి లోకరక్షార్థం విహితోఽయం వధో మహాన్ ||
౧౮. అపి పాపసహస్రం వా ప్రజారక్షణహేతవే |
కర్తవ్యం రాజపుత్రేణ ఏష ధర్మః సనాతనః ||
౧౯. తదేవ హి రాజసుతః చ కరోతి స్మ భూపతే |
పశ్చాత్ తాపస్య శాన్త్యర్థం ప్రాయశ్చిత్తం సమాచరేత్ ||
౨౦. ఇతి మన్వాదిభిః ప్రోక్తం తత్తథా కార్యమేవ వః |
ఇతి రాజానామాభాష్య సర్వాన్ సంప్రీణయన్ గిరా ||
౨౧. రాజపుత్రాన్తికం గత్వా తైరేభిస్సహ బన్ధుభిః |
దదర్శ హరికేతుం తం లురన్తమవసీతలే ||
౨౨. త్వగస్థిశేషం నిర్మాంసం దహ్యమానం జ్వరాగ్నినా |
శోకో మాప్స్వితి చాభాష్య తమామృజ్య స్వపాణినా ||
౨౩. తత్తాపాగ్నిం సమాధాయ రాజసూనోః కలేవరాత్ |
క్షణాత్ ఆవాహయామాస స్వకమణ్ణులువారిణ ||
౨౪. తావన్నిర్ముక్తసంతాపః సముత్తస్థా నృపాత్మజః |
సర్వే ముముదిరే తత్ర తం దృష్ట్వా విగతజ్వరమ్ ||
౨౫. పురణ్ణయో యాజ్ఞవల్క్యః మన్త్రిణః చ తథాపరే |
తుష్టువః స్తుతిభిః ప్రీతాః మునిం చులుకితామ్బుధిమ్ ||
౨౬. తాపాన్ముక్తం కుమారం తం కరేణామృజ్య కుమ్భభూః |
ఇదమాహ వచః ప్రీతః రాజానం తం పురణ్ణయమ్ ||
౨౭. అగస్త్యః -
రాజన్ తవ కుమారేణ పాపస్యాస్యోపశాన్తయే |
స్నాతవ్యమమలే తీర్థే తామ్రాయాః పాపహారిణి ||
౨౮. తీరే పుణ్యతమే దేవం ప్రతిష్ఠాప్య మహేశ్వరమ్ |
పూజయిత్వా యథాన్యాయం ధ్యానహోమజపాదిభిః ||
౨౯. నిశ్శేషం శోషితం యావత్ భవేత్ తావత్ ఘటోదకమ్ |
ఆరాధనీయో విధినాప్యద్యోగం క్రియతాం త్వయా ||

30. తదర్థం భవతా రాజన్ సహ పుత్రేణ మన్త్రిభిః ।
పురోధసా బ్రాహ్మణైశ్చ గన్తవ్యం హి మయా సహ ॥
3౧. ఇత్థముక్త్యా మునివరః తైరేభిస్సహ సజ్జతైః ।
హైరణ్యత్యాః సజ్జమతః ప్రాచ్యాం క్రోశాత్ మహీపతిమ్ ॥
3౨. స్నాపయిత్వా నృపసుతం మన్త్రేణ విధిపూర్వకమ్ ।
తామ్రాయాః దక్షిణే తీరే మజ్జుణస్యాశ్రమాన్తికే ॥
33. లింగం సంస్థాపయామాస విధినా హరికేతునా ।
పూజయామాస దేవేశం షోడశైరుపచారకైః ॥
3౪. ప్రాదాత్ ధనం ద్విజాదిభ్యః గోసహస్రసమన్వితమ్ ।
బ్రాహ్మణాన్ భోజయిత్వా తు దక్షిణాభిరతోషయత్ ॥
3౫. ఏవం కృతాయాం పూజాయాం దేవస్య రాజసునూనా ।
సన్తప్తతైలసజ్కాశం తదేతత్ కలశోదకమ్ ॥
3౬. క్షీణమాప తురీయాంశం బ్రహ్మహత్యాత్మకం తదా ।
పునః క్రోశాత్ పరం గత్వా తామ్రాయాః పూర్వరోధసి ॥
3౭. హరికేతోరాశ్రమాగ్రే దర్శనాత్ ఆఘనాశనే ।
స్నాపయిత్వా నృపసుతం మాలేయీతీర్థవారిణి ॥
3౮. తత్రాపి శామ్భవం లింగం స్థాప్య పూజామకల్పయత్ ।
గవాం సహస్రం విప్రాణాం దదౌ హేమామృరాన్వితమ్ ॥
3౯. క్షీణమాసీత్ తృతీయాంశం తావత్ తత్కలశోదకమ్ ।
తతో మునివరః ప్రీతః తైరేభిస్సహ విస్మితైః ॥
౪౦. కిఞ్చిత్ ఉత్తరతో గత్వా పుణ్యే వైఖానసాశ్రమే ।
విధినా స్నాపయిత్వా తం తామ్రాయాం నృపనన్దనమ్ ॥
౪౧. తతః శైవం మహాలింగం ప్రతిష్ఠాప్య విధానతః ।
పూజయామాస తన్త్రేణ మహాపఞ్చక్షరాత్మనా ॥
౪౨. ప్రదక్షిణ నమస్కారైః స్తోత్రైః సన్తోష్య శక్కరమ్ ।
గవాం సహస్రం తత్రాపి ప్రదదౌ స నృపాత్మజః ॥
౪3. తావత్ ద్వితీయకుమ్భస్యమంశం క్షీణమభూత్ జలమ్ ।

తతః సన్తష్టహృదయాః సర్వే రాజముఖా జనాః ॥

౪౪. స్తువంతో మునిశార్దూలం ప్రణేమః శిరసా ముదా ।
తద్దోషశేషసాన్త్యర్థం తానాహూయ మునీశ్వరః ॥

౪౫. బఖాషే వచనం శ్రీమాన్ లోపాముద్రాపతిర్మునిః ।
అగస్త్యః -
రాజన్ తవ కుమారస్య శేషదోషస్య శాన్తయే ॥

౪౬. ప్రాయశ్చిత్తం మయా దృష్టం వక్ష్యామి శ్రుణు సాదరమ్ ।
పురాసీత్ చమసో నామ మునిరాఙ్గిరసాహ్వయః ॥

౪౭. సోఽధీత్య వేదానఖిలాన్ సాఙ్గానన్యాన్ గురోర్ముఖాత్ ।
అర్థమాలోచ్య శాస్త్రాణాం పూర్వం సిద్ధాన్తమేవ చ ॥

౪౮. నిశ్చిత్తార్థో మోక్షధర్మే తపస్తప్తం మనో దధే ।
అర్ణవాత్ పశ్చిమే భాగే తామ్రాయా ఉత్తరే తటే ॥

౪౯. దక్షిణే కున్దాటవ్యాస్తు మాయాలాస్యాత్తు పూర్వతః ।
మనోజ్ఞే భవనే దేశే విధాయ నిజమాశ్రమమ్ ॥

౫౦. తపః చకార మేధావీ ప్రాణాయామపరాయణః ।
తతో వర్షశతే పూర్ణే తపస్యన్తం మహామునిమ్ ॥

౫౧. ఉపతస్థుః క్రతుశతమూఘః వినయోజ్జ్వలమ్ ।
క్రతవః -
వయం సర్వే పురా బ్రహ్మాన్ బ్రహ్మణా లోకహేతవే ॥

౫౨. సృష్టాః సకలజన్తూనాం చతుర్వర్గఫలోదయే ।
తదాది దేవతా విప్రాః జ్ఞాత్వా జ్ఞాత్వా శ్రుతీరితాః ॥

౫౩. యాగైరేభిర్యథాన్యాయం యజన్తి సకలాన్ సురాన్ ।
త్వమేవ సర్వధర్మజ్ఞః గురుభూతః తపోఽధికః ॥

౫౪. అస్మాన్ విహాయ భూయిష్ఠాన్ క్రతూన్ కృత్యవిదాం వర ।
తపోభిరేభిర్మోక్షార్థం ప్రయత్నం కరోషి కిమ్ ॥

౫౫. త్వయా నాదృతాన్ అస్మాన్ జ్ఞాత్వా సర్వేఽపి భూసురాః ।
త్వయైవాచరితేనార్యే మార్గేణాస్మాన్ విహాయ భో ॥

౫౬. శ్రేయాంసి సాధయిష్యన్తి నాత్ర కార్యా విచారణా ।

- తస్మాత్ త్వయాపి కర్తవ్యం అస్మత్ సజ్గహహేతవే ॥
౫౭. కృతకృత్యోఽపి తపసా మునేహ్యస్మాన్ యథావిధి ।
అగ్గీకురుష్వ విప్రర్షే వయం త్వాం శరణం గతాః ॥
౫౮. ఇతి తేషాం వచః శ్రుత్వా స మునిః ప్రీతమానసః ।
చకార మానసం ధీమాన్ క్రమాత్ క్రతుశతం పరః ॥
౫౯. అగ్నిష్టోమాదిక్రతున్ రాజన్ అశ్వమేధావసానకాన్ ।
మానసైరేవ సమ్భారైః చకారాత్మవిదాం వరః ॥
౬౦. అన్వేజ్ఞానాగ్నికుణ్డే తు జ్వాలామాలాశతాకులే ।
అవభృత్యవిధిం కృత్వా కృతకృత్యోఽభవత్ మునిః ॥
౬౧. భూయోఽపి ప్రార్థితో యాగైః ఏవమేవ సమాపయన్ ।
తత్రావభృత్యం దత్వా మహాసంవిద్ధుతాశనే ॥
౬౨. తృతీయవారమేవం తు విధాయాగ్నౌ తు మజ్జనమ్ ।
సశరీరో దివం యాతః పునరావృత్తివర్జితమ్ ॥
౬౩. తస్మిన్ గతే మునివరే తేనాగ్నేర్విహితాగ్నయః ।
జ్వలన్తః తాపయన్తశ్చ బాధన్తే పృథివీమిమామ్ ॥
౬౪. తేషు ధ్యేయం శివం స్థాప్య శుద్ధాత్మా స నృపాత్మజః ।
భవిష్యతి న సన్దేహః దీర్ఘాయుః కీర్తిమాన్ ఇతి ॥
౬౫. ఇతి తేషాం కథాం పుణ్యాం కీర్తయన్ కుమ్భసమ్భవః ।
తైరేభిస్సార్ధమాసాద్య మునేః పుణ్యతపోవనమ్ ॥
౬౬. దదృశుః చ తథాప్యగ్నీన్ దుర్ధర్శం మునితేజసా ।
తత్ర స్నాత్వా తు తామ్రాయాం తర్పయిత్వా పితౄన్ సురాన్ ॥
౬౭. విధినా స్థాపయామాస శివలింగం పృథక్ పృథక్ ।
తదగ్ని గర్భే ప్రథమం స్థాపితం రాజనూనునా ॥
౬౮. తదుత్తరేఽగ్నికుణ్డే తు రాజ్ఞా సంస్థాపితః శివః ।
తృతీయేఽపి తథా కుణ్డే స్వయం కలశజన్మనా ॥
౬౯. ఏవం లిజ్జేషు దేవేశం విధినావాహ్య మన్తవిత్ ।
పూజయామాస గన్ధాద్వైః నైవేద్వైః ధూపదీపకైః ॥

౭౦. స్తోత్రైః ప్రదక్షిణైర్గీతైః నమస్కారజపార్చనైః ।
గోసహస్రం ద్విజాతిభ్యః సాలక్కారం సదక్షిణమ్ ॥
౭౧. ప్రదదౌ నృపశార్దూలః శివో నః ప్రీయతామితి ।
బ్రాహ్మణాన్ భోజయామాస భక్త్యైరన్నైర్విశేషతః ॥
౭౨. ఇత్థం తేనార్చితాః విప్రాః ప్రీణయన్తః పునఃపునః ।
రాజానం వర్ధయామాసుః ప్రయుజ్జానః సదాశిషః ॥
౭౩. తావదామోదభూయిష్టాః పుష్పవృష్టిరభూద్దీవః ।
దేవదున్దభయో నేదుః గన్ధర్వాశ్చ జగురుదా ॥
౭౪. ప్రాదురాసీత్ మహాదేవో గౌరీనాథః త్రిలోచనః ।
సేవ్యమానః సిద్ధగణైః భూతప్రమథగుహ్యకైః ॥
౭౫. గౌరీసహాయో భగవాన్ వ్యాజహార ఘటోద్భవమ్ ।
శివః -
సాధు సాధు మునిశ్రేష్ఠ తుష్టోఽస్మి తవ కర్మణా ॥
౭౬. ఆయం రాజసుతః శ్రీమాన్ క్షీణపాపో న సంశయః ।
ఏతం రాజసుతం నిత్యం పాత్రం సకలసమ్పదామ్ ॥
౭౭. వర్షాణామయుతం రాజన్ పాలయన్ పృథివీమిమామ్ ।
పుత్రే రాజ్యం సమాధాయ మమ సాయుజ్యమేష్యతి ॥
౭౮. ఏష తీర్థేషు యే స్నానం విధినా తత్ర తత్ర హి ।
తత్ తల్లిజ్గేషు మాం దృష్ట్వా పూజయన్తి విధానతః ॥
౭౯. తేషాం పునర్భవో నాస్తి సత్యం మద్వ్యాహృతం మునే ।
ఇత్యుక్త్వా మునిశార్దూలమాభాష్య చ పురణ్ణయమ్ ॥
౮౦. హరికేతోర్వరాన్ దత్వా పునరన్యాన్ చ శక్కరః ।
సర్వేషు హృష్యమాణేషు తత్రైవాన్తరథాత్ విభుః ॥
౮౧. ఇత్థం రాజసుతం పాపాత్ మోచయిత్వా ఘటోద్భవః ।
ఆశిషా వర్ధయిత్వా తం రాజానం చ పురణ్ణయమ్ ॥
౮౨. ప్రేషయిత్వా సహ సుతం మణిలూరుపురం ప్రతి ।
ప్రేష్టా వ్యాపృచ్ఛయ తాన్ సర్వాన్ స మునిః కుమ్భసమ్భవః ॥
౮౩. జగామ మలయం శైలం యత్రాశ్రమపదం నిజమ్ ।

గతే తస్మిన్మునివరే హృష్టచేతాః పురజ్ఞయః ॥

౮౪. రాజధానీం నిజం ప్రాప్య సమ్మన్త్య చ పురోధసా ।
అథ రాజ్యే సుతం ప్రీత్యా బన్ధుభిః చాప్యభిషేచయత్ ॥

౮౫. తతః చిరతరం కాలం ఐహికాన్ విషయాన్ సుఖీ ।
అన్తే శివపదం పాప యోగినామపి దుర్లభమ్ ॥

౮౬. ఇత్థం మునిః కలశభూరనుగృహ్య హత్యాతాపోపశాన్తిముపదాయ నృపాత్మజస్య
|
శమ్భోరవాప్య చ వరాన్ జగతాం హితాయ ప్రాప్యాశ్రమం పరమవాప ముదం మహాత్మా
॥

ఇతి చతుఃపఞ్చాశోఽధ్యాయః । Pro.Total = 5052 + 86 =5138

పఞ్చపఞ్చాశః అధ్యాయః

రామతీర్థ-
జటాయుతీర్థమాహాత్మ్యమ్ ।

౧. శఙ్ఖః -
అథాపరం మహారాజ రామతీర్థస్యవైభవమ్ ।
ఆకర్ణయ కలికేశవివాశనవిచక్షణమ్ ॥

౨. యతీర్థస్మరణాత్ ఏవ ముచ్యన్తే జన్తవో భయాత్ ।
యత్ర భక్త్యా పురా రాజా కేకయో భీమకార్ముకః ॥

౩. గురుణాదిష్టమార్గేణ స్నాత్వా మాలేయవారిణి ।
నిర్ముక్తదోషస్సన్తానం లేభే త్రైలోక్యవిశ్రుతమ్ ॥

౪. రాజా -
కోఽసౌ కేకయభూపాలః భీమధన్వా బహుశ్రుతః ।
అధర్మమకరోత్ కేన కులసన్తానరోధనమ్ ॥

౫. జ్ఞాత్వాత్ర తీర్థే గురుణా తద్దోషవినివృత్తయే ।
కథం వా లబ్ధసన్తానః కృతకృత్యోఽభవత్ నృపః ॥

౬. ఏతత్ విజ్ఞాతుమిచ్ఛామి మునే కథయ విస్తరాత్ ।
ఇతి పృష్టః తదా తేన శఙ్ఖయోగీ మహీభుజా ॥

౬. తస్మై స కథయామాస కథామేనాం పురాతనీమ్ |
 శఙ్ఖః -
 ఆకర్ణయ కథాం రాజన్ కేకయస్య మహాత్మనః ||
౮. యస్య శ్రవణమాత్రేణ నానపత్యో భవేత్ నృప |
 వన్ధ్యాపి లభతే పుత్రమాయుష్కన్తం యశస్వినమ్ ||
౯. పురా కేకయదేశేషు నామ్నా భీమశరాసనః |
 ఆసీదశేషధర్మఙ్ఞః సత్యవాదీ మహీపతిః ||
౧౦. ధర్మఙ్ఞః వదాన్యశ్చ యజ్ఞా వ్రతపరాయణః |
 గురునేవీ గుణావాసో జేతా నిఖిలభూభుజామ్ ||
౧౧. మాలవీ మధుగన్ధాఖ్యా తస్యాసీత్ ప్రాణవల్లభా |
 తయా సహ చిరం రాజా కృత్వా ధర్మాన్ అనేకశః ||
౧౨. న సన్తానమసౌ లేభే రాజసూయాదిభిర్మఖైః |
 కదాచిత్ అశ్వమేధాన్తే కృత్వావభృథమజ్జనమ్ ||
౧౩. చిన్తయానః సభాం రాజా ప్రవిశ్య సహ మన్త్రిభిః |
 పురోహితైశ్చ సామనైః విద్వద్భిః బ్రాహ్మణైస్సహ ||
౧౪. నిషసాదాసనే ముఖ్యే మహారత్నపరిచ్ఛదే |
 తమేనం ధర్మనిపుణం రాజానం రాజసత్తమాః ||
౧౫. ఉపతస్థుర్మహారాజం వసవో వాసవం యథా |
 తావత్ అత్తిర్భుగుః కణ్వః కపిలః శతజిత్ వసుః ||
౧౬. శాతాతపః శతానన్దః సుమన్థః కుమ్భసమ్భవః |
 ఏతే చాన్యే చ మునయో రాజానం ద్రష్టమామయః ||
౧౭. ఏతాన్ సమాగతాన్ దృష్ట్వా ప్రత్యువాచ కృతాఙ్ఞులిః |
 విధినా పూజయామాస పాద్యార్ఘ్యద్యాభివన్దనైః ||
౧౮. ఉపవిష్టేషు సర్వేషు పూజితేషు యథాసుఖమ్ |
 కృతాఙ్ఞులిరభిష్టాయ వచనం చేదమబ్రవీత్ ||
౧౯. భవంతో హి మహాభాగాః మునయః సంశ్రితవ్రతాః |
 భవతాం పాదరజసా గఙ్గాద్యాః తీర్థతాం యయః ||

౨౦. యుష్మజ్జిహ్వోగ్రనటనావిభ్రమాశ్చుతయోఽప్యమీ ।
పవిత్రయన్తి భువనం పురాణాని ముహుర్ముహుః ॥
౨౧. యదాలోకనపుణ్యేన శ్రద్ధయా పరయా కృతమ్ ।
బ్రహ్మహత్యాది పాపానాం ప్రాయశ్చిత్తం భవిష్యతి ॥
౨౨. అపి పాపస్య మే నూనం భవన్తో దృష్టిగోచరాః ।
అనపత్యమహాపాపప్రాయశ్చిత్తాయ నోద్యతాః ॥
౨౩. భవతః శరణం ప్రాప్తం దీనం మాం భృత్యమాస్థితమ్ ।
త్రాతుమర్హత సర్వజ్ఞాః గురవో దీనవత్సలాః ॥
౨౪. ఇతి బ్రువతి రాజేన్ద్రే దీనే చాశ్రుపరిప్లవే ।
వ్యాజహార మహాయోగీ మునిః కలశసమభవః ॥
౨౫. రాజన్ జహీహి సంతాపమనపత్యాఘసమ్భృతమ్ ।
అచిరేణైవ కాలేన భవితా తే తనూద్భవః ॥
౨౬. చక్రవర్తీ మహాతేజాః సర్వజ్ఞో లోకసమ్మతః ।
అస్యాన్తరాయో మధ్యే తు వర్తతే వజ్రకర్కశః ॥
౨౭. పురా చోలస్య విషయే కాచిత్ సామన్త భూపతిః ।
ధనకేతురితిఖ్యాతః సర్వశాస్త్రార్థతత్త్వవిత్ ॥
౨౮. తస్య పుత్రాపుభావాస్తాం ధీమాన్ జ్యేష్ఠోఽనుజః క్రతుః ।
తౌ వీరౌ ధర్మిణాం శ్రేష్ఠౌ పితా దృష్ట్వా మహోత్సవౌ ॥
౨౯. ఆధిపత్యే సుతం జ్యేష్ఠం నిధాయాన్యం తథోచితే ।
సన్త్యక్తరాగో నితరాం వసన్ అత్ర గృహే నిజే ॥
౩౦. శివమారాధయన్ నిత్యమవాప పరమాం గతిమ్ ।
తతో ధీమాన్ మహాతేజాః భ్రాత్రా సహ కనీయసః ॥
౩౧. పితుశ్చకార విధినా గురుణా చోర్ధ్వదేహికమ్ ।
తతస్తౌ భ్రాతరౌ సర్వధర్మజ్ఞగురుచోదితౌ ॥
౩౨. కాలే కాలే చ కార్యాణి పైతృకాని ప్రచక్రతుః ।
పితృశ్రాద్ధాదికం సర్వం ప్రత్యేకం భ్రాతృభిస్సదా ॥
౩౩. ఏవం ధర్మసమాచారే శ్రుతిస్మృత్యనువర్తిభిః ।

ఇత్థం గురుజనైర్విప్రైః సబహుజ్ఞైరపి భూపతిః ॥

౩౪. అనుశిష్టోఽప్యసౌ లోభాత్ సహైవ చ కనీయసా ।

ఏవం విజ్ఞాతశాస్త్రాభ్యాం ద్రవ్యలోభేన భూపతే ॥

౩౫. న చకార పితుః శ్రాద్ధం క్రతుర్జ్యేష్ఠవశం గతః ।

ఏవం బహుతిథే కాలే తావేతౌ శూరసమ్మతౌ ॥

౩౬. యుద్ధే శత్రువశం ప్రాప్తౌ యుగపత్ మృతిమాపతుః ।

వీరస్వర్గాయ నిష్కాన్తౌ విమానవరమాస్థితౌ ॥

౩౭. ఉద్భిద్యమణ్డలం భానోః తేజోరాశిరకల్మషః ।

జగామ పరమాన్ లోకాన్ ధీమాన్ కర్మానురూపకాన్ ॥

౩౮. క్రతురర్వాక్ సూర్యబిమ్బాత్ నిరుద్ధోఽభూత్ సురోత్తమైః ।

క్రతుః తావత్ స్మయమానః చింతామాప దురత్యయామ్ ॥

౩౯. ఆవామేకత్ర సజ్ఞాతౌ ఏకధర్మపరాయణౌ ।

ధర్మానురణ్ణం కుర్వంతౌ మార్గే నియమవర్తినౌ ॥

౪౦. అత్రైవం స్వర్గయోగ్యోఽభూత్ అహం నాభూవమత్ర కిమ్ ।

ఇతి సంశయమాపన్నే తస్మిన్ ధర్మపరాయణే ॥

౪౧. యదృచ్ఛయాగతో యోగీ నారదో వ్యోమవర్తనా ।

క్రతుమాహ సమాహూయ మా తే చింతా మహీపతే ॥

౪౨. నారదః -

త్వయా పితృదినే శ్రాద్ధం న కృతం ధర్మవర్తనా ।

తస్మాత్ తవ గతిః స్వర్గే నాస్తి పుణ్యశత్రైరపి ॥

౪౩. ఇతి శ్రుత్వా పరిశ్రాన్తో భీతః క్రతుః మహీపతిః ।

పునః ప్రణమ్య దేవర్షిం పప్రచ్ఛ వినయాన్వితః ॥

౪౪. కథం కర్మగతిర్భ్రహ్మాన్ పవిత్రీ పురతో మమ ।

కథం నిర్వృత్తో దుఃఖాత్ మాం కృపయా వక్తుమర్హత ॥

౪౫. నారదః -

రాజన్ తవ గతిః పుణ్యా పుణ్యశీలస్య భూయసీ ।

వక్ష్యమాణాన్ మయేదాసీం శ్రుణు వత్స యథాతథమ్ ॥

౪౬. దానైర్యజ్ఞైః తపోభిః చ భక్త్యా చ గురుసేవయా ।
దేహత్యాగేన సజ్జామే భవతా సుకృతం కృతమ్ ॥
౪౭. నాస్తం పశ్యామి భోగస్య కర్మభిః స్వార్జితైశ్చుభైః ।
లోభాత్ పితృదినే శ్రాద్ధమకర్తుః తే న నిష్కృతిః ॥
౪౮. వినిరుద్ధోర్ధ్వగతిః భూయః కురుతే జన్మ మానుషే ।
కేకయస్య కులే జన్మ భావ్యం ధర్మభృతః తవ ॥
౪౯. భీమధన్వేతి విఖ్యాతో యజ్ఞా దాతా బహుశ్రుతః ।
సమస్తరాజసామస్తవస్యమానపదామ్బుజః ॥
౫౦. దారైః తథానురూపైః తు భృత్యైర్మిత్రైశ్చ నేపితః ।
మహేంద్రతుల్యభాగ్యోఽపి పాపాత్ సన్తానవర్జితః ॥
౫౧. శోచమానో దివారాత్రం దైవాత్ సత్సజ్గమేష్యసి ।
ఉపదేశేన సదసి కుమ్భయోనేర్మహాత్మనః ॥
౫౨. ప్రాయశ్చిత్తం విధాయైవ తతః సన్తానమేష్యసి ।
ఇత్యుక్త్వా నారదో యోగీ కైలాసాయ ప్రతస్థివాన్ ॥
౫౩. క్రతు నామా భవాన్ రాజా పూర్వజన్మని పుణ్యతః ।
జాతోఽసి కేకయకులే ప్రశస్తః సర్వసమ్మతః ॥
౫౪. ఏతత్ తే కథితం రాజన్ వృత్తాంతం పూర్వజన్మజమ్ ।
జానన్వేతే చ మునయః త్వం న జానాసి మాయయా ॥
౫౫. ఇతః పరం ప్రవక్ష్యామి ప్రాయశ్చిత్తం తవాధునా ।
యత్కృత్వా ముక్తపాపః త్వం ప్రాప్య పుత్రాన్ మహౌజసః ॥
౫౬. అనుభూయశ్చిరం భాగ్యమమానుష్యమతర్కితమ్ ।
పఞ్చవర్షసహస్రాస్తే సనాతనాత్ ప్రాప్యోపదేశతః ॥
౫౭. సనాతనమునేర్భూమ్నా కల్పాస్తే ద్రష్టుమర్హసి ।
ఇత్థమాకర్ణ్య సిద్ధస్య విన్ధ్యమానప్రమాథినః ॥
౫౮. సర్వే ముముదిరే సభ్యాః హర్షరోమాఞ్చమఞ్జులాలాః ।
తుష్టువుః కుమ్భజన్మానం స్తోత్రైః తత్కీర్తిభూషితైః ॥
౫౯. సముత్థాయాసనాత్ రాజా హర్షనిర్భరమానసః ।

- ముఞ్చన్ ఆనన్దజం వారి లోచనాభ్యాం సుశీతలమ్ ||
౬౦. హర్షగర్భదయా వాచా వ్యాజహార మహామునిమ్ |
కృతాఙ్గాలిపుటో భూత్వా సంస్పృశన్ తత్పదామ్బుజమ్ ||
౬౧. నమస్తే మునిశార్దూల నమస్తే కరుణానిధే |
ధన్యోఽస్మి కృతకృత్యోఽస్మి తవ పాదాబ్జసేవయా ||
౬౨. ఇతః పరం న శోచామి కర్మణా కేన వా మునే |
తత్మే కథయ విస్తీర్య త్వామహం శరణం గతః ||
౬౩. ఆగస్త్యః -
శ్రుణు రాజన్ ప్రవక్ష్యామి తవ సౌభాగ్యహేతుకమ్ |
ప్రాయశ్చిత్తమశేషాణామఘానాముపశాన్తయే ||
౬౪. పురా నారాయణః సాక్షాత్ భగవాన్ కరుణానిధిః |
హితాయ జగతాం ధాత్రా ప్రార్థితో దేవతైరపి ||
౬౫. భూత్వా దాశరథిః శ్రీమాన్ భ్రాత్రా సౌమిత్రిణా సహ |
మైథిలీసహితః ప్రాప్య దణ్డకాం మునిసేవితామ్ ||
౬౬. చకార వసతిం తత్ర పఞ్చవట్యాం జటాయుషా |
అనుయాతే చిత్రమృగం రామే సౌమిత్రినన్దనే ||
౬౭. జహార రావణః సీతాం కుహనా యతివేషభృత్ |
తదా నిరుధ్య తం పక్షీ జటాయుర్వీరవత్తరః ||
౬౮. బభ్రు రావణరథం తం చ సమ్మోహయన్ బలాత్ |
తతో హత్వా దశగ్రీవో గృధ్రరాజం జటాయుషమ్ ||
౬౯. ప్రాప్య లఙ్కాం సమాదాయ మైథిలీం జనకాత్మజామ్ |
తతో రామస్సమాగత్య హృతాం శ్రుత్వా చ మైథిలీమ్ ||
౭౦. పితుఃసఖం పక్షీరాజం ప్రాపయిత్వా నిజం పదమ్ |
తద్దేహం పితృమేధేన సంస్కృత్య విధిపూర్వకమ్ ||
౭౧. నివాపాఙ్గాలిమమ్నోభిః తామ్రాయా ఉత్తరే తటే |
తావద్బ్రహ్మముఖైర్దైవైః సనకాద్వైశ్చ యోగిభిః ||
౭౨. ఆవిరాసీత్ మహాదేవో భవాన్యాః సహితః తదా |
ప్రశస్య రామమాత్మానం వ్యాజహార వచః శుభమ్ ||

౭౩. భగవాన్ -

రామ రామ మహాభాగ భవతా తారితో మహాన్ ।
ప్రాప్తవాన్ అక్షయం స్థానం తోషితేయం జగత్ త్వయా ॥

౭౪. త్వయాత్ర కల్పితం తీర్థం మహాపాతకనాశనమ్ ।
యే సేవన్తే భక్తియుక్తాః తేషాం ముక్తిః కరే స్థితా ॥

౭౫. జటాయుసంజ్ఞితే తీర్థే రామాఖ్యే చ భవత్ప్రియే ।
శివతీర్థే మదీయే చ యే మజ్జన్త్యపి వా సకృత్ ॥

౭౬. తేషాం పాపాని నశ్యన్తి శతజన్మార్జితాన్యపి ।
భవన్తు సమ్పదః తేషాం భవన్తు చ మనోరథాః ॥

౭౭. సన్తతిః ధర్మసంవృద్ధా నిష్పాపా చిరభోగినీ ।
ప్రాయశ్చిత్తమిదం రామతీర్థేఽస్మిన్ మజ్జనం నృణామ్ ॥

౭౮. ఇతః పరం మహాబాహో హత్వా రావణమాహవే ।
సీతాసమేతం సన్తుష్టం త్వాం పశ్యామి సలక్ష్మణమ్ ॥

౭౯. ఇత్యుక్త్వామన్త్ర్య తం దేవో రామభద్రం వృషధ్వజః ।
జగామ సహసా దేవైః కైలాసముమయా సహ ॥

౮౦. తదాదిమునయః సిద్ధాః ఋషయశ్చ తపోధనాః ।
అద్యాపి కిల సేవన్తే రామతీర్థమనుత్తమమ్ ॥

౮౧. తస్మాత్ త్వయా మహారాజ గన్తవ్యం సహ భార్యయా ।
అత్ర స్నాత్వా మహాతీర్థే తర్పయిత్వా పితౄన్ సురాన్ ॥

౮౨. సన్తర్ప్య చ ఋషీన్ విప్రాన్ ధనధాన్యభూతిలైః ।
ప్రాప్స్యసి త్వం సుతాన్ నూనం మర్మజ్ఞాన్ భూరివర్చసః ॥

౮౩. ఇత్యుక్త్వోపరతే తస్మిన్ మునౌ వాతాపివైరిణి ।
సా సభా విస్మయావిష్టా సరాజమునిసంకూలా ॥

౮౪. ఉచ్చైః కలాకలారావా ముహూర్తం సమపద్యత ।
తతో రాజా భీమధన్వా తాన్ ఋషీన్ అభివాద్య చ ॥

౮౫. గుర్వర్థే ప్రార్థయిత్వా తం లోపాముద్రాపతిం మునిమ్ ।
సాన్తఃపురే పురాత్తస్మాత్ నిర్యయా సదనోచ్ఛయః ॥

౮౬. అతీత్య దూరమధ్వానం సవాహనపరిచ్ఛదః ।
 దినైఃకతిపయైః ప్రాప్తః తాం నదీం మలయాత్మజామ్ ॥
౮౭. రామతీర్థం సమాసాద్య సదారః కృతమజ్జనః ।
 ఋష్యాదిష్టేన విధినా తోషయిత్వా ధన్వైర్విజాన్ ॥
౮౮. ఋషీన్ దేవాన్ పితృన్ చాపి క్షేత్రపిణ్డవిధానతః ।
 ఉపోష్య తీర్థసిద్ధ్యర్థం తీర్థశ్రాద్ధం పరేఽహని ॥
౮౯. స్నాత్వాగ్రే రామతీర్థం చ శివతీర్థమనన్తరమ్ ।
 జటాయుతీర్థే తథా స్నాత్వా రాజా యథావిధి ॥
౯౦. తీరమాసాద్య ధర్మాత్మా ధృతః శుద్ధామృరద్యయః ।
 న్యషీదత్ ఋషిభిః తీరే కృతకృత్యః కృతాత్మవాన్ ॥
౯౧. ఏవం స్థితేషు సర్వేషు మునివృన్దేషు భూపతే ।
 అమృరాత్ ఉదభూత్ తావత్ వార్తా కాప్యశరీరిణీ ॥
౯౨. నిర్ముక్తపాపః త్వం రాజన్ శుద్ధాత్మా సూర్యబిమ్బవత్ ।
 త్వం లప్స్యసే సుతాన్ వీరాన్ పఞ్చ పఞ్చాననోపమాన్ ॥
౯౩. ఆయుష్మద్భిః కీర్తిమద్భిః పుత్రైః ధర్మపరాయణైః ।
 అనుభూయ సుఖం బ్రహ్మాన్ జీవన్ముక్తో భవిష్యసి ॥
౯౪. ఇత్యాకర్ణ్య గిరం రాజా సంప్రహృష్టతనూరుహః ।
 ఆశీర్భిర్వర్ధితో విప్రైః మునినా కుమ్భజన్మనా ॥
౯౫. ప్రేషితః స్వపురం ప్రాప సాన్తఃపురపరిచ్ఛదః ।
 రాజధానీం నిజాం ప్రాప్య హృష్టపుష్టజనాకులామ్ ॥
౯౬. ధర్మేణ పాలయన్ ఆస్తే ప్రతీక్షన్ ఆత్మజోదయమ్ ।
 ఏతస్మిన్నన్తరే తస్య మహిషీ మృదుగన్ధినీ ॥
౯౭. క్రమేణ సుషువే పుత్రాన్ ప్రత్యబ్ధం భూరివర్చసః ।
 హిరణ్యబాహుః శాలీకః సింహకేతుః బృహద్రరథః ॥
౯౮. చన్ద్రధామేతి విఖ్యాతాః పుత్రాః పఞ్చమహైజనః ।
 సర్వజ్ఞాః కీర్తిమన్తశ్చ పితురానన్తవర్ధకాః ॥

౯౯. తైర్వీరసమ్మతైః పుత్రైః ధర్మజ్ఞైః శ్రుతిపారగైః ।

అవాపుః పరమాం తుష్టిం చన్ద్రాంశుభిరివార్ణవః ॥

౧౦౦. పంచువర్షసహస్రాణి రాజ్యం కృత్వా మహీపతిః ।

అభిషిచ్య సుతం జ్యేష్ఠం ఆదిరాజ్యే గుణోత్తరమ్ ॥

౧౦౧. ఆదిసిద్ధాత్ అనుప్రాప్య సిద్ధిమాయుష్కరీం పరామ్ ।

అధ్యాపి వర్తతే రాజా కృతకృత్యో హిమాచలే ॥

౧౦౨. ఇత్థం మలయజా పుణ్యా సర్వపాపప్రణాశినీ ।

అనపత్యత్వసన్తాపాత్ మోచయామాస భూపతిమ్ ।

భూయోఽపి సిద్ధిమతులాం ప్రాదాత్ భక్తానుకమ్పినీ ॥

౧౦౩. యస్త్యేనామఘశమనీమశేషజన్తోః

ఆశ్చర్యాత్ అమృతమయీం కథాం పురాణీమ్ ।

యే శృణ్వన్త్యపి చ పఠన్తి భక్తియుక్తాః

సంకల్పోదయకరణీ తథైవ తేషామ్ ॥

౧౦౪. శ్రీమద్రాఘవతీర్థకలికామాయుష్కరీమన్వహం

యే శృణ్వన్తి కథామిమాం కలిమలధంసనైకోక్తామ్ ।

తేషాం దోషవివర్జితా భవతి సత్సన్తానసమృత్కలా

భోగాస్తే పరమాగతిశ్చ నియతా నిర్వాణసౌఖ్యావహా ॥

ఇతి పంచుపఞ్చాశః అధ్యాయః ।

Pro.Total = 5138 + 104 = 5242.

షట్పఞ్చాశః అధ్యాయః

విష్ణువనమహిమవర్ణనమ్ ।

౧. శ్రీ శఙ్ఖః -

అథాన్యదపి వక్ష్యామి తామ్రాయాః తీర్థవైభవమ్ ।

యస్యైకదేశశ్రవణాదపి మర్త్యో న శోచతి ॥

౨. యదేతత్ శృణ్వన్తాం పుణ్యమాఖ్యానమమృత్యోదయమ్ ।

న మనో యాతి మాలిన్యమాశాపాశే న రజ్యతే ॥

౩. తామిమాం కలిదోషఘ్నిం కథామాదిగురోర్హరేః ।

ఉచ్యమానం మయా భక్త్యా సమాకర్ణయ భూపతే ॥

౪. తస్మాత్ కిచ్చిత్ పురోభాగే క్రోశమాత్రమతీత్య తు ।
క్షేత్రమభ్యుదయాకారం జన్మానాం శ్రాన్తినాశనమ్ ॥
౫. సమన్తాత్ యోజనాయాతం తేజష్ఠమితి కీర్తితమ్ ।
యత్ర చిత్రా నదీ పుణ్యా తామ్రామభ్యేతి పావసీమ్ ॥
౬. యత్ర పాశావతీ నామ పుత్రీ సాన్తపనస్య సా ।
తపస్తప్త్యా చిరం కాలం నదీభూతా శివాజ్ఞయా ॥
౭. సజ్గతా మణిమాత్రాసీత్ లోకానాం హితకామ్యయా ।
యత్ర విష్ణుః తపస్తప్త్యా త్రివిక్రమకృతోద్యమః ॥
౮. బ్రహ్మాంజ్ఞకుహరీపూర్తిం స్వయా మూర్త్యావ్యవర్త సః ।
తదాది మునయః క్షేత్రం జగుర్విష్ణువనమితి ॥
౯. తస్యాస్య క్షేత్రముఖ్యస్య మాహాత్యం సాగరోపమమ్ ।
వాచామగోచరం మన్యే బహుత్వాత్ పృథివీపతే ॥
౧౦. ఇతి వ్యాహరతః తస్య మహతః శక్తియోగినః ।
వీరసేనః సమాకర్ణ్య విస్మితో వాక్యమబ్రవీత్ ॥
౧౧. అత్ర కశ్చిత్ మహాయోగిన్ చిత్రం చిత్రాదివేదితమ్ ।
బ్రాహ్మణస్య సుతా కేయం నామ్నా పాశావతీరితా ॥
౧౨. కథం తపస్సమాధత్తే నదీభూతా శివాజ్ఞయా ।
ఏతత్సర్వమశేషేణ విస్తరాత్ వక్తుమర్హసి ॥
౧౩. శక్తిః -
శ్రుణు భూమిపతే చిత్రమాఖ్యానమఘనాశనమ్ ।
ఇదం విష్ణువనం నామ ఖ్యాతం క్షేత్రమనుత్తమమ్ ॥
౧౪. అత్ర విష్ణుః తపస్తప్త్యా వర్షాణామయుతం త్రయమ్ ।
దేహవృద్ధికరీం శక్తిం సంప్రాపాభీప్సితోదయామ్ ॥
౧౫. తదా బ్రహ్మముఖాః దేవాః ఋషయశ్చ సనాతనాః ।
ప్రశశంసుర్విష్ణువనం తేజష్ఠమితి విస్మితాః ॥
౧౬. ఉపాఖ్యానమిదం నద్యాః పాశావత్యాః శ్రుణు ప్రభో ।
పురా వసిష్టో భగవాన్ కదాచిత్ కార్యగౌరవాత్ ॥
౧౭. వరుణస్యాన్తికం గత్వా పితరం తం ప్రణమ్య సః ।

ఉవాస కతిచిత్ కాలం వరుణేనానుమోదితః ॥

౧౮. స తం దృష్ట్వా కోశగృహం వరుణస్య మహాత్మనః ।

అసంఖ్యేయధనావిష్టమపారమణిసంఘ్నయమ్ ॥

౧౯. యస్యైకస్యస్పర్శనేన భవేత్ మర్త్యో నిరామయః ।

యచ్ఛాయాసంఘమాత్ ఏవ నరో భూరిబలో భవేత్ ॥

౨౦. యత్ర స్థితేన మణినా కర్ణాసక్తేన మానవః ।

ఆకల్పజీవీ భవతి రూపయావనసమ్పదా ॥

౨౧. ఏవం భూతైర్మహారత్నైః పుణ్ణోకృతమితస్తతః ।

దృష్ట్వా రాగాభివిష్టేన మనసా మునిపుంజవః ॥

౨౨. రత్నాని కతిచిత్ దివ్యాన్యాదాయ స్వకమణ్ణితౌ ।

వినిష్కాన్తః కోశ్యహాత్ సావిత్రమాయ ప్రతస్థివాన్ ॥

౨౩. పాశశక్తిః పాశపాణేః దృష్ట్వా చౌర్యేణ తద్ధనమ్ ।

గృహీత్వా ప్రతియాన్తం తం బబన్ధ మునిపుంజవమ్ ॥

౨౪. బద్ధో వరుణపాశేన నిశ్చేష్టః సమపద్యత ।

ఏవం వ్యావేష్టమానం తం క్లిశ్యమానం తతస్తతః ॥

౨౫. యదృచ్ఛయాగతో దేవో వరుణో యాదసాం పతిః ।

అదృశ్యత తతో భూమా లురన్తం స్వసుతం మునిమ్ ॥

౨౬. తస్మై ఋచమిమం దత్వా పుణ్యాం పాపవిమోచనీమ్ ।

ఋగ్వేదసముద్భూతశాఖాస్థానవిహారిణీమ్ ॥

౨౭. కృపయా మోచయామాస తద్వన్ధాత్ భూరికర్శనాత్ ।

ఇదమాహ వచో ధర్మ్యం శ్రుత్యన్తోల్లాసితం హితమ్ ॥

౨౮. తాత వత్స కృతం దోషం చౌర్యం పరధనస్య హి ।

లఘిష్టం కురుతే మర్త్యం నిరయావాసకారకమ్ ॥

౨౯. ఈదృశం నైవ కర్తవ్యం గచ్ఛ తాత యథాసుఖమ్ ।

ఇత్థం సమనుశ్చాస్యేనం దత్వా రత్నాని భూరిశః ॥

౩౦. ప్రేషయామాస సన్నేహం పరిష్వజ్య స్వమాశ్రమమ్ ।

తతో దీనమనా భూత్వా హ్రీయా క్షిప్త అవాఙ్మృఖః ॥

3౧. తస్మాత్ లోకాత్ వినిష్క్రమ్య సంప్రాప నిజమాశ్రమమ్ ।
దివానిశం చింతయానో వినిద్రః సౌఖ్యవర్జితః ॥
3౨. చకార చింతాం భూయోఽపి స్వాశ్రమాంతః స్వయం వసన్ ।
పితుర్ధనం హి పుత్రాణాం సాధారణమితి స్మృతమ్ ॥
33. పితుర్ధనాపహరణదోషో నాస్తి సుతస్య హి ।
ఇతి శంసన్తి మునయః సర్వత్ర బ్రహ్మవాదినః ॥
3౪. తస్మాత్ నిరాగసమహో మాం దణ్డయతి తామసీ ।
పాశశక్తిః ఇయం దుష్టా తత్ఫలం ప్రాప్నుయాత్ ఇతి ॥
3౫. నిశ్చిత్త్య మనసా చైవం వసిష్ఠః తాం శశాప సః ।
అయి పాపే మూఢచిత్తే స్వధనాహరణేన మామ్ ॥
3౬. పాపం మత్వా తు దుర్ధర్షే నిబన్ధయసి నిర్దయా ।
తేన పాపేన ఘోరేణ మర్త్యా భవ మూఢధీః ॥
3౭. ఇత్థం వసిష్ఠశాపేన కర్మితా పాశదేవతా ।
నిర్గత్య వరుణాల్లోకాత్ భూమిమాపాత్ర భారతీమ్ ॥
3౮. భారద్వాజాత్మజో భూతః మునిః సాన్తపనాభిధః ।
దదర్శ దుఃఖితామేనామస్రవారామ్బునిర్ధరామ్ ॥
3౯. సాన్తపనః -కా త్వం కుతస్సమాయాతా కా చిక్రీర్షా తవాపరమ్ ।
ఇతి పృష్టా పాశశక్తిఃశోకం తం వినిగృహ్య సా ॥
౪౦. తస్మై వై కథయామాస శాపాత్ అభ్యాగతం భయమ్ ।
తదశేషం సమాకర్ష్య ప్రీణయిత్వా పునఃపునః ॥
౪౧. ఉవాచ వచనం ధీమాన్ తస్యాః ప్రియచిక్రీర్షయా ।
మునిః -
మాస్తు శోకరయో భద్రే ప్రీతా భవ శుచిస్మితే ॥
౪౨. మత్పుత్రీ భవ మాధవ్యాం శోకమోక్షం కరోమ్యహమ్ ।
ఇత్యుక్తా ముక్తశోకా సా తత్పుత్రీ సమజాయత ॥
౪3. వవృధే సా పితుర్గోహ మాత్రా పిత్రానులాలితా ।
కృపయా గురుణా దత్తా విద్యేవ పరివర్ధితా ॥
౪౪. అవాప శైశవాత్ కిఞ్చిత్ ఆమృష్టనవయోవనా ।

విజహారాశ్రమారామే సఖీభిశ్చ సమన్వితా ॥

౪౫. అద్రాక్షీత్ కోటరాత్ కోఽపి వ్యాళః విషబలోల్బణః ।
అభ్యేత్య బాలామదశత్ తేన తస్యాః కలేవరమ్ ॥

౪౬. దుర్వర్ణం కర్కశం కుబ్జం శవపీఠమభూత్ నృప ।
తం దృష్ట్వా స మునిర్దుఃఖాత్ క్షణం సన్తప్య చాత్మని ॥

౪౭. గృహమానీయ తాం బాలాం సాన్త్యయామాస పుత్రికామ్ ।
చిన్తయామాస మతిమాన్ కిం కర్తవ్యమతః పరమ్ ॥

౪౮. ఏనాం కురూపిణీం కన్యాం నేచ్ఛన్తి ముకిపుత్రకాః ।
భవితవ్యమిదం కర్మ ఫలమస్యా నిరూపితమ్ ॥

౪౯. తస్మాదిమాముపాయేన తారయామ్యాపదస్సుతామ్ ।
ఇతి నిశ్చిత్వచిత్తోఽసౌ మునిః సాన్తపనః సుధీః ॥

౫౦. తస్యై స దీక్షావిధినా శైవీం పఞ్చాక్షరాం శుభామ్ ।
విధిసోపాదిశత్ సాక్షాం ధ్యానసంకల్పపూర్వికామ్ ॥

౫౧. సాపి పిత్రేరితాం విద్యాం ప్రాప్య శోకపరాజ్ఞుభీ ।
ఉపాసతాశ్రమే తస్మిన్ నిద్రాహారవివర్జితా ॥

౫౨. తపస్యన్త్యాః శివధ్యానాత్ నిర్ధూతాశేషకల్మషే ।
స్వాత్మానం దర్శయామాస తస్యాః స్వాన్తే సదాశివః ॥

౫౩. ఏవం వర్షశతే పూర్ణే శరీరాత్ రోమకూపతః ।
మజ్జన్తః రశనాదీర్ఘాః కృష్ణవర్ణాః తతస్తతః ॥

౫౪. తామేవం మునయో దృష్ట్వా విస్మితాః దీర్ఘదర్శినః ।
పాశశక్తిమితి ప్రోచుః స్తువన్తః తాం తపోబలాత్ ॥

౫౫. వరం దాతుమభూత్ అగ్రే తత్తపస్సదృశం ఫలమ్ ।
అయి పాశవతి మహాతపోనిర్ధూతకల్మషే ॥

(ఈశ్వరః సమారూఢః దేవగణైః ప్రమథైశ్చసమన్వితః ।)

౫౬. ప్రీతోఽస్మి తపసేదానీం తవ సన్తు మనోరథాః ।
త్వం పురా పాణిపద్మస్థారశనా పాశపాణినః ॥

౫౭. వసిష్ఠశాపాత్ సంప్రాప్తమర్త్యత్వమవిదుస్సహా ।
మద్దర్శనమిదం భద్రే శాపాన్తం విద్ధి నిశ్చయమ్ ॥

౫౮. ఇతః పరం త్వయా కార్యం అస్మత్ప్రీతివర్ధనమ్ ।
ద్రోణాఖ్యస్య మునేః పత్నీ దేవలేతి పతివ్రతా ॥
౫౯. కుబేరభవనం యాతే యజ్ఞార్థం చ నిమన్తితే ।
స్వభర్తరి వ్రతపరే తిష్ఠన్తి సా నిజాశ్రమే ॥
౬౦. శాపాత్ బృహస్పతేః కోఽపి గన్ధర్వః చిత్రకారుః ॥
రక్షోభూత్వా చచారేమాం పృథివీం కామమోహితః ॥
౬౧. కదాచిత్ స్వాఙ్గణే సుప్తా బన్ధుభిః సహ లాలసా ।
యద్బుచ్చయైనామాలోక్య సద్యః కామవశం గతః ॥
౬౨. ఆదాయ తామక్మేన రావణో జానకీమివ ।
అశ్వారూఢః పథా రాత్రౌ తరసా నిర్జగామ సః ॥
౬౩. శిలాకర్కశతద్గత్రం స్పృశన్ వేదనయా భృశమ్ ।
నిర్ముక్తనిద్రా సా తస్వి వేపమానా భృశాతురా ॥
౬౪. కోపాగ్నిదీప్తజ్వాలాభ్యాం లోచనాభ్యాం విలోకయన్ ।
తద్దృష్టిపాతమాత్రేణ తద్రక్షో భస్మసాదభూత్ ॥
౬౫. సా నిర్జనే ఘనారణ్యే తమస్తోమానురజ్జితే ।
విచార్య బుధ్యా ధర్మజ్ఞా తపోమూర్తిమభీషన్తీ ॥
౬౬. అయోగ్యమశుచిప్రాయమేతదస్థికలేవరమ్ ।
రక్షసా పాపరూపేణ దృష్టః కామాతురేణ హి ॥
౬౭. తస్మాద్భర్తుర్ధర్మమూర్తేః అయోగ్యా నాత్ర సంశయః ।
శునాశీఢం హి పర్యుష్టం నైవ యోగ్యం యథా భవేత్ ॥
౬౮. ఇతి నిశ్చిత్స్య సా తస్వి యోగజ్ఞా యోగవిద్యయా ।
విసృజ్య దేహం కలుషం వాతస్కన్ధాత్ర వర్తతే ॥
౬౯. మత్ప్రియార్థం త్వయా భద్రే తస్యాః ప్రీతివిధిత్సయా ।
తవ ధర్మాభివృద్ధ్యర్థం కురు మే వచనం శుభమ్ ॥
౭౦. ప్రవాహబహులా భూత్వా నదీ పాపప్రణాశినీ ।
పతివ్రతాయాః తస్యైతత్ ఆదాయ చ కలేవరమ్ ॥

౭౧. పుణ్యే మలయజాతోయే క్షణాత్ పాపాపహారిణి ।
పు్యక్షిప త్వం వేగవతీ భూత్వా తోయప్రవాహినీ ॥
౭౨. తత్తీర్థసంక్లాత్ భూయోఽపి దేహం ప్రాప్య మనోహరమ్ ।
అనుగచ్ఛతు భర్తారం శుచిభూతా మునేః సతీ ॥
౭౩. త్వం చాపి పూతా తీర్థేన తామ్రాయాః దివ్యరూపిణా ।
వరుణస్య కరం ప్రాప్తా సన్తోషమధిగచ్ఛసి ॥
౭౪. శక్తిః -
ఇతి దేవగిరా రాజన్ సైషా పాశవతీ వధూః ।
తోయరూపాభవత్ సద్యో నానాయాదోగణావృతా ॥
౭౫. తరజ్జీణీ శైవలినీ సఫేనావర్తమణ్ణలా ।
మునిపత్న్యః సమాధాయ వపుః శుష్కతరం తదా ॥
౭౬. ప్రోతసాకృప్య దేహేన తామ్రాయాం సా వ్యచిక్షపత్ ।
సద్యః తత్తీర్థసంక్లేన పవిత్రితమిదం వపుః ॥
౭౭. అజ్జీవకార సా పత్నీ ద్రోణాఖ్యస్య మహాత్మనః ।
రూపయౌవనసంయుక్తా సముత్తస్థౌ మహాజలాత్ ॥
౭౮. తావదావిరభూత్ వ్యోమ్నా సుగన్ధా పుష్పరూపిణీ ।
వృష్టిర్నానాగుణచ్ఛాయా నానామోదైకమేదురా ॥
౭౯. బ్రహ్మారుద్రముఖాః తావద్దేవాః చ సహ గుహ్యకైః ।
గన్ధర్వయక్షప్రముఖాః సిద్ధవిద్యాధరాదయః ॥
౮౦. దేవర్షయో నారదాద్యాః సనకాద్యాః చ యోగినః ।
విస్మితాః తే సమాజగ్ముః ప్రశంసంతః పరస్పరమ్ ॥
౮౧. త్రిణదీసజ్గమం దృష్ట్వా మహాపూరప్రవర్తితమ్ ।
నిర్మమజ్జః తథా తీర్థే పావనే పరమాద్భుతే ॥
౮౨. సమవాయోఽపి మర్త్యానాం స్వనతాముదపద్యత ।
ద్రోణోఽపి మునిశార్దూలః ప్రాప్య పత్నీం పతివ్రతామ్ ॥
౮౩. హరేరాదిగురోః తావత్ ఆవిర్భూతాత్ వరాన్ బహూన్ ।
ఆదేశాత్ దేవదేవస్య సపత్నీకో యయౌ గృహమ్ ॥

౧౪. వరుణస్య కరం ప్రాప శుద్ధాక్షీ పాశదేవతా ।
ఇత్థమత్యద్భుతం దృష్ట్వా మాహాత్మ్యం విస్మయావహమ్ ॥
౧౫. మూర్ధ్నావగాహ్య తత్తీర్థం పూతాత్మానః సురాసురాః ।
కృతార్థయన్తః చాత్మానం జగ్మురేవ యథాగతమ్ ॥
౧౬. బ్రహ్మరుద్రౌ హరిం తత్ర సమ్పూజ్య సహ దేవతైః ।
యయతుః స్వం పదం హృష్టౌ సహ దేవైః సహాగతైః ॥
౧౭. తేషాం సమీప్సితాన్ కామాన్ దత్వా తత్రాస్తరావిశత్ ।
ఏవం పాశవతి నద్యాః చరిత్రం కథితం విభో ॥
౧౮. భూయోఽప్యభినవా పుణ్యా కథా తత్తీర్థశంసినీ ।
ఉచ్యమానా మయేదాసీం శ్రోతవ్యా శ్రుతిచోదితా ॥
౧౯. ఇత్థం నిగత్య మహతా త్రిణదీసమాజ-
సౌభాగ్యకీర్తికలికామివ కల్పవల్లీ ।
యోగీశ్వరః పునరపారకృపాభిరుచ్చైః
గాథామిమామకథయత్ కల్పవైకహస్తీమ్ ॥
౨౦. అస్య క్షేత్రస్య మాహాత్మ్యం రాజన్ వాచామగోచరమ్ ।
యతో నారాయణః సాక్షాత్ క్షేత్రరూపేణ వర్తతే ॥
౨౧. తామ్రాపి సర్వపాపఘ్ని నారాయణపరాయణా ।
ఆమోదవర్ణవైశిష్యం మార్దవం చ రసోచ్ఛయమ్ ॥
౨౨. ఏకస్మిన్ కుసుమే భాతి యథా పుణ్యస్య వైభవాత్ ।
తథైవ హరిణావిష్టం తామ్రాతోయవిభూషితమ్ ॥
౨౩. సిద్ధానాం నిలయం సాక్షాత్ మహామునిజనాస్పదమ్ ।
గుణోత్కృష్టమిదం మన్యే క్షేత్రం పాపప్రణాశనమ్ ॥
౨౪. యత్ర విష్ణుకరామ్భాజభూషణోఽపి సుదర్శనమ్ ।
స్త్రీయం హత్వా తదా హత్యాకేళితో గురుచోదితః ॥
౨౫. అశ్వమేధావభృథ్యేన స్నానేనాపాస్తకలృషః ।
భూయో నారాయణకరం సంప్రాప పరమాద్భుతమ్ ॥

ఇతి షట్పంచాశః అధ్యాయః ।

Pro.Total = 5242 + 95 = 5337.

సప్తపంచాశః అధ్యాయః

విష్ణవనే దోషనిలయప్రస్తావః ।

౧. రాజా -

భగవన్ యోగినాం వర్య సర్వజ్ఞ కరుణానిధే ।
కదా సుదర్శనః సాక్షాత్ నారాయణకలాత్యకః ॥

౨. కిమర్థమవధీత్ నారీం సా హత్యా విశ్వధారిణమ్ ।
కథమక్లేశయత్ వహ్నిం పాలికేవ పిపీలికా ॥

౩. ఏతద్విస్తార్య వృత్తాన్తం బ్రహ్మన్ ఆఖ్యాతుమర్హసి ।
ఇత్యమాదృత్య తేనైవ ప్రణతేన మహీభుజా ॥

౪. పృచ్ఛ్యమానో మునిః ప్రీతో రాజానమిదమబ్రవీత్ ।
మునిః -

రాజన్ తవ మతిః శుద్ధా కథాపీయూషతర్పితా ॥

౫. న తృప్తిముపయాత్యేషా బాలికేవ రసాయనే ।
వైతత్ చిత్రమిదం మన్యే శుద్ధచిత్తస్య తే విభో ॥

౬. పునర్ధర్మైఽపి శుశ్రూషా హూయమానహుతాశవత్ ।
శుద్ధో విశుద్ధచిత్తోఽసి ధర్మాసక్తోఽపి ధర్మజః ॥

౭. తస్మాత్ మనో హి రాజేన్ద్ర ధర్మేషు పరివర్తతే ।
బహుభిః జన్మభిః ప్రాప్తైః సుకృతైః శ్రద్ధయా కృతైః ॥

౮. లభతే జన్మ మర్త్యానాం సత్కులే లోకవిశ్రుతే ।
తమేనమనుయాత్యేవ శ్రద్ధా పత్నీవ ధర్మతః ॥

౯. సన్మష్టోఽస్మ్యనురక్తోఽస్మి తవ శుశ్రూషయానయా ।
వక్ష్యామి రాజన్ కల్యాణీం కథామేనాం పురాతనీమ్ ॥

౧౦. యస్యాం శ్రుతిగతాయాం తు న పాపో మర్త్యమావిశేత్ ।
పురా దేవాసురయుద్ధే నిహతా దైత్యదానవాః ॥

౧౧. నిఃశేషాః సాగరం జగ్ముః హతశేషాః చ కేచన ।
దితిర్మాతా దుఃఖితార్తా శుక్రం శరణమావిశత్ ॥

౧౨. దీతిః -

- భగవన్ కరుణామూర్తే భృగువంశశిఖామణే ।
త్వం గురుః సర్వదైత్యానాం త్వమేవ పరమాగతిః ॥
౧౩. త్వదనుగ్రహపీయూషరక్షితా దానవాః పురా ।
అకారణమిదం జాతం నైరాశ్యం తేషు తే గురో ॥
౧౪. పతిత్వా ఘోరదుష్పారే గమ్భీరే శోకసాగరే ।
త్రాతుమర్హసి మాం దీనామనాథామివ కర్మితామ్ ॥
౧౫. ఇతి శోకాతురాం దేవీం దృష్ట్వా సకరుణం మునిః ।
హేతుభిః సాన్త్వయామాస మహీమివ వలాహకః ॥
౧౬. తావదన్తర్పహగతా కావ్యమాతా యశస్విని ।
శరద్వతీతి విఖ్యాతా వృద్ధాతీవ తపస్విని ॥
౧౭. ఆకర్ణ్య కర్ణవిషమాం నారాచాదపి దుఃసహామ్ ।
మర్మైకకృన్దసి తస్యాః ప్రలాపరచనాం గిరమ్ ॥
౧౮. కోపావిష్టా కావ్యమాతా కమ్పమానా ఘనోపమా ।
ఉన్నిద్రైః ధవలైః దీర్ఘైః కేశజాలైః ఇతస్తతః ॥
౧౯. ఉద్యన్ నిశాకరకరైః ఉదయాద్రితటీ యదా ।
కుచాభ్యామతిపీనాభ్యాం కమ్పితాభ్యాం ముహుర్ముహుః ॥
౨౦. తటీవ మన్థరాద్రేః తు భ్రామ్యమాణా సురాసురైః ।
కోపారుణాభ్యాం ముఞ్చన్తీ బాష్పనిర్ఘ్నమ్ ॥
౨౧. దితిమాహూయ సన్తోష్య వ్యామృజ్యాస్యాస్తు లోచనే ।
కరాభ్యాం పరిమృజ్యాఙ్గం ప్రీణయన్తీ జగాద తామ్ ॥
౨౨. అలం వత్సే శుచా మోహం జహి కార్యార్థదర్శనమ్ ।
నిహతా యేన తే పుత్రాః చక్రేణాతిబలీయసా ॥
౨౩. తమహం నాశయిష్యామి సహ సైన్యైర్మరుద్గణైః ।
నాలం త్రిలోకీ మే దగ్ధం కబలాయ భవిష్యతి ॥
౨౪. చరాచరగణం జిర్ణం బ్రహ్మాణ్డం సచతుర్ముఖమ్ ।
ఉత్సహే కబలీకర్తుం పశ్య మే తపసో బలమ్ ॥
౨౫. కరోత్యనిద్రం భువనం మా సన్తు మరుద్గణాః ।
దైతీయాన్ దానవాన్ శిష్టాన్ భీతానగ్రే పలాయితాన్ ॥

౨౬. పునేవానయిష్యామి తేషాం దాస్యామి వై జగత్ |
భవన్తు దైత్యాః స్వర్గస్థాః దిగీశాః చాధికారిణః ||
౨౭. ఇన్ద్రత్వమపి చన్ద్రత్వం ప్రాప్నువన్తు సుతాః తవ |
త్వాం త్రైలోక్యాధిపత్యశ్రీరుపతిష్ఠత్వనామయా ||
౨౮. ఇత్యుక్త్వా యోగినీ వృద్ధా కావ్యమాతా తపోబలాత్ |
వవృధే దివ్యసంకాశా పూరయన్తి దిశో దశ ||
౨౯. ఆచ్యాద్య గగనే వ్యాప యోజనానాం సహస్రశః |
వ్యాప్య లోకమిదం కృత్స్నముపవిష్టా సమన్తతః ||
౩౦. చన్ద్రాదిత్యౌ సనక్షత్రౌ కాలచక్రానువర్తినౌ |
అభూతామపి సంవృత్తావతస్థాత్ కుచయోర్విభో ||
౩౧. అనేకయోజనాయామమాస్యం విస్తార్య రోధసీ |
ఇన్ద్రాదీనాం దమం చక్రే భక్షితం బడవాగ్నివత్ ||
౩౨. ఏతద్దృష్ట్వా తదా భీతాః దేవా ఇన్ద్రపురోగమాః |
చతుర్ముఖం పురస్కృత్య వైకుణ్ఠాయ ప్రతస్థిరే ||
౩౩. తత్ర గత్వా జగన్నాథం పురుషం పూర్వపూర్వికమ్ |
శయానం శేషపర్యజ్కే సనకాద్యైః మహాత్మభిః ||
౩౪. శ్రియా భూమ్యా చ గాయత్ర్యా వాక్యైరుపనిషద్గణైః |
ఇతస్రతః స్తూయమానం యోగినామజ్ఞిపజ్కజమ్ ||
౩౫. దృష్ట్వా ప్రణమ్య తే సర్వే స్తుత్వా స్తోత్రైః శ్రుతీరితైః |
ఉపస్థితమిదం ఘోరం భయం తస్మై వ్యజ్ఞిపన్ ||
౩౬. తచ్చుత్వా భగవాన్ విష్ణుః అనుకమ్పామృతార్ణవః |
వ్యాజహార గిరా రాజన్ మేఘనాదగభీరయా ||
౩౭. శ్రీ భగవాన్ -
నాథే మయి కథం దేవాః యతో వై భయమాగతమ్ |
క్షణం నాశమియం యాతు కావ్యమాతాతికర్కశా ||
౩౮. యుష్మాకమచిరాదేవ భవిష్యన్తు మనోరథాః |
ఇత్యుక్త్వా స్వకరాగ్రస్థం చక్రరాజం సుదర్శనమ్ ||

౩౯. ప్రేషయామాస తరసా తస్యాః శమనహేతవే ।
అనన్తకాలానలసూర్యతేజః ప్రకాశితాశేషదిగన్తరాలః ॥
౪౦. జగామ వేగాదివ యత్ర సైషా విన్ధ్యా యమానా వవృధే సమన్తాత్ ।
ఛిత్వా శిరోఽస్యాస్సహసాతిశీఘ్రం కైలాసవిన్ధ్యాచలకూటతుల్యమ్ ॥
౪౧. వ్యోమ్నోజ్జహారార్కనిభో మహాత్మా స చక్రరాజోఽశనితుల్యవేగః ।
హా హేతి జల్పే పరితోజ్జబృమ్భే భయాతురాణాం జగతాం సమన్తాత్ ॥
౪౨. క్రోశత్సు భూతేషు భయాకులేషు నదత్సు దేవేషు మునీశ్వరేషు ।
నీత్వా హి చరమాద్రిసానౌ నిక్షిప్య మూర్ధానమతీవ భిన్నామ్ ॥
౪౩. భూయోఽపి వకుణ్ఠమగాత్ క్షణేన స చక్రరాజో దనుజాన్తకారీ ।
ఇత్థం హతాయాం తస్యాం తు లోకాశ్చ సుఖినోఽభవన్ ॥
౪౪. ప్రసాద్య తమభిష్టాయ పురుషం శేషశాయినమ్ ।
అనుజ్ఞాతా బ్రహ్మముఖాః స్వాని స్వాని పదాన్యగుః ॥
౪౫. ఇన్ద్రోఽపి సహ దేవైశ్చ త్రిలోకీమన్వశాత్ విభుః ।
కృతకృత్యో మహాతేజాః చక్రరాజః సుదర్శనః ॥
౪౬. పునఃప్రతస్థే హృష్టాత్మా వైకుణ్ఠాయాం పరాధ్వనా ।
ఉల్లభ్య సూర్యపదవీం సోమాదీనాం తథా పదమ్ ॥
౪౭. అతీత్య చ ధ్రువం వర్త్య తథా సప్తర్షిమణ్డలమ్ ।
న శాశాక పరం గన్తుమాస్కన్ధః పక్షిరాట్ ఇవ ॥
౪౮. స్ర్భోఽభూత్ చక్రరాజోఽపి వృథాభూతమనోరథః ।
చిన్తాం చకార దుఃఖేన మార్గభ్రష్ట ఇవాధ్వగః ॥
౪౯. గతిర్మే కిమియం రుద్ధా కేన వా హన్తు దుర్బలః ।
కృతం మయా స్వకృత్యం కిమాఘః కృతమద్య వా ॥
౫౦. కర్మణా స్వేన భగవాన్ సన్తోషమధిగచ్ఛతి ।
ఇతి చిన్తయతః తస్య పర్వతో భగవాన్ ఋషిః ॥
౫౧. కపిలాఖ్యో వాసుదేవః దైవాత్ ఆవిరభూత్ మహాన్ ।
తం దృష్ట్వా పరమం క్లాన్తం సాఞాత్ నారాయణాత్మకమ్ ॥
౫౨. ప్రణమ్య పాదయోర్భక్త్యా జగామ వినయోజ్జ్వలః ।
చక్రరాజః -భగవన్ స్వాగతం తేఽస్తు త్వామహం శరణం గతః ॥

౫౩. ఉపరిష్ఠాత్ గతిః కేన నిరుద్ధా హేతునా మునే ।
ఏతత్సర్వమశేషేణ వక్తుమర్హసి సామ్ప్రతమ్ ॥
౫౪. ఇతి పృష్టః తదా తేన త్రికాలజ్ఞో మహామునిః ।
వ్యాజహార పునర్వాక్యం చక్రరాజాయ ధీమతే ॥
౫౫. కపిలః -
సాధు సర్వజగత్కర్తా నియుక్తః కార్యగౌరవే ।
త్వయా తత్సాధితం సర్వం లోకానాముపకారకమ్ ॥
౫౬. తథాపి గర్హితం కర్మ భవతా స్త్రీవధం ప్రభో ।
కృతం యత్తేన హత్యా త్వాముపవిష్టా భయావహా ॥
౫౭. తస్మాత్ తత్పాపశాస్త్యర్థం ప్రాయశ్చిత్తం యథోచితమ్ ।
కృత్వా విధానతః తస్మాత్ శుద్ధిమాప్తో మహామతే ॥
౫౮. అనుగ్రహాత్ మునేః స్థానం వైకుంఠం గన్తుమర్హసి ।
ఇతి తేనేరితాం వాణీం సమాకర్ష్య స చక్రరాట్ ॥
౫౯. భూయః ప్రణమ్య పప్రచ్ఛ కపిలం యోగినాం వరమ్ ।
సుదర్శనః -
కథం బ్రహ్మాన్ విధాతవ్యం పాపస్యాస్యోపశాస్తయే ॥
౬౦. కేన వా విధినా తత్ర ప్రాయశ్చిత్తం మమాధునా ।
ఏతత్సర్వమశేషేణ దానహోమాగ్నిపూజనైః ॥
౬౧. జపేన వాథ ధ్యానేన కేన వా మనునా మునే ।
ఇత్యుక్తః చక్రరాజేన కపిలో యోగినాం వరః ॥
౬౨. తమబ్రవీత్ మహాతేజాః ప్రాయశ్చిత్తం తథోచితమ్ ।
కపిలః -
శ్రుణు చక్రేశ్వర విభో శ్రోతవ్యం సావధానతః ॥
౬౩. యా పరా పరమా శక్తిః జగత్కారణరూపిణీ ।
ఉమా గౌరీతి విఖ్యాతా కమలా భారతీతి చ ॥
౬౪. సర్వమస్త్రమయీ శక్తిః సర్వతీరైకరూపిణీ ।
భక్తిభాజాం ఫలాకారా సూక్ష్మాకారా దురత్యయా ॥

౬౫. బ్రహ్మరుద్రముఖైర్దేవైః పూజ్యమానా దినే దినే ।
సైషా భగవతీ శక్తిః మూలప్రకృతిసంజ్ఞితా ॥
౬౬. క్లిశ్యమానం జనం దృష్ట్వా కర్మపాశానుపాశితమ్ ।
యాతాయాతం ప్రకుర్వంతం జన్మం మృత్యుజరాతురమ్ ॥
౬౭. పరిత్రాణాయ వై తస్య కర్మవిచ్ఛేదహేతవే ।
ప్రార్థితా శక్కురేణాపి హరిణా వేధసా పునః ॥
౬౮. తేషామభీప్సితం కామం పూరయన్తి దయాత్మికా ।
కృత్వాత్మానం తీర్థరూపం జాతా మలయన్దినీ ॥
౬౯. తదమ్బుపానాత్ స్నానాత్ వా దర్శనాత్ స్పర్శనాదపి ।
మోచయష్యే జనం పాపాత్ ముక్తిం దాస్యామ్యస్సంశయమ్ ॥
౭౦. ఇతి కల్పిత దీక్షా సా వర్తతే దక్షిణాపథే ।
తస్యాః తీరే విష్ణువనే విష్ణుసాన్నిధ్యకారకే ॥
౭౧. ఇష్టా విష్ణుం యథాన్యాయం స్నాత్వా తస్యాపి వారిణి ।
నిర్ముక్తపాపో భవితా నాత్రకార్యా విచారణా ॥
౭౨. యత్ర పుత్రాః కాశ్యపస్య విశ్వేదేవ ఇతీరితాః ।
పితృణామవమన్తారో నష్టవీర్యాభవన్ పురా ॥
౭౩. స్వర్గాత్ చ్యుతాః దుఃఖేన గురుం ప్రాప్య బృహస్పతిమ్ ।
పప్రచ్ఛుః పాపశాన్త్యర్థం ప్రాయశ్చిత్తమనుత్తమమ్ ॥
౭౪. సర్వానాహూయ దయయా సర్వజ్ఞో గీష్పతిర్గురుః ।
అభ్యషేచయత్ అత్రైవ తామ్రాయాః తీర్థవారిణా ॥
౭౫. తతో నిర్ముక్తపాపాః తే స్వర్గం ప్రాప్తుః సుఖోత్తరమ్ ।
త్రిణదీ సజ్జమః తస్మాత్ పుణ్యే విష్ణువనాన్తరే ॥
౭౬. దుర్లభం ఖలు మర్త్యానాం పాపినామకృతాత్మనామ్ ।
ఇతి బ్రువతి వై దేవేశే కపిలే యోగినత్తమే ॥
౭౭. అతీవ విస్మయావిష్టః చక్రరాజః ప్రసన్నధీః ।
మనః ప్రసాద్య తం శాన్తం వాసుదేవమభాషత ॥
౭౮. చక్రరాజః -
కథం వై కాశ్యపసుతాః విశ్వేదేవాః చ సమ్మతాః ।

సర్వజ్ఞాః చావిశేషేణ కథం పాపమకారయన్ ||

౭౯. ఆగః పితృణాం సర్వేషాం కిం కృతం తైః కృతాత్మభిః |

కథం తత్పాపశాస్త్యర్థం తామ్రాయాం స్నానమాచరన్ ||

౮౦. శ్రోతుం కాజ్ఞే మహాభాగ సర్వజ్ఞ వద విస్తరాత్ |

ఇత్థం శ్రీమచ్ఛ్రద్ధేన పృష్టో యోగీ సాక్షాత్ విష్ణురధ్యాత్మదీపః |

వాచా దేవం పూజయిత్వా చ చక్రం ప్రీతః తస్మై వ్యాజహారాఘశాన్తిమ్ ||

ఇతి సప్తపంచాశః అధ్యాయః |

Pro.Total = 5337 + 80 =5417.

అష్టపంచాశః అధ్యాయః

విష్ణువనే విష్ణుప్రసాదాత్ విశ్వేషాం దేవానాం పితృశాపవిమోచనమ్ |

౧. కపిలః -

సాధు పృష్టో మహాభాగ త్వయా నారాయణాంశ భో |

ప్రీతోఽస్మి కృతకృత్యోఽస్మి యం మామాదృత్య పృచ్ఛసి ||

౨. త్వమాత్మా జగతాం సాక్షీ మనోబీజేన్ద్రియాత్మకః |

నియంతా పాలకో హర్తా మర్యాదానాం ప్రవర్తకః ||

౩. త్వన్నామస్మరణాదేవ పాపశాన్తిర్నృణాం భవేత్ |

స ఏకః పురుషో విష్ణుః ప్రాప చక్రాత్మనాత్మవాన్ ||

౪. దైత్యదానవరక్షాంసి కాలే కాలే నిబర్హయన్ |

పాలయిష్యసి దుఃఖాభ్యేః జగదేతచ్ఛరాచరమ్ ||

౫. లోకసంకృహమన్విచ్ఛన్ పాపస్యాస్య ప్రశాన్తయే |

కరోషి నిష్కృతిం దేవ స్వాజ్ఞాసంరక్షణక్షమమ్ ||

౬. తస్మాత్ ఆత్ర మహాభాగ త్వదాజ్ఞాకారిణా మయా |

ఉచ్యతే విస్తరాత్ నాథ యథోక్తం శ్రీమతా తథా ||

౭. భవతా తత్తథా శ్రుత్వా కర్తవ్యమఘశాన్తయే |

ఆసన్ అదిత్యాం వై పుత్రాః కాశ్యపస్య ప్రజాపతేః ||

౮. విశ్వేదేవాః ఇతి ఖ్యాతాః దశ ధర్మభృతాం వరాః |

క్రతుః జ్యేష్ఠో మహాతేజా ద్వితీయో దక్షసంజ్ఞకః ||

౯. తృతీయో వసు నామా స్యాత్ సత్యాఖ్యః తదనంతరః ।
పంచమః కాల సంజ్ఞఃస్యాత్ షష్ఠః కాల ఇతీరితః ॥
౧౦. సప్తమో ధురీ నామాభూత్ రుచిరష్టమ ఉచ్యతే ।
పురూరవః స్యాత్ నవమో దశమో ఆర్ధ్రవాభిధః ॥
౧౧. ఏతే సమేతాః సుస్నిగ్ధాః విచిన్త్యైవం హృదా తథా ।
సర్వేషామేవ దేవానాం పితృణాం చ విశేషతః ॥
౧౨. యథా వైశిష్ట్యమస్మాకం భవిష్యతి తపోబలాత్ ।
కరిష్యామః తథావ్యగ్రాః తపోయత్నం సమాస్థితాః ॥
౧౩. ఇతి నిశ్చిన్త్య తే సర్వేఽప్యనుజ్ఞాం ప్రాప్యైవ పితుః ।
మేరోః తు పూర్వభాగే తు చన్ద్రకూటస్య చోత్తరే ॥
౧౪. సిద్ధయోగీమునీన్ద్రాణాం యోజనాయామవిస్తృతాః ।
యత్ర స్థితానాం జన్తూనాం ధర్మాన్న చ్యవతే మనః ॥
౧౫. ఆధయో వ్యాధయశ్చాపి క్షుత్పిపాసా దురత్యయా ।
క్లేశయన్తి న తత్రస్థం ఘర్మే గజ్జోదకం యథా ॥
౧౬. హరిద్రవా నామ నదీ వహతే యత్ర పార్శ్వతః ।
ఆధివ్యాధిం చ ముఞ్చన్తి యత్తోయస్పర్శమారుతైః ॥
౧౭. సిద్ధిం లభన్తే నిర్విఘ్నం తిర్యఞ్చోఽపి న సంశయః ।
ఏతన్నాహాత్యం ఆకర్ణ్య పితురేకాగ్రచేతనః ॥
౧౮. తదాశ్రమపదం కృత్వా తపన్తేపుస్సుదారుణమ్ ।
వాయుభిక్షా నిరాహారా ప్రాణాయామపరాయణాః ॥
౧౯. ధ్యాయన్తః పరమం ధామ జపన్తః పరమం మనుమ్ ।
సన్నియమ్యేన్ద్రియసంక్రామమేకరూపా హ్యవర్తయన్ ॥
౨౦. ఏవం తపస్యతాం తేషామన్తరాయవివర్జితః ।
అత్యగాన్ నిమిషప్రాయం వర్షాణామయుతం త్రయమ్ ॥
౨౧. వన్స్వాద్యాః పితరః తావత్ సానురాగానుకమ్పయా ।
తేషాం పురస్తాత్ ఆగత్య వచనం చేదమబ్రువన్ ॥
౨౨. పితరః -

వత్సాః భవన్తః క్లిష్టాశ్చ తపసా నియమైర్యమైః ।

కుతో హి కరుణావద్భిః యుష్మత్ప్రియచిక్రీర్షుభిః ॥

౨౩. అత్రైవాభ్యాగతం ప్రీత్యా పితృభిర్లోకపూజితైః ।

వరాన్ వృణోధ్వం దాస్యామః శ్రమైరేభిరలం సుతాః ॥

౨౪. ఇతి తేషాం వచః శ్రుత్వా పితృణాం స్నేహపూర్వకమ్ ।

కుపితాః తే పునః ప్రాహుః అసూయాకృష్టమానసాః ॥

౨౫. విశ్వేదేవాః -

రే రే మదాన్ధాః నిర్లజ్జాః మూఢాః పణ్డితమానినః ।

భవన్తో వరదాతారో న హ్యస్మాకం తపస్యతామ్ ॥

౨౬. వరదాతా ప్రభుః సాక్షాత్ దాతాస్మాకం జగద్గురుః ।

అస్మాన్మనోరథాపూర్తిః క్రియతే యేన కేన వా ॥

౨౭. కిం బిడాలః ప్రభుర్లోకే కలభాన్ ను రక్షణే ।

వయం దేవాః శ్రేష్ఠతమాః పూజ్యాః తపసాధికాః ॥

౨౮. అపూజ్యైః తామసైః మూఢైః న హి రక్ష్యా వయం తివహా ।

గచ్ఛద్భయమాశ్రమాదస్మాత్ మా విలంబోఽస్తు నిర్గుణాః ॥

౨౯. ఋషిః - ఇతమాక్షేపితా దేవైః త్రైరేతైః పితరః తదా ।

భూయో దయాలవః ఙాన్తాః ప్రత్యూచుః వినయోజ్జ్వలాః ॥

౩౦. పితరః -

భవన్తః పుత్రకాస్మాకం పోష్యా రక్ష్యాశ్చ కేవలమ్ ।

పితరో గురవో జ్ఞేయాః తథాస్తు గురుపూజ్యతా ॥

౩౧. అవమన్య పితృణాం లోకే కః ప్రాప్నోతి పరం గతిమ్ ।

బ్రహ్మాద్యాః శ్రాద్ధధర్మేణ శ్రుత్యాదిష్టేన వర్తమానా ॥

౩౨. తస్మాన్ పితృణాం సమభ్యర్చ్య ప్రాప్తా మాహాత్యముత్తమమ్ ।

యూయం లఘిష్ఠాః పాపిష్ఠాః బాలిశాః పాపకారిణాః ॥

౩౩. భూయోఽపి కృపయా యుష్మాన్ ఆగః కృత్వాతిదుస్సహమ్ ।

తపఃఫలం ప్రదాస్యామో మాస్తు మన్యురఘోదయః ॥

౩౪. ఋషిః -

ఇత్యం పితృణాం తద్వాక్యమాకర్ణ్య వినయోత్తరమ్ ।

తామసావిష్టచిత్తాః తే మదమాత్సర్యదూషితాః ॥

3౫. ధిక్కృత్య తాన్ పునః తప్తుం కృత్యామారేభిరే చ తే ।
నిరాశయా ప్రయాతేషు తేషు వస్వాదిషు క్షణాత్ ॥

3౬. అపమానాత్ అఘాతస్మాత్ క్షీణమాసీత్తపఃఫలమ్ ।
విశ్వేదేవేషు తేష్వత్ర ప్రావిశన్ మతివిభ్రమః ॥

3౭. మతిభ్రమాత్తపో నష్టం నష్టే తస్మిన్ కుతః క్రియా ।
క్రియాహీనేషు జాగర్తి పురుషేషు దురత్యయా ॥

3౮. నిద్రా కలిప్తసూర్హోరా క్షుత్ప్రభ్యోయే యథాక్రమమ్ ।
భ్రష్టాచారా పరిద్యూనా నియమధ్యానవర్జితాః ॥

3౯. బభ్రముర్విపినే తస్మిన్ అనాథమివ గోకులమ్ ।
ఏతద్విజ్ఞాయ భగవాన్ కాశ్యపః కాలధర్మవిత్ ॥

౪౦. బృహస్పతిం సమాహూయ సమాభాష్య దివో గురుమ్ ।
ఆచచక్షే వచో ధర్మ్యం పుత్రాణాం హితకామ్యయా ॥

౪౧. కాశ్యపః -

భగవన్ భవతా రక్ష్యాః విపదః త్రిదివౌకసామ్ ।
గతిర్గురుర్యై శిష్యాణాం రక్షణీయా గురోశ్చ తే ॥

౪౨. విశ్వేదేవాః పితృర్ద్రోహాత్ నష్టసంజ్ఞా విచేతనాః ।
నైవ జానన్తి వై ధర్మం అన్ధా ఇవ మహామణిమ్ ॥

౪3. అవిలమ్బేన తస్మాత్ త్వమత్ర గత్వా మహామతే ।
త్రాతుమర్హసి ధర్మజ్ఞ తాన్ ఏతాన్ ఆపదోఽఙ్ఞసా ॥

౪౪. ఇతి కాశ్యపసన్ద్విష్టో భగవాన్ గీష్పత్తిర్గురుః ।
తత్ర గత్వా క్షణేనైవ తాన్ ఆహూయేదమబ్రవీత్ ॥

౪౫. శ్రుణ్వన్తు మే వచః పథ్యం మాసూయామధిగచ్ఛత ।
సర్వేషు జన్తుషు శ్లాఘ్యా మనుష్యా ఏవ కేవలమ్ ॥

౪౬. మనుష్యేషు ద్విజాః శ్రేష్ఠాః శ్రుత్యర్థైకాన్తవేదినః ।
తదాదిష్టాత్వఘాచారాః శ్లాగ్యాః తస్మాత్ ఇతిరితాః ॥

౪౭. బ్రహ్మర్పణధియః తేషాం తత్తుల్యా త్రిదివౌకసాః ।
తేభ్యోఽధికా వై పితరః తస్మాత్ నాపరమిష్యతే ॥

౪౮. పూజయిష్యతి తాన్ వేధాః విష్ణుః తాన్ అర్చయిష్యతి ।
 రుద్రః పితౄన్ అర్చయిత్వా వర్తన్తే సకలాధికాః ॥
౪౯. ఆదావాది పుమాన్ సృష్ట్యా లోకాన్ శ్రీన్ చరాచరాన్ ।
 తద్రక్షణార్థమజ్ఞానాం ద్విధా కృత్వాత్మవత్తదా ॥
౫౦. ప్రథమే సృష్టే స్తురాన్ చక్రే తతోఽసురానపి చ ।
 తదన్యేనాసురాన్ చక్రే యోగానామర్థసిద్ధయే ॥
౫౧. లోకస్య రక్షణాయైవ సర్వాన్ యజ్ఞాన్ అకల్పయత్ ।
 తైర్యజ్ఞైః సర్వా లోకాః పూజయన్తి సురాసురాన్ ॥
౫౨. అగ్రపూజ్యా పూర్వదినే పితరో హి మహాత్మభిః ।
 తత్పరేఽహని వై దేవాః తాన్ యజ్ఞాన్ ఇజ్యాత్మవేదిభిః ॥
౫౩. యే పితౄన్ అవమన్యన్తే మూఢాః పణ్డితమానినః ।
 నాలమేతాన్ పరిత్రాతుం బ్రహ్మిణ్ణాన్తర్గతాం గురుః ॥
౫౪. ఏతద్విజ్ఞాయ వేదానాం స్మృతీనామాప శాసనమ్ ।
 శ్రేయోర్ధినః పితౄన్ విన్దేత్ వస్వాదీన్ లోకపూజితాన్ ॥
౫౫. ఇతి గుర్వీరితాం వాణీం శ్రుతౌ కృత్వా మణిప్రభామ్ ।
 విశ్వేదేవాః సమాకర్ష్య కింఞ్చిత్ ఉద్విగ్నమానసాః ॥
౫౬. పశ్చాత్తాపేన భీతాః తే బభ్రుముః నిమిషాన్తరమ్ ।
 ప్రణిపత్య గురుం తత్ర వినీతా వాక్యమబ్రువన్ ॥
౫౭. ధిక్కష్టమిదమస్మాభిః విహితం విశ్వదూషణమ్ ।
 ఘోరాత్ పాపార్ణవాత్ అస్మాత్ త్రాహి బ్రహ్మాన్ దయానిధే ॥
౫౮. అజ్ఞానాత్ సంప్రవృత్తేయం అతోఽస్మాకం భవాన్ గురుః ।
 వక్తుమర్హసి సర్వజ్ఞ ప్రాయశ్చిత్తం యథోచితమ్ ॥
౫౯. బృహస్పతిః -
 నారకస్య ఘోరస్య పాపస్య మహతో బుధాః ।
 తథాపి పరమం గుహ్యం ప్రాయశ్చిత్తం వదామ్యహమ్ ॥
౬౦. యత్ర విష్ణుః స్వయం సాక్షాత్ క్షేత్రరూపేణ వర్తతే ।
 యత్ర సాక్షాత్ పరాశక్తిః తామ్రా తీర్థాధిదేవతా ॥

౬౧. యత్ర త్రివేణీసంసర్గం కీర్తయన్తి మహర్షయః ।
యత్ర హవ్యం చ కవ్యం చ సూతే విష్ణుః స్వలోచనాత్ ॥
౬౨. కవ్యం పితృభ్యో ప్రాదాత్ వై దేవేభ్యో హవ్యమాత్మవాన్ ।
తస్మాత్ తక్షిత్రమాసాద్య స్నాత్వా మలయజామ్భసి ॥
౬౩. పితౄణాం యజ్ఞేన సస్తర్వ్య పరిశుద్ధేన కర్మణా ।
నిర్ముక్తపాపా భవత యూయం ప్రాప్తమనోరథాః ॥
౬౪. ఇతి తాన్ ప్రీణయన్ వాచా యూయం భవత ధార్మికాః ।
సహితః ప్రహితః దేవైః దశభిః కాశ్యపాత్మజైః ॥
౬౫. ప్రాప విష్ణువనం పుణ్యం ప్రాయశ్చిత్తం సమావిశత్ ।
త ఏతే గుర్వనుజ్ఞాతా విశ్వేదేవాః సమాహితాః ॥
౬౬. సుదారుణం తపశ్చక్రుః పితౄణాం ప్రీతిహేతవే ।
ఆరాధ్య దేవమవ్యగ్రాః తామ్రాం చ నియతాత్మభిః ॥
౬౭. తుష్టవుః ప్రయతాః భక్త్యా బద్ధాఙ్గులిపుటోపమాః ।
విశ్వేదేవాః -
మాతః ప్రసీద మలయాచలపుత్రి మాన్యే
పాపైకశాన్తికరణైకపటుప్రవాహే ॥
౬౮. కామాక్షి శక్తిమఖిలాభ్యుదయప్రవాహం
తాం యామి శరణమసి జనైకధాత్రీమ్ ।
ఘృతద్రవా వివిధమస్త్రతరఙ్గమాలా
ఆవర్తమూర్తికల్పితతారకర్ణా ॥
౬౯. మాయామయీ మధితపాపకులా జనానాం మోహాపహా భవతు మే మునివన్ద్యమానా
।
సైషా సమస్తదురితక్షయహేతుభూతా సాక్షాత్ ఆపారకరుణా తరుణేస్థుమాలేః ॥
౭౦. శ్రీకణ్ఠశైలదుహితా మహిషీ భవాభ్యైః
శ్రాన్తిం వ్యపోహతు పురః స్వపదాశ్రితానామ్ ।
యతోయబిన్దస్థపరిషేచితమౌలిభాగా
నిర్ఘాతపాపమలినా మనుజా క్షణేన ॥
౭౧. మోక్షశ్రియం శివముఖైరపి కాఙ్గణీయామన్వే

భజన్తి పునరాగమనానపేషామ్ |

ఇతి స్తువత్సు దేవేషు భక్తినమ్రాత్మమూర్తిషు ||

౭౨. తత్తోయాత్ నిర్మలాకారాత్ హరిరావిరభూత్ విభుః |

శంఖచక్రగదాపద్మైః అలంకృతచతుర్భుజః ||

౭౩. వనమాలీ పీతవాసాః కౌస్తుభోత్పాసికస్థరః |

కిరీటహారకేయూరైః మణ్డలైః ఉపశోభితః ||

౭౪. స్తూయమానః సిద్ధగణైః బ్రాహ్మణైరమరేశ్వరైః |

తానువాచ మహాభాగాన్ ప్రీతోఽస్మీతి బ్రువన్ ముహుః ||

౭౫. శ్రేష్ఠాః భవన్తో దేవానాం సర్వేషాం నాత్ర సంశయః |

యుష్మత్ప్రియాః తే పితరః యూయం చాపి పితృప్రియాః ||

౭౬. యుష్మాన్ గ్రే సమభ్యర్చ్య పితౄన్ చ తదనంతరమ్ |

అన్తే చ మాం సమభ్యర్చ్య కృతకృత్యమిదం జగత్ ||

౭౭. ఇతి ప్రాప్య వరం విష్ణోః విశ్వేదేవాః సురోత్తమాః |

దేవం ప్రసాద్య తం విష్ణుం పరిక్రమ్య ప్రణమ్య చ ||

౭౮. వస్వాదీన్ చ పితౄన్ నత్వా స్వగణైః చ ప్రతస్థిరే |

ఏవం బృహస్పతిః తేషాం ప్రాయశ్చిత్తం విధాయ చ ||

౭౯. స్వమాశ్రమం మహాదేవైః ఋషిభిశ్చ మహాత్మభిః |

ఇత్థం రహస్యమాఖ్యానం పుణ్యమేతత్ పురాతనమ్ ||

౮౦. ప్రకాశితం మయా తుభ్యం మాహాత్మ్యజ్ఞానసిద్ధయే |

ఇతి కథితమనేన చక్రరాజో గురువర్యేణ మాహాత్మ్యముత్తమం

శ్రుత్వా పరం హర్షం జగామ తావత్ ||

ఇతి అష్టాంశాః అధ్యాయః |

Pro.Total = 5417 + 80 = 5497.

ఏకోనషష్ఠితమః అధ్యాయః

విష్ణువనే చక్రరాజస్య విమోచనమ్,

జన్మనివృత్తిః చక్రరాజకృత - విష్ణుస్తుతిః |

౧. ఇత్థం సుదర్శనో దేవః దేవస్య కరభూషణః |

ప్రసన్నాత్మా తమభ్యర్చ్య తం గురుం తపసాం నిధిమ్ ॥

౨. శ్లాఘయన్ మనసా వాచా క్షేత్రస్య చ మహోత్సవమ్ ।
తేన సాకం సమాగత్య గురుణా దీర్ఘదర్శినా ॥
౩. సంప్రాప్య మహతీం తామ్రాం నదీం మలయనద్దిమ్ ।
పరితః తీరయోః తస్యాః సమ్భావ్య నయనాంశుభిః ॥
౪. దృష్ట్వా విచిత్రామటవీం నానాద్రుమలతాకులామ్ ।
ఆసనాద శనైః పుణ్యం విష్ణోరాయతనం మహత్ ॥
౫. త్రివేణీసగ్గమం చాపి మహావేగజలోజ్వలమ్ ।
దేవాకారైః పరిక్షిప్తమాశ్రమైః పుణ్యకర్మణామ్ ॥
౬. ఆరామైరద్భుతాకారైః సర్వర్తుకుసుమోజ్జ్వలైః ।
మాలతీమల్లికాజాతికరవీరకదంబుకైః ॥
౭. రసాలైః పనసైః కోరైః పూగనాగరకేసరైః ।
ఏతోశీరలవశ్శృచ్చ చందనాగరుత్తిన్దుకైః ॥
౮. నారకైః లికుచైః నీపైః ప్రియాలపనసోజ్జ్వలైః ।
అలఙ్కృత్య నవోద్యానమనేకతరుమణితమ్ ॥
౯. నానామృగసమాకీర్ణం నానాద్విజనిషేవితమ్ ।
హోమధూమసమాక్రాన్తవహ్నిమణ్డలమణితమ్ ॥
౧౦. బ్రహ్మఘోషమహాఘోషం మునీశాప్యాసమావృతమ్ ।
క్వచిత్ స్నానపరైర్విప్రైః క్వచిత్ హోమపరాయణైః ॥
౧౧. పరత్ర పూజాం కుర్వద్భిః హరేరభ్యుదయాత్మనః ।
సాక్షసూత్రకరైః దాన్తైః మన్తార్ఘ్యానపూర్వికమ్ ॥
౧౨. క్వచిత్స్వాధ్యాయనిరతైః కర్మకాణ్డవిశారదైః ।
క్వచిత్ పౌరాణికాన్ ధర్మాన్ క్వచిత్ సద్భిః సనాతనాన్ ॥
౧౩. వ్యాహరద్భిః ; యజాంఘ్నయైః అన్యత్రక్రమపాఠకైః ।
ఋచః క్వాప్యపగాయద్భిః విధానాగమనైపుణైః ॥
౧౪. క్వచిత్ సామాని గాయద్భిః మన్తబ్రాహ్మణవేదిభిః ।
వ్యాకుర్వద్భిః శాస్త్రజాలం ధర్మవ్యాకరణాదిభిః ॥

౧౫. వాలఖిల్యైః వాసిష్ఠైః యాజ్ఞవల్క్యైశ్చ వైష్ణవైః ।
అన్యైః పంచాగ్నిమధ్యస్థైః మహావ్రతపరాయణైః ॥
౧౬. సమన్తాత్ నిబిడాకారం క్షేత్రమేతత్ హరేః సుఖమ్ ।
దదర్శ భగవాన్ సాక్షాత్ హరేరంశః సుదర్శనః ॥
౧౭. పూజ్యమానః చ ధర్మజ్ఞైః పాద్యర్హ్యాభివందనైః ।
ప్రథమం క్షేత్రనాథాన్ తు పూజయిత్వాథ కింకరాన్ ॥
౧౮. దేవం భైరవమాసాద్య ప్రసాద్య హరిమీశ్వరమ్ ।
దేవీం స్తుత్వా తామ్రపర్ణిం సర్వపాపప్రణాశినీమ్ ॥
౧౯. స్తుత్వా స్తుత్వా చ సమూజ్య కాపిలోక్తేన వర్తమా ।
సంకల్పపూర్వం ధర్మాత్మా చకార స్నానమాతృవాన్ ॥
౨౦. ఋషీన్ దేవాన్ పితౄన్ చైవ తర్పయిత్వా మహామ్భసా ।
ధనైః సన్దర్పయామాస బ్రాహ్మణాన్ చ విశేషతః ॥
౨౧. స్నాతే తస్మిన్ యథాన్యాయం ఆకాశాత్ అశరీరిణీ ।
వాగజృమ్భత భూయిష్ఠా స్పష్టాక్షరపదోజ్జ్వలా ॥
౨౨. చక్రరాజ మహాభాగ ధూతపాపోఽసి నిర్మలః ।
న హి తే పాపలేశోఽస్తి భానుబిమ్బే యథా తమః ॥
౨౩. ఇతః పరం త్వయా దేవ లోకానాం హితకామ్యయా ।
త్వన్నామ్ని తీర్థే పుణ్యేఽస్మిన్ అశ్వమేధేన దేవతాః ॥
౨౪. ఇష్ట్యా దక్షిణయా విప్రాన్ సస్తోష్య విధిపూర్వకమ్ ।
తతో వైకుణ్ఠమభ్యేహి స్వయా కాన్త్యా సముజ్జ్వలన్ ॥
౨౫. ఇత్యుక్తోపరతాయాం తు పుష్పవృష్టిరభూద్ధివః ।
మధుగన్ధైః సుగన్ధైః తు మేదురా సర్వతో దిశః ॥
౨౬. పూరయన్తీవ తత్క్షేత్రం ముహూర్తం విష్ణుకాననే ।
తతో దున్దభయో నేదుః తూర్యారావాః ప్రవర్తితాః ॥
౨౭. తావదావిరభూత్ శమ్భుః వృషారూఢోమయా సహ ।
నేవితః ప్రమథైః భూతైః నన్దిభృణ్ణిముఖైరపి ॥
౨౮. మహేన్ద్రో హుతభుక్ సౌరిః నిర్పతిః మకరాసనః ।

వాయుః యక్షో విరాట్ ఈశో బ్రహ్మాద్యాః చ సనాతనాః ॥

౨౯. ఆగమ్య పూజయామాసుః చక్రరాజం సుదర్శనమ్ ।
సర్వే జయ జయేత్యూచుః ప్రశశంసుః తం ముదా ॥
౩౦. తత్ర దేవో మహాదేవః సమాగత్యాగ్రతో హరిమ్ ।
ఉవాచ వచనం శ్లక్షం శృణ్వతాం ప్రీతివర్ధనమ్ ॥
౩౧. సాధు సంయగిదం కార్యం చక్రరాజ కృతం త్వయా ।
తామ్రపర్ణినదీస్నానలభ్తోదయమహోత్సవమ్ ॥
౩౨. సర్వే దేవాః సమాగమ్య సుదర్శనమపూజయన్ ।
ఉత్తమదేవత్వం ప్రదదుః సుదర్శనాయ ధీమతే ॥
౩౩. విష్ణుః ప్రశశంసుః తం చక్రం సర్వదేవాదిదైవతమ్ ।
రుద్రః హోతా బ్రహ్మ చ తస్మై బ్రహ్మాత్వం దదుః పునః ॥
౩౪. దీక్షాం ప్రవిశ్య ధర్మాత్మా హరిమేధం చకార హా ।
దక్షిణాభిః ప్రగల్భాభిః పుష్కలాభిః అవిచ్ఛ్యతైః ॥
౩౫. తోషయిత్వా ద్విజవరాన్ అన్నైరప్యమృతోపమైః ।
కృత్వావభృథం తీర్థేఽస్మిన్ సర్వాన్ లోకాన్ అతోషయత్ ॥
౩౬. ఏవం విధాయ భూయోఽపి విచార్య సుచిరం హృది ।
నిశ్చితార్థః కృతార్థః చ చక్రరాజః సుదర్శనః ॥
౩౭. సమ్మత్య మునినా తేన కపిలేన మహాత్మనా ।
తామ్రాయా ఉత్తరే తీరే త్రివేణ్యా పూర్వభాగతః ॥
౩౮. భగవన్తం రమానాథం స్థాపయిత్వా తు మన్తతః ।
పూజయామాస విధినా మహాపురుషవిద్యయా ॥
౩౯. ధూపైర్దీపైశ్చ నైవేద్యైః సుగన్ధైః వివిధైః ఫలైః ।
పూజయిత్వా తు దేవేశం తుష్టావ పురుషోత్తమమ్ ॥
౪౦. నమస్తే దేవదేవేశ వాసుదేవాయ విష్ణవే ।
నారాయణాయ నాలీకనయనాయ నమో నమః ॥
౪౧. నాథ నారాయణ విభో నలినాయతలోచన ।
ప్రసీద కరుణామూర్తే ప్రసీద జగతాం గురో ॥

౪౨. యమేకమీశమాద్యన్తమనన్తమకుతోభయమ్ ।
అక్షరమనిర్దేశ్యం శరణం యామి శాశ్వతమ్ ॥
౪౩. పురాణమాద్యం పురుషం వృషసేనం వృషాకపిమ్ ।
వేదాన్తవేద్యం విశ్వస్య జనితారముపాస్మహే ॥
౪౪. తారకః పరమో యోగీ యోగిధ్యేయాజ్ఞీపజ్కుజః ।
స మే గతిరనన్తాత్మా సర్వసాక్షీ జగద్గురుః ॥
౪౫. గుణాతీతః పరఃశుద్ధో హంసాఖ్యః ప్రపితామహాః ।
శ్రుతికర్మః పుమాన్ సాక్షాత్ ఆవిరస్తు పురో హరిః ॥
౪౬. అణోరణీయాన్ ఆత్మా చ మహతోఽపి మహాన్ మహాన్ ।
మమైవ దృశి సమ్భూయాత్ మోహాన్ధాన్ధాన్తభాస్కరః ॥
౪౭. శ్యామో హిరణ్యపరిధిః వనమాలావిభూషితమ్ ।
శ్రీపతిం శరణం యామి విశ్వస్యాస్వైవహేతుకమ్ ॥
౪౮. ఆలోలతులసీదామమారూఢవినతాసుతమ్ ।
జ్యోతిరిన్ధీవరశ్యామమావిరస్తు మమాగ్రతః ॥
౪౯. నమో నమః పురాణాయ పురుషాయాదివేదసే ।
సతాం సన్మార్గబన్ధనాం పరిత్రాణాయ సాధవే ॥
౫౦. సత్వమేకాక్షరం జ్యోతిః ఆకారః ఖగరూపకః ।
యత్తమన్తస్మైరామ్యేతత్ పంచమస్వరమక్షరః ॥
౫౧. ఖగః భోక్తా చ కర్మాత్మా పురుషో వ్యజ్ఞానాత్మకః ।
ఊర్ధ్వతిర్యగ్గతః స్వాన్తః కేశవో దయితో మమ ॥
౫౨. శేషాఙ్కశాయినమశేషగురుం పురాణం
నారాయణం త్రిజగతాం ప్రణతాపవర్గమ్ ।
నాథం వ్రజామి శరణం కరుణామృతాబ్ధిం
నాన్త్యత్ర మే విశతి చిత్తమిదం ముకున్దాత్ ॥
౫౩. ఇత్థం స్తువతి వై తస్మిన్ చక్రరాజే సుదర్శనే ।
ప్రాదుర్భభూవ భగవాన్ ప్రసన్నాత్మా జనార్దనః ॥
౫౪. చతుర్భుజః పీతవాసాః వనమాల్యాతిసుందరః ।
ఇన్ద్రనీలమణిశ్యామైః అక్షైరభినవోదయైః ॥

౫౫. బిభ్రత్ నానామణీస్తోమహేమాభరణమణ్డలమ్ |
కుణ్డలైర్వలయైర్దీప్తైః హారనూపురకంకణైః ||
౫౬. కటిసూత్రబ్రహ్మసూత్రగ్రైవేయపదకాదిభిః |
భ్రాజమానం మహాత్మానం సూర్యకోటిసమప్రభమ్ ||
౫౭. స్తూయమానం సిద్ధగణైః సేవ్యమానం సురాస్తురైః |
శ్రియా చ దాత్రా సహితం శ్రీవత్సాదివిభూషితమ్ ||
౫౮. భ్రాజమానం పునస్సాక్షాత్ నారాయణమనామయమ్ |
భూయో భూయో నమస్తుభ్యం సాష్టాఙ్గం పాదపద్మయోః ||
౫౯. శనైర్విజ్ఞాపయామాస ప్రణతః స మనోరథమ్ |
నాథ దేవ దయాసిన్ధో పరిశ్రాంతోఽస్మి కేవలమ్ ||
౬౦. అఙ్గీకురుష్వ మాం క్షిప్రం దీనం చ శరణాగతమ్ |
ఇతం ప్రణతమత్యర్థం యాచమానం ముహుర్ముహుః ||
౬౧. కర్తైర్మత్థాప్య తం దేవో వ్యాజహార సుదర్శనమ్ |
ప్రీతోఽస్మి వత్స తే స్తుత్యా పూజయా తీర్థమజ్జనాత్ ||
౬౨. తవ సన్తు మహాభాగ నిరపాయా మనోరథాః |
త్వయా కృతమిదం కార్యం లోకాభ్యుదయహేతుకమ్ ||
౬౩. గాయన్తు మర్త్యాః దేవాశ్చ మునయశ్చ సనాతనాః |
యత్రే చరిత్రం సౌగంధ్యం ప్రబంధసంహితమ్ ||
౬౪. శృణ్వన్తోఽపి పఠన్తోఽపి స్మరన్తోఽపి హి జన్తవః |
అవాప్య ధర్మ్యమైశ్వర్యం కామం కలుషవర్జితమ్ ||
౬౫. అనుభూయ చిరం కాలమస్తే మాం యాస్తు కేవలమ్ |
త్వత్ప్రియార్థమిదం క్షేత్రం న త్యక్ష్వామి కదాచన ||
౬౬. అత్ర స్థితానాం జన్తూనాం న హి శాస్తా యమో విభుః |
అత్ర కర్మక్షయం కృత్వా మోక్షయిష్యామి బంధనాత్ ||
౬౭. మత్తేత్రే యాతనా బాధా జన్తూనాం వసతాం న హి |
మాముద్దిశ్యాత్ర యే బ్రాహ్మణాః ప్రీణయన్తి వై ||
౬౮. అన్నం భూమిం జలం గాం చ యే దాస్యన్తి మద్విధాః |

తేషాం కోటిగుణం పుణ్యం భవిష్యతి న సంశయః ॥

౯౯. ఇత్థం సంప్రీణయన్ వాచా చక్రరాజం చ హ్యవ్యయమ్ ।

పాణిభ్యాం పరిగృహ్యగ్రే తత్రైవాన్తరధీయత ॥

౧౦. శఙ్ఖః -

ఇత్థం తస్మిన్ భగవతి వాసుదేవే జనార్దనే ।

సచక్రాన్తర్హితే తావత్ తత్రత్యాః పరమర్షయః ॥

౧౧. ప్రహృష్టాః పరితస్సర్వే స్తోత్రైః ఉచ్చైః తమస్తువన్ ।

చక్రరాజస్య మాహాత్మ్యం తీర్థవైభవభావితమ్ ॥

౧౨. ప్రాదుర్భూతస్య దేవస్య ప్రసదాత్ జగతాం గురోః ।

ప్రశంసంతః స్తువంతశ్చ ధ్యాయంతః తత్పదామ్బుజమ్ ॥

౧౩. ముహూర్తం బభ్రముః సర్వే కౌతూహలసమావృతాః ।

స్నాత్వా సర్వేషు తీర్థేషు పునర్జగ్ముర్యథాగతమ్ ॥

౧౪. శఙ్ఖః -

ఇత్థం వనస్యాస్య మాహాత్మ్యం పాపనాశనమ్ ।

సంక్షేపాత్ కాథితం రాజన్ తవ ప్రీతివిధిత్సయా ॥

౧౫. భూయోఽపి చిత్రమాఖ్యానం తామ్రాయాః కీర్తిభూషణమ్ ।

యేషాం కర్ణపథావిష్టం తేషాం ముక్తిప్రదం భవేత్ ॥

౧౬. పురా కశ్చిత్ పిఙ్గలాఖ్యః కృషికః శూద్రవంశజః ।

ధాన్యగోధనసమ్పన్నః పుత్రమిత్రకలత్రవాన్ ॥

౧౭. అనేకాం భూమిమాహృత్య చకార కృషిముత్సుకః ।

శాలీనారధ్వనాశ్చ శ్యామాకారకపైటసాః ॥

౧౮. ముద్గసర్షపమాషాణాం రాశిం చక్రే మహోదయమ్ ।

ఏతస్మిన్నన్తరే కాలే మేఘః సముదపద్యత ॥

౧౯. హలాకర్షణసామ్రధ్యధురీణైః గోవృషైః తథా ।

తద్భృత్యాః క్షేత్రమాసాద్య చకర్షుర్మహిషైః వృషైః ॥

౨౦. తస్మాదేకో వృషో వృద్ధో దుర్బలో హలాకర్షణే ।

నిర్ముక్త పరితోఽరణ్యం యూథభ్రష్టః తతస్తతః ॥

౮౧. అతీత్య దూరమధ్వానం తామ్రాయాః తీరమాప సః ।
తత్సామీ వృషం నష్టమన్నిష్కష్య పరితో వనమ్ ॥
౮౨. అదృష్టాఽచిన్తయన్నష్టం వ్యాఘ్రాద్వైరితి భక్షితమ్ ।
నివృత్య స్వగృహం ప్రాయాత్ స్వభృత్యైః కృషీవలః ॥
౮౩. వృషోఽపి వాతవర్షాద్వైః కిశ్యమానో వనాన్తరే ।
తామ్రాయాః సైకతే భాగే పతితోఽభూత్ తదాలసః ॥
౮౪. తావన్మలయజా పుణ్యా పూర్యమాణా సువృష్టిభిః ।
సమాకృష్య వృషం ప్రాయాత్ పూరేణైవ హి భూరిణా ॥
౮౫. కిచ్చిత్ దూరాన్తరం గత్వా కూలే ఊప్తోఽభవత్ క్షణాత్ ।
దైవాద్విష్ణువనం ప్రాప్య సమాశ్వస్య క్షణాన్తరాత్ ॥
౮౬. శవైః తీరం సమారుహ్య రురోదాతీవ దారుణమ్ ।
తత్రత్యేషు మునీన్ద్రేషు విస్మితేషు సమన్తతః ॥
౮౭. దదర్శ తం వృషం ధీమాన్ మునిః కాత్యాయనాభిధః ।
వృషోఽయం స్రోతసా నీతః జరావిష్టోఽతిదుర్బలః ॥
౮౮. రుదత్యతీవ కిం జ్ఞాతం పూర్వం కర్మకృతం త్వితి ।
విచార్య కరుణావిష్టో జ్ఞానదృష్ట్యా విలోకయన్ ॥
౮౯. జ్ఞాతం తత్కర్మ కారీన్యం మునిః సంస్పృశ్య పాణినా ।
మన్త్రితేనామ్భసా వైనం అసిచ్చత్ అమృతాత్మనా ॥
౯౦. తావత్ నిర్భిన్నమాలేః తు వృషభస్యాతిదుఃఖినః ।
నిర్ణామ క్షణాత్ జ్యోతిః వ్యోమ్నా భాసానుభాసయన్ ॥
౯౧. దివ్యరూపీ పుమాన్ ఆసీత్ శ్యామః కమలలోచనః ।
శనైర్మునిముపాగమ్య నత్వా వచనమబ్రవీత్ ॥
౯౨. తారితోఽస్మి మహాభాగ త్వయా శోకార్ణవాత్ అహమ్ ।
ధన్యోఽస్మి కృతకృత్యోఽస్మి భవత్పాదాబ్జనేవయా ॥
౯౩. గన్తుమీహే పరం లోకమక్షయం వైష్ణవం శుభమ్ ।
అనుజ్ఞాం దేహి మే బ్రహ్మాన్ సర్వజ్ఞ కరుణానిధే ॥
౯౪. ఇత్యగ్రే ప్రణతం దాన్తం కృతాజ్ఞానిముపస్థితమ్ ।
యాచమానమిదం వాక్యం వ్యాజహార మహామునిః ॥

౯౫. కస్త్యం భద్ర మహాభాగ తేజోరాశిరకల్మషః ।
కేన వా ప్రాపితో దుఃఖం తిర్యగ్యోనివిభావితమ్ ॥
౯౬. ఏతత్కే కథ్యతాం సాధో తక్కర్మఫలభావికమ్ ।
శ్రోతుమిచ్ఛన్త్యమీ విప్రాః తపస్సిద్ధాః కుతూహలాత్ ॥
౯౭. ఇతి వాదిని వై తస్మిన్ మునౌ కాత్యాయనే తదా ।
స్పష్టమాచష్ట సిద్ధోఽసౌ నిజవృత్తాంతమద్భుతమ్ ॥
౯౮. సిద్ధః -
అహం పూర్వభవే బ్రహ్మన్ కారూశో నామ వైశ్యరాట్ ।
ధనీ కులీనో ధర్మజ్ఞః కార్యకార్యవివేకవిత్ ॥
౯౯. శాకల్యాఖ్యే పురవరే వసన్ వాణిజ్యజీవితః ।
తథా మే గృహిణీ పుణ్యా ధర్మజ్ఞా రూపశాలినీ ॥
౧౦౦. పతివ్రతా మహాభాగా నామ్నా సౌగంధికా కీల ।
తయా సహ చిరం కాలమనుభూతం సుఖం మయా ॥
౧౦౧. తత్రాంతరే విటజ్కస్య వైశ్యనాథస్య కన్యకా ।
మాలతీ నామ కాప్యాసీత్ మహాసౌందర్యముద్రికా ॥
౧౦౨. కుమారీం కులచూడాలాం రూపేణ మణిపుత్రికామ్ ।
తాం దృష్ట్వా కామబాణారో దత్వా భూరి ధనం పునః ॥
౧౦౩. తాం ద్వితీయాం ధర్మపత్నీం కృత్వా సార్థం తయా సహ ।
రమమాణో దివారాత్రం నాచింతయమనన్తరమ్ ॥
౧౦౪. అస్యామాసక్తచిత్తస్య కార్యకార్యవివేకినః ।
ద్వేషోఽభూత్ అగ్రధర్మిణ్యాం మమ పాపాత్మనో భృశమ్ ॥
౧౦౫. అదుష్టామపి తాం నిత్యం తాడనాద్వైరుపద్రవైః ।
నిర్భన్ధయిత్వా భృశం కారాగారే న్యవేశయమ్ ॥
౧౦౬. ఆహారహీనా క్షుత్క్షాంతా కృశా దీనా దురాసదా ।
కాలేన సా ధర్మపత్నీ చిరాత్ ప్రాణాన్ జహౌ శుచా ॥
౧౦౭. సర్వే తే బాన్ధవాః స్నిగ్ధాః మాం శపన్తః ముహుర్ముహుః ।
స్త్రీఘాతకోయమిత్సుక్తాః సర్వే తే స్వగృహాన్ యయుః ॥

౧౦౮. తత్పితౌ శ్వశురోఽస్మాకం వృద్ధో ధర్మపరాయణః ।
తపస్వి కోపితోఽభ్యేత్య పుత్రీశోకాతురో భృశమ్ ॥
౧౦౯. శశాప మాం వజ్రతుల్యం వచనం చేదమబ్రవీత్ ।
రే రే పాపిష్ఠ దుష్టాత్మన్ పాపాసక్తమదాన్దధీః ॥
౧౧౦. జఘ్నువాన్ తేన పాపేన ఋషభో భవితేతి మామ్ ।
తావదేవ మహాఘోరాత్ శాపాత్ అశనిసన్నిభాత్ ॥
౧౧౧. అభూవం వృషభో భీమో పశ్యత్సు ఖలు బంధుషు ।
నష్టస్మృతిరహం తస్మాత్ నిర్గతో నగరాత్ బహిః ॥
౧౧౨. అటవీం సఞ్చారన్ కాలే గృహీతః కేనచిత్ బలాత్ ।
చకార మాం బలీవరైః హలాకర్షణకర్మణి ॥
౧౧౩. బ్రహ్మన్ ఏవం తస్య గృహే నివసన్ చిరకాలతః ।
వార్ధక్యకాలమాగత్య దైవాత్ అత్రాగతోఽస్యహమ్ ॥
౧౧౪. యదా మహానదీతోయసంసర్గం ప్రాప్య దుర్లభమ్ ।
జాతమేతత్ సమగ్రం మే కరాగ్రామలకోపమమ్ ॥
౧౧౫. పూర్వజన్మార్జితం జ్ఞానం కాలే మే సక్లమే మునేః ।
సత్సక్లమాత్ కృతార్థోఽస్మి నిర్ముక్తోఽస్మి భయాద్గురో ॥
౧౧౬. త్వయైవ మన్తపూతేన వారిణా కృతనేచనః ।
కష్టం శాపసముద్భూతం త్వక్తమాసీత్ కలేవరమ్ ॥
౧౧౭. నమస్తుభ్యం భగవతే గురవే పరమాత్మనే ।
త్వయా దత్తాన్ గమిష్యామి లోకాన్ అవ్యాహతోదయాన్ ॥
౧౧౮. ఇత్యుక్త్వా తం పరిక్రమ్య ప్రణమ్య చ ముహుర్ముహుః ।
విమానవరమాస్థాయ జగామ పరమాం గతిమ్ ॥
౧౧౯. ఏవం దృష్ట్వాద్భుతం కర్మ మునేః కాత్యాయనస్య తే ।
మునయః తం యథాన్యాయం పూజయామాసురాదరాత్ ॥
౧౨౦. శాపేనాశనికల్పేన పరిపూతమముం విశమ్ ।
మోచయామాస తీర్థేన తామ్రా మలయనన్దినీ ॥

౧౨౧. గతిమాప మహాతీర్థే ప్రాదాత్ అస్మై తదదుభతామ్ |

తస్మాత్ అముష్య క్షేత్రస్య తీర్థస్యాభ్యుదయస్య చ ||

౧౨౨. యే పఠన్త్యపి మాహాత్మ్యం శ్రుణ్వన్త్యపి లిఖన్తి చ |

తేషామక్షయ్యమైశ్వర్యమాయురారోగ్యమేవ చ |

దదాతి భగవాన్ విష్ణుః అన్తే ముక్తిం చ శాశ్వతీమ్ ||

ఇతి ఏకోనషష్ఠితమః అధ్యాయః |

Pro.Total = 5497 + 122 = 5619.

షష్ఠితమః అధ్యాయః

విశేషతో విష్ణువనమహిమానువర్ణనమ్ |

౧. ఇత్థం భగవతీ గాథా పుణ్యా గజోదకోపమా |

విస్తారితా మునీన్ద్రేణ కల్పవల్లివ కామదా ||

౨. రాజానమానన్దగిరా చకారాశ్చర్యనిర్భరమ్ |

ప్రణమ్య రాజా భూయోఽపి తమప్రచ్ఛన్ మహామునిమ్ ||

౩. వీరసేనః -

అహో మహామునే దివ్యమాఖ్యానం భవతేరితమ్ |

క్షీరార్ణవమివాభాతి మనసామప్యగోచరమ్ ||

౪. అనన్తగుణరూపస్య విష్ణోః అద్భుతకర్మణః |

తుల్యతామివ సంప్రాప్తం పుణ్యం విష్ణువనం మహత్ ||

౫. తస్యైవ భూయః శ్రోతవ్యం మాహాత్మ్యశ్రవణామృతమ్ |

కథయస్య పునర్బ్రహ్మాన్ మహ్యం శుశ్రూషవే గురో ||

౬. శఙ్ఖః -

రాజన్ అతివిశాలస్య వ్యోమాకారస్య భూయసః |

వనస్యాస్య మహాబాహో మాహాత్మ్యం శ్రవణామృతమ్ ||

౭. వక్ష్యమాణ మయేదానీమాకర్ణయ మహామతే |

అతః పరం మహారాజ పుణ్యే విష్ణువనాశ్రమే ||

౮. పురతోఽథార్థభాగం తు సాధ్యారణ్యముదాహృతమ్ |

బ్రహ్మభూతమిదం క్షేత్రం యత్సాధ్యః సిద్ధిమాగతాః ||

౯. శాపాపిభూతా రుద్రస్య కదాచిత్ చన్యమాలినః ।
విస్పష్టదేవభోగాః తే వచనాత్ శ్రీపతేర్హరేః ॥
౧౦. తపఃకృత్వా చిరం కాలం దేవమాస్థాయ దుష్కరమ్ ।
తత్ప్రసాదాత్ పునః ప్రాప్య త ఏతే పరమం ముదమ్ ॥
౧౧. స్వర్గం సుకృతిభిః ప్రాప్యం ప్రాపుః సంహృష్టమానసాః ।
రాజా -
కథం విష్ణువనే బ్రహ్మన్ సాధ్యారణ్యం క్వచిద్భవేత్ ॥
౧౨. సత్వోద్భూతాః సాధ్యగణాః కథమాగః ప్రచక్రీరే ।
శివశాపాత్ కథం ముక్తాః కేనోపాయేన దుస్సహాత్ ॥
౧౩. ఏతత్సర్వమశేషేణ బ్రూహి నిఃసంశయం గురో ।
శఙ్ఖః -
శ్రుణు రాజన్ ప్రవక్ష్యామి పుణ్యమాఖ్యానముత్తమమ్ ॥
౧౪. తచ్చుత్వా ముచ్యతే మర్త్య సద్యః పాతకకోటిభిః ।
పురా కదాచిత్ త్రేతాయాం కాలే సావర్ణికేఽన్తరే ॥
౧౫. శ్రుతథామాభిధః శ్రీమాన్ మునిరాసీత్ మహాయశాః ।
ఆఙ్గీరసోఽన్వయోద్భూతః వేదవేదాఙ్గపారగః ॥
౧౬. వాత్స్యాయనకులోద్భూతాం నామ్నామమలిసీం ప్రియామ్ ।
ఉద్వాహ్య విధినా రాజన్ గృహస్థాశ్రమమాశ్రయన్ ॥
౧౭. చకార ధర్మాన్ సకలాన్ త్రివర్గోదయసాధనాన్ ।
తపోవిశేషసన్తుష్టాత్ దేవదేవాత్ మహాత్మనః ॥
౧౮. తనయామాప తన్వజ్గీం సౌందర్యామృతవాహినీమ్ ।
వైషా కాలేన ఋజునా కన్యా కాఞ్చనమాలినీ ॥
౧౯. యువలోకముఖామౌఘజనమ్భావితమహోదయామ్ ।
సంప్రాప యౌవనావస్థాం వాసన్తిమివ శ్రియమ్ ॥
౨౦. తాం దృష్ట్వా మదనావిష్టః కశ్చిత్ విద్యాధరోఽర్మిమాన్ ।
నిహత్య పితరౌ తస్యాః నిశి నిద్రాపరాయణౌ ॥
౨౧. జహార తరుణీరత్నం చోరవత్ కృతనిశ్చయః ।
సా బాలా శోకసన్తప్తా గృహీతా దారుణాత్మనా ॥

౨౨. రురోద హా హేతి భృశం విలపస్తి ముహుర్ముహుః ।
శివ శమ్భో దయాసిన్ధో బన్ధో కిం నావబుధ్యసే ॥
౨౩. కథం త్వాం శరణం ప్రాప్తాం నిమగ్నం శోకసాగరే ।
పాహి మాం పాహి మాం శమ్భో పాహి మాం పాహి మామితి ॥
౨౪. ఇతి తస్యాః సమాకర్ణ్య మహాక్రన్దనం శివః ।
దయానిధిః ప్రాదురభూత్ లిఙ్గరూపి తదాశ్రమే ॥
౨౫. మా బైషఠేత్యబ్రవీత్ వాచా తామాశ్వస్య జగద్గురుః ।
లలాటేనానలేనైవ తం దదాహాన్తకాన్తకః ॥
౨౬. తస్మిన్ విద్యాధరే తావత్ భస్మీభూతకలేవరే ।
తామాహూయాతిదుఃఖారాం పుత్రీమివ పురః స్థితామ్ ॥
౨౭. స్వకరామ్భోరుహైః శ్రీమత్కల్యాణామృతవర్షిభిః ।
పరిమృజ్య తదఙ్గాని ప్రాహ గమీభరయా గిరా ॥
౨౮. శ్రీశివః -మా భీతస్వజ్ఞీ కల్యాణీ ముఞ్చ శోకం సుదారుణమ్ ।
భవితవ్యమిదం తేఽద్య కారణేన న సంశయః ॥
౨౯. పురా త్వయా పూర్వభవే కస్యచిత్ గృహిణీ సతీ ।
కామార్తౌ దమ్పతీ ముఖ్యౌ ఔషధేన బలీయసా ॥
౩౦. వియోజితౌ పాపబుధ్యా సోఽయం విద్యాధరోఽభవత్ ।
సంయోజ్యాతీవ శోకేన కర్మేణ ఫలమాప్తవాన్ ॥
౩౧. త్వం చ విద్యాఙ్గానా కాలే భర్తరుఃపరతే సతి ।
అప్రాప్య జారమేతం తు విధినా విధవా కృతా ॥
౩౨. తావత్ కణ్వేన మునినా కరుణావిష్టచేతసా ।
దత్తా పాశుపతీ విద్యా తన్మహిమ్నాప్యజన్మనామ్ ॥
౩౩. తత్కాలే జన్మవిజ్ఞానం భక్తిర్మయ్యనపాయినీ ।
మదనుగ్రహేణ యుగపత్ ప్రాప్తాసి వరవర్షిని ॥
౩౪. ఇతః బన్ధుజనైః మిలితా ధర్మవత్సలైః ।
ప్రణీతా వరముఖ్యేన సౌఖ్యం ప్రాప్నుహి మా చిరమ్ ॥
౩౫. కాఞ్చనమాలినీ -భగవన్ నాహమాకాఙ్క్షే వరమన్యం కదాపి వా ।
త్వామేవ శరణం ప్రాప్తామనాథాం దీనమానసామ్ ॥

3౬. పాలయిష్యసి మాతేవ పితేవ ప్రియబద్ధవత్ |
యాచే త్వాం పునరీశానం గతిర్మే భవ భూయసీ ||
3౭. శ్రీశఙ్ఖః -
ఇత్యేవం ప్రలపంతీ తాం కృపణాం తరుణీమణిమ్ |
ప్రాహ గమ్భీరయా వాచా శఙ్కరో లోకశఙ్కరః ||
3౮. అయి వత్సే మదీయేస్మిన్ లిజ్జే మాం సార్వకాలికమ్ |
ఆరాధయ యథాన్యాయం స్నాత్వా తామ్రానదీజలే ||
౩౯. కాలేన తే ప్రదాస్యామి మత్సాయుజ్యం మహోదయమ్ |
అద్య దక్షిణ వాహిన్యాం తామ్రాయాం కృతమజ్జనాః ||
౪౦. యే మాం పశ్యన్తి వై మర్త్యాః తేషాం క్వాపి న మర్త్యతా |
ఇత్యుక్తోపరతః శమ్భుః తస్మిన్ లిజ్జమహామణౌ ||
౪౧. వివేశ సోమయా గౌర్యా స్తూయమానః సురాసురైః |
సాపి నిత్యం వరారోహా నియమైః దుష్కరైః శివమ్ ||
౪౨. నినాయారాధయన్తి తం యోగినీ కాలసఙ్ఖయమ్ |
తావత్సాధ్యో దేవముఖ్యః ద్యుమాన్ నామ మహాయశాః ||
౪౩. పరీత్య భారతీం భూమిం కౌతుకాలోకనేచ్ఛయా |
క్రమేణ తామ్రామాసాద్య మలయాద్యాసముద్రకమ్ ||
౪౪. అటమానో దదర్శాగ్రే తస్మిన్ విద్యుల్లతామివ |
ఆవిష్టమదనోఽభ్యేత్య తామేతాం తు తపస్వినీమ్ ||
౪౫. గ్రహీతుముత్సుకో భూత్వా ధర్షణాయాన్వధావత |
తపఃశక్త్యానయా కోపాత్ దూరే నిస్సారితః తతః ||
౪౬. స్వర్లోకం ప్రాప కామేన సద్యః పరవశోఽభవత్ |
తద్భ్రాతరో మహాభాగాః శ్రుత్వా తం శోకవిహ్వలమ్ ||
౪౭. కిమేతత్ ఇతి పప్రమ్భుః తతస్సోఽయం వ్యజ్జిజ్ఞపత్ |
తేన సమూభయ సహసా భ్రాతరం దీనమానసమ్ ||
౪౮. సాన్వయిత్వా తు తేవైవ ప్రాపుర్మలయనన్ధినీమ్ |
తత్రైనాం పశ్చిమే తీరే ధ్యాయన్తీం శివసన్నిధౌ ||

౪౯. స్వాహామివాపరామాభాం భాస్కరీమివ నిర్మలామ్ ।
విలోక్య విస్మితాః సాధ్యాః తత్సౌందర్యప్రభాదిభిః ॥
౫౦. వఞ్చితా ఇవ తే సర్వే జగదుః చ పరస్పరమ్ ।
కేయం జాతా కిలాశ్చర్యం విధాతుః సృష్టికౌశలమ్ ॥
౫౧. అదృష్టపూర్వరూపం తు జగన్మోహనహేతుకమ్ ।
ఇన్ద్రనీలమణీచ్ఛాయా కిమస్యాః దేహ సంహతిః ॥
౫౨. అష్టమీచన్ద్రరేఖేవ బాలరేఖా విభాతి నః ।
కమలావాసభవనం కిమసౌ లవనామ్బుజమ్ ॥
౫౩. మృణాలముకురాకారౌ కరౌ కల్పలతోపమా ।
కుచావేతౌ శాతకుమ్భశైలకూటమహోదయమ్ ॥
౫౪. పాదాదికేకపర్యన్తమస్యాః సౌందర్యసమ్భృతమ్ ।
కస్మై విసృష్టా విధినా పుణ్యరాశిః విభూతయే ॥
౫౫. ఏనాం గృహీత్వా తన్వజ్గీం సర్వే వయం అతన్ద్రితాః ।
భోక్ష్యామః క్రమశః చాస్త్రిం సుధామివ దీవైకనః ॥
౫౬. ఇత్థం సర్వేషు తేష్యేషు కల్పమానేషు సాదరమ్ ।
చిన్తామవాప మహతీం సాధ్వసేన తదఙ్గానా ॥
౫౭. అహో మహతి తం భావ్యమస్మాకమధికం కిల ।
మాతా మృతా పితా నష్టః బాన్ధవాః చ న సన్తి హి ॥
౫౮. రక్షితారో న సన్త్యత్ర వినా దేవాత్ మహేశ్వరాత్ ।
దుర్బలస్య విషం నారీ విషం నారీ యతాత్మనః ॥
౫౯. అనాథానాం పునః స్త్రీణాం సౌందర్యం విషముచ్యతే ।
యవత్యః కామినా మన్దాః వాగురాకారిణీమిమామ్ ॥
౬౦. తనుం త్యక్వోమ్యహం వహ్నా వ్యాఘ్రీమివ దురాసదామ్ ।
ఇతి నిశ్చిత్య మనసా దృఢసక్కుల్పమాశ్రితా ॥
౬౧. ధ్యాయన్తీ శివపాదాబ్జం జపన్తీ నృహరేర్మనుమ్ ।
పరిక్రమ్య స్వహోమాగ్నిం ప్రవివేశాహుతిర్యథా ॥
౬౨. తావత్ హాహాకృతం రాజన్ దేవతైః దివి సంస్థితైః ।

- భూతైశ్చ సకలైః కిఞ్చిత్ చకమ్పే చ వసున్ధరా ॥
౬౩. ఆశ్రమానోకహస్థానం ఆరావైరివ పక్షిణామ్ ।
తటద్వయీ తదా నద్యాః రురోద కరుణామయీ ॥
౬౪. ఇత్థం భూతేషు సర్వేషు పతితాయాం హుతాశనే ।
అనుకమ్పాకమ్పమానాత్ లిఙ్గాత్ ఆవిరభూత్ శివః ॥
౬౫. శూలటఙ్కవరాభీతిపరిష్కృతమహాభుజః ।
స్తూయమానో మహాసిద్ధైః సాధ్యాన్ ఆహాతిమన్యునా ॥
౬౬. మహాపాపతరం కర్మ యుష్మాభిర్మూఢబుద్ధిభిః ।
మదగ్రేఽపి విశేషేణ విహితైః ప్రాకృతైరపి ॥
౬౭. తస్మాత్ న స్వర్గతిర్న భూయాత్ మహతాఙ్గాబలాత్ మమ ।
ఇత్యుక్త్వా భగవాన్ శమ్భుః తేన సంరక్తోచనః ॥
౬౮. హుఙ్కారేణైవ తాన్ సర్వాన్ సాధ్యాన్ దేవాన్ తదాశ్రమాత్ ।
దురముత్సారయామాస తూలరాశిమివానలః ॥
౬౯. సా దగ్ధరూపా తన్వజ్ఞీ తేజోరూపో హుతాశనాత్ ।
వినిష్క్రమామ్యుర్బరేణైవ సర్వేషాం పశ్యతాం తదా ॥
౭౦. సంప్రాప హృదయం శమ్భోః తదద్భుతమివాభవత్ ।
ఏవం తామనుశాస్యాదిగురుః గఙ్గాధరో విభుః ॥
౭౧. వివేశ తస్మిన్ విమలే లిఙ్గే దేవవరార్చితే ।
తేఽపి సాధ్యాః భయావిష్టాః సన్తప్తారః తస్య మన్యునా ॥
౭౨. తస్మిన్ విష్ణువనే విష్ణుం శరణం జగ్మురాతురాః ।
త్రిణదీసఙ్గమమభ్యేత్య ఆర్తిమాపుః దురత్యయామ్ ॥
౭౩. కిం కర్తవ్యం ఇహాస్మాభిః కామమోహాలసాత్మభిః ।
నహ్యన్యో రక్షితా లోకే శరణ్యాత్ మాధవాత్ ఋతే ॥
౭౪. తస్మాత్ తమాపచ్ఛరణం శరణాగతవత్సలమ్ ।
యాస్యామః సర్వదా సోఽయం పాలయిష్యతి నో విభుః ॥
౭౫. ఇతి నిశ్చిత్య తే సర్వే తత్రైవ హరిసన్నిధౌ ।
తపస్తేషుర్మహారాజన్ నియమైర్దుష్కరైరపి ॥

౭౬. ఏవం వర్షశతే పూరే సస్తుష్టః కమలాపతిః ।
ప్రాదురాసీత్ పురస్తేషాం స్మయమానముఖామ్బుజః ॥
౭౭. శ్రీభగవాన్ -
ప్రీతోఽస్మి సహసా చాహం వృణుతాభీప్సితం వరమ్ ।
సాధ్యాః -
భగవన్ యది సస్తుష్టో వరాహా యది వా వయమ్ ॥
౭౮. శివకోపాభూతాన్నః త్రాహి దేవ దయానిధే ।
శ్రీభగవాన్ -
నైవ శ్రేయాంసి జాయన్తే శివచిత్తాపరాధినామ్ ॥
౭౯. తస్మాత్ ఉపాయం వక్ష్యామి యేన శ్రేయో భవిష్యతి ।
వ్రతం పాశుపతం నామ మహాపాతకనాశనమ్ ॥
౮౦. శివప్రీతికరం పుణ్యం యో ధత్తే భువి మానవః ।
యదనుష్ఠానమాశ్రేణ ప్రయాన్తి శివతుల్యతామ్ ॥
౮౧. ఇతి తేషాం దదావాదిపూరుషో విధినా స్వయమ్ ।
తేఽపి తస్మాత్ గురోర్విష్ణోః ప్రాప్య పాశుపతం వ్రతమ్ ॥
౮౨. తేన దేవం సమానర్చుః ఆశుతోషముమాపతిమ్ ।
తేషాం పురస్తాత్ వ్రతినాం ప్రాదుర్భూతో వృషధ్వజః ॥
౮౩. ముఖ్యత్వం సర్వదేవానాం కామరూపాతిసమ్పదః ।
బుద్ధిం చ సాత్వికీం జ్ఞానం ముచ్యన్తే తేన జన్తవః ॥
౮౪. సంసారసాగరాత్ ఘోరాత్ దదౌ బ్రహ్మప్రకాశకమ్ ।
ఇత్థం దత్వా వరం తేభ్యః ప్రసన్నః స ఉమాపతిః ॥
౮౫. ప్రాహ భూయోఽపి తాన్ వాచా ప్రీణయిత్వా పునఃపునః ।
శ్రీశివః -
భవద్భిః యత్ర తామ్రాయాం స్నానం త్రిషవణం ముదా ॥
౮౬. సాధ్యతీర్థమితి ఖ్యాతం భూయాత్ తన్నదనుగ్రహాత్ ।
కన్యారూఢే దినకరే క్షీయమాణే నిశాకరే ॥
౮౭. త్రిపంచుతిభ్యపుణ్యాః పితృదేవప్రియక్కురాః ।
తస్మిన్ కాలే సకృద్వాపి తీర్థేఽస్మిన్ కృతమజ్జనాః ॥

౮౮. శ్రాద్ధదేవార్చనం వాపి యే కుర్వన్తి వ్రతాదికమ్ |
తేషాం భుక్తిం చ ముక్తిం చ ప్రదాస్యామ్యహమేవ హి ||
౮౯. మామామర్చ్య యథాయోగం జప్త్వా పఞ్చాక్షరం మనుః |
అష్టాక్షరమనుం వాపి జప్త్వా సమూజ్య కేశవమ్ ||
౯౦. ప్రాప్నోత్యపునరావృత్తిం పదమానన్దలక్షణమ్ |
ఇత్యుక్తాన్దర్శితే దేవే తే దేవాః సాధ్యసంజ్ఞితాః ||
౯౧. పూర్ణకామాః సమామన్త్య జగ్ముర్స్వర్లోకమద్భుతమ్ |
రాజన్ భూయః కథా కాచిత్ పుణ్యా పౌరాణికీ హరేః ||
౯౨. తామిమామఖిలాఘోషశమనీం శ్రోతుమర్హసి |
సాధ్యానాం దేవముఖ్యానాం క్షేత్రస్మిన్ వైమిశోపమే ||
౯౩. ఆశ్రమం చన్ద్రమాలిన్యాః సాక్షాత్ నారాయణాత్మకమ్ |
దశావతార తీర్థాఖ్యం తుల్యం మన్దాకీనీజలైః ||
౯౪. మాఘే తు రథసప్తమ్యాం యే నద్యాం కృతమజ్జనాః |
దశావతారమూర్తీనాం జప్త్వా నామాని భూపతే ||
౯౫. నమస్కృత్వా దినకరం బ్రహ్మభూయాయ కల్పతే |
వీరసేనః -
భూయోహం శ్రోతుమిచ్ఛామి కథామేనాం తు విస్తరాత్ ||
౯౬. కా వేయం కస్య వా పుత్రీ యోగినీ చన్ద్రమాలినీ |
దశావతారతీర్థాఖ్యం తత్తీర్థం శంస్యతే కథమ్ ||
౯౭. ఏతత్సర్వమశేషేణ వద విస్తరతో గురో |
శఙ్ఖః -
హస్త తే కథయిష్యామి కథాం కౌతూహలావహామ్ ||
౯౮. యస్యాః శ్రవణమాత్రేణ న భూయో జాయతే నరః |
అగ్రహారో మహానాసీత్ నామ్నా మణిమహోదయః ||
౯౯. తామ్రాయాః పూర్వభాగే తు నానాజనసమాశ్రయః |
వేదవిద్భిః మహాసిద్ధైః యాయజుకైః మనస్విభిః ||
౧౦౦. క్షేత్రం క్షేమకరం నృణాం ధనధాన్యసమన్వితమ్ |
తత్ర కశ్చిత్ మహాతేజా యజ్వా వేదవిదాం వరః ||

౧౦౦. బ్రాహ్మణో నామ తేజస్వీ సమృతో వాసమాతనోత్ |
తస్య కాలేన సజ్ఞాతః పుత్రో మిత్రసఖాభిధః ||
౧౦౧. శుశ్రూషమాణః పితరో నినాయ కతిచిత్ సమాః |
ఏతస్మిన్నస్తరే కేచిత్ శైలూషానాట్యలమ్పటాః ||
౧౦౩. స్త్రీభిః కాఞ్చనరూపాభిః తరుణీభిః సమన్వితాః |
నన్యతుర్విధైః చిత్రైః తాలరాగలయాన్వితైః ||
౧౦౪. తత్రైకాం తరుణీం తన్వీం విద్యుద్వల్లిమివాపరామ్ |
దృష్ట్వా తు మదనావిష్టః సోఽయం మిత్రసఖో యువా ||
౧౦౫. తాం యయాచే తు రమణీం సాపి తం ప్రేక్ష్య సమృతా |
విహాయ బన్ధూన్ సుస్నిగ్ధాం తామాదాయ వరాఙ్గానామ్ ||
౧౦౬. దేశాత్ దేశాన్తరం ప్రాప కులధర్మాన్ విహాయ తు |
తత్ర తత్ర సమభ్యస్య గాననాట్యాదికం తయా ||
౧౦౭. నానారూపధరో వేషభూషాభాషణచారుభిః |
రజ్జయిత్వా జనపదాన్ తేభ్యో గృహ్లాన్ ధనం బహు ||
౧౦౮. శిష్యైః ప్రశిష్యైః భృత్యైః చ బలీవర్తైః చ రాసభైః |
ఝల్లిమృదఙ్గనిస్సానపణవానకగోముఖైః ||
౧౦౯. ఘోషయన్ గాయమానః చ పూజ్యమానః చ భూమిషైః |
సమన్తాత్ భారతీభూమిం పరిచక్రామ హర్షయన్ ||
౧౧౦. ఏవం సజ్ఞానరమాణః తు శనైః కాశ్మీరమాప సః |
తద్దేశభూపతిః కోఽపి కుఙ్కుమాఙ్కు ఇతీరితః ||
౧౧౧. తత్ మిత్రసఖమాహూయ బహుమానపురస్కరమ్ |
తేన విస్తార్యమాణాని కౌతుకాన్ యది కౌతుకీ ||
౧౧౨. దదర్శ మన్త్రిసామన్తైః సేనాధ్యక్షపురోహితైః |
మత్స్యావతారవేషేణ జనలోచనహారిణా ||
౧౧౩. ప్రథమం తోషయామాస రాజానం తత్ర సంసది |
తథా కామరూపేణ వరాహేణ తతః పరమ్ ||
౧౧౪. వపుషా సృహరేరాది వామనాకృతినా తథా |
నామ(రామ)త్రయవతారైః తు యాదవేన్ద్రావతారతః ||

౧౧౫. తదైవ కల్కివపుషా నటిత్వా జనసంసది ।
 సస్తుష్టాత్ భూపతేః ప్రాప్య వసురత్పథనాదికమ్ ॥
౧౧౬. సహానుయాయుభిః భూయః స్వం ప్రాప శిబిరం నిజమ్ ।
 ఏవం గతే తు శైలూషే తాః చ రాజ్ఞః కుమారికాః ॥
౧౧౭. రూపయౌవనసమ్పన్నా సా నామ్నా చన్ద్రమాలినీ ।
 తమేనం చకమే కాన్తం శైలూషం వేషధారిణమ్ ॥
౧౧౮. మూర్చ్ఛామవాప మహతీం విషమాయుధలక్షణామ్ ।
 ముక్తలీలామనాహారాం భూతావిష్టామివస్థితామ్ ॥
౧౧౯. తామేనాం తత్సఖీ కాచిత్ ఉపసృత్యాన్తికం రహః ।
 పప్రచ్ఛ వినయోపేతా ప్రీణయన్తీ మృదూక్తిభిః ॥
౧౨౦. కాయేన మనసా వాచా విద్యయా వా ధనేన వా ।
 తోషయిష్యామ్యహం సర్వం యత్రే మనసి కాఙ్గితమ్ ॥
౧౨౧. ఇతి తస్యాః వచః శ్రుత్వా నైషా ప్రాహ ప్రియాం సఖీమ్ ।
 సఖి తే కథయిష్యామి యో మామాధిర్దహత్యలమ్ ॥
౧౨౨. వక్ష్యామి తదశేషేణ రహస్తత్ అవధార్యతామ్ ।
 కోమలాకారపుమాన్ సోఽసౌ విష్ణోః చారుసువేషధృత్ ॥
౧౨౩. యోఽసౌ శైలూషకే లోకే ఏకః పరమాశ్చర్యమూర్తిమాన్ ।
 సోఽయం దహతి మామన్తర్వేషభూషణభాషణైః ॥
౧౨౪. తస్మిన్ లబ్ధ్వైవ రమణే జీవామ్యేవ హి నాన్యథా ।
 ఇతి తస్యాశయం జ్ఞాత్వా నేయం మాయావిలాసినీ ॥
౧౨౫. విద్యయా కర్షయామాస రాత్రౌ మిత్రఖాభిధమ్ ।
 తయా సా యోజయామాస రత్యానజ్గమివ క్షణాత్ ॥
౧౨౬. తం లబ్ధ్వా విస్మయావిష్టా నరవర్యం నృపాత్మజా ।
 రమయామాస లీలాభిః తదానజ్ఞాకమోక్తిభిః ॥
౧౨౭. స తు ప్రీతమనా సోఽపి సమాలింజ్యాన్గనామణిమ్ ।
 సుధాతరజ్గణీపూరధారామాహ గిరం ప్రియామ్ ॥
౧౨౮. అకార్యమిదమావాభ్యాం శ్రేయసే న వరాజ్గనే ।

చోరవత్ నృపతేరన్తః పురే హన్త దురాసికా ॥

౧౨౯. ఇయమాపత్ప్రసూః పుంసామంసాసక్తేవ పన్నగీ ।

మనీషితస్య తన్వజ్ఞీ మహతః తవ సిద్ధయే ॥

౧౩౦. బుద్ధిం ప్రబోధాయాం యద్య వయస్యామివ సమ్మతామ్ ।

అలక్ష్యమాణా కల్యాణి తథా త్వం త్రిదశైరపి ॥

౧౩౧. సమాగచ్ఛ సకాశం మే లక్ష్మీ సుకృతినాం యథా ।

ఇత్యుక్తాః తల్లటాగ్రే దత్వా తిలకమద్భుతమ్ ॥

౧౩౨. మాయావీ చ స్వయం ప్రాయాత్ అదృశ్య స్వజనం క్షణాత్ ।

ఇత్థం తస్మిన్ మిత్రసఖే ప్రయాతే ప్రాణవల్లభే ॥

౧౩౩. సాధనాని సమాధాయ భూషణాన్యమ్బరాణి చ ।

భక్యభోజ్యపదార్థాని జనైః సర్వైరలక్షితా ॥

౧౩౪. యత్రాసౌ వర్తతే జారః తం దేశం ప్రాప సత్వరమ్ ।

పరిరేభే చ బాహుభ్యాం రతిం చిత్తభవో యథా ॥

౧౩౫. తతః స పరివారాణి సముత్థాప్య తు సాధనైః ।

వినిష్క్రమ్య పురాత్తస్మాత్ తయా సాకమదృశ్యయా ॥

౧౩౬. శనైః శనైః అతిక్రమ్య పురగ్రామాదికాన్ బహూన్ ।

కాశ్మీరాన్ నైషధాన్ సాల్యాన్ సిన్ధుసౌవీరకేకయాన్ ॥

౧౩౭. స ప్రాప సర్వతోభద్రాం భద్రశ్రీసర్వభూషితా ।

పాణ్డ్యభూపురుహూతస్య భుజతేజోభిరర్చితా ॥

౧౩౮. యత్ర నానామణిస్తోమకరుణారుణవాహినీ ।

తామ్రపర్ణీ మలయజా జయతే పావనీ నృణామ్ ॥

౧౩౯. పాణ్డ్యభూమిం సమాసాద్య స్వదేశం విష్ణుకాననే ।

చకార వసతిం తీరే తామ్రాయాః పూర్వరోదసి ॥

౧౪౦. రమమాణః తయా సార్థం భుజ్జానః స్వమనోరథాన్ ।

నినాయ కాలం విషయం భగవన్నామకీర్తనే ॥

౧౪౧. కదాచిత్ జారమాహైషా తరుణీ చన్ద్రమాలినీ ।

భవతా దర్శితాన్యాదౌ హరేరద్భుతకర్మణః ॥

౧౪౨. దశావతారరూపాణి ద్రష్టుమిచ్ఛామ్యహం ప్రభో |
తేన తేన స్వరూపేణ స్వానురూపా స్వలక్ష్మితా ||
౧౪౩. రన్తుమిచ్ఛామి చైకావై పరో మే నాద్య కాఙ్క్షితః |
ఇతి పృష్టః తయా తన్వ్యా స్రీతోఽసౌ తత్తథాకరోత్ ||
౧౪౪. అనుస్యూతరతిధ్వస్తః సమస్తేన్ద్రియపాటవః |
శనైరేనం క్షయం ప్రాప శోషితాశేషశోణితః ||
౧౪౫. ఇత్థం సంక్షీణసత్వస్య కామాసక్తస్య దుర్మతేః |
శరీరాత్ అపలాయన్త కుత్సితా ఇవ చాసవః ||
౧౪౬. మృతే తస్మిన్ మహారాజ సా నారీ శోకవిహ్వలా |
రురోద సుస్వరం దీనా హా హతాస్మీతి వాదినీ ||
౧౪౭. కుతో మే రాజభవనం క్వ భృత్యా చ బాన్ధవాః |
కిం కరిష్యామి కం యామి కో వా మే రక్షితా భవేత్ ||
౧౪౮. ఇతి చింతాకులాం దృష్ట్వా మరణే కృతనిశ్చయా |
మహాప్రవాహవేలాయాం తామ్రాయాం ప్రావిశత్ శుభా ||
౧౪౯. వికృష్యమాణా తస్యైవ ధ్యాయన్తీ రూపమద్భుతమ్ |
హరేర్దశవిధం స్నిగ్ధం మనోజ్ఞం జారకల్పితమ్ ||
౧౫౦. హరిః కారుణికః తావత్ దృష్ట్వా తాం మరణోన్ముఖీమ్ |
కృపయాగత్య వేగేన వృద్ధబ్రాహ్మణవేషవాన్ ||
౧౫౧. ఉద్ధారయన్ కరాభ్యాం తాం పరిమృశ్య వరప్రదః |
ప్రీణయన్ మధురైర్వాక్యైః వ్యాజహార గిరం వధూమ్ ||
౧౫౨. హరిః -
యముద్దిశ్య పరం భీరు పతితా శోకసాగరే |
తమేనం శరణం శీఘ్రం ద్రష్టుమర్హసి హృష్టవత్ ||
౧౫౩. ఇత్యుక్త్వా వాసుదేవాఖ్యం మన్తం తు ద్వాదశాక్షరమ్ |
సాంఘం సముపదిశ్యావ్యై జపేత్యన్తరథాత్ ద్విజః ||
౧౫౪. తతః పరమసంహృష్టా విశ్వస్తా విప్రవాక్యతః |
నానారూపధరం దేవమచ్యుతం వనమాలినమ్ ||

౧౫౫. దశావతారరూపేణ భావయంతం జగత్త్రయమ్ ।
 ధ్యాయన్తీ స్వాస్తవమస్తస్థం జజాపైగ్రామానసా ॥
౧౫౬. స్నాత్వా త్రిషవణం తీర్థే నియతా చన్ద్రమాలినీ ।
 న జల్పతి న నిద్రాతి న కరోత్యపరాం క్రియమ్ ॥
౧౫౭. త్వగస్థిగాత్రశేషాణ్ణీ పూజయామాస కేశవమ్ ।
 ఇత్థమబ్ధత్రయే జాతే ప్రాతః స్నాత్వా మహానదీమ్ ॥
౧౫౮. మాఘస్య శుక్లద్వాదశ్యాం ధ్యాయన్తీ జపమాతనోత్ ।
 తావదావిరభూత్ పుష్పవృష్టిరమృరవర్తమానా ॥
౧౫౯. దేవదుస్తుభినిర్హోషః శుశ్రువే పటహస్వనైః ।
 విలోకయన్తీ గగనమద్రాక్షీత్ ఆర్కసన్నిభమ్ ॥
౧౬౦. విమానమద్భుతాకారమనేకప్రమదాకులమ్ ।
 తన్మధ్యే దశధా భిన్నం రూపాలఙ్కారభూషితమ్ ॥
౧౬౧. హరిం చతుర్భుజం కాంతం శఙ్ఖచక్రగదాధరమ్ ।
 అనేకకోటికన్దర్పలావణ్యామృతవారిధిమ్ ॥
౧౬౨. స్వకాముకసమాకారం స్వరహాసావలోకనైః ।
 ఉపలక్షితసర్వాణ్ణం దృష్ట్వానన్దమవాప సా ॥
౧౬౩. తత్ర జగ్ముః సురాః సర్వే బ్రహ్మరుద్రపురోగమాః ।
 స్తువన్తి స్తుతిభిః విష్ణుం హర్షయన్తో గిరా వధూమ్ ॥
౧౬౪. తత్ర దేవో మహాదేవో మహావృషభమాస్థితః ।
 ఏనామాహలూయ తన్వజ్ఞీం వ్యాజహార మహేశ్వరః ॥
౧౬౫. శివః -
 శ్రుణు వత్సే మహాభాగే తపస్విని నృపాత్మజే ।
 పశ్య త్వామాగతం భాగ్యం మహతః తపసః ఫలమ్ ॥
౧౬౬. ఆరాధితః త్వయా విష్ణుః మన్త్రేణ మహతా చిరమ్ ।
 సమృద్ధకామాం త్వాం కర్తుమాగతో లోకపూజితః ॥
౧౬౭. సోయం మిత్రసఖో దేవః దుర్విసీతోఽపి కేవలమ్ ।
 తవైవ తపసా నూనం దేవభావముపాగతః ॥

౧౬౮. అనేన సహ సంయుక్తాః వైకుణ్ఠపరమాద్భుతే |
ప్రశంసన్తి సురాస్పర్వే సనకాద్యాః చ యోగినః ||
౧౬౯. తామ్రామ్భసి సకృత్ స్నాత్వా తీర్థే సత్పుణ్యగౌరవే |
మమాపి విష్ణోర్నామాని జపంతః కృతమజ్జనాః ||
౧౭౦. తే యాన్తి పరమానందం తద్విష్ణోః పరమం పదమ్ |
చన్ద్రమాలిని పశ్య త్వం సంస్థితాన్ అమృరే సురాన్ ||
౧౭౧. మత్స్యమూర్తిరసౌ శ్రీమాన్ కూర్మమూర్తిరసౌ హరిః |
యస్య వరాహరూపోఽయం నృహరిః దానవాన్తకః ||
౧౭౨. లోకమాతా వామనోఽయం భార్గవః క్షత్రభజ్జనః |
పశ్య దాశరథిం రామం యమాహుః తారకం బుధాః ||
౧౭౩. ఆకృష్టయమునాపూరం రామం మాం వపురాస్థితమ్ |
యేన లోకాః త్రయః కృత్వాః భవన్తి హి నిరామయాః ||
౧౭౪. తమేనం గోపికాకాన్తం కృష్ణం కమలలోచనమ్ |
పశ్య పశ్య మహాభాగే త్వత్ప్రియార్థమిహాగతమ్ ||
౧౭౫. హయగ్రీవమముం యేన నిర్మైచ్చా కల్పితా మహీ |
కురు ప్రణామమేతేషాం కురు స్నానమిహోదకే ||
౧౭౬. సమారోహ విమానం త్వం మహాదేవేన శాసితా |
వద్ధాజ్ఞలిపుటా తస్మి జయ శమ్భో హరే విభో ||
౧౭౭. పాహి పాహీతి జల్పవ్రీ మమజ్ఞామ్భసి నిర్మలే |
సముత్తస్థే తదా తస్మాత్ తీర్థాత్ ఆర్తిహరాత్ నృణామ్ ||
౧౭౮. సూర్యవైశ్వానరాకారా తరుణీ తనుమధ్యమా |
అనజ్గరాజపనితామధఃకృత్య స్వచర్చసా ||
౧౭౯. పూజ్యమానామరగణైః ఆరురోహ రథోత్తమమ్ |
మహాకన్దర్పసౌన్దర్యసిన్ధుం మిత్రసఖాభిధమ్ ||
౧౮౦. చిరాయ కాఙ్గితం కాన్తమవాప తపసః ఫలమ్ |
తావేతౌ దమ్పతీముఖ్యౌ రతికామావివాపరౌ ||
౧౮౧. దేవాన్ ప్రణమ్య దేవర్షిన్ విమానేనాతిరంహసా |

జగ్గుతుః పరమం లోకం పునరావృత్తివర్జితమ్ ॥

౧౦౨. శివో ముకుందో భగవాన్ బ్రహ్మలోకపితామహః ।

సముపస్పృశ్య తత్తీర్థం జగ్గుర్దేవైర్యథాగతమ్ ॥

౧౦౩. ఇత్థం నిగత్య మహతీం శ్రుతిమాలిమాలాం

పుణ్యాం కథాం నృపవరాయ మహాతపస్వి ।

బద్ధాఙ్గులిర్మలయజాం మనసా ప్రణమ్య

తూష్టిమభూత్ నిమిషమేష మహానుభావః ॥

౧౦౪. యస్త్యేనాం సకలజనాఘపఙ్కప్రజ్ఞోభప్రకటితజాహ్నువీప్రవాహామ్ ।

యే మర్త్యాః శ్రవణపుటేన ధారయన్తే తే ముక్తాః పరమకథాసుధాం మునీన్ద్రాః ॥

ఇతి షష్ఠితమః అధ్యాయః ।

Pro.Total = 5619 + 184 =5803.

ఏకషష్ఠితమః అధ్యాయః

శ్రీవైకుణ్ఠాది శ్రీపురాది క్షేత్రమాహాత్యమ్ ।

౧. శఙ్ఖః -

రాజన్ కలిమలధ్వాన్తవిధ్వంసనవినోదినీమ్ ।

ఆకర్ణయ కథాం పుణ్యాం వక్ష్యమాణాం మయాధునా ॥

౨. తస్మాద్విష్ణువనాత్ పుణ్యాత్ పురతో మహదద్భుతాః ।

నవస్థానాని విష్ణోః చ ముక్తీదాః చ మహీపతే ॥

౩. బ్రహ్మశ్రమం నామ వనం మహామునినిషేవితమ్ ।

యత్ర వైకుణ్ఠకైలాసౌ ప్రకాశేతే మహోదయౌ ॥

౪. రోమశేనార్చితః శమ్భు ఉమయా సహ జాయతే ।

రోమశాఖ్యం తీర్థముఖ్యం తామ్రాయాం సంప్రదృశ్యతే ॥

౫. తత్ర స్నాత్వా మహాదేవం ప్రణమ్య గిరిజాసఖమ్ ।

ఇహ లోకే సుఖీ భూత్వా నిర్ముక్తాశేషకీల్పిషః ॥

౬. దేహాన్తే శామ్భవం లోకం గచ్ఛన్తి మనుజా ధ్రువమ్ ।

తత్ర నారాయణః సాక్షాత్ సాన్నిధ్యం కురుతే సదా ॥

౭. కలశీతీర్థసంజ్ఞం తు తీర్థం జాగర్తి పావనమ్ ।

యదముఖకణికాపానాత్ స్నానాత్ సంస్పర్శనాత్ అపి ॥

౮. బ్రహ్మహా ముచ్యతే పాపైః కిమన్యే పాపినో నరాః ।
అహఙ్కారహృతాన్ వేదాన్ జ్ఞానవిజ్ఞానహేతుకాన్ ॥
౯. యత్రారాధ్య హరిం భక్త్యా భూయస్తాన్ ప్రాప పద్మభూః ।
యదృచ్ఛయా సమాగత్య పాపినోఽపి తదాశ్రమమ్ ॥
౧౦. జాయన్తే వైవ భూయన్తే నాత్ర కార్యా విచారణా ।
తతోఽపి కిఞ్చిదగ్రే క్రేత్రం తు విజయాసనమ్ ॥
౧౧. పురా సఙ్కుచితానాం మ్లేచ్ఛానాం శతకోటయః ।
జితా తద్దేశరాజానం ప్రతాపాజగదసంజ్ఞితమ్ ॥
౧౨. రాజ్యం చక్రుః స్వయం మ్లేచ్ఛాః దుర్విసీతాః సమాగతాః ।
మణలూరుపురం గత్వా రాష్ట్రకోశబలైః సహ ॥
౧౩. పలాయమానో విపినం ప్రవివేశ భయఙ్కరమ్ ।
పూర్వభాగే తు వైకుణ్ఠే తామ్రాయా ఉత్తరే తటే ॥
౧౪. నివాసాయ స్థలం కృత్వా పూజయామాస కేశవమ్ ।
తావదావిరభూత్ విష్ణుః పురతో పాణ్డ్యభూపతేః ॥
౧౫. శఙ్ఖచక్రగదాపద్మపరిష్కృతచతుర్భుజః ।
కిరీటముకుటాద్యైశ్చ భూషితో భూషణోత్తమైః ॥
౧౬. శ్రియా భూమ్యా సేవమానో దేవతైః సనకాదిభిః ।
స్వాసనాత్ ఆసనం దివ్యమాదాయ మణిభాస్వరమ్ ॥
౧౭. కృత్వా స్వాక్షే సమారోప్య రాజానం కరుణానిధిః ।
తామ్రతోయం సమానీయ పాణ్డ్యజన్యేన పాణినా ॥
౧౮. అభిషిచ్యాప్యనుగ్రాహ్య తత్రైవాన్తరధీయత ।
తావత్ రాజ్ఞః పాణ్డ్యపతేః విస్మయావిప్లవేతసః ॥
౧౯. సింహాసనస్య పాదేభ్యః నిస్సృతాః శతకోటయః ।
యోధాః చ పరమాయతాః నానాశస్త్రాస్త్రవేదినః ॥
౨౦. తే గత్వా మ్లేచ్ఛనికరం హత్వా సబలవాహనమ్ ।
ప్రతాపాజ్ఞదనామానం మణ్ణూరుపురోత్తమే ।
౨౧. తమేవ చక్రుః రాజానం సర్వే ముముదిరే జనాః ।

తావద్దేవాః సగన్ధర్వాః బ్రహ్మారుద్రపురోగమాః ॥

౨౨. వికీర్య పారిజాతస్య కుసుమైరవసీతలమ్ ।

విజయాసననామానం తుష్టువుఃపురుషోత్తమమ్ ॥

౨౩. తీర్థం తు పాఞ్జాజన్యాఖ్యం క్షేత్రం తు విజయాసనమ్ ।

పశ్యన్తః చ నిమజ్జన్తో న పునర్గర్భవాసినః ॥

౨౪. తస్యైవ నికటే పూర్వే భూమిపాలాభిధే హరిః ।

అద్యాపి వరదః శేతే శేషపర్యజ్కుసంజ్ఞితే ॥

౨౫. భూమిపాలమితి స్తోత్రే స్తువన్తి సనకాదయః ।

పురా భార్గవకోపేన హన్యమానే తు సర్వతః ॥

౨౬. భీతః తదా పాణ్డ్యపతిః తత్రారాధ్య జనార్దనమ్ ।

అయాచత రహఃస్థానం నివాసాయ హి నిర్భయమ్ ॥

౨౭. దత్వాభయం నృపయాస్మై పాణ్డ్యరాజాయ సాదరమ్ ।

తమేనం హరిధామాఖ్యం సపుత్రజ్ఞాతిబాన్ధవమ్ ॥

౨౮. సమాదాయ కరామ్భాజైః స్వముఖ్యైః ప్రాక్షిపత్ క్షణాత్ ।

స తత్కుక్షివివరం సంప్రవిశ్య మహీపతిః ॥

౨౯. దదర్శ సర్వతోభద్రం రాజ్యం నయనభూషణమ్ ।

తామ్రాం చ మలయాద్రిం చ మణలూరుపురం తథా ॥

౩౦. తత్ర గత్వా స్వభవనం రాజ్యం చక్రే మహీపతిః ।

హరిః స్వయం పాణ్డ్యమహీం జగోపాపాయతః ప్రభుః ॥

౩౧. ఇత్థం సహస్రే శరదామపయాతే శనైశ్శనైః ।

జామదగ్స్యః తదా రామో విరతః క్షత్రియక్షయాత్ ॥

౩౨. కాశ్యపాయ మహీం దత్వా న్యస్తశస్త్రో జితేన్ద్రియః ।

ప్రాప్యశైలం మహేన్ద్రాఖ్యం స చక్రే తప ఉత్తమమ్ ॥

౩౩. తతః కుక్షిగతం భూపమాస్యాత్ నిర్వాస్య భూతలే ।

మణలూరుపురే చక్రే రాజానం సహ బన్ధుభిః ॥

౩౪. ఇత్థమస్య హరేర్లిలాం దృష్ట్వా దేవాః సవిస్మయాః ।

అవకీర్యామృరాత్ పుష్పాణ్యానరుచ్ఛః సనకాదిభిః ॥

- 3X. తత్ర హర్షాభిధం తీర్థం మజ్జితాం పాపనాశనమ్ ।
తత్ర స్నాత్వా హరిం దృష్ట్వా సర్వాన్ కామనవాప్పుయాత్ ॥
3౬. తదగ్రే యుగ్మలస్థానం దేవదేవస్య శార్ఙ్గణః ।
పురాశ్వినౌ అశ్వినుతౌ యజ్ఞభాగవివర్జితౌ ॥
3౭. తామ్రాయా ఉత్తరే తీరే కృత్వాశ్రమపదం నిజమ్ ।
పూజయామాసతుర్దేవం గురూక్షేవ వర్తమానా ॥
3౮. ఇత్థమబ్ధశతం పూర్ణం భక్త్యా చార్చయతః తయోః ।
ద్విధాభూతః ప్రాదురభూత్ వరదో గరుడధ్వజః ॥
౩౯. వరేణ చన్ద్రయామాసః వన్రాతే తౌ తమీశ్వరమ్ ।
ప్రసీద భగవన్ విష్ణో ప్రసీద కరుణానిధే ॥
౪౦. యది తుష్టోఽసి తపసా యద్యావాం వరోచితే ।
త్రయస్త్రింశత్సురగణాః కోటయః కాశ్యపాత్మజాః ॥
౪౧. ఏతేషు గణ్యమానేషు ముక్యావావాం న సంశయః ।
తథాపి శక్రః కోపేన యజ్ఞభాగం న దత్తవాన్ ॥
౪౨. భిషజావితీ యద్దోషం ఆవయోః తదపాకురు ।
దేహ్యోవయోర్యజ్ఞభాగం యజ్ఞేషు శ్రుతిచోదితమ్ ॥
౪౩. తత్తథాస్త్వీతి తావుక్త్యాప్యరవిన్దలోచనః ।
దేవానాహూయ దేవేశో భాగం దాతుం సమాదిశత్ ॥
౪౪. ఇతి లభ్యా వరో దస్త్రా దేవేశం పఙ్కజేక్షణమ్ ।
ప్రణమ్య చ పరిక్రమ్య తోషయిత్వా స్తవైరపి ॥
౪౫. సమీయతుః పునః స్వర్గం ప్రాప్తకామావిమౌ యతః ।
తస్మాత్ తత్ అశ్వినీతీర్థే స్నాత్వాశ్విన్యాం దినోదయే ॥
౪౬. దేవేశం పఙ్కజాక్షం చ దృష్ట్వా ముచ్యేత కిల్బిషాత్ ।
యుగ్మలాఖ్యమిదం క్షేత్రమాశ్వినం యః ప్రపశ్యతి ॥
౪౭. తమేనం నైవ బాధన్తే రాజయజ్ఞాదయో గదాః ।
కుత్సితా వా న జాయన్తే న దారిద్ర్యపరిష్ఠతాః ॥
౪౮. యే చాత్ర తీర్థే మజ్జన్తి తే యాన్తి పరమాం గతిమ్ ।
అలక్ష్మ్యత్య శ్రియా తస్మాత్ ఐన్ద్రీమాశామదూరతః ॥

౪౯. హరేరాయతనం పుణ్యం జయతే పరమాద్భుతమ్ ।
 మాయాలాస్యమిదం క్షేత్రం నామ్నా మాయా యత్ర ప్రవర్తితా ।
౫౦. పురా రాథస్తరే కల్పే పుణ్యే సావర్ణికేఽస్తరే ।
 ఆజీరసకులోద్భూతః శ్రుతధామేతి విశ్రుతః ॥
౫౧. పరీత్య సకలాముర్ధ్వం తీర్థయాత్రాపరాయణః ।
 క్రమాత్ ఆగత్య తక్షేత్రం తామ్రాయా ఉత్తరే తటే ॥
౫౨. దృష్ట్వా తు సర్వతోభద్రం శ్రియా సమ్పూర్ణతేజసమ్ ।
 సిద్ధక్షేత్రం పరం జ్ఞాత్వా తత్రాదిష్టః తపో మహాత్ ॥
౫౩. నిరాహారో యతాహారో యతవాక్యాయమానసః ।
 ధ్యాత్వా హృది హృషీకేశం తోషయామాస భక్తితః ॥
౫౪. ఏవం వర్షసహస్రాస్తే తపసారాధితః ప్రభుః ।
 ప్రాదుర్భూతః తమాహూయ వరదో వాక్యమబ్రవీత్ ॥
౫౫. సన్నష్టోఽస్మి మహాభాగ తపసా తేన సాధునా ।
 వరాన్ వరయ భద్రం తే సర్వాన్ కామాన్ దదామి తే ॥
౫౬. శ్రుతధామా -
 భగవన్ కరుణామూర్తే నమస్తుభ్యం శ్రియఃపతే ।
 యది మే వరదోఽసి త్వం వరాహ్లో యద్యహం మతః ॥
౫౭. ద్రష్టుమిచ్ఛామి తే లీలాం కృష్ణమూర్తేః యదోః కులే ।
 అవతారాణి కర్మాణి సస్వర్గారోహణాని ప్రభో ॥
౫౮. ఇతి సంప్రార్థితః తేన బ్రాహ్మణేన స పుమాన్ ।
 దర్శయామాస భగవాన్ నిజలీలాం పురా కృతామ్ ॥
౫౯. అవతారం చ మాయయా యశోదాయాం చ గోకులే ।
 దేవక్యాం సమృద్ధం చైవ హరేరోఽభిజ్ఞేస్త్యమన్దిరే ॥
౬౦. గోకులప్రతియానం చ మాయామాహాత్యదర్శనమ్ ।
 పూతనాప్రాణహరణం శకటసురమోక్షణమ్ ॥
౬౧. తృణావర్తస్య నిధనం యమలార్జునభేదనమ్ ।
 వృన్దావనప్రయాణం చ నిగ్రహం బకరూపిణః ॥

౬౨. అఘాసురవిమోక్షం చ బ్రహ్మహజ్కారనాశనమ్ |
వత్సాసురస్య నిధనం ప్రలమృస్య నిబర్హణమ్ ||
౬౩. ధేనుకస్య వృషస్యాపి శఙ్ఖమాడస్య నాశనమ్ |
హయాసురస్య నిధనం అక్రూరాగమనం తథా ||
౬౪. మథురాయాం ప్రవేశం చ కంసస్యాపి వినాశనమ్ |
కారాగృహాత్ పరిత్రాణం పిత్రోః ప్రీతివర్ధనమ్ ||
౬౫. ఉగ్రసేనాభిషేకం చ మాతులస్య బలక్షయమ్ |
తద్ద్వారకాయాః నిర్మాణం మ్లేచ్ఛనీచవధం పునః ||
౬౬. ఉద్వాహం రాజకన్యానాం నరకాసురమర్ధనమ్ |
నిధనం చేతిరాజస్య ధర్మజక్రతుపాలనమ్ ||
౬౭. కురుక్షేత్రే మహిపానాం కురూణాం చ సమాగమమ్ |
దుర్యోధనాదినిధనం ధర్మపుత్రాభిషేచనమ్ ||
౬౮. పునర్వైకుణ్ఠగమనం ఉద్ధవస్యోపదేశనమ్ |
ఏతాన్యన్యాని పుణ్యాని దృష్ట్వా కర్మాణి శ్శార్ఙ్గిణః ||
౬౯. విస్మయోత్ఫుల్లనయనః పరమానందనిర్భరః |
హర్షగర్భదయా వాచా తుష్టావ పురుషోత్తమమ్ ||
౭౦. ఓం నమస్సత్యసంకల్పవికల్పోల్లాసితాత్మనే |
నిర్గుణాయ గుణావిష్ట కర్మణే బ్రహ్మణే నమః ||
౭౧. సత్యం జ్ఞానమనంతం యత్ ధామ నామాదివర్జితమ్ |
ఓమితు్యపహితాకారమహజ్కారముపాస్మహే ||
౭౨. యతో వాచో నివర్తన్తే మనసాప్రాప్య మాధవమ్ |
హృద్యంతం పరం పశ్యే భద్రస్యావాప్తయే హరిమ్ ||
౭౩. హృషీకం జగతాం సాక్షాత్ శ్రుతయో యత్ ప్రశంసితే |
తమాదిపౌరుషం తేజః ప్రపద్యే వ్యోమలక్షణమ్ ||
౭౪. అలక్ష్యమణ్ణాం గుణినాం బ్రహ్మదీనాం యదైశ్వరమ్ |
మహాప్రపద్యే నిర్మాయం యత్ పరం పరమం హరిః ||
౭౫. యమన్విష్య మహస్తత్త్వమాగమాన్తగిరాం తతిః |
తద్ధామ కామయైకాన్తకలికల్మషనాశనమ్ ||

౭౬. అణోరణీయమాద్యస్తమధ్యవిప్లవవర్జితమ్ ।
అహమారాధయే చిత్తే మాయాజాలవిముక్తయే ॥
౭౭. దేవదేవం మహాదేవం హరిమభ్యుదయేశ్వరమ్ ।
పశ్యామి పరతత్వార్థం నిర్ముక్తాశేషకల్మషమ్ ॥
౭౮. భగవన్ పరితుష్టోఽస్మి మాయాలాస్యప్రదర్శనాత్ ।
అహో విభూతివిస్తారో లీలావైశిష్యలక్షణః ॥
౭౯. పునాతి లోకాన్ గజేవ దర్శనాత్ కీర్తనాత్ అపి ।
ఇతః పరం న శోచామి యేనాహం త్వత్ప్రసాదతః ॥
౮౦. తథా కురు దయాం మహ్యాం త్వామహం శరణం గతః ।
ఇత్థం కాక్షితం జ్ఞాత్వా కరుణామృతవారిధిః ॥
౮౧. భూయ ప్రహర్షయన్ వాచా వ్యాజహార మునీశ్వరమ్ ।
శ్రీ భగవాన్ -
బ్రహ్మాన్ మత్ప్రార్థనాదత్ర వస్తవ్యం భవతా ముదా ॥
౮౨. గార్వస్యం కర్మ కృత్యైవ పుత్రమిత్రధనాదిభిః ।
తతః కాలేన మహతా మత్సాయుజ్యముపైష్యసి ॥
౮౩. మోహోపహమిదం తీర్థం తామ్రాయాః పరమాద్భుతమ్ ।
మజ్జతామేవ జన్తూనాం మత్సాయుజ్యప్రదాయకమ్ ॥
౮౪. సకృత్ అత్రైవ మజ్జంతో ద్రష్టారో మామకీం తనుమ్ ।
న తే భూయః ప్రపద్యన్తే మాయామోహవికల్పవైః ॥
౮౫. ఇత్యుక్తాన్తర్హితే తస్మిన్ భగవత్సమ్ప్రజేక్షణే ।
తత్రైవారాధయామాస యుగానామేకసప్తతిమ్ ॥
౮౬. అన్తే జగామ స మునిః తద్విష్ణోః పరమం పదమ్ ।
నద్యాః తు దక్షిణే భాగే శ్రీదేవ్యాః పరమాద్భుతమ్ ॥
౮౭. శ్రీపురం చేతి విఖ్యాతం హరేరానందవర్ధనమ్ ।
యత్రాదిసిద్ధో భగవాన్ హరిః కారుణ్యమానుషః ॥
౮౮. వేదసిద్ధాన్తసారస్య వక్తా భువనవర్తినామ్ ।
ఆగామిని కలౌ రాజన్ అవతారం కరిష్యతి ॥

౮౯. తీర్థానాం పంచుకం యత్ర తామ్రపర్ణ్యాం ప్రశంస్యతే |
వినిద్రో భుజగేన్ద్రోఽపి చిచ్ఛాపాదపో గతః ||
౯౦. యత్ర క్రీడతి సానన్దం నిత్యం సిద్ధవిహంగమాః |
యత్ర సారూప్యతాం ప్రాప తపసా విహగేశ్వరః ||
౯౧. అన్య క్షేత్రస్య మాహాత్మ్యం మహత్వాత్ సాగరోపమమ్ |
యదత్ర కమలాదేవీ కరోతి కరుణాం ముహుః ||
౯౨. అస్మిన్ సుకీర్త్యమానే తు మాహాత్మ్యే మగ్గలాలయే |
పురా వైకుణ్ఠభవనే హరిర్విశ్వమభ్రో విభుః ||
౯౩. శయానో భోగిపర్యజ్ఞే యోగముద్రాం సముద్వహన్ |
విశ్వత్రాణాయ మహతీం మనీషామభ్యవర్తయత్ ||
౯౪. శ్రియా భూమ్యా హ్రీయా చైవ తుష్ట్యా పుష్ట్యేలోర్జయా |
శ్రద్ధయాశ్రద్ధయా కాన్త్యా సేవ్యమానః సమన్తతః ||
౯౫. మౌలిమజ్గే రమాయాః తు పాదౌ కృత్వా భువో విభుః |
తమేనమాదిపురుషం సిద్ధాశ్చ సనకాదయః ||
౯౬. వైసతేయో భృగుః శఙ్ఖః పాఞ్జుజన్యః సుదర్శనః |
కౌమోదకీ నన్దనశ్చ శార్ణాఖ్యం చ మహద్ధనుః ||
౯౭. ఉపాసాచ్ఛక్రీరే చైతే పార్షదాః చ పృథక్ పృథక్ |
ఋచాం తతిః శుక్లవర్ణా శారికారూపమాస్థితాః ||
౯౮. ఇన్ద్రనీలశిలాకృష్ణపఞ్జరాన్తరవర్జినీ |
తుష్టావ జగదీశానం పురుషం బ్రహ్మపూర్వకమ్ ||
౯౯. గణోఽయం ఇన్ద్రనీలాభో యజుషాం శుకవిగ్రహాః |
తప్తకాచ్ఛనమాణీక్యపఞ్జరస్థోఽస్తువత్ హరిమ్ ||
౧౦౦. అరుణా సామపక్షిః తు కోకిలాకారదర్శనా |
పద్మరాగశిలాజాతపఞ్జరోదరసంస్థితా ||
౧౦౧. చుకూజ పంచుమం విష్ణోః ప్రసాదాయ ముహుర్ముహుః |
అథర్వాణాం తతిరియం సారమేయవపుర్ధరా ||
౧౦౨. సాలజ్కారా శఙ్ఖవర్ణా ద్వారి సేవమసేవత |

అష్టాదశపురాణాని శాస్త్రాణి వివిధాన్యపి ॥

౧౦౩. స్మృతయోఽప్యోగమాద్యాః చ నానావర్ణగుణోత్తరాః ।

పక్షిమక్షికభృజ్జాణామాకారేణ గృహోజ్జణే ॥

౧౦౪. అలఙ్ఘక్రుః కల్పవృక్షాన్ మకరాన్దాలిదుర్దినాన్ ।

ఏవం స్థితేషు సర్వేషు భగవద్ధ్యానవృత్తిషు ॥

౧౦౫. తత్రాలోక్య శుకం స్నిగ్ధం సునీడపరివర్తినమ్ ।

కిఞ్చిత్ ఉల్లాసితస్వాన్తరాగామృతతరఙ్గణీ ॥

౧౦౬. వ్యాజహార చలచృఙ్ఘచ్చాచాపాటలకాన్తికా(శారికా) ।

నాథ కీరమణే కిఞ్చిత్ప్రస్తుమిచ్చామి శఙ్కేతమ్ ॥

౧౦౭. వక్తుమర్హస్యసన్నిగ్ధం తదిదానీం సఖే మమ ।

విధినా విహితా లోకే సమస్తాజీవకోటయః ॥

౧౦౮. స్త్రీపుంసోర్వ్యక్తిమభ్యేత్య త్వద్వశో విహరత్యహో ।

మిథునీభూయ కర్మాణి కుర్వతః తాని తాని హి ॥

౧౦౯. ఫలాని రూపభాగ్యాని భుజ్జన్తే చ పునఃపునః ।

యోనిభేదేషు కృష్యన్తే స్వకర్మఫలగౌరవాత్ ॥

౧౧౦. జాయన్తే చ మ్రియన్తే చ యాన్తి స్వర్గం చ యాతనామ్ ।

ఏవం పరిభ్రమజషాం జన్తూనాం కర్మవర్తమి ॥

౧౧౧. కథం సౌఖ్యం భవత్యద్ధా కేన వా జన్మనా పునః ।

కేన వాశ్రమధర్మేణ పురుషార్థచతుష్టయమ్ ॥

౧౧౨. కథం కర్తారమభ్యేత్య వక్తుమర్హసి మే భవాత్ ।

ఇతి సమ్పుష్టసంప్రశ్నః శుకః శారికయా ముదా ॥

౧౧౩. మౌలిమాన్దోలయత్కిఞ్చిత్ వ్యాహర్తుముపచక్రమే ।

శుకః -

అయి తన్వజ్గీ మే గాథామన్తర్నిగమదర్శితామ్ ॥

౧౧౪. అశేషసంశయధ్వాన్తనిరాకరణకౌముదీమ్ ।

యేన లోకమిదం విశ్వం కర్మారబ్ధం ప్రశస్యతే ॥

౧౧౫. కర్మణోదయమభ్యేతి కర్మజైవ ప్రమీయతే ।

కర్మబీజమిదం జన్తోః శరీరం నాత్ర సంశయః ॥

౧౧౬. తరుగుల్మాదయః ప్రోక్తాః నిగమాః చోద్భిజ్జాదయః ।

స్వేదజాః కృమికీటాద్యాః పతజ్జాద్యాః తథాణ్ణజాః ॥

౧౧౭. జరాయుసమ్భవాః ప్రోక్తాః సృగవాద్యాః వరాననే ।

తత్రైవ మర్త్యా జ్యేష్ఠాః సుశ్శః తేషు జ్యేష్ఠాః ద్విజాదయః ॥

౧౧౮. తథాపి తేషాం విప్రాణాం శాన్తానాం బ్రహ్మవాదినామ్ ।

చతుర్థా పదవీ దృష్టా చతురాశ్రమసంజ్ఞితా ॥

౧౧౯. తేష్యేష్యేకతమేనైవ సాధయన్తి సుఖం ద్విజాః ।

చత్వార్యేతాన్యాశ్రమాణి ఘ్నన్యన్ద్రియన్దిగ్రహాత్ ॥

౧౨౦. నిగృహీతేన్ద్రియగ్రామం పాలయన్తి సుఖం యథా ।

బ్రహ్మచర్యం చ గార్హస్థ్యం వానప్రస్థం చ భిక్షుతా ॥

౧౨౧. క్రమాత్ ఏతాని వర్తవ్యాన్యాత్మవద్భిః ద్విజోత్తమైః ।

శరీరశ్రమసాధ్యాని వినా గార్హస్థ్యముత్తమమ్ ॥

౧౨౨. ఆత్మత్రాణాయ కల్పన్తే నేతరేషాం కదాచన ।

గార్హస్థ్యమేతత్ ఆశ్చర్యం చరాచరసుఖప్రదమ్ ॥

౧౨౩. వినా పరిశ్రమం తన్వి వర్తనీయం మనీషిభిః ।

భుక్తిం ముక్తిం చ యుగపత్ మహావిభవసంయుతామ్ ॥

౧౨౪. కరోతి సద్యో విప్రాణాం చిన్తామణిరివాపరః ।

యద్యాశ్రమం ద్వితీయం తు గార్హస్థ్యమనువర్తతే ॥

౧౨౫. త్రయాణామాపి లోకానాం భవేత్ పాలయితా గృహీ ।

అనుకూలేన దమ్పతోశ్శః నిరస్తరసుఖోదయః ॥

౧౨౬. విపరీతం కలత్రం చేత్ నరకాద్యాతనావహమ్ ।

స నిత్యబ్రహ్మచారి స్యాత్ ఋతుకాలే హి వర్తనాత్ ॥

౧౨౭. ఇష్ట్యా క్రమాత్ పఞ్చయజ్ఞైః బలిదానైః చరాచరమ్ ।

వైశ్వదేవాహుతీర్హుత్వా బ్రహ్మభూయాయ కల్పతే ॥

౧౨౮. సాయం ప్రాతర్ద్విజాతీనామశనం శ్రుతిచోదితమ్ ।

ఆదౌ ప్రాణాహుతీః కృత్వా యతిభిశ్చావశేషితైః ॥

౧౨౯. యది మృష్టన్నభోక్తాపి విప్రో నిత్యోపవాసకృత్ |
బ్రహ్మానందో గృహస్థస్య కలత్రాత్ ఉపజాయతే ||
౧౩౦. తత్సౌఖ్యమానుకూల్యేన దమ్పత్యోర్జాయతే ధ్రువమ్ |
బ్రహ్మానందానుభూత్యా యదభ్యుపైతి సుఖం నృణామ్ ||
౧౩౧. బ్రహ్మణోఽపి హరేర్వాపి మహాదేవాత్ చ కేవలమ్ |
మన్యే సుఖినమేవాహం గృహస్థం నాత్ర సంశయః ||
౧౩౨. ఇథం తయోః ప్రవచనమధిగమ్యాభి కన్యకా |
పరం హర్షవాపైషా సుధాసూక్తేవ వల్లరీ ||
౧౩౩. ఏవమేవ మయా భర్తా వర్తనీయం సుఖాప్తయే |
ఇతి సఙ్గోన్యస్య సఙ్గోత్స తుతోష కమలాలయా ||
౧౩౪. అజ్ఞైరున్నిద్రరోమాజ్ఞైః అలక్ష్కారవతీ యథా |
తదస్తఃకరణారణ్యవిహరత్ఫరణీం హరిః ||
౧౩౫. మనీషామేష విజ్ఞాయ వ్యాజహార స్వవల్లభామ్ |
అయి కల్యాణి భద్రం తే యత్రాశావిషయాంజ్ఞణే ||
౧౩౬. విహరిష్యతి సామోదం సా మామామోదయిష్యతి |
పూర్ణకామామహం భద్రే త్వాం కరిష్యే న సంశయః ||
౧౩౭. గచ్ఛ త్వం భారతే వర్షే పుణ్యే పుష్పితకాననే |
తీరే మలనన్దిన్యాః దక్షిణే మోక్షదాయని ||
౧౩౮. మమాస్తి క్షేత్రమతులం మహాబకులమణితమ్ |
యత్ర శేషో మమాంశోఽయం చిజ్ఞాపాదపరూపధృత్ |
౧౩౯. తత్ప్రసాదాయ సతతం కరోతి తప ఉత్తమమ్ |
తత్ర త్వం నియతాహారా మామర్చయ శుచిస్మితే ||
౧౪౦. కుర్వన్ మనోరథాన్ సర్వాన్ ఆగమిష్యామ్యహం కిల |
ఆవయోః సజ్జమం తత్ర హితాయ జగతాం భవేత్ ||
౧౪౧. ఇత్యాదిశ్య రమాం దేవీం తచ్ఛుశ్రూషావిధిత్సయా |
వైనతేయం తయా సార్థం ప్రేషయామాస మాధవః ||
౧౪౨. సైషా భగవతీ లక్ష్మీ సముత్థాయ కృతాజ్ఞానిః |
స్వసీమన్తమణిశ్రేణ్యా తదాజ్ఞామనుకుర్వతీ ||

౧౪౩. పరిక్రమ్య ప్రణమ్యుగ్రే సంప్రతస్థే సఖీజనైః ।
స్తూయమానా మునిగణైః బ్రహ్మారుద్రాదిదేవతైః ॥
౧౪౪. ఆతీత్య వియదధ్వానం తారకాలివిభూషితమ్ ।
సంప్రాపమహతీం భూమిం పుణ్యాం భారతసంజ్ఞితామ్ ॥
౧౪౫. అలఙ్చుకార కరుణాపీయూషాపాఙ్గవీక్షణైః ।
తామ్రాం మహానదీం దృష్ట్వా మలయం చన్దనాచలమ్ ॥
౧౪౬. కుసుమైః కాఙ్చనమయైః మహామాణిక్యమణ్ణితైః ।
ముక్తజాలసమాకీర్ణైః వికిరన్తి మహీతలమ్ ॥
౧౪౭. నయనాదిత్యమకరోత్ మరత్పిఞ్చామహీరుహమ్ ।
అనేకబకులక్రాన్తం చమ్పకాశోకమణ్ణితమ్ ॥
౧౪౮. మునివృన్దైః సేవ్యమానం వేదఘోషనినాదితమ్ ।
హరినామాక్షరశ్రేణీభణితాస్వాతనోత్ సుఖైః ॥
౧౪౯. భక్తైర్నిబిడితం విష్వగ్నైర్నిర్ముక్తకిల్బిషైః ।
దృష్ట్వా ప్రసన్నహృదయా జననీ హరివల్లభా ॥
౧౫౦. అవతీర్య మహీభాగే తిన్త్రిణీపాదపాత్మికే ।
కృత్వాశ్రమపదం దేవీ వైనతేయేన కల్పితమ్ ॥
౧౫౧. ప్రవిశ్య పర్ణశాలాం తు తపస్తేపే హరిప్రియా ।
స్నాత్వా మహానదీతీరే మన్తారాధనతర్పణైః ॥
౧౫౨. పూజయామాస దేవేశం లోకనాథం జగద్గురుమ్ ।
బ్రహ్మచారీవటుర్భూత్వా వైనతేయో హరిప్రియః ॥
౧౫౩. పరిచర్యాం చకారాస్యై సమిత్పుష్పకుశోదకైః ।
పూజోపకరణైరస్యైః ఫలమూలవిశేషకైః ॥
౧౫౪. ఇత్థమబ్ధసహస్రం తు గతమాసీత్ తతోత్తరమ్ ।
ఫాల్గునే మాసి సంప్రాప్తే వృద్ధిభాజి నిశాకరే ॥
౧౫౫. ఉపోష్యైకాదశీం పుణ్యాం కమలా కమలేక్షణమ్ ।
పూజయిత్వా వినిద్రాక్షీ ప్రాతరుత్థాయ వాక్యతా ॥

౧౫౬. అభిషిచ్యామృతజలైః ఆత్మానమభిమన్తైః ।

ప్రసాద్య మలయోద్భూతాం కాల్యం కృత్వా క్రియాగణమ్ ॥

౧౫౭. ద్వాదశ్యాం పూజయామాస ద్వాదశాక్షరవిద్యయా ।

పుష్పైః సుగంధైః ధూపైః చ దీపైః సీరాజ్జనాదిభిః ॥

౧౫౮. పూజాన్తే తోషయామాస స్తోత్రైః స్తుతిసమీరితైః ।

ఆద్యం నమః కారుణికం పవిత్రం

నతార్తిశమనాధరబద్ధదీక్షమ్ ॥

౧౫౯. సాక్షిం పునఃసకలజీవనపరిశ్రమాణాం విశ్రాన్తిమణ్ణపపదామ్బురుహం నతానామ్ ।

ఆద్యోఽయమస్య జనకః స్వపితా పితా చ నేతా గతిం నిజపదామ్బురుహాననానామ్

॥

౧౬౦. నాథః సమస్తభువనస్య మమాపి జీవలేఖామయో భవతు నః పురతః పురాణః ।

వాణీ పురాణపదవీ నిఖిలశ్రుతీనాం సార్థం పరిశ్రమముపేత్య మనో వికారైః ॥

౧౬౧. జానాతి వా న హి విమృశ్య నివర్తితా వా తం కేవలం పరమకారుణికం నతాస్మి ।

యం ప్రాహురాద్యమనసాయమశేషవేధా మోహాన్ధకారపటలాథ పరం ప్రకాశమ్ ॥

౧౬౨. బ్రహ్మాదయోఽపి తమిమం హృదయం ప్రపద్యే

ప్రాప్తం ప్రకామమభిలాషమహోదయానామ్ ।

యజ్జైర్జైరపి మనుప్రవరస్య దానైః

పూజావిశేషపుషితాభ్యుదయప్రణామైః ॥

౧౬౩. ప్రాణేన్ద్రియోపశమనైః ప్రవిశన్తి సిద్ధాః

యన్తం పుమాంసమురుకాయముపైమి నిత్యమ్ ।

యత్పాదపద్మమకరన్దజషాం మునీనాం

బ్రహ్మాన్ద్రుద్రపదవీవిభవో హి హేయః ॥

౧౬౪. నాథో మమాస్తు నలినాయతలోచనోఽయం

ఆగ్రే జగత్త్రయసురక్షణజాగరూకః ।

ఏకోఽప్యేయనేకవిధమూర్తివికల్పనాభిః

కర్తా యమావతి పిపిలికజీవికానామ్ ॥

౧౬౫. భక్త్యా పునః ప్రలయతః ప్రణయైకధామా

కామాయ మే భవతు కారణకారణాత్మా ।

ఆద్యోఽయమస్య జగతః ప్రభురప్రకాశః

పాపాత్మనామసుకృతినాం విహితప్రకాశః ॥

౧౬౬. ఈశే పదే భవతు మే భగవాన్ పురాణః

భక్తావలమ్బితపదామ్బురుహః శ్రుతీనామ్ ।

శ్రాన్తాస్మి నాథ నిఖిలశ్రమశాన్తిహేతో-

స్వాన్తాత్ ప్రమృజ్య పరితాపతతిం మదీయామ్ ॥

౧౬౭. ఆయాహి పాహి పురతో న సహే వియోగ-

మూర్ఛీవ ఘర్మతపనాంశుమసహ్యమానామ్ ।

నారాయణం నరసఖం నలినాయతాక్షం

సాక్షాత్కరోమి హృదయే సదయం దయాలుమ్ ॥

౧౬౮. త్వామాదినాథమఖిలశ్రుతీసారమేకం

మా తే విలమ్బనదశా పరివర్తనీయా ।

మా హర్తుమర్హసి భవచ్ఛరణాబ్జభృజ్జీ-

మణ్ణీకురుష్య సహసా కరుణామృతాభే ॥

౧౬౯. కాజ్ఞే ముహుర్కమలలోచనపాదమూలే

కర్తుం శిరస్సకరుణం పరిపశ్య దీనామ్ ।

ఇత్థం స్తుత్వా రమానాథం మాతా క్షీరాబ్ధికన్యకా ॥

౧౭౦. నేత్రాభ్యామశ్రుపూర్ణాభ్యామాసీదానందనిర్భరా ।

తావదావిరభూద్వ్యోమ్నా మహాన్ దున్దుభినిస్సవనః ॥

౧౭౧. కల్పపాదపసమ్భూతా పుష్పవృష్టిరభూద్ధివి ।

హాహాహూహూముఖాః దేవాః గాయకాః నారదాదిభిః ॥

౧౭౨. ఉచ్చైశ్చేదమగాయన్ చ వీణావేణువినోదనైః ।

క్షణాదావిరభూద్వ్యోమ్ని విమానం సూర్యసన్నిభమ్ ॥

౧౭౩. తస్మిన్ మధ్యే సమాసీనం దేవదేవం జగద్గురుమ్ ।

నీలమేఘఘనశ్యామం పీతకౌశేయవాససమ్ ॥

౧౭౪. జామ్బూనదమయైః ఛత్రైః భూషితం భూషణోత్తమైః ।

సేవ్యమానం సిద్ధగణైః దేవైర్మునిగణైరపి ॥

౧౭౫. శఙ్ఖచక్రగదాపద్మైః పరిష్కృతచతుర్భుజమ్ ।

శ్రీవత్సకౌస్తుభధరం వనమాలావిరాజితమ్ ॥

౧౭౬. అతితేజోమయం దృష్ట్వా పురుషం పుష్కరేక్షణమ్ ।
హర్షానురాగసాహార్దభక్తివిస్మయవిభ్రమైః ॥
౧౭౭. దేవీ పరవశస్వాస్తలజ్ఞోస్మీలితలోచనా ।
పాహి పాహి దయాసిన్ధో నాథ నారాయణప్రభో ॥
౧౭౮. హర్షగర్గదయా వాచా మన్దమాన్తోలితేక్షణా ।
భయావిష్టేవ హృష్టేవ తూష్ణిమాసీత్ జగత్ప్రసూః ॥
౧౭౯. దృష్ట్వాతిప్రణతాం దేవీం కృశాఙ్గీమాత్మవల్లభామ్ ।
పాణిభ్యాం సహసారోప్య విమానం గరుడధ్వజః ॥
౧౮౦. వరేణ భన్దయామాస పారావారవరాత్మజామ్ ।
శ్రీ భగవాన్ -
ప్రీతోఽస్మి తపసా భద్రే స్తోత్రముఖ్యైః తదర్హణైః ॥
౧౮౧. దాస్యామి కామానఖిలాన్ ఆత్మానమపి కేవలమ్ ।
శ్రీదేవీ -
యది ప్రీతోఽసి భగవన్ వరాహ్లా యద్యహం మతా ॥
౧౮౨. కదాపి త్వత్పదామ్భోజాత్ వియోగో మాస్తు మే విభో ।
కర్తుమిచ్ఛామ్యహం దాస్యం నిత్యం త్వత్పాదపద్మయోః ॥
౧౮౩. అస్మాద్వరాదభిమతా నాధికో మే వరోత్తమః ।
ఇద్ధానతాఙ్గీం జగతాం మాతరం కమలేక్షణామ్ ॥
౧౮౪. భూయఃప్రహర్షయన్ వాచా వ్యాజహారామ్భుజేక్షణః ।
అత్రైవాహం త్వయా సార్థమాకల్పమఖిలప్రభో ॥
౧౮౫. వసామి వరదో భూత్వా తవ ప్రీతివిధిత్సయా ।
యే చాత్ర తీర్థే తామ్రాయాః నిమజ్జ్య కమలాభిధే ॥
౧౮౬. త్వాం చ మాం చ సమభ్యర్చ్య జప్తాస్వ స్తోత్రమిదం శుభమ్ ।
పరిక్రమన్తి మత్క్షేత్రం తేషాం కామాన్ దదామ్యహమ్ ॥
౧౮౭. శ్రద్ధయాశ్రద్ధయా వాపి కార్యార్థే వాపి కౌతుకాత్ ।
సకృద్వాలోక్య నిర్ముక్తాః పాపేభ్యో నాత్ర సంశయః ॥
౧౮౮. యే త్యజన్త్యత్ర మత్క్షేత్రే కర్మాన్తే తు కలేవరమ్ ।
తేషాం ముక్తిం ప్రదాస్యామి దుర్లభాం మత్కృతాత్మభిః ॥

౧౦౯. ఇత్యాలిక్ల్య మహాలక్ష్మీం అభిన్నాత్మాత్మవల్లభామ్ ।
వైసతేయాయ సస్తుష్టః ప్రాదాత్ సారూప్యమాత్మనః ॥

౧౦౯౦. తత్రైవ వాసం విదధే లోకానాం హితకామ్యయా ।
శ్రీభూమిసహితః తత్ర క్షేమాయ జగతాం విభుః ॥

౧౦౯౧. గార్వాస్యధర్మాన్ అకరోత్ బ్రహ్మద్వైరపిపూజితః ।
తస్మాత్ లక్ష్మీపురమితి ఖ్యాతం ప్రథితం భువనత్రయే ॥

౧౦౯౨. రాజన్ తత్క్షేత్రమాహాత్యం శృణ్వతాం భుక్తిముక్తిదమ్ ।
న దరిద్రో భవేన్మర్త్యో రమాసామీప్యగౌరవాత్ ॥

౧౦౯౩. అలక్ష్మీ కలహాధారా కదాప్యత్ర న గచ్ఛతి ।
న రోగా పిశాచాద్యాః న పాతకవికల్పనా ॥

౧౦౯౪. ఆయుష్మన్తో భాగ్యవన్తో భుక్త్వా భోగాన్ యథేప్పితాన్ ।
అన్తే కైవల్యమాసాద్య తే యాన్తి పరమం పదమ్ ॥

ఇతి ఏకషష్టితమః అధ్యాయః । Pro.Total = 5803 + 194 = 5997.

ద్విషష్టితమః అధ్యాయః

శ్రీపురమ్ - చిఞ్చాతరుమూలమ్ - క్షేత్రతీర్థయోః తత్తరోశ్చ మాహాత్యమ్ ।

౧. వీరసేనః -

కథం బ్రహ్మాన్ మహాక్షేత్రే శేషః సాక్షాథరిః స్వయమ్ ।
త్ప్రిణీతరుతాం ప్రాప్య వర్తతే యత్తదద్భుతమ్ ॥

౨. యన్నామవర్ణనిబిడరసనా యస్య సన్తతిమ్ ।
తద్దర్శనాన్తమార్తానాం మహాపాతకకోటయః ॥

౩. తమః కిం తుదతే భానుం కిం గంఘ్రాం విపినానలః ।
అనన్తమక్షయం దేవమంహః కథముపాగతమ్ ॥

౪. ఏతస్మై సంశయం బ్రహ్మాన్ విలోభయితుమర్హసి ।
శ్రీ శఙ్ఖః -

హస్త తే కథయిష్యామి కథాం పాపప్రణాశినీమ్ ॥

౫. పురా విరిఞ్చిప్రముఖైః అమరైః అసురార్చితైః ।

- దశగ్రీవపథార్థాయ ప్రార్థితోఽభూత్ జనార్దనః ॥
౯. భూత్వా దాశరథీ రామో దేవకార్యమసాధయత్ ।
భూత్వా తదనుజః శేషః సౌమిత్రిరితి విశ్రుతః ॥
౧౦. రామమారాధయామాస భక్త్యా ప్రయత మానసః ।
కృతకృత్యో రామభద్రః సీతయా సహ ధర్మవిత్ ॥
౧౧. భ్రాతృభిః సహితః దారైః అనురక్తైః మహాత్మభిః ।
దశవర్షసహస్రాణి కృత్వా రాజ్యమఖణ్డకమ్ ॥
౧౨. ధర్మం సంస్థాపయామాస చతుర్భిః చరణైః విభుః ।
ఏవం చిరగతే కాలే సమాదిప్తః స్వయమ్భువా ॥
౧౩. యమః ; తు యతిరూపేణ తత్రాయోధ్యాం సమాయయా ।
ఆగతం తం సమభ్యర్చ్య రామో విజ్ఞాయ విశ్వకృత్ ॥
౧౪. ఏకాన్తే శమనం సీత్వా యతినా ఏన విస్మయాత్ ।
మన్తయామాస కార్యాణి యాని లోకహితాయ వై ॥
౧౫. తదా లక్ష్మణమాహూయ ద్వారరక్షార్థమన్విశత్ ।
యావత్ సంప్రేషయామ్యేనం యతినం కార్యవాదినమ్ ॥
౧౬. తస్మాత్ మామననుజ్ఞాయ కోఽపి మా గచ్ఛతు ధ్రువమ్ ।
యద్యాగమిష్యత్యనోఽత్ర పురుషః కార్యవిఘ్నకృత్ ॥
౧౭. త్వచ్చిరఃచేదనం మనేశ్య మదాజ్ఞాలజ్ఞనాదహమ్ ।
ప్రాయశ్చిత్తం న సన్దేహో యుజ్యతాం ద్వారలక్షణమ్ ॥
౧౮. ఇతి లక్ష్మణమాదిశ్య యతినా తేన రాఘవః ।
సహ సమ్మన్తయామాస విజినే స్వచిక్రీతమ్ ॥
౧౯. తదన్తరాయయా యోగీ దుర్వాసా హ్యతిమన్యుమాన్ ।
తం దృష్ట్వా లక్ష్మణః కిఞ్చిత్ సముద్విగ్నమనా ఇవ ॥
౨౦. ప్రణమ్యపాదయోః తన్మై బృసీమాస్వేత్యకల్పయత్ ।
ఇత్థమజ్ఞులిసంసక్తమౌలినా ప్రార్థితోఽమునా ॥
౨౧. చణ్డకోపకలాక్రాన్తదన్తచ్ఛదవిలమ్బినా ।
వ్యాజహార ముఖేనాసౌ వాచం హాలాహలాక్షరమ్ ॥

౧౯. దుర్వాసాః -

ద్రష్టుమిచ్ఛామి సౌమిత్రే ముహూర్తేస్మిన్ రఘూత్తమమ్ |
యది విఘ్నో భవేదత్ర సకులం త్వాం శపామ్యహమ్ ||

౨౦. ఇతి వాదినీ వై తస్మిన్నిర్దయే బడవాగ్నివత్ |
మాస్తు మదంశభూతానాం బ్రహ్మశాపోఽతిదారుణః ||

౨౧. అహమేకో భవిష్యామి సాపరాధో మహీపతేః |
ఇతి నిశ్చిత్య సౌమిత్రీః చింతయాన్తరదహ్యత ||

౨౨. అన్తర్గన్తవ్యమధునా భవతా కరుణాత్మనా |
ఇత్యుక్త్వా సం ప్రణమ్యాసౌ మార్గమస్మై సమాదిశత్ ||

౨౩. రామోఽపి సహ సమ్మన్త్య ప్రేషయిత్వా యతిం పునః |
తం మునిం పూజయామాస పాద్యార్ఘ్యాసనవన్దనైః ||

౨౪. తదాత్రేయోఽపి తం నత్వా లబ్ధకామః ప్రసాదయన్ |
సంప్రతస్థే ప్రహృష్టాత్మా వనం ముని నిషేవితమ్ ||

౨౫. రామో లక్ష్మణమాహూయ కుపితో వాక్యమరపిత |
శ్రీ రామః -

వధార్హః త్వం హి సౌమిత్రే మమాజ్ఞామార్గలఙ్ఘనాత్ ||

౨౬. పూర్వోపకారకర్మాణి కృతాని భవతా మయి |
రున్ధన్తి మాం యదద్యైవ తస్మాత్ త్యాగో వధాధికః ||

౨౭. త్వాం ద్రష్టుం వైవ శక్నోమి గచ్ఛ శీఘ్రం యథేష్పితమ్ |
ఇత్యుక్త్వతి వై తస్మిన్ రామే రమయతాం వరే ||

౨౮. లక్ష్మణః శోకసన్ద్రవః పరిక్రమ్య ప్రణమ్య తమ్ |
నిరయాత్ రాజభవనాత్ ఏకాకీ వినతాననః ||

౨౯. నియమ్య వాచమాత్మానం అన్తరార్థిః చ కేవలమ్ |
ఉత్తరేణ వినిష్క్రమ్య ద్వారేణ మహతా పునః ||

౩౦. సంప్రాప చ మహారణ్యం నానామృగనిషేతమ్ |
ఉదీచ్యాం దిశ్యయోధ్యాః తార(తీర)కూట ఇతి శ్రుతః ||

౩౧. పర్వతః తస్య పర్శ్వన్తే వనం సాన్తపనాభిధమ్ |
నానాతరులతాకీరం నానామునినిషేవితమ్ ||

32. తస్మిన్ మహాతరుచ్ఛాయా శీతలే భూతలే శుభే ।
ఆస్తీర్య దర్భాన్ ప్రాగ్రాన్ ఆసినోఽయముదజ్జుఖః ॥
33. నివర్త్య విషయేభ్యః స్వమిన్ద్రియాణాం కులం బలాత్ ।
అన్తరాసీయ చాత్మానం నిర్మలే స్వాన్తపజ్జుజే ॥
34. ప్రాణాదివాతస్తబకం సుషుమ్నాయాం సమున్నయన్ ।
యోగాధారణసామర్థ్యనిశ్చలాఙ్గోఽస్తసమ్భ్రమః ॥
35. దధ్యావధ్యాత్మభావేన రామపాదాబ్జమాదరాత్ ।
ఇత్థమేయుషి వై తస్మిన్ ప్రాయః ప్రముదితాశయే ॥
36. ఆవిరాసీత్ పురః తస్య దుర్వాసాః తావత్ ఆత్మవాన్ ।
ప్రాహ లక్షణమాహూయ వాణీం తాపాపహారిణీమ్ ॥
37. దుర్వాసాః -
ప్రసాదయే త్వాం సౌమిత్రే శ్రుణు మే వచనం హితమ్ ।
త్వమేవ సర్వలోకానామాధారో హేతురీశ్వరః ॥
38. త్వమేవ సాక్షాత్ విశ్వాత్మా శేషో నారాయణః స్వయమ్ ।
అవతీర్ణస్య పూజార్థం రాఘవానాం కులే విభో ॥
39. అనుజ్ఞాతోఽసి సౌమిత్రే వధాయాసురరక్షసామ్ ।
అనుకుర్వన్ ప్రియం నిత్యం మనోవాక్కాయకర్మభిః ॥
40. అముక్తపార్శ్వసంసేవీ తుల్యహర్షప్రియే రతః ।
కృతవానసి పాప్మానం ప్రియబుధ్యా ప్రసాదతః ॥
41. అభిషేకవిఘాతే తు కేకేయ్యా విహితే సతి ।
ఉక్తవాన్ నిగ్రహం రాజ్ఞో యత్తత్ పాపం సుదారుణమ్ ॥
42. తదహో రఘువీరస్య చిత్తక్షోభమకల్పయత్ ।
ధర్మాత్మానో దయామూర్తేః అప్రియం కృతవాన్ అతః ॥
43. అన్యత్ చ శ్రూయతాం సాధో భవతా యదనుష్ఠితమ్ ।
మాయాసీతే వినాశే తు భవతా ధర్మదూషణమ్ ॥
44. తద్దారుణమఘం మన్యే భవతా సముపార్జితమ్ ।
అనయో పాపయోస్తాత ప్రాయశ్చిత్తం మహామతే ॥
45. వర్తనీయం త్వయా తత్ర స్థావరత్వం న సంశయః ।

లోకసజ్జహమన్విచ్ఛన్ అన్యథా కర్తుమీశితుః ॥

౪౬. యే ధర్మఖణ్డనం కుర్వ్యః యే గురూన్ భర్త్యయన్తి హి ।
నిర్దిష్టా ధర్మశాస్త్రేషు తేషాం తు తరుతా ధ్రువమ్ ॥

(అన్తఃసంజ్ఞాః భవన్త్యేతే సుఖదుఖసమన్వితాః స్థావరాః - మనుస్మృతిః)

౪౭. ఇత్థం మునీంద్రేణ వచో ధర్మ్యం స లక్షణః ।
శ్రవణాభ్యాం సమారోప్య తుతోష హృదయే స్మరన్ ॥

౪౮. ఆత్మనః పాపశాస్త్యర్థం తరుతామనుభావయన్ ।
కిఞ్చిత్ ఉన్మిల్య నయనే సమద్రాక్షిత్ కృతాజ్ఞతా ॥

౪౯. అజ్గులీయకసంసక్తమహామాణిక్యదర్పణే ।
ప్రతిబిమ్బం నిజం తత్ర కలామావేశయత్ స్వకమ్ ॥

౫౦. తత్ర దైవాత్ ఇవాగత్య దమ్పతీ తాపసోత్తమా ।
ప్రణమ్య లక్షణం మూర్ధ్నా వచనం చేదమూచతుః ॥

౫౧. నమస్తుభ్యం భగవతే విశ్వాధారాయ విష్ణవే ।
ఆదిభూతాయ భూతానాం శేషాయానన్తమూర్తయే ॥

౫౨. విజ్ఞాప్య శ్రూతయాం దేవ సుతీర్థే తప ఆస్థితే ।
విప్రవంశసముద్భూతౌ సన్తానార్థముమాపతిః ॥

౫౩. ప్రాదుర్భూతః ప్రసాద్యైవం ప్రేషయామాస తేఽన్లికమ్ ।
ప్రాయోపవేశం కృత్వాన్య దేవం రామానుజం విభుమ్ ॥

౫౪. ప్రణమ్య గృహ్లాతాం తస్మాత్ తత్కరాజ్గులిభూషణమ్ ।
తస్మిన్ బ్రహ్మణి సంలీనే తచ్ఛరీరమకల్మషమ్ ॥

౫౫. గణ్గామ్భసి విక్షిప్య గన్తవ్యం స్వగృహం ప్రతి ।
యదా తస్మిన్ మహారత్నే సజ్ఞాతే తైజసాఙ్కరే ॥

౫౬. యువయోః ఉదితః పుత్రో లోకత్రయమహోదయః ।
ఇత్యుక్తాన్తర్హితే తస్మిన్ ఆవాం సజ్ఞాతకౌతుకౌ ॥

౫౭. త్వామేవ శరణం ప్రాప్తౌ జాసిహి పురుషోత్తమ ।
ఏతదాకర్ష్య వచనం లక్షణో రాఘవానుజః ॥

౫౮. ప్రసన్నాత్మా దదౌ తాభ్యామూర్మికాం రత్నభూషితామ్ ।

తస్మిన్ వై మిథునే హృష్టే దుర్వాససి మునౌ స్థితే ॥

౫౯. యోగమార్గేణ భగవాన్ పరిత్యజ్య స్వకాం తనుమ్ ।

వ్యోమయానః సంప్రతస్థే సూర్యవైశ్వానరప్రభః ॥

౬౦. పపాత కుసుమాకారా వృష్టిః అమృరమణ్ణలాత్ ।

తుష్టువుః చ తదా దేవాః ప్రహృష్టాః నారదాదయః ॥

౬౧. బ్రహ్మలోకాయ భగవాన్ ఆత్రేయోఽపి ప్రతస్థివాన్ ।

తౌ దమృతీ చ సంహృష్టౌ సమాదాయ మహద్వపుః ॥

౬౨. ప్రక్షిప్య జాహ్నువీ తోయే తస్మిన్ తు ద్రవతే పునః ।

స్నాత్వా సన్తర్ప్య గణ్గాయాం విధినైవ పితౄన్ సురాన్ ॥

౬౩. కృతకృత్యౌ దక్షిణాశాం ప్రాప్య స్వభవనం ముదా ।

తామ్రాయా దక్షిణే తీరే మహాబకులకాననే ॥

౬౪. నిజధర్మరతోఽధ్యాస్తే స విప్రో భార్యయా సమమ్ ।

నిజాఙ్గే ప్రతిష్ఠాప్య తామిమామణిముద్రికామ్ ॥

౬౫. తత్రైవారాధయామాస సంతానార్థం ద్విజో విభుమ్ ।

తావదారభ్య తత్పత్నీ సాన్తర్వర్షీ వ్యజాయత ॥

౬౬. మణిరత్నమివోద్భూతమాశ్చర్యం కిఞ్చిదఙ్కరమ్ ।

దృష్ట్వా హర్షమవాప్నోఽభ్యైః భార్యయా సహ భూసురః ॥

౬౭. అసూత తావత్తనయం వైషా విప్రేన్ద్రేహినీ ।

మహద్దున్దభినాదేన పూర్యమాణనభస్థలాత్ ॥

౬౮. వికీర్యమాణజాలాని బ్రహ్మాద్యాః తుష్టువుః సురాః ।

మహానామాని పుణ్యాని ప్రోచ్ఛరన్తో ముదాన్వితాః ॥

౬౯. అనన్తో భూధరోఽస్వప్నో మణిబీజో మణిద్రుమః ।

అమృతాత్మవాన్ యోగీ భూమణ్ణలశిఖామణిః ॥

౭౦. వరదో ముద్రికాఙ్కరో వనస్పతికులేశ్వరః ।

ద్వాదశైతాని నామాని ప్రజల్పన్తో పునఃపునః ॥

౭౧. దేవదేవమనంతాఖ్యం పూజయామాసురాదరాత్ ।

తమేవమర్భకం దృష్ట్వా తేజోరాశిమకల్మషమ్ ॥

౭౨. తస్య చిహ్నాత్తరోర్ములే భాసయన్తం దిశో దశ |
 ఆనర్చుః అక్షతైః పుష్పైః బ్రహ్మాద్యః ప్రేమనిస్సవనాః ||
౭౩. దిగీశాః సేశ్వరాః సర్వే సేనాభిః విష్వగర్భకమ్ |
 ఆశీర్భిః వర్ధయామాసుః హవిర్భిరివ పావకమ్ ||
౭౪. తతో వాగాహ వ్యోమ్నోషా ధారేవామ్బరమణ్ణలాత్ |
 అసావంశేన సజ్ఞాతః వాసుదేవస్య వీర్యవాన్ ||
౭౫. విష్వక్సేన ఇతి ఖ్యాతః విష్వక్సేనావృతో యతః |
 లోకవన్ద్యో లోకపూజ్యో జేతా దైతేయరక్షసామ్ ||
౭౬. సత్యరం హి సముద్భూతాం వాణీమాకర్ణ్య తే సురాః |
 విష్వక్సేనమముం ప్రోచుః విన్మయోత్పుల్లలోచనాః ||
౭౭. సోఽపి వృక్షో మహానాసీత్ మహాస్కన్ధప్రవాలవాన్ |
 వైనతేయరథో విష్ణుః తావదాగత్య గౌరవాత్(కౌతుకాత్) ||
౭౮. తమేనమఙ్కమారోప్పుష్ప దత్వా తస్మై వరాన్ బహూన్ |
 సారూప్యం చ సమస్తానాం పార్షదానాం మహాత్మనామ్ ||
౭౯. ఆధిపత్యమదాత్ తస్మై వృక్షరాజస్య సన్నిధౌ |
 అగ్నిధృత్ తనయో యస్మాత్ ఆగ్నిధ్రమితి తం విదుః ||
౮౦. తమన్వశాత్ గిరా రాజన్ అర్భకం గరుడధ్వజః |
 తత్ర వర్షసహస్రం తు విష్వక్సేనో మహామతే ||
౮౧. ఆరాధ్య పితరావేతో దత్వాన్వే మోక్షముద్రికామ్ |
 మాముపేహి తతో వత్స స్వస్త్వస్తు జగతామితి ||
౮౨. తముక్త్యా వృక్షమాశిష్య తత్రైవాన్తరథీయత |
 ఇత్థం భగవతా భూపతే క్షప్తాం లీలామాలోక్య విస్మితాః ||
౮౩. దేవాః చ సహ సిద్ధౌఘైః జగ్ముర్వై త్రిదశాలయమ్ |
 సోగ్నిధృత్ సహ పత్నీకో బన్ధుభిశ్చ సమన్వితః ||
౮౪. పుత్రమేనం సమాశ్లిష్య సంప్రాప పరమాం ముదమ్ |
 పుణ్యైర్ద్వాదశభిః నామ్నాభిః స్తువన్తః తత్ర యోగినః ||
౮౫. తమానర్చ్య మహావృక్షం విష్వక్సేనం చ భూపతే |

తత్రైవ వాసం విదధుః స్వర్గస్థా ఇవ దేవతాః ॥

౮౬. యే తత్ర మానవాః ప్రాప్య తీర్థేషు కృతమజ్ఞనాః ।

పూజయిత్వా మహావృక్షం జీవన్ముక్తా న సంశయః ॥

౮౭. ఏవం శేషాఖ్యవృక్షస్య మాహాత్మ్యం పాపనాశనమ్ ।

విజ్ఞాయ దేవతాః సర్వాః వితేనుః కృత్తిముత్తమామ్ ॥

౮౮. వినిద్రస్యాదివృక్షస్య రమదేవ్యాః మహాత్మనః ।

వైసతేయస్య విష్ణోః చ సమవాయో యతః ప్రభోః ॥

౮౯. తస్మాత్ తత్సద్భుశం నాస్తి బ్రహ్మాణ్డగహ్వరే ।

చిచ్ఛాశాఖీ రమాభిఖ్యా శ్రీపురీ బకులాటవీ ॥

౯౦. ప్రణవస్థాననగరీ ప్రాక్తనా పాపహారిణీ ।

ఇత్యమర్త్యా ప్రజల్పన్తో ముక్తిభాజో న సంశయః ॥

౯౧. అతః పరం ప్రవక్ష్యామి శ్రుణు భూప మహామతే ।

తతోఽపి కిచ్ఛేత్ ఆగ్నేయ్యాం హరిః త్రైలోక్యపూజితః ॥

౯౨. శేషపర్యజ్ఞశయనే యోగనిద్రాముపాసతే ।

తమేనమీశితారం తం కుర్వాణం విధిసజ్గహమ్ ॥

౯౩. వితరన్తం ధనం భూరి భక్తేభ్యో భక్తవత్సలః ।

దయాతరగ్గతాపాఙ్గకుబేరో నిధిలబ్ధయే ॥

౯౪. విధినా చిరమారాధ్య శఙ్ఖపద్మాదికాన్ నిధీన్ ।

తామ్రాయా వసుధారాఖ్యే తీర్థే స్నాత్వా యథావిధి ॥

౯౫. తత్పుణ్యగౌరవాత్ రాజన్ ప్రసాదాత్ శార్ఙ్గధన్వనః ।

ప్రార్థితాన్ చ వరాన్ ప్రాప్య నిధీనామీశ్వరోఽభవత్ ॥

౯౬. తదాది వసుధారాఖ్యం తీర్థం త్రైలోక్యపూజితమ్ ।

తత్తీర్థే వసుధారాఖ్యే స్నాత్వా నిశేపనాయకమ్ ॥

౯౭. యే భజన్తి నరాః తేషాం కరస్థాః సర్వసమ్పదః ।

తస్మాత్ ప్రాచ్యాం మహిపాల క్షేత్రం క్రోశద్వయాత్తతః ॥

౯౮. విష్ణోః ప్రియకరం దివ్యం వరుణాశ్రమసంజ్ఞితమ్ ।

తత్ర మాకరికే తీర్థే స్నాత్వా వై వరుణో విభుః ॥

౯౯. భజతే స్మ వాసుదేవం తం వైనతేయరథం పురః ।
 దృష్ట్వా పరమసన్తప్తః తుష్టావ పురుషోత్తమమ్ ॥
౧౦౦. వరుణః అత్ శేన్దిరుష్నైరై -
 జయదేవ జగన్నాథ రమానాథ దయానిధే ।
 ప్రసీద దేవదేవేశ శరణం త్వాముపైమ్యహమ్ ॥
౧౦౧. శఙ్ఖచక్రధరాశేషదోషశోషణభాస్కర ।
 ప్రసీద దేవదేవేశ శరణం త్వాముపైమ్యహమ్ ॥
౧౦౨. సమస్తదైత్యాహజ్కారనిర్వాపణవిచక్షణ ।
 ప్రసీద దేవదేవేశ శరణం త్వాముపైమ్యహమ్ ॥
౧౦౩. లక్ష్మీరమణ రాజీవనవామ్భోరుహలోచన ।
 ప్రసీద దేవదేవేశ శరణం త్వాముపైమ్యహమ్ ॥
౧౦౪. సమస్తబన్ధో విస్తారకృపాపీయూషవారిధే ।
 ప్రసీద దేవదేవేశ శరణం త్వాముపైమ్యహమ్ ॥
౧౦౫. లసన్మాణిక్యఖచితకీరీటాజ్గదభూషణ ।
 ప్రసీద దేవదేవేశ శరణం త్వాముపైమ్యహమ్ ॥
౧౦౬. దేవాసురముసీన్ద్వాద్యైః వన్ద్యమానపదద్వయ ।
 ప్రసీద దేవదేవేశ శరణం త్వాముపైమ్యహమ్ ॥
౧౦౭. రమానాథ జగన్నాథ మన్నాథ జగతామృతే ।
 ప్రసీద దేవదేవేశ శరణం త్వాముపైమ్యహమ్ ॥
౧౦౮. ఇత్థం సంస్తువతా తేన వరుణేన మహాత్మనా ।
 వాసుదేవః ప్రసన్నాత్మా దదౌ తస్మై వరాన్ బహూన్ ॥
౧౦౯. జేతుకామాయ దైత్యాదీన్ దదౌ పాశమనుత్తమమ్ ।
 స్వకుణ్డలమణిస్తోమకిరణారుణితామ్బుని ॥
౧౧౦. తీర్థే మలయనన్దిన్యాః ప్రభామాదాయ పాణినా ।
 మకరం దత్తవాన్ విష్ణుః వాహనం విజయావహమ్ ॥
౧౧౧. తావదమృరమార్గస్థాః సిద్ధాశ్చ సనకాదయః ।
 ఉచ్చైర్జలబుద్ధిః సన్తుష్టాః పాశపాణిమముం ముదా ॥
౧౧౨. మకరాయోధనరథం దైత్యారిమితి సమ్భ్రమాత్ ।

- ఇత్థం దైవాత్ వరం ప్రాప్య వరుణో యాదసాం పతిః ॥
 ౧౧౩. నిర్జిత్య దానవాన్ సర్వాన్ రాజసూయం చకార హా ।
 తస్మాత్ మాకరికం నామ తీర్థం త్రైలోక్యపావనమ్ ॥
 ౧౧౪. తత్ర స్నాత్వా మహాతీర్థే దేవం దృష్ట్వా జనార్దనమ్ ।
 పూజయన్తి జనాః తేషాం మోక్షలక్ష్మీ కరస్థితా ॥
 ౧౧౫. ఇత్థం తస్మై వరాన్ దత్వా సన్తుష్టో మధుసూదనః ।
 పూజ్యమానః సిద్ధగణైః తత్రైవాన్తరధీయత ॥
 ౧౧౬. తదాది వారుణం క్షేత్రం ప్రశస్తం భువనత్రయే ।
 తత్ర నిత్యం హరిస్సాక్షాత్ రమతే రమయా సహ ॥
 ౧౧౭. తస్మాత్ హరిపదం నామ క్షేత్రమాహుః మనీషిణః ।
 అత్ర శ్రీభూమిసహితం దేవం పశ్యన్తి మానవాః ॥
 ౧౧౮. స్నాత్వా తు మాకరే తీర్థే తర్పయిత్వా పితౄన్ సురాన్ ।
 తత్ర శ్రీభూమిసహితం దేవం పశ్యన్తి మానవాః ॥
 ౧౧౯. న పిబన్తి పునః స్తన్యం మాతుః తే నాత్ర సంశయః ।
 ఇత్థం హరేః ప్రియతమాని నవాని పుణ్యా-
 న్యాలోకనాత్ అఖిలకల్మషనాశనాని ॥
 ౧౨౦. స్థానాని యన్నయనవర్త్యగతాని తేషాం
 జాగర్తి ముక్తికమలా కరపఙ్కజేషు ।
 యత్కీర్తనాత్ శ్రవణతో మననం నరాణాం
 వ్యక్తం భవేత్ ఫలమనేకమఖావభృథ్యమ్ ।
 తస్మాదిమామహారహాః శ్రుణుయాత్ పఠేత్ వా
 నాసౌ ప్రయాతి విపదం హరివాక్ప్రమాణమ్ ॥

ఇతి ద్విషష్టితమః అధ్యాయః । Pro.Total = 5997 + 120 = 6117.

త్రిషష్టితమః అధ్యాయః

- సోమారణ్యమహిమానువర్ణనమ్ ।
 ౧. వీరసేనః -
 నమస్తుభ్యం భగవతే హరయే పరమాత్మనే ।

పురుషాయ పురాణాయ మోహోపనయభాస్వతే ||

౨. అమన్థరాపేక్షమవాసుకిభూషణమ్ |
కథామృతమిదం మన్యే త్వన్ముఖామోఘజనిస్సృతమ్ ||
౩. శ్రవణాభ్యాం పిబన్ మర్త్యః కథామృతరసాయనమ్ |
న తృప్తిముపగచ్ఛామి హవిషా వీతిహోత్రవత్ ||
౪. భూయోఽహం శ్రోతుమిచ్ఛామి కథాం పాపప్రణాశినీమ్ |
సోమారణ్యే మహారణ్యే శఙ్ఖరాజపురీరితా ||
౫. కాదమ్భరీం సముద్వాహ్య శఙ్ఖరాజః ప్రతాపవాన్ |
రాజ్యం చకార ధర్మేణ యథా స్వాయమ్భువో మనుః ||
౬. యత్ర శమ్భురుమానాథో రమానాథోఽపి మాధవః |
నిత్యం దధాతే సాన్నిధ్యం ఇతి పూర్వం శ్రుతం మయా ||
౭. తత్ర క్షేత్రస్య మాహాత్మ్యం భూయోఽపి మునిపుంగవ |
వద విస్తార్య భగవన్ యోగీన్ద్ర కరుణానిధే ||
౮. ఇతి పృష్టః తదా యోగీ సాదరం భూబలారిణా |
కిఞ్చిత్ సమాధినా చిత్తే విచార్య సకలం మునిః ||
౯. స్మయమాసః తమాహూయ రాజానం వచనామృతైః |
వర్షయన్ ఆశిషా ప్రాహ పర్జన్య ఇవ వృష్టిభిః ||
౧౦. శఙ్ఖః -
హస్త తే కథయిష్యామి కథాం పాపప్రణాశినీమ్ |
కథైకదేశశ్రవణాత్ స్మరణాత్ అపి జల్పనాత్ ||
౧౧. నిర్ముక్తపాతకాః యాన్తి పరమానన్దమక్షయమ్ |
పాతకానాం చ సర్వేషాం కృతానాం జన్తుభిర్భువి ||
౧౨. ప్రాయశ్చిత్తాయ జయతే కథేయం బ్రహ్మచోదితా |
పురా కశ్చిత్ మహీపాలో మానసాఙ్గ ఇతి శ్రుతః ||
౧౩. పాశ్చాలానామధిపతిః శూరః శూరజనేడితః |
సర్వవిత్ సర్వధర్మజ్ఞః సర్వశాస్త్రవిశారదః ||
౧౪. ప్రతాపేన సమోఽర్కేణ ప్రతాపేన ఇన్ద్రనా సమః |
తేజసా వహ్నిసఙ్కాశో బుధ్యా గురురివాపరః ||

౧౫. కన్దర్పసదృశో రూపే బలేన హరిణా సమః ।
 ఏవమాశ్చర్యసౌభాగ్యసాగరో భూపురన్దరః ॥
౧౬. పరీత్య సకలాముర్వీ జిత్వా శత్రూన్ స్వవిక్రమైః ।
 ఆశాపాలాన్ వశే కృత్వా రథేనాకాశగామినా ॥
౧౭. అవతీర్య శనైరుర్వీం పార్శ్వే హిమవతో గిరేః ।
 కస్యచిత్ సాలవృక్షస్య మూలే స్థాప్య రథం నిజమ్ ॥
౧౮. అశ్వాన్ విముచ్య మేధావీ పాయయిత్వోదకం తతః ।
 సహ సూతేన వృక్షస్య నిషసాద సమీపతః ॥
౧౯. తావత్కలాకలారావైః బృహత్సేనో మహీపతిః ।
 తస్య రాజ్ఞః తు నిగమం ప్రాప భృత్యజనైః సహ ॥
౨౦. తావత్తమాగతం స్నిగ్ధం మిత్రం ప్రియసఖం నృపమ్ ।
 బృహత్సేనం సమాయాన్తం చిరార్దృష్టం సుహృత్తమమ్ ॥
౨౧. ప్రేష్టా చైనం సమాలిక్ష్య స్వాసనే సన్నివేశ్య చ ।
 అన్తఃపురే పురే చైవ కోశే రాష్ట్రే చ బన్ధుషు ॥
౨౨. పప్రచ్ఛ కుశలం ప్రేష్టా మానసాఙ్గో మహీపతిః ।
 పృచ్ఛ్యమానః తదా తేన శోకోపహతచేతనః ॥
౨౩. తూష్ణీం బభూవ పురతః తదా కిఞ్చిత్ అవాఙ్ముఖః ।
 ఇతి శోకపరిప్లుష్టే తస్మిన్ అస్య పురోహితః ॥
౨౪. పాఞ్చాలేన్ద్రమువాచేదం సమదుఃఖః తదిఙ్గితైః ।
 పురోహితః -
 మహారాజ తవ శ్రీమాన్ విదుషాం సమ్మతః సుహుతీ ॥
౨౫. విహాయ రాజ్యం నగరం దారానభిమతానపి ।
 త్వామేవ శరణం ప్రాప శత్రుణా నిర్జితః కిల ॥
౨౬. శఙ్ఖగో నామ బలవాన్ ఇదాసీం మ్లేచ్ఛభూపతిః ।
 పరాజిత్య బలైరేనం జగ్రాహ నగరాదికమ్ ॥
౨౭. పలాయితోఽయం సఙ్గామాత్ గిరిగహ్వరమాశ్రితః ।
 చిన్తావిషాగ్నిసన్తప్తః కాలం పాలయతి ద్రువమ్ ॥

౨౮. ఇతి శ్రుత్వాస్య వృత్తాన్తమాఖ్యానం విస్తరేణ సః ।
బృహతేసనం విషణాఙ్గం పాఞ్చాలోఽభ్యభాషత ॥
౨౯. సఖే సంహర సన్తాపం మోహాత్ ఉద్ధరమానసమ్ ।
నాశయిష్యామి తే శత్రుం సమిత్రజ్ఞాతిబాన్ధవమ్ ॥
౩౦. ఇత్యుక్త్వా ఘోరసంకృశం మహాకాలనలప్రభమ్ ।
యామ్యమస్త్రం సమాధాయ మ్లేచ్ఛముద్దిశ్య భూపతిః ॥
౩౧. చిక్షేప తరసా కోపాత్ వజ్రం వజ్రధరో యథా ।
సోఽస్త్రరాజో మహాతేజాః ముక్తస్తేన మహీభుజా ॥
౩౨. ప్రద్యోతమానో గగనం తాపయన్ సర్వతో దిశః ।
దదాహ సకలం సైన్యం సమన్తాత్ మ్లేచ్ఛభూపతేః ॥
౩౩. ఉలూకాఖ్యం చ దుర్ధర్షం హత్వా మ్లేచ్ఛమహీపతిమ్ ।
తత్పత్నీమణ్డలం సర్వం సఖీజనసమావృతమ్ ॥
౩౪. నిఃశేషం భస్మసాత్ కృత్వా కృతకృత్యోఽస్త్ర శేఖరః ।
ఆససాద పునః శీఘ్రం పాఞ్చాల్పేన్ద్రకరామ్బుజమ్ ॥
౩౫. ఇత్థం హతే తస్మిన్ సబలే మ్లేచ్ఛరాజని దుర్మతౌ ।
స రాజో మానసాఙ్గః తు బృహతేసనం సుహృత్తమమ్ ॥
౩౬. తత్పురే స్థాపయామాస మన్త్రిసామన్తబాన్ధవైః ।
స్వాం పురీం ప్రయయౌ ధన్వీ రథేనాకాశగామినా ॥
౩౭. పూజ్యమానః పౌరజనైః ప్రవివేశ నిజాం పురీమ్ ।
నానాపతాకసన్నద్ధమణిప్రాసాదసంక్కులామ్ ॥
౩౮. ఆససాద మహాతేజా నిజమన్తఃపురం మహాత్ ।
తస్మిన్ ప్రవిష్టే స్వగృహం గతే ద్విత్రిదినే ముదా ॥
౩౯. సంప్రాప చ శనైరేనం భూమిరోగః సుదారుణః ।
ప్రత్యహం వర్షమానఃతు మౌలికమృవహః తదా ॥
౪౦. ముహుర్వివశతాం ప్రాప బహుమోహం ముహుర్వ్యథామ్ ।
ఏవమామయభూయిష్ఠే మోహమేయుషి భూపతౌ ॥
౪౧. కృపయాభ్యాయయౌ యోగీశ్వరః కాత్యాయనో మునిః ।

నిశ్చిత్తార్థః పునః ప్రాహ సర్వేషామేవ శృణ్వతామ్ ॥

౪౨. కాత్యాయనః - మా భైష్ట యూయమద్వైవ సత్యాః శృణ్వన్తు మే వచః ।

ఏనముద్ధారయిష్యామి రాజానం వృజినార్ణవాత్ ॥

౪౩. పశ్యన్తు మన్త్రిణః సర్వే తపోబలమిదం మమ ।

ఇత్యుక్త్వా వచనం తత్ర జగత్ విస్మాపయన్ మునిః ॥

౪౪. సంస్పృశ్య భస్మనాత్వేనమామౌలివరణం విభోః ।

యజ్ఞశేషేణ మన్త్రేణ వాయవ్యాఙ్కశముద్రయా ॥

౪౫. అక్షిభ్యాన్ ఇత్యుపాక్రమ్య మహాపాతకజాలికామ్ ।

వ్యాధిం సంవేశయామాస ఘటాత్ ఇవ ఘటే జలమ్ ॥

౪౬. స్వస్థదేహః తదా రాజా సముత్తస్థౌ సువిస్మితః ।

సర్వే ముముదిరే స్నిగ్ధాః తత్రత్యాః సహ మన్త్రిభిః ॥

౪౭. మానసాఙ్గోఽపి తం ప్రాప్తం కాత్యాయనం మునిమ్ ।

సముత్థాయ నమస్కృత్వా దత్వా పాద్యం సమర్హణమ్ ॥

౪౮. కృతాఙ్జలిపుటో రాజా కాత్యాయనమభాషత ।

మానసాఙ్గః -

భగవన్ కరుణామూర్తే ప్రసీద మయి సామృతమ్ ॥

౪౯. భవాదృశాః త్రిజగతీం పూర్ణకామాః చరన్తి హి ।

భూతానుకమాప్రీయాషపోషితస్వాన్తవృత్తయః ॥

౫౦. మాదృశానాం తు రక్షార్థం నత్వన్యా గతిరస్తి హి ।

తస్మాత్ త్వాం శరణం ప్రాప్తం దీనం మామగతిం పునః ॥

౫౧. త్రాతుమర్హసి కారుణ్యాత్ మాతేవ తనయం శిశుమ్ ।

కుతో మే దుర్దశా చైషా పిశాచాతిభయఙ్కరీ ॥

౫౨. సంప్రాప్తో కేన పాపేన బ్రహ్మాన్ ఆఖ్యాతుమర్హసి ।

యేనాహం భవతా ముక్తః సమస్తాత్ దురితాత్ గురో ॥

౫౩. ఇతి పృచ్ఛతి రాజేన్ద్రే నిర్వాజం మునిపుఙ్గవః ।

ఆశీర్భిః వర్ధయన్ వాచా వ్యాజహార కృతాఙ్జలిమ్ ॥

౫౪. కాత్యాయనః-శ్రుణు రాజన్ ప్రవక్ష్యామి యత్తే శోకస్య కారణమ్ ।

- పురా పిఙ్గలకో నామ గంధర్వః కామరూపధృత్ ||
౫౫. స్త్రియా సహ స గంధర్వో విమానేనార్కవర్చసా |
పర్యటన్ సర్వతః కామీ పశ్యన్ భూమణ్ణలం ముహుః ||
౫౬. వర్షమాశ్చర్పర్యనిలయం కిమ్పురుషాఖ్యముపాగమత్ |
తత్ర కశ్చిత్ గిరివరః శుచిష్మాన్ ఇతి విశ్రుతః ||
౫౭. తస్య పార్శ్వే మహాపుణ్యా దధిసారాభిధా నదీ |
తత్తీరే భవనం కృత్వా తపసా మునిపుఙ్గవః ||
౫౮. ఉద్దాలకసుతః కశ్చిత్ నామ్నా కుసుమబిన్దుకః |
తపస్తేపే హరిం భక్త్యా సర్వదేవనమ్స్కృతమ్ ||
౫౯. సపత్నీకో వసన్ సాక్షాత్ నారాయణ ఇవాపరః |
తైః సంవర్ధితా తత్ర పుష్పవాటీ సుగన్ధినీ ||
౬౦. ఆమోదం పుష్కరే దూరాత్ ఆపూయాపూయ హర్షితః |
నానావిధాని పుష్పాణి తస్మాత్ ఆహృత్య సమ్భ్రమాత్ ||
౬౧. తస్యాః కచభరే బధ్వా ప్రియామామోదయన్ పునః |
చచార విపినం పుణ్యం పశ్యన్ అభ్యుదయం తతః ||
౬౨. ఏతస్మిన్నంతరే యోగీ కాల్యం కుసుమబిన్దుకః |
కృత్వా పుష్పోపహారార్థం పుష్పాహరణకౌతుకీ ||
౬౩. ప్రవివేశ నిజారామం న దృష్ట్వా కుసుమాన్వయమ్ |
గంధర్వేణాహృతం జ్ఞాత్వా శశాప కుపితో మునిః ||
౬౪. విష్ణోరభ్యర్హణార్థాయ కల్పితానీహ మోహతః |
కుసుమాన్యపనీతాని యేన కేనచిత్ ఆత్ర తు ||
౬౫. స పాపీ భార్యయా సార్ధం మ్లేచ్ఛో భవితుమర్హతి |
ఇతి తేనేరితాం వాణీం హాలాహలబలోపమామ్ ||
౬౬. శ్రుత్వా భీతః స గంధర్వః ప్రణనామ మునేః పురా |
యాచమానం భయావిష్టం పతన్తం పాదప్మయోః ||
౬౭. కృపావిష్టః పునః ప్రాహ శాపాన్తం మునిపుఙ్గవః |
యమరాజకరామ్భోజభూషణాయితమూర్తిమాన్ ||

౬౮. యోఽస్త్రాగ్నిః తేన సంస్పృష్టో భూయః ప్రాప్స్యసి శోభనమ్ ।
ఇత్యాదిష్టో మ్లేచ్ఛకులే జాతో జానీహి తే రిపుః ॥
౬౯. విప్రశాపపరాభూతే వేతాయ నృపనన్దనః ।
బృహతేనస్య నగరో దగ్ధో యామ్యాస్త్రవహ్నినా ॥
౭౦. ప్రాప్తవానసి యామ్యాస్త్రం ప్రీతాత్ ప్రేతపతేః పురా ।
అప్రత్యక్షే త్వయా తాత విస్పృష్టోఽస్త్రః సుదారుణః ॥
౭౧. స తు రాత్రౌ శయానః తు మ్లేచ్ఛరాజః సుదుర్జయః ।
సున్దరీణాం సహస్రేణ హత్యా పాపేన హింసితః ॥
౭౨. స్త్రీహత్యా దారుణా తస్మాత్ త్వాం క్షేళయతి దుర్లయా ।
నేయం హత్యా మహారాజ మయా నిష్క్రమితాధునా ॥
౭౩. దణ్డే సంస్థాపితా మన్తం శక్త్యా నాన్వేన కేనచిత్ ।
తస్మాత్ స్త్రీవధదోషస్య ప్రాయశ్చిత్తం విధానతః ॥
౭౪. కర్తవ్యం భవతా రాజన్ నాన్యథా నాశమేష్యతి ।
ముక్తశాపః స గన్ధర్వః సంప్రాప్య నిజసమ్పదమ్ ॥
౭౫. తవ ప్రత్యుపకారాయ కాఙ్క్షత్యేవ యథోచితమ్ ।
ఏవమాకర్ణ్య వై రాజా కాత్యాయనసమీరితః ॥
౭౬. పునః ప్రణమ్య పప్రచ్ఛ మునీన్ద్రం హృష్టమానసః ।
మానసాఙ్గః -
ప్రాయశ్చిత్తం కథం బ్రహ్మన్ కర్తవ్యం పాపశాన్తయే ॥
౭౭. తదస్మాకం విశేషేణ కర్తవ్యం వరుణాఙ్జయా ।
ఇత్యుక్త్వా పాదయోర్మూలే పతన్తం రాజనన్దనమ్ ॥
౭౮. సమాశ్వస్య మునిశ్రేష్ఠో రాజానం వాక్యమబ్రవీత్ ।
కాత్యాయనః -
రాజన్ శ్రుణు కథాం పుణ్యాం శ్రుతిదృష్టాం విశేషతః ॥
౭౯. పురాదిసర్గే భగవాన్ సుసృక్షుః సకలాః ప్రజాః ।
తామసీ తనుమాస్థాయ దధ్యౌ కిఞ్చిత్ స్వసిద్ధయే ॥
౮౦. అసత్ ప్రాదురభూత్ తావత్ అనాకారం తమోమయమ్ ।
తద్గర్భాత్ పాపపురుషాః ఘోరాఘోరాశ్చ జజ్ఞిరే ॥

౮౧. అసౌమ్యరూపాన్ ఘోరాభాన్ కర్కశాన్ చ వతుర్ముఖః ।
సముద్వీక్ష్య కిమేతేన పాపేనేతి విహస్య సః ॥

౮౨. విహాయ తాం తనుం భూయః సౌత్వికీం తనుమాస్థితః ।
భూయోఽపి కిఞ్చిత్ చిత్తాబ్జే దధ్యౌ కార్యం సుదుష్కరమ్ ॥

౮౩. తత్రేజసాకారం సజ్జుజ్ఞే సర్వతః శుభమ్ ।
తద్గర్భాత్ కోమలాకారా సజ్జాతాః ధర్మమూర్తయః ॥

౮౪. చన్ద్రపాణ్డరసజ్కాశాః శుక్లామ్బరవిభూషణాః ।
ఏవం సర్గం సమాలోక్య ప్రీతిమాపామ్బుజాసనః ॥

౮౫. పాపబీజేన దైత్యాః తు రాక్షసాః చ సహస్రశః ।
ధర్మతః సమపద్యన్త దేవాః ఇన్ద్రపురోగమాః ॥

౮౬. ఆసుర్యేణైవ శూద్రాః చ శ్రుత్యేతరవిధానతః ।
దేవాంశభూతాః విప్రాద్యాః వైదికాచారశాలినః ॥

౮౭. దేవానాం చైవ విప్రాణాం హస్తే ధర్మం దదౌ విధిః ।
ఇతరేషామదాత్ పాపమేభిర్లోకమవర్తయత్ ॥

౮౮. వర్తమానే జగచ్ఛక్రే మర్యాదాపదపీక్రమాత్ ।
అన్యోన్యం వైరిణః తావత్ పాపాః ధర్మాః చ భూపతే ॥

౮౯. బ్రహ్మహత్యాత్మకే పాపే సర్వతో వ్యాప్యతే భువి ।
సత్పాత్మకే ధర్మపథౌ శేషాఃతత్సైనికా అభవన్ ॥

౯౦. ఏవం తయోరభూత్ ఘోరం సజ్గౌమః శస్త్రయోధినోః ।
కాలేన రాజన్ ధర్మోఽయం క్షీణసత్వోఽతిదుర్బలః ॥

౯౧. స్వబలైః తు మృతప్రాయైః అపాలయత భీతవత్ ।
పాపో విజిత్య ధర్మాన్ తు బలాత్ ఆక్రమ్య దుర్ముతిః ॥

౯౨. క్రమేణ నాశయామాస బ్రాహ్మణాన్ చ సురోత్తమాన్ ।
ఇత్థం విధ్వంసితే ధర్మే శ్రుతయః తు వినిన్దితాః ॥

౯౩. దేవాః చ ఋషయః చైవ భయోద్విగ్నా క్షుధాతురాః ।
సత్వా విజ్ఞాపయామాసుః బ్రహ్మణే పాపచేష్టితమ్ ॥

౯౪. శ్రుత్వా తేషాం వచో వేధాః కిఞ్చిత్ సాధ్వసకమ్పితః ।
తైః సహైవ సమాసాద్య శ్వేతద్వీపం హరేః పదమ్ ॥

౯౫. ప్రణమ్య కథయామాస తమేతత్ పద్మసమ్భవః ।
 లోకాత్మా శేషపర్యజ్కాత్ సముత్థాయ విచింతయన్ ॥
౯౬. వైనతేయం సమారుహ్య మేరుమాప మహీధరమ్ ।
 సర్వే బ్రహ్మముఖాః దేవాః ఋషయః చ తపోధనాః ॥
౯౭. తమేనమనుజగ్ముః తే రాజానమివ సైనికాః ।
 తావత్ కైలాసభవనాత్ సర్వజ్ఞో వృషభధ్వజః ॥
౯౮. సంస్కృతో గరుడారూఢః ప్రాయాత్ తత్ర హరిః స్వయమ్ ।
 ఏవమేకత్ర మిలితా బ్రహ్మారుద్రజనార్దనాః ॥
౯౯. ఆత్మానం చింతయామాసుః యోగక్షేమాయ కేవలమ్ ।
 తత్ర వాగాహ కల్యాణీ గమ్భీరామ్భోధిసన్నిభా ॥
౧౦౦. ముఞ్చన్తు దేవాః సంతాపం త్యజన్తు భయముల్బణమ్ ।
 అహమావిర్భవిష్యామి పాపానాముపశాన్తయే ॥
౧౦౧. లోకే సంస్థాపయిష్యామి ధర్మమభ్యుదయాత్మకమ్ ।
 పాపాన్ విద్రావయిష్యామి భవన్తు సుఖినః సురాః ॥
౧౦౨. ఇత్యుక్త్వా వరదే వాక్యే మాలా కాఞ్చనపుష్కరాత్ ।
 కోటిసూర్యప్రతీకాశా మహాకాఞ్చనపుష్కరా ॥
౧౦౩. సమన్తాత్ కుసుమామోదైః పూరయన్తీ జగత్త్రయమ్ ।
 యత్సుమస్పన్దసజ్జాతమన్దమారుతవిద్రుతాః ॥
౧౦౪. సమజాయన్త వై పాపా నిర్వీర్యా విబలౌజసః ।
 అక్షయాః బలవన్తశ్చ ధర్మోఽపి నిరతా భవన్ ॥
౧౦౫. బ్రాహ్మణాః చైవ గావః చ వేధాః చ సహ యోగిభిః ।
 సంప్రాప్తుః పరమానందే షట్పదా ఇవ మాధవే ॥
౧౦౬. యా లోకమాతా మహతీ మాయా మాయాపహారిణీ ।
 అష్టలక్ష్మీతి విఖ్యాతా సర్వదేవనివాసభూః ॥
౧౦౭. తస్యాః కణ్ఠే మహారాజ పపాత స్రగియం శుభా ।
 తాం తుష్టువుః బ్రహ్మముఖ్యాః దేవాశ్చ పరమర్షయః ॥
౧౦౮. నిపేతుః కల్పకోత్థాని కుసుమాని సమన్తతః ।

స్వస్త్వస్తు జగతాం నిత్యమిత్యుక్త్వా సామ్బుజాసనా ॥

౧౦౯. తావదన్తరాదాభిః స్తూయమానా చరాచరైః ।

వ్యాప్తమేతత్ జగచ్ఛక్రం సౌమాఙ్గల్యమహోదయైః ॥

౧౧౦. దృష్ట్వా దేవాశ్చ సంహృష్టాః స్వాని స్వాని పదాన్యగుః ।

సైషా మాలా మహారాజ గౌరీకన్ధరమేత్య చ ॥

౧౧౧. అలఙ్కృత్య పునస్కన్ధమాదిశమ్భోరనుగ్రహాత్ ।

కుమ్భజాయ పునర్దత్తా సైషా మలయనన్దిని ॥

౧౧౨. సర్వమన్తమయీ సర్వదేవతా శక్తిరూపిణీ ।

తీర్థాత్మికా దేవరూపా సర్వదేవమయీ పునః ॥

౧౧౩. సర్వక్రతుమయీ కర్మరూపా తత్ఫలరూపిణీ ।

తామ్రేతి తామ్రపరీతి మాలా మలయజేతి చ ॥

౧౧౪. జపతామపి జన్తూనాం మహాపాతకనాశినీ ।

అస్యాం తు వర్తమానాయాం జీవానాం దక్షిణాపథే ॥

౧౧౫. కః పాపః కాపి వా మాయా కో మోహః కా చతుర్గతిః ।

ముఞ్చ రాజన్ భయం శోకం ధైర్యమాలమ్భ్యు చేతసా ॥

౧౧౬. అద్యైవ విజయాభిఖ్యే ముహూర్తే కార్యసిద్ధిదే ।

ప్రయాణాయాద్య రథం శీఘ్రం అరోహంతఃపురాన్వితః ॥

౧౧౭. ఇత్యుక్తో గురుణా రాజా సంప్రహృష్టతనూరూహః ।

ఆరురోహ రథం శీఘ్రం బ్రాహ్మణైశ్చ సహ మహాత్మభిః ॥

౧౧౮. స్తూయమానః పౌరజనైః సూతమాగధబన్దిభిః ।

ఆశీర్భిః వర్షితో హృష్టో బ్రాహ్మణైః ఆప్తవాదిభిః ॥

౧౧౯. మహారాజః స్త్రియా యుక్తః ప్రతన్ధే మలయాత్మజామ్ ।

బ్రాహ్మ్యమాణేషు చక్రేషు చలమానేషు వాజిషు ॥

౧౨౦. రాజా పరమసంహృష్టః తం ప్రణమ్య మహామునిమ్ ।

మేఘగమ్భీరయా వాచా వ్యాజహార కృతాఙ్గాలిః ॥

౧౨౧. భగవన్ సా కథం పుణ్యా నదీ పరమపావనీ ।

స్నాతవ్యా కథమస్మాభిః వర్తనీయా కథం పునః ॥

౧౨౨. బ్రూహి మే స్నానజం పుణ్యం తద్విధిం చ మహామతే ।

శ్రీ శఙ్ఖః-

ఇతి పృష్టో నరేంద్రేణ మునిః కాత్యాయనోఽబ్రవీత్ ॥

౧౨౩. సర్వేషు దత్తకర్ణేషు జనేషు పరితో నృపమ్ ।

విచార్య సర్వశాస్త్రాణి నిశ్చితార్థః ప్రసన్నధీః ॥

౧౨౪. ఉవాచ వచనం ధీమాన్ అశేషశ్రుతిమజ్గలమ్ ।

కాత్యాయనః-

రాజన్ మహానదీమేనాం ప్రాప్య వాచా స్తువన్ నమన్ ॥

౧౨౫. నారాయణ హరే శమోఘ మాతః పాహి తరణ్ణిణీ ।

ఇత్యుచ్యైర్వాహరన్ మర్త్యః స్నాత్వా తదమలామృసి ॥

౧౨౬. సద్యో ద్వాదశకృచ్ఛస్య ఫలం ప్రాప్నోత్యసంశయమ్ ।

తీర్థే తు పాపనాశాఖ్యే మేషమేయుషి పూషణి ॥

౧౨౭. అష్టాక్షరం మహామన్త్రం పఞ్చాక్షరమథాపి వా ।

జప్త్వా సోమనాథస్య దర్శనం చ కరోతి యః ॥

The verses from 128 to 132 have connection with the verse no.177।

౧౨౮. బ్రహ్మతీర్థం బృహతీర్థం సోమారణ్యం నదీపురమ్ ।

సోమేశమాదిపురుషం శయానం విశ్వధారిణమ్ ॥

౧౨౯. ఇత్యేకముచ్చార్య ప్రమాదాదపి మానవః ।

మహాపాతకయుక్తో వా ముచ్యతే పాపకోటిభిః ॥

౧౩౦. ఇత్థం కథామృతసారం సంప్రాప నయనాథిత్యమ్ ।

శ్ుణ్వన్ స తు మహిపతిః తేషాం చందనభూధరః ॥

౧౩౧. దదృశుః సర్వతోభద్రాం మహిం మజ్గలమణ్ణితామ్ ।

అశేషలోకజననీమానందామృతవాహినీమ్ ॥

౧౩౨. తామ్రామాలోకయామాసుః సుధామివతృషాతురాః ।

సహ సర్వైర్మునిగణైః తాం ప్రణమ్య మహానదీమ్ ॥

౧౩౩. జపన్ స్నాత్వా నరో భూప రాజసూయఫలం భవేత్ ।

వైశాఖే పుర్ణిమాయాం తు ద్వాదశాక్షరముచ్చరన్ ॥

౧౩౪. గజేన్ద్రవరదే స్నాత్వా ఇన్ద్రవ్రతసహస్రకమ్ ।

- జ్యేష్ఠస్య శుక్లద్వాదశ్యాం విష్ణుసూక్తం జపన్ నరః ॥
 ౧౩౫. సోమతీర్థే తామ్రపర్ణ్యాం క్షయరోగవినాశనే ।
 స్నాతి యద్యపి రాజేన్ద్ర తస్య పూర్ణఫలం శ్రుణు ॥
 ౧౩౬. ఫలం పరాగకృచ్ఛాణాం బహూనాం లభతే ద్విజః ।
 దుర్గాతీర్థాత్ పూర్వభాగే సోమతీర్థాత్ తు పశ్చిమే ॥
 ౧౩౭. విష్ణుతీర్థం మహాపుణ్యం సర్వపాపవినాశనమ్ ।
 సర్వదారిద్ర్యశమనం సర్వదుఃఖనివారణమ్ ॥
 ౧౩౮. తత్ర స్నాత్వా నరో రాజన్ తద్విష్ణురితి వై జపన్ ।
 అగ్నిష్టోమఫలం ప్రాప్య విష్ణులోకే మహీయతే ॥
 ౧౩౯. ఆషాఢదర్శయోర్మర్త్యో బాణతీర్థే నిమజ్జనాత్ ।
 గాయత్రీం మనసా స్మృత్వా సోమపానఫలం భవేత్ ॥
 ౧౪౦. శ్రావణే పౌర్ణమాస్యాం తు క్షిప్తపుష్పవతీ జలే ।
 రుద్రసూక్తం జపన్ స్నాత్వా సర్వకృతుఫలం భవేత్ ॥
 ౧౪౧. తథా భాద్రపదే శుక్లచతుర్దశ్యాం హరిం స్మరేత్ ।
 వైకుంఠకలశాభ్యే తు వాజపేయఫలం స్మృతమ్ ॥
 ౧౪౨. తథైవాశ్వయుజే మాసి శుక్లపక్షే దివాముఖే ।
 దేవీసూక్తం పఞ్చదుర్గాం శుక్రవారే జపన్ నరః ॥
 ౧౪౩. దుర్గాతీర్థే శుచిః స్నాత్వా సర్వకృతుఫలం భవేత్ ।
 వన్ధ్యాపి లభతే పుత్రం ధనకామో ధనం లభేత్ ॥
 ౧౪౪. మనసా ప్రేప్సితం కార్యం లభతే నాత్ర సంశయః ।
 విజయాయాం దశమ్యాం తు గౌరీతీర్థే నిమజ్జనాత్ ॥
 ౧౪౫. జ్యోతిర్వనే సర్వభూమ్యాదానస్య ఫలమాప్పుయాత్ ।
 కార్తిక్యాం కృత్తికా యోగే తామ్రా సాగరసంజమే ॥
 ౧౪౬. షడక్షరేణ సంయుక్తం స్కన్ధసూక్తం మహామనుమ్ ।
 జపన్ స్నాత్వా చ యో మర్త్యో గోసహస్రఫలం భవేత్ ॥
 ౧౪౭. మార్గశీర్థే మహాపుణ్యే ద్వాదశ్యామరుణోదయే ।
 పురుషసూక్తేన మస్త్రేణ తామ్రపర్ణ్యాం మహామతే ॥

౧౪౮. వ్యాసతీర్థే నరః స్నాత్వా వేదపారాయణం ఫలమ్ ।
 ద్వాదశ్యామేవ తస్యాం తు శ్రీపురే హరిసన్నిధౌ ॥
౧౪౯. లక్ష్మీనూక్తం నారాయణం జపన్ ఉపనిషత్తథా ।
 మజ్జనాత్ ఏవ లభతే కపిలాకోటిదానజమ్ ।
౧౫౦. పుష్యే మాసి చ పౌర్ణమ్యాం పుటార్జునపురే శుభే ।
 రుద్రానువాకం జప్త్వా చ రుద్రమన్త్రేణ ప్రోక్ష్య చ ॥
౧౫౧. స్నాత్వా వృషభలగ్నో తు బ్రహ్మభూయాయ కల్పతే ।
 తస్మానై శుక్లపక్షే యః త్రిరాత్రం వ్రతమాచరన్ ॥
౧౫౨. ఏకాక్షరం సోమమనుం జపన్ ముక్త్యైకసాధనమ్ ।
 మకరాఖ్యే మహాతీర్థే కన్యాదానశతాదికమ్ ॥
౧౫౩. శివరాత్ర్యాముషఃకాలే సోమారణ్యే నదీజలే ।
 శైవం షడక్షరం మన్తం జపన్ స్నాత్వా మహామనుమ్ ॥
౧౫౪. నత్వా దేవం సోమనాథం తప్తకృచ్ఛృఫలం బహు ।
 శుక్లపక్షే చ తస్మాసి పుణ్యే చ హరి(బుధ)వాసరే ॥
౧౫౫. సుదర్శనం మహామన్తం జప్త్వా నద్యాం మహాజలే ।
 స్నాత్వా చిత్రానదీసంక్లే మహావ్రతఫలం భవేత్ ॥
౧౫౬. తథైవ ఫాల్గునే దర్శ్య శ్యామాతామ్రాసమాగమే ।
 పంచాక్షరమహామన్తం జపన్ ముక్త్యైకసాధనమ్ ॥
౧౫౭. మన్తతీర్థే నరస్నాత్వా కోటిబ్రాహ్మణభోజనమ్ ।
 రామతీర్థే తు రోహిణ్యాం క్షేత్రస్యవాదినే ॥ (పునర్వసు ఇత్యర్థః)
౧౫౮. తాం భద్రో భద్రేతుశ్చైవైః గాయన్ స్నాత్వా మహాజలే ।
 బ్రహ్మహత్యాసహస్రేభ్యః ముచ్యతే నాత్ర సంశయః ॥
౧౫౯. కృష్ణాష్టమ్యాం తు రోహిణ్యాం హంసాఖ్యం యాజషం జపన్ ।
 త్రిణదీసంక్లమే స్నాత్వా ముచ్యతే సర్వపాతకైః ॥
౧౬౦. శ్రవణద్వాదశీ అర్కే మహాపుష్కరసంజ్ఞితా ।
 ఉపోషితాః పూర్వదినే ధ్యాత్వా విష్ణుం జపన్ నరః ॥
౧౬౧. బ్రహ్మవిదాప్నోతి మన్త్రేణ స్మరన్ పాదామ్బుజం హరేః ।
 గజేన్ద్రవరదే స్నాత్వా బ్రహ్మభూయాయ కల్పతే ॥

౧౬౨. తీర్థే తు దక్షిణావర్తే శివగ్రే స్నానమాచరేత్ |
 సుపర్ణకర్మానువాకాన్ తు జపన్ ముచ్యేత్ గురుద్రుహాత్ ||
౧౬౩. చన్ద్రార్కయోగే విషువే రౌద్రం వా ఆర్ధే మహోదయే |
 ఘటనాసక్లమే స్నాత్వా ముచ్యతే గోవధాత్ నృప ||
౧౬౪. గజచ్ఛాయే మహాయోగే ఛాయాతీర్థే నిమజ్జనాత్ |
 అఘమర్షణవారుణ్యో జపన్ ముచ్యేత మిత్రహా ||
౧౬౫. మహాజయన్త్యై రోహిణ్యాం రోమశే స్నానమాచరన్ |
 కల్మషఘ్నిం మనుం జప్త్యా భ్రూణహా ముచ్యతే ధ్రువమ్ ||
౧౬౬. విష్ణుశృంఖలకాభిశ్చై యథా యోగః ప్రవర్తతే |
 విష్ణోర్వనే నరః స్నాత్వా ముచ్యతే సర్వపాతకైః ||
౧౬౭. సోమారణ్యే బ్రహ్మతీర్థే స్నాత్వా రుద్రేత్యుచం జపన్ |
 త్రిరావృత్తిః ప్రాణరోధాత్ ముచ్యతే స్త్రీవధాత్ అపి ||
౧౬౮. మాసమేకం ప్రతివర్షే జపన్ ప్రణవసంయుతమ్ |
 స్నాత్వా స్త్రీవధాత్ పాపాత్ ముచ్యతేఽభిమతం విధేః ||
౧౬౯. జ్యోతిర్వనాత్ ఉత్తరతః తీర్థే గాన్ధర్వసంజ్ఞితే |
 అవతే హేల ఇత్యేనాం జపన్ స్నాత్వా విముచ్యతే ||
౧౭౦. యద్దేవా దేవహేలనమనువాకం సముచ్చరన్ |
 ఋషితీర్థే నరః స్నాత్వా నరః పపైః ప్రముచ్యతే ||
౧౭౧. పురోచనసుతాం హత్వా స్త్రీహత్యామాప వృత్రహా |
 రాజ్యహీనో గురోర్వాక్యాత్ సోఽపి రాజయమవాప చ ||
౧౭౨. బ్రహ్మతీర్థే స చ స్నాత్వా ముక్తః స్త్రీవధపాతకాత్ |
 అన్యేఽపి పాపినో హ్యత్ర స్నాత్వా ముఖ్యపదాన్యగుః ||
౧౭౩. బహునా కిం ప్రలాపేన బ్రహ్మతీర్థం మహత్తరమ్ |
 ఇత్థం తీర్థస్య మాహాత్మ్యం రాజా శ్రుత్వా ప్రహృష్టధీః ||
౧౭౪. బ్రహ్మతీర్థం సమాగత్య కాత్యాయనపురస్కృతః |
 పఞ్చాంగవిధినా స్నాత్వా గోదానాది బహున్ అదాత్ ||
౧౭౫. అవరుహ్య విమానాగ్రాత్ సంహృష్టో రాజనన్దనః |

సోమారణ్యం మహారణ్యం సంప్రాప శనకైర్ముదా ॥

౧౧౬. ఊచుర్జయజయేత్యువ్రైః మాతః పాహీతి హర్షితాః ।

తమేనం రాజతనయం మాన్సాఙ్గం మహామునిః ॥

౧౧౭. పూజయిత్వా యథాన్యాయం విధిజ్ఞః తీర్థదేవతాః ।

ఆశాన్తః ప్రథమం సమ్యక్ కృతం సజ్కల్పమేవ చ ॥

౧౧౮. తథాఘమర్షణం స్నానం తర్పణం చ విధానతః ।

కారయామాస భూషాయ మునిః కాత్యాయనో గురుః ॥

౧౧౯. చక్రవత్స్థమమాణోఽయం పాపవేగేన గౌరవాత్ ।

దణ్డః తు పశ్యతాం తేషాం నిశ్చలః సమపద్యత ॥

౧౨౦. తతో హర్షసమాయుక్తో రాజాన్తఃపుర సంయుతః ।

దత్వా భూరిధనం తత్ర బ్రాహ్మణేభ్యో విశేషతః ॥

౧౨౧. గవాం శతసహస్రం తు బ్రాహ్మణేభ్యో దదౌ పునః ।

సర్వే తమేవ రాజానమాశీర్షిః అభివర్షయన్ ॥

౧౨౨. శ్రీశఙ్ఖః -

ఇత్థం సర్వేషు తుష్టేషు విస్మితేషు పునఃపునః ।

పుష్యవృష్టిరభూత్ పుణ్యా వ్యోమ్ని దేవప్రచోదితా ॥

౧౨౩. దేవాశ్చ ఋషయస్సర్వే విస్మితాః తం సమస్తువన్ ।

తావత్ పిఙ్గలకో వ్యోమ్నా విమానేనార్కవర్చసా ॥

౧౨౪. అనేకసిద్ధగన్ధర్వైః గన్ధర్వజ్ఞో మహాత్మభిః ।

సమాగత్య మహిపాలం మానసాఙ్గం సుహృత్తమమ్ ॥

౧౨౫. ప్రీణయన్ వచసా ప్రేష్టా బభాషే హర్షగద్గదమ్ ।

పిఙ్గలకః -

సఖే రాజేన్ద్ర తుష్టోఽస్మి కర్మణానుష్ఠితేన తే ॥

౧౨౬. మామవేహి మహారాజ నామ్నా పిఙ్గలకం ప్రియమ్ ।

సుహృత్తమం పూజయితుం త్వామిదాసీముపాగతమ్ ॥

౧౨౭. పూతాత్మాసి మహానద్యాం స్నానేనానేన దానతః ।

ధన్యోఽనుగృహీతోఽస్మి గురుణానేన యోగినా ॥

౧౦౮. అస్య తీర్థస్య మాహాత్యం బ్రహ్మరుద్రాదిభిః సురైః ।
ఉపగీయమానం సర్వత్ర లబ్ధం తే పుణ్యగౌరవాత్ ॥
౧౦౯. దదామి తవ గాంధర్వమస్త్రమాశ్చర్యకారకమ్ ।
అఙ్గారకమిదం దివ్యం నిత్యయౌవనకారణమ్ ॥
౧౧౦. మత్తో వృణీష్య భద్రం తే సర్వత్ర విషయావహమ్ ।
త్వయ్యనుగ్రహకర్తారం ప్రేషయన్ మాం దివైకనః ॥
౧౧౧. యదా యదా మాం స్మరసి తదాగత్య స్వబంధుభిః ।
కర్తుమిచ్ఛామి సాహాయ్యం జానీహి సుహృదం హి మామ్ ॥
౧౧౨. ఇత్థం తేనార్పితం ప్రాప్య మహాధనమనుత్తమమ్ ।
తమాలిఙ్గ్య పునః ప్రేష్ఠా తథాస్త్విత్యబ్రవీత్ ద్విజః ॥
౧౧౩. గతే గంధర్వభూపాలే మునినా తేన భూపతిః ।
తీర్థదేవీం నమస్కృత్య సోమేశం సంప్రణమ్య చ ॥
౧౧౪. శయానం పురుషం నత్వా సంప్రాప్య చ వరాన్ బహూన్ ।
పరిక్రమ్య పురశ్రేష్ఠం తామ్రాం చ మలయాత్మజామ్ ॥
౧౧౫. ఆశైలమావారినిధిం స్నాత్వా దత్వా పదే పదే ।
తీర్థాని దేవతాగారాణి నత్వాగస్త్యం ప్రణమ్య చ ॥
౧౧౬. కాత్యాయనే గురౌ తస్మిన్ అనుజ్ఞాప్య దయాన్వితే ।
ప్రస్థితే మునిలోకాయ సహ శిష్యైర్మునీశ్వరే ॥
౧౧౭. సాన్తఃపురో మహీపాలః పరిపూర్ణమనోరథః ।
ప్రాయాత్ రథేన మహీపాలః పాఞ్చాలనగరీం శుభామ్ ॥
౧౧౮. త్రింశద్వర్షసహస్రాణి రాజా భుక్త్వాప్యఖణ్డకమ్ ।
స్థాప్య సింహాసనే పుత్రం బ్రహ్మలోకమవాప్తవాన్ ॥
౧౧౯. ఇత్థం తే కథితం రాజన్ సోమారణ్యస్య వైభవమ్ ।
పవిత్రం పాపశమనమాయురారోగ్యసౌఖ్యదమ్ ॥
౨౦౦. యే పఠన్తి నరాః భక్త్యా యే శృణ్వన్తి సాదరమ్ ।
తేషాం ప్రసన్నో భగవాన్ నీలకణ్ఠో వృషధ్వజః ।
ఐహికాముష్మికాన్ కామాన్ దదాతి జగతీగురుః ॥

ఇతి త్రిషష్టితమః అధ్యాయః ।

Pro.Total = 6117 + 200 = 6317.

చతుషష్టితమః అధ్యాయః

తామ్రాసాగరసంక్రమమహిమానువర్ణనమ్ ।

౧. అతః పరం నృపశ్రేష్ఠ తామ్రాసాగరసంక్రమః ।

తీర్థరాజో మహాఘోషుసంక్షోభణవిచక్షణః ॥

౨. యత్ర తామ్రా త్రిధాభూతప్రవాహా సాగరసంక్రమా ।

మహాపాతకసంక్షాతభస్మీకరణగౌరవాత్ ॥

౩. అగ్నిత్రయం ప్రశంసన్తి మునయో వేదవాదినః ।

ఆనందవిద్యాసమ్మత్తివిశ్రాణనవిసోదతః ॥

౪. జ్యోతిషాం త్రితయం కేచిత్ వేదానాం త్రితయం పరే ।

త్రిపదీ కేవలా సేయం త్రిముఖా యేన సా నదీ ॥

౫. అత్రేతిహాసః శ్రోతవ్యః పురా దృష్టో మహీపతే ।

యస్య శ్రవణతో మర్త్యో ముచ్యతే సర్వకిల్బిషైః ॥

౬. పురా సహ్యాద్రిపర్వన్తే కావేర్యాః దక్షిణే తటే ।

చంద్రశాలేతి విఖ్యాతా పురీ భువనభూషణా ॥

౭. చాతుర్వర్ణ్యస్య సమాకీర్ణా ధనధాన్యసమాయుతా ।

తస్యాం కశిప్త అభూత్ విప్రో నందకో నామ నామతః ॥

౮. తస్య కన్యా వరారోహా విద్యుచ్ఛలనవిభ్రమా ।

పర్ణావతీతి విఖ్యాతా యౌవనావిష్టశైశవా ॥

౯. యాతే పితరీ చాన్యత్ర మాత్రా సహ శుభాప్తయే ।

తావత్ సద్యమ్నకో నామ యోగినామగ్రణీశ్వరః ॥

౧౦. పరిభ్రామ్య మహీం కృత్స్నాం ఊత్కాన్తోఽధ్యశ్రమాలసః ।

నందకస్య గృహం ప్రాప మృష్టాన్నాపేక్షయా మునిః ॥

౧౧. సైషా కన్యా సమాలోక్య సమాగతమముం మునిమ్ ।

ఆసనాద్యుపచారైః చ పూజయిత్వా యథావిధి ॥

౧౨. వ్యజనేన పరిశ్రాన్తం వీజయన్తం సవిస్మయా ।

బభాషే సంప్రణమ్యైషా వాచామృతసదృక్షయా ॥

౧౩. పర్ణావతీ-భగవన్ స్వాగతం తేఽస్తు కుతః శ్రాన్తః సమాగతః ।
పితరో మే గతౌ కార్యహేతోః గ్రామాన్తరం ప్రతి ॥
౧౪. కిం మయా కరణీయం తే సాధయిష్యామి తే ప్రియమ్ ।
తయోక్తస్స మునిః ప్రాహ క్షుధార్తోఽస్మి వరాననే ॥
౧౫. స్వాద్వన్నం దేహి మే తేన శ్రేయః తవ భవిష్యతి ।
ఇత్యుక్తా సా మునిం వాచా క్షణమాస్వేతి కన్యకా ॥
౧౬. ప్రసాద్యన్తర్గృహం గత్వా మృష్టాన్నమదాత్ తదా ।
అన్నమభ్యవహృత్యాసౌ సూపసస్యసమన్వితమ్ ॥
౧౭. స సన్తుష్టమనా యోగీ కన్యామాహూయ తామిమామ్ ।
విద్యాద్వయమదాత్ సర్వసత్వాకర్షణసాధనమ్ ॥
౧౮. కాన్తం కఞ్చిద్వరం యోగ్యం కాఙ్క్షన్తి జప్తుమర్హసి ।
స కామదో భవేత్ స్నిగ్ధో ఇత్యుక్తాన్తర్హితోఽభవత్ ॥
౧౯. తస్మిన్ గతే మునివరే పిత్రోః స్వగృహమేయుషోః ।
కదాచిత స్వగృహాత్ వైషా నిర్గత్య స్నానహేతవే ॥
౨౦. విలోకయన్తి సర్వత్ర నద్యాః తస్యాః తటద్వయమ్ ।
దదర్శ దూరే కమపి యువానం సున్దరం మునిమ్ ॥
౨౧. కాఙ్క్షన్యథాఙ్గనా రాజన్ సమాహృష్టహృదమ్బుజా ।
కౌతూహలసమావిష్టా తాం విద్యాం మనసా స్మరన్ ॥
౨౨. సద్యః పరవశో యోగీ తేన మన్త్రబలేన సః ।
తదన్తికముపాగమ్య తామాహూయ నదీతటే ॥
౨౩. విహృత్య చ లతాగేహే రతాన్తే తామువాచ హా ।
అహో దుష్టే తపస్యన్తం మాం సమాధిముపాగతమ్ ॥
౨౪. విద్యయా వివశిక్యత్య తపోనాశః త్వయా కృతః ।
తస్మాత్ భవ చిరం కాలం పిశాచీ కాననాన్తరే ॥
౨౫. ఇతి శప్తావ గతే తస్మిన్ సూత్వా సుతశతం క్షణాత్ ।
తైః సుతైః తద్వనే ఘోరే వైషా జాతా పిశాచికా ॥
౨౬. సహ పుత్రైః మహాఘోరైః వికృతాకారదర్శనైః ।

- హింసన్తి ప్రాణినః తావత్ పరిచక్రామ కాననమ్ ॥
౨౭. వనాద్వనం పరిక్రమ్య దూరాద్దూరం శనైఃశనైః ।
రుదన్తి చ హసన్తి చ మూర్చ్ఛితా చ పునఃపునః ॥
౨౮. ప్రాప్య నాగాటపీం ఘోరాం భూతవేతాలసంవృతామ్ ।
తావత్ సద్యమ్నకో యోగీ సహ శిష్యైః మహాతపాః ॥
౨౯. యద్భవచ్ఛయా సమాగత్య తాం దదర్శ పిశాచికామ్ ।
పిశాచైః సహ సక్కిర్రాం ధావన్తిం చ పదే పదే ॥
౩౦. పర్ణావతీం తు విజ్ఞాయ నన్దకస్య కుమారికామ్ ।
మృష్టాన్నదాత్రీం సమయే దయాఞ్చక్రే దయానిధిః ॥
౩౧. సన్తుష్టేన మయా దత్తా సైషా విద్యా సుఖప్రసూః ।
గతామేనాం మహాఘోరే శోకామ్నోధావపాతయత్ ॥
౩౨. అపాత్రే పతితా విద్యా క్షీరధారా ఇవోరగే ।
సజ్జాతా విషమాయైవ అవివేకేన మే ధ్రువమ్ ॥
౩౩. అస్తు కాలవశేనైవ భవితవ్యం భవత్యహో ।
ఏనాముద్ధారయిష్యామి పాపాత్ అన్నప్రదాయినీమ్ ॥
౩౪. ఇతి నిశ్చిత్వ మనసా మన్తపాతైః సహాత్మజామ్ ।
బధ్వా వికృష్య సంప్రాప తామ్రాసాగరసంక్రమమ్ ॥
౩౫. తపోబలేన తాం తీర్థే మజ్జయామాస మన్తవిత్ ।
తత్క్షణాదేవ రాజేన్ద్ర ముక్తా పైశాచబన్ధనాత్ ॥
౩౬. సా తం విజ్ఞాయ యోగీన్ద్రం రుదన్తి సహ పుత్రకైః ।
పపాత పాదయోః తస్య పాహి మాం పాహి మామితి ॥
౩౭. తామిమాం తరుణీం ప్రేష్ణా పరిమృజ్య స్వపాణినా ।
యథావిధానం తత్పుత్రైః స్నానం సంకల్పపూర్వకమ్ ॥
౩౮. శాన్తిసూక్తం మహామన్త్రం అస్య వామ్యం మహామనుమ్ ।
పురతః స్నాపయామాస తత్తీర్థే తాం సపుత్రకామ్ ॥
౩౯. తావదావిరభూద్దేవీ తామ్రా కమలమాలికా ।
బ్రహ్మవిష్ణుముఖైర్దేవైః స్తూయమానేదమబ్రవీత్ ॥

౪౦. దేవీ -

త్వయా కృతమిదం భద్రే మునేః కారుణ్యశాలినా |
త్వయా నిర్ముక్తపాపేయం కృతా పర్ణావతీ కిల ||

౪౧. మమైవానుగ్రహాత్ ఏషా నిత్యకన్యా భవేదియమ్ |
అస్యైవ కమితా యోగీ భవితా బ్రాహ్మణాత్మజః ||

౪౨. వత్సకః సర్వధర్మజ్ఞః చైతేషాం జనకః ఖలు |
ఏతే చ బాలకాః పుత్రాః మహాయోగైకవాదినః ||

౪౩. అనామయాః యోగీన్ద్రాః భవన్త్యాకల్పజీవినః |
బ్రహ్మజ్ఞాః చ భవిష్యన్తు వేదవేదాఙ్గపారగాః ||

౪౪. భర్తా సమేతా తేనైవ భుక్త్వా భోగాన్ యథేప్పితాన్ |
అన్తే తేనైవ కాన్తేన బ్రహ్మలోకం గమిష్యతి ||

౪౫. ఇత్యుక్తవత్సామమ్బాయాం అమ్బరాత్ దైవచోదితా |
పపాత మహతీ వృష్టిః కల్పకప్రవాత్మికా ||

౪౬. ఇన్ద్రాద్యాః సకలాః దేవా ఋషయో నారదాదయః |
వత్సకోఽపి సమాగత్య వసిష్ఠాద్వైః మహాత్మభిః ||

౪౭. దేవానాం వచనం శ్రుత్వా తాముద్వాహ్య విధానతః |
దేవతాభ్యో వరం ప్రాప్య స్వగృహం ప్రయయా మునిః ||

౪౮. తే చాస్యాః తనయాః సిద్ధాః యోగినః సమ్భభూవిరే |
సాపి దేవీ మహాపుణ్యా తామ్రా పాపప్రణాశినీ ||

దానాని యాని ప్రోక్తాని వేదాగమశిఖాన్తరే |
తాని త్వయైవ దత్తాని తామ్రామన్తరుపాసనా ||

(refer 64th verse of this chapter)

౪౯. తేషామభీప్సితాన్ కామాన్ ప్రణమ్య మలయాత్మజామ్ |
తస్మాత్ అన్యేహ తీర్థస్య మాహాత్మ్యం పాపనాశనమ్ ||

౫౦. వాచామగోచరం పుణ్యం శివో జానాతి నాన్యథా |
సాక్షాత్ ఉమాసుతః స్కన్ధః జయన్తీమాస్థితః పురీమ్ ||

౫౧. దేవనేనాం చ వల్లిం చ సముద్వాహ్య జగద్గురుః |
అద్యాపి జగతాం ప్రీత్యై తీర్థం పాలయతే గుహః ||

౫౨. శ్రేయాత్మనో మహారాజ తామ్రాసాగరసంజ్ఞమే ।
 స్నాత్వా సస్తర్వ్య దేవర్షీన్ పితృన్ విప్రాన్ ధనాదిభిః ॥
౫౩. జయస్తీ పఠనాచ్చైవ పూర్ణకామా భవంతి తే ।
 ఆసాగరమిమాం దృష్ట్వా ప్రాప్య చందనశిలోచ్చయమ్ ॥
౫౪. ఉభయోః తీరయోః స్నాత్వా దృష్ట్వా దేవాన్ చ యథావిధి ।
 తర్పయిత్వా పితృన్ విప్రాన్ బ్రహ్మభూయాయ కల్పతే ॥
౫౫. శఙ్ఖః -
 యథాజ్ఞాతం యథాగీతం శ్రుతం గురుముఖాద్యథా ।
 తావద్విస్తరతో రాజన్ మయా తే కథితా కథా ॥
౫౬. ఇతః పరం తే జ్ఞాతవ్యం న పశ్యామి మహీపతే ।
 కృతకృత్యోఽసి ధన్యోఽసి పూర్ణకామోఽసి కేవలమ్ ॥
౫౭. త్వయా కృత్వా శతం రాజన్ క్రతుసర్గం సదక్షిణమ్ ।
 యాని తీర్థాన్యసంఖ్యేని పుణ్యాని జగతీతలే ॥
౫౮. స్నాతాని తాని భవతా తామ్రామస్తరుపాసతా ।
 సప్తకోటిమహామన్త్రాః వేదానేషు ప్రకాశితాః ॥
౫౯. తాని త్వయైవ జప్తాని తామ్రామస్తరుపాసతా ।
 ఇత్యుక్త్వా హర్షసన్తుష్టః తుష్టావ జగతీగురుః ॥
౬౦. నమః పరమకల్యాణనిధయే వీతరాగిణే ।
 లోపాముద్రాసమేతాయ కుమ్భాదూర్భితాయ యోగినే ॥
౬౧. పుణ్యాయై పుణ్యభూతాయై పుత్ర్యై మలయభూభృతః ।
 సర్వతీర్థస్వరూపాయై తామ్రపర్ణ్యై నమో నమః ॥
౬౨. యా పశ్చుకృత్యనాదేవ కుంజుపాశ్చీతదుర్దశా ।
 తామాదిలక్ష్మీం క్షేమాయ సాక్షాన్మోక్షప్రదాం నమః ॥
౬౩. ఏకత్ర శ్యామలాకారా ఏకతః చన్ద్రపణ్ణురమ్ ।
 ఉమారమాపతిం దేవం వందే హరిహరాకృతిమ్ ॥
౬౪. తామ్రాం మలయశైలేన్ద్రమాదిలక్ష్మీం హరిప్రియామ్ ।
 లోపాముద్రామగస్త్యం చ నిత్యమన్తఃస్మరామ్యహమ్ ॥
౬౫. వ్యాసః -

- కథాం పురాతనీం పుణ్యాం వీరనేనో మహీపతిః ।
 శ్రుత్వా సంహృష్టహృదయః ప్రణనామ మహామునిమ్ ॥
౬౬. రత్నైః దిగన్తరానీతైః ఆనర్వైః సూర్యసన్నిభైః ।
 తప్తకాఞ్చనపుష్పైశ్చ ముక్తాజాలసమావృతైః ॥
౬౭. అభిషిచ్య గురుం భక్త్యా శఙ్ఖాఖ్యం యోగినాం వరమ్ ।
 భక్త్యా సన్తోషయామాస స్తోత్త్రైశ్చ వివిధైరపి ॥
౬౮. ప్రదక్షిణక్రమేణైవ తీర్థేషు సకలేష్వపి ।
 ఆసాగరం తు యయా స్నాత్వా తీరయోరచలాగ్రతః ॥
౬౯. దేవతాః ప్రీణయిత్యైవ పుష్పపర్ణార్హణాదిభిః ।
 ప్రాప్య ప్రసాదం శ్రీదేవ్యాః దుర్లభం హ్యకృతాత్మనామ్ ॥
౭౦. అభివాద్య సపత్నీకం మునీన్ద్రం కుమ్భసమ్భవమ్ ।
 గురుమాప్యవభ్య యోగీన్ద్రం పూర్ణకామో మహీపతిః ॥
౭౧. విమానవరమారుహ్య కామగం కాఞ్చనోజ్జ్వలమ్ ।
 కృతాఞ్జలిపుటో రాజా తాం ప్రణమ్య మహానదీమ్ ॥
౭౨. వ్యోమయానః సంప్రతస్థే ద్వితీయ ఇవ భాస్కరః ।
 ప్రియాం ప్రణయినీం స్నిగ్ధాం నాదేయీం ధర్మచారిణీమ్ ॥
౭౩. అఙ్గేనాదాయ హర్షేణ ప్రస్థితో భారతీం మహీమ్ ।
 ప్రియాయై దర్శయన్ పుణ్యక్షేత్రాణి వివిధాని చ ॥
౭౪. పాణ్డ్యరాజమతిక్రమ్య కావేరీం సహ్యసమ్భవామ్ ।
 తుఙ్గభద్రాం కృష్ణవేణీం శ్రీశైలం వేఙ్కటాచలమ్ ॥
౭౫. సమతీత్య చ గోకర్ణం సప్తగోదావరీతటమ్ ।
 విన్ధ్యాద్రిసమ్భవాం రేవాం గఙ్గాం దురితభఙ్గానీమ్ ॥
౭౬. సరయూం పుష్కలాం భద్రాం తథైవ చ శరావతీమ్ ।
 ప్రియాయై దర్శయన్ ఏవ నగరాణి వనాన్యపి ॥
౭౭. గౌరీగురుమభిష్టాయ హిమవన్తం శిలోచ్ఛయమ్ ।
 గౌరీం చ శఙ్కరం నత్వా సముల్లఙ్ఘ్యమ్భరాధ్వనా ॥
౭౮. కిమ్పూరుషవర్షాలఙ్కారాన్ నానాజనసమావృతాన్ ।

ప్రవివేక పురీం రమ్యాం పూజ్యమానః స్వమస్త్రిభిః ॥

౭౯. త్రింశద్వర్షసహస్రాణి రాజ్యం కృత్వాప్యఖణ్డకమ్ ।

స్మృత్వా స్మృత్వా చ తామ్రాయాః మాహాత్మ్యం పరమాద్భుతమ్ ॥

౮౦. అభిషిచ్యాత్మజం శ్రేష్ఠం స్నిగ్ధం రాజాసనే విభుః ।

ప్రార్థ్యమానం సిద్ధజనైః బ్రహ్మద్యైః యోగీసత్తమైః ॥

౮౧. యత్పదం పరమానన్దనిలయం లయవర్జితమ్ ।

సర్వగం సర్వగం శుద్ధమవాపాసౌ నృపోత్తమః ॥

౮౨. శ్రీ సూతః -

ఇత్థం వ్యాసేన కథితం శుకాయ బ్రహ్మవాదినే ।

సైషా తు పరమానన్దదర్శిసి కలుషాపహా ॥

౮౩. యథాశ్రుతం యథాదృష్టం మయాద్య కథితం ద్విజాః ।

సైషా భగవతీ తామ్రా సేవతాం సర్వదేహినామ్ ॥

౮౪. ప్రయచ్ఛతి న సన్దేహో మోక్షలక్ష్మీం సనాతనామ్ ।

య ఇమాం ప్రాతరుత్థాయ స్మరన్ ముక్తామణిప్రసూమ్ ॥

౮౫. తేషాం న జాయతే దుఃఖం న దారిద్ర్యం న చామయమ్ ।

స్మరన్ స కీర్తయన్ నిత్యం సర్వాన్ కామానవాప్పుయాత్ ॥

౮౬. యే చేమాం సంహితాం పుణ్యాం మహాపాతకనాశిన్మ్ ।

శ్శృణ్వంతః చ పఠంతశ్చ కీర్త్యంతశ్చ మానవాః ॥

౮౭. తే యాస్తి శివసాయుజ్యం నాత్ర కార్యా విచారణా ।

ఇతిహాసమిదం పుణ్యం సర్వపాపప్రణాశనమ్ ॥

౮౮. లిఖిత్వా పూజయన్ మర్త్యో న పాపైః అభిభూయతే ।

యే చేమాం నియమేనైవ నిత్యం గురుముఖాత్ నరః ॥

౮౯. శ్శృణ్వంతో భక్తిసహితాః తేషాం నాస్తి దరిద్రతా ।

పుత్రకామో లభేత్ పుత్రం ధనకామో లభేత్ ధనమ్ ॥

౯౦. ఆయుష్మాన్ పుత్రవాన్ చైవ విద్యావాన్ ధనవాన్ నరః ।

జాయతే కీర్తనాత్ అస్యాః కథాయాః కలివర్జితాః ॥

౯౧. న దుస్స్వపాత్ భయం తేషాం న పాపేభ్యో న రోగతః ।

న శత్రుతో భయం క్వాపి న చ వ్యాలభయం తథా ॥

౯౨. న చైనం పీఠయన్యథా భూతవేతాలరాక్షసాః ।
యథా గయాయాం సన్తప్తాః పిణ్డదానాదిభిః సుతైః ॥
౯౩. పితరః శ్శృణ్వతాం తేషాం తృప్తిం యాన్తి న సంశయః ।
ఆయుష్కరం పుష్టికరం పవిత్రం పాపనాశనమ్ ॥
౯౪. శ్రూణ్వన్తు మునయః పుణ్యమితిహాసం దినే దినే ।
యే చ భక్త్యా పఠన్వేదం మాహాత్మ్యం పుణ్యవర్ధనమ్ ॥
౯౫. తేషాం కరోతి సౌభాగ్యం హరిః శమ్భుః చతుర్ముఖః ।
నాగ్నిపాతో భవేత్తస్య న తోయాత్ న చ మారుతాత్ ॥
౯౬. న జాయతే భయం క్వాపి మాహాత్మ్యస్యాస్య కీర్తనాత్ ।
యః శ్శృణోతి సదా భక్త్యా తమేనం సర్వసమ్పదః ॥
౯౭. స్వయం యాన్తి విప్రేన్ద్రాః నాత్ర కార్యా విచారణా ।
యస్తుసాక్షాత్ప స్వయం శమ్భుః యస్తు సాక్షాత్ స్వయం హరిః ॥
౯౮. లోపాముద్రాపతిః శ్రీమాన్ నిత్యం ప్రీతిసమన్వితః ।
సాన్నిధ్యం కురుతే నూనం పఠేత్ యత్ర కథామిమామ్ ॥
౯౯. తస్మాత్ సర్వగురోరస్య ప్రసాదాయ దినే దినే ।
శ్రోతవ్యం పఠితవ్యం హి బ్రాహ్మణేన విజానతా ॥
౧౦౦. యస్యైతత్ భగవత ఈశ్వరస్య విష్ణోః
వీర్యాఢ్యం వృజినహారం సుమగ్గలం చ ।
ఆఖ్యానం పఠతి శ్శృణోత్యనుస్మరేద్వా
దుష్కీర్తిం దురితమపోహ్య యాతి శాన్తిమ్ ॥
- ఇతి చతుష్షష్టితమః అధ్యాయః । Pro.Total = 6317 + 100 =6417.
- ఇతి తామ్రపర్ణిమాహాత్మ్యం సమూర్ణమ్ ।
- పాటీరశైలతనయాం తీర్థరాజ్ఞిం సుమగ్గలామ్ ।
అనాది శక్తిసమ్భూతాం శ్రీతామ్రాం ప్రణమామ్యహమ్ ॥

A Note by the Late K. Bhutanatha who transcribed the Devanagari and Tamil text.

CONCLUSION After writing manuscripts as fair copies in Tamil and Devanagari script by me, my guru vidyAratnam has accorded the following AshIrvAdAs for me రామాయణమణయే తామ్రపర్ణిమణయే కైలాసనాథభూతనాథాయ సర్వాణి శ్రేయాంసి సస్తు || - తామ్రపర్ణిరామయణీయార్ | I have finished శ్రీతామ్రపర్ణిమాహాత్యపారాయణ first on 6-10-73, Saturday, విజయదశమి at my house, second pArAyaNa on 26-1-1974 at my guru's house at శుద్ధమల్లి and the third పారాయణ on 15-1-1975 at my house-6, Varatharaajapuram, Tuticorin-628002. My bio-data can be studied in my dissertation papers regarding my M.Phil.(Sanskrit). భద్రాశ్రీతామ్రపర్ణి జయతి భువి సదా మంగళానాం విధాత్రీ శోభాం పుష్టిం చ దాత్రీ లసతి మణినిధి : దక్షిణాశాస్త్రవృత్తా | స్థైర్యం చ లక్ష్మీం చ విద్యాం వితరతి సతతం సజ్జనానాం బుధానాం లోపాముద్రాప్రియేణ స్థిరతమమునినా పాలితా లోకమాతా || ఇత్థం కై| భూతనాథ : 13-3-2015.

G-3, Gitanjali Corner-I, Gitanjali Layout,
H.A.L.-III Stage, New Thippasandra,
Bangalore-560075, Karnataka

—
Shri Tamraparni Mahatmyam

pdf was typeset on November 21, 2023

—

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

